









B 58<sup>o</sup>









Handwritten text at the top of the page, including a large initial 'L' and some illegible characters.



Vertical text on the right edge of the page, likely from the adjacent page, written in red ink.







*Sequitur ps 2<sup>o</sup> opus ipsa s<sup>r</sup> math. b<sup>r</sup> ioh<sup>e</sup> Crisost<sup>o</sup> r<sup>o</sup> Caplin. xix. Omelia xxviii.*

**E**t factu e cu sumasset ihs smoe isto. Et ecce vir vn<sup>o</sup> access ad eu t ait. aggr bone qd boni facia ut vita etna possideam.

*folio. cxx  
Omelia xxix.  
folio. cxxv.*

*In Co<sup>n</sup>silioe Pauli.  
Dnum i lxx.*

**E**cce nos reliqm<sup>o</sup> oia t secuti su<sup>o</sup> te. Et q<sup>o</sup> eit n<sup>o</sup> p<sup>r</sup>efamilias q<sup>o</sup> erit pmo mane aduac opa t vi.

*Del. xxix. fo. cxxv.  
Del. xxxi. fo. cxxviii.  
Et ascende ihs iherosolima t<sup>r</sup>  
ur m<sup>o</sup> f<sup>r</sup> h<sup>o</sup> m<sup>o</sup> f<sup>r</sup> xxxij*

*In Jacobi apli.  
Dnum i quingiesia de  
de vno ceo r<sup>o</sup>.*

**Q**uic accessit ad eu n<sup>r</sup> filioz zebedei. Agrediembz at eis ab ihericho. secute sut cum turbe multe. Et ecce duo ceci sederet.

*Omelia xxxviii. cxi.  
Omelia. xxxviii.  
folio. cxliij.*

*Do p<sup>a</sup> aduac<sup>o</sup> ac  
ena do i r<sup>o</sup>ispal<sup>o</sup>.  
fia iij. post dnum  
pma in xl.*

**E**t cu appropinquasset iherosolimus. tuc ihesus misit duo discipulo dice<sup>o</sup> t

*Omelia. xxxv.  
folio. cxlix.*

**E**t cu intrasset ihesus iherosolima. mota e vniuersa ciuitas dice<sup>o</sup>. Quis est hic?

*Omelia xxxvii.  
folio. cxliij.*

**M**ane at reuertes in ciuitate esurijt. Et videns figi arborē vnā secus via r<sup>o</sup>. Quidā habuit duos filios. Et accede ad p<sup>r</sup>.

*Del. 28. fo. clvi.  
Omelia. xxxvii.  
folio. cxliij.*

*fia vj. p<sup>o</sup> dnum  
scda i xl.*

**A**udite t alia pabola. Ho erit p<sup>r</sup>familias qui plantauit vineā. Et lepe tūc dicit ei t f<sup>o</sup>.

*Omelia. xl.  
folio. cxliij.*

*Do xx. p<sup>o</sup> f. tūc.*

**E**t tūc dicit ihs. Dixit ei i pabola. Sile e reg<sup>o</sup> celo<sup>o</sup>z hoi r<sup>o</sup>gi q<sup>o</sup> fec<sup>o</sup> nuptia.

*Del. xlv. fo. cxvii.  
Omelia. xliij.  
folio. cxlix.*

*Do xxij. p<sup>o</sup> f. tūc.*

**Q**uic abiit t p<sup>r</sup>shu accipit ut capet eu i f<sup>o</sup>. In illa die accesserūt ad eu saducei q<sup>o</sup> dicūt resurrectionē nō esse.

*Omelia. xliij.  
folio. cxlix.*

*Do xxviii. p<sup>o</sup> f. tūc.*

**P**harisei at audientes. q<sup>o</sup> silentiū imposuiss<sup>o</sup> saduceis. conuenerūt in vnū. Et itroga eū.

*Omelia. xliij.  
folio. cxlix.*

*fia iij. p<sup>o</sup> dō; scda  
in xl.*

**Q**uic ihs locuti e ad t<sup>r</sup>bas t ad discipulo suos dice<sup>o</sup>. Sup cathedra moysi.

*Omelia. xliij.  
folio. cxlix.*

**U**e at vob scribe t pharisei p<sup>o</sup>poctē. quia comeditis domos viduarum.

*Omelia. xliij.  
folio. cxlix.*

*S<sup>r</sup> Stephani p<sup>o</sup>thomi.  
Scōz Seruasi t p<sup>o</sup>  
thasi. d<sup>o</sup> f<sup>o</sup> n<sup>o</sup> r<sup>o</sup>.*

**I**n illo tpe dix<sup>o</sup> ihs disc<sup>o</sup> suis. Vigilate. q<sup>o</sup> nescati<sup>r</sup>. Sile est regnū celo<sup>o</sup>z de<sup>o</sup> virginit<sup>o</sup>.

*Del. xlvij. fo. cxliij.  
Omelia. xliij.  
folio. cxlix.*

*Vni<sup>o</sup> d<sup>o</sup> f<sup>o</sup> r<sup>o</sup>.  
Vni<sup>o</sup> d<sup>o</sup> f<sup>o</sup> r<sup>o</sup>.*

**I**n illo tpe dix<sup>o</sup> ihs disc<sup>o</sup> suis pabola hāc. Homo quidā pegre proficiscens.

*Omelia. xliij.  
folio. cxlix.*

*Vni<sup>o</sup> d<sup>o</sup> f<sup>o</sup> r<sup>o</sup> seu ca  
p<sup>o</sup>thel m<sup>o</sup>.*

*Sequuntur. Tres nobiles tractat<sup>o</sup> eiusde b<sup>r</sup> ioh<sup>e</sup> Crisostomi. Ep<sup>i</sup> Costac<sup>o</sup> p<sup>o</sup>.*

*Liber p<sup>o</sup> m<sup>o</sup>. De cōpūctiōe ad demetriū. folio. ccij. t sequibz usq<sup>o</sup> r<sup>o</sup>.*

*Liber scdus. De cōpūctiōe ad Sceletum. folio. ccxv. t sequibz usq<sup>o</sup> r<sup>o</sup>.*

*Q<sup>o</sup> tē. Liber. De repatiōe lapsi. Sive ad Amatiā ep<sup>m</sup> lapsū. r<sup>o</sup> ccxv. usq<sup>o</sup> f<sup>o</sup>.*

*Et ascende ihesus iherosolima. assūpsit duo decim discipulos suos seorsū in itinere. Omelia. xxxij. folio. cxxvij.*



†

**Inapit p̄fatio b̄i ioh̄an̄is b̄i,  
s̄ostomi i libz om̄eliaz sup  
matheū opere imperfecto**



**S**icut re-  
ferunt.  
matheū  
q̄sarbē  
euange-  
liū. causa  
cōpilit-  
talie.  
Cū fr̄  
fūisset

p̄secutio gr̄avis in palestina  
ut p̄ditaerentur. dissi oēs.  
carentes euentibz forte doc-  
toribz fidei. nō carentes doc-  
trina? petierūt matheū ut  
oīm v̄borū et operū xp̄i cō-  
sarbaret eis hystoria: ut ubi  
cūq; eent futuri. sc̄i habe-  
rent toāns fidei statū. **Q**m̄  
aut ab hūana eius cepit na-  
tuitate. et hūanā ei9 gn̄a-  
tione exposit; cōpilit im-  
pia impudēcia iudeorū de-  
negatiū ih̄m xp̄m de da-  
uid semē ducē genū. Cor-  
pus aut narratiōis sue ordi-  
nauit hoc mō. **P**rimū nati-  
uitate? deinde baptisimū;  
tercio tēptacionē. In q̄rto  
doctrina. in q̄nto miracula.  
in sexto passione? In septimo  
resurrectionē et ascensionē  
ip̄us. **N**ō solū hystoria de

xp̄o exponē volens p̄ hec:  
verū eā euāgelice vite sta-  
tū docē? qm̄ nichil est q̄  
ex parentibz nascim̄: nisi  
iterū p̄ aquā et sp̄m r̄nati  
fuerim? ex deo: qm̄ qd̄ de  
carne nascit̄ cur e: qd̄ at  
de sp̄u. sp̄s ē. **P**ost baptis-  
mū aut n̄cē ē contra dya-  
bolū stare? qm̄ ad hoc q̄s  
vngit̄ et reedificatur i bap-  
tismo: ut cont̄ tirānū susci-  
piat bellū. **P**ost hec q̄ oī  
sup̄ata tēptacionē. factus  
vdoneus ad docendū: siquī  
de sacerdos ē doceat. **E**t q̄a  
miraculorū faciendorū nō ē  
semp̄ n̄citas: doctrina suā  
bone vite q̄i miraculis fr̄is  
cōmendat. **S**i aut loquus ē.  
opibus doceat fidē: opibus  
se et hoībz q̄medet et deo.  
deinde q̄a nō possim? alit̄  
exire de mūdo nisi solutum  
fuit corp? p̄ qd̄ ingressi su-  
im? i mūdu: n̄cē est exire  
nos de h̄ stadio mūdi. **E**t  
qm̄ oīs vita n̄cī tēptacio  
fuit: restat ut tēptacionū  
victoriā. resurrectionis mer-  
ces sequat̄ et gl̄ia. **M**atheū  
et sc̄oz quidē. p̄cipue tamē  
p̄coz fuit euāgelista? qui  
nō solū sermone: sed eā  
ip̄a vite sue correctione. per



autoribus euangelium predicauit. **N**umquam enim est thelonearius constitutus qui consueuerat pecunias colligere pituitas. sed fuisse euangelista. ut sermones conscriberet in eternum mansurum: non ut suo exemplo patres ad misericordiam imitaret. qui aliqui fuit canticus logotheta tetrarcharum rationum: nunc autem diligentissimus dispensator spiritualium preceptorum. **T**unc multos pauperes fecit. fraudando pecuniam: nunc autem inimitabiles diuites facit. predicando iustitiam. **V**t magnificemus dominum propter eum. voce prophetica dicentes. **H**ec mutatio dextere exelsi incipit. **O**melia beati Iohannis crisostomi. **E**pistolae expositione super euangelium sancti matthei opere inusitato. **O**melia prima. **C**apitulum primum.

**L**iber gratulationis ihesu christi filii dauid filii abrahe. **L**iber qui apotheca gratiarum. **S**icut in apotheca diuitibus alicuius omnis homo quod de

siderat inuenit: sic et in isto libro omnis anima quod nescit habere inuenit. **Q**uid est quod dicit liber gratulationis ihesu christi filii dauid filii abrahe? **E**t quomodo dicit ysaias? gratulationem eius quod enarrabit. **S**ed ille diuina eius gratulationem inenarrabile esse pronunciat: ipse autem carnale exponit. **M**agis non dicit ihesu christi filii dei? sed filii dauid filii abrahe. **E**t quare iohannes in principio euangelii sui statim diuinitatis eius naturam demonstrauit dicens? in principio erat uerbum et uerbum erat apud deum. **Q**uoniam in gentes iohes in exilio conscripsit. greco sermone euangelium causa gentium scripsit: que non cognoscebat si deus filium habet? aut quomodo genitum habet: ideo superfluum erat primum incarnationis eius miseriam gentibus demonstrare. cum illum ipsum quod esset nescirent. **I**deo nescitum fuit illis primum ostendere. quia est filius dei dei? deinde in sequentibus quod carne suscepit dices: quia uerbum caro factum est. et habitauit in nobis. **M**attheus autem euangelium iudeis hebræico sermone conscripsit sicut iam diximus super:



ut iudei legentes edificaret  
 in fide. Iudei s<sup>o</sup> em<sup>o</sup> cognos-  
 cebat. quia e<sup>o</sup> fili<sup>o</sup> dei: 2. quo  
 e<sup>o</sup> filius. **S**up<sup>o</sup>flum<sup>o</sup> g<sup>o</sup> erat  
 ex parte eis d<sup>o</sup>nitatis eius  
 natura: qua<sup>o</sup> ipi opte cog-  
 noscebat. **R**at<sup>o</sup>ium aut<sup>o</sup> fuit:  
 misterium incarnacois ei<sup>o</sup> eis  
 ondere. Quare no<sup>o</sup> illi suffi-  
 cit dice<sup>o</sup> illu<sup>o</sup> filiu<sup>o</sup> abrahe so-  
 lus. aut<sup>o</sup> dauid solus: quia  
 ad ambos de xpo nascituro  
 ex eis p<sup>o</sup>missio fuerat facta.  
**A**d abrahā quide<sup>o</sup> sic. **E**t i  
 semine tuo b<sup>o</sup>ndicent<sup>o</sup> oēs tri-  
 bus terre. **N**o<sup>o</sup> itelligi nō  
 p<sup>o</sup>t nisi in xpo: qm<sup>o</sup> int<sup>o</sup> cete-  
 ros iudeos et gentes nūqm<sup>o</sup>  
 amicitia stabiliis fuit. **A**d  
 dauid aut<sup>o</sup> dicit ita. **I**uravit  
 d<sup>o</sup>ns dauid veritate<sup>o</sup> et nō  
 frustrabit<sup>o</sup> eū: de frō<sup>o</sup> ven-  
 tris tui ponā sup<sup>o</sup> sede<sup>o</sup> tuā.  
**I**deo ergo utriusq<sup>o</sup> filiu<sup>o</sup> dicit:  
 ut utriusq<sup>o</sup> p<sup>o</sup>missioes i<sup>o</sup> xpo  
 impletas o<sup>o</sup>penderet. **D**einde  
 q<sup>o</sup> xpc tres dignitates fue-  
 rit habitur<sup>o</sup>: rex p<sup>o</sup>ph<sup>o</sup>ta. sa-  
 cerdos. **A**brāhā duos filios  
 habuit et duas dignitates:  
 p<sup>o</sup>pheta fuit et sacerdos. **S**a-  
 cerdos: sicut d<sup>o</sup>ns ad illu<sup>o</sup> di-  
 cit in<sup>o</sup> genesi. **A**ccepe in<sup>o</sup> vac-  
 cam timā **I**c. **P**ph<sup>o</sup>ta aut<sup>o</sup>:  
 sicut ait d<sup>o</sup>ns ad abimelech

de illo. **R**em<sup>o</sup> p<sup>o</sup>ph<sup>o</sup>ta e<sup>o</sup> et ora-  
 bit pro te: et salu<sup>o</sup> eris tu  
 et dom<sup>o</sup> tua. **I**deo g<sup>o</sup> dict<sup>o</sup>  
 filius abrahe et dauid: ut  
 p<sup>o</sup>ph<sup>o</sup>ta quide<sup>o</sup> et sacerdos in-  
 telligat<sup>o</sup> ex abrahā. rex aut<sup>o</sup>  
 ex dauid. **I**te ideo nō e<sup>o</sup> d<sup>o</sup>ns  
 timo<sup>o</sup> dauid filius? quia  
 dauid rex fuit et p<sup>o</sup>ph<sup>o</sup>ta: sa-  
 cerdos aut<sup>o</sup> nō fuit. **I**deo er-  
 go ambo<sup>o</sup> filius nominat<sup>o</sup>  
 e<sup>o</sup>: ut utriusq<sup>o</sup> p<sup>o</sup>ris triplex  
 dignitas originali iure cog-  
 nosceret<sup>o</sup> in xpo. **B**ed quare  
 prius dauid notauit? que<sup>o</sup>  
 abrahā p<sup>o</sup>cedit in tpe. **P**ri-  
 mario et simplex h<sup>o</sup> e<sup>o</sup>. **C**um  
 p<sup>o</sup>positū e<sup>o</sup> euāgeliste ex  
 abrahā g<sup>o</sup>racione d<sup>o</sup>ni nūā-  
 re? si p<sup>o</sup>us dixiss<sup>o</sup> eū filiu<sup>o</sup>  
 abrahe. postea aut<sup>o</sup> dauid:  
 nāc<sup>o</sup> habebat itez reuerti  
 ad abrahā. et in isto loco  
 bis eū nūare. **A**ltera aut<sup>o</sup>  
 ratio e<sup>o</sup>: q<sup>o</sup> regni dignitas  
 maior e<sup>o</sup> qm<sup>o</sup> nature. **N**ā  
 et abrahā p<sup>o</sup>cedebat in tpe:  
 in dignitate dauid p<sup>o</sup>cede-  
 bat. **E**t quo dauid maior  
 fuit qm<sup>o</sup> abrahā. cū qnq<sup>o</sup>  
 dauid r<sup>o</sup>prehensus e<sup>o</sup> in p<sup>o</sup>o.  
**B**ed audi. **R**em<sup>o</sup> dauid mi-  
 mia sua iusticia q<sup>o</sup>dens di-  
 cebat. **D**ne de<sup>o</sup> me? si feci  
 istud: si e<sup>o</sup> iniquitas i<sup>o</sup> ma-



nibus meis. **I**te. iniquitate si  
 cōspexi in corde meo: nō ex  
 audiat dñs. Ergo dimissus  
 ē ut carāmeniret a carne?  
 nō ut iusticia oñderet ei?  
 sed ut iactancia ei? q̄pes  
 cret? **A**brahā p̄ fidelium:  
 quē dñs voluit exemplū ēē  
 scōz dicit ad eū. **E**ri de  
 terra tua. et de cognatione  
 tua? et veni in terrā quā t  
 demonstrabo: ut oēs hoīes  
 sciant quicūq̄ voluerit ēē  
 filij abrahā. et terrā illam vi  
 uā p̄missiois accipe. de qua  
 scriptū ē. **C**redo vidē bona  
 dñi in terrā uiuēam: qm̄ de  
 bent bona sua q̄tēne. sicut  
 abrahā terrā suā cōtēpsit:  
 et parētes suos carnales  
 dimittē. sicut ille cognatio  
 nē suā dimisit. **Q**ui autē  
 abrahā p̄mitari noluerit:  
 nō p̄nt filij ēē abrahā.

**A**brahā autē genuit  
 ysaac: qui iūptat  
 risus. **R**isus autē scōz ē.  
 nō stulta cachinatio labior?  
 sed racionabile gaudium cor  
 dis: qui fuit p̄ oīa misterio  
 vī xpi. **S**icut em̄ ille ysaac.  
 desperantib⁹ in parentib⁹  
 in extrema senectute dona

Aletica

tas ē. **S**uis. ut cognoscatur  
 q̄ nō erat filij nature s̄ q̄  
 ac. **S**ic et n̄ ysaac in no  
 uissimo sine p̄ducty est a  
 m̄re iudea gaudium cunctis:  
 sicut dicit angel⁹ ad pasto  
 res. **E**cce euāgelizo vobis  
 gaudium magnū: qd̄ erit  
 oī pplō. **V**n̄ ait apl⁹. **P**ost  
 q̄ venit plenitudo temporis  
 misit de⁹ filiū suū. sc̄m̄ ex  
 muliere. sc̄m̄ sub lege. **S**ed  
 ipse p̄ uirginē. ille de anī:  
 ambo ex̄t spem nature. **I**lle  
 postq̄ m̄r ei⁹ parē posse  
 cessauerat: ipse p̄sq̄ m̄r  
 ei⁹ parē posse incipet. **S**ed  
 ille ideo de ancilla iā defi  
 ciente. ipse autē de uirginē iā  
 corrupta? q̄ ille ysaac fi  
 lios fuerat generatūq̄ in  
 lege corrupenda: ipse autē  
 in gr̄a p̄m̄sum. **S**icut illu  
 m̄r nesciuit quādo dūcebat  
 ad imolandum. sed postq̄ re  
 uers⁹ ē. cognouit q̄ erat ob  
 latus? sic ip̄i synagoga nō  
 cognouit ēē filiū dei cū du  
 ceret ad mortē: sed postq̄  
 resurrexit a mortuis tūc  
 cognouerūt eū iudei. **S**icut  
 ille ligna portauit ubi fue  
 rat iacend⁹: sic et ipse lig  
 nū portauit ubi fuerat cū



afigend9. Sicut ille nō res-  
tint abathe cū vellet eū oc-  
cidē. sed dixit. p̄ liga m̄  
man9 et pedes ne qm̄ surgā  
impugnacionē: sic et iste  
nō cotradixit p̄ri. s̄ parat9  
tūdit. Si possibile ē: tūseat  
a me calix iste. Sed nō sicut  
ego volo: sed sicut tū p̄r.

**I**saac aut̄ genuit esau  
et iacob: in signū duoz  
sclozū. Esau a capite vsqz  
ad pedes totus pilos9 sc̄lm̄  
p̄ns h̄ signat: q̄a ab uicio  
vsqz ad finē totū asprimū.  
pilis uiquitati repletū ē.  
Jacob autē totus speciosus  
et nitidus futurū seculū.  
qd̄ totū pietatis decore ful-  
gebit: et nō inueniet̄ i illo  
aliqua aspitas. aut nigri-  
tudo p̄ci. Et quēadmodū  
cū de utero matris sue exiret  
esau. tenuit plantā ei9 in  
cob. vñ hebraice iacob appel-  
latus ē. id ē supplantator.  
mor̄ em̄ ut illi9 pedes egres-  
si sūt. istius caput apparuit:  
sic et in fine sc̄li ip̄ius. statū  
illi9 sc̄li p̄ncipiū apparebit.  
Et quēadmodū esau perse-  
quebat̄ iacob: sic filij sc̄li  
hui9 p̄sequūt̄ sc̄li illi9 filios.

Et sicut ip̄e: ita et filij ei9  
nō resistendo sed fugiendo  
supant malos. Nā quēad-  
modū tūc m̄r adiuuit ia-  
cob dicēs ei. Fili audi me  
et fuge mesopotamiā do-  
nec quiescat ira fr̄is tui:  
sic et ecclia filios suos coti-  
die doct. cū p̄secucionē pa-  
ciūt̄ dicēs. Qui vos perse-  
cutus fuit in ciuitate ista:  
fugite in alterā et date locū

**I**acob aut̄ genuit **U**re  
iudā et fr̄es ei9. Et  
nō iacob genuit duodecim  
aplos in sp̄u nō in carne:  
verbo nō in sanguine. Nam  
sicut ille cū suis duodecim  
descendit in egiptū ut mūl-  
tiplicaret̄: sic et x̄pc cū suis  
duodecā aplis descendit in  
mūdū. et multiplicat9 ē p̄  
totū mūdū. sicut res ipsa  
testat̄. Itē sicut ille descen-  
dit ut medullā egipti mā-  
ducaret̄: sic x̄pc cū aplis  
suis intrauit istū mūdū.  
ut medullā hui9 mūdi mā-  
ducaret: id ē acquireret sibi.  
Medulla em̄ hui9 mūdi: s̄  
hoies sc̄i. Sicut em̄ in ar-  
bore qm̄ diu medulla fuit  
sana semp̄ floret: cū aut̄



p̄ comesta fuit tota tandem  
 marcescens sicut<sup>2</sup>: sic 2 qm̄  
 diu sūt fideles stat ipse mū-  
 dus. Nā sicut israhelitis e-  
 gredientib<sup>9</sup> de egipto. extirpa-  
 ta ē egiptus: sic et sc̄a cū  
 de ipso mūdo defecerint.  
 casus ē ipse mūdus. Judas  
 aut̄ interpretat<sup>2</sup> q̄fessio: qm̄  
 xpi erat ymago: q̄ q̄fessor  
 p̄s erat futurus dicens  
 Confiteor t̄ dñe p̄ celi  
 et t̄rē: q̄a sicut iudas me-  
 ritia quictus ē et dedit  
 illi v̄gā et anulū: sic et  
 xpc̄ ecclie meretrici et ge-  
 tib<sup>9</sup> se quictit<sup>2</sup> et dedit illi  
 p̄ mercede quictiois virgā  
 crucis. anulū sp̄s sc̄a. per  
 baptismū q̄i signū fidei  
 p̄cedentis: quē eadē alibi las-  
 cius filio cōuertēti dare p̄-  
 cepit p̄ benign<sup>9</sup>. Et ideo  
 forsitan thamar vxor ei<sup>9</sup>  
 int̄p̄tat<sup>2</sup> imūtata uel exa-  
 cerbatio: qd̄ et ip̄a habet  
 intellam̄ cōuenientē 2 in ec-  
 desia. In ip̄a quidē? qz cū  
 ess̄ casta in mētricē se imū-  
 tauit. et sc̄a ē exacerbatio  
 iude: sicut genesis liber tes-  
 tat<sup>2</sup>. In ecclia aut̄? qz fue-

rat ecclia mētricē et exacer-  
 batio dei: postmodū autē  
 mutata. p̄ fidem xpi facta  
 est casta.

**I**udas aut̄ genuit pha-  
 res et zaram: in mis-  
 terio iudaici ppli et gentilis.  
 Zara em̄ p̄m<sup>9</sup> egressus ex  
 utero apparuit. Obstetric  
 aut̄ ligauit illi cocineā ad  
 manū: signis em̄ sanguie  
 circūfisiōis. Retracto autē  
 Zara: p̄cessit phares. Inter-  
 dusa ē em̄ caro in qua erat  
 Zara inclusus: hec autē in  
 qua erat phares idusus<sup>ad</sup> ap-  
 ta ē: iō et p̄cessit primū.  
 Sic iudaicus ppl̄s prius ap-  
 paruit in luce fidei quasi de  
 vultu tenebrosa mūdi p̄ce-  
 dens: et iō siḡ tus ē caro  
 circūfisiōis: putatib<sup>9</sup> oib<sup>9</sup>  
 q̄a ip̄e ppl̄s dei erit futur<sup>9</sup>  
 p̄m<sup>9</sup>. Sed quid. Posita ē  
 an̄ facē ei<sup>9</sup> lex q̄i sepi<sup>9</sup>:  
 ut impediret iusticiā ei<sup>9</sup>.  
 Nā lex ipedit fidem nō ad-  
 iuuat: sicut scriptū ē. P̄us  
 qm̄ veniret mādātū. pat̄m  
 quidē mortuū erat: ego aut̄  
 uiuebā. Postq̄m aut̄ venit  
 mādātū. pat̄m renixit: ego



aut mortuus fu. Sic q  
 impeditus e ppls iuday  
 p lege: ne ad iusticie luce  
 veniret. Subito tpi b9 xpi  
 rupta e sepiis legis q erat  
 inter iudeos et gētes. sicut  
 ait apls. Mediū parietē  
 macerie solues. Sic fām ē  
 ut ethnicus plūs. q p mū  
 iudayo plō apparente. qsi  
 in vulua tenebrofi mūdi  
 tenebat2 indusus. postqm  
 rupta e lex per xpi man  
 data. excluso iudayo plō.  
 iste p m9 pcessit ad fidem?  
 et postea sequit2 iuday9  
 plūs: sicut ait apls. Et  
 ce misterio vobis dico. Et  
 pte caritas in isrl' qtingit?  
 donec plenitudo genāū i  
 tmret: et sic oīs isrl' salu9  
 fieret. Hinc aut Zará qb  
 dicat in figura fuisse pli  
 gentilis q p mū p pphaes  
 demonstrat9 apparuit: 2 ab  
 eisdem pphētis dnici sangui  
 nis cocco sigtus ē. Dum  
 em xpi sanguē regenerā  
 dus pphēzabat2: cocco dñi  
 ci sanguis sigbat2. Phares  
 aut in figura iudayci pli  
 qui sepe legis excluso gen

ali plō. p m9 pcessit: illo  
 postea secituro macerie  
 legis sublata nō icongrue  
 diat2. ppter qd et ille noīa  
 tus ē Zará qd ē oriēs ul  
 nobilis? iste aut phares  
 qd ē pāsio: qm plūs  
 xpian9 semp oriēs erat  
 futury? sp illustrib: iuday  
 cis aut iteriecti legis p  
 cisus ē ab eo. Et videtur  
 quidē iudas ex incesto nū  
 cius sue thamar qingio  
 filios suscepisse. Reuera  
 aut: neq ex nūru. neq  
 ex mētrice. Mētrix em  
 nō fuit: qā ppter amōre  
 semis isrl' finxit se mere  
 tricā cū nō eet. Mētrix  
 aut nō fuit: qā nullus  
 filioy iude habuit eā. Na  
 pus iudas cū suo ipi9 ex  
 perimēto exterrit9 noluis  
 set ei accipe qingē ex filia  
 bus amancoy? sed dedit  
 set ei thamar ex filiab9  
 aram: mē aut ei9 cū ess  
 amanea. hortaret2 eū acci  
 pere ex gnē suo? ille q silio  
 mēris vsus nō qtingit eam:  
 ppter qd et pcessit eū dñs  
 malignātem. Alter autem



filius est audito q̄ semen  
 sc̄is sui fuerat suscitaturus  
 nō sibi : semen suū effudit  
 in terram : p̄pter qd̄ et ipse  
 passus ē : et sic factū est  
 ut thamar v̄go maneret.  
 Hec ita gesta cū nesciens  
 iudas d̄m lamētaret<sup>2</sup> & pla-  
 geret<sup>penitē</sup> q̄a nefandū obprobriū  
 fecisset in isrl' : et d̄m deū  
 deprecaretur ut luctus sui ter-  
 minū faceret : assistit ei an-  
 gelus d̄ni. et hec oīa expo-  
 suit ei sicut fuerat gesta :  
 et cōsolatus ē eū. Judas at-  
 tante fuit religionis. ut post-  
 qm̄ cognouit eā nō fuisse  
 uxore filiorū suorū. nō app-  
 acq̄uit ei app̄t̄que : qm̄  
 et si q̄ntū ad deū ip̄a nō  
 erat nūcius : tū q̄ntū ad  
 sc̄am̄ hōim̄ nūcius videbat.  
 Videbat enī bonū nō tū  
 corā deo : sed etiā corā hōib'.

**D**haves autē genuit  
 eston. Qm̄quidē causa  
 et maione sc̄dm̄ p̄vidēā dei  
 posita hec noīa credim'.  
 maxie cū essent hij p̄nci-  
 pes ḡm̄s electorū. Quia  
 autē causa et maione po-  
 sita sūt. v̄e ip̄i sc̄uerūt q̄

posuerūt : et deus cuius pro-  
 uidentia ponebant. Has v̄o  
 qd̄ intelligē possim' i oī-  
 bus ip̄is hoc loqm̄ : mari-  
 me cū nullā scripturā ca-  
 nonicā habeam' de istis  
 p̄sonis. Eston enī sicut  
 hebraicorū sermōni inter-  
 p̄tes dicūt : interpretat' iaculū  
 videns. Jacula aut' sūt mi-  
 mica oēs passioēs carnales :  
 q̄s intrinsecis iaculatur' in  
 aiām. dyabolus. Oēs ten-  
 tatioēs adūstatū q̄ proue-  
 niūt extrinsecis iaculāte  
 dyabolo. Oēs deū hōies  
 iūqui quos ul' cetera verita-  
 te dei aut seruos ei' exa-  
 tat iūmicy : iacula ei' sūt.  
 De quib' oībus dicit aplūs.  
 Accipientes aut' oīa sc̄itū  
 fidei : in quo possitis oīa  
 iacula maligni ignea extin-  
 guē. Qui q̄ vidēs ē iacu-  
 lū. vigilas ē cont' vsūcās  
 iūmicy : et delonge p̄spicit  
 iacula ei' et timet : ac sc̄i-  
 to fidei suscepta retorquet  
 ad d̄m. Vult q̄ d̄ns oēs  
 seruos suos videntes eē ia-  
 cula sup' se venientia. Qui  
 aut' nō videt ea venientia  
 sup' se. quō ea declinat.



Est et aliter ho in istis intel-  
 ligi iaculi videt. ut sit ipse  
 iaculi xpi: cu ipse xpc di-  
 cat iaculi pns. ysaya dice-  
 te. Et posuit me sicut sagit-  
 ta clam in pharetra sua.  
 Ipe g vir fidelis et iaculi  
 xpi et missus a patre xpo?  
 et iaculi e no irrationabi-  
 le sed rationabile: et videt  
 ut fiat que debet confige  
 et que utransire.

**A**ram genuit aram.  
 Aram aut interpretat<sup>r</sup>  
 visio eorum. ul' irritatio eorum.  
 aut elatus. aut luxus eorum.  
 Sicut signio nom istoz dat  
 intellige: estimo qd in tpe  
 istius aram. filij isrl' i egypto  
 valde erat multiplicati &  
 elati. et resurgentes. Et ml-  
 tiplicatio eorum zelabilis facta  
 erat in oculis egyptiorum?  
 et irritatio erat facta iporum:  
 scdm qd in exodo scriptu e.  
 Ecce genus filioz isrl' ml-  
 tiplicatu e sup nos: venite  
 ergo circumueniam<sup>9</sup> eos. Et  
 in tpe ei<sup>9</sup> foristan gemetes.  
 eos sub depressione egyptioz  
 dno vidit: sicut scriptu e.  
 Videns vidi afflictione pli  
 mei qui e in egypto: et ge-

mitu ei<sup>9</sup> audiui. Idco scdm  
 puidencia dei tale nome  
 ei impositu e: ul' qa irri-  
 tauerit egyptios valde ces-  
 centes atq elati. ul' qa vi-  
 dit eos igemiscetes et la-  
 borantes. Et ex consideratio-  
 ne tpi<sup>9</sup> ipius credibilis res  
 e. Nam tribus mois arcu  
 uenerit filios isrl'. p<sup>m</sup>u in  
 ope luti? deinde per obste-  
 trices: tertia vice ut expo-  
 sitos faceret infantes suos.  
 In quo tpe natus e moyses.  
 Deniq ipse aaron. amina-  
 dab filia sua accepit prore:  
 sororem naason. Inter cir-  
 cumuentione g vna. et circum-  
 uentione altera no nisi aliquot  
 transacti sut ani? et ita fit.  
 ut recte multiplicatio filioz  
 isrl' in tpe aram zelabilis  
 facta fuisse intelligat<sup>r</sup>: et af-  
 flicio eorum superuenisse. et  
 dei visitatio prosperasse. Con-  
 uenienter aram qui erat  
 irritatio egyptioz. vel vi-  
 sitatio ipoz. ul' luxus eorum.  
 genuit filiu aminadab:  
 qui interpretat<sup>r</sup> ul' gens desi-  
 derata. uel ppli mei volun-  
 tati. Nec eni facta fuisset  
 sup eos visitatio dei: nisi  
 gens desiderata fuisset. et



plius voluntarius. Neque fuis-  
 set irritatio egiptiorum. nisi  
 desiderabiles et voluntarij  
 deo fuisset? et usq; nunc  
 qui desiderabiles sunt. et vo-  
 luntarij deo. illi zelabiles sunt  
 et irritantur ad inuidiam sui.  
 tenebrarum virtutes. **I**dem  
 est aut voluntarium esse populum:  
 et gentem esse desiderabilem.  
 Qui enim voluntarij est deo.  
 et dicit voluntarie sacrificia-  
 bo tibi. ipse est et desiderabi-  
 lis apud deum? et qui deside-  
 rabilis est deo. sine dubio  
 voluntarius est: quia non omni  
 subiectione homini diligit  
 deus. aut famulatum. sed vo-  
 luntaria subiectione et vo-  
 luntarium famulatum. **R**atna  
 enim omnes sub deo sunt. quia  
 a deo creati sunt: voluntate  
 aut non omnes sunt dei. quia  
 secundum opera dyabolo subser-

**A**minadab **I**nitur.  
 aut qui erat volu-  
 tarius populus vel gens desi-  
 derata genuit naason: qui  
 interpretatur refectio. id est re-  
 quies. Vere enim qui quisque est  
 voluntarius deo. et prebet  
 se desiderabile apud eum: ge-

nerat sibi refectioem et re-  
 quiem. Congruè aut na-  
 ason in cuius tempore filij israel  
 de egipto exierunt. qui et  
 princeps factus est super tribum  
 iude. refectio et requies  
 est nominatus? quoniam in tempore eius  
 de seruitute egiptiorum vio-  
 lentorum. et de laboriosis opi-  
 bus liberati requie-  
 uerunt: et refectioem conse-  
 cuti sunt in deserto. et cor-  
 poris et anime. **C**orpus quidem?  
 quia ad libertatem vene-  
 runt corporalem: anime autem. quia  
 post immundas culturas egipti-  
 aorum ad noticiam perducti  
 sunt dei viuētis. Sed et co-  
 lubinus et serpentinus iter  
 prestat naason: forsitan quia  
 prudens erat in bono sicut  
 serpens. simplex autem in ma-  
 lo. **H**ic ergo naason sicut dixi-  
 mus exiit de terra egipti. qui  
 fuit princeps tribus iude:  
 sicut res ista ostendit. **N**ec  
 enim poterat iste fieri prin-  
 ceptus: si prius eius vixisset. **N**isi  
 forte dicat aliquis sic amina-  
 dab senem exisse ut non  
 poterat gerere principatum: quod  
 non estimo verum. **E**rgo



dicitur in exodo quoniam quinta  
 generatione filii israel de egipto  
 exierunt: secundum generationes in  
 uenit tribus leui. Jacob autem  
 genuit leui. leui genuit  
 gad. gad autem genuit am  
 ram: amram autem genuit moy  
 sen et aaron. Quatuor ita  
 que generationes defunctis in egip  
 to usque amram: exiit ge  
 neratio quinta id est moyses  
 et aaron. Secundum autem genera  
 tiones tribus iuda septima  
 generatio de egipto uidetur ex  
 isse. sex generationibus defunctis  
 in egipto: iacob. iuda. pha  
 ras. eston. amram. et amina  
 dab: septima autem egressus  
 est naason. Puto autem hoc quia  
 tribus iuda magis multi  
 plicabat per omnibus tribus  
 tribus autem leui non sic mul  
 tiplicabat quam leuite: et cir  
 ca templi obsequium nostrum tm  
 sicut et nostrorum libri testantur.  
 Tamen si uiciorum est quod enoch  
 qui translatus est in septima  
 generatione sit natus: si uiciorum  
 est quod noe in generatione deci  
 ma ab adam qui miserum  
 fuit christi: si uiciorum est similiter  
 quod in decima generatione na  
 tus est abraham a noe. Et si

uiciorum est quod abraham usque  
 ad legem id est usque ad moy  
 sen septem generationes habet  
 sine dubio et hoc uiciorum est quod  
 secundum leui tribum in quinta  
 generatione egressi sunt de egip  
 to: secundum autem tribum iuda in  
 septima. In tribu ergo leui  
 quia generatio quinta exiit.  
 defunctis in egipto quatuor.  
 hoc puto misterium: quoniam omnis  
 homo ex quatuor elementis  
 creat secundum corpus: ex terra.  
 ex aere. ex igne. ex aqua.  
 Post hoc autem per baptismum re  
 generatus sit filius dei. In quo  
 ergo quatuor elementorum genera  
 tiones moriuntur in mundo: ille  
 uero per baptismum in quinta  
 generatione spiritus erit de mundo.  
 Hic est qui mortificauit me  
 bra sua super terram sicut ait  
 apostolus: que ex quatuor genera  
 tionibus elementorum constant: ut  
 iam non in carne sit sed in spiritu.  
 ille exiit ad partem de mu  
 do. Et nemo egreditur uere  
 de mundo nisi qui mortifi  
 catis illis quatuor generationibus  
 cepit esse in quinta: ut etiam  
 ad eum dicat apostolus. Tu autem  
 in carne non es: sed in spiritu.  
 Et hic quidem ergo in tribu



inda. alia quide videtur ee  
 spes mōis: tñ pene eade  
 ratio e. **S**epte em nūb. mis-  
 teriū habet idulgeāe et  
 oōj. et requie: sicut i mul-  
 tis dixim⁹ loas. **S**ex aut  
 nūb. misterū habet opis  
 et laboris: p̄t qd et deus  
 oīa visibilia sex dieb⁹ fecit:  
 septimo aut requieuit. **E**t q  
 reliquit post se q̄cuq; infra  
 sex dies creata sūt. hoc e  
 unūsu mūdu hūc corrup-  
 tibile: et implet qd man-  
 dat iohes ap̄lus in eplā  
 sua canonica dia. filioli  
 nolite dilige mūdu. neq;  
 ea que in mūdo sūt: ille  
 in septima die e: hoc e i  
 xp̄o et requie e. **X**p̄c em  
 e requies nr̄a: sicut dicit  
 de iudeis mīme itatūrus  
 in eā p̄ph̄a. **D**onec introi-  
 i in mea: si introibūt in  
 requie meā. **I**lle oīat⁹ ab  
 unūso ope mūdiali: et  
 sabbatizat a malis sabba-  
 tū sc̄m: ille et meret⁹ idul-  
 genā. **E**t si aliqd gessit  
 huānū ille nec sabbatizat  
 a malo: et qui in septima  
 requie e: ille nō e i mū-

do. **Q**ui autē e i mūdo:  
 indulgeāa dign⁹ nō e. **E**t  
 vide qm prudenter scdm  
 ratios quas dixim⁹ leui-  
 te quide in quīta gn̄acōe  
 exierit de egypto: regales  
 aut in septimā: qm rega-  
 les modici aut mlti ple-  
 riq; delinquūt ipā ptate  
 cogēte: et difficile est eos  
 sine delicto ee p̄f̄os. **M**te-  
 rea si moderate deliquerit:  
 idulgeāa digni efficiūt.  
**V**enite autem et viri sacer-  
 dotales. p̄f̄a et spiritalis  
 et sine macula ee debent.  
**I**deo querit⁹ in illis ut qua-  
 tuor gn̄acōib⁹ illis omnino  
 mortificatis in corpe: i quī-  
 ta gn̄acōe nūda cōsistat.  
 nichil si possibile e car-  
 nis habētes in se. nisi qd  
 vitā sustērent: sicut dicit  
 ap̄lus. **H**abētes aut alimē-  
 ta et quib⁹ regam: hūb̄te

**N**aason **I**ti similes  
 aut genuit salmon.  
**S**almon interpretat⁹ accipe  
 vas. **I**ste salmon accepit  
 uxore noie raab. **H** aut  
 raab. ipā dicit⁹ fuisse ra-  
 ab meretrix de iericho. q



suscepit exploratores et le-  
 gatos filiorum israel: et cum que-  
 rentur a rege ihericho ut oc-  
 ciderentur: abscondit eos in  
 superiori parte domus sue: et ser-  
 uauit iacobime. Audiens  
 autem facta filiorum israel: dilexit  
 amplius israel quam propriam  
 gentem. Et dupliciter res ista  
 credibilis in eum videtur. Pri-  
 mum cum esset iste salmon no-  
 bilis inter filios israel: et quia  
 de tribu erat iuda: et quia  
 filius principis erat: vidit  
 maab illam sic fidelem: sic con-  
 uersam ad bonum: et a deo di-  
 lectam: et electam de ihericho  
 secundum dei preceptum: et computa-  
 tam inter filios israel: quasi magna  
 illam aliqua constituta: meruit  
 accipere salmon in uxore. De-  
 inde credo et propter spiritualis  
 misterii ratione: quoniam et ma-  
 ab illa meretricis figura fuit  
 ecclesie. Quae cum fuisset ex gen-  
 tibus meretricis: et cultum  
 ydolorum commaculata: susci-  
 piens speculatores ihesu christi  
 id est apostolos in domum pecto-  
 ris sui per uerba ipsorum: abscon-  
 dit eos sursum in memoria  
 capitis sui: ut non inueniret  
 eos princeps dyabolus nec

pderet eos: qui signo tubi  
 sparsi: et per fenestram dimissi.  
 quasi per iudicium dominice passionis  
 saluata et educta de mundo  
 et castificata: facta est sponsa  
 christi. Et salmon iste decimus  
 est ab abraham. Sempiternum autem  
 decimum numerus quia numerus est perfec-  
 tionis: misterium habet christi per-  
 fecti: propter quod et prima litera  
 nominis ihesu christi iota habet de-  
 cem: ergo et quia salmon in  
 numero fuit misterio christi: et illa  
 in misterio fuit ecclesie: non  
 sine ratione credimus ipsam fuisse  
 esse maab: et accepisse eam sal-  
 monem. Foris autem ideo et  
 interpretatur salmon accipe  
 uas: quasi per ipsum nomen inui-  
 tabat a prudentia dei: ut  
 acciperet uas electorum ra-  
 ab. Nam sicut paulus cum fuisset  
 persecutor: dignis probatus  
 in apostolatu uas electorum factus  
 est: sic et maab cum fuisset  
 meretricis et gentilis: digna  
 estimabat a populo israel ut  
 esset coniuncta salmoni spiri-  
 tualiter coniugio christi: quia uas  
 electorum facta est christo. Huius mis-  
 terio: utrumque meretricis illi  
 quoniam nomen. Quis enim di-  
 cebat raab: quod interpretatur



latitudo ul' dilatata? aut  
 q̄a ex oībus finib' terre vo-  
 cata ecclia genū latitudo  
 appellabat' aut dilatata  
 q̄a credens ex toto orbe  
 terrarū. ī toto fundata ē  
 mūdo. Hec autē mab post-  
 qm̄ nūpsit eā salmon nōia-  
 ta ē machab. que īterpretat'  
 ascēsis. Vere em̄ sicut cor-  
 poralit' ista mab ascendit  
 sc̄a una ex filiab' isrl'. et  
 dignificata quingio talis vi-  
 ri? sic et spūalit' ista ascen-  
 dit. q̄a cū su' i' ecclia an-  
 tea cultrix ydolorū. sc̄a ē  
 socia angelorū. et sponsa  
 xp̄i. et filia dei.

**S**almon ille q̄ īterpta-  
 tur accipe vas. qua-  
 lem genuit <sup>filium</sup> ex mab. **Booz**  
 qui īterpretat' ī v̄tute: vel  
 virtus ī ip̄o. ul' p̄ualens.  
 Qui sc̄dm̄ ip̄m̄ dei accepit  
 uxore r̄uth a deo provisā:  
 ī v̄tute generat filios. et ī  
 seip̄is virtutē habet et  
 p̄ualentes. Qui autē acci-  
 piūt uxores ex p̄uisione  
 dyaboli. id ē nō religionis  
 iūtu. nō fideles ī infirmi-  
 tate gn̄ant filios nec p̄ua-  
 lentes. nūqm̄ nisi ī malo

fortes: et ad penā irreligio-  
 sitatis. nō ad gaudū nec  
 ac cōsolacionē videt' filios  
 genuisse. Hic itaq' booz ac-  
 cepit uxore moabitidem:  
 noīe r̄uth. Quō autē ac-  
 cepit eā. exponē estimāni  
 supflūū: cū de hīs scrip-  
 turā sit oīb' manifesta.  
 Hoc autē dicim' s̄d̄i. qm̄  
 et r̄uth pro merito fidei sue  
 nūpsit eā booz: q̄a p̄p̄a  
 gentē cōtēpsit. et terrā. et  
 gen' et elegit isrl'. et nō  
 desperit sacru' viduā sil' x  
 peregrinā. desiderio ducta  
 generis hūi' magis qm̄ sui.  
 Deos patrū suorū repulit?  
 et deū viuētē elegit: talib'  
 v̄bis dices ad sacru' suū.  
 Noli obuiare m̄ ut reliquā  
 te: qm̄ ubiq' ieris ibo.  
 et ubiq' m̄aseris mane-  
 bo. Plus tuus plus me' ē.  
 et deus tu' deus me' ē:  
 et ubiq' mortua fueris  
 moriar. et ibi sepeliar. <sup>august</sup>  
 faciat m̄ dñs et h' addat:  
 si mors separauit inter  
 me et te. Et ergo booz  
 pro merito fidei sue illam  
 accepit uxore: ut ex quā



gio tali sacrificato. gen<sup>9</sup> nas-  
 ceret<sup>2</sup> regale. Nam seniot  
 gstitibus nō sibi accepit  
 vxore. sed deo. nō ppter pas-  
 sionē corporis sui. sed ppter  
 iusticiā legis ut suscitaret  
 semen primo suo: nō ma-  
 gis amore qm religione  
 feruēciōr. etate senex: iu-  
 uenib aut fide. Et iō for-  
 sitam notatus ē in v̄tute!  
 ul virtus ī ipō. ul p̄uales:  
 qm qui scdm etatē ad in-  
 eundū cōiugū ē in virtu-  
 te. nō ē notabilis et lau-  
 dandus qā ē in v̄tute! sed  
 extra etatē quingale iam  
 facty. accipit ex religione  
 virtutē ad quingū reuindū:  
 sicut ipse booz. Ille lauda-  
 bilis et notabilis ē quia  
 extitit in v̄tute: et illius-  
 talis viri virtus in ipō ē.  
 Iuuenis em̄ v̄tus nō ē in  
 ipō. sed in iuuetute corporis  
 sui: ideo et postmodū ex-  
 hausta marcescit. Qui aut  
 in aīa sua fidei habet vir-  
 tutē. sicut habuit et booz:  
 illius v̄tus in ipō ē. et iō  
 insensibilis ē. Consequēt<sup>2</sup>  
 et rith inspiratio ē appel-  
 lata. Nā nisi inspiratio dei

fuisset in ea! nec dixisset  
 que dixit: nec fecisset q  
 fecit. Quid p̄mū laudat<sup>2</sup>  
 in ea! dilao gnis israhel.  
 aut simplicitas. aut obe-  
 diencia. aut fides: Dilao  
 quidē gnis israhel: quia sic  
 desiderabat suscipere filios  
 ex semine israhel. et vna fieri  
 ex plo dei. Si em̄ cōtatio,  
 nē viri desiderasset q̄ pu-  
 ella lasciuia: aliquē inuenē  
 potius appetisset. Hinc aut  
 nō lasciuie sue. sed religio-  
 ni satisfacc cupies fuit:  
 familiā potius scdm elegit  
 qm iuuenile etate. Sim-  
 plicitas aut: qā ultronea  
 sub palliū eius īgressa est.  
 Nec cogitauit ne forte sper-  
 neret eā. q̄ vir iustus las-  
 ciuā puellā. aut ne delude-  
 ret eā! et qd̄ ḡnius eāt  
 cōtēpneret eā delusam: si-  
 aut faciūt multi. Sed obau-  
 diens facta. socrus sue cō-  
 filijs cōfidenter credidit:  
 qā p̄speraturus fuerāt de  
 actū ipi<sup>9</sup>? sciens q̄scām  
 suā. quia nō libido ad h<sup>9</sup>  
 eā cōpulerat: sed religio  
 erat hortata. Quid at et  
 in booz p̄dicet<sup>2</sup>. Humilitas.



castitas. et religio **H**umilitas  
quidē et castitas? quia nec  
contigit eā q̄i lasciuus puel  
la: nec abhorruit eā q̄si  
castus lasciuā? sed mox ut  
vbi ei⁹ de lege primita  
tis audiuit. nichil horz oī  
nī lasciuie iputauit: sed  
vniūsa religioni ascripsit.  
**N**ec desperit q̄i diues pau  
perē. nec verity ē q̄i ma  
tutius adolestētulā. sed pa  
tior fide q̄m corpe: ma  
ne p̄cessit ad portā: prouo  
cauit quēdā ex ḡne que  
iure primitatis estimauit  
ppinquiorē: obtinuit. p̄ua  
luit. nō tantū primitatis  
iure q̄m dei eligētis fauore.  
et idcirco forte p̄uales dicty ē.

**T**alis ergo booz. et ta  
li ginge ruth. quale  
filii genuit. **O**beth. qui i  
terptat⁹ subdit⁹. **R**uc autē  
qui diuitias eligūt et nō  
mores. pulchritudinē ⁊ nō  
fidē? et qd̄ in meretricib⁹  
queri solet hoc in cōiugib⁹  
optat: p̄pterea nō gnāt  
filios subditos. ul' sibi uel  
deo? sed cōtumaces et cōt  
se et contra deū: ut filij eoz  
nō sint fecō iuste cōiunctio,

nis eoz. sed pena qd̄igna  
irreligiositatis eoz. **I**te autē  
obeth qui subditus dicebat⁹  
qd̄ genuit. **R**efrigeriū. **Y**esse  
enī latino sermone refrige  
riū appellat⁹. **N**ā v̄e q̄cūq̄  
ē subditus deo et parētib⁹  
suis? tales filios gnāt deo  
p̄stante a quib⁹ refrigerer  
tur: q̄m qui honorat pa  
trem. a filiis honorabitur.  
**C**ui autē cōtumaces exis  
tūt aut in deū. aut i pa  
rentes gnāntes? nō refri  
geria sibi gnāt. sed dolo  
rō. ut a filiis suis capiāt.  
qd̄ fecerūt in parentibus.  
**A**d huc estimo p̄pter obeth  
qui subditus nominatus ē. et  
p̄pter yesse qui dict⁹ ē re  
frigeriū: ne forte i dieb⁹  
obeth filij isrl' p̄pter deli  
ta sua traditi erāt sub po  
testate gentis cuiusdam?  
sicut in libro iudicū frequē  
ter legim⁹ sc̄m. **E**t q̄m sub  
di fuerāt sc̄i auidā genti.  
cōuenienter in tpe illo na  
tus obeth subditus ē appel  
latus: yesse autē sicut ē  
ex pte colligē de scriptura  
regnoz. quot ānoz dauid



**app** appropinquare cepit fami-  
liam quod animis regnati pene se-  
cundum tempus exercitavit samuelem:  
sub quo iudice et propheta pla-  
cetes coram deo filii israel: et  
corporaliter refrigerati sunt:  
et spiritualiter bene agentes:  
et ideo forte yesse refrigerium  
est appellatum.

**Y**esse autem genuit da-  
uid regem: quia deus in  
gnatione iustorum est: et gnatio  
iustorum benedicitur. De dauid  
autem si quid tamen dicere possu-  
m: quantum scriptura regnum.  
Idcirco permittentes omnia:  
hec dicam: solum. quia ihesu  
christi fuit ymago. Dauid autem  
interpretatur sufficiens manu  
vel dilectus: sicut fuit et christus  
et in bello fortis et potens.  
et pater dilectus: et in suis ac-  
tibus. et in misericordia sua. et in  
mansuetudine sua prophetatio  
fuit christi. Et quid dicam in  
actibus suis iustis: aut in pro-  
phetationibus suis iustis. In  
ipso etiam peccato suo pessimo:  
christi et ecclesie mysterium fuit.  
Sicut enim cum esset letus in  
solatio suo exercitus suo. vi-  
dit speciosam bethsabee

cum lauaretur et concipiuisset eam  
et habuit eam adhuc esset in  
quingenis virginitatis: sicut christus  
cum esset in celo suo altissimo  
adhuc letus in sua divini-  
tate vidit etiam gentium  
speciosam secundum carnem displice-  
tem sibi in sordibus errorum  
suorum et bonis operibus se-  
diluentem: cum adhuc dyabo-  
li esset coniunctus vidit eam  
et concipiuisset: et habuit  
eam prius. Post hec autem des-  
cendens in mundum. sicut dauid  
postea interfecto uxore uxore  
et sibi in quingenis suppositis:  
sic et christus destructo dyabo-  
lo. subditas ei gentes traxit  
in quingentis suis. Nam sicut  
dauid prius bethsabee habuit  
cum adhuc esset sub proprio  
viro. postea legitimam ac-  
cepit uxorem: sic etiam christus  
et tunc fecit ecclesie: et modo  
facit omni anime recte. Nisi enim  
prius habuerit aut iudeum  
aut gentilem: impossibile  
est ut adducat eam ad fidem  
sua. ut puta corneliu[m] duxit ad fidem  
sua per ministerium petri: sed  
ante habuit animam eius ope-  
rans in ea orationes assidu-  
as. et elemosinas multas.



sicut actus aplōz testantur.  
**E**t centurione vocavit ad  
 fidem suā? sed p̄us cū ad  
 huc eet sub dyabolo. ha-  
 buit aīam ei⁹. opans in  
 ea dilectionē gentis dei.  
 et edificans sinagogas.  
 Sic et dyabolū facere vi-  
 dem⁹. **I**mpossibile est ut  
 aliquē xpianoz ad perfi-  
 diam trahat? nisi prius  
 cū adhuc sub xpo ē habue-  
 rit aīam ei⁹. et operatus  
 in ea pp̄u opus fuit. et p̄-  
 bauerit q̄sensū ipi⁹. **E**cce  
 iūda priusq̄ disrūperet  
 eū a xpo. et sibi quingeret.  
 p̄us habuit eū operas in  
 eo cupiditatē pecuniarū  
 et furta? postq̄m delat⁹  
 ē in q̄sā ei⁹ sibi quemen-  
 ti: tūc cōpūlit eū tendere  
 xpm. et trāsire ad sua. **B**et-  
 sabee aut̄ iterptat⁹ filia  
 potentis: qd̄ nomē scdm̄  
 mysteriū ecclie habet ydo-  
 neam rationē. **E**cclia enī  
 nūpta a nr̄o dauid. filia  
 sc̄a est dei oīpotētis: que  
 prius filia dyaboli videba-  
 tur fuisse. **A**d huc interpre-  
 tat⁹ bet sabee. e hā dupli-

cata in fine. puteus septim⁹:  
 qd̄ corporaliter et sp̄nialiter  
 habet iterptacionē queni-  
 ente? qm̄ sicut dat nobis  
 intelligē scriptura paralipo-  
 menon. uxores septem ha-  
 buit dauid ex quib⁹ filios  
 gn̄avit: sc̄e quidē quas ac-  
 cepit in ebzon. septima aut̄  
 in iherosolimis bet sabee.  
**P**utei aut̄ in p̄bijs salo-  
 monis quibus et alterū ite-  
 riorē habent itellem? in i-  
 p̄ma facie uxores signat⁹:  
 ut docet cū uxorib⁹ pp̄iis  
 virū p̄manē debere dicēs.  
**B**ibe aqua de tuis vasib⁹:  
 et de puteoz tuoz fontib⁹.  
**S**i ergo putei uxores itel-  
 liguntur? quēnienter bet  
 sabee septim⁹ puteus iter-  
 ptatur: q̄a et septima ex-  
 titit uxor. **E**t et xps sep-  
 tem eccliaz sponsus habe-  
 tur. **N**am quāvis inuābi-  
 les sūt ecclie scdm̄ diūstita-  
 tē locoz? tū oēs septem di-  
 cūt: p̄pter sp̄s septē quib⁹  
 sustentat⁹ oīs ecclia. **U**nde  
 et iohānes et paul⁹ ap̄ls  
 ad septē ecclias scribūt: q̄i  
 ad oēs. **D**e regibus autē  
 residuis dicē aliquid. **V**isi-  
 ē michi sup̄flūū: cū deside-



tantib⁹ dicē ul' audire de  
eis sufficiat scriptura reg-  
noz. Sed tñ scdm qd' e he-  
braicorū sermōnū itēptes  
tradiderūt. noīa eoz actib⁹  
coaptare tēptabim⁹? ut di-  
uidētia eoz in ipīs ho-  
minū noībus andam⁹? et  
spiritalem delatōne audi-  
enti plō acquiram⁹.

**D**avid autē genuit sa-  
lomonē. Salomon  
autē itēptatur pacific⁹.  
Pacific⁹ autē ē appellat⁹:  
qm̄ oībus in circuitu gen-  
tibus et pacificis et tribū-  
ta reddentib⁹. pacificū habu-  
it regnū? ita ut et templū  
deo edificaret. utens eā  
ministerio gr̄cā: qm̄ in  
figura fuit nri xpi pacifici.  
qui ofugientib⁹ ad se per-  
fidem gentib⁹ uniuersis et  
bonorū opū spiritalia tri-  
buta soluentib⁹ pacificū ha-  
buit regnū? ita ut ex viuis  
lapidib⁹ nō solū iudeis: sed  
eā gentib⁹ uniuersis templū  
deo edificaret uiuenti.

**S**alomon autē genuit  
roboam. Roboā autē  
itēptatur in multitudine ppli.  
Estimo qd' p̄r quidē ei⁹ si-  
cut oīm regū p̄res ex bono

pposito ei nomē imposuit  
roboam. Dei autē p̄uidētia  
sicut et oīm regū nomina  
scdm actus eoz p̄prio dispē-  
sant noīe: sine in bono. si-  
ue in malo. Salomon ergo  
cū haberet regnū valde in-  
multiplicatū meritis p̄ris sui.  
et suis. q̄a dilexerat eū d̄s?  
in p̄mis natū sibi in tpe illo  
filiū appellauit roboam. id  
ē in multitudine ppli: q̄i f̄m  
in multitudine ppli ut scdm  
statū regni sui multiplicati.  
noīaretur et fili⁹ ei⁹. P̄ui-  
dētia autē dei. qui fuerat  
p̄cor futuris. et disidiū  
regni sui passur⁹. dispen-  
sant ut diceret in multi-  
tudine ppli? qm̄ qd' fit in  
multitudine ppli: statim sedi-  
cionē multitudinis patitur.  
Multitudo em̄ p̄r ē sedicio-  
nis et otimacie? q̄a q̄qd'  
a multis peccat⁹: pleniq̄  
manet iudicabile. Pau-  
citas autē m̄grā ē disciplinē.  
Estimo qd' salomon et robo-  
am in misterio xpi fuerūt?  
et si in misterio xpi fuerūt:  
cōsequēter et in misterio ppli  
xpiani. Itā cū sint oēs xpi-  
ani corpus xpi: itē uniuers⁹  
pplis xpianus accipiend⁹.



ē xpc. Sic salomon i miste-  
 rio fuit ppli xpiani bene i-  
 cipientis: roboam aut in  
 misterio ppli <sup>male</sup> finientis  
 Na sicut circa senectute  
 salomone peccante excita-  
 vit dñs sathan sup eū et  
 detrimavit expte modica  
 regnū ei? in tpe aut ro-  
 boam abiciens qsilia se-  
 niorū. et sequētis qsilia  
 iuuenū coetaneoz suoz  
 ad plenū scissū ē regnū.  
 ita ut decem tribub? sece-  
 dentib?. et ppū sibi facien-  
 tibus regē. due trib? tm-  
 mō remaneret sub robo-  
 am. sic plē xpian? in  
 p̄mis bene agens p̄specta-  
 tus ē sicut salomon. p̄ce-  
 dente aut tpe cū cepisset  
 delinquere plē xpianus  
 et amare q̄ carnis sūt et  
 mūdi. q̄ filia pharaonis  
 q̄ dyabolus subministrat  
 p̄nceps carnis et mūdi. ad  
 teptacionē xpianoz exci-  
 tau deus sup xpianū pplm  
 sp̄m scismatis. Et i p̄mis  
 quidē debilitatus ē xpia-  
 nus plūs in q̄busdā scis-  
 matib?. In nouissio autem  
 ppli xpiani q̄ in tpe roboam

abundante liquiditate et re-  
 fragescente caritate. pleniq̄  
 scissus ē plūs xpian? ?  
 ita ut maria p̄ xpiano-  
 rū diuideret in hereses.  
 et faceret sibi p̄pos ep̄os  
 q̄ p̄pos reges: et vix pau-  
 cissimi xpiani maneret in  
 ecclia xpi sub xpo. Et sit  
 tūc roboam abiciens qsilia  
 senioz. et coetaneoz suoz  
 sequēs. occasione prebuit  
 dissidiōis illius? sic et cir-  
 ca fine. ep̄i relinquētes cō-  
 silia senioz aploz et aphe-  
 tarū scdm qd̄ qsilati fue-  
 rat ep̄os quisari debē. ul  
 ep̄atū suū tractare. et secu-  
 ti qsilia coetaneoz suoz iu-  
 uenū qsiliantū ep̄m oport-  
 tere diuine fieri. et hospi-  
 talitate et timorē abicere:  
 et talia quedā alloqui q̄  
 moneat plausū. dederūt  
 occasione dyabolo facien-  
 darū p̄fessionū. nō ad at-  
 tēdentes que dñs dicit. Si  
 aut cepit dispēsator dicē  
 q̄a dñs moram facit. et  
 aperit castigare p̄neros  
 et anallas? et mādicare  
 et bibē cū ebriosis: veniet  
 dñs ei? in die qua nescit.



et hora qua ignorat. et di-  
 uidet eum. Et iterum quod pre-  
 cepit petrus. Non ut domi-  
 nantes: sed qui episcopatum tenen-  
 tes. Ite paulus. Nouitates vo-  
 caui deuota! gnant enim lites:  
 et sermo eius eorum sicut cancer  
 serpit. Et iterum forma ha-  
 be sanctorum uerborum que a me  
 audisti. De qua prophetia  
 prima propheta episcopi: et de ad-  
 uersitate nouissima prophetat in  
 psalmo. De prophetia prima sic.  
 Tu locutus es in conspectu filijs  
 tuis. et dixisti. et cetera que  
 sequuntur. De aduersitate autem  
 nouissima sic. Tu uero repulsi-  
 ti et pro nichilo despecti.  
 et distulisti christum tuum: et ce-  
 tera que sequuntur. Et uide  
 quia non tunc in regno quidem  
 in die quidam reges extiterunt  
 peccatores! quidam autem medio-  
 criter peccatores: in regno autem  
 israel nemo regum inuictus est  
 iustus! sic et in ecclesia iue-  
 niuntur quidam episcopi boni et pec-  
 catores: in heresibus autem  
 nemo inuenitur rectus omnino. sed  
 omnes perversi! quia in auro  
 quidem inueniuntur et sordes:  
 in sordibus autem non inuenitur

**R**oboam autem laurei.  
genuit abiam. Abias

autem interpretatur pater ueniens:  
 uel patris mei hic. forsitan hic  
 abias filius natus fuerat patri  
 suo corpe! ideo appellauere  
 runt eum pater ueniens. quia alter  
 pater nascens: uel patris mei hic.  
 quia patris sui hic esset ymago.  
 Prudentia autem dei sic eum  
 ordinauit uocari! quia sicut  
 roboam cepit matrem. postea  
 autem extitit pater in deum:  
 sic et abias.

**A**bias autem genuit asa.  
 Asa autem interpretatur  
 unguentum. Iste enim asa ual-  
 de fuit perfectus corde. et pla-  
 cens deo: sicut regnorum li-  
 ber ondit. Propterea forte  
 est ordinatum a deo ut appel-  
 laretur unguentum! quia sicut  
 unguentum et in hyeme  
 floridum bonique odoris est. et  
 homines suo odore delectat  
 atque impinguat cum ex eo  
 uncti fuerint: sic et iustus  
 in hyeme temptacionis immar-  
 cescibilis et fidelis manet.  
 sicut et fuit asa et bone  
 opinionis! et historia se-  
 pta de eo. Delat leuitem  
 et edificat. et impinguat  
 aurum: et ad desiderium sue  
 scitatis excitat uiros pru-  
 dentes.



**A**sa autem genuit iosaphat. Josaphat interpretatur dominus iudex. Puto quod asa per eum cum propter iustitiam eius dominus prospiceret in omnibus inimicos eius confregisset ante faciem eius sicut scriptura testatur regum: quia in nomine ipso filij sui confessionem offerens deo iudici iusto vocavit eum dominus iudex. Nam vere iudicis iusti est bene agente remunerare et negligente corripere: sicut fecit dominus asa. Nam postquam ethiopes et libies virtute inimitabilem deo deposuissent ante faciem eius postea adveniente sibi rege israhel baasa syrorum auxilium petit aduersus eum: propter quod et misit ad eum dominus ananiam prophetam dicentem sibi In quo confides te regem? et non confides in domino deo tuo. Propterea salua facta est virtus syrie de manu tua. Propterea ethiopes et libies erat in virtute magna habentes currus et equites multitudinem copiosam et cum confideres in deo tradidit illos in manus tuas. quoniam oculus domini respiciat in omnem terram ad confirmandum quod est perfectum corde ad eum euamisti de isto.

Propter quam diffidentiam puto et in senectute doluit pedes: quia dominus iustus iudex per omnia fuit in eo. Nec modicam iustitiam seruatorum suorum sine remuneratione relinquit: nec modicam culpam sine correctione dissimulat. Sed in filio eius iosaphat qui hoc nomine vocabatur iustus autem iudex extitit: quoniam et ipse consultus fuit sicut et per eius asa: et adhuc amplius propter hoc et dominus iustus iudex amplius adhuc exaltavit et glorificavit iosaphat quoniam patre eius asa ita ut omnes reges in circuitu eius munera ei offerret quemadmodum salomoni. Sed cum fecisset amiciaas cum achab. et dedisset ei auxilium ascendendi ad bellum circumdederunt eum cirtus: et cum iam periclitaretur occidi. exclamavit ad dominum et eripuit eum. Cum autem interfecisset achab. reuertetur in iherusalem: misit dominus ad eum hieum prophetam filium ananiam dicentem. Si peccatore illum adiunxisti: et illis qui oderunt dominum amiciaas es. Et in hoc ita super te a



facie dñi descendisset nisi sermones boni iuēti fuisset teat: qm̄ abspulisti lucos de terra iuda. et pasti cor tuū ad req̄rendū dñm. **V**ides q̄a nec dari oportet auxilium iūmicis dei: nec ab eis accipe. **Q**ui aut̄ nec accipere oportet ab iūmicis dei: docet nō sup̄dicta historia de asa. **Q**ui uero nō dare: instruit nos hec scriptura de iosaphat. **Q**ui em̄ petit auxilium ab iūmicis dei. de auxilio dei desperat: validiores sibi existimās iūmitos dei. qm̄ deū. **Q**ui aut̄ dat auxilium iūmicis dei. adisat̄ deo? deo em̄ volente conterere iūmicū suū: ip̄e em̄ defen- dere temptat.

**I**osaphat aut̄ genuit ioram. **J**oram aut̄ interpretat̄ dñs altitudo. **E**t hūc ioram sicut p̄r suū iosaphat prosperatus nimis et exaltatus in regno q̄i cōfitens deo. uocauit filium suū dñs altitudo: tanq̄ si dicat. dñs ē altitudo mea: q̄ nō merito meo. s̄ mīa sua fecit in altitudine. **F**orsitan et p̄uidētia dei. q̄a impi⁹ erat futurus et superbus:

sic em̄ notari disposuit. **N**ā ip̄e ioram in magnitudine dimitiarū elatus ē: et valde ip̄e gessit in deū: sicut liber regnoz et palipome non testant̄: habēs yrore noīe ataliam filia iezabel et achab. cui⁹ q̄silio utens valde extitit iūquus i deū et elatus: ip̄as altitudines sibi q̄i deū fecit: cōfidens in altitudine. **O**is em̄ hō malū ip̄m cui seruit: dñm sibi facit. **N**ā ita elatus est. ut etiā fr̄es suos oēs occideret. quos ei q̄i adiutores et q̄siliatores reliquat p̄r: p̄pter que oīa passit eū de passione q̄uissā et diutina: ita ut an̄ biduū mortis sue. destina sua putrescā iactaret.

**O**ea aut̄ genuit ocho- siam. **O**chosias aut̄ genuit ioas. **J**oas genuit amasiam. **A**masias aut̄ genuit oziam. **S**z iuste usq̄ ad tres gn̄atōes ex eo sp̄s sc̄us p̄ mathen p̄adit de mō regū: de imūdo et maledicto semīe natos in generationib⁹ xp̄i spernēs conuāre. **J**oram em̄ ex semīe achab et iezabel accipies



sibi uxore ataliam nomine genuit ex ea ochoziam. ochozias autem ioas. ioas autem amasiam. in qua completur generatio quarta seminis iniqui et maleda. Achab enim rex israel accipiens sibi uxorem iezabel filiam sidonij regis. contra dei preceptum impiam nimis. multas impietates commisit in deum. illa se instigante. propter quod spiritus sanctus creptatus est per prophetam dicens: ut disperderet omnem masculum de domo achab. Quia propheta implevit filius natus unctus a puero qui missus erat ab heliseo. et accepit promissionem: ut usque ad quartam generationem sederent filij eius in sede regni super israel. Quia ergo benedictio facta est super hien qui vindictam fecerat super domum achab: tanta maledictio super domum ioas fuit propter filiam iniqui achab et iezabel. ut usque ad quartam generationem precidantur filij eius de numero regni. Et sic peccatum eius descendit in filios eius: sicut fuerat scriptum. Dabitur peccatum in filios usque in tertiam et quartam generationem

reddam. Videte ergo per istam scripturam quam periculosum est mittere progenia impiorum et genere sicut ioas: et quam gloriosum est vindictam in impios facere sicut fecit hien. Quantum ergo ad hystoriam regnorum pertinet. amasias genuit oziam. Quantum ad mathem: ioas genuit oziam. Tamen ozias interpretatur filius nobilis. Quia autem causa vocauerat eum perfectum nobilem non estimare potui: nisi si quis existimet speciosum eum fuisse natum: aut forte et primitium fuisse? quoniam tunc primitium apud illos dari et honorabiles habebant: tamen quantum ad alios qui ex maledico semine descendere reges. eam secundum deum nobilis fuit? quia fecit ozias quod placitum erat deo. et in omnibus adiutus a deo: propter quod cum fuisset presbiteratus a deo. elatum est cor eius. et dignum se estimavit sacerdotali officio fungi. Quia cum usurpasset sibi tributum inferre in templum. et resisteret ei filij aaron et leuite qui illicita appetebant:



cominatus est eis qui rex po-  
 testate subnixus. Confestim  
 autem percussit eum dominus lepra.  
 Et visa est lepra bis in fron-  
 te eius et exiliuit foras: et  
 sedit domi usque ad mortem  
 suam leprosus. Videte quoniam illi-  
 citum est usurpare opus: quod a  
 deo non est concessum. Et qualem  
 patrem. laycus usurpans sibi  
 opus clericale facit? tale  
 facit et filius si usurpauit  
 sibi opus diaconale:  
 et diaconus si usurpauit  
 sibi opus presbiteri. et presbiter si  
 episcopalem appetierit potestatem.  
 Et vide quomodo secundum quod plon-  
 gabatur gratia orta de illa  
 familia maledicta: sic paula-  
 tim per gratias minuebatur  
 in eis iniquitas. Ecce enim o-  
 chozias peior fuit omnibus  
 post ioram patrem suum. In-  
 teritur autem ochozias posses-  
 sio inuisibilis. Patrem autem eius  
 cum fuisset impius non possu-  
 m? suspicari secundum deum filio  
 suo possuisse vocabulum posses-  
 sio inuisibilis: nisi forte secundum  
 dyabolum a quo seductus va-  
 rijs fluctuabat erroribus.  
 Huius autem filius ioas iam me-  
 lior fuit eo: sed non ad ple-  
 num. Nam quod diu vixerat

ioiada sacerdos qui vixerat  
 eum in regem valde puerum: et  
 eripuerat eum de manu atha-  
 lie auie sue qui occiderat omnes  
 nepotes suos ut ipsa regna-  
 ret: et fecit quod placitum erat  
 deo. Postquam autem mortuus  
 est ioiada qui forte erubes-  
 cebat quasi sanctum sacerdote?  
 et qui auctorem vite sue et  
 regni: mutatus est et fecit  
 malum ante deum. Denique cum  
 idemisset spiritus sanctus zacharia  
 filium ipsius ioiade. et dixisset  
 ei. hec dicit dominus? que pre-  
 teristi mandata domini. non  
 erit vobis in prosperum. quoniam  
 deliquisti dominum et ille de-  
 relinquet vos: insurrexerunt  
 in eum et lapidauerunt eum  
 ex precepto regis? propter quod  
 et quoniam nomen eius  
 interpretatur temporis plon-  
 gatio: quia plon-  
 gatio temporis mutauit  
 eum in peius. Itaque amasias  
 paulo melior extitit quam  
 ioas. Nam amasias filius  
 eius in primis placuit deo  
 sicut ioas: sed postea ma-  
 lignatus est sicut ioas. Sed  
 in hoc fuit melior quam ioas  
 propter suum? quia ioas corripien-  
 tem se prophetam lapidibus int?



fecit: et hoc filium ioiade sacerdotis regi fratris sui. Amasias autem cum missus ad eum deus balaam prophetam diceret. que assinisti deos qui non liberauerunt populum suum de manu tua: non interfecit: sed comminatus respondit ei. Nunquid consilium regis dedi te? Caue tibi: ne flagelleris. Ite ozias filius amasie melior fuit omnibus illis precedentibus ante se: et si non fuit irreprehensibilis: quia opus sacerdotum affectauit. Vide nunc secundum hoc et dei iudicium iustum. Sicut enim ozias plangens nullo generationum minus malis extiterat ceteris et generatione maledicta progenitis: non tamen profectus fuit: quia adhuc aliquid habuit ex gratia omnibus illis: sic et deus non eum perdidit de nullo regni: quia fecit quod placitum est deo. Percussit eum lepra propter iactantiam eius ut domi sederet: ut videret non de nullo generationis passus: sed frustrationis regni et parte fraudatus.

**O**zias autem genuit ioatham. Ioatham autem interpretatur profectus: vel dominus

immaculatus. Et uerum profectus fuit hic ioatham: et quantum ad reges se precedentes dominus immaculatus? quia fecit quod placitum erat deo: et nulla reprehensio eius legitur in scriptura regnorum.

**I**oatham autem genuit achas. Achas autem interpretatur firmamentum domini aut uirtus. Ioatham autem cum esset uirtus et fidelis deo: firmamentum suum et uirtute credens dominum esse? a quo et fuerat prosperatus in regno: quia confidens firmamentum suum et uirtute esse dominum: uocauit filium suum achas: id est firmamentum domini: uel uirtute. Ille autem non fuit firmamentum domini: neque uirtus. Rex enim firmavit eum deus in bono: sed dyabolus in malo: qui fuit dominus eius. Nam ualde impie gessit in deum: sicut testatur scriptura regnorum et palipomenon. **A**chas autem appellatus est achas firmamentum domini: uel uirtus: religione quidem patris ostendit: ipsius autem duriciam: qui sicut a generatione patris factus est longe?



sic a pietate nominis sui ipsi  
 perdidit: nisi forte quod apud  
 ysaiam prophetam positum est  
 hoc modo. Et factum est in diebus  
 achaz filii ioatham regis iu-  
 da. ascendit in sinu rex sirie  
 et facce filius romelie rex  
 israhel ad iherosolimam expugnare  
 eam: et non potuerunt debellare  
 eam. Et annuntiatum est in  
 domo dauid a diebus  
 Consensit siria cum effraim  
 et cepauit animam eius et animam  
 plebis eius: sicut in silua cum  
 arbor a vento mouetur. Et  
 dixit dominus ad ysaiam. Scri-  
 m obuiam achaz. tu et qui  
 derelictus est iacob filius tuus  
 ad pisonam superioris uie a-  
 gri fillonis: et dices ei. Vi-  
 de ut quiescas et noli timere:  
 neque anima tua languescat  
 a duobus titonibus fumigan-  
 tibus tuis. Cum enim ira furoris  
 mei facta fuerit: iter sanabo.  
 Quoniam filius aram. et filius  
 romelie cogitauerunt cogi-  
 tationem pessimam dicentes  
 Ascendamus ad iudam. et col-  
 loquentes eis quantum ad  
 eos ad nos: et regem sta-  
 tuemus eis filium thabehele.  
 Hec dicit dominus sabaoth ado-

nay: non manebit cogitatio  
 ipsa. neque sic fiet. Et forsitan  
 sic confortatus achaz: cum ge-  
 nuissimum filium. vocauit nomen  
 eius ezechias. Ezechias autem  
 interpretatur: confortauit me  
 dominus. Vere impleta est in eze-  
 chia confortatio domini: cum cum  
 multis extitit sanctus super omnes  
 reges qui fuerunt ante eum. Nam  
 inter cetera bona que merito  
 prestat ei deus. cum misisset  
 ad eum sennacherib rex assy-  
 riorum rursuam principem  
 militiae sue: et libellum ple-  
 num imperijs et blasphemijs  
 contra deum. sicut expo-  
 nit ysaias propheta: ezechias  
 accepit libellum et ingressus  
 est in templum. aperuit ante  
 deum et orauit. Et confestim  
 missus est ad eum ysaias propheta  
 annuntians ei protectionem domini:  
 et confortatus est. Et venit  
 ad preces ezechie angelus  
 a facie domini: et percussit in  
 castris assyriorum centum oc-  
 toginta quatuor milia virorum.  
 Quaslibet fuerint verba  
 rursuam. uel quibus oratione eze-  
 chie: uel quibus confortatio ysai-  
 ae: lege in ysaiam. et profet-



causam exatationis in populo.  
**E**zechias autem genuit  
 manassen. Manasses  
 autem interpretatur ab insurgente:  
 vel ex oblivione. Quia inter-  
 pretatione commendat et liber-  
 genesis? ubi cum natus fuisset  
 in egipto filius ioseph: vo-  
 cavit nomen eius manasses  
 dicens. Oblivisa fecit me  
 dominus omnium laborum meorum: et  
 domum patris mei. locum me-  
 orum: et omnium patris mei. Et  
 si ab insurgente intelligatur?  
 sic dicere possimus: quia forte  
 ab insurgente sennacherib  
 super eum liberavit eum dominus.  
 Ideo qui gratias agens deo. pos-  
 tea in nomine filii sui vocavit  
 eum manassen. Si autem intel-  
 ligatur ex oblivione. tunc alio-  
 modo estimare possibile est.  
 quoniam non habebat filium? propter  
 quod cum genuisset filium. voca-  
 vit nomen eius ex oblivione.  
 quia ex desperato filium natum  
 sibi. Nec secundum propositum bo-  
 num estimabimus patris. Alio-  
 quin secundum actum pessimum.  
 manasses aliter est estimandus?  
 quoniam propter quidem eius illo pro-  
 posito vocavit eum manassen:

prudencia autem dei sic eum dis-  
 pensavit vocari? quia obliu-  
 sciturus fuerat omnem quer-  
 sationem sancti patris sui: et  
 omnia beneficia dei pro merito  
 eius collata in ipsum? et si-  
 mulatus ab insurgente dya-  
 bolo qui solet insurgere  
 super genus humanum: ad euer-  
 tendum gesturus omnia que ad  
 deum ad iudicium prouo-  
 carent. Denique cum egrotasset  
 ezechias in tempore quodam. et  
 venisset ad eum ysaias propheta  
 ad visitandum? vocavit eze-  
 chias filium suum manassen  
 ante se. et cepit ei mandare  
 quomodo debeat timere deum. quomodo  
 regere regnum: et alia multa.  
 Et dixit ad eum ysaias.  
 Vere quia descendunt verba  
 tua in cor eius: sed et me ipsum  
 oportet per manum eius iustificari.  
 Ad audientem ezechias: vo-  
 cavit filium suum interfectum dicens.  
 Quia melius est me sine filio  
 mori: quam tale filium relin-  
 gere. qui et deum exasperet.  
 et sanctos eius persequatur. Tenu-  
 it autem eum ysaias vir propheta  
 dicens. Iratum faciat deus con-  
 silium tuum hoc: videns ezechie







onerantibus. ul' pplm abrupit  
 tis: ac si dicat filius paco-  
 ris? qm rex qui peccat. et  
 seipm onerat et abrupit  
 a deo: et pplm suo exemplo  
 onerat pacis et abrupit a  
 deo: sicut fecit et manasses:  
 onerans et abrupens a deo  
 pplm exemplo sue impieta-  
 tis. Na ipse amon no fuit  
 fortitudo scdm deu: sed for-  
 titudo scdm dyabolu. fuit  
 em valde iniquus: ut ex  
 opa sua maligna qbue  
 ymitat9 fuerat manassen:  
 ead deu posse se fallere  
 estimaret diceb. Et me9  
 ex inueterite sua mlta ilq  
 fecit: et in senectute sua  
 penituit. Et ego abulabo  
 scdm qd desiderat aia mea:  
 et postmodu qntar ad do-  
 minu. Et sic factu e forti-  
 tudo maligna. et oneravit  
 seipm pniciosioribus one-  
 rib9: et sue malignitatis  
 exemplo abrupit pplm ma-  
 gis a deo qm pater ipi9.  
 Et io forsitam sic noiat9  
 e scdm puidencia dei: et  
 exterminavit eu dñs de9

velociter. Attendite q̄ laya-  
 ne q̄s ex vobis cogitacio  
 ne amon in corde suo po-  
 nat? qm qui talia cogitab  
 peccat no ex infirmitate  
 carnis victus delinquit.  
 s̄ ex pposito malo: q̄ ami-  
 cis e mali ipius.

**H**mon aut genuit io-  
 siam? qd int̄ptatur  
 ubi e hostia dno: aut sal9  
 dno. forsitam amon scdm  
 cor suu ausu a dno. filiu  
 suu vocavit ubi e hostia  
 dno. aut salus dmi: hoc e  
 quia qd nusqm e. neq p-  
 dest. Puidencia aut dei se-  
 cūdi qd futur9 erat. iosias  
 dispesavit nomen ei9 im-  
 poni. ubi e hostia dno. aut  
 salus dmi: vere qm in illo  
 fuit hostia dmi. Tale em  
 sacrificiu obtulit deo: qle  
 nec an eu aliqui regnum.  
 nec p9 eu. Et ipse fuit hos-  
 tia dno. scdm qd madat  
 aplos in epla ad romos  
 xij caplo: ut exhibeam9  
 corpora nra hostia viva. scam  
 placere deo. Et ipse fuit  
 ppli sui in tpe suo a dno



salus? de cuius laudabilibus factis nichil tale dicere possim: qualia testatur scriptura in regnorum et Paralipomenon. Et vide qualis fuit: ut eam ante multas generationes nasciturus eius nomen prophetizaretur: quia Iosias est nomen eius. Tertius enim Iosias est cuius nomen prophetatum est priusquam nasceretur: Sampson. Iosias. Iohannes.

**I**osias autem genuit Ieconiam. Sed sic non positum est in libro regnorum: sed post mortem Iosie rex factus est Iohannis filius eius: quem veniens Pharaon propter peccatum eius adduxit in Aegyptum: et in loco eius posuit Eliachim regem fratrem ipsius. Alter filius Iosie: qui interpretatur dei adiudicatus: et vocavit eum alio nomine Iochim. quod interpretatur domini pax. Cum autem et ipse Iochim malignatus fuisset in deum: qui vere et prius ipse in condemnatione adiudicatus a deo: et postea preparatus ad eversionem iude secundum iudicia dei. rex assiriorum perduxit eum in Babiloniam:

et factus est loco eius Ieconias filius eius rex: quod interpretatur parans domino. Cum autem et ipse malignatus in deum. parans fuisset seipsum deo ad iram: adductus est et ipse a rege assiriorum in Babiloniam cum omnibus suis: et factus est rex in loco eius a rege assiriorum frater ipsius Sedechias. sub quo et totus transfugatus est iuda. Ergo talis est ordo. Iosias genuit Eliachim: postea vocatum Iochim. Iochim autem genuit Ieconiam.

**I**econias autem per transmigrationem: genuit Salathiel. Secundum ergo regnum scripturam. Iochim est quatuordecimus a Salomone: et ipse est filius Iosie. Ieconias autem primus usque ad christum. qui vere non fuit filius Iosie sed nepos: filius autem Iochim secundum eum angelum quidem in quo Ieconias dicitur filius esse Iosie. si inter parentes generationes computetur Ieconias qui quatuordecimus: relique generationes usque ad christum a Salathiel computate inveniuntur tredecim esse. Si autem inter reliquos



qui primo ponatur ipse proceden-  
 tes generationes a dauid computa-  
 re: usque ad iohannem inueniunt  
 tredecim esse. Et dicitur ergo  
 Iohannem ablatum esse de numero  
 regum: Et iuste: quia non plus  
 dei constituerat eum in regnum  
 sicut erat consuetudo in regi-  
 bus constituendis: sed pharao  
 pro potestate. Ideo quantum ad  
 deum: nec fuit rex iohannem.  
 Si enim iniustum fuit ut propter  
 sola coniunctionem quibus achab  
 et iezabel tollerentur in de-  
 numero regum suspiciti tres re-  
 ges. quibus et a populo legibus  
 fuerit constituti in regno: que  
 non erat iniustum sicut ut tol-  
 lerentur et iohannem que pha-  
 rao vi hostili fecerat regem  
 et non plus dei paterno iu-  
 re: Et sic ieremias ipse qui  
 est filius quidem iohannem: ne-  
 pos autem ioseph. sublato patre  
 suo iohannem de numero regum.  
 ipse positus est pro eo qui filius  
 ioseph: et bis nominatur in eua-  
 gelio. Bemel quidem ante trans-  
 migrationem. scilicet pro numero  
 quattuordecim: rex autem nomi-  
 natus post migrationem. qui

pro numero primo huiusmodi. Iosias ge-  
 nuit ieremiam: videlicet qui  
 quattuordecim. Ieremias autem post  
 migrationem genuit salathiel:  
 videlicet qui primo. Et in-  
 uenitur ieremias hic duorum  
 numerum tenere: patris sui et sui.  
 Hic enim ieremias cum esset  
 unus: duas habuit condicio-  
 nes. fuit enim rex et ante  
 migrationem. qui regifica-  
 tus a populo dei factus est: et  
 prius post migrationem  
 qui ductus captiuus: id est ante  
 migrationem quidem compu-  
 tatur inter reges qui rex: post  
 autem migrationem compu-  
 tatur inter priuatos qui priuatus.  
 Quod autem vis ut po-  
 sisset euangelista. Si dix-  
 isset. iosias genuit iohannem  
 in quattuordecima generatione: iohannem  
 autem genuit ieremiam.  
 Ieremias autem post migrationem  
 genuit salathiel: et  
 quod a pharaone regifatus  
 computatur inter reges iuda:  
 iuste adhuc inueniebatur ante  
 migrationem quidem qua-  
 tuordecim reges. post migra-  
 tionem unus rex. et tredecim



am privati. Et si iecunia  
 posuisset inter reges prio-  
 res: iuuenient quidem qd  
 gnatores regales an tism-  
 gnacione: tudeam aute pri-  
 uate p9 tismgnacione. Et  
 sine illo. sine h<sup>o</sup> mo et rona-  
 bile aliq dice videbat<sup>r</sup> eua-  
 gelista: et miseru qd ipo-  
 suent no onderet. Vides qa  
 sapienter voluit euagelista  
 iecunia dupliciter ee? pri-  
 mu quide int reges quasi  
 qrtudecimu rege et ipm:  
 dem aute p9 tismgnacione  
 inter puatas gnatores pri-  
 mu. qd puatu et ipm. Ra-  
 cu costet qputato eam ioa-  
 chim a dauid usq ad xpm.  
 viginti et octo ee gnatores?  
 qd impedit ut ioachim sub-  
 lato. ronabiliter filius eius  
 duplicat noiet<sup>r</sup>. ut et mis-  
 xru qd euagelista pposu-  
 it explicet. et de nuo gna-  
 tomi no meriat<sup>r</sup>. Hec ob-  
 est qa filius iose dicty e  
 cu sit nepos: qm et nepo-  
 tes re filij appellant<sup>r</sup>. Je-  
 conias aute genuit salati-  
 el: qd intpretat<sup>r</sup> peticio dei.  
 De salatiel quidem nichil

legim<sup>9</sup> uel boni ul' mali?  
 tn putam<sup>9</sup> eu san fuisse.  
 et in captiuitate assidue  
 dum peccasse pro ipa cala-  
 mitate que contigerat isrl:  
 et io peticione dei eu ap-  
 pellatu fuisse.

**S**alatiel aut genuit  
 Zorobabel. Intpretat<sup>r</sup>  
 aut Zorobabel stinno post-  
 posita: ul' ex qmixture.  
 ul' hic doctor babilonie.  
 Legi si veru e nescio? quia  
 sacerdotale et regale gen<sup>9</sup>  
 mixtu e in Zorobabel sicut  
 inferius exponem<sup>9</sup>: ne for-  
 te q hoc dictu e ex qmix-  
 tione. Per ipm aut Zoroba-  
 bel dimissi sut oes filij isrl.  
 et reuersi in ppam terram  
 cu magno gaudio: sicut es-  
 dra exponit ppha. Tu em  
 esset Zorobabel i misterio  
 darij regis: contraria  
 fra est inter eu et duos ali-  
 os regis ministros qd ess  
 forau<sup>9</sup> i mudo. Et vno di-  
 cente qa nichil forau<sup>9</sup> e qm  
 vnu? altero aute qa nichil  
 forau<sup>9</sup> e qm rex: Zoroba-  
 bel dixit qa nichil forau<sup>9</sup>  
 qm mulieres et veritas.  
 Quibus de hoc sine fine



certantibus: ventum est usque ad  
 finem darii regis. **Quo** re-  
 sidente cum principibus suis ad  
 iudicandum: contenderunt tres  
 singuli pro sua sententia. **Et**  
 verba grecorum eorum qui vult  
 scire: legat esdram prophetam.  
**Tamen** viat Zorobabel: et  
 iudicio darii et omnium princi-  
 pum pronuntiatum est omnibus for-  
 tiore veritate esse. **En** autem  
 diceret ad eum darius rex  
 cum irameto: pete a me  
 quod vis usque dimidium regni  
 mei. **Respondit** Zorobabel  
 Ego regnum tuum non peto:  
 sed ipse uteremur metum. **Sed**  
 hoc peto? quod cepit noster  
 cyrus rex ante vos: ut di-  
 mittatis captivitate filiorum  
 israel redire in suam. **Darius**  
 concessit. **Sciens** autem Zoro-  
 babel: gratias egit domino di-  
 centes. **Benedictus** es deus pro  
 veritate: quod sapientiam hanc  
 in os meum misisti. **Et** ideo  
 iudicatus est recte secundum prouidentiam  
 dei natus Zorobabel:  
 id est hic doctor babilonie.  
**Hinc** autem maior doctrina?  
 quam ostendere veritate dominatorem  
 esse omnium rerum. **Et** in

plenum est in eo quod fuerat scriptum.  
**Super** inimicos meos prouidentem me fecisti mandato  
 tuo: quia eternum michi est.  
**Super** omnes docentes me intellexi: quia testimonia tua  
 meditatio mea est. **Super**  
 seniores intellexi: quia man-  
 data tua exarsui. **Vel** flui-  
 do proposita? id est quia deflucio-  
 nem regis ad se deuocente  
 se proposuit: et elegit re-  
 deptionem populi sui. **De** resi-  
 duis autem gratiarum nec  
 scripturam aliquam recordor  
 legisse: vel fabulam aliquam  
 audiuisset aliquam. **Hoc** autem  
 in fine nondum est. quod qui-  
 cumque regni placuerit deo  
 diuicius regnauerit et prosperati sunt: et inimicos eorum  
 humiliavit deus sub manibus  
 eorum. **Et** quod maligne ges-  
 serunt? velociter a regno  
 et a vita cum amara mor-  
 te perierunt: et humiliavit  
 eos deus sub inimicis eorum.  
**Quos** ergo gratias ab  
 abraham usque ad dauid: gratias  
 actiones quatuordecim.



**Q**uoniam potuiss[et] enage-  
 lista breuiter qua-  
 sione et nim[is] explicare  
 dicere. Ab abrahā usq[ue] ad  
 xp̄m gn̄acōes sūt q̄dra-  
 ginte due! qua rōne ter  
 gn̄acōes p̄adit et in tres  
 ptes diuisit gn̄acōes qua-  
 tuordeā: Quia ter q̄ple-  
 tis gn̄acōibus q̄tuordeā  
 mūtatus ē in iūdis hoīm  
 status. Ab abrahā enī  
 usq[ue] ad dauid. fuerūt sub  
 iudiciis. Et dauid usq[ue] ad  
 trāsmigrāone. sub regib[us].  
 Et trāsmigrāone usq[ue] ad  
 xp̄m. sub pontificib[us]. Hoc  
 vult q̄ dēmonstrare: qm̄ si  
 aut s[ed] ter q̄pletis gn̄acōi-  
 bus mūtatus ē hoīm status!  
 sic q̄pletis q̄tuordeā gn̄a-  
 cōibus a trāsmigrāone usq[ue]  
 ad xp̄m. nax ē a xp̄o mū-  
 tari silit[er] hoīm statu. qd̄  
 et fact[um] est. Post xp̄m enī  
 in nō sub iudiciis mltis.  
 nec sub regibus mltis.  
 nō sub pōtificib[us] mltis fue-  
 rūt! sed oēs gentes sub  
 uno xp̄o. iudice. et rege.  
 pontificae fā sūt: qui triū  
 illorū statuū solus habuit

dignitatē. Vñ qm̄ et iudices  
 et reges et pōtifices p̄ ter-  
 tres dignitates p̄figurabāt:  
 s[ed] p̄ncipia eoz ī figurā fue-  
 rūt xpi. P̄m̄ iudici: ih̄u  
 naue. P̄m̄ regū: dauid.  
 P̄m̄ pontificū: ih̄s filius  
 ioseph. H̄o m̄ figurā xpi  
 fuisse dubitat nemo. Et  
 forte iō q̄tuordeā gn̄acōes  
 ponūt: hoc ē quater xp̄c.  
 Jota enī l̄ra: xpi mysteriū  
 habet. Ideo q̄ quatuordeā!  
 qm̄ ter quidē figuratus  
 xp̄c ostensus ē: quarto  
 aut verus xp̄c apparuit.  
 Et qua rōe apud lucam  
 septuaginta septē gn̄acio-  
 nes ponūt xpi renascē-  
 tis in baptismo: in pp̄rio  
 exposuim[us] loco. Hic aut  
 dicim[us] qua rōe q̄dringita  
 due gn̄acōes ponūt xpi:  
 scdm̄ carnē nascētis ī mū-  
 dū. Quadringita duo  
 enī: sex septimanaz nūb  
 ē. Sex aut nūb est opis  
 et laboris nūb! qm̄ ī sex  
 diebus fact[us] ē mūdus: q̄  
 positus in ope. et labore.  
 et dolore. Conuenienter  
 q̄ xpi nascētis ī mūdo



ad labore et dolore q̄dm  
 ḡta due gn̄acōes ponit<sup>2</sup>:  
 misteriu q̄tinēns opis et  
**G**eneracio // laboris  
 aut xpi sic eat. Qm̄  
 superius dixerat Jacob at  
 genuit ioseph cui desposi-  
 ta maria genuit ihm: ne  
 aliqs audienāū estimaret  
 sic ee xpi natiuitate quo  
 p̄cedentiū patrū: ipe or-  
 dīne narratōis sue p̄ca-  
 dens addit et diat. Gn̄a-  
 cio aut xpi sic erat: ac si  
 dicat. Gn̄acio quide eoz  
 quos exposuim<sup>9</sup> patrū sic  
 fuit: q̄admodū retuli. Cū  
 ti aut gn̄acō nō ita: sed  
 sic. Quō ē Maria cū ess  
desposata ioseph. p̄us qm̄  
queneret. iūeta ē in utero  
habes. id ē ex v̄gine sine  
p̄re ut et genūis ei<sup>9</sup> enū-  
 meras de semie dauid eū  
 ondat descendē scdm̄ dei  
 p̄missa: et extra natura  
 huāna natiuitate ei<sup>9</sup> scdm̄  
 exponēs. misteriu d̄nita-  
 tis ei<sup>9</sup> ap̄iat. Hec em̄ dig-  
 nū eat: ut vnigenit<sup>9</sup> dei  
 nō p̄pter se. sed p̄pter hōi-  
 nes nascēs. more nasceret<sup>2</sup>

huāno Homo em̄ ī carne  
 nascit<sup>2</sup> ut corrupcōi sub-  
 iacat: xps aut natus ē  
 ut sanet corrupcōne. Si-  
 cut q̄ nō ē q̄sequēs. ut  
 corruptibilis hō nascēs.  
 ex īcorruptibilitate v̄gis  
 nascat<sup>2</sup>: sic nō erat cōse-  
 quens ut vnigenit<sup>9</sup> dei  
 qui iō nascēbat<sup>2</sup> ut corrup-  
 cione sanaret: nasceret<sup>2</sup>  
 ex corrupcōe q̄ingij. Hō  
 ex n̄citate nascitur ut  
 sit: xpc aut nō ex n̄cita-  
 te nate ut ess. sed ex vo-  
 luntate m̄ie. ut saluaret.  
 Quō q̄ iustū ē. ut vnū  
 eūdemq̄ habeat natiuita-  
 tis honore. n̄citas et vo-  
 luntas: merito q̄ contra  
 naturā regule huāne na-  
 tus ē: q̄a erat sup̄ natu-  
 ram. Vide aut nouā et  
 admirandā xpi natiuitate<sup>2</sup>  
 id ē per hōies p̄cōres: p̄  
 mulieres meretrices et ad-  
 ulteras. et gentiles. Sed  
 talis gn̄acio nō sordidat  
 dignitate ei<sup>9</sup>: sed quien-  
 dat m̄iam ei<sup>9</sup>. Sic erat  
 mirabilis: ut qui p̄res ge-  
 nuit. a filiis nasceretur.



facti sunt patres eius: quorum non  
 erat filius. Ipse illis beneficium  
 prestitit ut esset filius eorum:  
 illi autem nichil presterunt ut  
 essent patres eius. In omnibus  
 patres sibi filios adoptant quos  
 ipsi desiderant: hic autem  
 filius adoptat patres quos  
 ipse elegit. Hic filii a patribus  
 suscipiunt generositatis dig-  
 nitatem: illic autem patres a fi-  
 lio susceperunt. **Ornelia 2.**

**Q**uoniam esset desponsata  
 matri eius maria ioseph:  
 antequam queneret. in uero  
habens de spiritu  
santo. Quoniam futurum erat ut  
 oes sancti de uirgine nascerentur  
 tunc ecclesia desponsata christo!  
 ideo christus nascitur de uirgine  
 desponsata: ne digniosius  
 nascerentur serui quam dominus.  
 Sed ut per omnia filii paterne  
 natiuitatis partem imitarentur  
 tunc exemplum! ideo et ma-  
 ria desponsata erat fabro  
 lignario: quoniam et christus  
 sponsus ecclesie. omne salutem  
 hominum. et omne opus suum per  
 lignum crucis fuerat ope-  
 raturus. Ideo autem desponsa-

ta et domi habitata? ut des-  
 potacio ipsa fidelis. et forni-  
 cationis opprobrium a matre re-  
 pelleret: et uirginitatis gra-  
 tia nascituro domino reserua-  
 ret. Si enim quod in domo spo-  
 si peperit. infideles iudei dice-  
 runt. nonne hic est ihesus filius  
 ioseph: quantomagis si ex  
 domo sponsi peperisset dic-  
 turi fuerunt? nonne hic est  
 filius meretricis? Quia que  
admodum in ea que in domo  
viri concipit. intelligitur concip-  
icio maritalis: sic in ea que  
extra domum concipit. est  
suspecta concipicio. Magis  
 ergo voluit <sup>domus</sup> ut haberet ma-  
 tri eius maritalis suspensionem: quoniam  
 fornicationis opprobrium patere-  
 tur. Antequam queneret. in uero  
in uero habens. Non  
 dixit priusquam acciperet eam!  
 sed priusquam queneret: quia  
 iam erant accepta in domo.  
 Virginitas est incorruptibili-  
 tas. Incorruptibilitas autem:  
 uirginitas ipsa sincera. Ideo  
 ergo antequam queneret natus  
 est christus? ut ne de corruptio-  
 ne incorruptibilitas nasceretur:  
 ut ne ex passione cor-



poris utriusque sibi dominus templum sibi fabricaret. Dico autem non ad desperationem et confusionem nuptiarum sed ad consolationem et gloriam continentium: quoniam hoc ipsa coniunctio maritalis malum est ante deum. Non peccatum dico sed malum. Nam quantum ad rei ipsius naturam peccatum est: concessione autem dei factum est ut non sit peccatum. Quia oportebat enim ut homo corruptibilis nasceretur de mundo. Ut possit temptari: ut temptatus coronetur. Si autem incorruptibilis factus fuisset: temptari non poterat. Si non temptabatur nec coronabatur: quia incorruptibilitas temptationem non sentit. Ideo ergo factum est: ut ex passione carnis et sanguinis ex igne fervido in visceribus succedente humore homo corruptibilis nasceretur: ut ne de bono nasceretur malum: aut ex impassibilitate corruptio: sed ut de malo malum procedat. et ex passione corruptio generetur. Ideo ergo ista

quinctio maritalis cum esset peccatum quantum ad naturam rei ipsius: concessione dei facta est licentia. Licentia dico facta est: non iniusticia. Nam et si propter necessitatem rei peccatum esse desistat: tamen iniusticia esse non meruit. Deo uteribus se. et si penam non esset: mercedem non tamen prestat. Et si non occidit: tamen non salvat. Unde propheta non ad indulgentiam dei aspiciens: sed ad spurciciam ipsius operis dicebat. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: et in delictis concepit me mater mea. **P**ro deo quid mirum si peccavi: quod de peccato sum natus. Beata est enim generatione sua nata peccata. Nam si matrimonium ipsius placitum esset deo: nunquam abstinentibus se ab illo gloriosa premitteret corona: non sic amarentur a deo qui odint illud. Non enim ille remunerat qui bonum fugit: sed qui malum. Vis autem scire quomodo licitum est matrimonium. quomodo aliquando licuit et sorores habere uxores: quomodo habuerit cayn et abel. Hec nomina filiarum adam quibus in initio habuit pro cayn et abel. rissa et odogia



et non peccauerunt: quia peccatum  
 illud. uirilitatis hominum necitas  
 exarsabat. Postea crescente  
 numero hominum. ipsum malum inuersum  
 in naturam suam: et cepit esse  
 peccatum. Remansit autem in usu.  
 ut uni uiro liceat plures ha-  
 bere uxores? amplificato postea  
 mundo. et hoc malum recepit suam  
 naturam: et cepit esse peccatum.  
 Remansit autem in usu: ut unus  
 uir habeat uxorem. Hinc autem  
 postquam venit plenitudo temporis  
 et senescit mundus? scilicet qualem  
 est consilium dei. et quod uult: et quod  
 est placitum coram illo. Sed ausus  
 non sum? dicere propter homines in-  
 continentibus? in quorum corpore  
 anima nichil agit: sed in toto il-  
 los possidet sanguis. et sordi-  
 dissimus vapor de illo insano  
 igne procedens. Denique cum ma-  
 daret angelus thobie in nuptiis  
 eius ut antequam ueniret ad illam  
 consuetudinem humanam? surge-  
 rent spiritus et orarent: et sic di-  
 cerent. Domine tu scis. quia non propter  
 libidinem accipi uxorem: sed propter  
 liberos parandos? quia si aliter  
 omisset: oratio eius deo non fuerat  
 placitura. Vides ergo quia tur-  
 pissimum illud opus carnis. cum  
 filiorum exarsat: nunc multiplicat

tunc solo creandorum hominum ratio  
 est extincta. Jam deum non multi-  
 tudo hominum: sed caritas sanctorum de-  
 lectat. Erat una est libido que  
 fornicationem generat: et que  
 maritalem usum ministrat.  
 Sed sicut mari posuit terminos  
 litorea diuisio. usque huc uenies  
 et hic te restringes? sic libidini  
 carnali terminum posuit coniu-  
 giu: ut usque illuc uenies illuc  
 se restringat. Sicut ergo mare  
 si litorea sua supgressum fuerit  
 peccat: ita et homo si transgres-  
 sus fuerit licentiam maritalem.  
 Si ergo ipsa est libido in mari-  
 tis et in adultis? quomodo potest fieri  
 ut una eademque res per dimidia  
 quidem parte sit iusticia. pro dimi-  
 dia autem parte sit peccatum? Aut enim  
 tota peccatum est. aut tota iusticia:  
 quia una est res. Verum est autem  
 quia libido iusticia non est: ergo  
 tota peccatum est. Sed peccatum illius  
 pena non imputat: donec iste  
 odibilis et corruptibilis tran-  
 seat mundus. Ideo ergo dominus  
 natus est priusquam uenirent?  
 ut non ex passione carnis et  
 sanguis nasceretur: qui ideo ue-  
 nit ut carnis et sanguis sol-  
 ueret passionem. et mutaret in  
 spiritum. Cui uentus est in utero  
 habens de spiritu sancto? Sine du-



bio sponso suo ioseph: qui zelo  
 amore semp se admonē-  
 tem. vitā circūspiciēbat maie-  
 stā sicut historia q̄dam non  
 incredibilis neq; irōnabilis do-  
 cet: qm̄ gesta sūt que refert  
 lucas. ioseph absens eāt. Nec  
 enī quēniēs ē putare p̄ntē  
 ioseph introisse angelū ad  
 mariā et dixisse que dixit:  
 et mariā r̄ndisse que r̄ndit.  
 Et si cōradam? angelū potius  
 se intare ad eā et loqui: pla-  
 ne q̄festim mariā abisse in  
 mōtana cū festinaāōe. et in-  
 troisse in domū Zacharie et  
 salutasse elizabeth. et amā-  
 sisse cū ea mēsib; tribus. pos-  
 sibile nō fuit p̄ntē ioseph:  
 q̄a nāc erat ut p̄ntaāōnis  
 ei; et māsonis diūtine r̄qui-  
 reret causas. Postq; autē re-  
 dīt a peregre post tot men-  
 ses. et inuenit eā grauidam:  
 manifeste forsitam corpuliter  
 q̄m̄atus ē q̄i sponsus: et de  
 iudicio dei terruit eā q̄i vir-  
 timozato. Illa autē cū videret  
 innocenter se in suspiciōne cri-  
 minis deadiisse: nec posse se  
 iam excusare testimonio ven-  
 tris cōuictā: cū lacrimis et sus-  
 pirio clamans inuēuit dicens.

Vniuit dñs: nescio vñ sit hoc.  
 Quo audito timuit valde io-  
 seph: et ex pte credidit ī ea  
 aliquid eē diuinū. Nec enī  
 timuiss; nisi ex pte aliquate-  
 nus credidiss;. Ad hoc autē:  
 fidē vborū ei; cōmedabat  
 q̄nsacio scā ei;. Forsitam autē  
 cū esset iustus: cepit sibi de  
 illa cogitare. Comestatrix. ā  
 vinolenta nūq; fuit: qm̄ oīs  
 mulier q̄ vinolenta et cōmes-  
 atrix. et mētrix ē. Nā siue ī  
 cibis. siue ī libidinib;. Delecta-  
 cio carnis ē: que p̄cipitat ho-  
 mine. Mulier autē q̄ suavi-  
 tatib; gule sue nō cōfēdit.  
 multomagis neq; libidini sue  
 resistere acq̄esit: sicut et ap̄ls  
 dicit. Quā vidua q̄ ī delicijs  
 ē: viues mortua ē. Nō leuīs.  
 nō iocosa. nō cantatrix. nec  
 turpiū vborū amatrix. sicut  
 solent plerūq; puelle: que li-  
 benter talia aut loquūt. aut  
 audiūt. Siquidē impudēiores  
 sūt. libenter loquūt. si autē  
 verecūdiōres et si loqui talia  
 erubescūt: tū delcūt. audire.  
 Non sup vñ oculos suos ex-  
 tulit. nec m̄firat aspectū: hec  
 enī sūt documēta mulieris  
 meretris. sicut ait salomor.



xxx

fornicatio mulieris. et extolle  
 cia oculoꝝ eiꝝ. **H**ec et alia tunc  
 tunc filia nichil horꝝ iuemie  
 bat in ea: sꝫ ex diuſo oia lau  
 dabilia. oia admiranda. que  
 sine ſpū ſcō poſſibile nō eāt  
 eē in natā hūana. **O**mbus  
 igitꝝ doctriētis q̄bus forni  
 catio mulieris itelligi et argui  
 ſolet deficientibꝫ? ſola apud  
 eā remanebat ſuſpicio grē  
 dei: ppter hꝫ oia eſtimauit  
 eā hēre in utero de ſpū ſcō.  
**N**ā nulla res ſic caſtitem  
 mulieris viro cōmēdat: ſicut  
 vita eiꝝ diſciplinata. **U**bi enī  
 timor dei ē: ibi et caſtitas  
 ē. **U**bi autē nō ē timor dei:  
 ibi nec caſtitas ē. **S**aro enī  
 urget: ſcarietas mulieris  
 adiūnat carne. **S**i timor  
 dei nō fuerit qui reſiſtat?  
 quis eā teneat indagata?  
**I**teſtimabilis laus marie!  
 magis credebat caſtitati eiꝝ  
 qm̄ utero eiꝝ: et p̄lꝫ grē  
 qm̄ nature. **C**onceptionē  
 manifeſte videbat: et for  
 nicationē ſuſpicari nō po  
 terat. **P**oſſibilius credebat  
 eē mulierē ſine viro poſſe  
 cōcipere: qm̄ maria poſſe pec

care. **E**t qd̄ maius ē vide: ut  
 ſponſus de ſponſa ſua ſic ha  
 beret apud ſe. **F**requēter enī  
 viri eā ſi leuiter viderint  
 mulieres ſuas aſpicientes in  
 alterū. moꝝ excitantꝝ in ze  
 lū? et qd̄ nō ē <sup>illud</sup> ſuſpicantꝝ: qd̄  
 ex magno amore naſcitur ze  
 lus. **H**ic autē et maritalē zelū  
 et veri clamantis accuſacionē:  
 ſola pterite quſacionis doctriē  
 ta vicebant. **J**oseph autē vir  
 eiꝝ cū eſſet iuſtus et nollet  
 eā traduce: voluit occulte  
 dimitte eā. **C**ogitabat enī  
 apud ſe. **S**i pacē eiꝝ celauero  
 facio contꝝ legē dei: et ſi ppa  
 lauero filiis iſrl. lapidabūt  
 eā. **T**imes enī ne hꝫ qd̄ eſt  
 in utero eiꝝ: diuinitus ſit.  
**N**ūqꝫ nō **Z**ara nonaginta an  
 noꝝ cōcepit et pepit. **S**i illā  
 q̄ lignū iā ſcra fecit floꝛere?  
 q̄ ſi diuinitas iſti partū vo  
 luit ſine viro donare. **N**ūqꝫ  
 ad virū p̄tinet cōceptio ipa  
 mulieris. **N**ā ſi cōceptio mulie  
 ris p̄tinet ſemp ad virū: ſine  
 dubio qm̄ vult vir tūc q̄cipet  
 et mulier. **N**ūc autē non  
 qm̄ vult vir tūc q̄cipit mulier:  
 ſed qm̄ vult deus. **S**i q̄ con  
 ceptio mulieris nō in viro po



sita ē sed in deo? q̄ magnū  
 si voluit isti fr̄m sine viro  
 p̄stare. Quid ergo faciam?  
 Dimittā eā occulte? q̄a in  
 re incerta melius ē ut mere  
 trix cōstitutā vadat: q̄m ino  
 cens moriat̄. Iustus em̄ est  
 iūstū iuste euadē. q̄m iūstū  
 iūste p̄ire? q̄a reus et si se  
 mel euasit. p̄t iter p̄ire:  
 innocēs aut̄ si semel p̄ierit.  
 iā nō potest reuocari. Spe  
dit ergo ut dimissa opprobriū  
patiat̄: q̄m tradita morti  
moriat̄. Hec talia cogitare  
et agere velle: nō est hōis  
valde iūsti. Hec eo cogitāte:  
apparuit ei angelus in somp  
nis dieb. Quā ergo audicio  
v̄borū marie. et cōsideratio  
vite ei⁹ mala suspicari de ea  
nō sinebat ioseph: cōsideratio  
aut̄ ḡp̄cōis nō p̄mittebat  
eū ad plenū bona estimare  
de ea. et aīn⁹ ei⁹ inter v̄s̄q̄  
p̄tes fluctuabat? et tenere  
eā timebat. et tandē eā non  
audebat: p̄pter hec. n̄c̄a fuit  
ei reuelatio diuina. Si em̄ ip̄a  
maria q̄ angelū videat et  
audierat sibi loquētem tā de  
sua cōcep̄cōe q̄m de elizabeth.  
ascendit in mōtana ut vide

ret elizabeth et ip̄o q̄firma  
 ret̄ aspectū. q̄tomagis iose  
 ph post v̄ba ḡp̄cōis ma  
 rie. post cōsiderationē vite  
 ei⁹. adhuc mirabūd⁹ n̄c̄a  
 habuit reuelationē diuinā.  
Propter tres q̄ causas apparui  
it ei. Primo. ne iūstus hō  
ignoras faceret rem iūstā  
et p̄posito iūsto. Deinde p̄t  
ip̄i⁹ honorē matris. Nā si  
dimissa fuisset. et si non  
apud fideles: t̄m apud infi  
deles turpi suspiciōe carē  
nō poterat. Tercio ut itelli  
gens ioseph sc̄am cōcep̄cio  
nē: diligēci⁹ se custodiret  
ab illa q̄m p̄us. Quis em̄  
seruauit se p̄pter disciplinā  
iūsticie: postea aut̄ et p̄t  
timorē p̄tis h̄m̄isimodi. Et  
q̄re nō aī cōcep̄cōne v̄gi  
nis venit ad ioseph. ut nec  
cogitaret que cogitauit? nec  
pateret̄ q̄ passus ē. Lacha  
rias culpā infidelitatis incu  
rit: de cōcep̄cōe cōiūgis tā  
longeue. Incredibilior em̄  
erat res virginē posse cōci  
pere. q̄m aīnū. Si ille sacer  
dos cōstitutus rem faciōrē  
fore nō credidit? q̄tomagis



ipse plaris rem difficiliore  
 fieri non credidisset. Si ipsa  
 maria angelo sibi dicente de  
 conceptione sua pene non cre-  
 debat propter uirginitatem suam  
 dicens. quomodo erit hoc quoniam uirum  
 non noui. quomodo ioseph fuerat  
 crediturus referenti de altera  
 quod uirgo conciperet. Joseph fili  
dauid ne timeas accipere  
maria quingentam tuam: quoniam quod  
nasceretur ex ea de spiritu sancto est:  
filium dauid enim natiens. uolu-  
it adducere in memoriam promis-  
sionis dei ad dauid: ut de se-  
mine eius christus nasceretur. Dicens  
autem ne timeas. cognoscere se-  
cordis eius ostendere uoluit: ut  
per haec futurorum bonorum quae de  
christo erat dicturus faceret fi-  
dem: quia quod nasceretur de ea de  
spiritu sancto est. Spiritum sanctum ipsum de  
se dicit unigenitum dei: sicut  
ipse testatur in euangelio: quia  
spiritus est inquit qui uiuificat.  
atque autem nichil potest. Et apostolus  
ait. Dominus spiritus est. Non enim spiritus  
aduocatus ingressus est in maria:  
ut suscipiens corpus nasceretur  
in mundum: sed ut sanctificaret  
uirginis uas. Dicens autem. quod  
nasceretur ex ea de spiritu sancto est:  
hoc dicit uult. quia de semine

alicuius uiri non fuerat nascitu-  
 rus: sicut estimas timebat io-  
 seph: sed de spiritu sancto. Sicut enim  
 secundum preceptum iaphaelis ange-  
 li ad thobiam uirum et uxore  
 more solito venturis ad coeptum  
 oratio praedare debet: ut quod co-  
 cepit in sanctificatione recipiat:  
 sic unigenito deo in uirgine  
 ingressuro praecessit spiritus sanctus: ut  
 praedente spiritu sancto in sanctificatione:  
 nasceretur christus secundum corpus. di-  
 uinitate ingrediente per semine.  
 Et pariet filium: et uocabis  
 nomen eius iherosolymum. Pro dicit pa-  
riet tibi filium sicut ad Zacha-  
ria. et ecce elizabeth uxor tua  
concepit et pariet tibi filium:  
quia mulier que ex uirum recipit:  
marito suo filium parit: quia  
magis ex illo est. quam de ipsa.  
Hec autem quae non de uirum conce-  
pit: non illi peperit filium. sed  
sibi tantummodo. Vide quomodo similitudi-  
ne illius uiri per omnia sequitur.  
que facta est in adam. Sicut  
enim tunc mulier gustans de lig-  
no sola seducta est et peperit  
mortem: adam uero non fuit  
principes in seductione illius:  
non enim seductus a dyabolo  
peccauit: sed quia consensit  
mulieri: sic et modo accipiens



mana de spu sco sola credidit  
 diceb. **E**re nunc ia bntm me  
 dicet oes gnacoeb. Joseph at  
 cu m fide qcepcob illi nichil  
 habuit coe? sed postea tace  
 do et qfctiendo tm saluaty  
 e: ideo et m sopnis asstit  
 ei et no palam? et quead  
 modu dormiente adam crea  
 uit mliere: sic et isti dormi  
 enti diuinit? qsignaret ma  
 riam yroze? ipe euagelista  
 itepstat: q itepstat ihesus  
 hebraica voce diceb. Ipe em  
 saluabit pplm suu a peccatis  
 eoz. **S**i ergo medicus q nul  
 lam pocione habz salutis  
 huane ppter sola qfctione  
 herbaru no exubescit sibi me  
 dici nome ipone? qto dig  
 nius? **I**ste vocaty e saluator  
 p que totus e saluaty mnd?  
**H**oc aut totu fctm e. **Q**uid  
 totu? **U**t vgo ppinquo suo  
 desponsaret? ut casta serua  
 renit. ut angel? per sompnu  
 ioseph loqretur? ut sponsa  
 ea accipe iuberet? ut pueri  
 nome ihs vocaret? ut vgo  
 mudi saluatore gnaret. **U**t  
 implexet? qd dictu e a dno  
 p ppham dicente. **E**re vgo  
 in utero habebit: et pariet

filiu. **S**u a pphs testimoniu  
 habet? ul io ut vetus et no  
 im cōsonet testametu: vel  
 ut ifirmitati eruditoru satis  
 faciat? ul ut no mox aut te  
 mere videret? eripe: qd tan  
 to am tpe pdictu e. **M**hca  
 aut alia e ex pscia. et h e  
 imutabilis: ut hic. eae vgo  
 coapiet. **A**lia ex indino o  
 peru? et h solet mutari se  
 cundu qd verba sonat non  
 secundu intellm: ut adhuc  
 qdmqta dies et minue sub  
 ueret? subitelligim? nisi pe  
 niteat. **I**te que e ex pscia  
 illa implet? dei solimo ope  
 ratione: ut q vgo pariet. **A**lia  
 implet? homi amministrazione:  
 ut de aliquo sit iustus. **A**d  
 miraty itaq tanti misterij  
 dignitate ppha: q omis de  
 sompno suscitab ait. **E**re  
 vgo in utero habebit 2 pa  
 riet filiu? et vocabut nome  
 ei? emanuel: qd e itptatu  
 nobiscu deus. **M**ultis pter  
 missis uno utitur noie: qd  
 pnti utile e negocio. **Q**uia  
 nis em ubiq sit pns semp  
 gubernado: tu pscior es  
 scencialiter ex unitate pso



ne factus est. Verbum enim caro factum est: et habitavit in nobis. Surgens autem ioseph a somno: accepit mariam coniugem suam in domo accepit eam: nec enim dimiserat eam de domo: sed de cubili suo deposuerat eam: et iterum in annum suum eam recepit. Et non cognovit eam: donec peperit. Vere enim non cognovit eam ante: cuius fuerat dignitatis: quia unigeniti dei facta fuerat mater. Sed postquam peperit tunc cognovit eam: quia spaciosior et dignosior facta fuerat quam totus mundus. Nam quem mundus nec capere poterat: nec merebatur accipere: qui in angusti cubili uteri sui sola suscepit. Vidit enim virginem permanere post partum: vidit ministrantem stelle: quomodo stans super caput pueri: venientibus magis puerum demonstrabat. Stans testimonium dabat: quia loqui non poterat. Ipsos denique magos vidit adorantes: et divina dona eorum: audivit sermones ipsorum: quoniam ab oriente usque iherosolimam stella procedente venerat: quae non est dedignata hominibus ministrare: ut dei gloriam revelaret. Ergo incomparabilis natiuitas

totius humane natiuitatis mensura excedens: et divinitate nascentis pueri ostendebat: et dignitatem marie parientis ioseph demonstrabat. Sed dicit et non cognovit eam: donec peperit filium suum primogenitum. Cognovit autem quod esset post partum ipsum. Quidam ex hoc verbo: id est secundum eunomium putant quod ioseph donec peperit quidem non illam habuit in conspectu: postea autem cognovit eam et filios peperit. Unde et christum primogenitum dicit: quia ille dicitur primogenitus: quem alij fratres sequuntur. Insanum neminem inteligit sanum esse: quia illi qui ausi sunt hoc dicere de illa: putant quia ioseph hoc ausus facere fuerat. Hoc enim quod fieri potuit: dicit euangelista quia factum non est. Nam sunt quaedam que naturaliter potest fieri: sunt autem que impossibilia sunt per ipsam naturam. Volo tibi referre. Ille nescio quibus cum illo litem gemit: et donec vivit non est ei locutus. Nunquam dixi donec vivit non est ei locutus: ex eo signavi quia <sup>post</sup> morte est illi locutus. quod fieri non potest. Illud

Illud autem quod nec fieri potuit: quid necessarium habuit dicere factum non est: /



em qd fieri pt dici: scilicet lo-  
 qui qd diu vixit. qd factum  
 no e. Quid aut opus ha-  
 blii exponere. qd nec pt mor-  
 te ei locutus e. qd nec po-  
 terat fieri. Sic et ioseph an-  
 ptu credibile fuit ut cognos-  
 ceret ea: qd nodu noscebat  
 misterij dignitate. Postq  
 vero cognovit qd sca e vni-  
 geniti dei templu. qno po-  
 terat hoc usurpare. Quod  
 antea face noluit vir religio-  
 sus expectans nuptias suas.  
 postea facturus fuerat. ut  
 habitacione dei carnalibus  
 concupis sordidaret. Hoc  
 scdm ratione. Veniam aut  
 ad auctoritate scriptue. Di-  
 cit em aplos scdm exepu  
 pphete de xpo. *Sporet at*  
*regnare donec ponat omes*  
*imicos eius sub pedib9 ei9.*  
 Ergo paul9 h9 signit ut ta-  
 diu regnaret xps. qd diu fi-  
 ant oia sub pedibus eius?  
 postea aut cessat regnare?  
 Stulte qui regnat anqua  
 oia illi subiecta sut: multo  
 magis et regnat postq oia  
 subiecta fuerint. Itē alibi di-  
 cit. *Donec venio: attende loci.*

Nunq signit donec venio  
 quide attende? cu aut ve-  
 new negliget. De primogeni-  
 to aut qd dicit. usus e scrip-  
 turis no solu illi primogeni-  
 tu dicere qui prim9 nascitur.  
 sed eam qui solus est natus.  
 Quā dicebat dñs ad pharo-  
 ne. primogenitu me9 israhel:  
 nuq iam aliu pplm habebat.  
 Si aut dicit qd scdm pscien-  
 cia dicebat primogenitu po-  
 pulu iudaicu. scies qd ex  
 gentib9 aliu pplm erat fac-  
 turus. Dico tibi qd quatu  
 ad pscienca sua sp duos  
 plos habuit: sed ta de iude-  
 is qm de gentib9 fuerat ha-  
 bitus primogenitu populu  
 sicut et habet. *Caplm. 2m.*

**Q** *Um Omelia. 3.*  
*natus esset dñs*  
*ihs in beethleem*  
*iude: in dieb9 herodis*  
*regis. Cū fugeret iacob*  
*ante fratrem suu esau. et ve-*  
*nisset ad vesperu: vidit sop-*  
*niu tale. Scala posita erat*  
*cui9 caput ptingebat usq*  
*ad celu: et ascēdebat ange-*  
*li et descēdebat per eam:*  
*dñs aut reābebat sup ea.*  
*Burges aut iacob suggerete*



spū pphetavit dices: qm̄ for-  
midolosus ē locus hic: nō ē  
hic nisi dom⁹ dei. et porta  
celi. Et iō vocatū ē nomē  
loci illi⁹ bethel: qd̄ ē inter-  
pretatū dom⁹ dei. Nato itaqz  
dn̄o in bethleem: visiois illi⁹  
pphecia qpleta ē. Dom⁹ enī  
dei ē corp⁹ xp̄i: ip̄o docente:  
soluite tēplū hoc. **Itē. Sapia**  
edificavit sibi domū. Porta  
aut̄ celi ip̄e ē xp̄s. per quē  
invitit ad regna celoz: di-  
cente ppha. **Hec porta dn̄i:**  
et iusti intrabūt p̄ eā. **Adhuc**  
aut̄ videam⁹ qd̄ ad utilitatē  
respicit. et qd̄ euāgelista tē-  
pus designat qm̄ nascat⁹ xp̄s.  
idē in dieb⁹ herodis regis!  
ut pphēcia danielis impleta  
demonstraret: q̄ post septuagin-  
ta septimanaz ānos xp̄m  
nasciturū demonstrat. **Nā** et  
illa tpe usqz ad regnū hero-  
dis: septuaginta septimanaz  
āni sūt qsumati. **Sac̄s** aut̄  
deus pfidia iudeoz. qā cruci-  
firo vero xp̄o. aliū expecta-  
turi fuerunt xp̄m. idē an-  
te xp̄m: iō occasione mare-  
dulitatis eoz tolles xp̄s.  
ōndit qm̄ nasciturus erit  
xp̄s: idē ut in illū xp̄m

credam⁹ qui ex tpe danielis  
p⁹ septuaginta septimanaz  
ānos nascat⁹: nō in illū q̄  
in fine seculi sub noīe xp̄i  
vēturus ē. **In dieb⁹ herodis**  
**regis.** **Quā** diu gens iudai-  
ca quib⁹ sub p̄torib⁹. tamē  
iudaicis regibus tenebat⁹:  
pphe mittebant⁹ ad reme-  
diū ei⁹. **Qualis** n̄ritas: ta-  
le et auxiliū. **Nūc** aut̄ qm̄  
lex dei sub p̄tate regis iūqz  
tenebat⁹. idē iusticia dei sub  
dn̄acōe romana p̄mebat⁹:  
nascat⁹ xp̄s: qā magna et  
desperabilis ifirmitas. me-  
dicū artificiosiorē quēbat.  
**Ecce** magi ab oriente vene-  
rūt iherosolimā dicētes. **Ubi**  
**ē qui natus ē rex iudeozū?**  
**Ecce.** hoc ē q̄festim ut natus  
ē: magnū deū oñdentes  
in hoīe p̄nulo. et v̄bis. et  
actibus. et numerib⁹ ip̄is  
**V̄bis** quidē: qā dixerunt.  
**Ubi** ē rex iudeoz. q̄ natus  
ē. **Vidim⁹** enī stellā eius  
in oriente: et venim⁹ ado-  
rare eū. **Actib⁹** aut̄: qā cū  
vidissent eū. adoraverūt eū!  
et iūcta ē in eis fides acū-  
tior qm̄ aspectus: videntib⁹



humilia. et intelligentib⁹ alta.  
**M**unerib⁹ autē q̄a obtulerūt  
 ei aurū. thur. et mirrā. sicut  
 i ferius ondem⁹. **V**enerūt autē  
 ad iudiciū gēciū. et ad iudi  
 cū iudeoz⁹. illoz⁹ pphetātes  
 fidē futurā: et istoꝝ inave  
 dulitatē cōtēpnē cōdēpnan  
 tes pntem. **B**ñ magi: q̄  
 ex oibus gentib⁹ primicie  
 fidelū fieri meruerūt. **I**stī enī  
 magi fite eciē formā por  
 tabāt. **S**icut enī illi regem  
 quē nō viderāt. credentes  
 querebat et cōfitebantur⁹.  
 sic et nos qui sum⁹ ex gen  
 tib⁹. dnm̄ quē nūq̄ vidim⁹  
 credentes cotidie querim⁹:  
 et cōfitem⁹ ptatem ipi⁹. **Q**m̄  
 bñ de istis pphetizavit ysai  
 as dicens. **P**riusq̄m agnos  
 cat puer patrem aut matrē:  
 accipiet v̄tutē damasci in  
 cōspēcū regis assirioꝝ. q̄ sūt  
 magi vni orientales qui ve  
 nerūt a pside. **M**agi autē a  
 pud illos nō malefici: sed sa  
 pientes intelligūt⁹. **I**deo autē  
 dicti sūt v̄tutis damasci:  
 q̄a v̄tutis vniuscūsq̄ pro  
 v̄tutis sūt sapientes ipsius.

**R**ex autē assirioꝝ: ē dyabol⁹  
 pnceps demonū. **E**rgo xpc  
 priusq̄m scdm̄ corp⁹ iacet  
 cognoscet patrem aut matrē:  
 v̄tutē dyaboli subiūganit.  
**Q**ualis futur⁹ erat in pos  
 terū cū ad p̄fctm̄ venisset  
 demonstrabat in puero: qui  
 adhuc ī amabulo cōstitut⁹  
 dyabolū spoliavit. **Q**uō  
 cū venisset ad bellū euacia  
 turus fuit oēm potestātē  
 ipi⁹ cōsiderāb⁹: qm̄ ab orien  
 te venerūt. **V**nde dies nascit⁹  
 inde iūcū fidē p̄cessit: quia  
 fides ē lūmē aiay. **Q**m̄ enī  
 aliq̄ ab occidente nascitur  
 contra orientē: dn̄atio mali  
 ondit⁹ cont⁹ bonos. **Q**uō ab  
 oriente nascit⁹ contra occide  
 tē: dn̄atio boni ondit⁹ cōt⁹  
 malos. **Q**m̄ ergo ī tēporib⁹  
 xpi. iusticia subiūgaturā fue  
 rat iusticiā! et fides ifideli  
 tate: ideo ab oriente venerūt  
 p̄micie gēciū fidē. **V**idim⁹  
 enī stellā ei⁹ in oriente: et  
 venim⁹ adorare eū. **N**ūq̄  
 nesciebāt q̄a in iherusalem  
 regnabat herodes. **N**ūq̄ nō  
 intelligebāt iusticiā legis! q̄a  
 quicūq̄ rege vivente. alterū



regē p̄nūciat et adorat. q̄i  
 mīser tyrāni p̄mit<sup>2</sup> in san-  
 guine. Sed cū considerabat  
 regē futurū: nō timebat re-  
 gē p̄ntem. Nūq̄ nō habebat  
 p̄ oculis suis p̄iculā mortis?  
 qui talē rem illicitā vsurpa-  
 bat. Sed nō curabat de san-  
 guine. Si autē cūisset de mor-  
 te: nūq̄ ad hoc ausi fuisset.  
 Adhuc nō viderat xpm: iā  
 patiti erāt pati p̄ eo. **O** bñ  
 magi: qui cū cōspectū crūde-  
 lissimī regis anq̄m xpm cog-  
 nosceret: xpi fā sūt cōfesso-  
 res. Legi apud aliquē ma-  
 gos istos ex libris balaam  
 diuinatois. apparitūre huius  
 stelle scām accepisse: cui<sup>9</sup>  
 diuinatio posita ē i veteri  
 testamēto. Oriet<sup>2</sup> stella ex  
 iacob: et erigēt homo ex  
 isrl. et dnabit<sup>2</sup> om̄i gēciū.  
**E**t audiui aliquos referen-  
 tes de quadā scriptura. et  
 si nō certa. tñ nō destrūente  
 fidem. sed potius delcāte?  
 qm̄ erāt quedā gens sita i  
 ipō p̄ncipio orientis iūrta  
 oceanū: apud quos fereba-  
 tur quedā scriptura i scripta  
 noīe seth. de apparitūre hac  
 stella. et mūnerib<sup>9</sup> ei hūmōi

offerendis: q̄ p̄ gn̄ationes  
 studiosoz hom̄. p̄ribus re-  
 ferentib<sup>9</sup> filiis suis habeba-  
 tur deducta. Itaq̄ elegerūt  
 seipos. duodecā quidem ex  
 ipis studiosos et amato-  
 res misterioz celestiu: et  
 posuerūt seipos ad expec-  
 tationē stelle ei<sup>9</sup>. **E**t si q̄s  
 moriebat<sup>2</sup> ex eis: filij ei<sup>9</sup>  
 aut aliq̄s p̄p̄inquoꝝ q̄ ei<sup>9</sup>  
 dem volūtatis iueniebat<sup>2</sup>  
 i loco q̄stitiebat<sup>2</sup> d̄functi.  
**D**icebant<sup>2</sup> autē magi lingua  
 eoz: q̄a in silencio et voce  
 tacita deū gloriificabant.  
**H**ij ergo per singulos an-  
 nos post messem tritura-  
 toria ascēdebat in mōte  
 aliq̄ne positū ibi: qui vo-  
 cabat<sup>2</sup> lingua eoz mons  
 victorialis? habens in se  
 quādā spelūcam in saxo:  
 fontib<sup>9</sup> et etas arborib<sup>9</sup>  
 amenissim<sup>9</sup> in quē ascēden-  
 tes et lauātes se: orabant  
 et laudabat in silēcio deū  
 tribus dieb<sup>9</sup>. **E**t sic faciēbat  
 p̄ singulas gn̄atōes? ex-  
 pectātes sp̄ ne forte i sua  
 gn̄atōe stella illa b̄titudi-  
 nis oriret<sup>2</sup>: donec app̄it



illis descendens sup monte  
illu victorialē? hns in se  
q̄i formā pueri p̄nuli: et  
sup se similitudinē cr̄is? et lo  
cuta ē eis et docuit eos:  
et p̄cepit eis ut p̄ficerent<sup>2</sup>  
in iudea. p̄ficerentib⁹ autē  
eis p̄ biennū p̄cedebat stel  
la: et neq̄ esta. neq̄ pot⁹  
defeat in peris eoz. Cete  
ra autē que gesta eē referū  
tur ab eis: ī ewāgelio po  
sita sūt. Tame cū rueri  
fuisent. māserūt colētes  
et glorificātes dñm studiōs⁹  
magis qm̄ p̄mū? et p̄di  
cauerūt oībus de gn̄e suo:  
et multos erudierūt. Deniq̄  
cū p̄ resurrectionē dñi esset  
thomas ap̄ls in p̄uiciā illā?  
adiucti sūt ei. et baptizati  
ab eo: fci sūt adiutores p̄  
dicacōis eius. Et eo autē  
qd̄ dicit scriptura. vidim⁹  
stellā ei⁹? videt⁹ occasione  
dare īfidelib⁹ de astrologia:  
ut unūquēq̄ putent sue  
stelle motu et nasci et vi  
uere. Ideo bonū ē de hīs  
breuiter īferre sermone. Si  
enī stelle ē qd̄ aut boni su  
m⁹ aut mali? ergo nec bo

nū nr̄m laudādū. nec ma  
lū vituperādū: q̄a nec ē ī  
nobis volūtari⁹ act⁹. Ut q̄  
enī aut boni mei laudē me  
reāt: qd̄ nō meo arbitrio.  
sed ex motu stelle facio? aut  
mali mei penā suscipiam  
qd̄ nō volūtate sed nātitate  
qm̄isi. Itā nec possū fugē  
malū etiā si volo: si me na  
tūitatis mee stella cōpellit  
ad malū. Si adulteri et ho  
micide sūt p̄ stellā. et ī cri  
mine facit eos stella inter  
fici? magna ē illaz stellaz  
īiquitas: magis aut illius  
qui ad hoc stellas creauit.  
Interrogam⁹ ergo. Et se fca  
ē creatura? aut ab alio. Et  
siquidē dixerit ex se: audi  
ant a nobis. qm̄ īpossibile  
ē qd̄ a se extitit. et euentu  
agit⁹ ut aliq̄ ordinē habe  
at certū. Si autē dicūt ab  
alio? ergo īqu⁹ ē qui fecit.  
Itā cū sit futurorū p̄sci⁹  
de⁹ q̄ tanta īiquitas futū  
erat p̄ stellas: si noluit emē  
dare nō ē bon⁹. Si autē vo  
luit et nō potuit: īpotens  
ē. Et etiā īiustus ē: q̄a ex  
nātitate stellaz peccantes. illi  
punit. q̄i ex volūtate pec



cantes. Ipa deniq; mandata  
 dei nō peccent! aut hortame-  
 ta ut faciam bonū: hāc isti  
 piencia destruit. Quis em̄  
 iubet aliquē ne faciat malū  
 qd nō p̄t dedinare! aut ut  
 faciat bonū ad qd nō potest  
 puenire. Deniq; interrogam⁹  
 si idem ē sp̄ circū stellarū!  
 q̄re nō semp̄ et idem ē homi-  
 natus. Sed dicit. p̄ certos  
 ānos fit restitucio stellarū.  
 Hāc ē ergo qui sūnt astrologi  
 cā disciplina: ut q̄a p̄ certos  
 ānos restitūt stelle. sciant  
 et p̄ q̄t ānos. Quib⁹ p̄ res-  
 ponsū dicim⁹. Que fuit illa  
 stella. que fecit oēs hoīes in-  
 diluuiū mori. Nūq̄ i eo ex-  
 titit ut iterū diluuiū fieret!  
 aut oēs illi hoīes secundū  
 unā stellā fuerat nati. Nā  
 oportebat p̄ unūq̄q; gēti-  
 tū eandē deficient ipām re-  
 q̄stīmari. Nā si eiusmōi mo-  
 tio et gēntis stellarū eiusdē  
 malicie. et eiusdē bonitatis  
 causā p̄stat! oportebat nō  
 semel fieri abrahā. aut pat-  
 archas. ā p̄phas. ā ap̄lōs: sed  
 quocienscūq; sit ipē gēntis  
 stellarū. Deniq; ipā cōsūscio  
 homi: testis ē veritatis. An

aduētū xp̄i que stella omnes  
 hoīes ydola colere cōpellebat!  
 ceteras q̄ iiquitates face. Aut  
 p̄ xp̄m q̄lis gēntis ab ydo-  
 lis recedē fecit hoīes! et per  
 totū orbē multauit mores an-  
 tiquos. Ecce perse matribus  
 et filib⁹ iugūtur! iudei aut  
 octaua die circūadūt: et  
 unaqueq; gens. aliā atq; ali-  
 am habet cōsuetudinē. Si  
 idē ē circū stellarū! quō  
 p̄se ab illa cōsuetudinē nūq̄  
 recedūt. neq; iudei a sua. Si  
 aut dicit. scdm̄ diuisas regio-  
 nes. diuisa x̄e opatio stella-  
 rū! quō ergo qui in peccide  
 crediderūt ab illa turpitudinē  
 recedē potuerūt in eadem re-  
 gione manētes! aut qui nō  
 crediderūt. etiā pegrinātes.  
 in alia p̄ntia mores patri-  
 os tenuerūt. Si iudei t̄nt  
 migrati i babilomā et il-  
 lic filios parantes. quō nū-  
 q̄ per stellā regionis illius  
 cōpulsī a sua circūscione re-  
 cedē! et illoz insaniam seq̄.  
 Requib⁹ ergo stellarū culper  
 discursū: sed sūnt p̄positū.  
Audies aut herodes rex iu-  
 batus ē: et oīs iherosolima  
 cū eo. Crīstīmas ipm̄ rege  
 fore terrenū: q̄ de successōe



regni turbatus ē. Semp̄ enī  
 grandis ptas: maiori timori  
 subiecta ē. Sicut ramū arborū  
 in excelsis positaz. etiā  
 si leuis aura flauēt mouet:  
 sic et sublimes hoies ī cul-  
 mine dignitatū q̄sistentes  
 etiā leuis nūcij fama con-  
 turbat: hūiles aut̄ sicut in  
 gualle plerūq; ī tranquillī-  
 tate q̄sistūt. Aut̄ ideo turbat:  
 audies regē natū iudeus ex  
 gnē iudeoz. cū esset ip̄e ydu-  
 meus: ne regno reuoluto ite-  
 rū ad iudeos. et ip̄e a iudeis  
 expelleret: et semen eius  
 post ip̄m p̄cideret a regno.  
 Vnto qd̄ nō tm̄ herodes a  
 semetip̄o turbabat: q̄ntū  
 dyabolus in herode. Herodes  
 enī timebat qd̄ suspicabat:  
 dyabolū aut̄ timebat qd̄ ve-  
 sciebat. Herodes hōiem esti-  
 mabat: dyabolus cognosce-  
 bat deū. Audiat enī iā an-  
 gelos in aere clamātes. Glo-  
 ria ī excelsis deo: et in ter-  
 rarū hōibus bone volūtatis.  
 Ideo q̄tomagis testes adde-  
 bantur p̄ xp̄o: tantomagis  
 de destructione potestatis  
 sue dyabolus turbabatur.

Unusquisq; ergo eoz zelo  
 xp̄o turbabat: et secūdm̄  
 naturā regni sui: regis suc-  
 cessore timebat. Herodes ter-  
 renū: dyabolū aut̄ celestem.  
 Nā nec herodes terreteretur  
 si celeste nasci regē suspi-  
 citus fuisset: nec dyabolus si  
 terrenū. Vis scire q̄a nō tm̄  
 ip̄i turbabant: q̄ntū dyabo-  
 lus ī eis. Ecce et iudaicus  
 pplus turbabat: qui magis  
 de auditu isto gaude debue-  
 rat: q̄a rex iudeus surgere  
 dicebat designatus a deo.  
 Sed turbabat: q̄a de aduē-  
 tu iusti nō poterāt iniqui  
 gaude. Aut̄ certe turbabat:  
 timētes ne forte natus iudai-  
 co regi. eius genus ueraret.  
 Nā quēadmodū certatibus  
 uentis mare cōcutit: sic re-  
 gū adūsantib; sibi: pplus  
 regis ueratur. Conuocauit  
 aut̄ p̄ncipes sacerdotū et  
 scribas: et iterrogauit eos  
 ubi xp̄c nasceret. Et hoc  
 apparet marie q̄a dyabolū  
 turbabat in herode: q̄m tra-  
 ditores legis iterrogat. Ut  
 qd̄ enī iterrogaret herodes:  
 qui nō credebat scripturis.



Hic instigabat dyabolus: qui  
 credebat quoniam scripturae non me-  
 tuunt. Nam dyabolus alios in  
 errore inducit: ipse autem ve-  
 ritate bene cognoscit. Quid  
 enim vis? Credebat herodes  
 scripturis? aut non credebat?  
 Si non credebat? ut quod inter-  
 rogabat scripturas quibus puta-  
 bat esse vaniloquas? Aut si ae-  
 debat quia vere inde nascitur  
 est verum unum scripturae dicebant?  
 quo sperabat posse se interfi-  
 cere illum regem quem scripturae  
 futurum esse dicebat? Nunquam po-  
 terat homo cogere ut ne fiat? quod  
 deus ordinavit ut fieret? Sed  
 quid? Credebat herodes in  
 malo: in bono autem non crede-  
 bat. Quomodo inde nascatu-  
 ris fieret rex unum scripturae  
 dicebat credebat: quoniam adu-  
 sus illum agere nichil poterat  
 quem deus mittebat non crede-  
 bat? quia non suo consilio guber-  
 nabat: sed vinculo dyaboli  
 tenebatur ligatus. Sic sunt  
 omnes homines peccatores in quibus  
 dyabolus operatur: et credunt  
 scripturis et non credunt: quia  
 hoc ipsum quod credunt. perficere  
 non permittunt. Quid enim credunt  
 veritatis est virtus? quia nulli  
 propter esse occulta: quod autem non

credunt. exortatio est inimici?  
 quia subiecti sunt operibus eius  
 et mens illorum libera non est:  
 utputa omnes christiani sumus?  
 et legimus et scimus quia mu-  
 dus consummadus est. et quia mo-  
 rituri sumus? et hoc ipsum tamen per-  
 fecte non credimus? Si enim per-  
 fecte crederemus? sic vivere-  
 mus quia pro modicum transire  
 de mundo: non quia eternum  
 mansuri. Et illi dixerit: In  
bethleem iudee. Sic enim scrip-  
 tum est per prophetam. Et datur  
posui regi interroganti ex ore  
de non bono? aut debuissent  
celare misterium regis a deo  
diffiniti ad salutem gentis  
iudee: maxime in conspectu re-  
gis aligenene? qui non  
solum zelo regis. sed etiam ge-  
neris aligeni odio. aduersa-  
tilibus regi postmodum futo?  
non ignorabat. si ipse sapien-  
ter voluissent considerare.  
 Et non solum manifestat mis-  
 terium? sed adhuc ad fidem  
 sermonum suorum prophetarum  
 pertulerunt exemplum: tanquam  
 qui thesauros domini sui absco-  
 ditos hostibus eius perdant? et  
 facti sunt non predicatores o-  
 perum dei. sed perditores mis-



teriorū ei⁹: et nō doctores  
 herodis. sed irritatores ma-  
 licie ei⁹. Et quib⁹ dictis. do-  
 cem̄ occulta scripturaz nō  
 manifestare ūquib⁹. sed fide-  
 lib⁹: sicut paul⁹ p̄cipit. Ad  
 a me audisti p̄ multos testes:  
 h⁹ q̄mēda fidelib⁹ qui p̄nt  
 etiā alios docē. Et nō solu  
 pdiderūt p̄phetie mysteriū  
 regi ūquo? sed adhuc ipam  
 p̄phetiā p̄cidentes ex vna cō-  
 sensu suo oēs. et nō ex pone-  
 tes oēm scripturā diuinit⁹  
 inspuita: interficiendoz p̄-  
 uuloz fca sūt causa. Quō  
 em̄ scriptū erat: Et tu beth-  
 leem t̄m iuda nō es minima?  
 ex te em̄ eriet dur⁹ q̄ regat  
 pplm̄ meū isrl: et dies eius  
 a dieb⁹ scil. Si ergo integrā  
 p̄phetiā ptulisset sicut fuerat  
 dicta? cōsideras herodes q̄  
 dies nascituri regni illius.  
 a dieb⁹ seculi erat: et itelli-  
 gens antiq̄tate honoris ei⁹.  
 q̄a nō erat ille talis rex ter-  
 ren⁹ cui⁹ dies a dieb⁹ seculi  
 erat. in t̄m furore nō erat  
 sisset adūsus eū. Huc autē  
 p̄fusa hac pte p̄phetie q̄ cō-  
 pestē poterat Zelū ipi⁹: pri-  
 mā ptem solā protulerunt

que eū solū poterant irritare.  
 Vn̄ illis ita exponētibus  
 putas herodes similē ceteris  
 regib⁹ ex ea nasci regē? par-  
 uulos interfecit: cū illis esti-  
 mas occidē et xpm̄. **O** ihe-  
 lic es iudei? herode docue-  
 rit q̄a de bethleem nascit⁹  
 ipē qui ē gubernatur⁹ pplm̄  
 isrl: et se nō docuerit postq̄  
 natus ē ut crederet ei. Hero-  
 des illis credidit q̄ uerū di-  
 centib⁹ ut p̄sequeret xpm̄:  
 et ipi sibi nō crediderūt ut sus-  
 ciperet eū. **T**uc uocauit oc-  
 culte magos: et diligent⁹ ex-  
 quisuit tps q̄ eis apparuit  
 stella: et ait eis. **I**te et uidete  
 de puero? et cū iueneritis  
 renūciate m̄: ut et ego ue-  
 niēs adorem eū. **P**ostq̄ he-  
 rodes audiuit responsū dupli-  
 ci mō credibile? p̄mū q̄a a  
 sacerdotib⁹ fuerat dictū: de  
 de q̄a exemplo p̄pheticō fue-  
 rat cōprobatū? nō ad deuo-  
 cione flectitur nascituri re-  
 gis: sed ad maliciā intefectio-  
 nis ei⁹ p̄ dolum? q̄a mal⁹ hō  
 que dei sūt quidē intelligē  
 p̄t: que dei sūt aut agē nō  
 potest? q̄a intellectus hōis  
 ex deo creatus ē: actus aut



exposito voluntatis ipsius  
 Vidit enim herodes magnam  
 deuotionem magorum circa christum  
 qui non poterat eos nec blan-  
 dimentis flectere. nec minis ter-  
 re. nec auro corrumpere ut con-  
 sentirent ei in interfectione re-  
 gis futuri: ideo et illos ipse  
 decipere cogitauit. Nec enim po-  
 terat fieri ut blandimentis  
 seducti perderent illum: propter  
 que tanti itineris susceperunt  
 laborem. Nec expanse poterat  
 aliquem ut traderet eum: qui  
 non aspererat herodem nec ce-  
 sare: sed in medio regnorum  
 illorum ingressi sunt. alium regem  
 annunciantes. Nec amplius  
 aliquid desiderare poterunt  
 quam christum: qui illi de tam lon-  
 ginq̄a puincia munera p̄cio-  
 sa portabat. Ergo deuotione  
 permittebat quod gladium aciebat:  
 et maliciam cordis sui humilita-  
 tis colore depingebat. Talis  
 est enim consuetudo malignorum  
 omnium quam aliquem in occulto qu-  
 nius ledere volunt: humilitate illi  
 et amicitias fingunt. Occulte  
 vocant eos: ut non viderent  
 iudei. Habebat enim suspectos  
 iudeos: ne forte qui regem suc-  
 gnationis amatores. et intelli-

geres aspiciam herodis prode-  
 vent christum eius magis: nesci-  
 ens quia maiores inimici christi  
 erant iudei quam ipse. Herodes  
 enim velut hominem suspicans  
 persequebatur: iudei autem post  
 multa miracula. post signa  
 celestia. postquam cognouerunt  
 eum filium dei: tunc transfugerunt eum.  
 Quanto ergo manifestior di-  
 uinitas eius illis quam isti: tanto  
 sceleratior est iudeorum iniquitas  
 quam herodis. Et ecce stella qua  
viderunt in oriente amede-  
bat eos: usque dum venit et ste-  
tit super caput pueri! Et hoc  
 ostenditur loco. quia cum aliqua  
 tantum stella deduxisset magos  
 prope iherusalem. abscondita est  
 ab eis: ut relictis a stella. co-  
 gressuri in iherusalem iterro-  
 gare de christo: simul et mani-  
 festare de illo. propter duas cau-  
 sas. Primum ad confessionem iude-  
 orum: quoniam quidem gentiles ter-  
 mino visione confirmati christum  
 eam per alienas puincias  
 requirebant: et iudei ab isra-  
 elia prophetas legentes de christo  
 et in suis finibus nati non  
 susceperunt. Deinde ut et iter-  
 rogati sacerdotes viderentur nascere-  
 tur christus. ad iudicium suum res-



ponderat de bethleem? quia qui herode docuerat de christo. ipse ignorabat de illo. Si enim iugiter apparuisset. in bethleem fuerat eos fuerat deductura: et ideo non fuissent coacti interrogando nunciare de illo. Et ecce stella quam viderat in oriente amovebat eos? ut considerantes obsequium stelle. regis intelligerent dignitatem: et dicerent apud se. Quod sit iste terrenus? cui stella ministrat. Quid autem mirum si sole iusticie oriturus? stella ministrat divina. Movebat autem eos: ut ostendat quam hominibus querentibus deum. sic omnia elementa ministrant. Si ergo magnum putas quia christo stella obsequiebat? vide nisi maiora sunt quam tibi homini constituto ministrant. Ecce enim sol tibi currit: et luna fulgere non cessat. Si ergo homini constituto elementa ministrant? quod magnum si christo stella obsequiebat? Et si tibi peccanti elementa ministrant? quod magnum si ante oculos christi querentes stella curriebat? Et si hominibus angeli ministrant. quod deus non ad obsequium hominum sed ad suum creavit? quod magnum si hominibus

elementa ministrant quia propter homines sunt creata. Hec audientes gaude nos oportet et time propter? quia quanto beneficia sunt hominibus constituta: tanto graviora peccantibus iudicia. Et stetit super caput pueri? quia dies hic est: ut quia loquendo ministrare non poterat. stando monstraret. Et videtis stellam. gavisus est gaudio magno valde? quia spes illorum non erat decepta. sed amplius erat confirmata: quia tanti itineris non sine causa susceperunt laborem. Indiam enim stelle sic occurrentis sibi. secundum tempus intelligebat: quia divinitus eius natiuitas illa regis ostensa est. Et per mysterium stelle intelligebat: quod dignitas hinc nati regis excedebat mensuram omnium mundanorum regum. Necessesse enim erat ut gloriosorem putaret regem illum quam stellam: cui stella sic devote obsequiebat? Aut quomodo non crederent ei subdendo homines? cui etiam celi ornamenta subdita esse videbant? Aut quomodo poterat ei terra esse



rebellis? cui famulabat et  
 celi. Et intrantes viderunt  
mœm ei⁹ et puerū. Videam⁹  
 q̄ tale gloriosū videntes i  
 puero gauisi sūt: q̄ regē  
 querētes. tanti itineris sūt  
 ceperūt laborē. Nūq̄ vide  
 rūt palaciū marmorib⁹ splē  
 didū. Nūq̄ mœm ei⁹ dya  
 demate coronatā: aut lecto  
 aureo recubente. Nūq̄ pue  
 rū auro et purpura inuo  
 lūtū. Nūq̄ aulā regīā di  
 uis̄is pplis psonante. Sed  
q̄. Quandoquē tenebrasū  
 et sordidū: et magis niali  
 bus q̄ hoibus aptū: i quo  
 nemo q̄tentis erat secede  
 nisi itineris nactate eos  
 coactos? mœm ei⁹ vultu  
 nica habentē vna. nō ad  
 ornāmētū corpis. sed ad  
 tegimētū nuditatis profu  
 ciente: et quale tegimētū  
 poterat habē arpetarij ve  
 or et hoc in peregre q̄sti  
 tuta? puerū pānis sordidis  
 simis iuolutū. et in p̄sepe  
 sordidore positū: q̄a loc⁹  
 ille sic erat angust⁹. ut  
 nec ponēdi infantis spaciū  
 inuenirent. Si ergo regem  
terrenū querentes iuenis

sent? magis cōfundendi fue  
 rant q̄ gauisuri: q̄a tanti  
 itineris laborē sine tā susce  
 perat. Nūc q̄a celestē regē  
 querebat? et si nichil regale  
 inueniebat in eo: tū solius stel  
 le testimonio cōtenti. gaude  
 bat. Caui eoz cōtēptibile  
 puerū aspice nō poterant:  
 q̄a sp̄s in corde eoz terri  
 bile eū monstrabat. Adhuc  
 aut si eū q̄ terrenū regē  
 quesissent? iuenientes eū  
 apud ipm̄ remāsisset sicut  
 sepe solet fieri in sc̄lo: pprio  
 regē relicto. q̄ferat se ad al  
 terū. Nūc aut et hūc ado  
 rauerūt. et ad suū venerūt  
 sūt: ut ipm̄ haberet regem  
 celestem aīz suaz. illū at  
 corporū suoz. Et adorāne  
rūt eū. Putas adorassent  
 infantē nō itelligētē adora  
 cōis honorē? nisi aliq̄ credi  
 dissent diuinū in eo. Ergo  
 nō puero detulerūt honorē  
 nichil itelligētī: sed diuini  
 tati ei⁹ oīa cognoscenti. Sed  
 et ipā qualitas mūnerū ob  
 latorū: testatur testificatur  
 eos quāda diuinitatis esti  
 macionē habē de puero. Ap  
us eū thesauris suis. obtule



tur ei munerum aurum. thus  
 et mirram. Adimplentes gen-  
 tium in christo confessionem: et propheta  
 iam impleta signantes ysaie  
 dicentis. Omnes qui sunt in terra  
 audietis? afferentes aurum  
 et lapidem preciosum. salutem domini  
 euangelizantes: et omnes omnes  
 cedat congregabuntur? et arietes  
 nabaioth veniet: qui et  
 offerent acceptabilia super  
 altare tuum. Cognoscentes autem  
 confestim. et sapientes the-  
 santos suos agrum in gen-  
 tibus in christo per ipsam dona-  
 ostenderunt oblationem. Regem  
 enim cognoscentes: eum primicia  
 mundam et preciosam sanctorum sicut  
 aurum repositum obtulerunt.  
 Divinum autem et celeste intelli-  
 gentes principium eius? libam  
 obtulerunt odorem: formam  
 mundi orationis in odorem sua-  
 ne spiritus sancti oblate. Humanam  
 autem et terrenam sepulturam eius  
 intelligentes: obtulerunt mir-  
 ram. Hec autem et si tunc non  
 intelligebat magi secundum quod  
 misterium ista gerebant? uel  
 quid significaret unumquodque  
 munus eorum? nichil contrarium est.  
 Gratia enim que illos hec omnia

facere hortabatur: ipsa ordina-  
 verat uniuersa postmodum  
 cognoscenda. Aurum ergo  
 sunt perfecti fideles et sapi-  
 entes: dicente apostolo. Si quis  
 edificat aurum. argentum. la-  
 pides preciosos. Si quis ergo  
 prebet se christo fidei sapientia  
 plenum: obtulit ei aurum. Thus  
 autem est oratio: sicut scriptum  
 est. Dirigatur oratio mea sicut  
 incensum in conspectu tuo. Si  
 ergo quis mundam christo offert  
 orationem: obtulit ei thus.  
 Mirram estimo esse bona opera?  
 quoniam sicut mirra corporis defec-  
 torum insolubile seruat: sic  
 opera bona christum crucifixum in  
 memoria hominum perpetuum ser-  
 uat. et hominem seruat in christo.  
 Primum ergo oportet christo of-  
 ferre fidem rationabile. Deinde  
 orationem mundam: in tertio loco  
 opera sancta. Et tu ergo quando ve-  
 nis ad ecclesiam ad deum ado-  
 randum? munera tecum por-  
 ta in manibus tuis: da non  
 habentibus? et pete ab illo  
 qui habet? ut oratio tua  
 bonis operibus commendetur:  
 sicut in lege scriptum est. Sta-  
 biles in conspectu domini tui va-



cius. **I**ustitia est enim oratio: que  
 elemosinarum largitate non est  
 munita. **E**t admoniti in somp-  
 niis ne rediret ad herodem:  
 per aliam viam profecti sunt in re-  
 gione sua. **F**ides magorum.  
**N**on contradixerunt angelo  
 admonenti dicentes: tanta  
 via venimus: venientes autem  
 multitudinem civitatis non ti-  
 muimus. terribilem regem  
 apud illos omnino non expavi-  
 mus: sed stetimus et fiducia-  
 liter qui natus fuerat predi-  
 cavit regem: et quasi deo im-  
 nem digna obtulimus: et quasi  
 seruos latenter iubet nunc  
 fugere. ut alia via venientes  
 alia redamur. **S**ed fideles  
 constituti nec tunc timuerunt  
 cognosci. nec modo exabuerunt  
 occulte recedere: quia nec erat  
 possibile ut qui ab herode  
 ad christum venissent: ad hero-  
 dem redirent. **Q**ui enim christo  
 relicto vadunt ad herodem.  
 frequenter revertuntur ad christum:  
 qui autem relicto herode ad christum  
 venit toto corde. nunquam re-  
 vertitur ad herodem: id est qui  
 de christo ad dyabolum transe-  
 rit per peccatum: frequenter per pe-

nitentiam revertuntur ad christum:  
 qui autem relicto dyabolo ve-  
 nit ad christum: difficile reverti-  
 tur ad dyabolum: quia qui nunquam  
 fuit in malis. sed in innocen-  
 tia dum nescit quidem malum  
 facile decipitur et transit ad  
 dyabolum: sed cum expertus  
 fuerit malum quod invenit. et  
 recordatus fuerit bonum quod per-  
 didit: quoniam punctus redit ad deum  
 vni recessit. **Q**ui autem in ma-  
 lis fuit et conversus est ad  
 bonum: dum gaudet de bonis  
 quae invenit. et recordatur mala  
 quae evasit: difficile redit  
 ad malum. **S**ed quod? **Q**uia  
 multi cum christo relicto pecca-  
 verunt et non agunt penitentiam:  
 illi tales nunquam fuerunt christi.  
**I**deo superius dixi: qui toto  
 corde de dyabolo venit ad  
 christum. **Q**ui enim post peccatum  
 non penitet: non quasi homo car-  
 ne deceptus peccat: sed ar-  
 bitrio cum sit malus. malum  
 agit. **N**am malus quod malum  
 est non putat malum: ideo nec  
 penitet cum fecerit malum.  
**A**ut ita. **Q**ui enim a dya-  
 bolo venit ad deum: nunquam de-  
 bet per viam illam ambulare per



quā venit. Venisti p̄ viā  
fornicatoris: ambula de ce-  
tero p̄ viā castitatis. Venisti  
p̄ viā auaricie: ambula de ce-  
tero p̄ viā elemosinarum. Si  
aut̄ per ipsam viā redieris:  
iterū sub regnū herodis va-  
dis. et sis proditor xp̄i. **Omne**

**Q**ui cū reuertitur **quarta.**

**Q**uissent: ecce angelus  
dñi apparuit in sompnis io-  
seph dicens. **Tolle puerū et**

**matrē ei⁹: et fuge ī egiptū.**

**Q**uangele dñi nō tu m̄ retu-  
listi? q̄a qd̄ nascetur ex ea  
de sp̄u sc̄o ē. **Et** quō iubes  
nos fuge? **Quō** filius dei  
ante hoīez fugit? **Aut** q̄s  
liberet de inimicis? si et ip̄e  
inimicos suos timet? **Scia.**

**Om̄n** quidē. ut regulā huā-  
ne nature quā suscepit cō-  
seruet ī oībus et in hac p̄-  
te: q̄a et huāne nature. et  
puerili etati cōuenit fuge  
p̄tatem minātem. **Alioq̄n**  
si illud agat in corpe con-  
stituto qd̄ ē sp̄u dei: nō dis-  
p̄sat in se huānā naturā.  
sed mutat. **Deinde** ut et ce-  
teri xp̄iani cū n̄citas pse-  
cutoris aduenerit: fugere

nō erubescat. **Et** quare va-  
dit ī egiptū? **It̄q̄** alia finis  
deficit? **Temp̄** enī adūsus  
iplm̄ ei⁹ egiptū extitit īmi-  
ta. **Sed** etiā recordaty dñs  
qui nō in fine. neq̄ ieternū  
īdignat̄ quāta mala fecit  
sup̄ egiptū? **Ad** mittit filiu  
suū in eā: et dat illi mag-  
ne rēdēliacōis signū. et p̄-  
petue amicitie pign⁹: ut  
decem plagas egipti. vna  
medicina sanaret. **Q̄** cōmu-  
tatio dextre exelsi? ut ip̄s  
qui nū fuerat p̄secutor ip̄i  
p̄mogeniti: postea fieret au-  
tor unigeniti filij? ut qui  
illis violenter dn̄ati sūt.  
isti cū deuocōe seruiret: ut  
iā nō uent ad mare rubrū  
demergēdi? sed uocarentur  
ad aquas baptismatis uini-  
ficandi: ut impleatur qd̄ dn̄m  
ē. **Ecce** dñs descendit ī egiptū:  
sedens sup̄ mibe leuem.  
**It̄** q̄ corpus ip̄i⁹: leue  
aut̄ sine pondere p̄ccōz. **Tūc**  
herodes uidens q̄a illusus  
esset a magis: iratus ē uelhe-  
menter. **Postq̄** p̄uul⁹ ih̄us  
magos suo īperio subitigauit  
nō p̄tate corpis. sed gr̄a sp̄us?



no certu misit p' illos sed stel-  
 lam modica an illos: sed ipse  
 e requisitus ab eis. Religioe  
 illos subdidit: non timore.  
 No em psecuto e illos: sed  
 ipse e requisitus ab eis. Deo  
 merito irascebat herodes?  
 qa quos ille sedens in throno  
 regni. et vestitus purpura  
 suade no poterat: hys ihesu  
 puil' et iacens in presepio. et  
 panis involutus placuit. Hero-  
 des aut qui du vellet delude  
 delusus e: deuotione pmitte-  
 bat puero diceb. Exquirite  
de puero: ut ego venia et ado-  
re eu. Insatus. qui unigeni-  
 ta sapientia dei: huana scru-  
 de arcuuenire teptabat. Jam  
 em qi successore regni sui ti-  
 mes fremebat. Na reges siq-  
 dem ex alijs causis cito iras-  
 cuit cito placant: ulla aute  
 ira eoz rextinguibilis e: qua  
 regni zelus accendit. Deinde  
 cotepnentes eu magi: addi-  
 derunt causas doloris. Que  
 admodu si quis ifundat oleu  
 sup igne ardente. magis ar-  
 at mendiu: sic ardente zelu  
 herodis: delusionis oppriu  
 ampl' exitaui. Et q feat.  
Misit et occidit oes pueros

non est factus in eo et in partibus aduersus omnes

in bethleem. et in oib' fini-  
 bus ei' a bimatu et infra:  
 sedm tepus qd exquiserat.  
 a magis. Ut q: Quia delu-  
 sus erat a magis. sicut feru-  
 pessima habes naturale as-  
 peritate: si ab aliquo fuerit  
 vulnerata. naturale crudeli-  
 tate duplicat ira doloris:  
 et qsi ceat furore no aspicit  
 ia vulneratem: sed quicuqz  
 an oculos ei' occurrerit. sine  
 ho. sine aliud aial q aucto-  
 re vulneris sui dilaniat: sic  
 et ille delusus a magis. ira  
 sua sup puilos infudebat.  
 Dicebat em cogitab i furore.  
 Certe magi iuenerunt pueru  
 illu q regnaturu dicebat:  
 et aut auru acceperunt a pa-  
 rentib' ei'. aut largis pmis-  
 sionibus sut placati: ideo ad  
 me reu'si no sut. Na rex qd  
 adusus regnu suu putauit  
 totu veru estimat: armus  
 ei' semp suspectu e: regni  
 zelo repletus. du oia timet.  
 oia suspicat: facile credit q  
 q fuerit suspicatus: sicut  
 vir si zeleat uxore. aut uxor  
 viru. omne audicione turpe  
 de illo credit. Et si no sit au-  
 dicio ipa digna et ydonea



ut credat: tñ fident audicio-  
nis zelus comendat. Ideo q̄  
forsitan talia dicebat apud  
se. Quis ē puer ille. q̄ ante  
q̄ nascat in terra. iam ap-  
paret in celo. Necdū se ipse  
ondit. et iā oēs illū acqui-  
rūt. Et nec adhuc exercitū  
iplm̄ habet. iā milicie celestes  
stellarū illi ministrāt. Quis  
ē ille. qui anq̄ meū pugnet  
iā vincit. anq̄m vincat iā  
regnat. anq̄ regnet iā dñat.  
Quid putas facturū  
ē ille in regno meo. si cre-  
uerit. Ego et dona hoīb⁹  
spargo. et gladiū porto. ut  
qui nō timer ul' diligit. q̄  
nō diligit. ul' timeat. ille  
nec ipm̄ habet. nec diuici-  
as congregauit. et quō sine  
auro diligit. et sine ferro  
timet. Sic misit et interfe-  
cit oēs puulos ut vnū inue-  
niret i oībus: sed nec vnū  
inuenit i oībus. et vitā eter-  
nā p̄stitit oīb⁹ ppter vnū. Ipe  
se fallē voluit: q̄a int' oēs  
deū querebat tene. Quid agit  
insensata ira tua herodes. Si  
nō credis v̄bis que magi dice-  
rūt de rege futuro. quare

sine causa isanib⁹ in pueros.  
Si autē credis verū eē quod  
dictū ē de puero et de stella.  
et iterū dico q̄re sine causa  
isanib⁹ in pueros. Nunq̄ po-  
tes tū mutare sententiā dei.  
aut perde illū q̄ de⁹ defendit.  
Sed q̄ mirū si herodes hō  
liquis putabat se posse mu-  
tare q̄silū dei. Ipe deniq̄ sa-  
pientissim⁹ salomon. qui cū  
post peccatū suū audisset a p̄phe-  
tis ieroboam regē futurū.  
posuit p̄sequi eū: putans  
posse p̄dere que deus p̄duat.  
q̄a zelus sapere nescit: et  
ira nō p̄t habē q̄silū. Vox  
in rama audita ē. Rama ci-  
uitas erat saul. Saul autē  
erat de tribu beniamin. Bema-  
min v̄o filius erat iachel:  
cui⁹ monimētū erat iuxta  
bethleem. ubi hec agebātur  
mala. Quia ergo in bethle-  
em interficiebantur paruuli  
ubi erat monimētū iachel:  
ideo et iachel introducit plo-  
rans. Quāuis autē rama  
nō esset p̄pe bethleem: tamē  
dicit. vox in rama audita ē.  
Quā rama interpretatur ex-  
celsū: iō dixit vox in ex-  
celsis audita ē. Quā de mot-



te innocētū mittebat<sup>2</sup> ad celū:  
 ideo audiebat<sup>2</sup> in excelsis. Sic  
 enī ait salomon. Vox paupis  
 penetrat nubes: et nō descē-  
 dit donec audiat<sup>2</sup>. Sic et pau-  
 per qm̄ violentiā patit<sup>2</sup> a po-  
 tente! et si nō ē ausus vocife-  
 rare. sed latenter lacrimatur.  
 tacitū clamor ei<sup>9</sup> in excelsis  
 audit<sup>2</sup>: qm̄ nō magn<sup>9</sup> clamor  
 velociter audit<sup>2</sup> a deo. sed ius-  
 tis. **ND** aut ploratu: fletu  
 puulorū ondit. **ND** aut dicit  
 ululatu: matrem signat la-  
 menti. Plorabat enī puuli:  
 qm̄ separabant<sup>2</sup> a matribus.  
 Ululabat mres qm̄ desolaba-  
 tur a filiis: et qm̄ viscera se-  
 parabantur ab eis. **Et** erat  
 videre maiore doloze in ma-  
 trib<sup>9</sup> remanētib<sup>9</sup>: qm̄ in par-  
 uulis morientib<sup>9</sup>. Paruuli  
 enī unū patiebant<sup>2</sup> doloze  
 qm̄ sepabant<sup>2</sup> a matrib<sup>9</sup>: non  
 quia ducebant<sup>2</sup> ad mortem:  
 nec sciebant adhuc mortis  
 timore. **Matres** aut duplicē.  
**Unū** quidē qd' videbat<sup>2</sup> puu-  
 los suos iterfici: alterū qd'  
 ipē desolabant<sup>2</sup> a filiis. In p-  
 uulis mors eoz bta. finem  
 faciebat doloze: i matrib<sup>9</sup>  
 aut medua puulorū semp

reportatio erat doloze. **ND**  
 hec aut dignā penā herodes  
 suscepit. **ND** filios suos tres  
 iterfecit! et nō iterfectos  
 ab alijs vidit ut ne vel pa-  
 ternā sup illos demeret pie-  
 tate in luctu sed ipē occidit  
 ut et filios pderet: et de mor-  
 te eoz crimē acq̄reret. **Vis-  
 cera** sua laniabat i filiis. et  
 doloze eoz nō sensit! ut  
 queadmodū puuli morte  
 suā nō senserūt. ppter infan-  
 ciā: sic et ille doloze viscerū  
 suoz nō sensit. ppter infantiā.  
**Deinde** ipē multis doloze  
 apprehensus ē sicut refert his-  
 toria: quā longū ē narrare.  
**Quot** enī mēbra corporis  
 habebat: tot dolozebus tor-  
 q̄bat<sup>2</sup>. **Et** qm̄ multos occide-  
 rat infantes! p̄pterea vindic-  
 ta morientū plurimorū:  
 i plurimis ei dolozebus tor-  
 q̄batur. **Ite** qm̄ vidit se ppe  
 morte. sciens qm̄ odibilis  
 erat apud om̄s iudeos: et  
 qm̄ mors illi<sup>9</sup> multis eāt gau-  
 diū futurū! cōgregavit om̄s  
 p̄ncipes iudeoz: et iussit cū  
 ipē moriturus fuisset. oēs occi-  
 dant<sup>2</sup>! ut in morte ei<sup>9</sup> oēs



ciuitates linceret: et si non  
 ppter amore illi, ul' ppter suū  
 dolore. Et hoc dei q'silio fac-  
 tū ē. Quia enim magi annūcia-  
 uerunt de stella regis futuri?  
 oēs pncipes cōsenserunt he-  
 rodi: ut requireret puerū et  
 occideret. Hoc vñ stm̄. Qui-  
 mū. qā dicit scriptura: tur-  
 bat' ē herodes et oīs ciuitas  
 cū illo. Deinde ipa vba āge-  
 li demonstrat dicitis. Accipe  
 puerū et matrem ipi' et euer-  
 tere ī terrā iūda. defuncti sūt  
 em̄ qui querebat aīam pueri.  
 Nō dixit mortu' ē qui que-  
 rebat aīam pueri: sed mor-  
 tui sūt oīs qui querebant  
 aīam pueri.

**D** Facto herode ecce an-  
gelus dñi apparuit  
in sōpnis ioseph in egipto  
dicens. Accipe puerū et ma-  
trē ei'. Vides qā ioseph nō  
 ad qingū marie elect' sed  
 ad mīsteriū eius? Fuit autē  
 illa in egiptū et rediūte:  
 nisi desposata illi fuisset? q's  
 mīsteriū ei' tante nātatis  
 ipleret? Nā in p̄ma quidem  
 facie maria puerū nūtebat:  
 ioseph q'seruabat: reuer-

aut puer et matre nūtebat.  
 et ioseph tūtebat? Ideo nō  
 dicit accipe matre et puerū  
 ei'. sed accipe puerū et ma-  
 tre ei'? qā nō ppter illam  
 mīz iste filius natus ē: s'  
 ppter istū filiū. illa p̄parata  
 ē mater. Nec pueri erat  
 gla hēc illā mīz? sed illi  
 erat bñtudo istū hēc filiū:  
 sicut ipa dicebat. Ecce nūc  
 btam me dicit oīs gnā-  
 coēs. Vade in t̄m isrl' Quia  
 si em̄ medic' descendit in  
 egiptū? ut visitaret eam  
 languētē errorib': nō ut  
 remaneret ī ea. Nā ī p̄ma  
 facie qī herodē fugiēs des-  
 cedit in egiptū? reuera autē  
 ut egiptū errorib' demones  
 effugaret ex ea: sicut tes-  
 tat' ysaias dicens. Ecce dñs  
 descēdit in egiptū sup nu-  
 bem leuē: et cadent ydola  
 egipti. Vides ergo qā ideo  
 descendit in egiptū nō mor-  
 tē fugiēs? sed ut mortifera  
 ydola dissiparet. Nā nūq'  
 uenit' dñs descendisse in  
 egiptū nisi tūc. Nōndūm  
 qm̄ nocte fugit ī egiptū.  
 reuertit' autē p̄ diem? qm̄



fugiens psecutionem fugiebat  
 herodis: uultens aut mor-  
 tuo uultebat psecutore. **Ois**  
**aut em psecutionis angus-**  
**ta nos e: refrigerium autem**  
**dies. Admonitus aut i somp-**  
**nis recessit in ptes galilee:**  
**et ueniens habitauit i ciuita-**  
**te q uocat nazareth: ut ad-**  
**impleret qd dictu e p pphas.**  
**Qm nazareus uocabitur.**  
**Qm dicit p pphas no pph-**  
**ta: manifestat qd no certa**  
**autoritate pphete ptulit:**  
**sed sensu pphetaru colliges**  
**dicit. Na per oes pphetas**  
**ihesus nazarenus uocat: qd**  
**e scis. Aut forte legerunt et**  
**aliquos pphas ista dicentes:**  
**qui no sut nobis canoniza-**  
**ti. Alij em pphetizauerunt et**  
**coscripserunt sicut et natam**  
**et esdm: et qm pphetatu**  
**erat. h ipm manifestat phi-**  
**lipus ad natanael dicens.**  
**Que scripsit moyses in le-**  
**ge et pphete. inuenim ihm**  
**filium ioseph a nazareth. Un**  
**et natanael sciens ppheta-**  
**tu ee: hoc ipm offirmans**  
**rndit. Et nazareth pt aliq**  
**boni esse. Ca 3<sup>m</sup>. Omelia. V.**

**I**n diebus illis: uenit iohanes  
 baptista pdicans in deserto  
 Sol appropians ad pcessu  
 anqna appareat mittit uidi-  
 os suos: et facit albescere  
 oriente: ut pcedens auroza  
 aduetu diei demonstret. Sic  
 dñs natus i mudo atq ap-  
 parens. spūs sui fulgore trans-  
 missis illuauit iohane: ut  
 pcedens ille aduetu saluato-  
 ris annuciet: ne forte subito  
 ueniens et dices. ecce filium  
 f dei: ppter ipam magnam  
 atq terribile iudicem rei  
 ipi: magis se i credibiliore  
 onderet. Si em et iohanes  
 pdicauit psona cognit: que  
 dignicos: erat em filius  
 zacharie sacerdotis: et con-  
 uersatione mirabilis: tamen  
 infideles iudei no acquieuerunt  
 credi p illu xpo: quatom a-  
 gis no erat credituri: si non  
 ante eu denuciatio precessis-  
 set. Na quatinus fuit pso-  
 na laudabilis: in sua causa  
 no pt ee testis ydoneus.  
 Venit iohes. q magni re-  
 gis pparator fidelis. Quales  
 rex. talis et mianus regis:  
 natus ex gra. no ex natura.  
 Sicut xpi conceptione ante



angelus nūciavit: sic et istius.  
 Sicut illius nomen antequam conciperet audiri est: sic et istius.  
 Sicut illius potestas antequam nasceret ostensa est: sic et istius.  
 Vt ut antequam nasceret manifestata est. **Hec** inter illos fuit differentia: quia concepto christo fidelis mater confessa est gratia dicitur. **Ecce ancilla domini: fiat michi secundum verbum tuum.** Johanne autem concepto tardulus pro obmutuit: quia iohanne nato lex de cetero fuerat tacitura: christo autem nascente post modum gratia fuerat locutura. **Johannes** quidem partibus suis donatus est pro minime pietatis ipsorum. que materia despectibilis in etate produxit: quoniam et mundus per tot milia annorum sterilis constitutus. illo nascente fructus iusticie erat facturus: que pariter non ex amore carnis seminaverunt. sed ex vnanimitate et concordia discipline meruerunt. **Sunt** enim ambo iusti ante deum. **Hec** enim decebat ut ex carne et sanguine nasceretur: quia iohannes nascebatur ut filium virginis

predicaret. **Vere** enim deserta et erat iudea: vacua a iusticia. plena peccatis: quoniam deus plantaverat. lex irrigaverat. omnes prophete coluerat: illa autem nullum fructum produxit: nisi spinas asprinas quibus suum deum coronaverat. **Dicens: Penitentiam agite.** **Quo** in ipso principio manifestat: quia benignus regis est nuncius. **Non** enim peccatoribus minas intendebat: sed indulgentiam peccatorum permittebat. **Solent** reges nato sibi filio indulgentiam in regno suo donare: sed antea transmittunt acerbissimos exatores qui omne quod invenerit erigant: ita ut indulgentia ipsa crudelior esse videatur quam exactio ipsa: ut nichil indulgentie habeat propter nos: ut lugentes illam homines et mundi suscipiat. **Deus** autem et nato sibi filio volens dare in seculo indulgentiam peccatorum: permittit quasi exatorem iohannem erigentem et dicente. **Facite** fructus dignos penitentie. **Exactio** que non pauperes facit exactos: sed magis divites red



dit. **N**am qui quibus debitu[m] iusticie  
sue reddiderit deo nichil p[ro]s-  
tat: sed sibi lucr[u] salutis ac-  
quirit. **Q**uid agat hec p[ro]na?  
**C**or emundat: sensus illu[m]inat.  
m[en]s s[an]ctificat: et ad susceptio-  
ne[m] xpi p[ro]parat humana p[ro]cor-  
dia. **S**icut admodu[m] magno  
iudicio aut regi aliquo i[n] ex-  
pedicione v[er]ituro p[ro]parato-  
res p[re]cedu[n]t: sordida ablu-  
unt: diruta o[m]ponunt: ne forte  
ideoru[m] aliq[ui]d videns rex de-  
liciat[ur] abhorreat: sic et d[omi]no  
no[n] ad p[er]grina loca huius  
s[an]cti v[er]ituro p[re]cessit ioh[ann]es:  
qui h[um]anis cordib[us] penitencie  
scopis p[ec]cator[um] sordes eicere[n]t:  
et que p[er] longa[m] i[n]disciplina-  
tione[m] dissipata fuerat: sp[iritu]a-  
liu[m] p[re]ceptoru[m] ordinat[i]o[n]e[m] co[m]-  
poneret: i[n]sup[er] aqua bap-  
tismatis adornaret: ut ve-  
nie[n]s rex celestis dignu[m] t[em]p[us]  
s[an]ctu[m] iueneret per corda cre-  
denciu[m]. **U**ter q[ui]d dicit **V**ox  
damatis in deserto: parate  
vias d[omi]ni: rectas facite semi-  
tas ei[us]. **H**ic e[st] eni[m] qui d[omi]nis  
e[st] per ysaiam p[ro]phetam dice[n]-  
te. **V**ox clamatis in deserto:  
rectas facite semitas eius.

**V**ox eni[m] sonus q[ui]suis e[st]:  
nullu[m] secretu[m] cordis o[m]ndeb[is]:  
sed hoc t[er]m[in]o signab[is]: q[ui]a  
vult aliq[ui]s dice[re] ille qui cla-  
mat. **V**erbu[m] aut[em] e[st] sermo  
r[ati]onabilis: misteriu[m] cordis  
apiens. **A**d huc vox inter-  
q[ui]alia et ho[m]inib[us] co[m]is e[st]: ver-  
bu[m] aut[em] ho[m]in[um] t[er]m[in]o. **I**deo ergo  
ioh[ann]es dicitur e[ss]e vox no[n] ver-  
bu[m]: q[ui]a per ioh[ann]e[m] neque  
m[er]itas suas de[us] neq[ue] iusticia-  
s neq[ue] ante q[ui]sitione[m]  
m[un]di p[ro]parata co[m]silia demo-  
strat: sed hoc t[er]m[in]o quia  
aliq[ui]s deus magnificare ni-  
ho[m]inib[us] meditabat[ur]: postea  
aut[em] p[er] filiu[m] suu[m] plenissimu[m]  
misteriu[m] sue voluntatis ape-  
ruit: ideo et dicitur e[ss]e v[er]bu[m].  
**P**arate vias d[omi]ni. **P**enitencia  
agere p[ec]cator[um] et facere fides  
dignos p[ro]mie h[oc] e[st] parare  
via[m] d[omi]ni: et rectas facere se-  
mitas ei[us]. **Q**u[od] sig[n]at om[n]es  
vias d[omi]ni naturalit[er] i[n] ho[m]inib[us]  
e[ss]e plantatas: sed postea  
p[er] co[n]tumacia[m] n[ost]ra[m] factas  
e[ss]e desertas et fletuosas.  
**N**u[m]q[ui]d eni[m] illas reparare  
ho[m]inib[us] co[m]mitteret: nisi sa-  
ret eas i[n] ho[m]inib[us] e[ss]e: et p[er]



hominū negligentiam esse submissas.  
 Ecce humilitatis gratia in hominibus  
 fuit: sed dum iuste homines se  
 ad indignationem provocant. huius  
 litatis gratiam corrumpunt: quoniam  
 ante alterum se humiliat: alter  
 enim accipere recusat. Itē si alter  
 se contra alterum humiliaret:  
 adiuvante alterutrum se ad huius  
 litatis gratiam excitaret. Nam  
 sicut omne artificium corporale  
 usitacione seruat et addit:  
 sic et gratia omnibus per exercitacio-  
 nem addit: et per desidia mi-  
 norat. Nam si minor se huius  
 liaverit. Nam maiorem: aut  
 pauper ante divitem: non acci-  
 pit illum qui humilitatis hono-  
 re: sed qui debitum pietatis.  
 Vis autem scire quia humilitatis  
 gratia fuit in nobis. Vnde didi-  
 cimus subiecti esse potentibus.  
 Itē sapientiam habuerunt homines:  
 sed dum sapientiam suam non ad  
 adiuvandos se per suam sapi-  
 entiam exercebant. sed ad cir-  
 cumveniendos: sapientia illorum  
 in meta est esse malicia. Vnde enim  
 poterat homo habere intelligentiam  
 quomodo alteri faceret fraudem:  
 nisi a deo intelligentie gratiam

accepisset. Ita bono dei viti-  
 tes male: fecerunt esse dyabo-  
 li malum. Sed in hoc tractatu in  
 omnibus bonis rebus. Postquam  
 ostendit quia ipse est vox clama-  
 tis in deserto. parate viam  
 domini: prudenter subiunxit  
 confestim quomodo esset vita ipsius:  
 ostendens quia merito enim omnes  
 venerabant. Nam ipse quomodo  
 testificatur de repositio: vita autem  
 eius de ipso. Nam testimonium  
 verborum eius nequaquam fuisse  
 ydoneum: nisi enim mirabilis  
 vite institutio commendasset.  
 Nam nemo poterit alteri esse  
 testis ydoneus: nisi prius  
 fuerit suus. Ipse autem ioha-  
 nes habuit vestimenta de  
 pilis cameli: et zona pel-  
 licam super lumbos eius: et locustas  
 et mel silvestre edebat.  
 Non de lana cameli habuit  
 vestimentum: ne ipsa mollici-  
 es vestimenti delicata faceret  
 membra: et ipsa deliciositas  
 virtutem pacis emolliret:  
 sed de asperioribus actis ca-  
 meli: ut ipsa asperitas ad  
 virtutem pacis animi exeret.  
 Ideo non dixit lana cameli:  
 sed de pilis cameli. Nam omne



vestimentū ad tres pertinet  
causas: aut ad spem visio-  
nis. aut ad delationē corpo-  
ris: aut regimētū nudita-  
tis. Ad spem visionis habere  
vestimentū: seruis dei nō cō-  
uenit. **S**iliter ad delationē  
corporis deo seruientib⁹ nō  
ē aptū. Sed quid. Tantū ad  
regimētū nuditatis. **P**rimū  
aut nō de lana cameli. sed  
de pilis cameli habebat ves-  
timētū: ipse dñs manifestat  
dicēs de iohāne. **Q**uid exis-  
tis in deserto vidē. **H**ominē  
mollib⁹ vestimentis indutū.  
**H**ij qui mollib⁹ vestiunt. i  
domib⁹ regū sūt. **V**ides ergo  
quā tale habebat vestimētū?  
ut de virtute aīe ei⁹. ipse ha-  
bitus corporis loqueretur. **E**t  
Zona pellicea circa lumbos  
ei⁹. **E**t eo qd qd pro nouo  
aliquo significet in iohāne  
dicēs. **E**t Zona pellicea cir-  
ca lumbos ei⁹. **O**ndit quā cō-  
suetudo erat apud iudeos:  
ut Zonis lanceis uterentur.  
**I**deo iste qd dicitur aliquo agere  
volens: Zona pellicea cin-  
gebat. **P**uto qd iohānes cō-  
uersatione ppli iudaici. pene  
scdm iusticias gētis cōlusan-

tis indicabat in habitū reli-  
giosorem conuertit. nō mollē  
neq; delicatā: sed cilicianam  
quē et asperā. et cōterētē  
corpus potius qd fouentem.  
**N**ā extra alias legis iusti-  
cias gēiores. hec ipse iusticie?  
nō occides. nō adulterabis.  
nō pures: oculū pro oculo?  
dentē pro dente: diliges ami-  
cū. et odies inimicū? gēciū  
tortuosarū iusticie sūt. **V**n  
et euāgelista dicit iherosolimis.  
**S**i diligitis diligentes vos.  
quā mercedē habebitis?  
**M**one gētes hō faciūt. **E**t  
Zona pellicea circa lumbos  
ei⁹. **L**ubi sūt voluptates om-  
niū peccatū? quā oē peccatū cū vo-  
luptate qmittit? **Z**ona aut  
pellicea ē continentia corporalis.  
**Z**ona aut pellicea habebat  
circa lumbos ei⁹? quā et si q  
continentia videbatur ex populo  
iudayco a peccatib⁹: corporali  
continentia se cōstringebat nō  
spūali? ab ope malo se qti-  
nentes ppter legē. nō et a vo-  
luptate mala ppter deū. ut pūta  
nō quidē occidebāt. tū inisce-  
bant sine cā: nō quidē ad-  
ulterabant. tū gauriscebāt  
i corde? forsitan nō pūmbat:



inrabat aut. Hec continētia  
 corporalis ē: q̄a q̄legi et hōi-  
 bus satisfiat. nō deo. Conti-  
 nētia aut male volūtatis nō  
 placit deū? q̄a homo videt  
 in facie: deus aut in corde.  
 Reddebāt malū p malo? ai-  
 cos amabat: inimicos odie-  
 bāt. Hec iusticia corporalis  
 nō spūalis: hōib⁹ placens  
 nō deo. Vides q̄a oīs conti-  
 nētia eorū corporalis erat?  
 p̄cā actū dep̄mens. nō vo-  
 lūtati. **Ite** locuste sūt vola-  
 tilia mūda tū pua? et nō  
 satis in altū volancia: que  
 māducabat iohānes q̄statu-  
 tis ī deserto. Quos docebat  
 iohānes. id ē māducabat:  
 volatilia quidā erāt. nō aut  
 magna volatilia. nec satis  
 in altū volancia? q̄a sedm  
 iusticias legis pene corpales  
 vivebat: nō sedm spūaliora  
 et altissima xpi p̄cepta. De-  
 niq̄ quō magne volucres?  
 erāt iudei ad altū volātes?  
 quib⁹ a iohāne p̄mā sola ī-  
 iugebat? Qui em̄ abstinet  
 ab ope malo. et nō insuper  
 facit opa bona. volat q̄dem:  
 nō aut in altū volat. Pua

ergo volatilia et nō ī altū  
 volancia māducabat iohā-  
 nes? maiora aut volatilia  
 et in altū volācia q̄ altissi-  
 ma de celi poterāt penetra-  
 re: xpo post venienti quasi  
 regi magno seruabat. Ille  
 em̄ postea venies magna  
 volatilia et in altū volācia  
 māducavit? id ē docuit bea-  
 tos aplos duodecā: et sub  
 aplis septuaginta. et ceteros  
 xpianos. quib⁹ et altissima  
 mādauit p̄cepta. Antiquis  
 dictū ē. nō occides? ego aut  
 dico: si quis intus sūt fr̄  
 suo sine causa. reus erit iū-  
 dicij. Antiquis dictū est. nō  
 adulterabis? ego aut dico:  
 nec usq̄ ad oculū ḡcipisab.  
 Antiquis dictū ē. nō p̄urue:  
 ego aut dico. oīs nō iure.  
 Antiquis dictū ē. oculū pro  
 oculū. dente p̄ dente? ego  
 aut dico: nō reddē malū  
 p̄ malo. Antiquis dictū est.  
 diliges amicū. et odies īmi-  
 cū? ego aut dico: diligite  
 īmicos vros. Vides q̄a qui-  
 bus iohānes p̄itencā p̄di-  
 cabat p̄ccōrū. pua volatilia  
 erat. et nō in altū volācia?



quibus spūaliora aut xpc  
 mādauit magna volatilia  
 erat. et ipos penetrancia  
 celos: ut dicē possint. nri  
 aut gūfacio ē in celis. Et iō  
 forsitan eis dicebat. Nolite  
 timē: multos em passerib?  
 meliores estis. Itē mella sūt  
 eloquia dei. Ideo ergo iohēs  
 mel agreste edebat? quomā  
 adhuc an xpm. an spm san  
 sub lege qstitutus. legis ute  
 batur eloqis: insipidis. et i  
 suauib? et i agrestib?. Nam  
 si filius dei sub lege factus ē.  
 p̄tomagis iohēs qui erat  
 iudeus. Sed filius dei factus  
 ē sub lege: ut eos qui sub  
 lege erāt educeret. Iohānes  
 aut sub lege natus ē. nō so  
 lū ut eos qui sub lege erāt  
 educeret: sed ut scdm legē  
 et vīneret et doceret. P̄te  
 rea nichil extra legē aut fe  
 cit. aut docuit? sed tm̄ peni  
 tēciā pdicauit: xpc aut multa  
 extra legē et fecit. et docuit  
 In sabbato opatus ē: lepsi  
 tetigit. et alia multa? qā nō  
 insipidis et agrestib? legis  
 utebatur p̄ceptis: sed suau  
 bus et domesticis que a

p̄re suscepat. P̄tea iohānes  
 agreste mel māducauit?  
 xpc aut domesticū: ac si iō  
 hānes legis et p̄phetarū  
 oem formā adimplens. spe  
 ciem gr̄ciū diuina v̄tute ar  
 ta seipm̄ cōsumas. capilla  
 riā et peregrinā tunicā i  
 duebat? qā etiā sua lex  
 et p̄phete suis p̄phetaoib?  
 i putrescibile et incarpibile  
 tenuit: Zona aut erat pre  
 cincty preparacionē oñdens  
 accedentib? et credentibus  
 pdicacionib? suis. Edebat  
 aut locustas et mel siluestre?  
 oñdens eos qui longe vola  
 bāt. p̄p̄e eē futuros: sicut et  
 apls aut ad gētes. Et vos  
 qui aliqn̄ longe eratis: p̄p̄e  
 facti estis in sanguīe xpi. Et  
 qā agrestū genū dulcedi  
 nē future fidei docēs q̄ ad  
 ciuacionē elacionis proces  
 serat: mel siluestre edebat.  
Tūc exibat ad eū oīs ihero  
solima et iudea? id ē quādo  
 vox facta ē in deserto pate  
 viā dñi: rās facite semitas  
 ei?. Et amplius resonabat  
 cōuersacio vite ei? i hēmo.  
 qm̄ vox clamoris ipi? et



magis expauescere faciebat  
 hoies opibus suis q̄ v̄bis.  
**E**t forsitan nisi sermones  
 suos q̄nta h̄m̄i com-  
 medasset: nūq̄ oīs iūda  
 ad vocē ei⁹ exisset ad eū.  
**E**t quib⁹ v̄bis apparet: q̄  
 dñs cōstitit⁹ i mūdo non  
 tm̄ visibiliter sermonib⁹  
 suis doceret pplm̄ suū: sed  
 invisibilit̄ in cordib⁹ hom̄  
 opas adducebat ad fidem.  
**N**ec enī hoc admonebat io-  
 hānes ut viā dñi sup̄ t̄ra:  
 sed in cordibus et in sensib⁹  
 hom̄ pararet. Ergo i p̄ma  
 facie quidē videbat⁹ in cor-  
 pore ambulās? reuera aut̄  
 per corda hom̄ et sensus  
 itedens: singulorū cōsāas  
 scrutabatur. Egrediebatur ad  
 eū oīs iūda. Ad cōparacionē  
 sc̄tatis illi⁹? q̄s poterat ar-  
 bitrari se instū? Inimitabi-  
 lis enī erat cōversatio ei⁹.  
**Q**uā vitā faciebat appare-  
 re culpabile? ut in nemo  
 i opibus suis cōfideret: sed  
 oīs i m̄as dei spem suā  
 collocaret. Quāmodū  
 enī si videris albam veste  
 dias. satis candida ē vestis?

si vero posueris eā iuxta ni-  
 ue incipit sordida apparere.  
 et vere sordida ē nō. tamen  
 quātū ad similitudinē niuis  
 sordida iuenit? sic q̄ntū ad  
 cōparacionē iohānis: oīs  
 hō videbat⁹ i mūdus. Et v̄  
 talis debet eē p̄nceps i po-  
 pulo: ut totus pls semp̄  
 aliq̄ nom̄ iueniat quod  
 p̄mitet⁹ in eo. Nā ad cui⁹  
 similitudinē extendat se pls  
 et emendet? si videt ip̄os  
 p̄ncipes sordidiores eē q̄  
 se. **E**t baptizabant⁹ ab eo:  
 cōfiteres peccā sua. Cōfes-  
 sio peccōrū: ē testimoniū cō-  
 sc̄e timētis deū. Qui enī  
 timet iudiciū dei: peccā sua  
 cōfiteri nō erubescat. Qui  
 aut̄ erubescat: nō timet.  
**P**fectus enī timor. soluit  
 oēm pudorē. Illis enī tur-  
 pitudo cōfessionis aspicit⁹:  
 ubi futuri iudicij pena nō  
 credit⁹. Nūq̄ nō scim⁹ q̄  
 cōfessio peccōrū habet pu-  
 dorē? et q̄ hoc ip̄m̄ eru-  
 bescere pena ē gravis. Et  
 ideo nos deus magis iubet  
 cōfiteri peccā nrā: ut vere



cū diam paciam pro pena  
 sua et hocipm ps ē iudicij.  
**O** di mīa: quē tociens ad  
 iudiciā excitauim? **S**uffi-  
 cit ei et solus pudor p pena.  
**V**idens aut mltos phariseo-  
 rū et saduceoz venientes  
 ad baptismū: dixit eis **G**e-  
 nimina viperarū! q̄s vos  
 docuit fugē ab ira v̄tūm. **F**  
**f**acite fr̄s dignos p̄nē. **S**i  
 ait artifex medicorū. si vide-  
 rit egrotatis colorem? Intel-  
 ligit spec̄e passiois ip̄ius:  
 sic et iohāes mox ut vidit  
 phariseos venientes ad se.  
 intellexit cogitacōes eozū p̄-  
 uas. **F**orsitam em cogitauē-  
 rūt apud se **I**ms et confi-  
 tem p̄cā n̄rā. **Q**uātū est  
 em in vna hora erubescere?  
**I**usticias a nobis nō q̄rit!  
 nullū laborē nobis ip̄onit:  
 baptismū et cōsequim in-  
 dulgēciā p̄cōz. **S**ic cogita-  
 bant. quō et mō om̄s qui  
 faciendē iusticie p̄positū nō  
 habēt! et ad baptismū ve-  
 niūt. putātes q̄n p̄t eos ius-  
 tificare sola aqua baptismā-  
 tis: eā si nō p̄cesserit bo-  
 na volūtas. **I**nspicēs pone

iohāne medicū eē? verbū  
 aut ip̄i q̄ fertū medicina-  
 le quo replete p̄c̄is q̄sancie  
 p̄adūtur: cōfessionē puta-  
 eē digestionē ip̄uritatis et  
 spurcicie q̄ intus erāt ichi-  
 sa. baptismū eē lauacionē  
 sordim egressarū. **N**ūq̄ sc̄a  
 digestionē ip̄uritatis? iam  
 statim sanūs sc̄s es: **N**ūq̄  
 iā nō habes vulnūs? **N**ūq̄  
 nō ē tibi iā n̄cīa suppositō  
 medicine? **S**ic mltā dilige-  
 cia n̄cīa ē hōi post q̄fessio-  
 nē et baptismū: ut vulnū  
 p̄cōz ei et q̄fessiois aper-  
 tura sanet. **G**enimina vi-  
 perarū. **N**atura viperarū ta-  
 lis ē: cū momorderit hōimē.  
 statim cūrit ad aquā. **S**i aut  
 aquā nō iuenerit: morit.  
**I**deo et istos vocabat geni-  
 mina viperarū? qui p̄cā  
 mortiferā q̄mittētes cūre-  
 bāt ad baptismū: ut quē ad  
 modū vipere. per aquā pe-  
 riculū mortis euadāt. **I**tem  
 viperarū natura ē: rūpere  
 viscera matrū suar et sic  
 nasci. **Q**m̄ ergo iudei assi-  
 due p̄sequētes p̄phetas? cor-  
 rūperūt matrē suā synago-



gā sicut ipā ligens dicit in  
 canticis filij mei dimicauit  
 int̄ in me: ideo viperarū ge-  
 nimina nūcipāt. Itē. vipe-  
 rafors speciose sūt et quasi  
 picte: ab itus aut̄ veneno  
 replete sūt. Ideo et ypocritas  
 pharizeos genimina vipe-  
 rarū appellat? qā similitudi-  
 nē sitatis ondebāt in vul-  
 tu: et venenū malicie por-  
 tabāt ī corde. Quis vobis  
 ondit? An ne ysaias ppha  
 ondit vobis dices? lauamini  
 et mundi estote. Absit. Ille  
 em̄ sic dicit. Lauamini et  
 mundi estote? auferte nequi-  
 citā ab animabus vris: discite  
 bñfacere. Si vos ysaias  
 docuiss̄? nūq̄ spes vrā ī  
 aqua tm̄ndō poneret: sed  
 etiā in operib⁹ bonis. Itē  
 dauid ppha vobis ondit di-  
 cens. Asperges me dn̄e yso-  
 po et mundabor: lauabis  
 me et sup̄ nīnē dealbabor.  
 Absit. Ille em̄ sic dicit pos-  
 tea. Bactiā deo spūs cōtri-  
 bulatus: cor cōtritū et hū-  
 liatū deus nō despicias. Si  
 ergo discipuli essetis dauid:

cū spū cōtribulato. et cū ge-  
 mitu cordis ad baptismū ve-  
 niretis. Et nolite dicere quia  
patre habemus abrahā. Quid  
 em̄ pdest ei quē sordidant  
 mores? gnācio clara. Aut  
 quid nocet illi gnācio vilis?  
 quē mores adornāt. Ipse  
 se vacuū ab oībus bonie  
 actib⁹ ondit: qui gloriatur  
 ī p̄ribus. Quid profuit cam-  
 p̄ fuit fili⁹ noe? Rōne sepa-  
 rat⁹ de medio filiorū. Qui  
 scdm carnē frater natus fue-  
 rat: scdm animū frater ē ser-  
 uus. Nec familia ei⁹ scā: po-  
 tuit defendere impios mores.  
 Aut q̄ nocuit abrahā? qā  
 p̄rem habuit tharā lūteorū  
 deorū cultorē. Rōne sepa-  
 t⁹ a gnē suo positus ē in ca-  
 put fidelū? ut nō diceret⁹  
 filius peccorū. sed p̄ scōrū.  
 Nec potuerūt glam ei⁹ sor-  
 didare paterni errores. Nā  
 et aurū de terra nascitur:  
 sed nō ē terra. Et aurū qui-  
 dē eligit⁹: terra aut̄ cōtemp-  
 nit. Et stannū de argento  
 egredit⁹: sed nō est argētū.  
 Itaq̄ argētū colatū serua-  
 tur: stannū aut̄ expellitur.



Melius est de contemptibili genere  
 clarum fieri: quam de claro genere  
 contemptibile nasci. Qui enim  
 de claro genere clarus nascitur?  
 gloria claritudinis eius non est eius  
 solius: sed communis videtur cum  
 genere. Qui autem de contemptibili  
 genere clarus egreditur? tota  
 gloria claritudinis eius: eius solius  
 est. Iste qui de contemptibili genere  
 contemptibilis nascitur? turpitu-  
 do contemptibilitatis non est eius  
 solius: sed etiam generis eius. Qui  
 autem de claro genere contemptibi-  
 lis nascitur? omnis turpitudine, il-  
 lius est solius. Ideo melius est  
 ut in te gloriantur parentes  
 quia tale filium habent: quam tu  
 gloriaris in parentibus. Sic  
 et vos nolite gloriari dicentes?  
 quia patrem habemus abraham:  
 sed magis exubescite quia filii  
 eius estis. et hereditatis eius non  
 estis heredes. Ipse enim suo  
 testimonio se quincit quia de  
 adulterio natus est: qui patrem  
 non simulat. Vermonem dicit  
 ad iudeos. Convertamini ad christi-  
 anos? quia sicut iudei putabant  
 se per hoc solum esse salvandos  
 quia erat filii abraham: sic et  
 multi insipientes christiani per

hoc solum putant se salvandos  
 quia sunt christiani. Ad quos que-  
 renter dicit iohannes. Nolite  
 dicere quia sumus christiani: sed  
 facite dignos patris factus. No-  
 tens est deus de lapidibus istis  
 suscitare filios abraham. Lapis  
 quidem durus est ad opus? sed  
 cum factum fuerit opus de eo  
 deficere nescit: sic et gentes  
 cum difficultate quidem credi-  
 derunt. tamen credentes permanet  
 eternum in fide. Jam securis  
 ad radicem arboris posita est.  
 Securis est acutissima in omni  
 summa: que totum praefixu-  
 ra est mundum. Et si posita est.  
 que non perdit. Et ut si iterum  
 praefixura non fuerat? quare po-  
 sita est? Omnia rationabiles  
 sunt arbores? et in potesta-  
 te habent facere bonum aut  
 non facere: ut videntes ad ra-  
 dices suas positam esse securi-  
 timeat praefixione sua. et fa-  
 ciat fructum. Nam quantum malus  
 nec timore corrigitur:  
 tamen bonus nisi timeat perit.  
 Ergo denuntiatio iure et si in  
 malis nichil agit: tamen a ma-  
 lis segregat bonos. Vide  
 autem non ad ramos posita



dicitur esse securis! ut cum praeci-  
 se fuerit iterum reparentur:  
 sed ad radices, ut irrepara-  
 biliter extirpentur. Quare.  
 Quoniam quoniam diu mundus iste  
 iugiter et totus positus in  
 maligno non erit extra finem!  
 castigabantur peccatores et non  
 exterminabantur: propter duas  
 causas. Primum quidem quoniam  
 oportebat homines esse in mun-  
 do quoniam uisus essent iugiter: quoniam  
 et ipse mundus iugiter est. De-  
 inde quia mundo manente ex-  
 pectatio erat! si forte aliqui  
 nascerentur iusti: ex gratia con-  
 ditibus iustorum. Nunc autem hoc quod  
 mundo iam finiente! illo autem  
 seculo appropinquante, non castigantur  
 iam peccatores: sed cuncti propter  
 duas causas. Primum quidem  
 quia iam nec expectatio potest  
 esse: si forte ex gratia conditibus  
 iustorum aliqui aliquando iusti  
 nascantur. Deinde quia nec  
 quoniam uenit ut in illo seculo mundo  
 homines sint non sancti sicut scrip-  
 tum est: quoniam sancti inhabitabunt  
 terram. Iniqui uero expellen-  
 tur de ea. Et iterum oritur psal-  
 mus. Tollatur impius ut  
 non uideat honorem domini dei.

Ego quidem baptizo uos in  
 aqua in praesentia. Qui autem  
 post me uenit fortior me  
 est: cuius non sum dignus calciam  
 metae solue. ipse baptisabit  
 uos in spiritu et igne. Quoniam  
 missus est iohannes ad bap-  
 tizandum non propter tantum natu-  
 ritate dandi baptismatis! sed  
 ut per occasionem ad bap-  
 tizandum uenientibus, praesentiam  
 filii dei in corpore praedicaret:  
 sicut testificatur alibi dicens!  
 sed ut manifestetur in israel!  
 ideo ego ueni in aqua bap-  
 tizare: ideo nunc ad bap-  
 tizandum uenientibus et ipsum praedi-  
 cabat appariturum confestim.  
 et eminentiam praesentis uisus  
 enunciat. Pedes autem christi in-  
 telligere possumus christianos  
 in quibus ambulat: praepare  
 apostolos ceterosque praedicatores  
 per quos discurrat: inter  
 quos et fuerat iohannes  
 baptista. Calciameta autem  
 quibus operit pedes: possumus  
 intelligere firmitates quibus  
 omnes operit praedicatores.  
 Vis scire quam fortia sint  
 calciameta ipsius? Audi



ipm dicte ad ieremiam  
 Ecce posui te in hodierna  
 die sicut ciuitate firmam:  
 et sicut murum exent. Hec  
 ergo calciameta xpi oes  
 pdicatores portant: et ioha-  
 nes ipse portabat. Sed dig-  
 num se non esse pnuiciabat por-  
 tare: ut maiore onderet  
 glham xpi meritis suis. Jo-  
 hanes e corporalis. et aqua  
 corpus e: id corpus cu cor-  
 pore corpus baptizat? xpc  
 aut sps e. et sps scs  
 sps e. aua quoqz sps e:  
 id sps cu spu. spm nrm  
 baptizat. Et qm iudex e  
 qui baptizat i igne. id est  
 in tptacionib? iohanes  
 cu sit corporalis. spiritua-  
 le baptismu no pt dare:  
 qa ois beneficis maior  
 e q bnficiu ei. Nemo pt  
 dignicosi? bnficiu dare q  
 ipse e: nec facit alteru qd  
 ipse no e. In igne baptiza-  
 re no pt homo: qa homo  
 hois no pt ee iudex. Ille  
 em tptandi habet licen-  
 aa: qui habet remunerari  
 di ptatem. Ergo xpi bap-

tismu no soluit iohannis  
 baptismu: sed in se inclu-  
 sit. Qui em baptizat in  
 noie xpi. utruqz baptismu  
 habet et aque et sps? qa  
 xpc et sps erat. et cor-  
 pus suscepit et corpale  
 et spuale baptismu daret  
 Iohannis aut baptismu no  
 icludit in se baptismu xpi?  
 qa qd maius e. min? i se  
 icludit: qd aut min? e.  
 mai? in se iclude no pt.  
 Ideo aplos cu inuenisset  
 quosda ephesios iohannis  
 baptisate baptizatos?  
 iteru baptizauit eos i no-  
 mine xpi: qa in spu non  
 erant baptizati. Si ergo  
 sup iohannis baptismu qd  
 plenu quide no erat. tamen  
 rectu erat. iteru baptismu  
 xpi dare licuit? quo tu di-  
 cis qa sup baptismu meu  
 meli? no debes baptizare  
 qd nichil in se habet bap-  
 tismatis pter nome. De-  
 niqz baptizantes scadu  
 morte illi? baptizam? qui  
 crucifixus e. Si ergo non  
 deus e crucifixus i carne  
 sedm te. sed homo purus:



iam scdm mortē hoīs puri  
 baptizab. hō aut purus.  
 spūale baptismū dare nō  
 pōt: sicut sup̄ dixim⁹. Et iō  
 baptismū tuū et si eēt res,  
 tuū? tū iohānis baptismū  
 erat id ē in aqua: non in  
 spū. Ergo paul⁹ xpi secuti⁹  
 ē exemplū? baptizabat eos  
 qui iohānis baptisate fue-  
 rant baptizati: qm̄ et xpc  
 iterū baptizavit eos qui a  
 iohāne fuerāt baptizati.  
 sicut demonstrat sermo di-  
 cens. Ego quidē vos bap-  
 tizō in aqua: ille aut vos  
 baptizabit in spū. Nec vi-  
 debat iterū baptizare: sed  
 semel. In quo em̄ ap̄lus erat  
 xpi baptism⁹ qm̄ iohānis?  
 in hō baptismū nouū vide-  
 batur: et nō iteratū. Si q̄  
 post baptismū iohānis. qd̄  
 et si p̄fectū nō erat. tamē  
 legitimū erat: baptizabat  
 xpc ut ampli⁹ aliq̄ daret  
 hoīb⁹? quō post impiū  
 baptismū nō licet dare sc̄m.  
 Videam⁹ nūc vni⁹ cuiusq̄  
 baptismatis qualis sit vti-  
 litas. Et quāuis verbi bap-  
 tismū nō sit positū in hoc

loco? tū q̄a ē et dñs dixit  
 de eo. et vos mundi estis  
 ppter v̄bū qd̄ locutus sū vo-  
 bis. Est ap̄lus ait. Mūdab  
 eā lauachro atq̄ in verbo:  
 dicim⁹ et de illo. qm̄ v̄bū  
 a sordib⁹ ignorācie mūdāt.  
 sciēcie lūmē ifundēs? sed  
 pctā nō diluit: aiām non  
 adiūnat? nec concupiscētiās  
 malas p̄cidit ab ea: nec  
 carnē a mala volūtate cō-  
 pesat. Hoc facit v̄bū dei  
 mūdū: qd̄ quod faciebat  
 antea lex. Iusticiā quidem  
 ondebāt? aiām aut nō ad-  
 iūuabat: qm̄ omē v̄bū lu-  
 cerna ē et nō v̄tus. Item  
 aqua p̄ficiat? q̄a pctā que  
 iā p̄cesserūt in opus abluūt  
 et hō si penituit: aiām aut  
 nō s̄ficiat? nec concupiscē-  
 tiās cordis. aut cogitacōēs ma-  
 las p̄cidit neq̄ repellit ab  
 ea: sed nec carnales concupiscē-  
 tiās rēmit. Qui ergo nō fuerit  
 sic baptizatus ut mereat⁹  
 accipere sp̄m sc̄m? in corpe  
 quidē baptizatus ē: et pec-  
 cata ei⁹ indulta sūt. sed in  
 aiō cathecūmin⁹ ē. Hic em̄  
 scriptū ē. Quia qui sp̄m



.xl.

xpi nō habet: hic nō ē ei.  
**P**roter qd' caro ei? postea  
 peiora ei germinavit p̄cā?  
 q̄a nō habet in se sp̄m q̄ser-  
 uatē se: sed vacua est do-  
 mus corporis ei? **P**roterea  
 sp̄s ille iueniēs vacuā do-  
 mū et mūdātā doctrinis  
 fidei q̄i scopis? intrans sep-  
 tēpliciter habitat ī ea: qm̄  
 verba fidei que appellant̄  
 scope. ab ignorācia mūdāt.  
 nō p̄cās ul' ḡcipiscēcijs. **B**ap-  
 tismū aut sp̄s p̄ficiat? q̄a  
 ingredies spirity arcūplec-  
 titur aiāz. et q̄i muro qdā  
 repugnabili circuit eā:  
 et nō p̄mittit ut carnales  
 cōcipie et cogitacōes p̄ua-  
 leant contra eā. **N**ā quide  
 p̄mittit ut caro cōcipiscat:  
 sed tenet aiām ut nō q̄sen-  
 ciat neq̄ vincat̄ ab ea. **E**r-  
 go qui sp̄m habet ḡcipis-  
 cit qdē scdm̄ carnē? sed  
 scdm̄ aiām adiuuat̄ a sp̄i:  
 ut ḡcipie ei? nō veniat ad  
 p̄fectū. **T**eptacōis aut et tri-  
 bulacōis baptismū: ignem  
 hūc opatur. **C**omburiz em̄  
 carnē et coquit? ut nō cō-  
 cipiscat cito: s̄ ut nec ger-

minet ḡcipias. **N**ā aiā sp̄s  
 ē. et sp̄itales penas timet:  
 carnales aut nō timet. **V**n̄  
 et s̄a penas hūi? s̄c̄i ḡtēp-  
 nūt: et futurū iudicē timet  
 ubi sp̄s c̄ciant̄. **C**aro aut  
 sp̄itales penas nō timet:  
 carnales aut timet. **I**deo  
 mali nō cessat p̄care: nisi  
 eos iudicia carnalia et ter-  
 rena q̄uesant. **I**deo ergo s̄a-  
 ens dñs q̄a caro carnales  
 tm̄mō penas timet? sp̄i-  
 les aut nō timet: mittit  
 sup̄ seruos suos c̄nales  
 teptacōes et tribulaciones?  
 ut ḡbusta caro teneat disci-  
 plinā: et timēs angustias  
 suas nō ḡcipiscat malū?  
 q̄a caro ipostina et ḡcipis-  
 cēs. si secuta fuerit. et si nō  
 vincit seruos dei. tm̄ sordidat  
 s̄itate eoz et inquinat: et  
 requiescē nō p̄mittit. **V**nde  
 iusticia ī teptacionib? floret:  
 ī p̄speritate aut marada ē.  
**Q**uēadmodū si faci posue-  
 rit sup̄ terrā? cōburit ip̄as  
 radices herbarū. et ī loco  
 suo iā nō facile nascit̄ her-  
 ba: sic et teptacōis ignis  
 positus sup̄ carnē? ḡburit



radices gauripiaz i ea: ut no  
 facile gauripiat. **V**ides ergo  
 qa aqua pterita lauat paa?  
 spūs aut repellit gauripias  
 et pualere nō sinit: ignis  
 aut ipas gauripiaz radices  
 gaurit. **A**qua pterita tollit?  
 spūs pncā ipedit: ignis  
 adūsus futura premunit  
**Q**uid ē aut baptizare in  
 igne: ead sequēs sermo de  
 mostant dices. **H**abēs ven  
 tilabrū in manu sua. **V**en  
 tilabrū iudiciū ē: p qd dñs  
 singulos hoies tēptat. et  
 auctozū corda diuidiat. **E**r  
 go nō mor qui in aq uel  
 spū fuit baptizatus. statim  
 ad pfectū ē baptizatus? n  
 dñs eū iuisibiliter baptiza  
 uerit in igne tēptacōis: qm  
 si nō fuit quis tēptatus.  
 nō pōt eē probatus. **S**pecies  
 aut tēptacōnū sūt multe.  
**T**ēptantur em hoies i infir  
 mitatib⁹. aut i dapnib⁹ rez  
 suaz? aut i mortib⁹ caroz  
 suoz: sicut iob et thobias.  
**A**lij in cogitacōib⁹ pncēsis.  
 aut i diffidencijs: sicut dī  
 ppha. **P**ba me dñe et tēpta  
 me: vix renes meos et cor  
 meū? qm mīa tua ante

oculos meos ē: et cōplacū  
 i veritate tua. **I**te salomon  
 dicit de xpō? qm cū tēpta  
 cione ambulat cū eo: et ele  
 git eū. **I**n pncis timorē et  
 metū adducet sup eū? ut  
 cruciet eū in tbulacōe doc  
 trine sue: donec tēptet eū  
 i cogitacōib⁹ ei⁹. et credat  
 aie eius. **A**lij in psecucōib⁹:  
 dicente ppha ex psona mar  
 tirū. **Q**m pbasti nos deus?  
 igne examinaſti nos: sicut  
 igne examinat argentū. **V**  
**V**ū salomon scies qm ser  
 uos dei oportet tēptari: am  
 monet dices. **F**ili accedens  
 ad seruitutē dei? stat i iusticia  
 et timore: et pparā aīaz tuā  
 ad tēptacōnē. **E**t ut bre  
 uiter dicam⁹? oīs adūsitas  
 que nos sine nrā occasione  
 tribulat in hō mūdo: baptis  
 mus ignis ē. **Q**uā si mag  
 nanimiter sustinueris nichil  
 mīnūas cont dēū: iputat⁹  
 tibi illa carnalis afflictio  
 p pccū qd gmisisti. **S**i aut  
 nō peccasti qd ē difficile?  
 et ignis ille tēptacōis cir  
 ca aīam tuā nō iuenit for  
 des pccoz qd comedat: ipaz



tua animam facit splendidiorē.  
**Et** quanto quior fuerit tempta-  
 tio: tantomagis facit clares-  
 cere animam. **Et** in aqua quod  
 semel baptizatum: in igne aut  
 sepe dum vivimus. **Sicut** enim  
 vita nostra in hoc mundo nunquam  
 munda est a peccato: aut enim vi-  
 dendo. aut audiendo. aut lo-  
 quendo. aut cogitando que non  
 expediunt. semper animam sordi-  
 dat: sic nunquam a nobis ignis  
 tribulationis recedere potest. **Et** ve-  
 optabilis res est ista sapien-  
 tibus: quam scriptum est. **Beatus**  
 homo quem dominus arguerit super  
 terram. **Quamvis** autem secundum  
 veritatem veri. ignis et ventilabri  
 unus est sensus: tamen sequens  
 proprietates sermonum. puto  
 dominum esse ignis et ventila-  
 bri: ut omnis tribulatio que  
 contingit christianis secundum car-  
 nalem sit baptismus ignis: perse-  
 cutio autem gentiliu vel here-  
 ticorum: sit ventilatio venti-  
 labri celestis. **Et** mundabit  
 arcam suam. **Arca** est ecclesia:  
 horreum autem regnum celeste:  
 ager vero hic mundus. **Sicut**  
 ergo prefamilias mittens  
 messores. metit festucas de

agro: et comportat eas in area  
 ut illic traheret et ventilet  
 et discernat triticum a pale-  
 is: sic dominus mittens aplos  
 ceterosque doctores qui messo-  
 res: perdit omnes gentes de  
 mundo: et in area ecclesie con-  
 gregavit. **Hic** ergo tritum  
 di sumus: hic ventilandi. **Sicut**  
 enim granum tritici inclusum in  
 palea foras non egreditur  
 nisi fuerit trituratum: sic et  
 homo de impedimentis mundicia-  
 libus. et de rebus carnalibus  
 qui in palea involutus difficile  
 egreditur: nisi fuerit aliqua tri-  
 bulatio veritatis. **Non** sicut  
 plenum quidem granum mor ut  
 leviter percussum fuerit. de pa-  
 lea sua exilit foras: si autem  
 subtile fuerit tardius egreditur:  
 quod si vacuum fuerit foras iac-  
 tatur: sic omnes quidem homines  
 in rebus carnalibus delinunt:  
 sicut grana in palea. **Sed** qui  
 fidelis est. et boni cordis habet  
 medullam: mor ut leviter  
 tribulatus fuerit negligens  
 que sunt carnalia currit ad  
 deum: si autem modice infidelior  
 fuerit. cum grandi tribulatione  
 vi recedit et currit ad deum.



Qui autem infidelis est et va-  
 cuus. spiritus gratias fuerit.  
 sicut grana vacua de palea  
 non egreditur? sic et ille de car-  
 nalibus rebus et de impedime-  
 tis mundialibus nunquam egreditur  
 nec transit ad deum: sed illic in  
 malis constitutus quiescit. ut  
 cum infidelibus quasi cum paleis  
 foras precipiat. Et sicut triti-  
 cum primum quidem trituratur? et  
 cum trituratum fuerit incet cum  
 paleis in uno loco confuso.  
 postea autem ventilabitur: ut  
 que fuerat iam disiecta cor-  
 poribus. separantur et locis?  
 sic et populus in ecclesia aut mo-  
 tibus quiescit carnalium passio-  
 num animam semper vergentium:  
 aut castigationibus corpori-  
 libus quasi virgis quibusdam.  
 aut calcationibus inimicorum  
 et superbiorum quasi calibus irra-  
 tionabilium inimicorum: ut dis-  
 iungantur fideles ab infidelibus  
 per diversas collisionum species.  
 Cum autem disiecti fuerint ab  
 inimice: actibus adhuc in ec-  
 clesia habentur commixti. Ideo  
 orietur praecipitatio quasi ventus?  
 ut ventilabro episcopi iactati.  
 quia iam disiecti erant actibus.

separantur et locis: ut sicut tri-  
 tici mundum in granariis. sic  
 sancti probati in regnis celestibus  
 reponantur. Vides ergo quia  
 temptatio non proderit sed manifestat  
 eos qui in pace non appare-  
 bant. Sed forte dicis. Ratione  
 melius erat ut ab inicio deus  
 electos homines ad christianitatem  
 vocasset? ut non semper ventila-  
 ret ecclesia. sed magis in pace  
 cresceret. Audi. Nunquam tu po-  
 tes cum sis messis tua? in agro  
 triticum a paleis separare?  
 Et si temptaveris? nec pale-  
 as a tritico separabis: et tri-  
 ticum sicut cum paleis perdis.  
 Sic non poterat fieri ut de  
 iudeis deus. aut gentilibus  
 iam electos sine temptatione  
 discerneret et vocaret? quoniam  
 qui non agnoscat christum. nec  
 veritatem eius: si errat aut  
 peccat. non apparet utrum ma-  
 gis propter malum propositum suum pec-  
 cat. aut propter ignorantiam.  
 Si autem agnovit christum et illu-  
 sionem eius. et erraverit. aut  
 peccaverit? nunc manifestum est  
 quia non ideo errat aut peccat  
 quia nescit qui sit deus. aut  
 quia voluntas ipsius: sed quia



nō diligit volūtatē dei.  
**H**ec sine tēptacōe quō fieri  
 pnt. **E**cce enī si palma ppo-  
 sita nō sit in stadio: athletā  
 nolentē lictari nō poteris  
 q̄ ifirmū. **I**ncertū est enī  
 utrū ideo lictari nō vult  
 q̄ ifirmū ē: aut quia nō  
 videt ppositam palmā. **N**ō  
 si palmā viderit et lictari  
 noluerit: tūc manifestū ē:  
 qd̄ ppter desidiā suā non  
 vult lictari. **S**ic et genti-  
 lis q̄ resurrectionis p̄mia  
 nescit: nec futurū eē iudiciū  
 credit: nō p̄t cognosci utrū  
 ideo nō facit iusticiā q̄ nō  
 amat iusticiā. aut q̄ nūl-  
 lam mercedē sperat de ea.  
**S**i vero fās fuerit xp̄ianū  
 et agnoverit futurū eē iū-  
 diciū: tūc peccāb. manifestū  
 ē iō peccare: q̄ nō amat  
 qd̄ ē bonū. **A**d huc forte  
 dicit. **H**ec secūdu hominē  
 dicitur? deus aut̄ q̄ cordiū  
 et futurū ē cognitor: po-  
 terat scire q̄s q̄lis erat fu-  
 turus. **S**ed audi. **I**n iudicio  
 xp̄i. iusto nō solū queritū-  
 ut xp̄c agnoscat se iuste hōi-  
 nē iudicare? sed etiā ut ip̄e

homo agnoscat se iuste iū-  
 dicari a xp̄o testimonio co-  
 gitacionū suarū et operū  
 cōpbatū. sicut scriptū ē.  
**C**ogitacionib⁹ iuicē accū-  
 santib⁹ aut etiā defenden-  
 tibus ī die cū iudicauerit  
 deus occulta homī. **I**te. **E**cce  
 homo: et opa ei⁹. **I**te. **A**rgu-  
 am te et statuā contra fa-  
 ciem tuā peccā tua. **S**i ergo  
 hō nō cognosces xp̄m. neq̄  
 iusticiā ei⁹ scdm̄ scienciam  
 dei cōdēpnat⁹ a deo? quō  
 cognosces se iuste dampna-  
 tū? **N**ā deus quidē cogni-  
 tor cordis: scit q̄a iuste eū  
 cōdēpnauit. **I**p̄e aut̄ pec-  
 cator nō itelligit iuste se  
 cōdēpnatū: et dicē potest  
**Q**uī et ego si cognouisse  
 xp̄m et mādata ei⁹? ser-  
 uassem fidē ei⁹: et nō de-  
 clinassem a mādatib⁹ ip̄i⁹.  
**I**deo ergo oēs ad cognicio-  
 nē veritatis adduxit? ut  
 manifesti sint peccātes: q̄a  
 nō ignorācia iusticie. sed  
 malo pposito peccauerūt?  
 et nō ignorantes xp̄m. re-  
 cessert a xp̄o: sed magis p-  
 tes dyaboli diligentes



**S**i ergo quoniam ex iudeis et gen-  
 tibus vocabantur. etiam vocari  
 non poterat. quoniam magis  
 modo non potest fieri etiam christiani.  
 cum omnes de christianiis pa-  
 rentibus generentur. **E**t non  
 tamen non sunt christiani quia cre-  
 dunt in christum. aut diligunt  
 eum. sed quia de christianiis pa-  
 rentibus parentur. et vocatio  
 eorum fit non secundum fidem. sed  
 secundum genus. **N**ecessarium ergo  
 est ut omnes boni et mali  
 fiat christiani. et omnes agni-  
 cione veritatis accipiant.  
 et postea missio temptatio-  
 nibus. pauci eligantur de  
 multis. ut impleat quod dicitur  
 est. **M**ulti vocati. pauci autem  
 electi. **N**unc tu reprehendis.  
 quoniam a tritico separas paleas.  
 et ita recodis. **N**ec enim  
 est ratio ut simul cum tritico  
 reponas et paleas. quia nec  
 necesse sunt tibi ad usum. **E**t  
 quomodo deum culpam. quod a fide-  
 libus separat infideles. qui  
 non proficiunt ad gloriam eius.  
**E**t ille quidem paleas habet  
 per naturam ut sint paleas.  
 et triticum esse non potest. **I**nsi-

des autem non per naturam ha-  
 bent ut sint infideles. sed sunt  
 ipsa voluntate. expellentes a  
 se medullam iusticie. **S**i ergo  
 ille paleas quod non potest triticum  
 esse aburuntur in igne. quoniam  
 magis infideles digni aburen-  
 tur. quod poterat triticum esse si  
 non a se medulla iusticie pie-  
 cissent. **E**t vide quomodo non dicit  
 mundabit area sua. sed  
 mundabit. **E**t tunc enim usque  
 ad consummationem. **S**ed necesse est  
 ut diuisis modis temptet eam.  
 donec mundet. **E**t ideo ecclesia  
 christi nunquam sine temptatione di-  
 missa est. **E**t primum quidem ve-  
 tilauerunt eam iudei. deinde ge-  
 tiles. modo heretici. per modum  
 autem peruenit ab antichristo.  
**S**icut enim quoniam per modicum au-  
 rum est. non mundat tota triti-  
 ci massa. sed leuiiores quod  
 paleas modicum aurum iactat.  
 grauiiores autem remanent. sili-  
 ter remanent et vacua gra-  
 na. **N**ecessario ergo ut ma-  
 ior expectet ventus. ut et  
 grauiiores paleas. et vacua  
 grana iactentur. sic et quoniam  
 modicum est temptatio. illi tamen



percut de ecclia qui multi  
 sunt infideles. Ideo nra e tep  
 tatio maior: ut oes infideles  
 pleni9 expellant: ut per  
 purget ecclia. Et mo qd  
 modico flatu temptacois suf  
 flante. pessimi hoies recedat  
 si aut surgeret maior tem  
 pestas: ead illi qui vident  
 stabiles. sut casuri et exituri.

**U**nc venit **Omelia 6.**

**I**hs a galilea i iorda  
 ne ad iohane. **Quo**ndo  
 iohes pdicauit diceb. Veni  
 teaa agite. appiquabit em  
 regnu celoz: ut testimoniu  
 accipet a iohane. Ecce agn9  
 dei: ecce qui tollit pccm mu  
 di. Et ut cofirmaret predi  
 catione ipi9: ut videntes  
 hoies xpm cu eet sine pec  
 cato. qsi pccore baptizari:  
 dicit ap se. Si ille de cui9  
 innocia baptista testimo  
 niu dedit. baptismu se ne  
 cessariu habe putauit. quo  
 nos qtepmini9 pnam qui  
 sum9 coopti pccis. Ite testi  
 ficatus erat iohanes. qm  
 ego baptizo vos in aqua!  
 post me aute veniet fortior

me: ipse vos baptizabit in  
 spu et igne. Ideo tuc venit.  
 ut ead hoc testimoniu ei9  
 onderet veru: ut i baptismo  
 ei9 aperiant celi: descodat  
 spūs. p̄r clamet de celo! et  
 p̄ hec manifestu efficiatur  
 qa v̄ dignicosior erat io  
 hane: q baptizat a iohane.  
 Sicut em qm p̄cessit lucifer  
 lux nō expectat occasu luci  
 feri ut ita p̄cedat! sed adhuc  
 eo ascedente egredit. et suo  
 luce obscurat illi9 cadorem:  
 sic et iohane pdicante an  
 xpm. xpc nō expectauit  
 ut cursu sui iohes implet  
 et sic veniret ip̄e i mediu!  
 sed eo adhuc docete appuit:  
 ut p̄ copacione doctne sue  
 ul' opib. pdicacione iohans  
 faceret nec videri iusticia.  
 Un postq̄ cepit xpc pdica  
 re ad se currentib9 vniuersis:  
 viluit doctna iohans. Un  
 discipuli videtes: dicebat  
 ad eu. Nahi ecce cui testimo  
 niu phibebas ecce hic bap  
 tizat: et oes veniut ad eu.  
 deinde venit ad baptismu!  
 nō ut ip̄e remissionē pccoz  
 accipet p̄ baptismu: sed ut



sanctitas aquas relinquet  
 postmodum baptizandis. Ad  
 hoc autem ut quae humana suscep-  
 sit naturam: totum humane na-  
 turae inueniat implese mis-  
 terium. Nam quoniam ipse non erat  
 peccator: tamen naturam susceperat  
 peccatorem: propterea et si ipse  
 baptizante non egebat, tamen  
 carnali naturam opus erat.  
Johannes prohibebat enim dicens.  
Ergo a te debeo baptizari?  
et tu venis ad me. Quomodo  
 ego desidero ascendere? tu idem  
 descendis? Ergo ut tu me  
 baptizes? et ydonea ratio ut  
 iustus efficiat et dignus celo?  
 ut autem ego te baptizem que  
 est ratio? Ut iustus efficiatur?  
 Sed ipse est iusticie iudex. Ut  
 in celum ascendas? Sed natu-  
 ra in celo es: et si voluntate  
 de celo descendis. Tu es spiritus:  
 ego caro. Numquam caro spiritu  
 sanctificare potest? Magis autem  
 spiritus sanctificat carnem. Cuius  
 enim est curandi virtus: ipsi  
 est et sanctificandi potestas. Quis  
 dicitur a paupere diuicias quaerit.  
 Magis autem a diuite  
 pauper. Omne bonum de celo  
 descendit in terram: non de  
 terra ascendit in celum.

Ille antiquus Lucifer qui mane  
 oriebat: cogitavit apud se  
 dicens. Supra celum ascenda et  
si ergo ille angelus constitutus  
et pro sola cogitatione super-  
bie depositus est de angelica  
gloria ad ignominiam tenebra-  
rum? ego quod merear pati si  
homo carnalis et corruptibili-  
bus constitutus tante superbie  
opus implevero. et dignum  
me estimauero totam creaturam  
domini baptizare. Et ait ei  
ihesus. Sine modo: sic enim oportet  
nos implere omnem iusticiam  
non denegauit eminentiam  
potestatis sue: sed misterium dis-  
pendens ostendit dicens. sine  
modo: id est scio quia homo est iustus  
ut tu a me baptizeris? sed  
modo sine ut iusticiam baptis-  
matibus non verbis sed factis  
adimpleam: prius suscipiam  
et postea predicabo. Quod ergo  
dicit. sic oportet nos im-  
plere omnem iusticiam? non homo  
scit ut si fuerit baptizatus:  
sed sic. id est quemadmodum bap-  
tizatus iusticiam prius factis  
impleuit. postea predicauit.  
sic omnem iusticiam non prius  
verbis. quam factis impleuit.



Un et lucas testat<sup>r</sup> de illo  
 dicit. Omni quide sermone  
 fra de oibus o theophile: q  
 cepit ih̄s face et doce. Aut  
 ita. Sic oportet nos oem  
 iusticia implere: idē quo et  
 baptismi impleuim<sup>9</sup> iusti  
 cia. Im̄ impleuit iusticia  
 baptismi x̄p̄! sine dubio  
 scdm dispesacione huane  
 nature: hoim ē enī opus  
 habē baptismatis. q̄ scdm  
 naturā carnale ois sunt  
 patres. Sicut ergo imple  
 uit iusticia baptismi! sic  
 impleuit iusticia nascēdi.  
 cecēdi. māducaēdi. bibēdi.  
 dormiēdi et lassandi: sic  
 et suscipiēdi teptacionis.  
 sic et timoris et fuge et  
 tristicie. sic passiois et mor  
 tis. et resurrecciois imple  
 uit iusticia. id ē scdm dis  
 pesacione qua suscepit hūa  
 ne nature ois iusticias is  
 tas impleuit. Ergo sic et  
 natus ē ut nō de<sup>9</sup>: sed ut  
 homo. Quasi hō sic creuit.  
 sic esuriuit: sic teptatus ē.  
 sic lassatus ē. hō hō pur<sup>9</sup>:  
 sed deus in hōie. Quasi hō  
 sic alligatus ē: sic flagella  
 tus ē. sic crucifixus et mor

tuus ē. hō hō: sed p̄ dispe  
 sacione deus q̄ hō. Si autē  
 h̄ oia purus hō impleuit?  
 iā nō scdm dispesacionem  
 huana impleuit oia: sed  
 scdm naturā. Quid autē  
 dispesaciois ē. aut cōtra na  
 turā! si ea que passiois s̄  
 hō passibilis patiat<sup>r</sup>. Dū  
 autē dicēti iohāni ego a te  
 debeo baptizari! r̄ndit mō  
 interim. sine: oñdit q̄ pas  
 tea x̄p̄c baptizauit iohāne.  
 quib<sup>9</sup> in secciorib<sup>9</sup> libris  
 hoc scriptū sit manifeste.  
 Et iohānes quide enī bap  
 tizauit aqua: ille autē iohā  
 ne in spū. Ih̄s autē bap  
 tizatus: cōfestim ascendit de  
 aqua. hō inuenio qua causa  
 positi ē: q̄ cōfestim ascē  
 dit de aqua. Quid enī int<sup>r</sup>  
 esset! si tardius ascēdisset.  
 Ergo potuit sic dicē. Ih̄s  
 autē baptizatus: ascendit  
 de aqua. Puto autē. factū  
 x̄p̄i ad misterm̄ ptinet oim  
 qui postmodū fuerat bap  
 tizandi. iō dixit cōfestim.  
 Et nō dixit egressus ē sed  
 ascēdit! q̄ oēs qui digne  
 scdm oia mēbra iusticie



formati et consummati baptizati in xpo: q̄festim de aq̄ ascendunt. id ē p̄ficiūt ad v̄tutes: et ad dignitatē subleuāt celestem. Qui enī igressi fuerit in aqua carnales filij ada peccatoris: q̄festim de aqua ascendunt spūales filij dei sc̄i. Et ne in dicās. q̄a mlti q̄les fuerint ante baptismū tales p̄manēt et post baptismū: eadē q̄a nō in p̄nā baptizāt: nec toto corde penitet se illos fuisse q̄d fuerūt: sed retento p̄cādi p̄posito baptizant: ideo nō p̄ficiūt de aqua. Si ergo quidā ex sua culpa nō p̄ficiūt baptizati: q̄ ad baptismū. Scriptura enī de p̄tate baptismatis loquit: q̄ p̄ eis p̄stare baptismū qui idigne fuerūt baptizati. Aut certe q̄festim ascendit de aq̄: festinās ad teptacionē cōt̄ dyabolū ad liberandū hūmū gen̄: mīa enī vrgebat eū. Sicut enī dix̄ contra tyrānū deputatū ad bellū:

mor ut signū expeditōis et p̄cessiōis accepit festinabat exire: sciens q̄a tarditas ei⁹ dep̄dicio ē p̄uiciē: nā tyrān⁹ sciens adūsus se p̄ncipē deputatū: et silenti⁹ actū⁹ fuerat. cui delius agit: sic et xp̄us ex quo baptizatus signū accepit. festinabat accipere sp̄m sc̄m q̄ arma celestia. et exire: sciens q̄a tarditas eius iteritus erat mūdi. Ista dyabolus audito q̄d filius dei descēderat in hūc mūdū adūsus eū: vehemēter festinabat om̄i hōm̄ corda in p̄cāis. et in infidelitate q̄cludē: putāb̄ se tm̄ posse p̄dere. q̄tm̄ nō poss̄ xp̄c̄ saluare. Et apti sūt ei celi. Nō rupta ē ei ip̄a creatura celoz: sed p̄ baptismū oculi sens⁹ ei⁹ apti sūt: ut videant q̄ sūt sup̄ celos. Si enī ip̄a creatura rupta fuisset: nō dixisset ei apti sūt: q̄a q̄d corpora liter aperit. oib⁹ ē aptū: q̄d aut̄ spūaliter. illis solis



qui illuminat in spiritu: sicut se-  
 phan? qui repletus est spiritu sancto  
 dicebat. **V**ideo celos aptos:  
 et filium hominis stantem a dextris  
 virtutis dei. **S**ed dicit aliquis.  
**Q**uid est ante oculos filii dei  
 clausi erat celi? et etiam in  
 terra constitutus erat in celo?  
**S**i ea que superius dixit. sic  
 oportet nos implere omnem  
 iustitiam bene intellexisti: non  
 dubitas secundum quod misterium  
 apti sunt ei celi. **I**ta sicut se-  
 cundum dispensationem humanam  
 baptizatus est: secundum autem na-  
 turam divinam baptismum non  
 egebat? sic secundum humanam dis-  
 pensationem apti sunt ei celi:  
 secundum naturam suam erat in celo.  
**E**rgo non deo apti sunt post-  
 to extra carnem? nec puer  
 hominis erat deus: sed deo quasi homini?  
 ut exemplo eius intelligamus?  
 quia omnes homines recti qui bap-  
 tizati spiritu merentur habere  
 sanctum: similiter aperitur eis celi  
 et vident ea que sunt in celo.  
 non carnalibus oculis videndo.  
 sed spiritualibus fidei credendo.  
**Q**ui enim non credit ea que  
 gloriosa et terribilia a deo  
 reposita permittuntur in celis:  
 ante oculos cordis eius obtinet

ta sunt celi. **Q**ui autem firmiter  
 credit: et quasi ad illud quod vi-  
 dit tendit? illi apti sunt celi:  
 et cum corpore sit in terra. animo est  
 in celo. **S**i autem oporteret ex-  
 dere quia vere apti sunt ei celi?  
 quia forte erat invisibilia ob-  
 stacula quodam pueris: quibus  
 obstantibus anime defectorum  
 introire non poterat celos. quod  
 homines nec clausa poterat aspici  
 nec apta? tamen sicut hoc modo  
 sive alio intelligatur. celi apti  
 sunt: omnia sic est intelligendum.  
**A**pti sunt ei celi. id est propter eum?  
 gratia eius apti sunt celi: aut  
 non ei. sed omnibus propter eum.  
**E**t si in singulis quibusque  
 gentibus erant iusti quibus  
 aperientur? tamen iterum ceteris  
 peccatoribus clauderentur: et nul-  
 lus poterat esse tam iustus.  
 ut dignus esset aperire portas  
 celorum ad introitum omnium homi-  
 num. **P**ostquam vero natus est christus  
 baptizatus est. sanctificatus est: gratia  
 illius solius apti sunt celi. **U**t  
 pote si ab imperatore querant  
 homo aliquid beneficium dignita-  
 tis? et ipse tamen non habet  
 fiduciam petendi. neque amicitiam  
 impetrandi: vadit ad frem



igatoris. aut ad amici car-  
 rissimū ut intercedat ad illū  
 sicut illi dicit igator. ecce  
 ego hō bñficiū nō illi do s̄  
 tibi. id ē ppter te illi do: nā  
 nō illi donat̄ cui dat̄? sed  
 illi ppter quē dat̄: sic et hic  
 dicit. ei apti sūt celi. id ē  
 ppter eū nobis apti sūt. **His**  
 aut̄ manifeste scire qm̄ an̄  
 xpm̄ celi si aprebant̄ itez  
 clauderant̄. **Nā** iusti qdē  
 forsitan̄ ascēdebāt in celū:  
 peccōres aut̄ nequaq̄. **Ideo**  
 aut̄ dicit̄ forsitan: ne qui  
 bñsdā placeat et an̄ ad-  
 uentū xpī iustoz aiās as-  
 cēdē potuisse ī celū. **Alio**  
 quin nullā aiām an̄ xpm̄  
 arbitror ascēdisse ī celū  
 ex quo peccauit adā. et  
 clausi sūt ei celi? s̄ oēs  
 in inferno detentis: ppter  
 q̄b̄ ecā descendit ad infe-  
 ros sicut spūs testatur in  
 sapiā dicens. **Descēdā ad**  
**inferiores ptes t̄re!** et vi-  
 sitabo oēs dormiētes: et  
 illuābo sperātes in deū.  
**Apti sūt ei celi:** sic apti  
 sūt ut nūq̄ claudantur.

**Et** baptizato quidē xpo  
 apti sūt ei tm̄ postq̄ vero  
 tyriānū viat̄ p̄ crucē et resur-  
 gens: ab angelis portabat̄  
 in celū. **Videntes** angeli  
 portitores qm̄ celi iam nō  
 erat claudēdi? sed oēs ius-  
 ti et peccōres p̄iter ascēsu-  
 ri erat̄ in celū. et statutu-  
 ri an̄ t̄būnal xpī. qm̄ nō  
 erat̄ nāre porte celi. celo p̄  
 ea nūq̄ claudēdo. **Ideo** nō  
 dicit̄ aperite portas et ī-  
 trābit rex gl̄e iā em̄ erat̄  
 apte: s̄ tollite portas prin-  
 cipes vr̄as. **Aut** ita. **Celi**  
 sūt scripturē diuine pphe-  
 taz et apłoz: in q̄bus ha-  
 bitat̄ de⁹. **De** quib⁹ scriptū  
 ē. **Quā** videbo celos tuos:  
 opa digitorū tuoz. **Et** ego q̄  
 baptizat̄ et meret̄ accipe  
 spm̄ san̄. **adaperiūt** ei oēs  
 scripturē: ut itelligat que  
 ibi posita sūt mysteria veri-  
 tatis. **Postea** aut̄ in oibus  
 apūtur: qm̄ quidē falsim  
 baptismū habētes nō pnt̄  
 accipe spm̄ veritatis? q̄sdā  
 aut̄ nō baptismū impedit̄  
 ne accipiant spm̄ veritatis.



et aperiant eis scripturę:  
 sed ppositū malū quibus fue-  
 rit baptizati. Sicut enī ī ce-  
 lo celat deus: sic et ī scriptu-  
 ris abscondit. Et sicut hoc  
 celi corporale om̄s quidē  
 hoīes vident? nō autē aspi-  
 ciūt deū inhabitantē in eo:  
 sic et scripturas divinas oēs  
 quidē hoīes legūt? non tū  
 om̄s itelligūt deū veritatis  
 ppositū in scripturis: nisi q̄  
 fuerit sic baptizatis ut acci-  
 piat spm̄ scm̄. Vñ et apli  
 p̄usq̄ baptizarent ī spū sc̄o:  
 clausę erat eis scripturę p̄phe-  
 tici exponētes de xpo. Si-  
 autē scriptū ē. **O** tardi corde  
 ad credendū in oibus que  
 p̄phe dixerūt. Postq̄ vero  
 aperuit eis sensū īsufflato  
 spū sc̄o? tūc reserate sunt  
 om̄s scripturę an̄ oculos cor-  
 dis eoz: ut itelligeret que  
 scripta erāt de xpo. Et ideo  
 forte hic dicit. **A**pti sūt ei  
 celi: apud marcū autē vidit  
 sc̄andi celos? qm̄ scdm̄ huc  
 euāgelistā scripturę mani-  
 feste sūt nō q̄sisse: nā coti-  
 die ad q̄firmacionē fidei et

eis accipiūt exempla. **S**cdm̄  
 marcū autē <sup>enā</sup> fuisse sūt et iūti-  
 les sc̄e? q̄a post xpm̄ iam le-  
 ge et p̄phetis nō utim̄: sed euā-  
 gelio xpi q̄i celo sublimiori  
 et nobiliori. **E**t vidit spm̄  
 descendente sicut colūba: et  
 veniente sup̄ se. **I**n quo mis-  
 terio natus ē xpc: in h̄ mis-  
 terio et spm̄ scm̄ accepit. **S**i-  
 autē enī filio dei baptismū  
 recipiente. aut in spū descē-  
 dente virtus ī forma stabat  
 huāna? nec ī specie desan-  
 debat colūbe: sed in voce tū  
 audiebat descendētis de-  
 sursum. **S**ed hec q̄sissio ē in-  
 sapienciā h̄eticorū. **P**rudē-  
 ciores autē heretici nō dicūt  
 tres vñ eē deū? sed tres  
 habē eandē substantiā: quā  
 magis macedoniū q̄ hō-  
 usiū q̄sitetur. **V**ideam? q̄  
 quis. dū sit equalis. **N**on  
 dixit hic ē filius nr̄ dilectus?  
 ut ne quēadmodū deus: ita  
 et spūs sc̄us videat̄ p̄ xpi  
 fuisse. **N**ā si equalēs sūt p̄-  
 oia? q̄admodū ille ē hono-  
 randus: sic et spūs sc̄us. **S**i  
 autē deus quidē p̄ ē quia  
 filū habet? spūs autē sc̄us  
 nō est p̄: quia nec filium



nō ē per oīa equalis. **N**ec dictū ē. hī sūt filij mei dilā: nec oī xpo eā filij ē que admodū xpc. Si aut nō est filius q̄admodū xpc: sed minister fidelis xpi: non ē eq̄lis xpo. Sicut colubam. **I**deo spūs scūs spēm colūbe suscepit: qm̄ p̄ oībus aīalibus h̄ cultix ē caritatis. **D**es em̄ spēs iusticie q̄s habent serui dei in veritate: pnt̄ habere et serui dyaboli in similitudine. **H**abet em̄ dyabolus et māfuetos et hūiles: habet castos et elemosinarios. et ieiunos. et oēm speciem boni: quā creauit deus ad salutē homī. **I**pām speciem etiā dyabolus introduxit ad seductionē: ut inter bonū verū. et bonū filatū q̄fusio fiat: ut simplices hoīes qui boni veri. et boni similiti dixim̄ caute itelligē nō pnt̄. **D**ū querūt bonos dei seruos: ioherrant in seductores dyaboli. **S**ola aut caritate scūs spūs: non potest imūdus spūs. ymitari. **H**is q̄ spēs iusticie impostorib⁹ iuenit: sola grā vere caritatis dei nō iuenit nisi in seruis dei.

**I**deo ergo hāc p̄nata spēm caritatis sibi soli seruauit spūs scūs: ut p̄ nulli⁹ iusticia et testimoniū sic cognoscat ubi ē spūs scūs: q̄admodū p̄ grām caritatis. **H**ic ē filius me⁹ dilect⁹ in quo cōplacui. **E**t vide. in mōte sic diat. **H**ic ē filius meus dilectus in quo cōplacui: ipm̄ audite. **H**ic aut tūmō dixit. in quo cōplacui: q̄a illic ex pte iā nō cognoscebat filū dei. **S**ed q̄a putauerit errantes. xpm̄ moysi et helye simile ēē: ideo addidit ipm̄ audite: nō ut leges et p̄phetas nō audiat: sed ut euāgelium ampli⁹ audiat q̄ leges et p̄phas. ut sciret q̄a dñs ip̄ ē legis et p̄phaz. **H**ic aut cū uō adhuc cognosceret xpi p̄sona. nō conueniebat dicē ipm̄ audite: qm̄ q̄n p̄sona firmiter cognoscat: tūc et fideliter doctrina suscipit: qm̄ p̄sona dignitas cōmedat doctrinā. **Capitulum quartū. Omelia vij.**  
**U**nc ih̄s duct⁹ ē a spū in desertū: ut temptaretur a dyabolo. **E**t eo



qd' subiungit dices ut tepta-  
 ret<sup>2</sup> a dyabolo: ondit q' a  
 spu sco est ducty. Nam no  
 solu ducty aut adducty di-  
 cit' qui alicui<sup>9</sup> ptate ducit:  
 sed eam ille qui alicui<sup>9</sup> ro-  
 nabili exhortacioe placat:  
 sicut scriptu e de andrea.  
**Hic** iuenit symone frēm  
 suū: et dicit ei Inuenim<sup>9</sup>  
 messyā qui dicit' xpc: et  
 adduxit eū ad xpm. Et  
 ecce nō ptate eū adduxit:  
 sed rōne placauit: q' admo-  
 dū si mgt militi uiderit  
 dñātem tyrānū. et det  
 q'stū regi dices: eei obuia  
 illi. q' tota perit plūna:  
 nā forciōr e tua fama q'  
 mea uisus. Et ecce rex a ma-  
 gistro militi ducit': et tū  
 nō e minor eo qui ducit.  
**Ad** hoies quide dyabol<sup>9</sup>  
 vadit ut teptet eos: non  
 hoies ad dyabolū ut tepte-  
 tur ab eo. **Quā** aut aduer-  
 sus xpm dyabolus ire nō  
 poterat: ideo cont' dyabolū  
 xpc pcessit. **Constat** i nob<sup>9</sup>  
 ee quiq' baptisimata. **Unū**  
 m vbo: sicut et xps dixit.  
**Et** vos mudi estis: ppter  
 verbū qd' locuty sū vobis.

**Secūdu** m aqua: sicut cūc-  
 tis e manifestu. **Tercium**  
 aut m spu: sicut scriptū e.  
**Johānes** quide baptizauit  
 vos aqua: vos aut spu sco  
 baptizabimini. **Quartū**  
 vō p igne: qd' e teptatio p-  
 sens. **Quā** aut baptizat'  
 hoies et m igne: testis e  
 dñs p ysaiam. **Et** auferā  
 m'q' sordes filioz ist' de me-  
 dio eoz: et sanguine eoz  
 mudabo m spu iudicij et  
 spu qbustionis et ardoris.  
**Consequēter** pphā ait: **Quā**  
 pbasti nos dñs: igne nos  
 examinasti: sicut examina-  
 tur argētū. **Et** postmodū  
**Transiim<sup>9</sup>** p igne et aqua:  
 et iduxisti nos i refrigeriū.  
**Sicut** em aurū ul' argen-  
 tū. qbustus m fornace sordi-  
 bus colatur: sic hō m for-  
 nace teptacōis missus. de-  
 positus patris scificat'. **Quā**  
 tū m morte: sicut ipē dice-  
 bat. **Baptisimū** habeo bap-  
 tizari: et qm turbor usq'  
 dū pfiat'. **Quā** aut pec-  
 cator iustificat' e a patō:  
 quale patm remittitur m  
 morte. **Scit** qm intelligit



pro quali p̄cō m̄troduc̄ta ē  
 mors. **N**ā si p̄pter p̄c̄m̄ mo-  
 rit̄ hō: sine dubio soluitur  
 p̄pter qd̄ morit̄. Ideo dñs  
 postq̄ baptizatus ē i v̄bo  
 fact̄ sub lege? a ioh̄ane aut̄  
 in aqua. a p̄re vero in sp̄u:  
 nūc a sp̄u ducit̄ in desertū  
 ut baptizaret̄ i igne tēptatio-  
 nis. postmodū baptizand̄  
 in morte. **N**unc nūc videam̄  
 qui sūt qui baptizant̄ i igne:  
 et q̄n baptizant̄ i igne. **U**t  
 aut̄ sciam̄: videndū nobis  
 ē qd̄ ē qd̄ dicit̄. tūc ductus  
 est. **Q**uando? **Q**uando p̄-  
 clamavit̄ de illo. **H**ic ē filius  
 mē dilect̄: in quo ḡplacui.  
**V**ides ergo q̄a nemo baptiza-  
 tur i igne tēptationis: nisi q̄  
 fact̄ fuerit filius dei. **C**ūm̄ dū  
 enī catechum̄n̄ ē homo. nō  
 dū abrenūciat̄ dyabolo et  
 oībus opib̄ ei? plenius  
 baptizatus aut̄ x̄po se tra-  
 dit̄ diceb̄: abrenūciatio sath̄a-  
 ne et oībus opib̄ ei? Ideo  
 catechum̄no ei ḡstituto q̄i  
 suo p̄c̄t̄ adhuc: post baptis-  
 mū aut̄ q̄i alienū f̄m̄. tota  
 virtute p̄sequit̄: baptismū  
 aut̄ signaculū ē fidei. **N**ūq̄

miles p̄ militia signat̄? ut  
 iā sedat̄ et quiescat̄. **S**ed  
 magis an̄ militia: ut post-  
 modū militet̄ et laborēt.  
**N**ā et athleta an̄ certame  
 ungit̄ ut luctet̄. **S**ic et spi-  
 ritualis hō iō oleo crismatis  
 ungit̄: ut cont̄ dyabolū q̄  
 sp̄ualis athleta luctet̄. **S**ed  
 q̄a mlti cū tēptati fuerit̄ si-  
 perant̄ et pereunt̄? illi tales  
 nō a sp̄u ducit̄ ad tēptatio-  
 nē suscipiendā. nec sūt filij  
 dei: q̄m̄ qui sp̄u dei agūt̄  
 h̄ij filij sūt dei. s̄ a p̄c̄is ex-  
 pellūt̄ p̄p̄is. **Q**ui aut̄ a sp̄u  
 dei ducit̄ ad tēptationē. nō  
 supant̄: serui aut̄ dyaboli.  
 in igne nō baptizant̄. **Q**ua-  
 re? **Q**uia nō p̄t fieri ut de  
 posit̄is sordib̄ emendetur:  
 qui totus ē sordidus. **I**nape  
 laterem aqua lauare? nūq̄  
 aliqū mūdatur? **S**ed magis  
 cōmoto luto: ampli⁹ sordida-  
 tur. **I**lle enī mūdatur in quo  
 ē aliq̄ boni qd̄ emendet̄?  
 utputa bon⁹ hō si carnalib̄  
 vicij̄s fuerit sordidatus: temp-  
 tat̄ ut bonū ei⁹ illud emen-  
 detur. **I**n illo enī aut̄ q̄ mū-  
 dandū ē. in quo nichil ē bo-



nū: Sedm hoc cū videris ali-  
 que pūsum xpianū nūq̄  
 tritari aut peditari? cū vide-  
 ris hereticū nūq̄ psecutionē  
 tēptationis pati: noli scanda-  
 lu pati. nec dicas. Quō here-  
 tia nūq̄m psecutionē paciū-  
 tur? sed semp fideles. Quō  
 mali hoīes nūq̄m peditant?  
 s̄ semp boni. Scito qm̄ qui  
 filij dei sūt: hī tmm̄odo m̄  
 tēptationib⁹ baptizant̄ i igne.  
 Veniat t̄ m̄ mēte qd̄ te  
 docuit paul⁹ apl⁹ dicens. Et  
 oēs volentes pie viuē: perse-  
 cutionē paciūtur. Mali autē  
 hoīes et seductores pficiant̄  
 in peius. errantes. et in erro-  
 rem mittentes. Nūc videam⁹  
 qm̄ baptizat̄ m̄ igne. Postq̄  
 fuit baptizatus m̄ vbo. et  
 postq̄ fuit baptizatus m̄  
 aqua? postq̄ fuit baptizatus  
 m̄ spū: m̄ quarto loco bapti-  
 zatur i igne. Multi autē et  
 cū aqua baptizati fuerint:  
 nō baptizant̄ m̄ spū. Nisi enī  
 q̄s tñ baptismū aque. sic de-  
 posuerit a se totū peccandi apo-  
 stitū ut dign⁹ sit spm̄ sc̄m m̄  
 tēplū cordis sui suscipere. non  
 baptizatur m̄ spū? q̄a spū

sc̄s fugit hoīem fictū? et  
 nō habitat m̄ corpe subdito  
 pecc̄s: et iō nō sit filius dei.  
 Et hī sūt qui cū tēptati fue-  
 rint supant̄ et perent̄? qui  
 vident̄ quidē filij dei facti  
 p̄t̄ aquā baptismatis: ve-  
 uera nō sūt filij dei. q̄a nō  
 sūt et m̄ spū baptizati. Na  
 corpe quidē baptizati sūt.  
 aīo autē cathecūmini s̄: q̄a  
 aqua corp⁹ baptizat. spū  
 aut aīam. Ergo nō solum  
 xps ductus ē m̄ desertū a  
 spū? sed et oēs filij dei habe-  
 tes spm̄ sc̄m ducit̄ a spū i  
 desertū: ut et ipi tēptent̄  
 a dyabolo. Qui enī hnt̄  
 spm̄ dei. nō sūt q̄renti sede  
 otiosi? sed ipē spū qui ē  
 m̄ eis. urget eos ad aliqd̄  
 opus magnū apprehendē:  
 cui dyabolus adūsatur. qd̄  
 ē m̄ deserto. Ut autē itelligas  
 qd̄ oē bonū qd̄ sedm̄ deū ē.  
 bonū. m̄ deserto ē: videam⁹  
 qd̄ ē desertū. Et autē deser-  
 tū sedm̄ deū: et ē desertū  
 sedm̄ dyabolū. Natura car-  
 nalis. dom⁹ dyaboli ē: et  
 oīs iusticia epulatio ei⁹ ē.



in iusti: sed est sapiens

Quātū ad deū aut̄ desertū  
ē: qm̄ nō est in ea iusticia  
dei. Spūs aut̄ dom̄ est dei:  
et oīs iusticia ei⁹ epulatio  
ē ip̄i⁹. Quātū aut̄ ad dyā-  
bolū desertū ē: qā iusticia  
nō est in ea qua dyabol⁹  
delectat̄. Et quare natura  
carnis dom̄ dyaboli est.  
Quia oē malū intus ī car-  
ne ē. qā scdm̄ volūtatem  
carnis ē: et intus ī mūdo  
ē. qā scdm̄ volūtate mūdi  
est. Omē aut̄ bonū foris  
ē ext̄ carne? qā nō scdm̄  
volūtate carnis. foris est  
ext̄ mūdi: qā nō ē scdm̄  
volūtate mūdi. Vides em̄  
ergo qā oīs res spūalis ex-  
tra fines carnis ē foris. et  
quasi ī deserto ē: et ext̄ fi-  
nes mūdi. et foris. Unde q̄  
vīuit scdm̄ dei mādatū. ex-  
isse dicūt̄ de mūdo. non  
corpe: sed cōsacōe exisse  
dicūt̄ de carne. et in spū  
esse. Dom̄ aut̄ dei spūs ē:  
qā oē bonū intus ī spū ē.  
quia scdm̄ volūtate spūs ē.  
Omē aut̄ malū foris ext̄  
spū ē: qā nō ē scdm̄ volū-

tate spūs. Vides ergo qā  
oīs res carnalis foris ext̄  
fines spūs est. et in deserto  
ē. Ergo quātū ad deū deser-  
tū ē natura carnalis. ubi  
nō ē via iusticie ī qua iue-  
nit̄ aqua spūs sc̄: et ē vi-  
tuperabile desertū. de quo  
et p̄ph̄a dicebat. Bitiuit in  
te aīa mea: et in terra deser-  
ta iūia et iāquosa. Quātū  
ad dyabolū desertū ē oīs spūa-  
lis res: et ē laudabile deser-  
tū. De tali deserto dicebat  
deus ad pharaonē. Dimitte  
p̄ph̄m̄ meū ut seruiat michi  
in deserto. In tali em̄ deser-  
to: vult deus oēs suos sibi  
seruire. Ad tale desertū oēs  
filij dei qui hnt̄ spm̄ sc̄m̄ ex-  
it̄. ut temptet̄. Vtputa p̄po-  
sisti nō ducē vxorē? dixit  
te spūs sc̄s in deserto. id ē  
creat te extra fines carna-  
les et mūdi ut teptetis a-  
grippiscēcia carnis: qā nō  
habet castitas in se ut delē-  
ris in ea scdm̄ carne. Si at-  
intus in carne eris et ī mū-  
do: id ē scdm̄ naturā carnis  
et mūdi habebas vxorem



nō tēptabaris. Quō em̄ tēp-  
 tet libidine? qui cotidie est  
 cū vxore. **P**osuiſti ieiunare?  
 et tū fines carnis <sup>exiſti</sup> et mūdi:  
 ut tēpteris in fame a ſpū gi-  
 le. **S**i in finib⁹ aut carniē  
 et mūdi poſtuſ, māducabas  
 et bibeſ: nō tēptabaris  
 a ſpū gule in fame. Quō  
 em̄ tēptetur ī fame a ſpū  
 gule? qui nūq̄ eſurit. **S**i  
 aut et dñs nūq̄ tēptat⁹  
 fuiffet in fame: niſi q̄dagi-  
 ta dieb⁹ ieiunaffet et eſuri-  
 ret. **I**te elemoſinas face ppo-  
 niſ? foris exiſti: q̄a natu-  
 ra carnis et mūdi nō delec-  
 tat dare. ſed ſemp accipere.  
**S**i aut nō dabas: nō temp-  
 tabaris a ſpū auaricie. **I**te  
 pponiſ hūilitatē ſeruare? et  
 iſti in deſertū ut tēpteris a  
 ſpū ſupbie: q̄a caro et mū-  
 dus in hūilitate nō delectat.  
**E**ruget aliq̄s dyaboli an-  
 gelus qui te cōculcet et ir-  
 ritet hūilitatē nō ſeruare?  
 iā tēptaris a ſpū ſuperbie:  
 dū videt qd̄ in hoc ſc̄lo hūili-  
 tas cōtēpmit⁹. et ſupbia hono-  
 rit⁹. **E**t cū hoſ oēs ſpūs vi-  
 ceris: nouiſſime tēptaris a  
 ſpū vane glorie. **I**napiſ em̄

gloriari q̄a viciſti: q̄a ſpūs  
 vane glie p̄cipue a ſatate  
 nūttur. **S**are aut debem⁹  
 qd̄ filij dei nō pnt tēptari  
 a dyabolo. niſi in deſerto  
 exierint ſcdm ea que dicit  
 mūs? hoc ē niſi ppoſuerit  
 ad aliq̄s ſtudere vtutes: fi-  
 lij aut dyaboli itus ī carne  
 et in mūdo q̄ſtituti. q̄ſtingū-  
 tur et p̄cut. **Q**uomō utpu-  
 ta bon⁹ hō ſi vxorē habue-  
 rit. h̄ ē em̄ eē in carne? nō  
 tēptatur ī libidine: id ē nō  
 fornicat⁹. ſed ſufficit ei vxor  
 ſua? mal⁹ aut et intus  
 q̄ſtitut⁹. id ē habes vxorē  
 fornicat⁹: et nō ē q̄tentus  
 vna. **I**te filius dei ſi intus  
 fuerit in carne māducans  
 et bibens nō tēptat⁹ ī eſca?  
 id ē nō tēbriat⁹. nō deliciat⁹.  
 ſed meſurante māducat et bi-  
 bit: fili⁹ aut dyaboli et ī-  
 tus māducans et bibens. nō  
 ē q̄tentus medioarib⁹ cibis  
 et potib⁹? ſed tēbriat⁹: et  
 ad laſciuoſos cibos extendi-  
 tur. **I**te ſeru⁹ dei ſi int⁹ ſit ī  
 carne nemini aliq̄ dans.  
 nō tēptatur. quia alterius



nō tollit: malus aut̄ itus ne  
 mini dat. et tñ alienn̄ tollit.  
 Et sic in oībus reb⁹ tractans  
 iuenies. Vides ergo q̄a ē et  
 ista differētia inter filios  
 dei et filios dyaboli <sup>qm̄ filij dy</sup> <sup>abol non</sup>  
 exēnt ad dyabolū ut temp  
 tent: sed dyabol⁹ venit ad  
 eos ut tēptet: id ē non ex  
 ut ex carne ad illū: sed  
 intus in carne dñantur ab  
 illo. Quid em̄ op⁹ habet fo  
 ris ad certamen exire: qui  
 nō desiderat vincē. Sed dya  
 bol⁹ venit ad illos: q̄i ad fa  
 milia suā. filij aut̄ dei foras  
 exēnt ut tēptent ab illo. id  
 ē ex fine carnis: q̄asi in  
 fuerint in finib⁹ carnis. non  
 potest ad illos venire dyabo  
 lus q̄a filij dei sūt: nec p̄  
 illos tēptare sicut sup̄ dixim⁹.  
 Ergo q̄a dyabolus nō p̄t  
 itare ad illos: ideo qui sūt  
 glōsiores filij dei ex fine  
 carnis exēnt cont̄ illū: q̄a  
 victorie glām q̄cipiscunt.  
 Proterea in hoc loco nō dya  
 bolus veit ad xpm̄ ut tēp  
 tet eū: sed xps̄ exiit ad dya  
 bolū ut tēptaret a dyabolo:  
 dāns suis exemplū. <sup>h̄ oīa</sup>

Dixim⁹ p̄pter illud qd̄ ait.  
 Tūc duct⁹ ih̄s ē a spū in  
 desertū: ut tēptaret a dya  
 bolo. Et cū ieiunass̄ q̄dm̄  
 ḡta dieb⁹ et q̄dm̄ ḡta noc  
 tib⁹: postea esuriit. Nō ideo  
 solū tēptabat q̄a ieiunabat:  
 sed ideo ieiunabat ut temp  
 taretur. Ieiunū aut̄ nō ē  
 tantū irritatio passiois: sed  
 repugnatio. Si ergo ieiuna  
 ueris ut nō itres in tēpta  
 cione: placuit aut̄ deo idu  
 cere te: nō dicens q̄a p̄didi  
 fructū ieiunij mei. Nam et  
 si nō p̄ficiat tibi ieiunū tuū  
 ut nō tēpteris: tñ ad illud  
 tibi p̄ficiat sine dubio ut a  
 tēptacionib⁹ nō vincaris:  
 sicut xpo p̄ficiat. Multis mo  
 dis dyabolus <sup>audierat</sup> q̄a xps̄ natus  
 ē in hoc mūdo: ul' angelis  
 p̄dicantib⁹ ad pastores: uel  
 pastorib⁹ referentib⁹ ad ma  
 triā: ul' magis querētib⁹ in  
 ih̄rlm̄ adorantē aū⁹ viderat  
 stella: uel iohāne oñdente  
 ecce agnus dei. ecce q̄ tol  
 lit peccā mūdi: s̄ faciebat  
 eū iactū naturā ei⁹ car  
 nalis. Dicebat em̄ apud  
 se. Nūc nō p̄t ee filius dei:



qua de muliere et viro e na-  
 tus. Nam et ia de desposata  
 et de domi habita e naty:  
 ut p' h' v'ginis dyabolo ce-  
 laret. Si aut de simplici v-  
 gine naty fuisset: facile po-  
 terit cognosce dyabolus  
 qa filius e dei. Cogitaret  
 em apud se. Maria forni-  
 cata no e. Si aut fornicata  
 fuisset? ego sine dubio  
 scire: qa ois fornicatio me-  
 ministrante qmittit. Hinc du-  
 bio iste filius dei e: nec em  
 p' fieri ut de muliere ho  
 sine viro nascat. Ideo despo-  
 sata intrauit in domu iose-  
 ph. ut dn maritalis cocep-  
 cia estimat: unigeniti dei  
 natiuitas no cognoscatur.  
 Hic e rex glie qui panis  
 e inoluty? nec locu in diu-  
 sario potuit inenire: sed i  
 p'sepio positus e. Hic crea-  
 tor e reru qui creauit oia:  
 et p singulos gradus eta-  
 tis sue ascendit. Hic e ille  
 scis: qui cu peccatorib' ut pec-  
 cator e baptizatus. Quid  
 ergo. Ipe em teptabo? et  
 si quide inueno eu hoie'm  
 sicut puto: dnabor illi e  
 sicut omi hoim. Si aut e i

uenero eu sicut audio filiu  
 dei? postmodu receda ab eo  
 nec cogrediar cont' eu: qm  
 qui vadit contra forciozem  
 occasione victorie prouidet  
 illi. Si aut subdiret se:  
 elacuat v'ntute ipi. Sciens  
 ergo dns cogitatione dya-  
 boli qa volebat eu teptare:  
 pcessit cont' eu no qi deus.  
 sed qsi homo. Magis aute  
 nec in toto qi deus: nec in  
 toto qi ho. Nam queadmodu  
 quadraginta dies no esurire  
 no erat hois: sic aliqu' esu-  
 rire no erat dei. Ieiunauit  
 ergo quadraginta dieb' p'p'  
 duas causas. Primu ut ad-  
 usus teptaciones ieiunandi  
 nobis daret exemplu: dem-  
 de ut quadagesimi ieiunij  
 nri mesura ponat. Esuri-  
 uit aut: ut ne nimis sup  
 mesura ieiunas maifeste  
 itelligeret deus? sic et dya-  
 bolo quide spem teptandi  
 extingueret: sua aut victo-  
 ria ipediret. Itaq dyabolus  
 qa videns p q'draginta dies  
 ieiunatem desperauerat?  
 postq senserit esurientem:  
 cepit iteru sperare. Et sic  
 accessit ad eu esurientem:



et uenit intus nūq̄ esuri-  
ente. Et dū tēptat esurien-  
tē: uicitur a nō esuriēte.  
Et accedens tēptator: dixit  
ei. Si filius dei es: dic ut  
lapides isti panes fiat. **D**  
cecitas dyaboli manifesta!  
qm̄ suspicatus ē eū nō esse  
filium dei: quē post q̄draginta  
ta dies esuriēte sensit. et  
p̄ q̄draginta dies nō esurien-  
tē nō itellerit. **N**ā sciat esu-  
rire hoīs ē: ita p̄ q̄draginta  
dies nō esurire hoīs nō est.  
**N**ō cogitauit qm̄ qui uere  
nō esurit. uoluntarie esurire  
p̄t: qui aut̄ uē esurit: per  
tot dies nō esurire nō p̄t.  
**F**ortis ad ea q̄ infirma sūt  
descendē p̄t: infirm⁹ aut̄ ad  
ea que forcia sūt ascendē  
nō p̄t. **H**ic ergo magis ex  
eo qd̄ per tot dies nō esurie-  
bat itelligē debuerat quia  
deus ē: q̄ ex eo q̄ post tot  
dies esuriit q̄a hō ē. **N**am  
deus q̄ hoīs sūt agere p̄t:  
homo aut̄ que dei sūt agē  
nō p̄t. **B**ed forsitan dicis.  
**M**oyse et helias q̄draginti  
ta dieb⁹ ieiunauerūt et hoīs  
erant. **B**ed illi ieiunantes

esuriebat et sustinebat: iste  
aut̄ q̄draginta dieb⁹ et nō  
esuriit. **H**oc ē em̄ qd̄ dicit.  
**S**i ieiunasset q̄draginta die-  
bus: postea esuriit. **E**surire  
em̄ et nō māducare pacie  
ē huāne: nō esurire aut̄ di-  
uine nature. **Q**ui ergo xl  
diebus nō esuriit: postea  
esuriens demonstrauit: quia  
esuricio ei⁹ uoluntaria fuit.  
nō natiua. **Q**uid ergo ē. **S**i  
aut̄ semp̄ dyabol⁹ oēs hoīs  
excebat ut nō itelligeret  
qd̄ ē bonū: sic mō ip̄e uisi-  
biliter a xpo ē excecatus ut  
nō cognosceret uerū. **C**ogita-  
uit em̄ apud se. **S**i potuerit  
de lapidib⁹ facere panes uere  
filius dei ē: si aut̄ nō potuerit.  
hō ē. **B**ed que fuit cogitatio  
ista. **P** hoc em̄ nūq̄ pote-  
rat cognoscere si filius dei eēt  
an nō. **Q**uā si fili⁹ dei eēt  
nō esuriebat. **Q**uō em̄ nō  
uincat natiuitate nature car-  
nalis: qui ip̄az natiuitatem  
i natura creauit. **E**t ut q̄  
faceret de lapidib⁹ panes?  
qui panē cū oībus alijs cū  
uoluit fecit. **D**einde et si esu-  
riebat p̄pter corpus et uole-



bat facere? faciebat quoniam ipse vo-  
 lebat: non quoniam dyabolus puo-  
 tabat. **Si** ergo non faceret?  
 unde sciebat utrum ideo non fecit  
 quia non potuit quasi homo. an  
 quia noluit quasi deus? **Quid**  
 et fecit. **Non** nec fecit. nec  
 dixit possu et nolo? ut ne  
 se ostenderet filium dei: nec dix-  
 it non possu. ne se ostendat me-  
 dante. confitens se hominem. cum esset  
 deus. **Sed** quid? **Non** in solo  
 pane vivit homo: sed in omni  
 verbo dei. **Non** dixit. non in solo  
 pane vivit? sed in omni verbo  
 dei: ut videatur de se non dix-  
 isse. sed medie. **Non** in pane  
 solo vivit homo. **Quid** pote-  
 rat respondere ut filius dei. ab-  
 scundans se ne ostendatur quod  
 patet: et homo astutus excusans  
 se ne ostendat quod non potest.  
**Sic** ergo cum ex hoc responso  
 nichil certum discernere potuis-  
 set utrum deus esset an homo? assup-  
 sit eum ad aliam temptationem:  
 dicens apud se. **Iste** qui in fame  
 non vincit: et si non est filius  
 dei. tamen scius est. **Valent** enim ho-  
 mines sancti et spirituales fame  
 non vinci? sed postquam omnem  
 necessitatem carnis vicerit: per  
 vanam gloriam cadunt. **Idcirco** cepit  
 eum temptare in vana gloria.

**Et** assumpsit eum in sanctam civi-  
 tatem. **Quoniam** audis dicentem duc-  
 tum a dyabolo? nichil cogites  
 de potentia dyaboli quia po-  
 tuit ducere christum: sed de paci-  
 encia christi mirare. quia susti-  
 nuit ut a dyabolo duceretur?  
**Ergo** in sequente domino non in-  
 firmitas. sed paciencia est: induc-  
 te autem dyabolo non virtus  
 sed superbia. quia volentem christum  
 non intelligens quasi iumentum duc-  
 bat. **Ille** ductus est: ut nos vo-  
 luntatem dyaboli non sequamur.  
**Et** statuit eum super pinnacu-  
 lum templi. **Sed** forte cogitamus?  
 quomodo in corpore constitutum vide-  
 tur? omnibus statuerit supra  
 templum. **Si** potentiam christi  
 considerarem? intelligibilia  
 inveniuntur omnia. **Forasita** enim  
 dyabolus quantum ad se sic  
 eum assumebat: ut ab omnibus  
 videretur? **Ipse** autem nesciente  
 dyabolo invisibiliter sic age-  
 bat: ut a nemine videretur?  
 sicut scriptum est de eo. **Ipse**  
 autem transiit per medium eorum:  
 et abiit sic. **Si** enim abba-  
 huc homo constitutus a nullo  
 est visus quoniam ab angelo per  
 comam capitis portabatur.



de iudea in babilonia: quod  
 magis credibile est de christo non  
 fuisse visum? cum volens a dyabolo  
 assumere? **Et statuit**  
**enim super pinnaculum templi.** **Co-**  
**gitavit enim apud se.** Si mise-  
 rit se per aerem: scio quia  
 filius dei est. **Sine dubio enim**  
 sic emittet se: ut cognosca-  
 tur quod est. **Si autem non potue-**  
**rit se mitte:** scio quia homo est.  
**Sicut ergo ipse concupiscit va-**  
**ne glorie tuit de celo?** nam cum  
 esset angelus volens se on-  
 dere deum. perdidit etiam illud  
 quod erat. dum voluit **appete-**  
**re appare quod non erat:** sic et pu-  
 tauit christum **per concupiscit va-**  
**ne glorie ferri.** Nam sicut dif-  
 ficile aliquem suspicatur ma-  
 lum qui ipse bonus est: sic diffi-  
 cile aliquem suspicatur bonum  
 qui ipse est malus. **Et dicit**  
**ei.** **Si filius dei es: mitte**  
**te deorsum.** **In** hac positione  
 quomodo poterat cognoscere  
 si filius dei est an non? **Immo**  
 volare per aerem non est proprium  
 opus dei: quia nec hoc utile  
 est alicui: nec ad animam. nec  
 ad corpus. **Si ergo nulli ne-**

cessarium est. neque proficit ad sa-  
 lute? si volauit autem aliquis  
 puocatus. propter ostentationem  
 solam hoc facit: et est hoc ex  
 dyabolo potius quam ex deo.  
**Si ergo** homini dignitioso et sapi-  
 enti sufficit esse quod est: et non  
 ei nuncium est apparere quod non  
 est. non hoc homini prodest quod  
 videtur ab alijs. sed quod est apud  
 se: quoniam magis filius dei os-  
 tendere se non habet nuncium  
 sine causa alicuius utilitatis.  
 cui nichil nuncium est. sed totum  
 possidet in natura? de quo ne-  
 mo potest tamen cognoscere quibus  
 est apud se? **Si ergo non vo-**  
**luerit?** quomodo poterat cognos-  
 cere per hoc? **Utrum non potuit**  
**propter infirmitatem quasi homo?** aut  
 non volauit propter vanitatem quasi  
 deus: quia non creditus fuerat  
 sed temptatus? **Si filius dei**  
**es: mitte te deorsum.** **Vide** su-  
 perbia inimici: quomodo ipsa invita-  
 cio eius iniuriosa est. **Nam** non  
 potuit dicere? **Descende per aerem**  
**ambulare.** **Sed quid?** **Mit-**  
**te te deorsum.** **Nec** timuit co-  
 gitare. ne forte si inuentus  
 fuerit filius dei: inueniat illi  
 fecisse iniuriam. **Sed nichil**



dubitat dicere nec facere: qui  
 nichil relinquit sibi quod speret:  
 Et vide. non impulit. non teti-  
 git. non appropinquavit! sed tamen  
 dixit si filius dei es. mitte  
 te deorsum: ut sciamus quia  
 omnes qui obaudire dyabolo.  
 ipse se deponit deorsum. **Na**  
**dyabolus ad malum hauriri potest:**  
**cogit autem non potest.** **Scriptum est**  
**enim.** **Quoniam angelis suis man-**  
**davit de te: ut in manibus tol-**  
**lant te.** **Quod dyabole quoniam filius**  
**dei angelorum manibus portatus**  
**legisti? et quia super aspidem et**  
**basiliscum coelestat non legisti:**  
**Sed illud exemplum quidem per-**  
**fert quia superbus: hoc autem ta-**  
**cet quasi astutus.** **Na** et vere  
 filius dei angelorum manibus  
 non portatur: sed ipse magis  
 angelos portat. **Rec** enim crea-  
 turam portat creatorem: sed cre-  
 ator creaturam. **Si** autem crea-  
 turam portat creatorem? ergo  
 creator antequam faceret creatu-  
 ram a quo portabatur? **Na** ve-  
 et si portatur manibus angelorum?  
 non ideo portatur ut non offendat  
 ad lapidem pedem suum quasi infir-  
 mus: sed propter honorem patri-  
 tis qui dominus. sicut scriptum est:  
**Qui sedes super cherubim appa-**

re. **Et** illud quidem quod refert  
 dyabolus quia in persona christi  
 dicitur verum est: sic enim dicit.  
**Quoniam tu es domine spes mea:**  
**altissimum posuisti refugium**  
**tuum.** **Sed** non de christo dicitur  
 est tamen: sed de omni homine iusto quo-  
 rum persona christi suscepit. **Hec**  
 ponitur ad eum. **Scriptum est.** **Non**  
**temptabis dominum deum tuum.** **Non**  
**dixit.** non temptabis me dominum  
 deum tuum ne se manifestaret deum:  
 sed ita. non temptabis dominum deum  
 tuum. **Quod** poterat dicere et omnes  
 homo dei. temptatus a dyabo-  
 lo? quoniam et qui hominem dei  
 temptat: meretur dyaboli. **Hic**  
 ergo ex hoc responso  
 Tertius: transiit ad tertiam.  
 Dixit enim apud se. **Tria** haec  
 retia extensa habeo super omnem  
 mundum: ut quicumque evaserit  
 de retibus gulae. incurret in  
 retia vane gloriae: qui evase-  
 rit de retibus vane gloriae. in-  
 cidat in retia avaricie. **De** hijs  
 autem tribus adhuc nullus hominum  
 nisi ad perfectum evaserit: et si  
 evaserit non integer: sed con-  
 tritus evaserit. **Hic** autem iam  
 retia ventris dirupit: retia  
 vane gloriae transiit: ponam



et nunc retia auaricie et ostē-  
 da illi oīa regna mūdi. si cō-  
 cupierit ea: scio qā homo ē.  
**N**ā oēs hoīes ppter auariciā  
 pecuniar: et ppter vanos hono-  
 res seruiūt m̄. **S**i autē q̄rep-  
 sent ea: scio qā filius dei ē.  
**N**ec enī p̄t desiderare q̄ ip̄e  
 creauit: nec delatū terre-  
 nis: qui fruit̄ celestib⁹. **N**ā  
 et si metiebat̄ alijs' sua eē  
 oīa: apud se tñ sciebat qā  
 nō erant ei⁹: sed dei. **E**t sic  
assūpsit eū sup montē ex-  
celsum valde. quē ip̄e dyabo-  
 lus circūies omne t̄m. excel-  
 siore ceteris cognoscebat.  
**E**t ostēdit illi oīa regna mū-  
 di: et honores eorū. **F**orte  
 tractas apud te qualis po-  
 tuit eē ille mons de quo oīs  
 t̄m videbat⁹: et si erat sup  
 oēm t̄m: quō poterat idē  
 q̄ntū ad carnē totā terrā  
 illi ostēdere. **N**ā et si q̄ntū  
 ad diuinitatē suā videbat⁹:  
 tñ q̄ntū ad dyabolū ostēde  
 illi nō poterat: q̄p̄ hoīnem  
 estimabat. **S**ed ita itelligen-  
 dū ē. **A**ssūpsit eū sup mon-  
 tē excelsum: qā q̄nto magis  
 excelsior fuit mons: tāto

magis aspicienti ex eo spacio  
 flor t̄m videt⁹. **O**stēdit autem  
 ita: nō ut ip̄e regna ul' ciui-  
 tates eorū. ul' ipsos. ul' argē-  
 ti. ul' aurū videret: sed ptes  
 t̄re in q̄bus vnūq̄q̄ regnū  
 ul' vnūq̄q̄ regni ciuitatis  
 posita eāt: ut puta si ascen-  
 dens sup excelsum locū: digito  
 oīso dicat tibi. **E**cce ibi est  
 roma: ibi ē alexandria: nō  
 sic tibi ostēdo ut ip̄as videas  
 ciuitates. sed ptes t̄re in q̄bus  
 posite sūt. **S**i enī uante vnā  
 stellā aspicientes. nō dicim⁹  
 ad vnāquāq̄ vel insulā ul'  
 p̄uiciā: sed ad vnāquāq̄ ci-  
 uitatē. et ad singula loca q̄  
 petūt sine aliquo errore ā  
 deuagacōe dirigūt cursū:  
 q̄nto magis dyabol⁹ q̄ p̄n-  
 cept⁹ aeris q̄stitutus. totam  
 t̄ram nō solū sciebat. s̄ eam  
 et videbat: poteratq̄p̄o sin-  
 gula loca certissime digito  
 demonstrare. et vnūq̄q̄  
 regni honores. et statū ver-  
 bis exponē. **N**ā nō solū of-  
 tensū dicit⁹ qd' ostēditur ad  
 videndū: sed eam qd' exponit  
 ad itelligendū. sicut scriptū ē.



Ascendam in monte dei iacob: et ostendet nobis viam suam  
 et ambulabimus in ea. Hec omnia  
tibi dabo: si prociens adoraveris me. Considera quoniam omnibus  
 promissio eius irrationabilis est: et meditare. Certe vni dare  
 non poterat nisi ab omnibus omnia  
 tolleret: et si sic fieri a nemine  
 adoraretur: quoniam dyabolus neque  
 ex amore neque ex timore ab  
 aliquo adoratur: sed quia divi-  
 cias promittit a dat. Quomodo  
 autem expediebat dyabolo  
 ab omnibus omnia tollere et vni  
 dare: ut ab omnibus contempnaretur  
 et ab uno colatur? Sed neque  
 illud dici possumus: ut vnus  
 quisque sua teneret: iste autem  
 super omnia esset. Vnus autem super  
 omnem mundum neque fuit aliquis  
 neque fieri potest: ut non sit ei ali-  
 quis non subditus: primum  
 propter deum: quia non concedit  
 dyabolo hoc facere posse: sed  
 autem propter ipsum dyabolum. **Et**  
 audiamus enim et gloria et potestas  
 dyaboli in quo est nisi in super-  
 bia in invidia in ira in vana  
 gloria et huiusmodi similibus: ut hoc  
 essent. Vnus regnum eius dicitur  
 stare non potest: sed nature est divi-  
 datum in plura. Vbi autem hoc

non esset: dyabolus non colitur  
 neque regnat. Quomodo ergo  
 regnum sibi tolleretur et illi da-  
 retur: et maxime si sancti erant in  
 mundo aliquid regnum tenentes.  
**Ita** et si peccatoribus dare et tol-  
 lere potest divitias: sanctus neque  
 dare neque tollere potest. Putas  
 non spiritus voluit tollere divitias  
 iob: sed non potuit nisi quoniam  
 promissus est. Nunquam non voluit  
 si potuisset tollere regnum de  
 manu dauid: **Ita** vere non  
 est mundus dyaboli: neque reg-  
 na illius. Scriptum est enim. **Et**  
 me reges regnant: et per me  
 tyranni scribunt iniustitiam. Sed  
 ea que per iniquitatem aguntur  
 in mundo. ut puta per furtum  
 aut per vim acquisisti divi-  
 cias aut aliqua perditione anime  
 tue suscepisti honores: illas  
 tibi divitias dyabolus dedit:  
 sed non ipse divitias dyaboli  
 sunt sed promissio earum. **Res**  
 autem ipse ipse sunt: qui creavit  
 eas ad probationem sanctorum et pec-  
 catorum. **Et** inter duas con-  
 ditiones posuit in medio: ut  
 et dyabolus possit illas da-  
 re et deus. **Ita** dans potestatem  
 dyabolo non a se dimisit:



ut siquidē cū p̄cō acquirant.  
 p̄ dyabolū dent. **S**in autē  
 sine p̄cō: p̄ deū. **E**re enī  
 oculos n̄r̄os. et aures. et ce-  
 tera mēbra inter duas cō-  
 ditiones sic creauit in me-  
 dio: ut et dyabol⁹ aperiat  
 oculos hoīs. et deus. **S**i enī  
 ad turpē rem aperuit oca-  
 los? dyabolus aperuit oca-  
 los ei⁹: si autē ad iustā. deus  
 n̄r̄q̄ ex h̄. q̄a mēbra n̄r̄a  
 interdū a dyabolo agunt⁹  
 uolentib⁹ nobis. iā mēbra  
 n̄r̄a dyaboli sūt. **S**ic et di-  
 uicie q̄uis interdū a dyabo-  
 lo dent⁹: tū dyaboli nō sūt.  
**S**i enī vere q̄sideres: ma-  
 gis diuicie ip̄e in potestate  
 sūt hoīs. q̄ in p̄tate dyabo-  
 li. **N**ā dyabol⁹ nō q̄bus ip̄e  
 uult diuicias dare p̄t: sed  
 qui uolūt ab eo accipere.  
**H**omo autē in p̄tate habet  
 a quo uult eas accipere: siue  
 a dyabolo. siue a deo. **T**ūc  
 dixit illi ih̄s. Vade retro sa-  
thana. Scriptū ē. Dnm̄ deu-  
tuū adorabis: et illi soli ser-  
nies. **S**ine tēptandi dyabo-  
 lo ponit dicēs. Vade retro  
sathana: ut ne p̄grediatur

ulterius tēptans. **D**yabol⁹  
 autē sicut mōis ē itelligē.  
 nō q̄i obediēs ad p̄ceptū  
 recessit? sed aut ip̄i⁹ xp̄i di-  
 uinitas: aut sp̄s s̄cis qui  
 erat ī eo exussit m̄de dy-  
 bolū. **Q**uō ad n̄r̄am q̄sola-  
 cionē p̄ficat magnā? q̄a nō  
 tā diu hoīs dei dyabolus  
 tēptat q̄ diu uult: sed q̄  
 diu xp̄c̄ eū p̄mittit. ul' sp̄s  
 s̄cis qui ē in eis. **D**yabol⁹  
 enī quātū ad se n̄q̄ cessa-  
 ret tēptans. **N**ec enī habet  
 aliū actū? nō māducat. nō  
 bibit. nō dormit. nō opus  
 aliqd' aliud opatur: n̄ ut  
 tēptet. ut fallat. ut subūtat.  
**H**oc ē cibus illi⁹: h̄ honor  
 et gaudiū. **P**roterea ifatiga-  
 bilis ē ī malo: sed m̄a dei  
 repellit eū. **E**t si p̄mittit  
 eū paulisper tēptare p̄ter  
 fidem p̄bandā: tū repellit  
 eū p̄ter ifirmā naturam.  
**A**d huc uide. **C**ū xp̄c̄ ī p̄ma  
 tēptacōe passus fuit iuicia  
 tēptacōis dicete dyabolo.  
 si filius dei es. dic lapidi hu-  
 ic ut fiat panis? nō est ex-  
 asperit⁹. nec ī m̄cepacionē  
 ul' abiectiōne ē excitatus:



s̄ sustinuit et mitis p̄man  
 sit. tm̄ q̄m ūba temptaciōis  
 congrua dedit exempla. **Sil-**  
 ter et in s̄da q̄uis eēt iūria  
 tus. dicēte sibi dyabolo. si fili⁹  
 du es mitte te deorsū. turbato  
 nō ē. nec iacepās ei dixit. **Da-**  
 de retro sathana. **Nūc** autem  
 qm̄ dyabol⁹ dei sibi p̄sūpsit  
 honorē. dicēs h̄ oīa t̄ dabo  
 si p̄cādens adoraueris me. et  
 hoc q̄sūit sibi fieri a xp̄o qd̄  
 deo soli fieri debebat. exaspe  
 ratus et iratus ē. et iacepa  
 lit eū. et repulit dicēs. **Vade**  
 retro sathana. **Dnm̄** deū tuū  
 adorabis et illi soli seruiēs:  
 ut nos distam⁹ illius exēplo  
 uras quidē iūrias illatas ab  
 impijs. siue i dicto. siue i f̄o  
 magnanimit̄ sustine. **dei** aut  
 iūrias et q̄reptū nec vsq̄  
 ad auditū sufferre. qm̄ i pro  
 prijs iūrijs pacientē eē quē  
 piā laudabile ē. iūrias aut  
 dei dissimulare nimis ē ipiū.  
**Eadem** aliter. **Hatten⁹** simpli  
 citer dixim⁹ de temptacionib⁹  
 de quib⁹ reptatus ē dñs. nūc  
 breuiter p̄stringam⁹: qd̄ ad  
 nr̄am edificacionē significēt  
 xp̄i reptaciones. **Propter** dixi  
 m⁹. corpus q̄dem ieiunium eē  
 abstinencia a cibis. aut̄ autē

ieiunium abstinencia ab oī re  
 mala: q̄a sicut caro delat̄ur  
 cibo. sic sp̄s carnis peccato.  
**Secūm** hoc ieiunium xp̄i. i no  
 bis itelligim⁹ eē abstinencia  
 peccōrū. **Si** enī māducatio ade  
 de ligno sciencie boni et mali  
 prudenter ab oībus recepta  
 appetitio ē peccā p̄hibiti. cōse  
 quēter et ieiunium xp̄i itelli  
 gēda ē in nobis abstinencia a  
 peccō. **Quōd** si ieiunium abstinē  
 cia ē rei male. sine dubio et  
 desiderium ei⁹ esuricio ē ipi⁹:  
 et usus ipi⁹ rei itelligitur pa  
 nis. **Monēs** ergo ieiunium sibi  
 xp̄i. et nō supatus desiderio  
 panis a dyabolo sibi p̄positi  
 hoc nos docet: ut si aliquis  
 utputa filius dei opus eligēs  
 magnū. exierit i desertū. sicut  
 dixim⁹ sup. et p̄posuerit se ab  
 stinē ab aliquo vsu corporali  
 et delat̄ibili. qd̄ est ieiunare  
 p̄pter viuificatorium dei man  
 datū ne iterrūpat: si autē  
 loq̄te in cogitaciōib⁹ suis dya  
 bolo. et ad vsū rei illius p̄uo  
 ante iterrūpit. utens pecca  
 uit potius q̄ vsus ē. et pec  
 catū sibi quertit ad vsū. hoc  
 ē lapidem miltari in panem  
 est quāuis ab illa re se abstinē



decevit qua vti potuit sine  
 peccato si non deceuisset? tunc quia  
 decevit abstinere ab illa: vsu  
 illius rei iudicauit esse peccatum.  
 id est lapidem. **Item** si usus  
 fuit eo. peccatum sibi supersit in  
 vsu? id est lapidem si mutauit in  
 panem: disruptentem magis quam  
 nutriendem. **Sicut** et apostolus de  
 mulieribus viduitatem permitten-  
 tibus dicit. **Quae** cum deluserint  
 christum. nubere voluit habentes  
 damnationem: quia primam fi-  
 dem irritam fecerunt. **Item** de primis  
 desiderium suum quasi esuritione  
 responderat in cogitationibus  
 suis dyabolo sibi persuadente:  
 quia non in vsu rei illius solo  
 viuit homo perfecte. **Et** si viuit.  
 secundum corpus viuit? et non se-  
 cundum animam: plenissime autem vi-  
 uit in obseruatione mandatorum  
 dei. **Et** ideo forte non simpliciter  
 dicit dicit lapidi ut fiat panis?  
 ne de qualicumque lapide dicitur  
 se intelligatur: sed ita dicit hinc  
 lapidi quem tibi ego ostendo  
**Item** ascensio super templum mora-  
 liter intelligitur exaltatio cor-  
 dis super se ad sanctitatem: statio autem  
 super pinnam templi exaltationis  
 ipsius mora. **Quoniam** enim quibus infla-  
 tus mente carnis sue exaltatus

fuit sicut sanctus. et gloriatus  
 fuit quasi estimatus: ductus  
 est a dyabolo qui super templum.  
**Et** quoniam se existimauit con-  
 sistere in sanctimonie summi-  
 tate? et in ipsa estimatione iac-  
 tancie fuit remoratus: posi-  
 tus est super pinnam templi et stat-  
 ubi. **Conuenienter** ergo et ordi-  
 nate exposuerunt euangeliste.  
**Postquam** enim exposuerunt christum  
 in temptatione ieiunij superasse  
 dyabolum? in sequenti loco expo-  
 suerunt ductum esse a dyabolo super  
 templum: quoniam victoria temptatio-  
 nis et expletio aliam operis  
 magni gloriolam operatur.  
 et fit causa iactancie. **Item** vi-  
 de quoniam ieiunium quidem christus  
 ultro suscepit? super templum  
 autem eum dyabolus duxit: ut et  
 tu qui filius dei es. ad ieiunium  
 quidem morale. id est ad abstin-  
 entiam laudabilem rei cuiusdam spe-  
 te procedas et alacer? extolli  
 autem ad fastigium sanctitatis non  
 accedas: quia nemo se extollit  
 ad altitudinem sanctitatis. nisi du-  
 cente dyabolo. **Item** enim ideo  
 accersit christus duci et constitui  
 super templum: ut tu moraliter  
 imitator eius existens. per  
 iactanciam cordis tui. ascendas



ad altitudinē sc̄itatis. **N**ec enī  
 volēs ascendit quātū ad cor-  
 pus? sed ideo acq̄sit duci  
 et q̄sitū sup̄ pinnā tēpli  
 et audire p̄cipia v̄ba. si fili⁹  
 dei es mitte te deorsū: ut  
 tibi ondat exaltatōis exi-  
 tū metuendū? id ē ut de-  
 mostret tibi ruine piculū:  
 qd̄ om̄s gl̄antes subsequi  
 solet. sicut testatur sapia  
 dicēs. **A**n̄te ruina exaltat  
 cor hoīs: et an̄ gl̄am hūiliat.  
**C**onsequēter dicit dñs? oīs  
 qui se exaltat hūiliabitur:  
 et qui se hūiliat exaltabit.  
**S**i ergo times ruina de fas-  
 tigio sc̄itatis? fuge exalta-  
 tione cordis ad sc̄itate: et  
 nō pacieris ruina de fasti-  
 gio sc̄itatis. **C**ur ante oem̄  
 iactācia subsequat̄ ruina.  
 causa ē manifesta? qm̄ oīs  
 qui q̄sidens ē in opib⁹ suis  
 et gl̄atur. secur⁹ ē. et non  
 timet: et qui nō timet nec  
 cauet? q̄ aut nō cauet: qm̄ nō  
 sperat supplantat̄ a dyabo-  
 lo et eicitur. **Q**ui aut ni-  
 chil se estimat ēē. i inferiori  
 pte tēpli cōsistens quātū ad  
 se: causa hūilitatis sollicitus

ē de se. **Q**ui aut sollicit⁹ ē:  
 timet. **Q**ui aut timet? cur  
 cōspicit semetipm̄: et non  
 sinit duci se a dyabolo sup̄  
 tēplū. **T**alis fuit ille q̄ dicit.  
**N**ō qd̄ iam p̄fectus sim. a  
 iustificat⁹ sim etc. **S**i ḡ paul⁹  
 timuit dicē se p̄fectū ēē? q̄s  
 audeat se estimare p̄fectū?  
**S**i ergo p̄fectus dei filius es.  
 et aliqua abstinecia lauda-  
 bile suscepisti q̄ exiens in  
 desertū? hīs duab⁹ tēmp-  
 tationib⁹ dñs tēptat⁹ ē p̄p-  
 te: ut nō idēcupas opus  
 tuū. sed ad p̄fctm̄ deducas.  
**C**u aut p̄durexeris ad p̄fctm̄:  
 nō glorieeris. **S**i aut medio-  
 cris es filius. et nullū aus⁹  
 es affectare p̄ v̄tute certame?  
 tēptacione tua tēptatus es:  
 p̄pter te ductus ē sup̄ mōte  
 exelsū? et audiuit v̄ba p̄ni-  
 cioſa. h̄ oīa t̄ dabo si p̄cides  
 adoraueris me: ut tu nō de-  
 sideres magn⁹ et altus fieri  
 in h̄ mūdo. **A**scensio enī mō-  
 tis illius? ē p̄cessio ad mag-  
 nitudinē ul' altitudinē dilu-  
 ciar et gl̄ie hui⁹ mūdi: qm̄  
 ip̄a p̄cessio eorū de sup̄bia  
 cordis descendit. **E**t vide quō



p ordine dicit. pns ductus e  
 sup mote. Deinde gloriosa  
 mundi onsa fut ei: in tercio  
 loco posita e ei qdicio. ut si  
 adorasset dyabolū. oia fie  
 rent ei. **Sic** et tibi gtingit  
 qui altus et magn⁹ fieri fes  
 tinas ī mūdo: et ascendis  
 ī motem que dyabol⁹ sibi ele  
 git ad seducedū. **Cū** em vo  
 lueris fieri altus et magn⁹  
 qd e ascende ī mote. dyabo  
 lo te ducete. īcipis die ac  
 nocte cogitare de diuicijs ac  
 quiredis: et suscipiendis ho  
 norib⁹. et ante oculos mēts  
 tue semp illa vniūsa pponē.  
 scito qd pnceps mūdi glorio  
 sa regni sui tibi ondit. **Cū**  
 aut senserit te diuicijs cogi  
 tationib⁹ hui⁹mōi ī gāipi  
 cēcijs eorūde bonoz accen  
 su. ī tercio loco tales ē pui  
 det causas: ut necē sit tibi  
 si volueris illa cosequi. **Dya**  
 bolū adores. relinques filiū  
 dei. et seruiēs ei. negligens  
 iusticiā dei. **Si** aut elegeris  
 adorare deū ī fide ei⁹. et ser  
 uire ei scdm mādātū ipi⁹:  
 illa oia nō gsequeris. **Idē**  
 docet apłus paul⁹. **Obsecro**

vos frēs studiu hēe quietis.  
 et negocij pprii. et operadi  
 manib⁹ vris: et nullius de  
 sideriū sit vobis ad ea que  
 foris sūt. **Et** iterū. **Habētes**  
 alimēta et quib⁹ tegamur:  
 hys cōtenti sim⁹. **Ram** qui  
 volūt diuites fieri. cadunt  
 ī teptacionē et laqū dyabo  
 li. et desideria mltā iutilia  
 et nociua: que mergunt  
 haies ī interitū et pdicione.  
**Radic** em oim maloz ē cu  
 piditas pecuniar: quā qu  
 dā appetētes circa fidē nau  
 fragauerūt. **Ergo** oia xpō  
 pmissa sūt. et oia xpc cō  
 tēpsit. ut ne glam dei dy  
 abolo daret: ut et tibi eadē  
 si totus mūdu fuerit dat⁹  
 tm ut dimittas deū. nō fi  
 cias ampli⁹ diuicias qm  
 glam dei. **Hec** em insū est  
 ppter creaturā cōtepnē crea  
 torē: sed ppter creatorē crea  
 turā. **Qm** deus diuicias  
 tibi dare potest: diuicie aut  
 deū tibi dare nō pnt. **Non**  
 em ppter se teptatus ē sed  
 ppter nos: et nō sibi veditat  
 sed nobis. **Tūc** reliquit eū  
 dyabolus: et accedentes an



geli dei ministrabat ei. **Ro dicitur**  
**est descendentes angeli ministrabat**  
 ei: ut ondat q̄a sp̄ ad  
 ministeriū ei? angeli erāt  
 in terris. **Sed** tūc p̄cipiente  
 dño recesserūt ab eo? ut lo-  
 cus dyabolo adūsus xp̄m  
 daretur: ne forte videns an-  
 gelos circa eū. nō appropia-  
 ret ad eū. **Sic** enī invisibilis  
 fit oī hōi xp̄iano. **Duo** enī  
 sūt angeli p̄manētes ī hōi-  
 bus: bon⁹ et mal⁹. **Quā** diu  
 circa nos ē angelus bonus:  
 nūq̄ nos ī temptationē p̄t im-  
 pellē angelus malus. **Sed** m̄  
 autē dispositionē dei recedit.  
 aliquantulū angel⁹ bonus?  
 magis autē nō recedit. sed ab-  
 scōndit se invisibile reddens  
 ante dyabolū: qm̄ nisi volue-  
 rit angel⁹ bon⁹. a dyabolo  
 nō videt. **Subtrahit** ergo se  
 ut det dyabolo licētia temp-  
 tandi: et stans expectat tēp-  
 tationis euentū. **Quā** ergo ali-  
 qua cōcupia male rei ascen-  
 dit sup̄ cor tuū et pulset  
 aliqd̄ gen⁹ p̄cā? nō est circa  
 te angelus bon⁹. sed dyabol⁹  
 loquens ī corde tuo temptat  
 te: pariter et cōpellit. **Si** tu  
 ergo p̄māseris constringens  
 cor tuū? magis autē dyabolū

in corde tuo constringens: cū  
 nō te potuerit superare. Dis-  
 cedit a te. **Quā** recedente con-  
 cupia incipit cor tuū īsul-  
 tare et exultare q̄a evasisti im-  
 petū malū? et q̄si quidā sp̄us  
 in te tacens letatur et gr̄as  
 agit deo: cognosce q̄a recedit  
 a te dyabolus. et post tēpta-  
 tionis victoriā accedens angel⁹  
 ministrat t̄. et ille loq̄tur in  
 te et gaudiū opat. **Quā** autē  
 ministrabat ei angeli sc̄m⁹?  
 ī quib⁹ autē rebus sibi illi mis-  
 trabat scire nō possim⁹: vtrū  
 ad sanitates īfirmītatū. quē  
 admodū et p̄ angelū m̄pha-  
 el sanavit thobīā? an ad cor-  
 rectiones aīarū. an ad effuga-  
 tionē demonū: qm̄ qd̄ m̄lta  
 opa sua p̄ angelos facit verū  
 ē. angelus autē facientib⁹ ip̄e  
 facē videtur. q̄ dat illis facien-  
 di p̄ceptū et p̄tatem. **Tamē**  
 manifestissimū ē: q̄a et si ad  
 opus ip̄i⁹ ministrat ei? nō p̄t  
 necitate impotēcie ei⁹ ministrat  
 ei: sed p̄pter honore p̄tatis  
 ip̄ius. **Quā** ministrat ei: et nō  
 adiuvat eū. **Sermō octava.**

**Q**uā audisset autē ih̄s  
 qd̄ iohānes tradit⁹ eēt:  
 secessit in galileam. **A quo?**  
 sine dubio a deo? q̄a ī virtū



scilicet nemo potest aliquid: nisi tradidit  
 eum deus. Nam peccator in pec-  
 catore forsitan potest: quia nec  
 est valde sub cura dei peccator.  
 In hominem autem dei sine dubio  
 nichil potest: quia peccator est omnium  
 sperantem in se. Sic enim dicit  
 et alibi. Ratione duo passeres  
 esse veniunt: et unus ex eis  
 non cadit super terram precepto  
 patris vestri: Quantomagis vos  
 modice fidei: Unus autem et ca-  
 pitis capilli nuati sunt. Omnis  
 homo quantumvis fuerit malus: nunquam  
 faciat aliqua iniquitate: quod  
 tardior est ad opus iniquitatis.  
 Sed si semel cepit facere iniqui-  
 tate: iam pacior sit ad omne  
 opus iniquum. Sicut enim bestia  
 quous sit naturaliter seua: tamen  
 si excitata non fuerit non fa-  
 cit super hominem iactat: si autem  
 hominem occiso. aut aliqua alia  
 bestia sanguis accepit gustum:  
 iam si viderit hominem. sine aliqua  
 mora irruit super eum: sic et  
 herodes et si ex proposito erat  
 iniquus: tamen postquam propter corrup-  
 tionem adulterii sui est exaspe-  
 ratus: opus pessimum ausus  
 est facere. et iohannemcludere  
 in carcere: seipsum iniquior et  
 audacior sibi metipsum fecit:

cum omnibus consentientibus sibi  
 iudeis in morte iohannis. Quod  
 sciens dominus secessit inde: non  
 ipse timens mortem: sed propter  
 duas causas. Primum ut pas-  
 sione sua oportunum tempore refer-  
 uaret: deinde ut nobis fugi-  
 endi periculum daret exemplum.  
 Non quia ille timebat periculum  
 temptationis: sed quia nos non  
 aliter tolleremus temptationem.  
 Si enim ideo per omnem viam ius-  
 ticie processit quasi migrans. ut nos  
 eum sequamur quasi discipuli: ma-  
 nifestum quia non consideravit  
 quod ipse possit: sed quod nos  
 implere poteramus. Si autem  
 ea fecisset christus quae ipse poterat  
 facere: et non nos discipuli  
 eius esse non poteramus sequi  
 eum non pualentes. Et relicta  
 civitate nazareth venies ha-  
 bitavit capharnaum in finibus  
 zabulon et neptalim: ut ad-  
 impleretur quod dictum est per  
 ysaiam prophetam. Terra zabulon  
et terra neptalim: via ma-  
ris trans iordanem galilee  
gentium. Sicut docet histo-  
 ria: haec tribus ante omnibus  
 transmigratione sunt in babilo-  
 niam. Conuenienter ergo



quos ante om̄s ira dei percussit: ip̄os p̄m̄i dei m̄ia vi-  
sitavit. Et qui p̄m̄i ducti s̄t  
i captivitate corpale: ip̄i p̄us  
de sp̄iali captivitate reduc-  
ti s̄t. ip̄s qui sedebat i te-  
nebris vidit lucē magnā:  
et qui sedebant i regione  
et umbra mortis: lux orta  
ē eis. Sedebant aut̄ i tene-  
bris iudei qui fuerunt sub lege.  
in qua dei iusticia nō fuerat  
manifestata: et si erant ibi  
iusticia: t̄n figuris q̄sdam  
et misteriis verū carnaliū  
fuerat occupata. Et  
uale em̄ lūmē iusticie i cir-  
cūsiōne p̄pucij. Tenebre  
em̄ erant magis sc̄dm legē.  
q̄ nō ad manifestandā dei  
iusticiā data fuerat: sed ad  
puniendā duriciā cordis eoz:  
sicut ait dñs. Propter duriciā  
cordis v̄ri moyses ista mā-  
davit. et nō ad salvandos  
eos sed ad excecandos: ut  
iebrati p̄ legē. nō cognosce-  
rent lūmē qd̄ nō merebant  
videre. Aut̄ in tenebris. id ē  
in p̄cib: lūmen magnū. id  
ē xp̄m. Na m̄ta lūmia fue-  
rūt inter iudeos. Lūmē fuerūt  
moyses. ihs. et ceteri iudices:

pp̄he. et oīs doctor lūmen ē  
eoz q̄s illūat docens sicut  
scriptū ē. Vos estis lux m̄i-  
di. Magnū aut̄ lūmē ē xp̄c.  
In regione aut̄ et umbra  
mortis sedebat gentiles: a  
q̄a iniquitates mortiferas fa-  
ciebat: a q̄a ydola colebat  
et demones. quoz cultura  
ducebat eos ad mortē et̄nā.  
Iudei aut̄ q̄ sc̄dm legis opa  
faciebant iō in tenebris erat.  
et nō in regione et umbra  
mortis: q̄a et si nō erat qui  
de iusticia quā faciebant: t̄n  
facientib: ea. et si gl̄ia non  
dabat: mors nō q̄tingebat:  
q̄a dei erant m̄adata. Umbra  
aut̄ mortis: estimo eē p̄c̄m  
ydolatrie. Sicut em̄ q̄ vivūt  
i agnicōe dei et xp̄i. q̄n̄  
agnicio ip̄a sit vita: t̄n donec  
sūt in sc̄lo isto nō sūt i vita  
vera. sed i umbra vite: q̄m  
per fidem ambulāt et nō p̄  
speciem: et p̄ speculū i enig-  
mate vident. nō facie ad faciē:  
sic q̄ in errorib: ydolorū vi-  
vūt. licet ip̄e error sit mors.  
t̄n nō sūt in vera nocte mor-  
te: s̄ in umbra mortis. donec  
in isto sc̄lo sūt. Quia autē  
ignorācia dei umbra ē mor-  
tis: testatur pp̄ha dicens.



Et declinasti semitas nostras  
 a via tua: et coopuit nos um-  
 bra mortis. Hinc dubio enim  
 operiet eum ignorantia dei: cuius  
 in adevia dei fuerit declinata. Re-  
 gio autem mortis: mundus est  
 iste. Sicut enim illa terra vinorum  
 est de qua dicitur. Credo unde  
 bona domini in terra vinearum: sic  
 terra huius regio mortis est. **Prima**  
 ad plenum deo placere non possu-  
 mus degentes in ea: quia ipsi et  
 si vinum sumus propter opera vana, et  
 fidei christi: tamen quia in mundo vinum  
 in quo diabolus principat: co-  
 munitati sumus. Ideo et paulus  
 dicebat ad romanos vij. cap.  
 ad finem. Quis me liberabit  
 de corpore mortis huius. Cor-  
 pus enim huius corpus est mortis:  
 quia non moribus sed mortife-  
 ris voluntatibus est subiectum. Et  
 unde quod propheta dicit propheta iudeos  
 quidem vidisse lumen magnum:  
 gentibus autem ortum. **Quoniam** apud  
 iudeos erat agnicio filii dei:  
 non autem videbant eum. quia sede-  
 bant in tenebris legis a pec-  
 catorum: apud gentes autem nunquam  
 fuit agnicio filii dei: ideo a  
 iudeis quidem dicitur visus: gen-  
 tibus autem ortus. Dicitur autem  
 capharnaum inter fines iudeo-  
 rum et gentium posita esse. **Et**

tunc cepit ihesus predicare et dice-  
 re. Primum agite: appropinquabit  
enim regnum celorum. **Et** tunc id  
 est ex quo testificatus est a iohanne  
 hanc. Nec enim predicare cre-  
 dibiliter poterat: nec testis  
 patris existere? nisi testificatus  
 fuisset ab eo: quia nemo po-  
 terit alterius esse testis idoneus.  
 nisi ipse qui testificatus  
 fuerit ab altero. Testificatus  
 est autem ab eo sic. Ecce agnus  
 dei: ecce qui tollit peccata  
 mundi: ut omnes qui ordinantur  
 ad predicandum: bonum testi-  
 monium habeat a populo. et  
 ab hiis qui sunt foris: sicut  
 dicit apostolus. Qui enim bene  
 vivit se solum salvat: qui  
 autem bona habet opinionem:  
 multos edificat. **Quid** enim  
 prodest si bona vitam agendo  
 te unum salves: et malam  
 famam habendo plurimos  
 scandalizes. **Et** tunc cepit  
 ihesus predicare ex quo in aqua  
 baptizatus est a iohanne: in  
 spiritu autem a patre: aliter non  
 possit de illo alios baptiza-  
 re. **Secundum** hominem dico: quia  
 si non fuisset baptizatus:  
 alios baptizare non pote-



ut. Quomodo aut nudus  
 vestiat nudum? aut quod  
 medicus alterum faciat divi-  
 tem. Sic et ipse qui bap-  
 tismus non est. quod alteri potest  
 baptismum dare. **S**edm h<sup>o</sup>  
 et de hereticis dicam: quia  
 ubi est fides illic est ecclesia?  
 ubi ecclesia ibi sacerdos: ubi  
 sacerdos ibi baptismum. ubi  
 baptismum ibi xpianus. **U**bi  
 aut fides non est. nec ecclesia  
 est: ubi ecclesia non est. nec sacer-  
 dos. ubi sacerdos non est: nec  
 baptismum. ubi baptismum  
 non est: nec xpianus est. **Q**uod  
 ergo reprehendit qui sedm bap-  
 tismum? qui non intelligit quod  
 est pmu. **E**t tunc cepit ille  
 predicare: ex quo temptatus est.  
**S**amem aut vivit in deserto?  
 avaricia spremit in more: va-  
 na glam percussit sup tem-  
 plu? ut nobis ondat. quia  
 qui ventri suo contidit potest.  
 qui scilicet huius bona contempnit.  
 qui vana glam non deside-  
 rat. ille debet xpi vicarius  
 fuis. iusticia xpi predicare?  
 qm ex istis tribus caminis.  
 ois dyabolice gflacionis  
 flama succendit. **I**te ex q<sup>o</sup>  
 traditus est iohanes: ex tunc

predicare cepit. **N**am si vno io-  
 hane predicare cepisset? sine  
 dubio vitem fecisset iohan-  
 ne: et iuenebat? predicatio  
 eius esse supflua qm ad ista  
 doctrina? qm admodum si in vno  
 tpe lux cu lucifero oriatur:  
 gratiam luciferi celat. **N**am  
 sapienter inde predicatiois sue  
 supstitit uicium quod predicatioe qstue-  
 tus erat iohanes? penitencia  
 agite appinquabit regnum  
 celorum: non ut contulcet iohan-  
 nis doctrina. sed ut magis  
 confirmet. **N**am si illo adhuc  
 docente hec eadem predicasset?  
 forsitan gaudere videretur:  
 nunc aut quia eo incluso repe-  
 tit. non gaudet. sed confirma-  
 tio iuenit. **C**onfirmat aut  
 iohannis doctrina: ut testem  
 verum eum fuisse demonstrat.  
**N**am si iohanes verus est tes-  
 tis: testimonium eius verum est. quod  
 dixit de xpo. **H**i aut falsus  
 est testis: et oia illa glosa. fal-  
 sa fuerunt que dixit de xpo. **E**t  
 ergo dum iohannis doctrina con-  
 firmat: dominus seipsum commendat.  
**P**nitiam agite. **C**reator huma-  
 ne nature fuit: quod uicium habet  
 humana natura. **S**ciens etenim  
 dominus quia nullus hominum per igno-



innocentia iusticie peccat: sed dñi  
sequit̃ delatorem carnalem.  
cōtempnit glām spūale: ideo  
statim nō iusticiā p̃dicauit  
quā om̃s cognoscebat. s̃ pe  
nitentiā qua om̃s indigebat.  
**Quis** ergo venies cōtra iu  
dicium dei? ausus ē dicē. quā  
ego volo bonū eē et nō pos  
sū: Dñs em̃ qui ī p̃mis nō  
iusticiā sed p̃miam p̃dicauit?  
nō nature ignoratis: sed vo  
luntatis culpā ī p̃corib⁹ eē de  
mōstrat. Om̃ia em̃ correctio  
ē voluntatis: nō emendatio  
male natē. **Nā** si emendatio  
natē eēt p̃mīa? creator et  
dñs nr̃ venisset in mūdū  
ut sui op̃is culpā emendaret:  
nō nr̃os errores. **Typica**  
bit em̃ regnū celoz: id ē be  
atitudo regni celestis quā  
p̃parauit fidelib⁹ deus. **Ac** si  
dicat. **Parate** vos p̃ p̃miam.  
et p̃ pacienciā ad p̃cipiendā  
bitudine regni celestis: quā  
app̃iquabit tēp⁹ mercedis  
reddende. **Qui** mala timebis.  
aut cōcipistis bona atten  
dite: quā app̃iquabit regnū  
celoz. **Si** vos mala nō ter  
rent. ul̃ bona delectent: a  
si regna nō g̃cupistis. vel

tormenta timeate. **Gaudant**  
iusti. quā iā finib⁹ mala  
eoz: et t̃cipiūt bona. **Iuge**  
ant p̃cores. quā iā transeūt  
bona eoz: et t̃cipiūt mala.  
**Quid** nocuit hoib⁹ iustis  
quā mala passi sūt. cū cepe  
rūt eē in bonis. **Nā** recor  
dacio t̃sactorū maloz nō  
solū nō nocet: sed adhuc  
magis delect̃. **Nā** mala  
q̃ dñi p̃ncipia sūt. g̃mua vi  
dent̃: cū vero t̃sacta fue  
rūt. recordacio eoz gloria  
cio ē. **Aut** q̃ p̃dest p̃corib⁹  
quā bona sūt g̃secuti? cū  
ceperūt eē in malis. **Nam**  
recordacio t̃sactorū bonoz  
nō solū nō adiunat: sed ad  
huc ampli⁹ g̃nat. **Nā** qm̃  
dñi p̃ncipia sūt. delectabilia  
vident̃: cū vero t̃sacta fue  
rūt. recordacio eoz magis  
affligit. **Et** ista p̃dicatio  
p̃mie qualē fructū cōtulit  
xpo: **Reminuit** verbū  
penitēcie: et imaculatos  
sibi p̃dicatores iusticie mes  
sūt. **Omelia. Nona.**

**A**mbulans aut̃ secus  
mare galilee vidit  
duos fr̃es: symone et an  
dreā. **Pr̃ius** q̃ aliq̃ dicat







denozant infirmiores: ne tuis  
lati uinat in terra fructifera  
corporis xpi. scilicet in membris cor  
poris ei: in terra fructifera  
in terra dulci et semp tranqui  
la. Vbi non est tempestas ad  
emersionem: nisi forte ad tem  
tationem fidei. et pacem fructi  
ficationem: ut homines ambulat  
non feruntur. ut se alterutrum  
non comedant habitates. sed  
fouent. **E**cce do vobis euan  
gelium in manibus: alterum rethe  
dissarum suarum et obligata  
cum pabolarum. virtutum admira  
darium. et multiformium doctri  
narum. narracionibus crebris qui  
fluctibus huc et illuc discurrere  
tibus. tertium minis iudicorum  
et promissionibus beatitudinum:  
qui quibusdam nodis indissolu  
bilibus. colligati prescientibus. et oc  
cultarum cogitationum cognicio  
nibus. demonum confessionibus. et  
resurrectionibus mortuorum ni  
mis affirmati: ita ut in sinu  
suo tutissimo. diligenter pos  
sit rationabilium hominum conti  
nere captiua: ut non det eis  
ex aliqua potestate exiendi occa  
sione qui per captiua. aliqua  
neglecta a spiritu sancto qui tenet  
eam. **E**t hoc dicit aliquis

inter se. **N**on sine causa secuti sunt  
illam talia promittentem. **Q**uid  
enim? **T**ibi minora repromit  
tit. **R**one si bene gustatus  
fueris. regnum celeste tibi pro  
mittit. **R**one angelicam na  
turam. **R**one hereditatem se  
culam. **E**t quare non sequis eum?  
**S**ed illi secuti sunt. quia celestium  
bonorum amatores erant: non  
terrenorum. **T**u autem eum non  
sequis: quia non celestium sed ter  
renorum amator es. **N**on enim  
carualis nullum bonum credit  
esse bonum nisi carnale bonum:  
et nihil credit esse iocunditatem  
nisi que est super terram. **N**on ergo  
illi doctorum cupierunt honorem.  
sed doctorum operis licentiam: sicut  
exitus contestatus est. **S**i enim  
apostoli facti. honoribus apostolatus  
sui fructi sunt: sine dubio apostoli  
cum concupierunt honorem. **S**i  
autem non solum apostolatus sui ho  
nore fructi non sunt humilitatis  
causa: sed etiam propter hominum salu  
tem et gloriam christi passi sunt di  
uisa supplicia: manifestum est quia  
tunc non apostolicum honorem concupie  
runt. sed questum apostolici operis  
et laboris. **S**ciebant enim quoniam  
periosa est anima hominis: quod gratia  
est apud deum salus ipsius: quod



meras ē hōiem edificare se,  
 cū dū deū. Concipiēz et se-  
 cūti sūt: tu aut nō gāpissas  
 talia hec. Quō em̄ desideres  
altēri posse saluare? q̄ tempm  
saluare nō curas. Et relicto  
rethib⁹ suis: secuti sūt eim̄.  
Ne aliq̄ xpian⁹ dicat: Aug⁹  
nō possū diuicias dilige et  
xpō placere. Deo relinquentes  
rethia sua apll⁹ nos docierūt:  
q̄ nemo p̄t terrena posside  
et p̄fecte ad celestia puenire.  
Considem quō inter celū et  
terā aer medius cōstitutus  
separat creaturā utraq̄: ut  
ōndat. q̄a inter celestia et ter-  
rena nūlla p̄t ēē cōmixtio.

Celestia em̄ sp̄itualia sūt  
et leuia: et nataliter sp̄  
sursū petencia. Terrena aut  
ponderosa sūt: et semp̄ dor-  
sū deponēcia. Si sp̄ualia te-  
nueris: sursū te dūcūt. Si ter-  
rena: deorsū te deponūt. Deo  
reliquerūt rethia ne magis fa-  
cerent eis impedimētū labo-  
ris: q̄ aditāmētū utilitatis.  
Et p̄cedens inde: vidit abos  
duos fr̄es. iacobū et zebedi. et  
iohanē fr̄m̄ eiq̄ cōponētes  
rethia. Diliter vocauit et istos  
stant em̄ habitacione cūes:  
dilōne cōcordes? arte officij

pares: fr̄nitare pietatis quic-  
 ti. Deo sic vocauit et istos?  
ne tot bonis reb⁹ cōiunctis: dis-  
silis vocatio separet. Graciose  
aliq̄s de hac duplici fr̄itū  
utilitate locuty ē: qm̄ om̄is  
ecclia p̄cipue in caritate fue-  
rat cōstruenda sicut ip̄e dicit:  
Hoc ē aut̄ mādātū: ut diliga-  
tis iuicem sicut ego dilexi vos.  
Et iterū. In hoc cognosct̄ ho-  
mines q̄a mei discipuli estis:  
si caritatē habueritis īt̄ vos.  
Sicut em̄ in corporali edificio  
lapis ad lapidem cēmētō iter-  
ueniente cōstringit⁹: sic ī edi-  
ficio ecclie xpian⁹ ad xpianū  
caritate mediante cōnectit⁹.  
Deo semp̄ per fr̄aternitatem  
caritatis ecclie q̄posuit funda-  
mētā? ut radicib⁹ caritatis  
eruberās: q̄ h̄umor ascēdat  
ī ramos. Et hoc sup̄ natura-  
lem caritatē: ut nō solū per-  
grām sed eadē p̄ naturā ipsa  
caritas firmior habeat⁹. Sic  
em̄ fecit deus et in veteri tes-  
tamētō. Edificatur⁹ em̄ pplm̄  
illū p̄ legē: sup̄ moysen et  
aaron fr̄es posuit edificacio-  
nis r̄iciū. Quā aut̄ habūdā-  
ciōr grā futā erat noni testa-  
mētī qm̄ veteris? ideo illū q̄  
de pplm̄ edificauit scdm̄ vna



firmitate: hinc autem secundum duas.  
Componetes retia: quod est marie  
 paupertatis iudicium. Veteri com-  
 ponebant: quia noua unde eme-  
 rent non habebant. Et quod ad  
 maiorem pietatem eorum pertinet  
 in tanta paupertate sic patri  
 suo occurrebant. ut secum eum  
 baillarent in navi: non ut  
 ille istos adiuuaret in ope: sed  
 ut ipsi illum consolarentur sua pre-  
 sentia. Quoniam autem illi quidem re-  
 feruntur mittentes retia per omnes  
 euangelistas: ipsi autem componen-  
 tes. sine ratione esse non credo:  
 marie cum poterant dicere sine  
 dampno aliquo intellectu. et ibi  
 vidit illum et illum. et non dicere  
 componetes retia. Ite estimare  
 illos quidem quasi velociores ad  
 predicandum. quia iam mittentes  
 erant retia: istos autem pigrio-  
 res quia adhuc componetes erant  
 retia non summa ausi: quia dicitur  
 illorum talium cognoscere est solius  
 christi. Ne ergo forte propter petrum  
 illi dicitur mittentes retia:  
 ipsi autem propter iohannem componen-  
 tes: quia petrus predicauit tamen  
 euangelium. <sup>non</sup> et proposuit non: sed  
 marcus ab eo predicata pro-  
 posuit. iohannes autem et predica-  
 uit euangelium et ipse proposuit.  
 Et non solum composuit: sed etiam  
 omnia euangelistarum retia ipse

proposuit. Haec cum omnes humana  
 christi pene sola proposuissent:  
 iste commisit eis etiam diuina  
 christi: ut nullam relinqueret spes  
 sceleris scandalum aptum in eis un-  
 pisces egredere. Et ut mi-  
 dicam? quod super in tertia  
 retis omisit? quia circumpo-  
 suit ei quasi plumbam grana. et in-  
 extinguibilem flammam et in-  
 mortalium vermium supplicia  
 ponderosa: ut possit facile  
 humanorum cordium penetrare per-  
 fundum. Et illi relicto patre  
 et navi: secuti sunt eum. Vide  
 quia petrus quidem et andreas  
 dicuntur reliquisse retia: iacobus  
 autem et iohannes. patrem et na-  
 uim. Tria sunt enim generaliter  
 omnia que relinquere debet qui  
 venit ad christum: actus carna-  
 les. substantiam mundialem:  
 parentes carnales. Per retia  
 enim piscationis. actus carnales  
 relinquendi signantur: per na-  
 uem autem substantiam: per patrem  
 vero omnes parentes. Et vide  
 quia prius retia relicta signantur:  
 postea naves: in tertio loco  
 patres. Quia prius conuenit actus  
 mundiales relinquere: ipsi sunt  
 enim qui proprie nocent ad spi-  
 ritualia: sedo substantiam.



quia non tamen nocet aliquis habere  
 in mundo: quantum agere aliquis  
 actu. cum hoc ipsum habere nocet.  
**In** nauissimo parietes. quod et  
 ipsi quidem nocent: tamen minus  
 nocent quam diuicie et actus  
 huius seculi. Reliquerunt ergo  
 nauis: ut fierent ecclesiastice  
 nauis gubernatores. Reliqui-  
 runt retia: ut iam non pisces ap-  
 portarent ad ciuitatem terrena:  
 sed homines ad ciuitatem celestem.  
**Reliquerunt** omnem preem: ut fie-  
 rent omnium spiritualium genitores.  
**Et** circuibat ihesus tota gali-  
 leam. **Quis** rex pugnaturus  
 contra aduersarium regni. prius  
 congregat exercitum: et sic va-  
 dit ad pugnam. **Sic** et dominus  
 contra dyabolum pugnaturus  
 prius congregauit apostolos: et  
 sic cepit per totam galileam  
 euangelium predicare. **Con** pug-  
 natio enim dyaboli. predicatio  
 est veritatis: sagitta mortife-  
 ra est in visceribus eius sermo  
 iniusticie: derectio eius est opus  
 signorum. spoliatio preteritis eius  
 est querisio fidelium. **Et** rex qui  
 deum terrenum congregat exer-  
 citum: ut illorum laboribus ipse  
 gloriam consequatur. **Iste** autem  
 congregauit apostolos. non ut il-  
 loro laboribus ipse gloriam

consequatur: sed ut suo labore  
 illis victoria prestet. **Circuibat**  
 totam galileam sicut studio-  
 sus medicus. circuibat quidem  
 egrotantes: singulis quibusque  
 passionibus adhibens congruas  
 medicinas: quia debiles illi  
 ad medicum venire non pote-  
 rant. **Et** dominus quidem circui-  
 bat singulas regiones: nos  
 autem qui sumus vniuersarii  
 regionis pastores. et si regio-  
 nes circuire non necesse habet  
 mus: tamen singulas species passio-  
 num populi circuire et considera-  
 re debemus: id est diligenter  
 attendere qui sunt in populo qui  
 auaricie morbo laborant: ut  
 aliquo sermone de auaricie  
 malo faciamus ad medicamen-  
 tum sanitatis illius quod auaricie  
 stimulis agitatur secundum pauli  
 sententiam diactis. **Habentes**  
 alimenta et quibus regamur:  
 hiis contenti sumus. **Primum** qui  
 voluit ditites fieri: incidit  
 in temptationem. **Ite** debemus  
 illis prouidere qui in populo arden-  
 tibus libidinis febribus valde  
 laborant: et ut ad remedium  
 passionis eorum aliquod medica-  
 mentum in ecclesia proficere de  
 apotheca medicinali apostoli



dicentis Omne peccatum quodcumque  
fecerit homo contra corpus est: qui  
autem fornicat in corpus suum  
peccat etc. Et quomodo per  
familias studiosus sit in do-  
mo sua quod unusquisque natum  
habet: ita et sacerdos sin-  
gularum morem. et actum. et con-  
solationem debet imitari: ut  
quale quibusque medicamen-  
tum natum fuerit sumat: et  
cui consolationem consolationem:  
cui irascionem irascionem:  
cui autem asperior irascionem  
medicina fuerit posita secundum  
qualitatem passionis illius non  
debet indignari: quia nec in-  
firmus irascitur contra medi-  
cum si posuerit aliquam medica-  
nam mordentem. homo enim conside-  
rat asperitatem medicine et  
irascitur: sed considerat benivo-  
lentiam medici et sustinet:  
quia prodesse illi desiderat. non  
nocere. Sicut autem infirmus  
qui ipse venit ad medicum.  
ex parte iam sanus est: sic et pec-  
cator qui ipse venit ad sacer-  
dote. et doctrine aut penitus  
medicamina querit. ex parte  
iam iustus est. Illi autem quibus  
tenet infirmitas. quem sacer-  
dos sequitur ubi: et ille

spiritualium verborum medicamentum  
non sentit nec melioratur: sed  
qui qui stomachum patitur. quod  
manducavit aut bibit ita  
vomit: sic et illa anima patiens  
quodcumque audierit. statim de sen-  
sibus suis proicit foras: sicut  
illi infideles iudei de quibus  
dictum est: omnem escam abho-  
rata est anima eorum. id est omnem  
escam doctrine animam nutri-  
entem. Docens et predicans  
euangelium regni. Aliud est do-  
cere: aliud est euangelium predi-  
care. Docere enim eos dicitur  
iustitias naturales: quod et si ille  
non diceret. ratio utilis illos  
doceret: ut puta castitatem.  
humilitatem. patientiam. et cetera  
silla huius: que homines et si  
non audiunt. tamen a semetipsum  
bona esse omnes intelligunt. sicut  
ait ad romanos in c. apulie.  
Cum enim gentes que legem non  
habent. naturaliter a legibus  
subiacent. etc. Sed forte di-  
cis. Si ea eos docebat que  
omnes intelligunt: quod opus habe-  
bat eos docere? Audi. Doctri-  
na tamen non propter manifesta-  
tionem verum obscuram inven-  
ta est: quantum propter excitatio-  
nem cordis et spiritus. Talis est



eihumana natura: utputa p̄  
 ualentib⁹ delacionib⁹ carna,  
 lib⁹ in hoīe. scia que ē i eo  
 iusticie nalis excludit⁹: et  
 q̄si in obliuione deducta de  
 memoria foris expellit⁹: et  
 obdormit. **Cū** ergo ceperit  
 doctor in illis reprehendere  
 et repaier mala carnalia:  
 et terre de futuro iudicio q̄  
 p̄fasis delacionib⁹ cōlib⁹ itez  
 sanam i memoria eoz redū,  
 at. et i sensib⁹ repat. **Vnde**  
 et gladius dicit⁹ sermo diuī,  
 nūb⁹? q̄a sicut gladius car,  
 nes p̄adit: sic et sermo di,  
 uin⁹ cōcipias cēnales? et  
 queadmodū si colligas her,  
 bas de agro. triticū quale sāt  
 in illo: sic et gaudia si p̄ca,  
 dat⁹ ab hoīe. iusticia p̄ua,  
 lesāt? q̄a sicut herbe effo,  
 cant triticū: sic gaudie car,  
 nales effocant disciplina.  
**Vides** ergo q̄a doctrina nō  
 nauas scias introducit⁹: sed  
 oblitās cōmonefacit. **Si** ḡ  
 sermo huān⁹ tantā habet  
 v̄tutē aurib⁹ sonū p̄stans?  
 putas q̄ agebat sermo dñi,  
 cus cū esset sp̄s viū? non  
 tū in aurib⁹ sonāb. sed in  
 cordibus opans. **Euāgelium**

aut p̄dicans. miserū iusti,  
 ac p̄mittebat. **Euāgelium** em̄  
 ē nūciū bonū. **Bona** autē  
 hoībus nūciant⁹. qm̄ promit,  
 titur eis b̄tudo celestis? per  
 catorū remissio. adoptio fili,  
 orū. mortuoz r̄urrectio: et  
 imortalit̄ vite. hereditas reg,  
 ni celestis. et possessio gl̄ie  
 sempiternē? societas angelo,  
 rū. et cōmunicatio sp̄s. fraternitas  
 xpi. ac p̄nitas dei. **Nō** oīa  
 antiq̄ hoīes manifeste nec  
 audierāt. nec sperabat. **Et**  
 ideo p̄mū boni op̄is nō spe,  
 rantes. iusticie ḡtēpserunt  
 labore? et t̄stulerūt se ad  
 delacionē carnales: q̄a oīs  
 iusticia molesta ē oībus in  
 carne viuētib⁹. **Pro**terea labor  
 iusticie nō sustinet⁹: n̄ merces  
 op̄is expectetur. **Ideo** ergo  
 illis b̄tudinē euāgeliza,  
 bat celestem? ut corda eoz  
 ad pacienciā boni op̄is  
 excitaret: et desiderū celestis  
 tū p̄miorū aut doct̄. a  
 it̄ptans eis p̄phas de suo  
 ip̄i⁹ aduentū. ut ip̄a iuter,  
 ptacōis doctrina. et doct̄,  
 na esset p̄pter icarpacionē:  
 et euāgelizatio p̄t̄ demū,



aacione futurū bonorū ī  
 ipō. Et sanas oem languo-  
re et oem ifirmitate ī ple-  
be. Et dicit languore: ad  
 passiones ptine voluit cor-  
 porales. Et dicit et et  
 oem ifirmitate: ad passio-  
 nes aie spūales. Et em  
 pauiores morbi aiam ver-  
 ant q̄ corpus. Et si quidē  
 dixisset sanas languores  
 et ifirmitates? poteram⁹  
 utraq̄ ad passiones itelligē  
 corporales: ut languores  
 quidē itelligerent⁹ ḡuiores  
 passiones. ifirmitates autē  
 tedia leniora. Et autē cū  
 dicens oem languore? ome  
 genus siue ḡuū. siue leniū  
 passioū cōcludit: alterius  
 clausule iuenit⁹ adiectio eē  
 supflua? nisi vnā quidē ad  
 corporales passiones intel-  
 ligam⁹: alterā autē ad spūa-  
 les. Possim⁹ tū utraq̄ dan-  
 sila. et utraq̄ ita itelligē  
 passiones. Et oem languo-  
 re siue corporale. siue spūa-  
 lem: et oem ifirmitate?  
 ut languore quidē itelliga-  
 m⁹ aie morbū passiois ali-  
 quī ifirmitate aut ifideli-  
 tate: utputa qui auaricie mor-

bo subditus ē aut libidinis.  
 aut vane glorie. languore aie  
 patit⁹? qui aut misterii vo-  
 catiois dei ignorat: ille ifir-  
 mi⁹ habet⁹ in fide. Multi em  
 sūt qui pnt bona facē et deo  
 placē sed nō faciūt: q̄a mis-  
 teriū vocatiois dei ignorant.  
 et ipi sūt infirmi. Quidā  
 aut sic passionib⁹ carnalib⁹  
 sūt mācipati? ut etiā si sciūt  
 misterii vocatiois dei. bñ agē  
 nō pmittant⁹: et ipi sūt lan-  
 guore habentes. Et passio-  
 nes corporales diuinitatis vir-  
 tute sanabat: spūales autē  
 verbo pietatis. Sicut em me-  
 dicina languēti corpi: sic ver-  
 bū prodest aie egrotanti. Et  
 inde vide qd nō p̄us posuit  
 sanas oem languore et oem  
 ifirmitate? sed p̄mū pdicās  
 et docens euāgelii regni. et  
 postea sanans: p̄pter duas  
 causas. Prīmū q̄a ut miracula  
 vtutū edificat aias. scādu  
 verba pietatis. iō aut p̄mit-  
 tit⁹ qd magis necessariū est  
 mat⁹? deinde q̄a nō verba  
 pietatis vtutes miraculoz  
 cōmedant: sed vtutes mira-  
 culoz veritatis sermone.  
Et iō credebatur ep̄c posse  
 facē vtutes q̄a veritate pre-



dicabat? si iō credebatur verita-  
te p̄dicare: q̄a poterat facē  
v̄tutes. Et obtulerūt ei om̄s  
male habētes: et curauit eos  
In quibusdā locis ponit. et  
m̄ltos curauit: sicut ē ibi.

Et q̄t quot tetigerūt eū: sa-  
nati sūt. Hic autē simplicit̄  
dicit. et curauit eos: signas  
q̄a om̄s curauit. Sicut noui  
cū medic⁹ intrans ciuitatē.  
et volens ostētaciones dare  
sui artificij. om̄s ad se venien-  
tes curat: et nō tm̄ cogitat  
de mercede accipiēda. q̄ntū  
de opinione sua cōmēdanda:

cū em̄ manifesta fuerit fama  
ei⁹ bona. hic scdm̄ laborē suū  
iāpit et exigeret et mercede?  
sic et dñs māpiēs p̄dicane:  
nō scdm̄ iudiciū quosdā. sed  
om̄s idifferenter sanabat: p̄  
q̄ v̄b̄ illū oīs iudea cognouit:  
b̄nficia sanitatū digno p̄cio  
fidei vendebat. unicuiq; di-  
cens. fiat tibi scdm̄ fidē tuā:  
ubi tñ om̄s illos scdm̄ p̄sci-  
enā ante p̄parauerat. qm̄  
venirent. **Cap. quātū. Om̄e**

**U**dens autē **lia. x.**  
Ih̄us turbas m̄ltas:  
ascendit in motem.

Oīs artifex scdm̄ p̄fessionē  
sua oportunitatē op̄is videns  
gaudet. Carpetarius si viderit

arborē bonā: cōcipisat eam  
p̄fandē ad opus artificij sui.  
Agricola si viderit terrā pin-  
guē: desiderat eā arare. Et  
q̄ dico de rōnabilib⁹ hōib⁹?  
Ipe rōnabilis equus de sta-  
bulo p̄siliens? si viderit cā-  
pos parētes rapit frenū: et  
eritat ad cursū. Hic et dñs  
videns magnā cōgregatio-  
nē ppli: eritatus ē ad doce-  
dū. Hic et oīs sacerdos. cum  
vidit eccliam plenā. gaudet  
aīm⁹ ei⁹: et delatatur ut doce-  
at. Si autē viderit eccliam va-  
ciā. cōfundit: et nichil dice-  
pt. Ascendit ī motem. Hic  
q̄ nō poterat ibi doce? ubi iā  
ppls erat. Sed p̄pter duas  
rācōes ascendit ī motē. Pri-  
mū. ut impleteret p̄phēcā ysaiē  
dicentis. Sup̄ motem excelsum  
ascende: tu qui euāgelizas sy-  
on. Deinde ut misterij p̄ieta-  
tis oñderet. Ascensio em̄ ei⁹:  
ē altitudo v̄tutū. Ascendit  
ergo ī motē? ut ostendat  
nobis. qm̄ ī altitudie sp̄i-  
tū v̄tutū q̄sistere debet: qui  
docet iusticiā dei. pariter et  
qui audit. Qui docet. ver-  
borū suorū sit ip̄e exemplū:  
ut magis ope doceat q̄ ser-  
mone: sicut ait ap̄lus ad th̄y-  
motheū. Exemplū esto om̄i



fidelium. Qui autem ambulat per  
 conualia vite terrene obscuras  
 semitas calcant? et loquuntur al-  
 tos sermones: non alterum istum  
 ut sed seipsum castigat. Nemo  
 potest in valle stare: et de monte  
 loqui. Sed aut ubi stas inde  
 loque: aut unde loqueris? ubi  
 sta. Si in terra animus tuus? ut  
 quod de celo loqueris? Si ergo in  
 terra stas: de terra loquere.  
 Si autem de celo loqueris. in celo  
 consistere: ut dicas cum apostolo. Non  
 autem conuersatio est in celis. Ille  
 autem qui audit iustitiam dei  
 populus. ideo debet in altitudine  
 bonorum operum consistere: quia disci-  
 pulus ymitator debet esse magistri.  
 Si autem in partibus vniuersis. et au-  
 dias iusticie verba docentem.  
 iudicium tibi non salutem accipis.  
 Audis enim: ut ne vel ignora-  
 tie excusationem habeas ante  
 deum. Ecce homo si quicquam arte  
 ex toto corde voluerit discere?  
 utputa pingere. aut edificare:  
 cum frequenter magistrum suum au-  
 diet. aut viderit. tollit se in se-  
 creto et accipit ferramentum?  
 et ipse se temptat si potest id  
 facere: quod frequenter audiuit  
 et vidit. Sic et tu. Si facere  
 iustitiam non vis. ut quid predi-  
 catores iusticie audis? Ut quod  
 illum doctorem appellas? cum?

non vis esse discipulus? Intellige  
 ergo. dico enim tibi rem natu-  
 ralem: secundum loca istius scrip-  
 turam. Si tu es super montem.  
 et predicator in valle? tu sur-  
 sum constitutus audis vocem eius?  
 quia vox melius sursum ascendit.  
 Si autem tu steteris in valle?  
 et doctor tuus steterit super mo-  
 tem? loquat? non multum tibi pro-  
 fiaet loquela illius. Ergo in  
 primo loco populus se considerare  
 debet quibus est. in secundo loco qua-  
 le habeat sacerdotem? quia doc-  
 tor malus bono populo non multum  
 nocet: bonus autem doctor  
 malo populo non multum prodest.  
 sicut autem populus seipsum non vi-  
 det quem prius videre debet:  
 sed semper sedens iudicat de  
 moribus sacerdotum. Ideo ergo  
 prius scriptura nos docet?  
 ut tam doctor quam populus super  
 montem scitatis ascendat: qui  
 vult audire pietatis doctri-  
 nam. Aut certe ita. Mons  
 ecclesia appellatur: de quo dicit  
 propheta. mons dei mons uber.  
 Ascendit ergo in montem ut il-  
 lic discipulis suis misteria  
 tanderet veritatis? ostendens  
 quia vis qui vult discere mis-  
 teria veritatis? in montem  
 ecclesie debet ascendere. Sed non







bñ hūiles spū: nichil ampli⁹  
 significasset q̄ hūiles. Nūc  
 aut̄ et hūiles. et scdm fidem  
 hūiles: et intelligētes vñ sit  
 adiutorū hoīs. **S**ūt em̄ mlti  
 nāliter hūiles spū. sed non  
 ex fide: hī tales nō pulsant  
 adiutorū dei. **Q**ui autem  
 scdm fidem hūiles sūt et in-  
 telligētes. nimis timet de  
 se: adiutorū dei pulsare nō  
 cessant. **Q**uā ipozū ē regnū  
 celozū. **Q**uid em̄ aliorū.  
**V**irtutes alias studencium  
 nō ē regnū celozū. **S**ciā.  
**N**ā sicut cetera vicia depo-  
 nūt ad iferos: maxie tñ  
 supbia. qā radix om̄ ma-  
 lozū supbia ē: sic et om̄s  
 vtutes iducūt in regnū ce-  
 lozū. maxie tñ hūilitas: qā  
 radix om̄ malozū supbia  
 ē: sine dubio et radix om̄  
 bonozū hūilitas ē. **E**t quia  
 ppū ē ut qui se exaltat  
 hūiliet̄: et qui se hūiliat  
 exaltet̄. **H**ī qui lugent  
**E**t qui sua quidē peccā lugēt  
 bñ sūt: sed mediocres bñ:  
 beatiōres aut̄ sūt q̄ aliena  
 lugēt peccā: certū ē em̄ qā  
 nō habent sua que lugeāt.  
**T**ales cōuenit eē om̄s doc-  
 tores: et qui sūt sup mōte.  
**N**ā cū sint ppli xpiani pres.

quomō pnt eē sine luctu: cū  
 videat cotidie xpianozū nūab  
 vsq̄ ad ifernū cadentes. **N**ā  
 de angelis qui exibui sūt i  
 fine sc̄i ut signet seruos dei  
 qui de alienis lugēt peccā:  
 sic scriptū ē per **E**zechielem.  
**I**te p̄ iherlm. **I**herlm em̄ vera.  
 ē ecclia xpi: cui⁹ fundamēta  
 sūt in mōtib⁹ sc̄is. **Q**uā ipi  
 q̄solabūtur. **S**i cōsolatio luge-  
 cū ē cessatio lucty pene. quā  
 qui sua lugēt peccā cōsecuti i  
 dulgēciā. cōsolabūt̄ in sc̄o  
 illo. **Q**ui aliena lugēt peccā.  
 quō cōsolabūt̄. **N**ūq̄ desi-  
 nent luge de peccōib⁹. **S**ciā:  
 qm̄ qm̄ diu sūt in mūdo. nes-  
 cientes puidēciā dei. nec in-  
 telligentes ad plenū q̄ dya-  
 bolo cōpellente delinquit:  
 et qui ex pposito malo diligit  
 mala. om̄s peccātes lugēt.  
 om̄s a dyabolo arāveniri  
 et cogi putantes. **C**ū q̄ in  
 sc̄o illo puidēciā dei cogno-  
 uerūt et idellererūt manifeste:  
 qm̄ qui dei fuerūt. pite non  
 potuerūt: qui aut̄ perierūt  
 nō fuerūt dei. qā de manu dei  
 nemo rapere p̄t. **D**eposito de  
 eis luctu cōsolabūtur: et sine  
 mixtura alicui⁹ doloris. i sua  
 sola bñitudine letabuntur.



Nam quoniam diu caritas est sanctorum  
 ad peccatores: et luctus est. Ibi autem  
 nec caritas est sanctorum ad peccatores  
 nec luctus: etiam si propinquus fue-  
 rint. Sicut docet parabola in  
 qua dicit diues abraham.  
**De** abraham miserere mei! et  
 mitte lazarium ut tingat ex-  
 tremum digiti sui in aqua. et  
 refrigeret linguam meam: quia  
 quiter crucior in hac flamma.  
**Rursum** miseratus est ibi abraham  
 filii sui ardentis. **Rursum** quia  
 fuerat epulatus. in qua parte  
 corporis sui plus peccauerat  
 id est in gula: in ea amplius  
 torquabatur. **De** mansueti-  
 mansuetus enim neque irritat  
 malum. neque irritatur a malo?  
 neque aduersus eum preualet causa  
 peccati. neque aduersus alterum ali-  
 quod ex illo nascitur causa peccan-  
 di: sed magis contentus est in  
 iniuria pati quam facere. Nam nisi  
 contentus fuerit homo ut noceat.  
 nunquam potest esse sine peccato? quia  
 sicut **zania** nunquam sunt minus  
 in agro: sic non sunt minus irri-  
 tatores in mundo. Ille est ergo vere  
 mansuetus: qui cum nocatus fuerit.  
 nec cogitat malum facere. nec  
 facit. **Quoniam** ipsi hereditabunt  
 terram. **Sine** dubio terra uiuorum:  
 de qua scriptum est. **Credo** videre

bona domini: in terra uiuentium. **Ter-**  
 ra autem hec sicut quidam dicit  
 quod diu est in hoc statu. terra est  
 mortuorum: quia uanitati sub-  
 iecta. **Cum** autem libera fuerit  
 de corruptionis seruitute. in liber-  
 tate glorie filiorum dei sit terra  
 uiuorum: ut immortales heredi-  
 tent immortalitate. **Alterum** ex-  
 ponente legi. quod celum in quo  
 habituri sunt sancti dicitur terra  
 uiuorum? que quantum ad nostram  
 regionem inferiorem celum est: quan-  
 tum autem ad illud superius celum.  
 dicitur terra. **Alii** dicunt quia cor-  
 pus nostrum terra est: et quoniam diu  
 quidem subiacet morti. terra  
 est mortuorum? cum autem fuerit  
 transformatum et conformatum  
 corpus glorie christi. erit terra uiuo-  
 rum: et hereditabunt eam. eternam  
 eterni. et spiritalem sanctam. spua-  
 les et sancta. **Hi** qui esuriunt et  
 sitiunt iustitiam. **Esurire** et si-  
 tire iustitiam. est desiderare iusti-  
 tiam dei: ut siue faciunt homines  
 iustitiam dei. siue audiunt. non  
 quod audiatur. uel faciat iustitiam  
 dei. sed ex desiderio cordis?  
 quia omne bonum quod non ex amo-  
 re ipsius boni faciunt homines: in-  
 gratum est ante deum. **Unde** et dominus  
 per iohannem **pro** omni simplicitate  
 uocabat ad potum: sed tamen modo







turbulente. a munde. a modice.  
 a ampli. a ex parte. a pfecte.  
 a interdū. a semp: sedm pos  
 sibilitate huānam. Hoc ipō  
 mō et qui male dicit et cogi  
 tat. videt dyabolū: qā omē  
 malū dyaboli ē signū. In se  
 culo aut illo hoc mō mūdi  
 corde deū videbūt facie ad fa  
 ciem: nō iam p speculū i enig  
 mate sicut hic. **Uti pacifici:**  
 qm filij dei vocabūt. **Par** ē  
 unigenit⁹ deus: de quo ait  
 aplūs. Ipē ē pax nra. Qui  
 ergo pacē diligūt: filij sunt  
 patris. **Pacifici** aut nō solū  
 dicūt qui iimicos i pace reco  
 aliat: sed etā illi qui imme  
 mores maloz diligūt pacē.  
 Multi em sūt qui alios qdē  
 iimicos libenter i pace reco  
 aliat: et ipi iimias suis nū  
 q̄ ex corde recōsiliant. Ipsi  
 tales illuzores sūt pacis: nō  
 amatores. **Par** em illa bona  
 ē. q̄ m corde posita ē: non in  
 verbis. **Vis** cognoscē quis ē  
 verus pacificus? **Audi** ppham  
 dicente. **Cohibe** lingua tua  
 a malo! et labia tua ne loquā  
 tur doli: id ē. lingua malū  
 nō dicit sermonē. **Sicut** em  
 ignis de modica sentilla mag  
 nū cōflat mōdū: ita sermo

mal⁹ de leui occasione magna  
 succedit iimiciā. Illius labia  
 dolos loquūt⁹: qui pacē por  
 tat i labijs: et maliciā seruat  
 i corde. **Si** xpian⁹ es. aut qd  
 loqris h⁹ cogita: a qd cogitas  
 hoc loqre. **Diuerate** a malo:  
 et fac bonū. **Nō** dicit. accede  
 ad malū noli: sed recede a ma  
 lo. **Ille** aut iubet recede: qui  
 accessit. **Sciens** igit⁹ miseri  
 cors de⁹ i continēciā nram?  
 qm si dixisset noli accede ad  
 malū: a pauci. a null⁹ pote  
 rat h⁹ adimplē? nā pene oēs  
 hoies parati sum⁹ ad malū:  
 ideo sic dicit. **Bonū** qdē fu  
 erat: si nec accedes ad malū.  
**Si** aut q̄si homo. natē carna  
 libus motib⁹ excitatus acces  
 sisti ad malū: vel iam saltem  
 ppter cōsiderationē diuini ti  
 moris recede a malo? qm ac  
 cede ad malū forsitan sedm  
 carnē huānā. i firmitatis ē:  
 pmanē i malo et crequi ma  
 lū. malignitatis ē et iiquita  
 tis. **Inquire** pacē et seqre eā.  
**Nō** dicit. si te pax sequatur  
 suscipe eā: sed et si te fugerit  
 sequere eā. **Utputa** si qd liti  
 giū cū aliquo feceris? si qdē  
 ille te p̄us iuitat ad pacem:  
 pax te sequit⁹: cū gaudio susci  
 pe eā. **Quōd** si ille quasi mal⁹



pmanet in malo. pax absco-  
 ditur ab oculis tuis? tu q̄si  
 filius pacis pulsa ianua pa-  
 cis. et hoc e inquirere pacem  
**N**ec dicas. Ille in p̄or inuicia  
 fecit: et p̄us me debet cogae.  
**G**loriosior es tu. si nocitus  
 pacē pecceris: q̄m si nocens.  
**R**uerere ergo pacē: et inueni-  
 as p̄mū pacis. **B**eatī em̄  
 pacifici: q̄m filij dei vocabu-  
 tur. **B**ū qui p̄secutionē p̄ca-  
 unt p̄pter iusticiā. **N**on dicit  
 b̄ū qui a gētilib⁹ p̄secutionē  
 patiūt: ne putes illū solū  
 bonū qui p̄secutionē patit⁹  
 p̄pter ydola nō colenda. **I**deo  
 et qui ab hereticis p̄secutio-  
 nē patitur p̄pter veritatem  
 nō relinquēda b̄tus ē: quia  
 p̄pter iusticiā patit⁹. **G**enti-  
 les em̄ xp̄m negat: hētici  
 aut veritatem xp̄i. **Q**ui aut  
 veritatem xp̄i denegat: ipsū  
 denegat xp̄m. **C**ristus em̄  
 veritas. **E**t ideo heretici qui  
 nō p̄pter xp̄m p̄secutionē fa-  
 ciūt. sed p̄pter veritatem xp̄i:  
 i p̄ma facie xp̄iani vident⁹.  
 reuera aut gentiles sūt. **E**t  
 nō solū hereticus: sed et si  
 aliq̄s ex potētibus q̄ viden-  
 tur eē xp̄iani. forsita p̄pter

peccā sua corrept⁹ fact⁹ fuerit  
 tibi inimicus. et p̄secutus te  
 fuerit: b̄tus es cū iohanne.  
**N**ā et iohānes neq̄ p̄pter  
 gētilitatem. neq̄ p̄pter heresim  
 interfectus ē: sed corripiebat  
 herodē p̄pter adulteriū eius.  
**S**ed et om̄s p̄phete neq̄ a  
 gētilibus regib⁹. sed a suis  
 occisi sūt: nō p̄pter gentili-  
 tatem. sed q̄a corripiebat eorū  
 peccā. **S**i aut qui a suis p̄sis  
 p̄pter causā dei aliq̄ patitur:  
 nō habet mercedē: nec p̄phe  
 habuerit. **S**i aut verū ē qd  
 om̄s p̄phe martires sūt: sine  
 dubio et qui p̄pter causam  
 dei aliq̄ patitur. et si a suis  
 patitur: mercedē habet. **I**deo  
 nō posuit scriptura perso-  
 nas p̄sequētū: sed solā cau-  
 sam p̄secutiōis: ut tu nō as-  
 picias q̄s te p̄sequit⁹. **Q**uid  
 ergo. **S**i quis te p̄secutus  
 fuerit nō p̄pter causam dei.  
 sed p̄pter p̄uatā rem. ut pu-  
 ta ut auferat aliquā rem  
 tuā: ille quidē qui sine cā-  
 e p̄secutus. reus ē. tu autē  
 b̄tus nō es: q̄a nō p̄pter ius-  
 ticiā p̄secutionē passus es.  
 sed p̄pter causam p̄uatam.  
**N**unc si volueris illud adi-



pleze qđ dñi ē. Qui te p-  
 cesserit ad marillā. probe-  
 et alterā. Et qui vult au-  
 ferre que tua sūt noli veta-  
 re. tūc v̄e bñs es: qm̄ et  
 si ab iñsō nō ppter am̄ dei  
 psecutionē paciēbaris: postea  
 tū aut dampnū. ā iniuriā  
 passus es ppter dñm. Si autē  
 resistēris eadē cū pccō et nō  
 ponēris: bñitudinis pdidis-  
 ti mercedē. Hū eritis cū  
vos expbuerit hoies. Post-  
 qđ locutus ē de psecutionib⁹  
 sustinēdis. tūqđ si tñdeat qđ  
 ad eū. dñe quid si psecutio-  
 nē quidē passi nō fuerim⁹  
 ppter te. ul' ppter iusticiam!  
 in oppbriū autē venerim⁹  
 et in blasphemā hoim̄ mi-  
 quoz. Hū nō solū cū pse-  
caione passi fueritis: sed  
etiā cū vos expbuerint  
hoies. Ecce mlti homines  
 ppter causam quidē dei sūt  
 nobis iñmici: sed nō aperte  
 nos psequūt? forsitan qđ  
 nec pnt. tū circūuēntes oīd  
 blasphemāt nos: et dicūt  
 de nobis probrosa. Hū eri-  
tis cū vos oderint hoies. et  
dixerint omē malū verbū  
adūsūm vos mēciantes: ppter  
me. Sicut enī verū ē. qđ qui

calicē aque nobis porrexerit  
 merces nō perit? cōsequēt  
 qui vel vni⁹ leuissimi verbi  
 nobis iñuriā fecerit: iñuria  
 v̄ri vacua nō erit a merce-  
 de. Ut ergo blasphemāt⁹ sit  
 bñs. duo hec cōuenite debet?  
 ut mendacit⁹ blasphemet?  
 et ppter dñm blasphemet? Alio-  
 quin si vni⁹ defuerit: iā nō ē  
 bñitudinis merces. Utputa  
si quis dixerit de te qđ nō ē  
turpe mēdaciū. sed nō ppter  
causā dei. sed ppter aliquam  
pnatā iñiciā: dolens ille qđ  
dem peccauit. tu autē merce-  
dem iusticie nō habes? nisi  
forte cū possis reblasphema-  
re nō blasphemasti ppter ius-  
ticiā dei: aut cū possis te re-  
iūdicare nō reiūdicasti? et tūc  
bñs es? et causā pnatā. scđ  
ē tibi causā dei. Ad si ppter  
causam quidē dei blasphema-  
tus es. tū qđ dictū est de te  
malū verū ē: iterū nō es bea-  
tus? qđ verū ē dictū de te.  
et illa blasphemā p̄tinet t̄  
nō ad mercedē iusticie: sed  
ad vindictā pccō: ideo utrūqđ  
posuit. et mēciantes. et ppter  
me. Gaudete et exultate. Qu-  
ia merces vestra  
mlta ē in celis. Donderate cō-  
fusione terrenā cū glā celesti:



et videre si nō multo leui⁹ ē  
 qđ patimini sup terrā: qđ qđ  
 expectatis in celis. **S** forte  
 dicis. **Q**uis p̄t blasphemia,  
 tus mēdaciter nō dico gaude?  
 sed ul' magnanimit' ferre.  
**Q**uisq̄s vana glā nō delectat?  
**Q**ui em̄ glām cōcupiscit ī  
 celo. obprobria nō timet ī tris!  
 nec cogitat quid loquantur  
 hoīes, p̄pter ipm̄: sed qđ iudi,  
 cet deus de illo. **Q**ui em̄ leta-  
 tur de laude hoīm: ille et de  
 vituperacione hoīm cōtrista-  
 tur q̄ntū letatur. **Q**ui aut  
 de laude hoīm nō extollitur:  
 nec de vitupacōe hūiliatur.  
**U**nusq̄sq̄s ubi glām querit:  
 ibi timet cōfusione. **Q**ui glo-  
 riā querit in tris: cōfusione  
 timet ī tris. **Q**ui aut glām  
 nō querit nisi t̄mō apud  
 deū: cōfusione nō timet nisi  
 t̄mō dei. **S**i miles piculum  
 belli sustinet dū sperat habē  
 predā! q̄nto magis opprobria  
 mūdi nō debetis timē. qui re-  
 gis celestis p̄miū expectatis?

**U**os ep̄s. **Omelia. xj.**  
**S**al terre. **Q**uasi inter  
 rogantib⁹ apl̄is ad quos sit  
 oīa ista locutus? utrū gn̄aliter  
 ad pplm̄. aut ad ip̄os: volens  
 ostendere qm̄ ad ip̄os p̄cipie

hec loquebat. addit. **U**os ep̄s  
 sal terre. **A**d illud respicit qđ  
 superi⁹ dixit: qā doctor oī-  
 b⁹ v̄tutibus debet eē q̄na-  
 tus. **D**ebet eē paup: ut aua-  
 riciā libere voce castiget.  
**D**ebet eē semp suspens⁹ et lu-  
 gens siue sua ul' aliena dehe-  
 ta! ut cōfundat eos q̄ nec  
 peccare dubitat p̄us qm̄ pec-  
 cent: nec postq̄ peccauerūt  
 tristant. qā peccauerūt. **D**eus  
 suspirat et plangit! ut per  
 hoc oñdat: qā gn̄is et peri-  
 culosus ē mūdius iste fidelib⁹  
**D**ebet esuriens et sities eē  
 iusticiā: ut pigros circa bō  
 opa. ul' lectionē fidei. ul' iux-  
 taciōis flagello valeat mda-  
 gare magis exemplo suo. qm̄  
 voce. **D**ebet eē mansuetus!  
 ut magis indulgēdo q̄ iudi-  
 cando regat eccliam: ut ma-  
 gis amet qm̄ timeat. **D**ebet  
 eē misericors alijs. sibi aut  
 austerus! ut sibi quidē ḡue  
 pondus iusticie ponat: alijs  
 aut leue. **D**ebet eē mūdo cor-  
 de! ut nō solū nō se misceat  
 circa negocia secularia: sed  
 nec cogitet de mūdo. **V**iait  
 em̄ ocul⁹ q̄nto mūdi⁹ fuit  
 tanto longius videt! sic aū



q̄to longius fuerit a sollicitu-  
 dine mūdiāli: tanto amplius  
 deo p̄miat̄ ē. **C**uius autē cor-  
 dis oculi mūdu m̄ aspiciat: illi  
 mens nō p̄t deū vidē. **S**it at-  
 pacificus: ut tota ecclā eius  
 q̄ vna sit aīa. **V**bi autē cōcor-  
 dia nō ē. nec orō illic exau-  
 ditur: nec oblatio suscipit̄:  
 q̄a nec ē deus ubi discordia  
 dñatur. **D**ebet autē paratū  
 eē ad passiōē: nō vana de-  
 sideria martiriū habēs: sed et  
 det martirib⁹ constanciā dig-  
 nā. **N**ā q̄m̄ ad sapientes  
 nō miles ille patus dicit̄ ad  
 bellū qui cupisat exire: sed  
 qui potens ē exire. **S**i ergo  
 hīs oībus v̄tutib⁹ fuerit or-  
 natū. tūc est q̄si optimū sal:  
 et totus de illo p̄plus cōditur  
 magis videndo eū. **N**ā p̄ma  
 doctrina ē vidē bonū: scda  
 autē audire. **V**os estis lux mū-  
 di. **D**ū cōsideram⁹ qd̄ opus  
 ē salis. qd̄ autē lucis. amonet  
 nos ut q̄ram⁹ ob quā causā  
 apli salī cōpati sūt: ob quā  
 causā autē luci. **S**alis opus  
 ē rem in eo statu tenē i quo  
 inuenit̄ eā: ut ad deterius  
 mūtari eā nō sinat: ad meli⁹  
 autē p̄ducē nō p̄t. **V**puta te  
 nec carnē. nec putrescat: pu-  
 trida autē nō p̄t tenere r̄cor-

ruptā. **I**uas autē opus ē: ip̄as  
 solue tenebras. et ea q̄ fuerāt  
 in tenebris illustrare. **S**ic et  
 apli ceteriq; doctores. sal qd̄  
 sūt. p̄li xp̄iani. iā cognosce-  
 tis deū: seruātes eū in ip̄a ag-  
 nitione dei. et s̄tate. id ē ter-  
 re culte: que iā verbo trinitis  
 q̄si vomeri aratri subiecta ē  
**L**ux autē sūt gr̄am p̄ducētes  
 eas ad sc̄e lūmē: uel ceteroz  
 qui forte in ecclā ceciderūt i  
 tenebris p̄corū. **I**te bō cōuer-  
 facio sacerdotis sine v̄bo tenet  
 sanctos i s̄tate p̄ sūm exēplū:  
 adducē autē ignoratē ad sc̄i-  
 enā veritatis nō p̄t. **I**tem  
 v̄bū adducē quidē ignoratē  
 ad scienciā veritatis. et sine  
 cōuersatione bona p̄t: tenere  
 autē in fidē ul' s̄tate absq; bō  
 cōuersatiōe nō p̄t. **M**agis autē  
 et scandalizet: sicut i sequē-  
 tib⁹ ostendem⁹. **S**ergo p̄pter  
 bonā cōuersatiōē suā sacer-  
 dotes sūt sal: qm̄ bona con-  
 uersatio sacerdotū. cōditura  
 p̄li ē. **P**pter v̄bū autē doctri-  
 ne lux: qm̄ v̄bū. ignorācie  
 lūmē ē. **P**rius autē vocauit  
 eos sal: postea autē lux: a  
 q̄a p̄oris loci ē seruare quos  
 habes: sc̄i autē vocare q̄s  
 nō habes: aut q̄a p̄us bene  
 viuē ē. sc̄dm autē bñ docere.



**S**ed per bonam conversationem asce-  
 ditur sine dubio ad scientiam:  
 per scientiam autem nescio si ad bo-  
 nam conversationem veniat. **P**ro-  
 vea scientes quidem sine timo-  
 re dei multos videmus: timen-  
 tes autem deum sine scientia videmus  
 nullum. **A**ut quia propter iudeos  
 priores dicti sunt salvi: non addu-  
 ceteros eos ad scientiam dei. sed  
 condientes eos in ipsa scientia.  
**I**ur autem propter gentes in seculo  
 loco vocatas: ideo et comparatione  
 congrua addit et dicit **N**on  
potest civitas abscondi super mo-  
ntem posita. **Q**uia quicquid enim ipsa  
 voluerit esse velata: mons ipse  
 qui portat eam. facit eam omnibus  
 manifesta. **S**ic et apostoli et sa-  
 cerdotes. qui fundati sunt in  
 christo monte excelso non possunt esse  
 absconditi: et si voluerint se  
 abscondere. ipse ipse manifestat  
 eos qui baiulat eos.  
**Q**ue est ista civitas? **E**ccllesia  
 sanctorum: de qua dicit propheta.  
**G**loriosa dicta sunt de te: civi-  
 tas dei. **C**ives autem eius omnes  
 fideles: de quibus ait apostolus.  
**V**os estis aures sanctorum et domes-  
 tici dei. **T**urres illius sunt prophete:  
 de quibus dicitur. **F**iat pax  
 in virtute tua: et habundantia  
 in turribus tuis. **S**icut enim

de turribus iacula contra hos-  
 tes iactantur: sic de prophetis  
 libris contra vanas genti-  
 lium fabulas. et contra insa-  
 nas hereticorum disputationes.  
 salutaria proponuntur veritatis  
 exempla. **P**orte autem eius sunt  
 apostoli: de quibus scriptum est. **D**i-  
 ligite dominus portas syon: quia  
 per illas totus populus intrat  
 ad fidem. **Q**ui autem illi sunt  
 sacerdotes ceterique doctores:  
 de quibus dicit propheta. **A**d hanc  
 iherusalem spirituale est aigeni-  
 gene edificabit muros tuos:  
 quoniam ex gentibus vocati. facti  
 sunt sacerdotes et governatores  
 ecclesie. **S**icut enim murem  
 omnem impetum gentium et he-  
 reticorum ipsi suscipiunt. quasi  
 cum arietibus quibusdam. sic assi-  
 duis persecutionibus feriunt de-  
 rum. id est murem ecclesie: et sicut  
 mortiferas sagittas. sic ista  
 verba purae confessionis eorum: de  
 impia cordis pharetra proce-  
 dentia. doctores quasi lapides  
 vini suscipiunt. et fidei virtute  
 confringunt. **H**ec ergo civitas  
 posita est super montem: id est apostoli.  
 prophete. ceterique doctores edifi-  
 cati in christo. **M**ons enim christus  
 est: de quo ait daniel. **E**t ecce  
 lapis excisus est sine manibus:  
 et factus est mons magnus: et



occupavit totā terrā. **Nūc** p  
 alterā opacionē vult ostēdere  
 quare scōs suos ipē xpc mā  
 festat et nō sinit eos esse ab  
 sensos: id ē qā nec qui accē  
 dūt lucernā. ideo eā accēdūt  
 ut ponāt sub modio. sed sup  
 candelabrū. ut luceat oībus  
 qui ī domo sūt. **Qui** sūt accē  
 sores lucerne. **Pater** et fili.  
**Huc** ē illa lucerna. **Verbū**  
 diuinū de quo dān ē. **Luce**  
 na pedibus meis v̄bū tuū  
 dūe: ut luceat id ē appareat  
 et illūet qui sūt. uel ī domo  
 ecclē. uel ī domo oīm mūdōz.  
**Quid** em̄ candelabrū. **Sic**lia  
 que baiulat v̄bū vite. **Conse**  
 quēter dicit et paul.  
 quos lucetis sicut lumīaria  
 ī s̄do: v̄bū vite continētes.  
**Consequēter** et oīs ecclēsiā  
 ticus vir habens v̄bū dei. di  
 cit candelabrū. **Modij** aut  
 sūt hōēs mūdiales: vacui a  
 deo. et ab oībus que sūt dei.  
 dicūt aut modij. qm̄ sicut  
 modij desup vacui sūt. desub  
 tus aut pleni. sic oīm mū  
 di amatores et carnis. ī spūa  
 libus quidē et diuinis que  
 supiora rē eē dicūt. vacui  
 sūt et insensati: ī inferiorib⁹  
 aut id ē mūdialib⁹ et terre  
 nis aliq̄ten⁹ pleni videntur  
 et sapientes. **Preterea** sicut

ī modio si volueris aliq̄ po  
 nē. **naē** ē ut cadat desup  
 ad inferiora ei⁹ et tenebrosa:  
 sic hōi carnali et mūdiali et  
 vacuo. si dixeris aliq̄ qd ē  
 dei. nō illud tenet ī supiori  
 pte mētis sue aut cordis: n̄  
 portat illud ī ore. sed confes  
 tim cadit de mēte et corde  
 desup ī terrena et tenebras.  
 ut nec ipi p̄sit. nec alijs. **Si**  
 aut et aliqua tēptacio frā  
 fuerit p̄pter v̄bū veritatis.  
 statim reusatur ī terram:  
 et aspiciēs terrā. qm̄ modius  
 v̄bū dei sub se tenet abscon  
 ditū. **Reuersat⁹** em̄ ē et as  
 picies terrā. et abscondens  
 v̄bū sub se: qm̄ p̄pter aliquā  
 causam terrenā nō ē ausus  
 palā p̄loqui fidei veritatem.  
 aut iuidias cēnales timens.  
 a morte. a dāpna. a cetera  
 que obstruit carnales hōēs.  
 ut v̄bū qd crediderūt libere  
 nō audeat p̄fiteri. **Nūc** scēs  
 qm̄ ipē ē laudabilis doctor.  
 qui facit qd docet. addit et  
 dicit. **Sic** luceat lumē v̄rū  
 corā hōib⁹ ut videant op̄erā  
 v̄rā bona: et magnificent  
 p̄rēm v̄rū qui ī celis est.  
**Id** ē. sic illūate docētes. ut  
 nō v̄rā verba tūmō audiat  
 hōēs: sed ut op̄a v̄rā videat.  
 ut quos illūaueritis p̄ v̄bū



q̄i lux: conditio p̄ exēplū  
 operū v̄roz q̄i sales: q̄m q̄  
 docet et facit: vere ille do-  
 cet. Qui aut̄ nō facit qd̄  
 docet: nō aliū docet: sed  
 seipm̄ cōdēpnat. Et meli⁹  
 ē facē et nō docere. q̄m do-  
 cere et nō facē: q̄m qui fa-  
 cit et si tacuerit: aliquos  
 corrigit suo exēplo. Qui  
 aut̄ docet et nō facit: non  
 solū neminē corrigit: sed  
 adhuc ml̄tos scandalizat.  
 Quis em̄ nō moueat ad pec-  
 candū! cū viderit ipos doc-  
 tores pietatis peccātes. Et  
 go p̄ illos quidē doctores  
 qui docēt et faciūt magni-  
 ficat⁹ de⁹! p̄ eos aut̄ qui do-  
 cent et nō faciūt blasphe-  
 mat⁹: Vtputa si bene doceat  
 sacerdotes et meli⁹ viuant:  
 videntes gentiles dicant.  
**B**ndict⁹ de⁹ qui tales habz  
 seruos. Vere em̄ eoz de⁹: ve-  
 rus ē deus. **I**psi em̄ ipē cēt  
 iustus: nūq̄m pplm̄ suū cir-  
 ca iusticiā sic teneret. Nam  
 disciplina dñi: ex moribus  
 familie demonstrat⁹. Non sic  
 phi qui magna loquūt: in  
 modica faciūt. Si aut̄ bene  
 doceat et male cōuersent⁹:  
 videntes dicūt. Quis ē de⁹  
 eoz qui talia agūt. **I**n qd̄

sustineret eos talia facientes!  
 nisi cōsentiret opibus eoz.  
**P**res nri sicut illi estimant  
 ydola colentes. oem̄ iusticiā  
 seruauerūt: isti aut̄ glōsos  
 loquūt sermones. et igno-  
 miniosa faciūt. **V**ides q̄m  
 deus p̄ malos xpianos blas-  
 phemat⁹. **H**ec p̄t dñs bonā  
 opinionē habē: qui malā  
 familiā habet. **V**n dictū ē  
 ad pplm̄ dei **R**omē em̄ dei  
 p̄ vos blasphebat⁹ int̄ gen-  
 tes. **N**olite putare q̄m veni  
 solue legē aut̄ p̄phas: **P**roter  
 duas causas dicit se nō ve-  
 nisse ut solueret: sed ut ad-  
 impleret. **P**rimū ut discipu-  
 los suos quos oibus opib⁹  
 adornatos eē debere sup̄  
 docuerat. hīs v̄bis ad suū  
 puocaret exēplū! ut quē  
 admodū ipē oem̄ legē ad-  
 plebat: sic et illi oīa eā  
 mīma legis festinaret im-  
 plē. **D**einde q̄a futur⁹ erat  
 ut calūniarent⁹ eū in dei  
 sabbatis opantē. et lep̄m  
 tangentē q̄i solueret legē:  
 ideo priusq̄m currat ī calū-  
 niā. calūniatorib⁹ satisfi-  
 cit dices. **N**o veni legē solue:  
 sed adimplē. **V**er et p̄phete



duo hec agunt. Ier de xpo pphetant: et legem viuendi constitunt: q̄ utiq; xpc̄ impleuit. De se quide sic. **Qu**natus ē. et vocatus ē emmanuel: q̄n arca ius ē. **Qu**n p̄ntatus ē in templo. et oblati ē pro illo sacrificiū. duo turtures. aut duo columbi: q̄n in egipto fugit legē impleuit: q̄a in nazareth conuersatus ē. **Qu**n ai azno templū ingressus ē: q̄n a pueris laudatus ē. q̄n in maib; p̄ns sp̄m comedauit: q̄n vestimenta sua diuidenda reliquit: q̄n descendit ad inferiora et visitauit om̄s dormientes. sapientia dicente: q̄n adhuc venturus ē vocans terram a solis ortu usq; ad occasu: q̄n sedet in valle iosaphat et iudicabit om̄s gentes adimplet p̄phetas: q̄a nisi h̄ facti fuissent. in edaces erat p̄phete: nūc aut om̄s implete sūt. et adhuc implebūt: cū stelle ceciderūt. cū sol tenebratus fuit. cū luna sanguineo colore mutata fuit: cū celū plicatū fuit sicut liber. **Se**cundū aut modū viuendi. legem impleuit duob; mois: p̄mū exteriores quide legis figuris solues: interiores

aut veritates ei; adimpleb. utputa lege p̄ceptū: omne opus seruile in sabbato quē q̄ facit p̄ter q̄m q̄ fit oī aīe. **Hoc** figurale ē: q̄a nec de; sabbato cessat ab ope. **Sp̄ua** liter aut sedm euāgelij veritate. opus seruile ē p̄am: q̄m oīs qui facit p̄am: seruus ē p̄am. **Om̄e** aut bonū nō ē seruile sed liberale. et aīe fit: licet ipm opus videatur i p̄ma facie corpale. **Vi**des ergo q̄a xpc̄ sabbatis opans adimpleuit legem: nō soluit: manifestauit. nō coauit. **Ite** in lege fuerat scriptū: lepra tangē nō oportet. **Hoc** figuratū ē. **Lepra** em̄ intelligit p̄am: xpc̄ ergo tangēs leprā nō soluit legē: s̄ adimpleuit. **M**udans em̄ leprā iusticiā opans ē nō p̄am: et p̄t hoc iusticiā tetigit. nō p̄am qd ē v̄e lepra. **Na** ille qui p̄am nō fecit. nec dolus iuentus ē in ore ei;: certū ē quia nō tetigit leprā. id ē p̄am. **Me**rito ergo dicit. **Ame** dico vobis: donec t̄nsat celū et terra in p̄nti euāgelio iota v̄nū. uel vn̄ aper a lege nō p̄teribit. donec oīa fiant: q̄m oīa que ab inicio mundi usq;



ad finē erant futura. eorū  
 misteria sūt pphetata i lege.  
 ut ne videatur aliq̄ eorū q̄  
 sūt. deus nō antea cogno-  
 uisse. **P**ropterea dicit. non p̄-  
 fieri ut transeat celū ul' ter-  
 ra. donec oīa que in lege  
 sūt pphetata rebus ipis fue-  
 rint adimpleta. **I**ngenūus  
 hō si uel in vili mēdacio i-  
 uētus fuerit: erubescat. **E**t  
 quō deus qd̄ p̄misit in lege  
 nō faciāt. aut alit̄ faciāt.  
 ubi sapiēs qd̄ dixerit vbi  
 suū nō relinq̄t in vacuū.  
**E**t quō vba diuina sine veri-  
 tati vacua poterit remanē.  
**D**eus hōiēm p̄nit: si qd̄  
 docet aliū ipē nō fecerit.  
**Q**uō xpc̄ qd̄ locutus ē in  
 pphetis: nō adimplebit in  
 ope. **D**einde impleuit legē  
 in minimis istis. **S**i q̄s solue-  
 rit vnū de madatis istis mi-  
 nis. et docerit sic hōiēs:  
minim⁹ vocabit̄ in regno ce-  
lorū. **S**ed p̄mū videam⁹. q̄  
 sūt minima ista madata. **E**t.  
 alij quidē aliter it̄ptati  
 sūt: alij aut̄ aliter. **D**uto  
 aut̄ dñs ipē manifeste osten-  
 dit que sūt: dicēs demonstra-  
 torie. **S**i quis soluerit vnū  
 de madatis istis minimis:

id ē que mō dicitur. **S**i sc̄a  
 talis ē mos loquēdi scriptu-  
 ris? q̄ post modica dictum  
 sūt q̄ iā dicta demonstran-  
 tur: sicut ē ibi. **A**ndite h̄  
 om̄s gentes. **Q**ue h̄. **A**si  
 que in sequētib⁹ versiculis  
 erat dicitur. **M**andata igit̄  
 moysi in actu facilia sūt:  
 nō occides. nō adulterabis.  
 et iō in remuneratiōe mo-  
 dica. i peccō aut̄ magna.  
**M**andata aut̄ xpi sūt. neq̄  
 uiscaris. neq̄ gupiscas.  
 i ipō actu difficilia sūt: et  
 iō in remuneratiōe magna  
 sūt: i peccō aut̄ minima. **Q**uō  
 abstinē ab homicidio. ā ad-  
 ulterio facile ē: ipa em̄ cri-  
 minis magnitudo voluntatē  
 faciendi rep̄ttit. et iō nō  
 habet laudē qui abstineret  
 se ab illis. **N**ā om̄e malum  
 q̄nto grauius crimē ē. tāto  
 leni⁹ videt̄ ad nō faciendū:  
 et grauius facit pecc̄m si fue-  
 rit factū. **N**ō inasci aut̄ dif-  
 ficile ē in actu. q̄ dñs lenis  
 culpa putat̄ nō facile ob-  
 seruat̄ a mlis: et multū  
 laboriosū ē posse nō inasci.  
 q̄ nālit̄ in hōib⁹ inuidia  
 ē plantata: et iō in remun-  
 neratiōe magna nō sūt. q̄



difficile et laboriosum est abstinere ab eis. **M**ercedem et si iratus fuerit homo. aut concupierit? est quidem peccatum quia malum est: non tamen est grave peccatum. quia difficile est abstinere ab eis. Ergo minima mandata ista dicitur episcopi mandata? non irascaris. non concupiscas. quae in observanda quidem magna sunt: in peccato autem minima videntur quantum ad homines. Negligentes ergo illi qui levia peccata committunt. minimi sunt in regno dei? id est quod iratus fuerit. et iratus grande peccatum non fecerit: a pena quidem securus est. non tamen est in gloria? quia et si nichil <sup>male</sup> committit quia securus est iram suam: et non illa repressit in corde suo peccavit. **V**nus inquit nos propheta si irati fuerimus. ut concupiscimus in cordibus nostris iracundiam reprimamus? sciens quoniam si per iracundiam vel leviter peccaverimus: peccatores sumus. **I**tem qui concupiscit: et si non fecerit. peccavit. **Q**uare? Quia vel omnino voluit. **Q**ui ergo doctor est: si ab omnibus abstinerit magnus est. **S**i autem vel levia hic peccaverit. nichil illi prodest sacerdotalis dignitas? sed pietus ab ecclesiis

nec primo choro. sit inter eos qui nec in pena sunt. quia non fecerunt grave peccatum: non tamen sunt in gloria. quia peccata vana aut macula susceperunt. **V**nus subiungit

**N**isi habundaverit iusticia vestra plus quam scribarum et phariseorum: non intrabitis in regnum celorum. **S**cribarum et phariseorum iusticiae sunt mandata moysi: impletiones autem mandatorum illorum sunt mandata episcopi. **H**oc ergo dicit. **N**isi qui super legis mandata etiam haec quae apud illos minima estimantur impleverit? non intrabit in regnum celorum: quoniam illa sicut diximus de pena quidem liberant? non autem etiam introducant in regnum celorum: haec autem et de pena liberant. et in regnum inducunt. **C**ui sit autem idipsum solvere minima haec mandata et non custodire? quare super quidem dixit de solvente. qui solvit unum de minimis istis. minus vocabitur in regno dei. ostendens enim et si minus esse. tamen in regno esse? hic autem de non conservante dicit. **N**isi habundaverit iusticia hominis episcopi plus quam scribarum et phariseorum. non intrabit in regnum celorum? **Q**ui enim non intrabit in regnum: et regnum



erit. Sed vide quia minimum esse  
 in regno: idipsum non est quod ita-  
 re in regnum. Esse enim aliquem  
 in regno non est regnare cum christo:  
 sed esse tantum in populo christi. Tantum  
 si dicat. Qui soluerit et doce-  
 rit sic: inter christianos quidem  
 erit. In minimum christianus. Qui  
 autem intreat in regnum: fit prin-  
 ceps regni cum christo. Sic et ali-  
 bi dicitur. Intreat in gaudium domini  
 tui: hoc est simul gaudeas  
 cum domino tuo. Consequenter et  
 iste qui non intreat in regnum  
 celorum: gloriam quidem regni celorum  
 non habebit cum christo: erit tamen in  
 regno celorum. Nunc iam incipit  
 ostendere que sunt minima illa:  
 quorum solutionem dixerat esse  
 periculosam. Habes inquit quia  
dictum est antiquis non occides?  
ego autem dico. si quis unum fuerit  
frater suo sine causa: reus  
erit iudicio. Hec impletio legis  
 secundum modum vivendi facta est.  
 Facies enim hec christi et doceres:  
 implevit legem non soluit. Non  
 enim christi mandatum contrarium  
 est legi: sed laxius quam lex. Quia  
 datum christi legem in se tenet in-  
 clusam: lex autem non tenet christi  
 mandatum. Qui ergo implet  
 christi mandata: tacite in eis im-  
 plet et legem. Nam qui non iras-  
 citur: multo magis non occidit.

Qui autem implet legis man-  
 datum: non omnino implet et christi.  
 Frequenter enim homo non quidem  
 occidit propter timorem vindictae:  
 tamen irascitur. Vides quia lex  
 impleta est per gratiam? non subtili-  
 ta. Deinde sine mandatis huius  
 christi: nec potest stare legis ma-  
 data. Nam si conceditur licentia  
 irascendi: datur et causa homi-  
 cidii faciendi. Et ita enim ho-  
 micidium generatur. Tolle autem  
 iram: et homicidium non fit.  
 Quibus enim qui irascitur sine causa:  
 quantum ad voluntatem suam. homi-  
 cidium facit: et si non facit propter  
 metum. Ideo dolor quidem non est  
 talis. quemadmodum si factum fu-  
 isset: peccatum autem tale est irascen-  
 tis. Ideo iohannes in canonica  
 epistola sua dicit. Qui odit fra-  
 trem suum sine causa: homicida est.  
 Vide sapientiam christi. Voles ostendere  
 quia ipse est deus qui aliquando locu-  
 tus est in lege? et qui nunc man-  
 dat in gratia. illud mandatum quod  
 ante omnia mandata posuit in  
 lege: illud ipsum mandatum po-  
 suit nunc in principio manda-  
 torum suorum in primis. Scriptum  
 est in lege: non occides. Ideo sta-  
 tim hoc ab homicidio cepit:  
 ut per concordiam mandatorum  
 ipse inveniat doctor legis suus  
 se et gratia. Qui irascitur frater



suo sine causa: reus erit iudi-  
 cij. Ergo qui cū causa: nō erit  
 reus. **Nā** si ira nō fuerit. nec  
 doctrina proficit: nec iudicia stat:  
 nec crimina cōpescit. **Iusta** g̃  
 ira: m̃r̃ ē discipline. **Ira** g̃ nō  
 solū nō peccat qui cū causa  
 irascit: sed econt̃. nisi irat̃  
 fuerit peccat: q̃a paciā irō-  
 nabilis vicia seminat: negli-  
 gētiā nutrit: et nō solū ma-  
 los. sed etiā bonos iūtat ad  
 malū? q̃a malū quidē quib̃  
 icorruptus fuit nō emēdat:  
 bonū aut̃ nisi corruptus fuit  
 perit. q̃a in corde magis p̃ua-  
 let malū q̃ bonū. **Ira** cū  
 causa: dicit̃ iudiciū. **Ira** cū  
 da em̃ p̃p̃e: intelligit̃ cōmo-  
 tio passiois. **Qui** aut̃ cū cā  
 irascit: nā illū iā nō ex pas-  
 sione ē. sed ex causa. **Ideo** iū-  
 dicare dicit̃. nō irasci. **Puto**  
 aut̃ nō de iracūdia carnis  
 loquit̃ x̃p̃t. sed de sp̃i: nec  
 ad carnē loquit̃ sed ad aiām:  
 sicut̃ i sequētib̃ oñdemūe.  
**Sāt** em̃ dñs q̃a et si mada-  
 uerit carni: caro ei nō obau-  
 dit. **Nec** em̃ nō ē possibile  
 ut caro nō turbet̃: q̃a sapiā  
 carnis iūmiciā ē deo. **Legi** em̃  
 dei nō ē subiecta: nec em̃ p̃t.  
 dicente iob. **Homo** natus de  
 muliere. plenū iracūdia. **Quā**  
 ergo homo irascitur. et non

et nō facit qd̃ ira compellit:  
 caro ei irata ē. aiām aut̃ ei  
 nō ē iratus. **Ergo** multi sūt  
 quoz caro irascit: aiā aut̃  
 nō irascit. **Ite** mlti sūt quoz  
 caro nō irascit. aiā aut̃ illoz  
 irascit: id ē qui videtur pa-  
 cientes. et taciti et occulte  
 cogitat̃ malū: et semp̃ req̃-  
 rūt oportunitatē nocendi.  
**Si quis dixerit fr̃i suo sine**  
**causa racha: reus erit cōsilio.**  
 id ē ut sit vñ et cōsilio qui  
 adūsus x̃p̃m fuerit: sicut apl̃  
 in canonib̃ suis interpretat̃.  
**Si quis aut̃ dixerit fatue:**  
 reus erit gehēne. **Racha** di-  
 cit̃ hebraice vacie. **Quāuis**  
 q̃ntū ad sensū verbi vnū est  
 dicē racha et fatue. **Nā** qui  
 vaciū ē. ille fatū ē: et q̃  
 fatū ē. sine dubio ille vaciū  
 ē. et vtriusq̃ vbi vna videt̃  
 iūicia. **Nā** sicut indigna res  
 ē illi dicē fatue qui habet i  
 se scām sp̃iālem i agnicio-  
 nē dei pat̃ et x̃pi: sic idig-  
 na res ē dicē hōrēz vaciū: q̃  
 habet in se sp̃m scām. **Nam**  
 nemo vaciū dicit̃ qui habet  
 sp̃m scām: et nemo fatiū  
 qui x̃p̃m agnoscit. **Et** q̃re  
 illud quidē vbi id ē racha  
 habet penā cōsilio: hoc aut̃  
 gehēne. **Nā** si vnū peccāt ē:



una debet esse et pena amboꝝ  
 Sed quātu ad dicentibꝝ ppositū.  
 dicitur habet hec vba. et si quā  
 tu ad sensu sibi sūt. Racha  
 em̄ vulgare vbu erat apud  
 iudeos. qd̄ nō er̄ ira neqꝫ ex  
 odio. sed aliquo motu vano  
 dicebant: magis fiducia cā  
 q̄ iracūdie. **N**ā una queqꝫ p  
 uicia habet in cōsuetudine  
 aliqd̄ exprobratoriu vbu!  
 qd̄ necesse causa. ul' familia  
 rit̄. aut qm̄ dice solet. ad eos  
 quoz fiducia habet: ut puta  
 p̄uonibꝝ suscepto liberto suo.  
 aut dices pauperi. aut vr  
 banꝫ rusticō. cōtepnens p̄s  
 nā eiꝫ magis q̄ iūmicatibꝝ  
 sibi. **S** forte dicit aliq̄s. **S**i  
 racha iracūdie causa non  
 dicitur? quare parū ē. **N**ā  
 cōtepnionis cā dicit: nō edi  
 ficatōis. **N**ā et si p̄sona illꝫ  
 tibi cōtepnibilis videat: tū  
 dignitas xp̄ianitatis illius  
 cōtepnibilis nō er̄at. **E**t si illū  
 aspice nō debebas: tū xp̄m  
 qui in eo ē. aspice debuisti.  
**D**einde et alia rōne parū ē  
 dice racha: qā et si ille aliq̄  
 vanū audire merebat. te tū  
 dice vanū aliq̄ nō oportebat.  
**S**i sit scriptū. Amen dico  
 vobis: pro oī vbo qd̄cūqꝫ lo  
 cuti fueritis dabitur rationē.  
**Q**uia nō ē lūmen: tenebr̄ ē.

Sed et q̄q̄ bonū nō ē: malū  
 ē. **D**icit apl̄s. **S**ermo malꝫ  
 ex ore vtr̄ nō p̄cedat. **E**t nō  
 dicit. **S**i q̄s bonꝫ t̄mmodo:  
 s̄ si q̄s bonꝫ ad edificatōne  
 fidei. **S**i ergo nec vbu bonū  
 sine cā dice debemꝫ nisi fue  
 rit. p̄ occasione edificatōis.  
 ne ipm̄ bonū vbu dū sine  
 cā dicit. inueniat̄ ē ociosū  
 et fiat malū! q̄nto magis  
 illud vbu dice nō debemꝫ  
 qd̄ a semetipō nāli? malū  
 ē. et ad iūria p̄tinet audi  
 entibꝫ. **D**einde ut quid mēbr̄  
 oris nr̄i qd̄ ad edificatōne  
 aliorū creatū ē. aut ad vsū  
 corpis. aut ad glām dei? tra  
 dimꝫ illud ad misteriu vani  
 tatis. **O**is enī sermo vanꝫ  
 qui dicit: iūudo spū dictū  
 te p̄fertur. **V**anū ergo sermo  
 nē dicentes nō tū ideo peccat  
 qā per illū sermonē aliq̄  
 ledimꝫ: sed qā damꝫ locū  
 in nobis iūudis spiritibꝫ  
 agendi qd̄ volūt. **H**oc sc̄s  
 salomon: dicebat ad deū.  
**D**uo postulo a te. **R**e aufe  
 ras grām tuā a me p̄s quā  
 moriar: et vanū vbu non  
 er̄eat de ore meo. **S**i enī va  
 sa sanctificata ad p̄uatoꝝ  
 vsū t̄ssere peccat est et  
 piculū! sicut docet nos bal  
 tazar qui bibens i calicibꝫ



facatis de regno depositus ē  
 et de vita. **Si** ergo h' vasa  
 ad p̄natos usus t̄sferre pe-  
 riculosū ē in quib' nō verū  
 corpus xpi. sed misterium cor-  
 poris ei' cōtinēt. q̄ntoma-  
 gis vasa n̄i corporis que sibi  
 deus ad habitaculū p̄pauit  
 nō debem' locū dare d̄pabo-  
 lo agendi in eis qd̄ vult. **Si**  
 quis aut̄ dixerit fatue. **In**  
 cōi intelligēdū ē ubiq' sine  
 causa. **I**d ē qui iratus fuerit  
 sine causa. qui iratus sine  
 cā dixerit: qui fatue sine cā  
 dixerit. **Si** aut̄ cedere cū cā  
 peccā nō ē: q̄nto magis cum  
 causa fatue dicē peccā nō ē.  
**R**a et v̄bū malū cū aliqua  
 specie castigatōis: et apud sa-  
 pientē durius ē q̄ flagellū.  
**Q**uid enī. si talis fuerit causa  
 ut nō v̄bis. sed verberē p̄fe-  
 rit' vindicta. **E**re enī et  
 apl'us dixit fatue. **O** m̄ sen-  
 sati galathe! q̄s vos fascina-  
 vit. **S**ed nō peccauit: quia  
 iusta fuerit causa dicendi. **I**tē  
 ad discipulos in via xpi. **O**  
 stulti et tardi corde. **Si** ergo  
 offeris m̄n' tuū ad altare.  
**E**t m̄ sup̄ius dicit q̄ irascit'  
 f̄a suo sine cā: hic qui aut̄  
 dixerit iracha illud. qui aut̄  
 dixerit fatue istud. cōsequēter  
 subūgit. **Si** offeris m̄n' tuū

ad altare: et illic recordatus  
 fueris. q̄ habet aliq' adūsus  
 te f̄e tuus. **H**abet scilicet: si  
 iratus ei fueris sine cā: si  
 dixeris ei iracha. ul' fatue sine  
 causa. **Si** ergo ex h̄is leuib'  
 causis offens' f̄e et nō placā-  
 to: impossibile ē m̄n' deo  
 offerri et suscipi. quō ante  
 cōspectū dei irēdiant' qui  
 f̄e s̄ suos cōulcant. p̄dant'.  
 et alia m̄lta i viduis et orpha-  
 nis nephanda cōmittūt. **I**n  
 p̄mis scire debem' q̄ q̄ndū  
 fideles hoīes aliqua dissen-  
 sione habuerit inter se: de  
 illis nō p̄t eē amicus. m̄n'  
 eorū nō suscipit. orō eorū nō  
 exaudit'. vel si quid aliud bo-  
 nū fecerit: q̄a nemo inter  
 duos īmicos p̄t eē fidelis  
 amicus amboꝝ! utputa si  
 de illo bene loqueris apud  
 istū. displices isti: et ī suspi-  
 cione venis. q̄i qui plus  
 diligas istū. et si ad illū b̄n  
 loq̄ris de isto. displices illi  
 et in suspiatione venis. q̄i q̄  
 plus diligas istū. **I**deo et de  
 nō vult eē amicus fidelis  
 q̄ diu ipi inter se fuerit in-  
 imici: q̄a et si illi misericor-  
 dia fecerit. iste contristatur.  
**E**t si nō cōtristat' q̄a nichil  
 p̄t agere contra deū: t̄n nō  
 cōgaudet in beneficijs ei'.



**S**i autem aliquid poterat contra  
 deum? miseretur ad deum: quia  
 miseratus est inimicum eius. **S**icut  
 et si isti misericordiam fecerint: ille  
 contristatur. **C**onsidera quale  
 habet deus conscientiam circa  
 nos: et quomodo fidem seruat homi-  
 nibus. **Q**uia nos perfecte diligit  
 ideo inimicus nostris non vult esse  
 amicus: quia puta duo inimici  
 eius fideles. **I**deo non vult tibi  
 esse amicus quia illi amicus  
 est: et ideo non vult illi esse ami-  
 cus quia tibi amicus est. **E**rgo  
 te diligens illi est inimicus: et  
 illum diligens tibi est inimicus.  
**N**unquam propter se deus non susci-  
 pit munera nostra: sed propter  
 nos ipsos. **A**lteri aduersatur  
 dum alteri conscientiam seruat:  
 et dum ambos amat. nulli est  
 amicus propter inimicitias am-  
 borum. **E**rgo deus fidem nobis  
 seruabit. inimicorum nostrorum ami-  
 cis fieri non vult: et nos fi-  
 dem deo non seruamus si inimi-  
 cos eius diligimus. et ami-  
 cos odimus. **Q**ui enim ami-  
 cus est infidelium amicos dei odit:  
 et inimicos amat. **S**i autem fide  
 domino seruauerimus sicut ille no-  
 bis! nunquam infidelium amicia-  
 as colerimus: nunquam nos infi-  
 delium misericordiam ingerimus.  
**D**imitte illic munus tuum: et  
 vade propter reconciliari fratri tuo.

**V**ide misericordiam dei. quomodo  
 hominum utilitates amplius aspi-  
 cit: quam suos honores. **S**i enim  
 suos honores magis aspiceret:  
 sic dixisset. **I**nterim offer-  
 munus tuum: et postea vade et  
 reconciliare. **N**unc autem dicit. **V**a-  
 de propter et reconciliare: et sic  
ueniens offeres. **T**amquam si  
 dicat ad illum. **V**ade. ego liben-  
 ter contempnor. libenter ho-  
 noris mei pacior dampnum. li-  
 benter expecto dominus seruos:  
 tantummodo ut vos in amicitiam  
 veniatis. **V**ade ergo: ut scias  
 quia plus diligo concordiam fide-  
 lium meorum quam munera: quia  
 munera hominum nulli deo faci-  
 unt lucrum. **C**aritas enim illorum:  
 dei gloriam operatur. **N**e dicas  
 ille mihi nocuit: non ego illi: ille  
 satisfacere mihi debet. non ego illi.  
**S**i pro gloria salutis tue iubet  
 te dominus amicitiam facere: magis  
 nocitum debes rogare ut dupli-  
 cem gloriam consequaris: vnam  
 quia nocitum es. alteram quia  
 propter rogasti. **S**i enim tibi illi no-  
 cuit et ideo rogas eum? forsi-  
 tam propter tibi deus quia propter ro-  
 gasti: tamen nulla habes mercedem  
 de qua reus constitutus rogasti.  
**S**i autem ille te leserit et propter  
 rogaueris: magnam habebis  
 mercedem. **F**estina ergo inimicum  
 tuum peruenire ad amicitiam.



ne forte te tardante ille p̄ue-  
 niat ad rogandū. et rapiat  
 de manibus tuis pietatis mer-  
 edem. **N**a si ille tibi nocht.  
 et ille te rogat: infelictuosa  
 e amicitia tua. **Q**uā em̄ ius-  
 ticiā fecisti an̄ deū? si rogatus  
 te placaueris. **N**ō em̄ volēs  
 te deus subternē sub pedib⁹  
 eius. iubet te p̄ns rogare: sed  
 volēs tibi hūilitatis glam  
 puidere. **S**ed forte dicis. **E**go  
 volo reconciliari: sed dic michi  
 quō reconciliabor. **Q**ualie  
 p̄cessit offēsiō: talis debet  
 sequi reconciliatio. **S**i cogitatu  
 offendisti: cogitatu reconciliare.  
**O**mē em̄ peccatū quō cōmittit⁹  
 eo nō et penitet⁹. **D**eputa co-  
 gitasti male facē alicui xp̄ia,  
 nō: nō potēs mun⁹ tuū offer-  
 re an̄ altare deū: q̄a habes  
 in corde tuo nocēdi p̄positum.  
**R**ecogita bñ qd̄ cogitaueras  
 malū: et penituiſti. **N**a cogita-  
 tōib⁹ peccatū: cōtencia cogitatio-  
 ne dissoluit⁹. **Q**uis testis?  
**P**h̄a. **Q**uē dicitis ī cordib⁹  
 v̄t̄is: et in cubilib⁹ vestris  
 cōpūgimini. **V**idēs q̄a irasci-  
 nate ē: exequi aut̄ iracūdia.  
 voluntatis. **S**i aut̄ v̄bis lesisti  
 frēm tuū: vade et verbis satisf-  
 far ei ex corde et penituiſti.  
**Q**m̄ aut̄ v̄boꝝ peccatū v̄boꝝ  
 satisfatione dissoluit⁹ testis

e aaron **S**i em̄ detraisset  
 de moyse: vadens v̄bis em̄ ro-  
 gavit dicēs. **R**ogo dn̄e ne i-  
 ferās in nos peccatū: q̄a igno-  
 rauim⁹ qd̄ peccauim⁹ in te.  
**S**i aut̄ opib⁹ alicuē offendis-  
 ti? puta alicui⁹ causā fraude  
 abstulisti: aut rem aliquā p̄  
 violentiā abstulisti: redde ei  
 que abstulisti et penituiſti.  
**Q**m̄ aut̄ abstracte rei peccatū  
 v̄z rep̄tatione dissoluit⁹:  
 testis ē zachēus dicēs. **D**ne  
 quecūq; fraude abstuli: redde  
 in quadruplū. **S**i autē rem  
 alicui⁹ nō tuleris? sed forte  
 castigaueris hoīez impenitē-  
 tē ī iuste: dona ei aliq; pro i-  
 iuria **d**ona dignū. **S**ic em̄  
 scriptū ē in lege. **S**i peccaueris  
 seruū tuū et fregeris illi den-  
 tē: dimitte eū liberū. **S**ed m̄  
 hoc itelligēdū ē. **S**i castiga-  
 ueris alicuē: iurie peccatū. be-  
 neficio ē dissoluedū. **A**lioq; n̄  
 nisi quē factis lesisti. factis  
 placueris? sine causa oras  
 ad deū. sine cā elemosinā fa-  
 cis: de rebus quidē alios spo-  
 liasti. **Q**uid p̄dest tibi si al-  
 ter pro te orat ad deū? et alter  
 adūsus te interpellat ad deū.  
**E**t si ad istius orationē vlt-  
 tibi deus manū facē: illi⁹ int̄-  
 pellatio nō p̄mittit. **M**eli⁹  
 ē ut et si nemini prodes.



nemi noceris: quod ut alios spo-  
 lies. et alios vestias. **Omelia**  
**E**sto consentiens. **XIII.**  
 Adversario tuo cito dū  
 es cu illo in via. ne forte tra-  
 dat te adversarius iudici? et  
 iudex tradat te ministro: et in  
 carcere mittarib. **Festinat**  
 dñs ut ad amicitia festine,  
 in inimicorum nostrorum: quod diu  
 vivim? in hac vita. Vita enim  
 omni hominum communis est. **Ista** vita  
 carnalis per quam oēs homines  
 transeunt boni et mali. scies  
 quod periculosum est: si unus ex inimi-  
 cis pace non facta fuerit mor-  
 tuus. iam postea et si voluerint  
 pacem facere non possunt. cum fuerint  
 separati. **Si** autem quod diu in via  
 huius vite es non feceris pacem  
 cum adversario quem lesisti? sed  
 sic imitantes per mortem ierū-  
 tis ante iudicem christi: tradet te  
 christus. convincens te veni iudicio  
 eius. et iudex tradet te ministro  
 id est angelo penali crudeli?  
 ille mittet te in carcere gehē-  
 ne: et qui in hoc seculo si pacem  
 fecisses. etiam gravissimi operis  
 poteris accipere indulgentiam  
 sicut scriptum est. **Caritas** operit  
 multitudinem peccatorum. **Si** semel  
 condemnatus fueris missus in car-  
 cere. iam non solum de gravibus  
 peccatis. sed etiam de verbo vacuo

quod locutus es. id est et si alicui  
 verba dixisti: et pro eo sunt  
 exigenda a te supplicia. **Tradi-**  
 det autem te iudici adversarius  
 tuus: et si te prius rogaverit  
 ille. **Dicit** enim salomon. **Si** esu-  
 rierit inimicus tuus cibus illum?  
 hoc enim faciēs: carbonem ignis  
 coegeris super caput eius. **Conge-**  
 rere autem carbonem ignis quod  
 est aliud? nisi magis veni fa-  
 cere ante deum? **Frequenter** homines  
 et in hoc seculo mittuntur in car-  
 cere pro peccato: id est in angusti-  
 as et tribulationibus diversis.  
**Ita** plerumque peccantes in homi-  
 bus mittuntur in tribulationes  
 diversas: sed non intelligimus.  
**Angustie** autem huius mundi:  
 carceres appellantur. **Audistis**  
 quia dictum est antiquis: non me-  
 chaberis. **Ego** autem dico vo-  
 bis? quoniam omnes qui vident mulie-  
 rem ad concupiscendam eam: iam  
 mechatus est eam in corde suo.  
**Ecce** alterum mandatum. minimum  
 quidem apud iudeos tunc. et nunc  
 apud omnes: qui non multum curat  
 de anima sua. nec iudicat cor  
 suum. **Qui** iusti sine causa pri-  
 mis suis aliquid non putant  
 esse peccatum? nec concupiscere tantum  
 mulierem alienam putat esse  
 peccatum: opere concupiscere non sub-  
 sequente. **Magnū** autem apud



timētes deū: et cor suū diu  
 dicantes. Magnū etiā apud  
 deū: qui nō tm̄ opus hominis  
 aspiciat: sed vanū cor. Quō  
 mādato lex nō soluit<sup>r</sup>: sed  
 implet<sup>r</sup>: q̄a sine h<sup>o</sup> p̄are nō  
 p̄t legis mandatū. Om̄e ad  
 ulteriu et ḡcupiā nascitur.  
 Quō ergo tollit<sup>r</sup> adulteriū  
 scdm̄ legis mādātū? nisi p̄ci  
 sa fuerit ḡcupiā scdm̄ xp̄i mā  
 datū. Quō ergo sicut ira m̄  
 homicidij: sic et ḡcupiā m̄  
 e adulteriū. Consequēt<sup>r</sup> sicut  
 qui irasat<sup>r</sup> fr̄i suo sine causa  
 occidit eū in corde suo: et si  
 nō occiderit eū p̄pter metū  
 aut ipotenciā suā. etiā homi  
 ada ē apud deū. qui nō ma  
 gis opus cōsiderat q̄ affectū?  
 sic qui cōcupiscit mulierē alic  
 nā. iā mechatus ē eā in corde  
 suo: et si nō habuit eā causa  
 aliqua obistente. etiā adult<sup>r</sup>  
 ē apud deū. qui magis aspiciat  
 voluntatē q̄ opus. qm̄ opus  
 ei adulteriū cōmittendi defuit.  
 nō voluntas. Sed ne forte hōi  
 nes natē hūane misteriu ig  
 norātes. dū q̄siderat q̄a ḡna  
 liter oīs natura carnalis sub  
 dita ē passionib<sup>9</sup>. et nemo ho  
 minū ē. etiā scōz. qui se oīo  
 ab ira. ul' ḡcupiscēcia valeat  
 separare: estimet xp̄m q̄si

ipossibilia ista mādantē. occa  
 sione sibi quere p̄ quā hōies  
 faciat reos: qm̄ oīs qui ipossi  
 bilia mādāt. occasiones offen  
 sionis seminat. et causas pu  
 niendi req̄rit: iō pauca de  
 diuisione voluntatū aīe corpo  
 risq̄ tractem<sup>9</sup>. Sicut duas in  
 nobis habem<sup>9</sup> naturas aīe  
 sil' et carnis: sic duas habe  
 m<sup>9</sup> voluntates. vnā aīe. alterā  
 carnis: duas iras. vnā aīe.  
 alterā carnis: duas ḡcupis  
 cēcias vnā aīe: alterā carnis.  
 Et nata quidē carnis ab hīs  
 oīb<sup>9</sup> nō p̄t separe. Nā nācē  
 habet et irasci et cōcupiscē?  
 et si nō vlt: qm̄ nō est i ar  
 bitrio suo creata. sed sub lege  
 p̄ci. venūdata ē em̄ sub p̄ci.  
 P̄terea dicit apl̄s. Sapientia  
 carnis: inimica ē deo. Legi em̄  
 nō est subdita: nec em̄ potest.  
 Quā autē in arbitrio suo creata  
 ē scdm̄ legē iusticie dei: p̄tēa  
 p̄t et nō irasci si vlt. et nō  
 ḡcupiscē si vlt. Quō ergo iras  
 cit<sup>r</sup> et cōcupiscim<sup>9</sup>. si displi  
 cem<sup>9</sup> nobis et festinam<sup>9</sup> re  
 p̄nere ul' irā. ul' ḡcupiscēcia  
 nram. manifestū ē q̄a caro  
 nra irasat<sup>r</sup>. aut ḡcupiscat so  
 la. nō aīa nra. Quō autē con  
 placem<sup>9</sup> nobis in hīs. et de  
 cernim<sup>9</sup> si potuerim<sup>9</sup> implē  
 iracūdiam nram ul' ḡcupiscēcia



ciam: tunc et anima nostra nascitur  
 et concupiscit sicut anima carnis. **U**nde,  
 vera sciens deus quia carnis  
 natura ei subdita non est nec potest:  
 non mandat carni que manda-  
 dat. **Q**uibus enim sapiens illi po-  
 nit preceptum? qui et si uult non  
 potest obaudire. **S**ed ad animam  
 loquitur et anime mandat que  
 potest deo in omnibus obaudire:  
 que potest etiam carne nascen-  
 te et concupiscere. ipsa nec nasci-  
 a nec concupiscere. **S**i ergo ad  
 animam loquitur et de concupi-  
 scencia anime loquitur dicens. **S**i quis  
 uiderit mulierem ad concupiscen-  
 dum eam: iam mechatus est eam in  
 corde suo. **I**d est. non si quis con-  
 cupiscit secundum desiderium ineni-  
 tabile carnis? sed si quis con-  
 cupiscit secundum uoluntatem anime  
 et consensum decernens. et sta-  
 tuit implere quod cupit. ille tu-  
 libus et si nichil gesserit. tamen  
 iam corde adulter est contra deum:  
 quia forsitan impeditus est ab  
 ope. non operatus in uoluntate.  
**S**i dexter oculus tuus scandaliza-  
 uerit te. **P**uto quod  
 omnis merces nostre iusticie in hoc  
 posita est: quia omni tempore contra  
 carnem nostram lutamur? quia  
 caro concupiscit aduersus spiritum:  
 spiritus autem aduersus carnem. **S**ic  
 enim ait propheta. **T**ota die con-

tristatus ingrediebar: quoniam te-  
 nes mei impleti sunt illusio-  
 nibus. et non est sanitas in carne  
 mea. **S**i ergo secundum prophetam non  
 est sanitas in carne nostra? quid  
 oculos quibus habet. a quot dex-  
 teras in corpore suo: ut secundum  
 maliciam carnis sufficiat pe-  
 na membrorum. **S**ed uideamus  
 ne forte uel sic possibile est  
 intelligere de oculo corpali. uel  
 de manu: sicut totus homo quam-  
 diu peccat uiuit peccato: mor-  
 tuus est autem iusticie. sicut scrip-  
 tum est: et uos cum essetis mor-  
 tui peccatis. **C**um autem gustus fue-  
 rit ad iusticiam uiuet iusticie.  
 mortuus est autem peccato: sic et uinum  
 quoddam membrum. **U**tputa oculus  
 quondam quidem male aspiciat.  
 integer est quidem peccato: erectus  
 autem iusticie. **C**um autem deserit  
 male aspiciat. erectus est a peccato:  
 integer autem iusticie. **S**ed neque  
 sic queritur: nec enim habet ra-  
 tionem hanc interpretatio plenam:  
 propter quod dicit. **S**i dexter oculus  
 tuus scandalizauerit te. **C**id  
 enim? **Q**uando dexter quidem  
 quasi reus eiciat? sinister  
 autem quasi innocens reseruetur.  
**S**ed puto ad animam hec cuncta  
 referri: sicut diximus supra.  
**O**culum ergo dicit anime: id est



mentē p̄ quā aīa videt. De quo et alibi dicit. Si oculus tuus simplex fuerit. Oculus autē iste carnalis nō ē ocul⁹: sed speculū oculi ill⁹ interioris id ē mētis. Habet tñ et cor, p̄s suā mētē. sicut et aīa suā: sicut testat⁹ apl⁹ de mētē quidē aīe dices h⁹ mō. Ignit ego ip̄e mente seruo legi dei: carne autē legi p̄cā. De corp⁹ autē mētē sic Infla, tus mētē carnis suē: et nō tenens caput. Sicut et de manu et pede. Dextera man⁹ hoīs ē volūtas aīe: sinistra autē man⁹ volūtas corporis. Hec autē corporea man⁹ nō ē man⁹: sed organū man⁹ illius. Nisi enī volūtas bona aut mala mouet eā: ad nihil mouet⁹. Dextera itaq; man⁹ hoīs: ē volūtas aīe. Sinistra autē man⁹: ē volūtas corporis. Ideo autē p̄tes aīe dexte vocant⁹? corp⁹ autē sinistre: qm̄ aīa in arbitrio suo creata ē. ad qd̄ voluēt declinare. siue ad bonū. siue ad malū: et sub lege iusticie ē creata ut recta videat. rē audiat. et agat. et ambulet. P̄tes autē corp⁹ sinistre dicunt⁹: qm̄ nō ē in arbitrio suo creata caro: ut siue ad

bonū. siue ad malū declinare voluēt. possit⁹: sed in malo creata ē sub lege p̄cā: nec p̄t a audire. a vidē. aut agē rē. Sicut et oēs s̄i dextri dicunt⁹: p̄cores autē sinistri. Un⁹ q̄sp̄ ergo utrū habet dextrū oculū et sinistrū? Dextrū quidē mētē aīe. sinistrū autē mētē carnis: Dextrā manū volūtas aīe. sinistrā autē volūtas carnis. Quā ergo ex passione carnis cōcupiscim⁹ sicut hoīb⁹? aīo autē resistim⁹ concupiscē n̄e: sinister ocul⁹ scandalizat. id ē mens carnis. nō mētē aīe. sinistra man⁹ scandalizat nō dextera. id ē volūtas carnis nō aīe. Vide nūc qm̄ nō iubet carnis mentem eicere: ul' carnis p̄cāde volūtas. Nec enī fieri p̄t ut caro aliquā cesset a desiderio malo. Desideria autē carnis qd̄ retinē possum⁹ ut nō faciam⁹ qd̄ desiderat caro: p̄cādere autē nō possum⁹ ut nō desideret. Quā autē ex proposito aīe volūm⁹: tūc dextera manus nos scandalizat. et dextera volūtas. Hūc oculū. et istā manū p̄cāde iubet. quā et possum⁹ p̄cāde? qm̄ aīa in arbitrio suo ē: ut ad qd̄ voluēt valeat declinare? caro autem



in arbitrio suo non est sed in malo:  
 vendita enim est sub peccato. et non  
 potest bonum velle. Ideo autem caro  
 sinistra dicitur et anima dextra!  
 quoniam caro ad temptationem nobis  
 creata est: anima autem ad salutem.  
**Hec est sicut arbitror. loci istius**  
**interpretatio vera.** Possimus tamen  
 et alium invenire colorem. Respec-  
 tus vel consideratio mentis. oculi  
 est anime? voluntas aliam? opus  
 faciendi. et movens manum ad  
 aliquid opus. manus anime est: secundum  
 ea que diximus. **Putata erat**  
**multa quidam religiosa. vel virgo**  
**vel vidua: resperari et considerari**  
**et dicitur. Debes visitare**  
**mulierem illam assidue? ut si**  
**quod religionis ignorat quasi muli-**  
**er. instrua eam. et confirmem**  
**ipsam in ipso bono proposito eius**  
**Bonus respectus est iste: et dex-**  
**ter oculi. Sed dum assidue visi-**  
**to est deadi in laqueum deside-**  
**rii eius: et ille respectus meus**  
**dexter. factus est mihi in scandalum.**  
**Quid ergo oportet fieri? Sic**  
**talem illum respectum bonum: qui**  
**mihi generatus est malum. Aut sic.**  
**Vidi orphanam quendam et dixi.**  
**Debes illam accipere in domo mea**  
**et educare? donec veniat**  
**tempus nubedi: et vadens cepi**  
**ei sumministrare que necessaria erant.**  
**Bonum opus hoc. et dextra**

manus est. **Sed dum cum sumministra-**  
**tionibus vidi eam. deadi in laqueum**  
**desiderii eius: et illud bonum opus**  
**meum. et dextra manus. scanda-**  
**lum factum est mihi. Vel ita. Videtes**  
**me fiducialiter age cum ei: scanda-**  
**lizati sunt dicentes. Quid si-**  
**bi vult hoc esse? quod ipse sic fami-**  
**hariter loquitur cum puella. Opor-**  
**tet praedare tale opus bonum:**  
**quod vel michi. vel alteri generat**  
**malum. Nam et quod alteri generat**  
**malum. mihi generat? quia per me**  
**factum est: ut alter scandalizet**  
**in me. Et hec. propositio**  
**generat dicitur. Verumptamen genera-**  
**liter omne bonum quod nos. vel**  
**alios scandalizat: praedare de-**  
**bemus a nobis. Nam quale est**  
**illud bonum? et quo nascitur**  
**malum? Melius est enim ut sine**  
**uno respectu. aut uno bono**  
**ope saluemur? quam ut dum omnia**  
**opera bona voluerimus facere:**  
**cum omnibus peccamus. Sed et alij**  
**aliter interpretantur hunc locum.**  
**Vult inquit christus ut non solum**  
**de peccato nostri peccati curemus.**  
**abstinentes nos ab omni concupis-**  
**centia mala? sed etiam ne vel**  
**propinquum nostrum. vel aliquem ad nos**  
**propinquentes: turpe aliquid agant.**  
**Putata. habes aliquem vel fi-**  
**lium. vel fratrem. vel amicum qui**  
**sic bene aspiciat res tuas quasi**



ppa man<sup>9</sup> tua. et ē tibi q̄st  
 dexta man<sup>9</sup> et illū talem  
 si cognoveris aliq̄ turpiter  
 agere. p̄ade illū ab aīa. et  
 pice longe abs te. q̄a scanda  
 lizat te. q̄a nō solū pro nō  
 p̄cō. s̄ pro p̄cō p̄rimozū  
 nōz quos tū possim<sup>9</sup> cohi  
 bere. nisi aut cohibuerim<sup>9</sup>  
 aut repulserim<sup>9</sup> a nobis.  
 dabim<sup>9</sup> rationē. Et qm̄ oēs  
 r̄p̄iani unū sum<sup>9</sup> corp<sup>9</sup> et  
 alter alterius mēbra. meli<sup>9</sup>  
 ē ut sine uno aut altero tali  
 mēbro saluem<sup>9</sup>: qm̄ ut volē  
 tes illos tales habē. et ip̄i  
 peam<sup>9</sup> cū eis. Dicit<sup>9</sup> ē anti  
quis. Si quis vult dimitte  
vrore: det illi libellū repu  
dij. Ego aut<sup>9</sup> dico vobis. Si  
quis dimittit vrore excep  
ta cā fornicatōis: facit eam  
mechari. Si q̄s dimissam  
duxerit: mechat. Rūc itez  
 mandat mandatu m̄imū  
 apud r̄disāplīnatos et lasci  
 uos. qui nullū estimat eē  
 p̄am vrore dimitte dato li  
 bello repudij: sine quo neq̄  
 stare p̄t legis mādatū. Rūo.  
 Cū p̄mū moyses filios isrl̄  
 eduxit de egipto. q̄nē q̄dā  
 erat israhelite. morib<sup>9</sup> aut  
 egiptij: p̄pter qd̄ more gēti  
 liū contingebat ut vir odi  
 ret vrorem: et q̄a dimitte

illā nō p̄mittebat. p̄aty cāt  
 int̄fici eā: aut si nō it̄erfiac  
 bat p̄pter timorē legis. tamē  
 assiduis cruciatib<sup>9</sup> affligebat.  
 Ideo iussit dari repudiū. nō  
 q̄a bonū erat. sed q̄a reme  
 diū erat mali peioris: ne diū  
 malū v̄ant<sup>9</sup> faceret̄ peiūs.  
 Ergo p̄positū fuit legis repu  
 diū dare mādatib<sup>9</sup>: ut ne ho  
 micidiū fiat. Rūq̄ in fr̄o solo  
 fit homicidiū. p̄one et i vo  
 lūtate. Et corā hoīb<sup>9</sup> quide  
 in fr̄o fit homicidiū: coram  
 deo aut<sup>9</sup> volūtate. Sicut enī  
 qui irascit<sup>9</sup> fr̄i suo sine causa  
 et si nō potuēt occidere eū:  
 occidit eū in corde suo. Et si  
 aut<sup>9</sup> q̄ cōcupiscat m̄iere. et si  
 nō habuerit eā. adulteratus  
 ē eā in corde suo. q̄a volūtās  
 eoz ip̄edita ē nō corrā. sic  
 qui odit vrore suā excepta  
 fornicatōis cā. et sic eā odit  
 ut dimittat eā: et ut n̄ ha  
 beret licētā dimitte di eā.  
 occideret eā. in corde suo oc  
 cidit eā quātū ad deū: q̄a  
 opus homicidij defuit ei. nō  
 occidendi volūtās. Vides er  
 go q̄a lex p̄cipies dare repu  
 diū. opus homicidij cōpesc  
 uit. nō p̄am. Et nō solū  
 homicidij crimē nō sustulit  
 q̄ntū ad deū. sed ead̄ altez  
 dimissiois it̄roduxit p̄am:



qm̄ libellus repudij testimo-  
niū ē soluti cōiugij. Nūq̄  
iusticia soluedi cōiugij. **Ute**  
rea dato repudio. soluti q̄de  
cōiugij publicat<sup>r</sup>. peccatū aut̄  
solucōis magis exaggetat<sup>r</sup>.  
**Tamen** cū de iurante sine  
cā. et de cōpiscete faceret  
vbū: cōpetenter iulit mau-  
datū de vxorib<sup>9</sup> nō dimittē-  
dis. **Si** em̄ qui iurascit<sup>r</sup> futuri  
sine cā reus erit iudicij<sup>?</sup> quō  
nō erit reus qui sine cā for-  
nicatōis sic odit vxorē. ut  
ecā dimittat eā. **Sed** dicitis.  
**Multas** culpas habet vxor  
mea. **Quid** em̄: Tu aut̄ sine  
culpa es. **Si** aut̄ ex t̄neorū  
vicia portare debem<sup>9</sup> dicēte  
aplo. iurē onera v̄ra porta-  
te. et sic adimplebitis legē  
xp̄i<sup>?</sup> q̄tomagis debem<sup>9</sup> vxorē  
tū. **Si** quē viderit mulierē  
ad cōpiscendā eā. adulte-  
ratus ē eā in corde suo<sup>?</sup> quō  
nō pro adulterijs condemp-  
net<sup>r</sup> qui dimittēs vxorē. oc-  
casionē dedit adulteriorū  
cōmittendorū. ut et illa adul-  
teret<sup>r</sup> in alterū. et alter in  
illa. **Nā** vir xp̄ian<sup>9</sup> nō solu  
se cōm̄nare nō debuit: sed  
nec alij cōiuginādi se occa-  
sionē p̄bere. **Alioq̄n.** illozū cri-  
men ad ipsius redūdat peccatū:

qui alijs q̄mittendi c̄m̄iūb<sup>9</sup>  
fuit ē cā. **Vñ** ecā. q̄a qui se  
cūdu legē repudiū dat: q̄tu  
or q̄mittit iūq̄itates. **Pr̄mā:**  
q̄a q̄ntū ad dēū: extitit homi-  
cida. **Secūda:** q̄a dimisit nō  
fornicantē. **Tercia:** quia eā  
fecit adulterari. **Quarta:** q̄a  
et accipies eā. fecit adulte-  
riū. **Nichil** aut̄ hoz q̄mittit<sup>r</sup>:  
nbi seruatiū fuit xp̄i man-  
datū. **Itē** dictū ē. **Nō** p̄iura-  
bis: reddēs aut̄ dñō iurame-  
ta tua. **Ego** aut̄ dico vobis:  
nō iurare oīs ē. **Sic** q̄rtū  
mādatū qd̄ m̄mū putant  
auari<sup>?</sup> qui bñ iurare non  
putant ēē peccatū: sine quo  
nō p̄t stare legis mandati.  
**Nā** nisi iuramentū incidat<sup>r</sup>:  
nō p̄t amputari p̄iuria.  
**Et** iuramento em̄ p̄iurium  
gnātur. **Pr̄mo** em̄ ē q̄ fre-  
quēter iuret: et nō aliq̄n  
p̄iuret. **Et** p̄pter h̄ amonet  
salomon. **Ne** assuescas iura-  
mento os tuū: multib<sup>9</sup> em̄ ca-  
sus in illo. **Sicut** em̄ q̄ facit  
cōsuetudinē frequēter ma-  
nu sua p̄cutē<sup>?</sup> nec ē ut ali-  
q̄n p̄ciat et iniuste: sic q̄  
facit cōsuetudinē iurare in  
reb<sup>9</sup> p̄doneis. **fr̄q̄pter** et in



rebus superfluis. et uoles con-  
 suetudine trahere pinuat. **N**a  
 omni reu consuetudine qn vo-  
 lum9 quide hic facim9: sed  
 no qn volum9 tuc repellim9  
 ea. Et qlis e contra iurates  
 dei snia: docet salom9. **V**ir  
 inqt mltu iurab: no eriet  
 plaga de domo ei9. **S**i ergo a  
 iuratis plaga no recedit!  
 quo a pinuatib9 aliqn recedit.  
**D**ic m amice! iuratio q pfi-  
 cis. **N**a si aduersarius tu9 cre-  
 det te bn iuraturu: nu q  
 iurare te copelleret. **S**ed qa  
 pinaturu te existimat: ideo  
 te iurare copellit. **E**t cu iura-  
 ueris no q in veritate iura-  
 menti tui placatu tacet: sed  
 qsi in dapnacoe pinu9 tui vi-  
 dicatu recedit. **I**uramentu nu  
 q bonu certu habet. **Q**uidam  
 em te estimat auaricie causa  
 iurasse: quida aut et pinuas-  
 se. **Q**ui aut de te bn voluerit  
 suspicari? et si pinuas se te no  
 credit: ta in veritate iurasse  
 affirmare no pnt. **N**emo aut  
 pt defende te religiose egisse.  
**I**deo iurab timicis tuis in ob-  
 pbriu venis: amicis tuis in  
 suspicione. **S** forte dicis. **E**rd  
 facia. **N**o m credit: nec vlt  
 cred nisi iurauero. **A**qesce

magis pecunia pdere: qm sa-  
 lute. **P**eciosior tibi vident9 aia  
 tua: q res tua. **S**i rem aliquā  
 pdideris. vne potes? si den p-  
 dideris quo viues. **A**n nescis  
 qa qd iuratus amittis ppter  
 dei timore? maiore mercede  
 habes de illo q si elemosina  
 dedisses. **E**rd quia cu maio-  
 re colluctacoe facim9: p illo  
 digni9 axonam. **E**cce amice  
 admonco. ne hoem aliqn iu-  
 rare copellas! sine existimas  
 cu bn iuraturu. sine existimas  
 male iuraturu. magis recede  
 ab eo: qa et si ille pinuuerit.  
 tu iqtu ad qsaam tua pinu-  
 rij ill9 fais es cu! qa h9 po-  
 sito cu iurare opellis: ut no  
 iuret: sed ut pinuet. **S**i aut e-  
 u bn iuraturu putares: nec  
 iurare copelleres. **O** incipies  
 qui alteru iurare copellis: nes-  
 cis quid agis. **I**lle et si periu-  
 rauerit? ul cu luco pinuat:  
 tu aut sine luco pinu9 ill9  
 pnceps iueniris. **Q**ui men-  
 tri no dubitat: nec periu-  
 rare timet. **Q**ui em ment9:  
 veritate in corde suo tnsgre-  
 ditur. **Q**ui aut pinuat: in  
 vrbis suis tnsit den. **E**rd ergo  
 mktst inter den tnsire et ve-  
 ritate tnsigredi! cu et ipa ve-  
 ritas sit deus. **H**ec sola disse-



renna ē: q̄a veritatē mētien-  
tes in corde tūsimus. p̄iuram-  
tes <sup>aut</sup> deū in v̄bis. Nā v̄bo hōi-  
bus satisfactum: q̄s̄ia deo.  
Ipe deus qui p̄iurare vetuit:  
ipe postea nō iurare manda-  
uit. Qui ergo in iurando  
nō timet dei p̄ceptū negligē:  
nec in p̄iurando timebit. Quid  
aut̄ vis? Timet deū? an nō  
timet deū? Si timet? eōam  
sine iuramēto nō mētibit.  
Si aut̄ nō timet: neq̄ cū iu-  
ramēto p̄t̄ dicē veritatem.  
Audite vos clerici qui iuram-  
tib⁹ euāgelia sc̄a portatis.  
Quō potestis ab illo iuramē-  
to cē securi? qui san̄ p̄iuris  
datis. Nūq̄ qui ignē port-  
v̄n̄ conflatur t̄cendū? ahe-  
nū ē ab illo t̄cendio? Aut  
qui gladiū portigit v̄n̄ homi-  
cidū cōmittat? nō ē socius  
homicidij illius. Sic et q̄  
occasione p̄iuris p̄stat: colle-  
ga fit p̄iuris ei⁹. Si erat b̄n̄  
iurare iuste dicebatis: quia  
dedim⁹ illis euāgelū ut iu-  
rent. nō ut p̄iurent. Nunc  
aut̄ cū sc̄atis q̄a et b̄n̄ iura-  
re parū ē: quō potestis esse  
liberi? qui occasione datis  
v̄n̄ peccat̄ i deū? Cesset ig-  
nis: et incendū nō fit. Sub-

trahē gladiū: et homicidū  
nō cōmittit. Sic tolle iura-  
mētū: et p̄iurū nō fit. Nec  
de illis dicta sūt qui iurant  
p̄ deū: eoz̄ aut̄ q̄ iurāt per  
elemēta. execrabilior̄ n̄ q̄nt̄.  
Celi aut̄ et terra et̄. deus  
ad misterū sibi creavit: nō  
hōib⁹ ad iuramētū. Ecce enī  
in lege p̄cipit: ut per nullū  
iuret̄ nisi p̄ deū. Qui autē  
iurat p̄ celū. aut p̄ terrā. a  
quidq̄ aliud ē per qd̄ iurat  
deficiat enī: p̄pterea ydolatriā  
se facit oib⁹ qui p̄ aliq̄ iurat.  
etiā si iurare liceret? q̄a nō  
redderet dno deo suo iuramē-  
ta sua. sed elemētis: et dupli-  
citer peccat? p̄mū q̄a iurat:  
deinde q̄a deficiat illū p̄ quē  
iurat. Et vidē. q̄a si p̄ singula  
h̄c̄ rationē dat: aut q̄b̄ nō  
debet iurare per elemēta.  
Nec per celū inquit. q̄a thro-  
nis ē dei? neq̄ per terram  
q̄a scabellū ē pedū ei⁹ non  
dea? neq̄ p̄ iherosolimā q̄a  
ciuitas ē magni regis. non  
magn⁹ rex? neq̄ per caput-  
tū. q̄a nō potes v̄nū capillū  
albū facē. aut nigrū. Et si  
dicat. Cui⁹ momentū es. ut p̄  
te iurex. Nūq̄ p̄tate habes  
ul̄ v̄nū capillū albū facē. aut



nigra. Sine ergo p filios su-  
os intret qb. sine p se. sine  
p aliquē meliorē: facit illū  
qntū ad se dēi. **Omelia xliii.**

**H**odistis qd dicitur ē an-  
tiq̄s: oculo p oculo.  
Dente pro dente. Ergo aut di-  
co vobis: nō resistere malo.  
Quintū mādatū mīmū qū-  
tū ad hōiēs crudeles: qui pec-  
care se nō arbitrantur si reddi-  
derit mala p malis: nō cōside-  
rantes q dicitur in psalmo.  
**Si reddidi retribuētib⁹ m**  
mala: deādam merito ab in-  
imiciis meis tanis rē. Sine  
cūq̄ enī ille demerit. merito  
se pati debē si reddiderit retri-  
buentib⁹ sibi mala! sicut xp̄ia  
ni oīa illa merito se eē pas-  
suros: si reddiderit retribuē-  
tib⁹ sibi mala. **Rā** et casuri  
sūt ab inimicis suis tanes?  
et p̄scutur⁹ ē inimic⁹ aiab  
eor⁹ et cōphensureret cōcul-  
cabit⁹ in terra vitā eor⁹. et glo-  
riā eor⁹ in pulverē deductu-  
r⁹. **Tamē** sine hō mīmō mā-  
dato. mādatū legis nō p̄t sta-  
re? qm̄ lex p̄cipiēs oculū p  
oculo. dente p dente tale habz  
p̄positū: ut vnusquisq̄ dū ti-  
met de suo mēbro. parcat al-  
teri⁹. et nemo mal⁹ inueniat.  
**Sed** qd de mūdo a scandalis.

qm̄ diu ē mīm⁹ in hō mūdo  
cū dyabolus p̄ncipat: naccē  
ē habūdare maledicētes. per-  
cūciantes. p̄sequētes. **Si** ergo  
iāpim⁹ scdm̄ legis mādatū  
oībus reddē mala p malis?  
om̄s efficiam⁹ mali: et solutū  
ē p̄positū legis! et dū voluit  
eā malos facē bonos: eā  
malos bonos facit malos. **Si**  
autē scdm̄ xp̄i mādatū nō  
resistit malo! et si mali nō  
leniūt. tū boni p̄manebūt  
boni: et sic p mādatū xp̄i.  
impletur legis mādatū. **Rā**  
qui mādatū legis implet!  
nō simul implet xp̄i: ut pu-  
ta qui p̄cūtit. contra legem  
agit! qui autē rep̄cūtit. scdm̄  
legem facit: nō autē et scdm̄  
xp̄i mādatū. **Qui** autē se  
cū dū xp̄i mādatū neq̄ per-  
cūssus rep̄cūtit: tacite et le-  
gis volūtate implebit. **Rā**  
qui p̄cūssus ē nec rep̄cūtit!  
m̄tomagis nec ab inicio p̄-  
cūssisset: qā nō inuenit xp̄m  
solū legē. sed adimplē. **Sed**  
dicit. **Dignius** ē ille rep̄cūti:  
qui cōt̄ legē p̄cūssit. **Quā.**  
**Sed** tu nō es dign⁹ rep̄cūte.  
qā discipul⁹ ill⁹ es. qui ma-  
ledictus nō maledixit. p̄cūss⁹



nō repaſſit. cōfiruſ p̄ crua  
figentib⁹ ſe orauit. Si paſſe  
riſ ergo p̄mit: denegaſti te  
xp̄i eē diſcipulū nō vbiſ ſed  
factiſ. Deinde cū eieceriſ oca  
lū p̄ oculo tuo. et ſtegerit  
dente p̄ dente tuo: nūq̄ per  
hoc reſtituit mēbrū tuū in  
p̄lo loco. Si ergo nō reddide  
riſ malū p̄ malo. et ſi mēbrū  
corp̄iſ p̄didisti: vel hīcū pa  
nēcie acq̄iſti. Si aut̄ reddi  
deriſ corp̄iſ dapnū: paſſuſ  
eſ et ſalutiſ. Et ſi q̄ſ paſſe  
rit te in maxilla: prebe et et  
alterā. Nō em̄ dyabol⁹ tm̄  
de vulnē hūmāi corp̄iſ gau  
det. ſed in vulnē aīe delat⁹.  
ideo em̄ exat̄ aliquē qui te  
pauciat. ut dū tu exat⁹ re  
p̄tiſ eū peceſ: et vno ictu  
vulnerat amboſ. Sāt em̄ q̄a  
vuln⁹ corp̄iſ cito ſanat⁹: vul  
nūſ aut̄ aīe in q̄buſdam cū  
labore: i q̄buſdā aut̄ nūq̄  
ſanat⁹. Ideoq̄ ſi paſſeſ eū.  
in p̄ma q̄dem ſacie illū viaſ  
ſe videriſ: venem̄ aut̄ a dy  
abolo victuſ eſ. Et putāſ  
q̄a te faciāſti de illo: vere aut̄  
dyabolū faciāſti de te. Si aut̄  
nō repaſſeſ eū: ab hōie  
quidē victuſ videriſ: dyabo  
lū aut̄ viaſti. Hec ſc̄dm̄ iuſ

naīa dei. Videm⁹ aut̄ ſc̄dm̄  
voluntate carnale. Nūq̄ ſi te  
paſſeſ eū cōpeſaſti eū:  
ut iā te nō te pauciat. Sed  
magiſ exat̄aſti eū ut adhuc  
te pauciat. Nā itaīdīa p̄  
itaīdīa nō cōpeſat⁹ ſ am  
pli⁹ irritat⁹: quēadmodū  
ſi ignē cū igne cōiūgab: ma  
ior flāma ſucceditur. Si aut̄  
nō repaſſeſ eū. ille iā ſta  
bit: ſi quidē ſapit. conſuſuſ:  
ſi aut̄ nō ſapit. faciāſti. Et  
nō ſolū iterū nō te repaſſit:  
ſed forſitan q̄puctuſ corde  
penitet: quia te ul̄ ſemel p̄  
aiſſit. Attū et ſi ſic iſam⁹  
ē. ut nec paciencā tuā itel  
ligat. nec cōfundat⁹ in ſc̄o  
ſuo: nūq̄ poteſ tu te ampli⁹  
vindicare q̄ deus erat vindi  
caturuſ. Ideo ſi repaſſeſ eū.  
p̄didisti vindictā. quia te  
ipē vindicaſti: et liberaſti  
eū de māibuſ dei: et reddi  
diſti ei q̄d fecit. Si ergo for  
titer miſeſeſ paciencā age:  
meli⁹ vindicariſ ſalict̄ per  
deū. Et ei qui vlt̄ teā iudi  
cio cōtenet. et tunicā tuā tol  
lere: dimitte ei et palliū.  
P̄mū idigna reſ ē: ut homo  
fideliſ ſtet in iudicio an̄ con  
ſpectū iudiciſ iſideliſ. Nā et  
ſi iſideliſ nō ē: certe et ſeula



ris e. Et qui te venerari debu,  
 erat ppter dignitate fidei: in,  
 dicat te ppter naitate cause:  
 et pdis dignitate xpi ppter ne,  
 goan mudi. **Prone** meli<sup>9</sup> e ut  
 pdas rem mundiale? qm glaz  
 spualem. **Si** em rem pdidit  
 ppter xpm: xpc tibi rem res,  
 tibi pt. **Si** aut ppter rem per,  
 dideris xpm: res tibi non pt  
 restitue xpm. **Demde** nate est  
 ut huilieb te cora iudice: ac  
 subdity fias illi ppter naita,  
 te cause. **Et** forsitan q ppter  
 deu no fueras te huilabuy?  
 huilias te ppter luccu: et fa,  
 aas rem piosiore qm deu.  
**Tercio** qa ome iudiciu irri,  
 tatio cordis e: et cogitacomi  
 malaz. **Si** semel in iudiciu  
 igressus fueris. ia no deside,  
 ras ut veritas cause appare,  
 at: sed ut quocunq mo victor  
 existas. **Si** aut videris quod  
 causa tua sicut frequeter solet  
 fieri in iudicijs. a vrbis. a frau,  
 dibus. a pecunijs repugnet?  
 nate e siliter ut et tu a vrbis.  
 a fraudib. a pecunijs cause  
 tue adesse festines. **Et** si ab  
 inicio consiliu no habuisti ut  
 ageres: postea sic age ipi<sup>9</sup>  
 cotrouisie naitas te copellit.  
**Ram** pmiu pro lucco tantumo

festinabas? postea ia et pro  
 pudore gtendis: et magis co,  
 tentus es eam pitate tm ut  
 vincas. q vinci tm ut ne pec,  
 ces. **Hec** deus illis madat:  
 qui magis diligunt deu qm  
 mudu. **Ra** qui luccu aie mag,  
 nu existimat: dapnu rei mo,  
 dicii putat. **Ra** qui dapnu  
 rei magnu existimat: luccu  
 aie modici putat. **Qui** ergo  
 difficilius putat rem dimittē  
 q in iudicio itoite? h cogitet:  
 qa difficilius e de iudicio sine  
 pcto exire. **facili<sup>9</sup>** em ante  
 iudiciu rem dimittē: q i iu,  
 dicio ciuitate pctu. **Ra** ante  
 iudiciu sicut dixim? vna ca  
 auaricie te copellit: post in,  
 gressu eam causa pudorie.  
**Et** qui vna causa vince no  
 potuisti ppter timore dei? du,  
 as quo vincas. **Ergo** sicut  
 ioseph dimisit palliu in ma,  
 nu metricis et fugit cu me,  
 liore pallio castitatis: sic et  
 tu pice palliu in manu calup,  
 niantis. et fuge cu meliore  
 pallio iusticie? ne forte dimi,  
 vis vendicare veste corpus:  
 piosissima veste aie pdas.  
**Demde** si viderint ifideles xpi,  
 mi te pro durijs durias repe,  
 d qmiores pro terrenis faul,  
 tabus? et usq ad pniem



aie secularia pulsare iudicia to-  
 tm drectore iustu? quod cre-  
 dit spem regni celestis ee ve-  
 ra qua pdicat xpiani? fa-  
 ale eni sperant terrena: qui  
 celestia sperant. Qui aut ter-  
 rena magnope coplectunt?  
 nescio si firmit? celestia cre-  
 dit pmissa. Pro solum ergo  
 ppter lesione aiaz nra p-  
 ciciente sustine debem? au-  
 ferenti que nra sut no repug-  
 nare: sed eam ppter demost-  
 ratione idubitatiliu xpi pmissi-  
 onu? ut ille qui viderit te  
 iurias ppas negligete. ter-  
 renas eam res qsi nichil sper-  
 nente: intelligat qa ve e cer-  
 tissia spes xpianoz in celis  
 pnciosior oibus reb? terrenis.  
 et vita iocundior oi frivacione  
 vite ipi? carnis. Si quis te  
angariaverit mille passus.  
vade oi eo illo alia duo? ut  
 pacia vincat illi? crudelitate:  
 et ondas qa maior e benigni-  
 tatis dei in scis. q? malicia  
 dyaboli i miq? hoib?. Si aut  
 tantu vadis qntu ille te cogit?  
 quo cognosceris seru? dei. Pa-  
 i naitate: bonitas no appa-  
 ret. Ergo te cogit vade  
 ppter naitate hois volentis?  
 qd no te cogit: vade ppter

glam dei benigni. Si vnu va-  
 dis. putat te hoem qualecunq?  
 fecisse: et no poterit qa te an-  
 gariauit. Si aut amph? vadis.  
 intelligit qa seru? dei es: et io  
 iapit illu penite qa ul? vnu  
 te angariavit? et hoc nu ad-  
 ditamentu no fit illi maub?  
 s? magis pena poris audacie.  
 Deinde si illu quide dyabolu  
 exatavit ad te angariandu?  
 et tu vides tibi iuria fieri.  
 a vbis illicitis contdians. a  
 scis bonis no resistas: et lu-  
 cau sciatas qd mlus forsitā  
 bonis opib? acqisisti ppter do-  
 lore modicu pdas. Quid ergo?  
 Vnu vade: ut satisficias ho.  
 Alteru vade ut te ondas: et  
 illu castiges. Terciu? ut dy-  
 bolu suphabundant? cofudas.  
 Dne hec oia madata in pan-  
 peis psona queniunt? dente  
 aut? divitis hois et potens  
 qb exatit. Utina ille alteru  
 no exatiret. Tunicā divitis  
 aut potens p calupniam qb  
 teptavit auferre. Utina ille  
 p calupnia alteru? no aufer-  
 ret. Dimitte et potete qb an-  
 gariat. Utina ille alteru no  
 angariaret. Ergo dives ifen-  
 tuosus e. Et quo adimpleat  
 iustia legis et gre? ut fiat  
 seru? dei pfectus. Quomo.



Si quis multam pecuniam pecierit  
 ab eo: det illi. **L**ex enim est ut al-  
 terius non tollas: sed et tui des.  
**Q**ui ergo multam pecuniam dat:  
 et legem implet et gratiam. **N**am  
 qui de suis libenter dat: multo  
 magis alterius bona non tollit.  
**D**ives ergo per paciam non potest  
 temptari neque probari: quia nemo  
 illi violentiam facit: in largitate  
 autem probatur et temptatur. **I**te pau-  
 per per largitatem non potest temptari  
 et probari: quia non habet unde lar-  
 gatur: et ideo per paciam tempta-  
 tur atque probatur: si benigni-  
 tas eius per inicitiam non mutatur.  
**D**enique si veritatem considerare  
 volumus intelligamus rationem:  
 quod divitiarum nostrarum non sunt nostrarum: sed  
 dei. **D**eus enim dispensator est nobis  
 divitiarum suarum: voluit esse non do-  
 minos: et ideo cui voluerit dat  
 eas: et a quo voluerit tollit.  
**I**llud proprie est noster: quod in nostra  
 potestate est si habere volumus.  
**Q**uid autem noster dicitur? quod et  
 si volumus habere non possumus  
 nisi nobis fuerit datum. **D**enique  
 considera. **U**t quod tibi magis divi-  
 tias credidit quam illi: **N**am quod ex  
 alia massa luti te fecit: ex alia  
 illum: et pro te christum tradidit:  
 et pro illo aliquem angelorum. **S**i  
 per omnia: sic illum diligit quod  
 te. **N**on ideo dedit tibi divitias

ut habeas eas: sed ut tempteris  
 in eis. **I**deo ammonet apostolus. **D**i-  
 vitibus huius mundi precepe non  
 superbe sapere: nec sperare in iter-  
 to divitiarum: sed largos esse com-  
 matores bonorum. **N**am pauper in  
 salute melior est: quam tu in rebus  
 secularibus. **T**ue res proficiant  
 ad illius sustentationem in hoc seculo:  
 ut et illius saltem proficiat ad  
 tuam sustentationem in illo: sicut  
 vltimus in fructuosa dat humorem  
 viti: ut vitis pro se et pro vl-  
 timo offerat fructum. **E**rgo iubet  
 nos christus multum dare pecu-  
 niam: non tamen sub usuris. **Q**ui  
 autem sub usuris multum dat:  
 in prima quidem facie videtur sua  
 non dare: revera autem dat non  
 sua: sed alterius tollit. **N**am  
 videtur quidem caritati succurrere:  
 revera autem in maiorem mittit  
 caritatem. **D**e uno vinculo sol-  
 vit: et multis vinculis alligat:  
 et non propter iustitiam dei dat:  
 sed propter christum lucrum. **S**ilicet enim  
 est pecunia usuraria: aspidis  
 morsus. **S**icut enim quod ab aspi-  
 de percussit: quod delictus vadit  
 in somnum: et sic per suavitatem  
 soporis moritur: sic et quod acci-  
 pit sub usuris: pro tempore delicta-  
 tur quasi qui beneficium accipit:  
 et sic per suavitatem beneficium quoniam  
 non sentit: captivus efficitur.



Na sicut venenum aspidis late-  
ter p oia mebra disturrit et  
corrumpit: sic usura p totas  
facultates eius disturrit. et  
conuertit eas in debitum. Sicut  
enim fermentum modicum quod mit-  
titur in multam farinam. totam  
vero conspersionem corrumpit. et  
trahit illam. et facit illam totam  
fermentum: sic cum usura in do-  
mum alicuius intraneit: totam sub-  
stantiam ad se trahit. et conuer-  
tit in debitum. *Omelia xv.*

**H**odistes quia dictum est an-  
ticipis. Diliges proximum  
tuum: et odio habebis inimicum  
tuum. Ego autem dico. Diligite  
inimicos vestros. Et sic et secundum  
mandatum legem adimplebitis? mi-  
nimus apud homines odibiles  
et uicem odientes: qui inimicum  
odire debent. improba uoce pro-  
nuuntiare non exuberant. Sed si  
iustum fuisset inimicos odire:  
deus te inimicum ex gentibus in  
sua misericordia suscepisset dilectio-  
nem. Ille pro te et filium suum pro  
omni humane passionis opprobriis  
tradidit: usque ad mortem. Ille  
inimicum suum adoptauit: cohe-  
redem unigenito suo fecit: et tu  
ut nudam dilectionem inimico tuo  
reddere non uis? Quid tamen mirum  
si quare illos inimicos amare ui-  
deat? qui nec amicum suum

sincera conscientia seruat. Na  
cum sit mundus iste scandalus ple-  
nus: si amicos diligere uoluerint.  
tamen non poterant inuenire quos dili-  
gerent. Hodie enim iste ipse offen-  
dit in re tali? tamen ille ipse of-  
fendit in altera re: et ita fit  
ut si deuenit homo inimicos suos  
odire. necesse est ut odiat omnes. et  
odiat ab omnibus. Vides quia sicut  
ex ira homicidium nascitur: et ex  
garrula adulterium? sic ex odio  
inimicorum perditur etiam dilatio ami-  
corum. Si autem ad tempus sustines  
eum qui inimicum: postmodum uictum  
beniuolentia tua amabis eum qui  
amicum. Puto quod non tamen pro ui-  
cibus meis Christus ista mandauit  
quod tamen pro nobis? non quia illi sunt  
digni ut diligantur ab aliquo:  
sed quia nos non sumus digni ut  
aliquis odiamus. Odium enim est spiritus  
tenebrarum: et ubique incede-  
rit sordidat sanctitatis pulchri-  
tudinem. Ergo non tamen ideo iubet  
diligere inimicos. ut illos diliga-  
mus? quantum ut a nobis quod ma-  
lum est repellamus. Et ideo non di-  
citur si leseris inimicum? sed si ode-  
ris eum tamen: amplius nouisti  
tibi secundum animam quantum pro illi  
secundum corpus? Et illi forsitan ni-  
hil nocens odientem eum: te autem  
ipsum sine dubio ledit. Si ergo  
peccaueris inimico: tibi apertius



pepassi q̄ illi. Et si bñfeceris  
 ei: tibi ampl⁹ p̄stitisti q̄ illi.  
**I**tem comedo qd̄ sup̄ius dixi?  
 qm̄ ignorātib⁹ miserū natū  
 re hūane: impossibile videt⁹  
 dilige iūmicū. Et v̄e impossi  
 bile ē q̄ntū ad carnis naturā.  
 qā passionib⁹ subiacet? q̄ntū  
 ad aīmū possibile ē. qā p̄tū  
 iudicij ē: iō et regē et retinē  
 p̄t carnē a passionib⁹. p̄t q̄  
 aīa passibile reget carnē:  
 si ipā passionib⁹ eet subiecta.  
**P**uto aut̄ sicut illud qd̄ dan̄  
 ē. ego aut̄ dico nō cōcupiscēs.  
 nō loq̄tur deus ad carnis natū  
 tā que nō p̄t fieri. ut nō gau  
 piscat qd̄ suū ē. sed ad aīam  
 que nō cupiscē p̄t: nā qm̄ q̄b  
 corporalib⁹ quidē motib⁹ ex  
 citat⁹. voluntas aut̄ illi nō i  
 clinat⁹ ut faciat opus qd̄ fa  
 cere iūgat⁹? sed stabili p̄posito.  
 cōtinētia. et opacōe iusticie.  
 irratiōnabilem motū corporis  
 frangit: et si corpe cōcupiscēt.  
 eius aīm⁹ nō cōcupiunt⁹. Si  
 aut̄ cōsenserit exple qd̄ cogi  
 tur. tūc vero dicit⁹ aīmo gau  
 piscē: sic et in hoc loco. caro  
 quidē iūmicū suū diligere nō  
 p̄t. quēadmodū nec ē possibi  
 le ut iūcia nō sentiat sibi illa  
 tā. **E**īa aut̄ iūmicū dilige p̄t?  
 quia dilao nel odiū carnis in

sensu ē: aīe aut̄ m̄telligi p̄t. **P**ro  
 aīa quidē scdm̄ ratiōnē vertit⁹:  
 caro aut̄ iūteribilis ī passione  
 tenet⁹? qā aīa liberata ē et  
 sub p̄ncipatu dei ē: caro aut̄  
 captiua et sub p̄ncipatu dya  
 boli. sicut et mūdus q̄ ī ma  
 ligno positus ē: qm̄ et ipā  
 de mūdo ē. **E**m̄ ergo nocem⁹  
 ab aliquo. et si odim⁹ eū. nō  
 tū exsequim⁹ odiū nr̄m cōsi  
 derantes iusticiā dei? sed ma  
 gis cōstringētes motus dolo  
 ris nr̄i. et bñdicim⁹ et bene  
 facim⁹: cognosce qā caro qd̄  
 nr̄a odit iūmicū nr̄m. que  
 nociua dilige nō p̄t. aīa aut̄  
 diligit iūmicū. **A**lioquin si  
 vnusquisq̄ motus carnis sue  
 cōsideret. nullū facē bonū ī  
 uenit⁹? qā om̄e bonū aduet  
 sante carnis naturā: cōtra  
 dicētes nobis ip̄is explem⁹.  
**D**enique qui te innocētē iūcia  
 tur. si iūcipias cōsiderāre quō  
 a dyabolo possidet⁹ et agit⁹.  
 quō voluntatē suā adimplet  
 p̄ ministeriū ei⁹? nō solū nō  
 irasceris ei. sed adhuc misere  
 ris eius. miseratio aut̄ creat  
 affc̄m. **N**is ergo dilige iūmi  
 cū tuū. **S**i iūcia pateris. no  
 ti iūcia p̄ntem aspice: sed  
 cōsidera glām quā pro met  
 cedē in iudicio cōsecutur⁹ es.



Si equanimiter supportare vo-  
 lueris si dampnum patieris noli  
 hoc dampnum aspice: sed illud  
 patere licet. Illis enim totum vi-  
 detur difficile: qui retributionem  
 non sperant futuri iudicij. Be-  
nefacite hijs qui oderunt vos.  
 Scies deus quia carnalis dilec-  
 tio ex carnalibus beneficiis nas-  
 citur et nutritur: etiam ubi non  
 fuit peccatus. id iubet nos bene-  
 facere inimicis: ut eorum odia-  
 ncia beneficiis compensantur.  
 Si enim dando et accipiendo  
 amicitia nascitur que non est  
 peccatus: consequenter odium et omnis  
 inimicitia beneficiorum assidui-  
 tate compensatur. Ergo benefacite  
 odientibus: ut ex vestra beni-  
 uolentia ipsi se iudicent. quia  
 iniuste vos odierunt. Orate pro  
calumpniantibus vos. Orantes  
 pro inimicis non tantum illos qui  
 tamen nos quomedammodo deo: et ma-  
 gis exaudiamur pro inimicis ora-  
 tes: quam pro nobis. Qui enim  
 pro se orat: non gratia opus  
 exsequitur: sed natura. Quis enim  
 pro se non orat. Qui autem  
 pro inimico suo orat digne ex-  
 auditur: quia gratia opus exsequi-  
 tur. Ut sitis filij patris veri.  
 In quo enim alio cognoscatur  
 quia filij dei sumus: nisi si filios  
 fuerimus deo: filij enim carna-  
 les frequenter similes patre-

tes in specie. et in loquela: aut  
 in visu. et in aliquo corporis  
 signo. filij autem spirituales in  
 salute. Et illi quidem et si filios  
 fuerint nullam laudem merentur:  
 et si dissimiles nullam vituperationem.  
 quia non est in potestate  
 hominis quale accipiat corporis  
 qualitate: filij autem dei si qui-  
 dem si filios fuerint laudandi sunt.  
 Si autem dissimiles vituperandi  
 nimis: quia in potestate unius  
 cuiusque est mensura faciende ius-  
 ticie. Si diligitis eos qui vos  
diligunt: quam mercedem habe-  
bitis. Qui amicos diligit.  
 propter se diligit. non propter deum:  
 et ideo nullam habet mercedem:  
 delat enim cum sua dilectione. Qui  
 autem inimicum suum diligit. non  
 propter se diligit. sed propter deum:  
 ideo magnam habet mercedem:  
 quia contemnit motibus suis. Ubi  
 enim labor seminat: illic me-  
 titur fructus. Estote ergo per-  
fecti: sicut pater vester perfectus est.  
 Qui diligit amicum. pacem qui-  
 dem non facit: iusticiam autem non  
 operatur. Dimidium namque bonum  
 distat a malo: perfecti autem  
 est ut non solum fugiat malum:  
 sed faciat bonum. Ideo dicit.  
 Perfecti estote. ut amicos dili-  
 gatis propter pacem vitandam.  
 inimicos propter iusticiam facien-  
 dam: quam illud de pena liberat.



hoc aut dicit in glam. **hec**  
 em pfecta e dei ymago: que  
 no p oia filat. **ut sitis**  
 filij pns vri: qui sole sun iu,  
 bet orti sup bonos et ma,  
 los: et pluit sup iustos et i,  
 iustos. **ante** posuit sup ius,  
 tos et iustos: qa oia bona  
 deus no ppter oes hoies dat:  
 sed ppter paucos scos: cote,  
 tus e em ut ptores contra  
 meritum suu bonis ei9 scian,  
 tur. **Siliter** et qn de9 a pec,  
 catorib9 irritat? castigatio,  
 ne sua no ppter oes hoies mit,  
 tit. sed ppter solos ptores: tu  
 eqaliter et iustos tangit q,  
 admodu et ptores. **Na** que,  
 admodu i bonis no sepat  
 ptores a iustis: sic nec in  
 malis sepat iustos a ptozi,  
 bus. **In** bonis ptores a iustis  
 no sepat: ne sepati cognos,  
 cant se abiectos ee et despe,  
 rent. **In** malis iustos a pto,  
 zib9 no sepat: ne sepati cog,  
 noscat se electos et glorient?  
 maxie cu nec mali bonis p,  
 sint: sed noceat magis: nec  
 boni malis noceat. sed p sint  
 magis. **Na** male viuētes du  
 bona papiunt: ad preiudiciu  
 suu papiunt: et boni du ma,  
 la paciuntur: ad liberu iusticie  
 eis procedit. **Omelia xviij.**  
**Capitulum sextum**

**A**ttendite aut ne  
 elemosina vram  
 cora hoibus facia,  
 tis: ut videamini  
 ab eis. **In** supiorib9 xpc man,  
 dau dilige imicos: et benefa,  
 cere eis. **Videns** aut qa i ipso  
 bnficio laqus dyaboli latebat  
 idusus: qui bonoz opu solet  
 pdere fructu? na vana carnu  
 nata. qadmodu pmiu diffi,  
 cilis e ad bnfaciendu. ita si  
 bnfecerit facilis e ad iactan,  
 cia boni opis: ppterca i hac  
 pte nos istent diceb. **Atten**  
 dite vobis ne elemosina ves,  
 tra cora hoibus faciatis: ut  
 bonu vrm no ad misteriu va,  
 nitatis pficiat: sed ad usu sa,  
 luti9. **Ad** aut p oibus viris  
 carnalib9 piculosus ee in oi,  
 bus itellexit: hoc cauti9 ma,  
 dat diceb. **Attēdite** ne elemo,  
 sina vram cora hoibus facia,  
 tis: qm oia pene mala seruos  
 dyaboli verant? cōcupia aut  
 vane glē no solu seruos dya,  
 boli. sed eā seruos dei et vi,  
 ros fideles impugnat: magis  
 aut seruos dei q seruos dya,  
 boli. **Vbi** em res agitur glo,  
 riosa: ibi facilius iuenit locu  
 glorificatiōis occasio. **Atten**  
 dite. **Ad** attendam? **Locu**  
 secretu: ubi hoies no sūt. **Sed**  
 q prodest si in loco quidem  
 hoies no fuerit? in corde



aut fuerit cogitatio vana. **Ne**  
 lius ergo e ut in corde no sit  
 cogitatio vana: qm no hoies  
 nisi sint in loco. **Si** ergo cor  
 di vno attende debem? no  
 oculis carnalib? aspice: sed sen  
 su vigilare circa cor nre e.  
**In**uisibilis em serpens et lu  
 bricus que seruare iubem:  
 et latenter in sensu igreditur  
 et seducit. **I**deo no em pt ca  
 ro sordida aspice: sed aia mu  
 da. **S**icut em in loco mudo  
 et specioso. si modica sordis  
 fuerit de longe apparet? si aut  
 ipe locus sordid? fuerit qm  
 uis stercoris iaceat ibi non  
 apparet: nec em pt requiri  
 si ibi e aliq mudu ubi totu  
 e stercus? sic et in corde mu  
 do si surreptio inimici succes  
 serit: mor cor sui ho ruis  
 discernit: qa a spu alieno  
 pulsatur. **S**i aut cor fuerit  
 iniquitatib? plenu: suggestio  
 ne dyaboli in se facile no i  
 tellerit. **Q**uo em introitu  
 eius intelligat? qui semp sub  
 eo e. **I**deo et ante pmisit di  
 ces. **N**e iustitias? ne concupis  
 cas. ne iras. ne malu p ma  
 lo reddas: ne odias proximu  
 tuu? qm qui oibus malis  
 istis subiectus e: cor suu no  
 pt attende. nec itellige dya

boli seductione in eo? quia in  
 veste candida macula cito ap  
 paret: nigra aut vestis et si  
 tota sordida fuerit. no cito ap  
 paret. **E**t quo pt fieri ut co  
 ra hoibus elemosina faciam?  
 ut facientes no sentiam? **S**i  
 pnte aliquo occurrat pauper?  
 quod detur ei absconse. **N**am  
 et si no videtur quid datur?  
 tu videtur qa datur: ducendo  
 em secreto. **S**ed considera quia  
 no dixit timo. ne cora ho  
 bus faciat: sed addidit. ut  
 videamini ab eis. **Q**ui ergo  
 non ideo facit ut ab hoib?  
 videat? et si cora hoib? fe  
 cerit: tu no videt? cora ho  
 bus fecisse. **E**rgo et si sic fa  
 cere elemosina no e possibi  
 le ut nullus videat a senti  
 at: tu eo pposito face. ut no  
 ab hoibus videam. possibile  
 e. **D**icit em dñs. **S**ic luceat  
 lux vra ut videat hoies opa  
 vra: et glorificet prem vrm.  
 no vos. **S**icut ergo accensa  
 lampas abscondi no pt: sic  
 nec opus iusticie pt celari.  
**E**rgo no elemosina ingrata  
 e ante deu que hoibus visa  
 fuerit? sed que ideo facta fuerit  
 ut ab hoibus videat? ut puta  
 oib homo qui aliquod opus  
 facit. cui? causa facit. quod



facit in corde suo. illius et as-  
piciat et personam. **Sic** facit epus  
tota ut aliquem salutes amicum!  
quod dum scribis semper in corde  
tuo amicum illius vides personam;  
propter quem scribis epistolam. **Ite**  
artifex opus tenet in manu.  
semper enim prope odium suum habet  
qui ei opus faciendum commisit:  
dum cogitat quomodo illud facere ma-  
davit. **Sic** et qui propter deum  
elemosinam facit: neminem vi-  
det in corde suo nisi personam  
dei tantummodo propter quem facit.

**Ideo** et si evenerit ut quibusdam  
personis faciat: tamen eius animus illo non  
videt: et si ipse videatur ab eis.  
**Itaque** transisti per viam aliquam cogi-  
tabas: et a multis quidem hominibus  
visus es. ipse autem nullum vidis-  
ti. intendens in id quod cogitabas.  
**Quia** animus sine corpore apud  
semetipsum potest videre quod cogitat:  
corpus autem sine animo nichil potest  
videre. **Ergo** sicut et contra-  
rio fieri potest: ut quis et nullis  
personis faciat elemosinam!  
et tamen personis hominibus videatur  
fecisse: ut puta qui propter homines  
elemosinam facit: id est qui desi-  
derat ut ab hominibus videatur:  
semper in corde suo personas hominum  
non videt. **Ideo** et si evenerit  
ut faciente illo nullus sit personis!  
tamen coram hominibus fecisse videtur:  
quia cor eius semper hominum personas

videbat. **Alioquin** non habebitis  
mercedem apud patrem vestrum. **Et**  
mandatum dat et penam proponit!  
ut vanitatem humanam et si non  
amor insipienter tenet: vel timor  
digni refrenet. **Sed** enim dominus  
vanitatibus esse subdita cernit  
naturam: quia omnis homo quantum  
ad carnem delatatur hominibus  
appareat. **Hec** enim potest fieri ut  
caro nata de vanitate non sit  
vanitatis amator: nec dominus  
amoneret nos ut ne coram  
hominibus faciamus: nisi sciret  
omnes homines velle coram hominibus  
facere. **Quis** mandat alicui ne  
fornicetur: nisi quem lascivum  
esse cognoscit. **Et** mandat  
alicui noli tebrari: nisi quem  
ebriosum esse cognoscit. **Sic** et  
amonitio christi de fugienda  
vanitate: demeritio est vani-  
tatis humane. **Attamen** man-  
dat: quia si caro vana vanitati  
desiderat: et terrena condi-  
tio gloriam suam querit in terra!  
quia non potest terrestriis naturam  
gloriam desiderare celestem: tamen  
anima que de veritate nata est.  
potest fugere vanitatem terrenam. **Ca-**  
ro autem subiecta est: non anima car-  
ni. **Caro** enim aduersus animam  
certare potest: vincere non potest: nisi  
ipsa consenserit ut vincatur:  
anima autem aduersus carnem et cer-  
tat: et vincit. **Ergo** et quod ple-  
na quidem voluntate propter homines



facit: ille ppter hoies fecisse videtur. **S**up au9 aut cor cogitatio <sup>quidē</sup> vana ascendit. desideria hoibus appare. aia aut intelliges. vana cogitacoib9 contradicit. et repulit consiliu carnis. ille ppter hoies no videt fecisse: qa scdm cene quid voluit. scdm aiam noluit. et qd cogitavit passio carnis e: qd elegit iudiciu aie e. **N**ā si ppter vana carnis gaupiaz diam9 elemosina facta ee ingratā? nullū bonū hois p acceptabile ee an dū: cū nullū bonū libe facere p. sed semp cont malas cenis gaupiscētiab certando faciam9 bonū. **Q**uis aut est ho castus. **N**ūq qui gaupiscit. **A**bsit. **S**z qui gaupiscētiā suā vivat. **Q**uis e māsuety. **N**ūq qui nō iustit. **A**bsit. **S**z qui invidiā suā efenat. **H**ic nō ille ppter dū videtur facē elemosinā qui hūanā glam nō cōcipisat: sed qui hūanā glam aie cōtradictioe cōstringit? alioqn oī ope bono nec habem9 mercedē: nō malis cōtrariis vrgem9 per carnē. **I**n oī em ope bono scandalū dyaboli e: sicut scriptū e de demonib9: iuxta semitā scandala posuerūt m? ut ipm bonū nō sit securū et solū: sed iuxta malū positū. semp

reptū sit et pbatū. **S**icut em ubiqz fuerit triticū. nō ē ut illic inveniānt ee **Z**ania? sic ubiqz fuerit bonū dei: illic et scandalū inimici. **Q**uid ergo. **F**ice tu ppositi facē elemosinā: sed ascēdit sup cor tuū velle hoibus apparere. **N**ūq debes subtrahere manū tuā? ut ne des locū vane cogitacoī diceb ap te. meli9 ē ne facia bonū. ne tm inveniānt ppter hoies facē. **A**bsit. **B**ed p fice opus tuū? ne dū vis cogitacoī vane resistē p das opu bonū: veniat tibi in mēte qd dñs ait de tritico et **Z**aniis. **S**inite utqz crescē usqz ad messem: ne edicantes **Z**ania. sil eradicebis et triticū. **T**riticū est em volūtas bona: quā seminauit dñs in hoie. **Z**aniū at e cogitaco mala: quā dyabolus seminavit p carnē. **E**n ergo oī volūtati bone adherent. et desideriu malū. si volueris malā cogitacoī tuā ad plenu tollē: simul tollis et op9 bonū. **N**ā et ipē dyabol9 eo cōsilio seminavit **Z**aniū suū i tritico dei. ut aut certe **Z**ania ei9 effocent triticū dei? aut si quis voluerit dyaboli **Z**ania tollē: sil et eradice et triticū dei. **N**ūq et conti nēb aut vgo? mor cū cōat

Et dicitur est sobrius: nūq qui nō gulam deseruit. absit: sed q in cunctis operib9 suis peramonia seruat;



puerit iā cecidit. **T**antum ple-  
 na voluntate nō concupiscat: ut  
 velit implē concupiam suam.  
**S**i aut ex nōitate carnis co-  
 cupiuit. et cōtradixit concupie  
 sue nō peccauit: sed magis  
 gloriosior ē factus: quā vict-  
 tāqm nō fuisset pulsatus. **E**rgo  
 dicit scriptura. **S**ine: ut  
 maturescat utraq. **I**de adim-  
 ple opus tuū et duc ad per-  
 fectū: et sic illa quidē vana  
 cogitatio q̄ **Z**aniam exstern-  
 tur. id ē soluit: enasciat: bo-  
 nū aut opus q̄ tritū ma-  
 net. **N**ā sic intelligis. si ex vo-  
 luntate tua fuit illa concupia  
 vana: aut ex nōitate carnis.  
**S**i ex voluntate tua fuit: do-  
 les si te faciente elemosinam  
 tuā nullus aspexit. **S**i aut  
 gaudes postea quā elemosina  
 tua in silentio facta ē: scito quā  
 concupia illa nō fuit ex aīo  
 tuo: sed ex uacitate carnis:  
 et ideo q̄ **Z**aniam aruit. **S**ic  
 et cōtines concupiam suā pro-  
 bare p̄t si ex aīo ei⁹ ē quod  
 concupiscat: si etiā postq̄ trāsie-  
 rit concupia voluntate peccadi  
 habet. **S**i aut gaudet quia  
 nō p̄ualuit adāsus eū concu-  
 pia sed q̄fusa recessit: intel-  
 ligat quā **Z**aniam fuit ex ne-  
 cessitate carnis nati: et nō  
 fuit aīe ei⁹ voluntas. **N**ō habe-

bus mercedē apud patrē vīm.  
**Q**uid em̄ a deo recipias? q̄  
 deo nichil dedisti. **N**ā quod  
 p̄pter deū fit: deo dat⁹. et ab  
 eo recipit⁹: qd̄ aut p̄pter hoīes  
 fit in v̄tos effundit⁹. et a nul-  
 lo sperat⁹. **Q**uid em̄ ē hoīm  
 laus. **Q**uasi v̄torū trāsūm  
 cū somnis. **C**essauerit hoīes lo-  
 qui. et pdidit factū suū: qui  
 p̄pter hoīes fecit ut ab eis lau-  
 detur. **S**ue ē em̄ sapia. res  
 dare. et v̄ba vana cōpare.  
 aut certe mercedē dei contemp-  
 nē in p̄petuo manentem ī celis:  
 et fugitiuos hoīm sermones  
 eligere? **M**elius ē em̄ nō fa-  
 cere: qm̄ p̄pter hoīes facere.  
**Q**ui nō facit et si in celo nō  
 inuenit: ul' sup̄ terrā nichil p-  
 dit. **Q**ui aut p̄pter hoīes fa-  
 cit: et in terrā pdit: et ī celo  
 nō inuenit. **V**el illū aspice a q̄  
 laudē expectas. qd̄ sentit de  
 te ideo te laudat: quā p̄pter  
 deū te facere putat. **S**i aut in-  
 telligeret quā p̄pter eū facit:  
 nō te laudaret sed vituperaret  
 magis. **E**rgo illi placere  
 festinas? qui si te aliqui intel-  
 lerit deridebit. **S**ic ē hō.  
 qui p̄pter hoīes bonū facit.  
 sicut mercenari⁹ mal⁹: qui  
 intra tēpus locatōis sue come-  
 dit oēs mercedes suas: cum  
 aut t̄pe expleto recessit. ni-  
 dus egredit⁹. **S**ic ergo vaci-  
 us vadit ad deū: q̄ mercedē



bonorum suorum accipe desideravit in seculo. Tu ergo cum facis elemosinam noli tuba canere: sicut hypocrite. De enim sub impostor est: quia propter homines facit. Aliud enim habet in corde: et aliud monstrat in opere. In facie quidem propter necessitatem hominum facit. et videtur misericors: in corde autem propter suam gloriam facit: et est glorie vane mercator. Tuba enim omnibus actus. vel sermo est. per quem operis iactantia demonstratur. puta qui quando videt aliquam partem facit elemosinam: cetera autem non facit. Hoc tuba est: quia per eius iactantiam iudicatur. Ite qui intercedere aliquo facit elemosinam: ubi autem non est intercessor non facit: hoc consuetudo mala tuba est. Ite si viderit honestam personam qui potest referre dat ei? obsequio et alligato pauperum passionibus nichil dat: et hoc tuba est. Sed et qui in secreto loco silite fecerit. eo tamen proposito ut laudabilis videatur. primum quia fecit. secundo quia abscondit se fecit: ipsa absconditio tuba est elemosine eius. Et quicquid illud fecerit homo pro quod apparet. aut vult apparere quia fecit. tuba est: quia pro illud ipsa elemosina dum fit clamat de se. Ideo non tantum locis. nec actibus secretus servandus est: sed magis voluntas secreta. primum in omni actu

corpali ferre de dyabolo? facere potest? in sola conscientia non potest fieri dolus: quia hominibus suademus. deo autem manifesti sumus? Quia non intelligit homo esse vanum? quod ab hominibus vult videri. Sed cogit amare: quod intelligit vanum. Quid miserius? quam natura humana. Omne animal potest amare quod sibi intelligit bonum: et odire quod intelligit malum: solus homo quod intelligit malum amare cogit: et odire bonum quod intelligit bonum? quia duas habet in se adversantes naturas: quod carni placet. anime displicet: ut sicut ait iob. omnis vita nostra temptatio sit. Et si omnis vita nostra temptatio est: omnis vita nostra et lucrum est. Te autem faciente elemosinam: nesciat sinistra tua quod faciat dextera tua. Ita dudum signavimus hec omnia ad animi diem. non ad carnis: quod hic sermo manifeste declarat. Alio quoniam quantum ad corpus quomodo potest fieri ut nesciat sinistra quod dextera facit. tamen quoniam ambe manus in adiutorium sibi invicem sunt create: ut altera alteri ministeret: nec cito inveniatur opus quod una manus sine altera possit implere. Sed secundum quod diximus superius. dextera manus est voluntas anime. semper ad bonum contendens: sinistra autem



voluntas carnis: semp deo con-  
 traria. **N**esciat ergo carnis  
 voluntas: qd facit voluntas  
 aie. **N**on ergo voluntas e no-  
 bis faciendi ppter deu: volu-  
 tas e aie. et dextera manus  
 nra. **S**i subeunte nobis volu-  
 tate vana ut ab hoib' videa-  
 m'. id e voluntate carnis et  
 manu sinistra represserim: nes-  
 cit sinistra voluntas. qd fecit  
 dextera. **S**i aut subeunti huius  
 moi voluntati vane consense-  
 rim? conuerim? sinistra vo-  
 luntate dextre. et dextera sinis-  
 tre: et notu fecim? sinistree  
 qd opabatur dextera? a certe  
 sicut apli interpretant' in libro  
 canonu qui e de equis: dexte-  
 ra e ppls xpianus qui est ad  
 dextera xpi? sinistra aut oib  
 ppls fidelis: qui e ad sinistra.  
**H**oc ergo dicit. ne xpianu  
 elemosina faciente q est dex-  
 tra: fidelis aspiciat qui e si-  
 nistra. **C**ristianus aut si xpia-  
 nu viderit elemosina facien-  
 te no e contra xpi preceptu:  
 qm ambo dextera sut. **U**t sit  
 elemosina tua in abscondito  
 no tam in abscondito loco: qu-  
 tu in abscondito cosae. Nam  
 si aia intra claustra bone vo-  
 luntatis indusa sit: corpales  
 actus nros abscondere possim?

**S**i aut p vanas cogitationes  
 aia fuerit enagata? nichil p-  
 det corpales actus abscondere:  
 qa sic abscondim? ut amplius  
 publicem?. **S**i p' tunc q vi-  
 det in abscondito: reddet tibi in  
 manifesto. **V**ide qa absconso  
 cordis: no locu sigt. **D**e? em  
 in absconso cordis e: no in  
 absconso loco. **C**onsidera qa  
 no io voluit nos de? in absco-  
 so facere: ut no appareat opus  
 nrm. **A**liothin quo dicit. sic  
 luceat lumine vrm ut videant  
 hoies opa vrm? et glorificet  
 prem vrm qui in celis est.  
**S**ed ut ipse id ondat. Nam  
 gratia e ome bonu qd a no-  
 bis abscondit? a deo aut on-  
 ditur. **N**a si tu tempm ondas.  
 pauci sut qui te laudet? id e  
 qui no itelligit q tu latere  
 poteris: q aut intellexerit.  
 vituperat magis. no laudat.  
**S**i aut deus ondit? nemo  
 vituperat: nisi forte malus  
 cui displicet bonus. **I**mpossibi-  
 le em e ut bonu opus hois  
 in abscondito dimittat deus?  
 sed in hoc solo manifestat. et  
 in illo glorificat: quia glia  
 dei e. **S**icut aut opus malu  
 hois ad glam dyaboli est:  
 in eo em malicie eius virtus  
 ondit? sic et opus bonum  
 gla dei e: in eo em gloria  
 eius onditur. **S**icut ergo



dyabolus qui suggerit malum fieri ipse manifestat malum: ut puta ipse suggerit adulterium facere: et ipse manifestat adulterium. Ipse suggerit homicidium: et ipse publicat homicidium. Sic deus qui dat bonum fieri: ipse publicat omne bonum et manifestat: id est in seculo illo. quia hic merces iusticie in manifesta non potest esse. Puta pro bono opere tuo si te fecerit dimittere: quoniam hic non solum boni sed etiam mali dimittes sunt. magis autem mali quam boni: ideo merces iusticie in dimitte non apparet. Si tibi dederit habere filios. et filios filiorum: et in hijs bonis et diffidenter et boni et mali inveniunt: et ideo iusticie merces manifesta non potest esse. Et omne bonum quod est in seculo desiderabile inter bonos et malos esse: ideo si bonis datum fuerit non apparet. Illius autem seculi bona iam non sunt contra inter bonos et malos: sed tamen bonorum. Ideo cuiuslibet illi benefecit deus manifestum est: quia pro mercede iusticie sue meruit illud bonum: nisi forte sic in hoc mundo reddat in manifesto. facies enim omnibus manifestum et glorificans eum: ut omnes cognoscentes eum dei hominem esse venerentur eum.

Aut si secundum opera estimet: et status bonorum mundi istius. ut puta multi inveniunt in mala. et boni et mali in seculo isto? unde intelligimus quod temptatur in eis quasi boni: et quibus puniuntur quasi malus secundum opera. Si autem opera viderimus bona. sciamus quia temptatur quasi iustus: cuius autem mala dicimus quia puniuntur in eis qui peccator. Sic et bona mundi viderimus et peccatores habere et interdum iustos: propterea secundum opera est manifestum. quam malus si bona in hoc mundo fuerit confectus: dicimus quia nutritur hic iniquitas eius. ut illi in teat gravius. Si autem bonus: dicimus quia reddidit ei deus mercedem iusticie eius. **Omnia xvii.**

**E** Tiam oratis: non eritis sicut ypocrite qui amant stare in synagogis. De oratione nobis est sermo: quam sola qui spirituale tributum animam offert deo de visceribus suis. Omne enim iusticiam quam facit homo secundum potentiam suam facit. et de potentia sua profert. sola autem oratione secundum fidem suam facit: et ex fide sua profert. Vis autem scire quod preciosa sit oratio? Nulla iusticia thymiamati assimilatur nisi oratio sola: sicut in revelatione iohannis auditur: quomodo magnus angelus



am altaris cōspectū p̄cessit  
 habet hurebulū mansi odo,  
 ramētoꝝ ī manu. et dictū ē  
 ei. iste sūt orōnes scōꝝ. **S**i  
 autē em thimiamata bene cō-  
 facta delānt hominē odorā-  
 tē: sic orō iusti suavis ē an-  
 dē. **V**is autē scire dignitatē  
 eiꝝ: angē ut de ore p̄cessit.  
 suscipiūt eā angeli manibus  
 suis: et offerūt an dē: sicut  
 dicit archāgelus ad thobīā.  
**E**go sū: qui orōnē tuā obtuli  
 an dē. **V**is scire v̄tutē ip̄ius.  
**O**raō triū p̄ueroꝝ fecit ut  
 ignis ardens nō adureret. sed  
 delāret: ut flāma quidē vi-  
 deretur. in specie: umbra autē  
 autē esset in ope suo. **Q**uāto  
 ergo glorioza ē. tanto caute  
 seruāda ē: ne p̄pter hōrēs fr̄  
 vilescat. **Q**ui amat in syna-  
 gogis orare. **P**utas q̄a vetat  
 in synagoga orare ī cōnētū  
 hōim. **S**ed eo p̄posito in cō-  
 nētū vetat orare: ut videatur  
 a cōnētū. **A**lioq̄n ī cōnētū  
 fidelū orare laudabile ē. sicut  
 dictū ē. **I**n ecclesijs b̄ndicite  
 dē. **E**t iterū. **A**dorate dnm  
 in aula sc̄a eiꝝ. **P**uto autē nō  
 ad locū et hōrē refert dñs:  
 sed ad p̄positū orantis. **Q**uā  
 qui sic orat ut ab hōibꝝ vide-  
 atur: mēs illꝝ nō dē aspiciat.  
 sed hōrēs qui sūt ibi. et vide-  
 tur sibi in medio multoꝝ oratē.

Ille talis q̄ntū ad p̄positū suū  
 in synagoga orat. **S**is autē  
 orantis mēs solū aspiciat dē?  
 si in illa hōra ē mēs eius q̄  
 nullū habeat circa se: q̄a mēs  
 illius nullū videt qui p̄pter ne-  
 minem orat: et ideo quamuis in syna-  
 goga orat: tū apud se ī secreto  
 videt orare. **D**einde ut orans  
 nichil nouū faciat qd̄ aspiciat  
 hōrēs: ne q̄s voce clamet ut  
 audiat ab alijs: nec expan-  
 dat manus suas ut phariseus  
 in tēplo ut videat a multis:  
 neq̄ pedes suū ap̄te p̄nciat.  
 sed absconse sicut publicanꝝ  
 in tēplo: neq̄ sp̄udenter ocu-  
 los tollat ad celū ut notabilis  
 fiat: et ita quē nemo audit  
 clamāte. nemo aspiciat tale  
 aliqd̄ faciente: iter multos  
 eadē stans in secreto ē. **E**t ī  
 angulis platearū. **N**ō dicit ī  
 plateis. sed in angulis platearū:  
 ut ne si in plateis orauit:  
 q̄si simulatores religionis  
 vituperarent: sed in angulis.  
 ut videant absconse orare.  
**A**sp̄ta vanitas. **S**icut enī  
 q̄a hōcipm absconse orare: lau-  
 dabilis ē. **I**deo fingit se ab-  
 scondē ut duplicit̄ laudent  
 p̄mū q̄a orant: scdm̄ q̄a ab-  
 sconse orant. **E**t ampliꝝ se ma-  
 nifestant p̄ hōcipm q̄ se ab-  
 scondit. **D**ic p̄pocritā: ut qd̄  
 vis ut videaris orans. **P**one



quia laudabilis res est orare. **U**t  
 ergo non vis esse laudabilis?  
 qui vis ut lauderis? **O** isania  
 vanitatis. **E**ssē noluit: quod de-  
 siderant apparere. **A**men dico  
 vobis: repperunt mercedē suā.  
**U**nusquisque ubi seminat. ibi me-  
 tet: et quod seminat hoc metet.  
**P**ropter hoc orat non propter deum:  
 sic et ab hominibus non a deo lau-  
 dantur. **M**endaciter orat. cum  
 non orat? et mendaciter laudan-  
 tur: cum non sint laudabiles.  
**S**perem vacuam religionis ven-  
 dunt: et vobis vacuam laudis ex-  
 emunt. **S**icut oratio eorum deum non  
 delectat: sic nec laus hominum  
 ipsos adornat. **Q**uid enim in ver-  
 bo positum est. tam diu est: quam  
 diu vobis dicitur. **C**um autem finitum  
 fuerit vobis: finitum et bonum quod  
 positum erat in vobis. **T**u autem cum  
 oras. **T**u qui vis ut exaudia-  
 ris. ut non videaris qui esse vis  
 laudabilis: non apparere qui in  
 auribus dei. non in oculis hominum  
 loqueris. **I**ntra in cubiculum tuum  
 et claudere ostium tuum. ut nemo  
 sit tibi nisi tu qui oras: et ille  
 quem oras. **E**t ut quid tibi sit  
 alter? propter eum quem necessarium  
 habes. **T**empus enim orante gra-  
 uat. non adiungit? quia de orationibus  
 non erigitur sed placat: **A**lterum  
 dico alterius cordis. **C**um autem  
 eiusdem sunt cordis? et si multi  
 fuerint orantes. unus

sunt: quia unus spiritus in omnibus orat  
 sicut dictum est. **O**mnis autem crede  
 cum erat unus cor: et anima una.  
**M**elius haec spiritualiter intelligi-  
 tur ad animas dicta. **C**ubiculum  
 enim est cor: vel interioris interior-  
 id est spiritualis: sicut scriptum est.  
**E**tne dicitis in cordibus vestris:  
 et in cubiculis vestris conpingi-  
 mini. **S**piritus autem est sensus car-  
 nalis exterior? per quem omnia  
 bona vel mala super animam in-  
 trant: sicut in canticis in persona  
 ecclesie sapientia dicit. **E**cce fenestrae  
 huius meae pulsant ad ostium. **A**pi-  
 m soror mea: sponsa mea.  
**P**ulsat autem spiritus huius christiani:  
 ut per scripturas divinas  
 bonas cogitationes super cor eius  
 inducat. **E**t ille qui suscipit  
 eas aperit ostium: qui autem expel-  
 lit. claudit. **I**ubet ergo ut animas  
 interiore ingrediatur intellectu  
 quem orat: ut nichil cogitet  
 nisi de quo orat. et quem orat:  
 ut claudat ostium sensus sui  
 carnalis: ut omnes cogitationes  
 carnes et sollicitudines foras  
 expellat. **S**i autem orans de  
 carnalibus rebus cogitauerit?  
 non ita vult in interiore intellere-  
 tum. nec clausit ostium sensus.  
 et ideo tacite sine cogitationibus  
 superfluis animam loquens orationes  
 producit. **S**ecundum hoc. et illud  
 superius intelligi potest. **I**n media  
 autem synagoga orat. qui in



medio multitudinis malorum cogitationum orat: undique mundialibus sollicitudinibus circumdatus. **En** enim oras cogitas de proximis. de filiis. de maritibus. de domo. de possessionibus. de pecoribus. de militia. de lucro. de causis. et alia innumerabilia que super te incaute orantes ascendunt: putas modicum tibi videtur hoc synagoga malorum. **O**mnes enim iste varie species cogitationum: diuisi sunt in mundis spiritibus. **Quo** ergo non in media synagoga orant anima tua? quoniam tot secum inmundos spiritus habuit spectatores et colloquutores. **P**ossimus et intelligere et ostium domus corporis: ut non clamosa voce oremus deum: sed desiderii o tacito. **N**am ex clamosa oratione multa mala nascuntur: maxime hec tria. **P**rimum. qui clamose orat. non credit deum ubique esse: et abscondita audire. **E**t ideo dupliciter deum honorat qui abscondite orat: primum quia orat: secundo quia credit eum abscondita audire sicut et audit. **N**am deus non voce clamosa pulsandus est. sed conscientia recta placandus: quia non est vocis auditor. sed cordis. **S**ecundum autem malum. quia miserum sacratarum petitionum tuarum quas forte non oportebat alterum scire nisi te et deum: in

auribus bonorum hominum et malorum audienda committis. et non audiris a deo: quia indisciplinate orasti: sed adhuc ab hominibus desideris. quibus abscondita tua manifestasti. **T**ertium vero malum: quia clamose orans alterum iuxta te non permittis orare. **V**ocabis enim tuis: impii sensum illum ad tuos sermones. **E**t ideo non solum non exaudiris quia male oras: sed adhuc peccatum colligis: dum orare alios non permittis. **S**ic ergo ora sicut audisti in libro regum anna. que figuram portabat ecclesie: de qua dicitur. **V**ania quidem eius moriebantur: vox autem eius non audiebatur. **E**t per tuos qui videt in abscondito reddet tibi in palam. **U**t tunc cognoscant homines quid orasti: cum viderint te accipisse quod orasti. **O**rantes autem nolite inlatere loqui sicut ethnici. **Q**uos orant gentiles viderunt: aut sciamus quare sic orant. **O**rant demones: quia et si audiunt. exaudire non possunt. **N**am neque mala prestare possunt: nisi permiserit deus. **O**rant reges mortuos. iouem. martirium. ceterosque quorum crimina sunt manifestiora quam nomina: quod nec si uiueret poterat adiuuare. **O**rant ydola insensata: que nec audire possunt. nec dare responsi. **I**uste ergo diu clamant:



ubi qui exaudiat nō ē. **Pre-**  
 wa cū sacerdotes baal deos  
 suos idamaret p̄t sacrificia  
 q̄burēda: deridens eos hely-  
 as dicebat. **Clamate clama-**  
 te fortiter: forsitan em̄ dor-  
 miūt dñi v̄ri. Sic et modo  
 q̄i dormiente dñi acusat:  
 qui orōne suā longo sermo-  
 ne prosequit̄. **Omelia. xviii.**

**S**at em̄ p̄r v̄r qd vob̄  
 nācū sit am̄q̄ peti-  
 tis em̄. Si ergo p̄cognoscāt  
 q̄ volum̄? nō iō oram̄ ut  
 exponam̄ deo q̄ volum̄?  
 sed ut placeat ei p̄stare qd  
 desideram̄. Et si deus placā-  
 dus ē nō docendus? nō est  
 nācū longa narratio: s̄ bo-  
 na volūtas. **Sic ergo orabit̄.**  
**P̄r n̄r** qui es in celis. **Orēm**  
 se magis qm̄ dñm̄ voluit di-  
 ci? ut nobis magnā fiduciā  
 daret ad petendū et spem  
 largā ad impetrandū. quia  
 serui nō semp̄ impetrāt qd  
 petūt. **P̄r** em̄ semp̄ ex bona  
 cōsciā que iusta sūt petunt?  
 nā sic̄pter nō considerāt q̄  
 ad utilitatē dñi p̄tinet: sed ad  
 suā: ideo nō merent̄ semp̄ au-  
 diri. **Filij** aut̄ semp̄ impetrāt:  
 q̄a ex bona cōsciā que iusta  
 sūt petūt? nec cōsiderāt ma-  
 gis quid ad utilitatē suā p̄ti-  
 net q̄ ad pat̄: iō merentur  
 semp̄ audiri. **Et** tu si filiū te

credis dei? illa pete que et tibi  
 expediūt accipe: et illū dect̄  
 p̄stare. **Si** aut̄ semp̄ eū petas  
 carnalia aut̄ et terrena: aut  
 difficile impetras: aut forte  
 nec impetras. **Quo** illa sali-  
 cet terrena tibi p̄stet libeter  
 nō habenti? que et si habeas  
 ubiq̄ amonet te ut cōtemp-  
 nas: **P̄r n̄r**. **Propter** dixit:  
 nō me? **Libenter** exaudit de-  
 q̄ xp̄ian? pro se nō solu. sed  
 p̄ altero orat. **P̄** se em̄ orare  
 nature ē: p̄ altero aut̄ gr̄e.  
**Pro** se orare nācū rei cogit:  
 p̄ altero aut̄ caritas fraternitatis  
 hortat̄. **Pulchrior** ē aut̄ an-  
 te dñi oratio nō quā nācū  
 rei t̄mittit: sed quā caritas  
 fraternitatis cōmedat. **Qui** es  
 in celis. **Vult** ut sciam̄ nos  
 habere p̄m̄ celestē? ut eru-  
 bescam̄ nos terrenis rebus  
 subsiste: scientes nos habere  
 p̄m̄ celestē. **Sicut** em̄ dege-  
 ner filij ad opprobriū p̄tinet  
 generosi pat̄: sic et xp̄ian? **im-**  
 pius ad blasphemā p̄ti-  
 net dei iusti. **Nā** sicut per bo-  
 nos xp̄ianos deus gloriificat̄:  
 sic per malos blasphemāt̄.  
**Sificat̄** nomē tuū. **Quo** s̄  
 ficat̄ ab hōie? qui sificat̄  
 om̄ib: **Aut** qd̄ s̄m̄ ē ut quid  
 sificat̄? **Sed** in se quidem  
 s̄m̄ ē. hoc aut̄ querit̄ ut s̄-  
 ficet̄ in nobis? id ē ut nos



illū sanctificem⁹ in nobis: ut cū  
 nos illum sanctificat. **Sanctificat** que-  
 rim⁹ in nobis. tūc ille sanctifi-  
 cat nos in se. **Nā** qui nō sancti-  
 cat deū: nō sanctificat⁹ a deo.  
**Sanctificam⁹** autē deū in nobis.  
 qm̄ scientes eū scām timem⁹?  
 et sollicitate vigilam⁹: ne forte  
 violem⁹ sātate nobis ei⁹ in no-  
 bis p̄ opa mala. **Sicut** q̄ pre-  
 clau veste vestitus ē. fugit  
 omnē rem sordidā! ne forte  
 cōmānet eū et p̄dat grām  
 candidioris ei⁹: sic qui suscipit  
 deū in corde suo et in spū suo.  
 sollicit⁹ eē debet ne forte con-  
 taminet eū? scēns qā si con-  
 taminat⁹ fuerit in nobis. ip̄e  
 quidē in natā sua cōtamina-  
 bilis manet: tū cōtaminatio-  
 nis sue iūctiā q̄nter nostro  
 vindicabit iteritū. **Adueniat**  
**regnū tuū.** **Regnū** dei dicit⁹  
 vtrūq; quā accipiunt aut  
 iusti p̄ mercedē iusticię. a pec-  
 catores p̄ culpa p̄cā. **Regnū**  
 dei dicitur et scā: sicut scrip-  
 tū ē. **Et colliget** zizania de  
 regno ei⁹: hoc ē de ip̄o xp̄ia-  
 no. **Regnū** dei dicit⁹ et iusticia:  
 sicut dicit. **Auferet⁹** a vobis  
 regnū dei: et dabitur genti  
 facienti fruct⁹ ei⁹. **De** oibus  
 un⁹ ē intellect⁹. **Aliud** ē regē  
 eē: aliud ē regnare. **Sic** em̄  
 deus nāluter rex ē. s̄ non in  
 oibus regnat: nec oib⁹ hōi-

nes sūt regnū ei⁹: qā nec fa-  
 ciūt oib⁹ volūtate ei⁹. **Nā** i  
 oibus iniquis nō deus sed dya-  
 bolus regnat: cui⁹ faciūt vo-  
 lūtate. **Un** sapient⁹ ait apl⁹  
 dicit. **Adūsus** rectores hui⁹  
 mūdi tenebrarū harū. **Non**  
 dixit adūsus hui⁹ mūdi tan-  
 tūmō! sed addidit mūdi tene-  
 brarū: qā nō totius mūdi  
 dñi sūt demones! sed tūmō  
 tenebrarū q̄ sūt in mūdo. **Te-**  
 nebre aut mūdi dicit⁹ hōi-  
 nes iniqui. sicut et scā mūdi  
 tū appellat⁹: sicut ait apl⁹.  
**Quis** aliqñ tenebre nūc aut  
 tūc in dño! qā sicut p̄ scōs  
 deus oñditur in hoc mūdo:  
 sic p̄ iniquos hōies obscurat⁹.  
**Et** p̄tatem quidē habet de⁹  
 in oibus! et p̄dere oēs si vlt:  
 sicut et ip̄m p̄ncipē p̄cōrū.  
**Nā** sicut dyabol⁹ cū sit in po-  
 testate dei! tū qm̄ q̄ntū ad p̄o-  
 sitū suū nō vlt eē dei: nō ē  
 de regno dei. **Sic** et oēs p̄cō-  
 res q̄uis sint in p̄tate dei:  
 tū qā nolūt eē sub eo. nō sūt  
 de regno dei. **Nā** vere iustum  
 regnū dei ē. qm̄ et rex vult  
 hōies habē sub se: et hōies  
 capiūt eē sub eo. **Un** autē  
 rex p̄ violentiā cogit eē sub  
 se: illud q̄ntū ad veritate nō  
 ē regnū. sed tyrānides. **Ideo** et  
 deus q̄uis hōies habeat i po-  
 testate: tū volentes recipit tū.  
 ut nō tyrānis sit. **Sed** rex dya-



volus plane tyrannus est: quia et  
 nolentes compellit sua face vo-  
 luntate. Quid ergo dicit: quia  
 interim duo sunt regna in mu-  
 do. dei et dyaboli: id est iusti  
 et iniqui? et hic queritur ut  
 tollatur de medio regnum dyabo-  
 li. id est iniqui. ut veniat tunc  
 regnum dei. id est iusti. Et  
 ideo dicit: tunc regnum tuum adue-  
 niat: quia interim non omnes sunt  
 iusti. **Ad** tunc fiet: quoniam omnes  
 iniqui cum principe suo dyabolo  
 mittentur in stagnum flammam  
 inferorum? omnes autem sancti resurgent  
 et cunctos obviam domino venient  
 in aere. et semper in hoc mundo  
 erunt cum ipso: et omne quod est in  
 hoc mundo totum sit dei. **Sic** et  
 intelligendum est et de iusticia:  
 quoniam mundus et iusticia et iniquitas  
 regnat. **Cum** autem extincta fuerit  
 iniquitas. sublato dyabolo: tunc  
 iusticia sola regnabit. **fiat vo-**  
**luntas tua sicut in celo et in terra.**  
**Hic** quod non facit deus quod vult  
 ubique. **Dicitur** enim. **Ora** in  
 quocumque dominus voluit fecit in  
 celo et in terra: in mari et in  
 subibus abyssis. **Sed** hoc queritur  
 ut in nobis fiat voluntas dei:  
 id est ut nos eam faciamus. **Quoniam**  
 diu ergo regnum mixtum est in ter-  
 ra. fit quidem voluntas dei in homi-  
 nibus: sed non sicut in celo. **In** ce-  
 lo enim omnes angeli nulli fac-  
 iunt voluntate nisi dei tunc  
 in terris autem non omnes faciunt

dei voluntate: iniqui enim dyabo-  
 li faciunt voluntate. **Cum** ergo  
 regnum dyaboli hoc est iniqui  
 sublato fuerit de hoc mundo: tunc  
 omnes qui sunt super terram solum  
 dei faciunt voluntate: sicut an-  
 geli in celo omnes. **Conter** autem  
 accipi debet quod ait. **Sicut** in  
 celo et in terra: adveniat reg-  
 num tuum: sicut in celo et in ter-  
 ra. **fiat voluntas tua:** sicut  
 in celo et in terra. **Et** vide  
 quoniam caute locutus est. **Pro** dicit.  
**Pro** faciam nomen tuum in nobis:  
 adduc regnum tuum super nos:  
**fiat voluntas tua** in nobis. ut  
 semetipsum videat? et homines sancti  
 facere deus? aut regnum super quod  
 vult adducere. aut voluntatem  
 suam in quibus vult facere: et per  
 hoc inveniat deus personarum  
 acceptor. **Nec** iterum dicit. **San-**  
**tificem** nomen tuum. suscipiam  
 regnum tuum. faciam voluntate  
 tua sicut in celo et in terra:  
 ne hominum tunc modo videat esse quod  
 sanctificant deum: a quod suscipiunt  
 regnum eius. a quod faciunt volun-  
 tate ipsi? sed medie dicit et  
 ipsonaliter. id est sanctificet. adue-  
 niat. fiat: ut utriusque persone  
 opus naturam demonstraret: quia  
 et homo deum naturam habet: et  
 deus hominem ad iusticiam faci-  
 endam. **Pro** sicut homo non potest  
 facere bonum nisi habuerit adiu-  
 torium dei: sic nec deus operatur



in hōie: nisi homo voluerit.  
 Sicut nec trā sine semine. nec  
 semen sine trā fructificat. sic  
 nec hō sine deo: nec deus sine  
 hōie iusticiā opat<sup>r</sup> in hōie. Ac  
 si dicat: **Si** hec agitis. hec ora-  
 tis: digni filij estis hūiusmodi  
 pūb. Panē nr̄m cotidianū da  
nobis hodie. In p̄ma quidē  
 facie sic vident<sup>r</sup> v̄ba sonare?  
 ut qui dicūt panē nr̄m cotidi-  
 anū da nobis hodie: nō habeat  
 in cāstini. aut in post cāsti-  
 nū. Qui p̄paratū habet i cāsti-  
 nū. aut in quāq. a i decem  
 dies? quō p̄t dicē panē nr̄m  
 cotidianū da m̄ hodie. Illud  
 enī petitur: qd̄ interim non  
 habet. **Qd̄** aut possidet? ut  
 q̄ adhuc requirit? **Qd̄** si ē.  
 oratio ista aut paucis p̄t cō-  
 venire: a forsitā nulli. **Qd̄**  
 enī tam fidelis. ut cū possit  
 ampl<sup>9</sup> habere? tū amplius  
 sibi nō seruat nisi cotidianū  
 victū. Forsitā solis cōuenie-  
 bat ap̄lis? qui docēdi gr̄m p̄  
 singulas ciuitates oī tpe vaga-  
 bant<sup>r</sup>: et ip̄a vagatio āplius  
 cotidiano victu possidē nō po-  
 terat. Sed ita debem<sup>9</sup> aptare  
 doctrinā xp̄i. ut om̄b in ea p̄-  
 ficiat<sup>r</sup>. ne forte cōis medicina  
 iusticie q̄ ad salutē om̄i ē p̄pa-  
 rata: dū aut paucis aut nul-  
 li prodest. inueniat<sup>r</sup> ēe sup̄flua.  
**Ita** ergo intelligendū ē. quia

nō solū ideo oram<sup>9</sup> panē nr̄m  
 da nobis ut habeam<sup>9</sup> qd̄ nr̄m  
 ducem<sup>9</sup>: s̄ ut qd̄ m̄aducam<sup>9</sup>  
 de manu dei accipiam<sup>9</sup>. Nam  
 habē ad m̄aducandū: cōe ē  
 apud iustos et p̄ctores. **freq̄**  
 ter aut et habūdanc<sup>9</sup> p̄ctores  
 habent q̄ iusti. De manu aut  
 dei accipe panē nō ē cōe. sed  
 tm̄ factoz. **pp̄are** ergo non  
 vetant hec v̄ba: tū cū p̄ctō  
 pp̄are vetat. **p̄a** qui cū ius-  
 ticia pp̄arat? illi deus dat pa-  
 nē quē m̄aducat: qui aut cū  
 p̄ctō. nō deus illi dat. sed dya-  
 bolus. **p̄a** oīa quidē a deo cre-  
 ant<sup>r</sup>: nō tm̄ a deo oīa sum̄mis-  
 trant<sup>r</sup>. **Vel** subitelligit<sup>r</sup> panē  
 nr̄m cotidianū ē. ita ut dū  
 a deo dat<sup>r</sup>: sacrificiis accipiat<sup>r</sup>.  
**Et** iō nō dicit. panē cotidia-  
 nū da nobis. sed addidit nr̄m?  
 idē quē iā habem<sup>9</sup> p̄paratū  
 apud nos illū nobis da: ut dū  
 a te datur sacrificet<sup>r</sup>? ut p̄tā si  
 laycus offerat sacerdoti panē:  
 ut sacerdos accipēs sacrificet  
 et portigat ei. **Qd̄** enī panis  
 ē. offerentis ē: qd̄ aut sacrifici-  
 tus. b̄n̄ficiū sacerdotis. **Nūq̄**  
 nō suffereat dicē sic. panem  
 nr̄m da nobis hodie. **Ut** q̄  
 ergo addit cotidianū. **Ut** luru-  
 rosus abos cōpesant? ut tm̄  
 q̄s m̄aducet quātū v̄tio n̄alis  
 erigit: nō quātū lascīnia car-  
 nis impellit. **Si** enī in vno



cōuiuio nō expendas. qñtū  
 plurib⁹ suffice poterat. Verbi  
 grā. Hoībus centū moderate  
 vinctib⁹. aut tibi ipi modum  
 te cētū dieb⁹ disciplinate vine  
 ti: nā condianū abū nō mādu  
 cas. sed mltorū diez. **Aut certe**  
 sicut sup⁹ dixit de elemosinis  
 uel de orōe. ut nō corā hoīb⁹  
 faciam⁹? nō qā hoc possibile  
 erat oīno: sed ut doceat nos  
 oīno spectacionē hoīm fugē  
 velle? ut si possibile ē. ne vi  
 deat qd possibile nō ē: sic et  
 hic docere nos volēs. ut de  
 nullo sim⁹ in hoc mūdo solli  
 citi nisi de solo simplici victu:  
 sic mādauit orare. **Panē nr̄m**  
 cotidianū da nobis. **Non** qā  
 illicitū idicauit plus habere  
 hoīem xp̄ianū qm panē coti  
 dianū! sed hoc dicē voluit  
 ut si possibile ē neq; panē co  
 tidiano plus habeat: qd pos  
 sibile nō ē. qñtū ad possibili  
 tatē hūanā. **Itē** quare nō so  
 lū dixit panē cotidianū da  
 nobis? sed addidit nr̄m pa  
 nē. **Propter** duas rācōes. Pri  
 mū. qm oīa que nobis dat  
 deus siue arantib⁹. siue mili  
 tantib⁹. nō nobis solis dat.  
 sed etiā alijs per nos: ut de  
 eo qd accipim⁹ de deo. partē  
 impotētib⁹ faciam⁹. **Qui** q  
 de laborib⁹ suis idigētib⁹ non  
 pstat? nō p̄t dicē panē meū

da m: nec em̄ panē suū tm̄  
 modo māducat. sed etiā alic  
 mū. **Deinde** qui de iusticia ac  
 quistū panē māducat? suū  
 panē māducat: q̄ ante cū  
 peccō. alienū. **Et** dimitte no  
 bis debita nr̄a: sicut et nos  
 dimittim⁹ debitoribus nr̄is.  
**Cū** qua spe orat q̄ maliciā  
 seruat adūsus alterū? a quo  
 forsitan lesus ē? **Sicut** em̄  
 ipē orans mentit⁹. dicit em̄  
 remitte. et nō remittit? sic  
 et a deo petit idulgēciā: et  
 nō illi idulgetur. **Si** ergo q̄  
 lesus. sine causa orat deū nisi  
 idulserit ei a quo lesus ē: pu  
 tas quō orat. qui nō solū ab  
 altero lesus nō ē. sed ipē per  
 iusticiā alios ledit et gnat.  
**Sed** mlti nolentes dare veniā  
 peccantib⁹ in se: fugiūt istā  
 orōnē orare. **Stulti** primū.  
 qm̄ qui nec sic orat. queadmo  
 dū docuit xp̄s: nec ē xp̄i dis  
 cipul⁹. **Sed** qā nec p̄ liben  
 ter exaudit orōem: qm̄ filij  
 nō dictauit. **Cognovit** em̄ p̄  
 filij sui sensus et vba? nec sus  
 cepit que vsurpacio hūana  
 extogitauit: sed q̄ sapienciā  
 xp̄i exposuit. **Ergo** oracionē  
 quidē dicē potes? certūmēte  
 aut et fallē deū nō potes: nec  
 accipis idulgēciā. n̄ prius in  
 dulseris ipē. **Et** ne nos in dū



cas in teptacione: sed libera nos  
 a malo. **Quoniam** multa et magni-  
 fica sup' mandavit hoibus ut  
 deum prem suum dicant: ut gen<sup>9</sup>  
 suum de celo cognoscant: et reg-  
 num dei petant venire: ut non  
 sint solliciti unde pascantur.  
 quia omnia magne spei et iusticie  
 signa sunt: ideo nunc additur  
 humilitatis doctrina: ut dum di-  
 cant et ne nos inducas in tepta-  
 cione. se esse infirmos cognoscant:  
 et consideratio infirmitatis. cum  
 sanam glorificationis extinguat.  
**Duo** ergo petim<sup>9</sup>. Primum ut non  
 inducat nos in teptacione: sed  
 ut si induxerit. liberet de picu-  
 lo teptacionis. **Secundo** ut si secundum  
 veritate iusticie sue examina-  
 ret hoies: nullus fieret saluus.  
**Secundo** aut difficile teptat. scilicet  
 infirmitate nostram: aut si teptat.  
 non tam diu teptat quam diu  
 nos vincam<sup>9</sup> teptacione: sed  
 quam diu vincere nos velle ondi-  
 mus: id est non virtute nostra  
 teptat sed voluntate: aplo nos  
 confirmate et dicite ad chorin-  
 theos. x. Teptacio vos non app-  
 hendat: nisi humana. **Fidelis**  
 autem deus: qui non patiet<sup>9</sup> vos  
 teptari sup' id quod potestis sus-  
 tinere. **Volens** enim glorificare  
 hoiem teptat eum: non ut cum  
 magno iudicio glorificet. sed  
 ut non sine causa glorificet: quoniam tu-  
 um est regnum. et victus. et gla-

**Tria** hec ad tria que superius  
 dixit pertinencia introducit. **Quoniam**  
 dixerat sup'. **Sufficit** nome-  
 num: adveniat regnum tuum.  
**Ac** si dicat aliquis. **Ergo** non  
 habet deus regnum in terra:  
 quia oratis ut veniat. **Respon-**  
 dit ad illud: quoniam tuum est regnum.  
**Item** quoniam dixerat. **Fiat** volun-  
 tas tua: sicut in celo et in terra.  
**Ac** si dicat aliquis. **Ergo** non  
 potest deus facere quod vult in ter-  
 ris: quia oratis ut fiat volun-  
 tas eius. **Ad hoc** respondet: quia  
 tua est virtus. **Tantumquam** si dicat:  
**Pro** ideo optamus regnum tuum in  
 nobis. aut fieri voluntate tua  
 in terris. quia non est regnum tuum in  
 mundo: nec potest facere quod vis  
 in terris: sed quoniam regnum tuum  
 vita eterna est. et voluntas  
 tua iusticia est: propterea nec re-  
 digis aliquem sub regno tuo  
 nisi ipse voluerit: nec operis  
 in aliquos voluntates tuas  
 nisi ipse consenserit: propterea ora-  
 mus ut illuminati a te veli-  
 mus sustinere regnum tuum in nobis.  
 et optemus facere voluntate  
 tua. **Item** quoniam dixerat. **panem**  
 nostrum cotidianum da nobis ho-  
 die: et dimitte nobis debita.  
 sicut et nos dimittimus debi-  
 toribus nostris: et ne nos indu-  
 cas in teptacione. sed libera  
 nos a malo. **Ad illud** respondet:  
 quia tua est gloria. **Verum** enim si nichil  
 deest timentibus deum: dei gloria



ē. Si illis dimittētib⁹ debitori,  
 bus suis. deus dimittet eis  
 peccā eoz: dei glā ē. Si aut  
 nō dimittētib⁹ eis dimittat!  
 nō ē glā dei: qā nec ē iudi,  
 cū iustū ei⁹. Si nō inducat  
 i tēptacionē! aut i ductos si  
 ppter aliquā iustā causam li  
 beret: dei glā ē. Si gnāliter  
 q̄c̄p̄ sup̄ om̄e p̄cepit. cū fue  
 rit a deo p̄siti: dei glā ē. Si  
enī nō dimiseritis hoīb⁹ pec  
cata eoz: nec p̄ v̄r dimit  
tet vobis. Ita et sup̄ius aīa  
 dixisset: dimitte nobis debita  
 nra sicut et nos dimittim⁹  
 debitorib⁹ nr̄is! nō dixit si  
 aut et nos dimittim⁹: ut pri  
 us nobis de⁹ dimittat. postea  
 nos debitorib⁹ nr̄is. Scit enī  
 dñs om̄s hoīes ēē mēdaes!  
 qm̄ et si accēpint remissionē  
 peccā sui: ip̄i suis debitoribus  
 nō dimittit. Ideo sic dicit. Di  
 mitte sicut nos dimittim⁹.  
 ut prius dimittam⁹: postea  
 dimissionē accipiam⁹. **Omelia.**

**Q**um ergo ieiunatis / rix.  
 Qm̄ maloz p̄ma et  
 foriora sūt tria mala! id ē  
 gula. auaricia. vana gloria:  
 adūsus que dñs tēptacionis  
 suscipies bellū. Pugnauit p̄  
 nobis cont̄ gula in heremo!  
 cont̄ auariciā sup̄ mōtē: cont̄  
 vanā glāz sup̄ templū. Item  
 om̄ bonoz p̄ma et foriora  
 sūt tria bona: id ē elemosina

cont̄ auariciā! ieiunū cont̄  
 gula: orō cont̄ vanā glāz.  
 Dic nobis. Ecce ieiunū cont̄  
 gula cōuenit! qā contrariū  
 est ieiunū gula: et elemo  
 sina cont̄ auariciā cōuenit!  
 qā auaricia cōgregat: ele  
 mosina aut dispergit. Et  
 quō cōuenit cont̄ vanā glo  
 ria: audi. Om̄a mala q̄ sūt  
 i mūdo habet cōtraria bona  
 p̄ que sup̄ent! utputa forni  
 catio castitate. sup̄bia hūili  
 tate. inuidia mansuetudine.  
 et nullū ē malū qd̄ nō habz  
 cōtrariū bonū suū: vane glē  
 malū nō habet cōtrariū bo  
 nū. p̄ qd̄ sup̄etur. Ideo qm̄  
 uis bona feceris volens cō  
 pesce vanā glām: tūc ma  
 gis exaltas eā. Et causa ē  
 ista. Quia om̄e malū ex  
 malo nascit⁹! sola aut̄ vana  
 glā de bono p̄cedit: ideo nō  
 extinguit⁹ per bonū. sed ma  
 gis nutritur. Deniq; inter  
 hoīes peccōres: tēptatio vane  
 glē nō habet locū. Fornica  
 riū enī. aut raptor quō tēp  
 tat⁹ in vana glā! qui non  
 habet vñ gloriē. Illi aut̄  
 tēptacionē vane glē paciūt⁹:  
 qui tale aliq̄ faciūt vñ glo  
 riant⁹. Ergo nullū remediū  
 p̄r ēē contra vanā glām:  
 nisi oratio sola. Et hec ip̄a  
 vanitate gn̄at: nisi ante



pspereis si forte hñ oraueris.  
**A**liera de elemosina et ieiunio  
 et orone diuiso. In lege scrip-  
 tu e. No ites an cōspectum  
 dñi dei tui uacuis. **V**acuis  
 aut intat an dñi: qui ueni-  
 ens ad orone nullā elemo-  
 sinā facit. No solū in veteri  
 testamēto sed eadē in nouo p-  
 cepit. Iut p singulas septima-  
 nas unusquisq xpian⁹ aliq  
 in gazophiliam mitteret ad  
 orone uenturis: sicut ait apls.  
**U**nusquisq uim per singula  
 sabbata qd illi placuerit ap-  
 se reponat: ut nō cū uenero-  
 tur collē faciat. Itē dicit salo-  
 mon. Etñ orone pparat aiam  
 tuā. Ille pparat aiam suā an  
 orone: qui facies eleosinas  
 uenit ad oronem. **S**icut enī  
 oleū accendit lumē lucerne!  
 ita et bona opa excitat fide-  
 cordis: et dant qfidentiam  
 aie apud dñi orandi. **E**t go  
 elemosina ē pparatio orōis.  
**I**tē ieiunium ē adiutorium orōis:  
 qā orō sine ieiunio gūlis ē  
 et ifirma. **N**ā oratio illa est  
 fortis q fit in spū hūili et  
 corde cōtribulato: sicut et ppha  
 dicit. **S**acrificium deo spūs con-  
 tribulatus: cor cōtritu et hūi-  
 liati deus nō sprenit. **S**pū  
 aut hūilem. et cor cōtritu  
 habē nō p̄t qui māducet et  
 bibit. et deliois fruit⁹! quia  
 panis qfemat: uimū autē  
 letificat. **S**pū aut carnis ēē

hūile nō pmittit. uirtus q  
 fit ex pane. et cor cōtribula-  
 tu nō pmittit ēē iocunditas q  
 uenit ex uino. **I**deo quicūq  
 sct̄ pro aliqua naitate orora-  
 re uoluerit dñi ieiunium cū  
 orone iuerit: sicut daniel  
 et ceteri. **U**n qā uirtus orōis  
 ieiunium ē. nūqm̄ separant⁹  
 ab inuicē: sed ubiq simul po-  
 nit⁹. **O**ro et ieiunium de mor-  
 te liberat. **I**tē hoc gen⁹ nō eti-  
 tur: nisi in ieiunio et orone.  
**S**icut nec miles sine armis  
 ē aliquid! nec arma sine mi-  
 lite: sic nec orō sine ieiunio.  
 nec ieiunium sine orone. **S**ed  
 ex tribus bonis prima ē ele-  
 mosina! oratio! qā elemosi-  
 na quidē de rebus erit: ieiun-  
 ium aut de corpore. orō aut nec  
 de rebus. nec de corpore: sed de  
 aia et de corde pcedit. **I**deo p-  
 ma et digniosior duob⁹ po-  
 nit⁹ media inter duas! p̄ma  
 elemosina. scda oratio: tercia  
 ieiunium. **E**t quare elemosina  
 an orone pcedit. **Q**uia me-  
 diatix et pparatix ē uie an  
 faciē orōis! ut post elemo-  
 sinā sequēs orō: pparatū lo-  
 cū mē iueniat apud dñi. **I**deo  
 aut ieiunium sequit⁹ oronem!  
 qā nō orō ieiunij ē adiutorium:  
 sed ieiunium orōis! et non  
 orō fit ppter ieiunium: sed ie-  
 iunium fit ppter oronē. **I**deo  
 nō ieiunium an orone pcedit:



sed oro aut ieiunium. **T**ercia dicitur  
 sio. **I**te elemosina facit. a orone.  
 aut ieiunare non est omni homini:  
 sed tunc in peccato. **Q**ui autem pec-  
 cat et elemosina facit: perdit  
 quod facit. **P**ro cessato enim peccato  
 peccatoris datur elemosina. non  
 pro occurrente: id est quoniam penitet  
 nos quod fecimus: non ut pro pec-  
 cato peccandi licentiam compa-  
 remus. **I**te ille orat qui iam non  
 peccat: qui autem orat et pec-  
 cat: non rogat deum. sed deludit  
 deum. **I**te ille ieiunat: qui non  
 peccat. **Q**ui autem peccat et ie-  
 iunat. non ad gloriam dei ieiunat.  
 nec se humiliat: sed substantie  
 sue patitur. **D**enique considera in su-  
 perioribus. **E**t quo cepit ihesus  
 apostolis suis salutaria dare precep-  
 ta: non statim in primis manda-  
 vit de elemosina. a ieiunio.  
 a orone. sed prius expellit ma-  
 la: postea introducit bona. **S**crip-  
 tum est. non occides: ego autem di-  
 co ne irascaris. **S**criptum est. non  
 perurabis: ego autem dico: nec  
 urabis. **S**criptum est. non adulte-  
 rabis: ego autem dico: nec con-  
 cupisces. **S**criptum est. oculum pro  
 oculo: ego autem dico non resistere.  
**S**criptum est. Diliges amicum. et  
 odies inimicum: ego autem dico:  
 diligite inimicos. **P**ostquam ergo  
 ab hijs omnibus malis hominem  
 spoliavit: tunc dicit. **V**idete ne  
 elemosinam vestram coram hominibus  
 faciatis etc. ostendens quoniam nisi

homo ab illis omnibus recesserit  
 prius: sine causa facit haec bona. **P**rius  
 oportet mala dimittere: et sic  
 bona suscipere: quia non potest fieri  
 homo bonus. nisi desierit esse velus.  
**Q**ui autem mala non dimittit  
 et bona suscipit: bonorum suorum  
 gratiam perdit: quemadmodum si  
 quis homo in os suum aliquid dulce  
 mittat: cum amaro permixtum. dul-  
 cedo illa tunc datur suum saporem.  
**N**olite fieri sicut tristes hypo-  
 critae. **S**ive de elemosinis di-  
 cens sic dicit. ne coram hominibus  
 fiat: sive de orone sic: nolite  
 fieri sicut hypocrite in angulis  
 platearum orantes. sive de ieiunio  
 hoc ipse dicit. **V**ides quid  
 sciebat dominus vana gloriam ex omni  
 bono procedere. **I**deo illa spina  
 que assidue nascitur in terra  
 bona. iubet pedem: ne spina  
 vane glorie effacet ieiunii fructum.  
**N**unquam potest fieri ut non sentiat  
 qui ieiunat. **S**ed melius est  
 ut ieiunium tuum te ostendat: quam  
 tu ieiunium tuum. **S**ciens autem  
 dominus quia non potest fieri ut sit hy-  
 pocrisis qui ieiunat: ideo non  
 dixit nolite esse tristes: sed no-  
 lite fieri tristes. **A**liud est enim  
 triste esse: aliud fieri. **Q**ui enim  
 naturaliter propter assiduum ieiunium  
 tristis esse dicitur: non autem fit.  
**Q**ui autem pro imposturis alijs  
 pallentes apparent. illi non sunt  
 tristes: sed fiunt. **S**i ergo qui  
 ieiunat et tristem se facit:



xcij.

ypocrita e: p̄tomagns iūqor  
 e qui nō ieiūnat. sed argumē,  
 nō quibusdā in facie sua pin-  
 git venale pallore q̄ ieiūnij  
 signū. **D**isplicet ei natā sua:  
 q̄ nō p̄t metiri qd nō facit.  
**E**t misera facies carnis argu-  
 mētis q̄busdā innocēs castiga-  
 tur: q̄ fraudib⁹ nō cōsentit.  
**P**uto q̄ oīs sensaty itelligit:  
 q̄ hec v̄ba carnalit̄ nō itel-  
 ligūt. **N**ec em̄ p̄t fieri qui  
 ieiūnat ut nō appareat tristis:  
 nec mādat dñs qd implē nō  
 possim⁹. **S**i em̄ nō iubet nos  
 nō fieri tristes. ut n̄p̄ ip̄am  
 tristitiā appaream⁹ hoībus  
 ieiūnare? quare mādat cap-  
 tingē. facie lauare. **S**ic em̄  
 ip̄a vinctio capitis. et lauatio  
 faciei. si a ieiūnatib⁹ semp ob-  
 struent⁹: nichilomin⁹ sūt sig-  
 na ieiūnij. **S**ed hec sp̄nāliter  
 ad aīam referūtur: ut ne tris-  
 ticiā sp̄nālis. sp̄nālē exter-  
 met faciem. **F**acies aut sp̄nā-  
 lis ē aīe. q̄sā ei⁹. ul' cor: sicut  
 oñdit p̄ph̄a diceb. **T**ibi dixit  
 cor meū dñm requāram: exqui-  
 sivit te facies mea. **N**on em̄  
 facies carnea dñm querit: sed  
 cōsā. **I**te qm̄ facies q̄sā  
 appellat. oñdit iacob: cū lucta-  
 tus fuisset cū hoīe. **V**idi dñm  
 facie ad facie. **D**eū nō vidit:  
 q̄ in scemate hoīb luctaty ē  
 cont̄ eū deus. nā scema cor-  
 poris uelamētū ē dei. nō p̄p̄e-

tas dei: sed mēte dñm vidit.  
**U**n et isrl' vocatus ē: id ē mens  
 videns dñm. **S**i aut facies ei⁹  
 dñm vidiss: utiq̄ sic vocand⁹  
 fuerat. **F**acie dñm vidēb. **Q**uō  
 ergo facies aīe cōsā appella-  
 tur. **S**icut em̄ in aspectu hoī,  
 nū gr̄iosa fca ē facies pulchra:  
 sic in oculis dei speciosa ē cō-  
 sā mūda. **I**te aliud ē corpale  
 gaudm: aliud sp̄nāle gaudm.  
**G**audm corpale ē risib. ioc⁹:  
 et cetera delatationes carna-  
 les. **G**audm sp̄nāle ē spes:  
 sicut ait apls. **S**pe gaudētes:  
 in t̄bulacione patientes. **V**ides  
 aut q̄ p̄t fieri ut tristes car-  
 nalit̄? sp̄nāliter gaudētm⁹  
 in spe. **H**oc em̄ dicit de sp̄n-  
 sō p̄ph̄a. **A**luminis impet⁹  
 letificat aīatē dei. **I**te est  
 tristitia corpālis: et ē tristitia  
 sp̄nālis. **T**ristitia corpālis ē  
 afflictio carnis: tristitia aut  
 sp̄nālis desperacio et ifideli-  
 tas aīe. **E**rgo diceb. nolite fie-  
 ri tristes: hoc dicit p̄ hoīes.  
 nolite ieiūnare. **Q**ui em̄ p̄p̄t  
 hoīes ieiūnat: triste facit cō-  
 sām suā. id ē desperatē. **Q**uō  
 em̄ q̄sā ei⁹ hylaris sit et  
 speras in dñm ieiunio suo? q̄  
 nō p̄p̄t dñm. sed p̄ hoīes ieiū-  
 nat. **S**ic et oēs ypocrite  
 qui p̄pter hoīes ieiūnat. et  
 terminat facies suas: id ē  
 q̄sāb suas. **Q**uō em̄ non ha-



beant exterminatas facies  
 aū deū. qui fingētes se ppter  
 deū ieiūare. nō ppter deū ieiū  
 nat. sed ppter hoīes? fallere  
 volentes et deū et hoīes.  
**A**ut ita. Nolite fieri tristes:  
 id ē nolite sine spe et sine fi  
 de ieiūare. Sine spe aut ieiū  
 uinat? qui nō se abstinēt a  
 peccō: nec facit iusticiā. Nam  
 sicut bona opa spem gnant.  
 id ē gaudium spūale: sic mala  
 opa desperationē. id ē tristi  
 ciā spūalem. Qui em̄ peccat  
 ieiūat. sine spe ieiūat? id  
 ē nō habet vñ speret et gau  
 deat: sed ē aīm⁹ ei⁹ despans  
 et tristis. Jam aut quō peccat  
 et desperatio peccōz extermi  
 net faciē q̄sae: null⁹ igno  
 rat. Nam semp vulnerata est  
 cōsciā ei⁹ qui peccat. Sic q̄  
 oēs ypocrite ieiūat: nō bo  
 nis opibus exhilarātes cōsa  
 enā suā in spe: sed malis  
 opibus cōtristantes ī despera  
 cione. Ypocrita ergo est oīs  
 qui peccat ieiūat. Quid ē  
 ergo cū gaudio ieiūat? Id  
 ē p̄us spūaliter ieiūare: de  
 inde carnalit⁹. Nam sicut omē  
 bonū ē spūale. sic ē et carna  
 le? et omē malū ē spūale et  
 carnale: ut puta fornicatio.  
 carnis ē meretriciāo. fornicā  
 tio aut spūalis. ē p̄uāriciāo.  
**C**astitas carnalis ē nescire mu  
 lierē: castitas spūalis. fidelem

eē deo. Hūilitas corporalis afflu  
 gē homi. vbi dicit molle. hūi  
 litas spūalis ē. qui in corde  
 suo alterū existimat meliōrē  
 q̄ se. Supbia corporalis. asper  
 sermo: supbia spūalis. qui se  
 meliōrē existimat eē q̄ al  
 terū. Sic et ieiūniū ē corpo  
 rale: et ē spūale. Corpale  
 ieiūniū ē abstinē a cibis:  
 spūale ieiūniū ē abstinere  
 a peccat⁹. Nam sicut caro delat⁹  
 tur māduādo: sic spūs car  
 nis delat⁹ peccando. Vñ  
 sapientes omē peccatū libidi  
 nē vocat: q̄ omē peccatū cū  
 delat⁹ cōmittim⁹. Ideo  
 et arctūadebat⁹ libidinis mem  
 bri? ut misterio gnāliter  
 oīm mēbroz delat⁹o tolle  
 ret⁹: que mala faciūt aīmū  
 triste. id ē desperantē. Qui  
 em̄ a cibis ieiūat nō ab opi  
 bus malis. ille apparet ieiū  
 nat⁹. nō aut ieiūat⁹. quia  
 q̄ntū ad hoīes ieiūat: q̄ntū  
 tū ad deū aut pessime epu  
 lat⁹ malis. Ame dico vobis:  
recepit mercedē suā. Delecta  
 tio illa laudis tam diu senti  
 tur: q̄ diu audit⁹. Mox aut  
ut aures tū fuerit: tū sit et  
delat⁹o laudis. Tu autē cū  
ieiūas? unge caput tuū:  
et laua faciē tuā. Tu q̄ misē  
 ricors es. qui magis ieiūas



corde qm corpe? qui magis  
 te abstines a peccato qm a cibo:  
 et ideo no hoibus sed deo ie  
 iunas. Qui em peccantes  
 ieiunant? hoibus ieiunant. no  
 deo: et id poccite sut. Qui  
 aut vlt deo ieiunant. no tm a  
 cibis se abstinere qntu ab oi  
 actu ilquo? qm sicut cibus  
 carne delcat: sic omne malu  
 delcat spm carnis. Quid g?  
 Qm ieiunam? si ifundam?  
 oleu capiti nro? vlt nonu e:  
 et si lauem? faaes nras  
 aqua. Et quis faae no laua  
 ta pcedit. Magis em si hec  
 facim? qm per signa hec la  
 uacionis et vntionis. pubhat  
 m? nos ieiunare. Quid ergo?  
 Simplex iterptatio hu? loa  
 h? e: qm p exaggeracione  
 itelligeda sut ista sicut cete  
 ra an dicta. Tamq si dicat.  
 Sic longe faae te debes ab oit  
 tacione ieiunij tui? ita ut si  
 pt fieri qd no deat: eam ea  
 faas q ex diuiso luxurie et  
 epulacionis vident? ee idicia.  
 Pice ergo. Abs te auaricie  
 sordis? pccij percora: mali  
 cie putredine? et lauasti fa  
 ae. id e qstanz aqua pphetica:  
 de qua dixit ysaias. Lauami  
 ni et mudi estote: auferete  
 malu ab animis vris. Si em  
 neqiam abstuleris ab aia  
 tua lauasti consciencia tuam:

Spualit autem sic. Scis ex supioribz  
 q faaes aie consaetra intelligit.

et bene ieiunab. Itē caput  
 tuū xpc. Sicientē potu? esu  
 riente ciba. algentē vesti:  
 et sic pnciosissio mirro. idē  
 oleo mte vnxi caput tuū.  
 idē xpm? qui clamat i evā  
 gelio diceb: qā qd vni ex  
 mīmīs istis fecistis. m fecis  
 tis. Qm aut oīs iusticia hīs  
 duob? cōsistit: p̄mū ut ne  
 facias malu. sedm ut facias  
 bonū? ad id qd ptinet ad fu  
 genda peccā dixit lana faae:  
 ad illud qd ptinet ad facien  
 da opa bona unge caput tuū?  
 et es amabilis sicut maria.  
 q p̄us qstam suā lacrimis  
 penitē lauit. postea ifudit  
 oleū sup caput xpi: et im  
 pleta ē dom? odore: ita et  
 tuoz opu fama si fueris talis  
 totā implebis eccliam. Et q  
 p̄e diat faae quidē lauare:  
 caput aut nō lauare sed vn  
 gere. Qm diu em sum? m  
 corpe: qstā nra semp sordi  
 da ē m peccis. Caput aut nos  
 trū xp̄us laucionē ncciam  
 nō habet. sed solā vntionē:  
 qā peccā nō fecit. nec dolus  
 inuentus ē m ore ei. Nolite  
 thesaurizare vobis thesau  
 ros sup terrā. P̄ns capitulū  
 ad pcedens nō habet qsequē  
 cie roem? qā illud de ieiunio  
 dictū ē: hoc aut de elemo



fina. Quid ergo est? Si memo-  
 res sumus nichil de elemosina.  
 uel de oratione. uel de ieiunio  
 dominus docuit super? sed simula-  
 cione eorum operantur tamen: ut  
 ne coram hominibus faciant ea. ut  
 videantur ab eis. Pro quia possi-  
 bile est sic ea agere ut non vi-  
 deantur homines sicut diximus super?  
 sed sollicitum facit hominem ut  
 quantum ad se. festinet ea agere  
 ut non videantur: ut ipsum bonum  
 opus omni christiano magis in  
 affectu sit. quam in actu. Et con-  
 uenienter? quam et super le-  
 gis quidem mandata magis ad  
 opus respiciebat quam ad affec-  
 tum: id est non occides. non adul-  
 terabis etc. Christus ad supple-  
 mentum eorum. spiritualia introduxit  
 ut mandata? ad affectum magis  
 respicienda quam ad actum: ego  
 autem dico ne iusticiis. nec con-  
 cupiscentiis etc. Sic et hic. ut omni  
 simulatione posita: opera eorum bona  
 ad cor respiciat magis quam  
 ad aspectum. Quoniam ergo sicut  
 exposuimus nichil docuerat  
 christus de illis? nunc secundum super  
 scriptas tres iusticias. elemo-  
 sina. oratione. ieiunium. tres con-  
 sequencias introducit doctrine:  
 una ad elemosinam. alteram ad  
 orationem? tertiam ad ieiunium:  
 de quibus singulis demutabimus  
 in proprio loco. Et ad elemosinam  
 doctrina subsequens haec est.

Nolite thesaurizare uobis the-  
 sauros super terram: ut talis sit  
 ordo uerborum. Cum facis ele-  
 mosinam. noli tuba canere ante  
 te: sicut hypocritae faciunt in  
 synagogis et vicis. ut glori-  
 ficientur ab hominibus. Et tunc dico  
 uobis: receperunt mercedem  
 suam. Te autem faciente elemo-  
 sina. nesciat sinistra tua quod  
 faciat dextera tua? ut sit ele-  
 mosina tua in abscondito: et  
 pater tuus qui uidet in abscon-  
 dito. reddet tibi in manifesto  
 Nolite thesaurizare uobis the-  
 sauros super terram. Et hic datur  
 consilium ut elemosina fiat? in  
 secreto loco ostendit que utilitas  
 in elemosina facienda: in ter-  
 tio loco ut neque timor? inpe-  
 dentibus impediatur uoluntate ele-  
 mosine faciende. Nolite thesau-  
 rizare uobis thesauros in terra?  
 quia non estis de terra. nec de terra  
 uenistis: sed pro tempore suscepis-  
 tis terram. ut pro tempore uincatis  
 terram? sed de celo estis. et de  
 celo uenistis: et iterum reditu-  
 ri estis in celum. nisi ultro rema-  
 ne uolueritis in terra. Illic ergo  
 congrega substantiam tuam: ubi  
 patria tua habes. Vis autem  
 scire quia pegrinus es in hoc mun-  
 do? Audi prophetam dicente. In-  
 cola ego sum in terra: non abscon-  
 das a me mandata tua. Que  
 est ergo insipientia tua. ut con-  
 tentus sis super terram? id est



in alienis vis seruire dyabo-  
 lo. ai possis in celis. id e i ppiis  
 regnare ai xpo. Ubi tinea  
et comes huius exterminat. et  
ubi fures effodiunt et furti.  
 Qia bona mundi triplex mte,  
 tibus tollit. Aut em a semet-  
 ipis veterasunt et tinent sicut  
 vestimenta. aut ipis dmis lux-  
 uriose vinctib9 comedunt sicut  
 cetera facultates: aut ab ex-  
 traneis vel dolo. ul' vi. ul' ca-  
 lupnijs. uel quolibet alio tiq9  
 mo diripiunt. Qui omis fu-  
 res dicunt: qa p iiquitate fes-  
 tinat aliena facit sua. Sed di-  
 cis. si q9 oes qui herc habet  
pdunt ea. Ventilo vestime-  
 tu et no tineat. pcius ago et  
 facultates no comedunt. solli-  
 cite ago res meas: et no diri-  
 puit a furtib9. Interu quidem  
 sic dicit: qa no oes perdunt  
 ai mlti pdunt. Quid ergo.  
 Meli9 e sup tra reponere ubi  
 iactus e cōseruacois eueto?  
 aut i celo ubi e certa custodia.  
 Hic si no custodieris perdes:  
 si custodieris timore et solli-  
 citudie curiaazib9. Illic aut et  
 si dormis a deo seruat: et ai  
 recordatus fueris. spe glazis.  
 gularis. Que e aut stulti-  
 cia illic relinquere vn erituro-  
 es. et illuc no pmitte quo-  
 iturus es. Vere aut male  
 seruatas diuicias. et si corpo-  
 raliter no pdidisti. spūalit'  
 pdidisti. qa no pfiunt tibi

ad vsu salutis. Quicq9 em p  
 ana tua feceris hoc e tui: qd  
 aut reliqueris. pdidisti. Nam  
 qd corporaliter male cōgrega-  
 tur. spūalit' dispsū videt' et  
 pditū. qd aut corporaliter  
 bn dispsit: spūaliter illud  
 cōgregatū et repositū videt'  
 in celo. Hinc exponit que sit  
 utilitas i elemosina facienda  
 dicōs. Ubi em fuerit thesauru  
tū: ibi erit et cor tuū. Qui  
 collocat thesauros in terra:  
 no habet qd speret in celo.  
 Ut q9 em aspiciat in celu?  
 ubi nichil repositū habet.  
 Proerea sine letat' in carnali-  
 bus et terrenis letat': sine  
 tristat' de carnalib9 et terrenis  
 tristat'. Qui aut diuicias su-  
 as reponit in celo: no habet  
 spem i terra. Ut q9 em delat'  
 tur i terra? qui nichil habet  
 i terra. Ideo sine letat' in  
 spūalib9 letat': sine tristat'  
 i spūalib9 tristat'. Ergo pccō-  
 rū et leticia mala. et tristicia  
 peior? qa aut de luao terre,  
 no letant': aut de dāpno tris-  
 tant'. Iustoz aut et leticia bo-  
 na? et tristicia mala melior:  
 qm aut de inspicia letantur.  
 a de pccōis tristant'. Si em ali-  
 qua cā mortis aduenerit. si  
 quidē spes illi9 in terra sit?  
 tristat' qd de domo sua ad pe-  
 regre vadens: ut no dicā ad  
 tormēta. Si aut spes eius in



celo sit gaudet? q̄i de peregre  
ad domū p̄am reſurcis: ut nō  
dū ad regnū celeſte. Sedo q̄  
theſaurizat in t̄ris: duplicat  
facit p̄am. P̄mū q̄a male cō  
gregat? ſedo q̄a cor hoīs i  
t̄ra nūq̄ que dei ſūt recorda  
tur: ſed ſemp que t̄re. Et q̄  
theſaurizat in celo: duplicat  
inſiciā facit. P̄mū q̄a bene  
ſenozavit? ſedo q̄a ſpem ha  
bens in deo ſemp que dei ſūt  
cogitat et meditat: et nō q̄  
terre. Et quēadmodū q̄ ſel  
cepit cōgregare in t̄ra. ipſa  
gāp̄iā t̄rena facit eū magis  
ſollicitū eē. nō ſolū ne minū  
at inde. ſed ut magis augeat?  
ſic et qui theſaurizat in celo.  
ipſa gāp̄iā ſp̄ialis facit eū  
ſollicitū nō ſolū ut nō p̄dat  
qd̄ habet: ſed adhuc ut auge  
at ſup̄ qd̄ habet. Incerua cor  
poris tui: ē oculus tui. Pri  
mū cōmemorare debem⁹ q̄a  
nō de corpali oculo loquit⁹  
ſermo. nec de hoc corpe qd̄  
videt⁹ a foris? alioq̄m diſſi  
ſi ocul⁹ tuus ſanūſ fuit aut  
iſtū? nūc aut ſimplex et  
neq̄m. Nō oīs qui em̄ benign⁹  
nū oculū habet. oīs et corpe  
eius lucidū ē: nec oīs q̄ ma  
lignū oculū habet. corpe ei⁹  
i tenebris ē. Quid em̄? Si  
benignū oculū habet et iſtū

mū? nūq̄ corpus ei⁹ in luce  
ē. Aut ſi malignū et ſanū?  
nūq̄ corpe ei⁹ in tenebris ē.  
Ergo corpus nō a foris. id ē  
corpalis: ſed ab intus. id ē na  
ture. Incerua aut ei⁹ mens ē:  
p̄ que aīa videt deū. Unde ia  
cob iſrl̄ appellatus ē. Iſrahel  
aut hebrayce interpret⁹: meſ  
videt deū. Poſtq̄ aut dixit  
theſaurizate vobis in celo.  
qm̄ ubi theſaur⁹ tu⁹ fuerit.  
ibi erit et cor tu⁹: cōuenient⁹  
ſubiicit. Incerua corporis tui  
oculus tui ē. Si ocul⁹ tu⁹ fuerit  
ſimplex. totū corpe tuū lucidū  
erit: ut oīdat q̄a elemoſie  
faciūt cor habē ad deū. Qui  
aut cor habet ad deū. illius  
oculus lucid⁹ ē: id ē ill⁹ mens  
ſp̄ialis et mūda ē. nec terrenis  
cōcupiſcētijs ſordida. ſicut ſcip  
tu ē. Hū mūda corde: qm̄ ip̄i  
deū videbūt. Sicut em̄ q̄ gū  
nes oculos habet. ſi ponas  
eū in aliquo obſcuro et tene  
broſo loco. mel⁹ videt? ſi aut  
ponas eū in ſole nichil videt.  
q̄a ocul⁹ ei⁹ nō ſuffert ſolis  
amdoxē: ſic et hō mūdialis  
qui oculū id ē mētē terre  
nis ſordidā habet et turbū  
lentā? ſi ponas eū in rebus  
mūdialib⁹ ſapit et aſpitus  
fit. ſi aut t̄rahas eū ad res  
ſp̄iales obtenebreſcit: quia  
mens ill⁹ deſiderijs corrupta  
terrenis. iuſtine bonū nō ſen



tit dico nō sentit. **S**at autē  
 sed nō sentit bonū iusticię. qā  
 nec delatū i eo. p̄occupatū  
 em̄ habet cor circa delatōne  
 tēna. **S**i autē oculi tuī neq̄m  
 fuerit: totū corp⁹ tuū tenebro  
 sū erit. **D**ue sūt in nobis te  
 nebre. **S**ensūs cōuales mali  
 uoli et iūqui: qui semp̄ deside  
 rāt que sūt tenebrarū et non  
 lucis. **I**n quo em̄ alio delatū  
 carnis naturalis nisi i avaricia  
 i libidie i supbia i delicijs ce  
 terisq̄ malis q̄ ad tenebrosa  
 mortē deducit. **E**t q̄ intelligit  
 qd̄ ē qd̄ caro concupiscit aduet  
 sub sp̄m̄: ille intelligit qā tene  
 bre sūt carnis nata. **Q**ui autē  
 habet oculū mundū. id ē men  
 tē sp̄iale. celestia semp̄ aspici  
 entē: corpus suū seruat lucidū.  
 id ē sine p̄cō. **S**i ergo caro de  
 siderat ea que dixim⁹ mala  
 scdm̄ suā naturā. hō habens  
 mētē lucidā. et spem̄ ad deū  
 iusticię cōsideraciōe diiudicat  
 eā. et diuini timoris v̄tute  
 repantit eā: et sic q̄uis nōle  
 tē tū seruat eā lucidā. id est  
 sine p̄cō. **I**ntelligisti ergo quō  
 qui oculū habet simplicē. cor  
 pus suū lucidū habet. q̄ autē  
 oculū id ē mētē habz a malig  
 nitate aliq̄ tenebrosam. aut  
 diuiciarū cōcupiā turbulentā.  
 tenebrosū possidet corp⁹. Nam  
 que res faciūt mētē hōis  
 sp̄iale eē et mūdā: ipse res

et diuisa faciūt carnalem et  
 sordidā. **Q**uō fit mūdā mēs  
 illi⁹ qui facit elemosinā. et  
 spem̄ habet in celo. spes autē  
 in deū facit mētē sp̄ialem et  
 mūdā: sic qui diuicias con  
 gregat cū p̄cō. spem̄ suā po  
 nit in terra. **Q**ui autē spem̄  
 habet i terra: illi⁹ mens car  
 nalis ē et imūda. **I**lli⁹ ergo  
 tota caro i tenebris ē: id ē i  
 p̄cō. **Q**uō. **Q**uā em̄ caro  
 scdm̄ suā naturā sicut dixim⁹  
 cōcupiscit p̄uersa. **H**omo sp̄e  
 habens i t̄ra. et mētē concu  
 piscēcijs turbulentā non ei  
 cōtradicit. nec iusticię cōside  
 racione diiudicat: nec iudi  
 cij futuri v̄tute repantit. qā  
 nō videt cū sit carnis. nec del  
 ligit eē malū qd̄ malū ē: et  
 si vult nō p̄t. qā spem̄ non  
 habet nisi in sclo. **S**am⁹ autē  
 qā spes p̄stat v̄tute: ut car  
 nalib⁹ concupiscēcijs resistam⁹.  
**Q**ui autē spem̄ nō habet in  
 celo. v̄tute nō habet resistē  
 cōcupiscēcijs suis: et ideo fit  
 caro illi⁹ tota tenebrosa. **E**t  
 ut breui⁹ et manifestius ex  
 ponam⁹. quā p̄usq̄ peccet.  
 diuino auxilio confortata. dñā  
 ē corpus suū: et q̄ libera et re  
 gina sedet in throno cordis  
 suū. et gubernat corpus suū  
 q̄ palacū suū. nec p̄t illam  
 vincē caro. **S**i autē se quibus  
 p̄cō obligauit. tūc diuino



auxilio destituta et in parte  
 spirituum immundorum redacta fit  
 debilis et infirma: ut iam non  
 sit domina corporis sui. sed ancilla  
 magis? et ideo caro non anime sub  
 iecta est. sed anima carni: nec quod  
 vult anima. cito facit. sed quod  
 caro coegerit. hoc anima facit. Intel  
 lexistis ergo quomodo qui oculum  
 mentis sordidum habet? totum cor  
 illius tenebrosus est. **Si autem lu**  
**mine quod in te tenebre sunt. ipse**  
**tenebre quante sunt.** Sicut super  
 dirum? tenebra est semper car  
 nalis natura: quia semper pecca  
 trix est. Et si non peccet contra  
 dicte sibi anima? tamen tunc pecca  
 trix et tenebrosa vocatur: quia  
 semper habet carnis peccandi pro  
 positum. ut frequenter eam iuste anime  
 surripiat. ut quod suum est agat.  
**Quis enim est ita fidelis? qui**  
**nunquam vel ex parte est carnis victus.**  
**Et si est: carnis est.** **Humine autem**  
**in corde est sicut iam audistis fre**  
**quenter anima deum videtur: id est spiritalis.**  
**Si autem ipsa anima divina cum**  
**sit. et data est ad illuminandam**  
**illam carnem. fiat quasi carnalis et**  
**terrenis concupiscentiis tenebres**  
**cat? terrena semper aspiciens?**  
**illius talis hominis caro iam vide quomodo**  
**involuta est tenebris peccatorum.** **Si**  
**enim sicut diximus eam in viro**  
**iusto contradicte sibi rationali**  
**anima semper surripit anime. et quod**  
**suum est agat? quomodo putas animo**  
**in homine malo iniquitatibus se**

involuit caro quam anima que con  
 tradicte illi debuerat. consentit  
 ei sibi concupiscentibus. **In alterum**  
**quidem spiritum cum eundem sensum**  
**exponit lucas: primum mandans.**  
**Molite timere pusillus grex: quia**  
**complacuit patri meo dare vobis**  
**regnum. Vendite que possidets:**  
**et date elemosinam. facite vobis**  
**sacculos qui non veterascent: the**  
**saurum non deficientem in celo etc.**  
**Deinde ait. Sint enim lubi vobis**  
**panchi et lucerne ardentes!**  
**et vos siles hominibus expectan**  
**tibus dominum suum quem tenebit**  
**a nuptiis: ostendens quia nemo**  
**potest habere lubos panchos ad**  
**exerendum de hoc mundo. nec lu**  
**cernas ardentes. nec expectantem**  
**dominum suum. qui non vendit que**  
**habet et dant elemosinas? et**  
**faciunt sibi sacculos qui non vete**  
**rascent: et thesaurum non deficien**  
**tem in celo. **Omelia vicefima.****

**In** **Quomodo potest dominus**  
**servire. Videmus in**  
**primis: quomodo deus precedens se**  
**quunt? uba pancha. Superius pre**  
**cepit elemosinas facere dicens. The**  
**saurizate vobis thesauros in**  
**celo! quoniam qui thesaurizaverit**  
**sibi thesauros in celo. ille cor**  
**habet in celo. et spem ad deum:**  
**ille habet oculum anime simpliciter.**  
**id est ad mentem mundam et spiritali**  
**lem. et semper non terrena sed**  
**celestia meditante? qui autem**  
**habet in mente mundam et spiritali:**



ille p̄ corpus suū seruire lu-  
 cidū. id ē sine p̄cō. Qui aut̄  
 nō facit elemosinas. nec cor  
 habet in celo. nec spem ī deū.  
 nec mētē mūdā et spūalem:  
 neq̄ p̄ corpus suū seruire lu-  
 cidū sine p̄cō. q̄ nemo p̄  
 duob̄ dñis seruire: deo et mā-  
 mone. id ē diuicijs. **M**ā mone  
 enī s̄tra lingua: diuicie appel-  
 lant̄. Sicut ergo q̄ dños duos  
 habet. n̄cē ē ut unū amet  
 et alterū odiat. et unū cōtēp-  
 nat et alteri obediāt: sic et  
 qui vult deū amare. n̄cē est  
 ut odiat diuicias. Qui aut̄  
 voluit amare diuicias. n̄cē  
 ē ut odiat deū. et q̄ vult mā-  
 data dei facē. n̄cē ē ut cōtēp-  
 nat auaricie mādata: q̄ aut̄  
 vult auaricie mādata facere.  
 n̄cē ē ut cōtēpnat mandata  
 dei. **C**onsidera aut̄ q̄ nō dicit  
 nemo p̄ deū habē et diuicias:  
 sed nemo p̄ dei seru⁹ eē et di-  
 uiciar. Aliud ē enī habē diui-  
 cias: aliud ē seruire diuicijs.  
**S**i habes diuicias. et diuicie  
 ille nō faciūt te sup̄bū. aut vio-  
 lentū. sed s̄dm qd̄ potes das  
 ipotentib⁹. dñs es diuiciar  
 tuar nō seru⁹: q̄ nō te diuicie  
 tue tenēt. sed tu diuicias tuas.  
**S**i aut̄ diuicie tue sup̄bū te fa-  
 ciūt. aut violentū. et cōstricty  
 auaricia nemī aliq̄ prestas:  
 tūc seru⁹ es diuiciar tuar nō  
 dñs. q̄ diuicie tue te tenent:  
 nō tu diuicias tuas. **N**ūc iam

doct̄ ut ne timor īopie impe-  
 diat ab elemosinis volūtate.  
 dicit̄. **I**deo dico vobis: ne sol-  
 liciti sitis in cordib⁹ v̄ris qd̄  
 māductis. **N**ā sollicitudo des-  
 perationis ē filia: q̄a desp̄atio  
 sollicitudinē gn̄at. Quid ē  
 qd̄ dicit̄. ideo dico vobis. **U**t  
 q̄: **U**t elemosias faciatis. ut  
 thesaurizantes ī celo cor mū-  
 dū habeatis: sperātes in deū.  
**Q**ui aut̄ sperat in deū. ille  
 nō ē sollicit⁹ q̄ māduct. aut  
 vestiat: qm̄ nulla res que fa-  
 cit hōies desp̄are in aliqua ne-  
 cessitate nisi ista res. q̄a non  
 habent spem in deū. **N**e m̄  
 ergo dicit̄. **N**ūq̄ volo eē sol-  
 licit⁹. **S**ed ip̄a res me cogit.  
**N**ūq̄ nolo sperare ī deū. **S**ed  
 nō possū. **C**or em̄ meū me  
 nō audit. **N**escis q̄ patris?  
 languēs: et cām tui languo-  
 ris ignoras. **V**is ondo t̄ cām?  
 ut in cō n̄cēte nequa q̄ despe-  
 res. **F**ac bene. et opare iusti-  
 cia ut spem habeas apud deū:  
 et nō desp̄abis in terra. **B**ona  
 em̄ opa sūt que sperare faciūt:  
 et mala opa desp̄are compel-  
 lūt. **P**roterea nō dicit̄ p̄ph̄a.  
 spera in dño et inhabitā ter-  
 rā et pascetis ī diuicijs ei⁹?  
 sed spera in dño et fac boni-  
 tate: et inhabitā terrā. **N**e sol-  
 liciti sitis q̄ māductis. **N**ō  
 dicit̄ nolite laborare: sed no-  
 lite solliciti eē. **E**rgo solliciti



eē uetam̄: laborare aut̄ iube  
 m̄. Sic em̄ et dñs loquens  
 ad adā. nō dixit ~~ut~~ cū solli  
 tudinē facies tibi panē: sed tū  
 labore et sudore faciei tue.  
 Ergo nō sollicitudinib⁹ spūali  
 bus: sed laborib⁹ corpali⁹ ac  
 quēnd⁹ ē panis. Sicut em̄ la  
 borantib⁹ pro p̄mio diligētiē  
 deo p̄stante panis habūdat:  
 sic dormientib⁹ et negligētī  
 busq; pena negligētiē deo fa  
 ciente subducit. Nōne aīa  
plus ē q̄ esca? et corp⁹ plus  
q̄ uestimētū. Confirmat sp̄  
 n̄am p̄mū de maiore ad mi  
 nūm descendēs: deinde a mi  
 nore ad maius ascendēs.  
 Quō si aīam dedit: escam  
 nō dabit. Si corp⁹ plasma  
 uit: uestimētū nō p̄uidebit.  
 Nisi uolūisset eē qd̄ nō erat:  
 nō crearet. Quō aut̄ sic crea  
 uit ut p̄ escā seruet: n̄cē ē  
 ut det ei escam q̄ dñm uult  
 eē qd̄ fecit. Quid ē a maiore  
 ad maius. Uide uolatilia  
celi: nō semināt neq; metūt.  
 Si auib⁹ p̄stat: hōib⁹ nō  
 p̄stabit alitūm. Si illi non  
 laborātes inueniūt escas: hō  
 nō inueniet cui de⁹ dedit et  
 opandi scām. et fructificādi  
 spem. Quā em̄ aīalia deus  
 p̄pter hōiēs fecit: hōiēm aut̄  
 p̄t se. Si ergo aīalib⁹ mis  
 trat p̄t hōiēm: hōi nō mi

nistrabit p̄pter seipm̄. Quā de⁹  
 in sapiā fecit: hōiēm solum  
 nō solū in sapiā: sed eā sōm  
 sapiām suā. Quāto ergo p̄ao,  
 sicut hōiēs creatio q̄ aīaliū:  
 tāto maior sollicitudo dei de  
 hōib⁹ q̄ de aīalib⁹. Quā de⁹  
 aīalia fecit. ut tā dñm sint q̄  
 dñm sūt: cū uero mortua fue  
 rit. fiant tāq; que nō fuerūt:  
 hōiēs aut̄ ut nō solū cū mor  
 tē uiuat. magis aut̄ p̄ mor  
 tē qm̄ ante mortē: qm̄ ante  
 mortē ī tēptacione uiuit. p̄  
 mortē aut̄ in glā. Si ergo  
 illis occurrūt q̄ sic creauit  
 ut t̄mō uideant: hōib⁹  
 nō occurrūt q̄ fecit ut ī pe  
 tuo uiuat. Quis uim cogi  
 tāb p̄t adicē ad statūrā suā  
 cubiti uim. Si ergo cogita  
 do modicā p̄tem corpi uro  
 addere nō potestis: quō cogi  
 tando saluādi estis in toto.  
 Deus qui te in utero formit  
 ex nichilo. et de p̄ncipio cū pe  
 riculo nascentē de utero ma  
 tris eripuit: te nō solū nō co  
 gitante sed neq; scientē: de⁹  
 qui p̄ singulos dies iacmētū  
 corpus tui et sapiā facit te nō  
 itelligētē. Si ergo in tēpō  
 cotidie p̄uideā opatur: quō  
 ī necessarijs tuis cessabit. Co  
siderate lilia agri: quō crescit  
in tpe oportuno. Tpe statuto



formant in frondibus vestuntur  
 candore implent odoribus?  
 et quod terra radici non dederat  
 neque illa tunc illi: de illis  
 invisibili operacione largitur? **Neque**  
 plus istis et minus alijs? sed  
 in omnibus eadem providencie ple-  
 nitudo servat: ut non a seipis  
 nata neque eventu facta putetur  
 sed dei providencia intelligatur  
 esse disposita. **Primum laborant?**  
**numquam nent.** Dicendo non labo-  
 rant intelligit viros? dicendo  
 autem neque nent intelligit mulie-  
 res: quoniam virorum vita seminacio,  
 viribus mulierum autem lamificacio sus-  
 tetatur. **Neque salomon in omni gloria**  
**sua sic vestiebat?** Quia salo-  
 mon et si non laborabat neque  
 sollicitus erat quod vestiret: tamen  
 vel iubebat vel disponebat  
 vel sciebat. **Ubi autem missio et**  
**dispositio? illic et mistericium**  
**offensa frequenter invenitur:**  
**et iubetis iracundia exaltant.**  
**Hec autem nesciunt quo sic orna-**  
**tur. Illi homines mistericabant. istis**  
**deus. Si enim fenum agri quod ho-**  
**die est et cras in clibanum mit-**  
**titur deus sic vestit? quoniam torna-**  
**gis vobis mimes fidei. Si ergo**  
**floribus sic occurrat quod sic na-**  
**ta sunt ut tamen modo videantur et**  
**pereant? homines negliget quod**  
**sic creavit ut non pro tempore vide-**  
**ant: sed ut in perpetuo sint. Qui**  
**intelligit quod est homo: non desperat**

de deo. **Qui autem desperat de**  
**deo nescit quod est: quoniam homo in**  
**deo et deus in homine. Nolite**  
**ergo solliciti esse dicentes? quod**  
**manducabimus? aut quod bibemus?**  
**Deus enim hec in natura creavit:**  
**quod regulam terre mandans. **Pro-****  
**curat terra herbam pabuli. **Deo****  
**vult autem non vult bonis et ma-**  
**lis germinat: quia terra misterici-**  
**re missa est non iudicare. **Donum****  
**autem et malum non in natura crea-**  
**vit: sed in arbitrio nostro posuit:**  
**ut in quo volumus simus. **Deo****  
**bonis palma proponit: malis**  
**autem pena. **Quis est ergo sapiens****  
**de eo esse sollicitus? quod et si solli-**  
**citus non fueris habebis? et de**  
**illo non esse sollicitus. de quo si**  
**sollicitus non fueris perdes. **Non****  
**est autem et si sollicitus non fueris**  
**de illa invenies? mistericium autem**  
**non sollicitus fueris: non apprehen-**  
**des. **Hec enim omnia gerit quod****  
**Quia in rebus humanis fortu-**  
**na credit esse non providenciam?**  
**neque iudicio dei vitas nostras qui-**  
**bernari estimat. sed in certo du-**  
**bio et eventu: non merito timet.**  
**merito solliciti sunt. et desperant**  
**quod qui neminem habet guber-**  
**natem. **Qui autem credit se in****  
**dicio dei gubernari. non in certo**  
**duo eventu? est enim quodam sua**  
**in manu dei committit: sciens**  
**quod neminem sine voluntate et**  
**iudicio dei fimes et nuditas**  
**occidit. **Cogitat autem de bono****  
**et malo: sciens quod non sollicitus?**



fuerit. nec malū fugiet. nec bonū apprehendet. **I**deo dicit. **Q**uite p̄mū regnū dei et iusticiā ei⁹. Regnū dei: ē retributio bonoz et maloz. Iusticia autē ē via pietatis: p̄ quā itur ad regnū. **S**i ergo die ac nocte cogites q̄lis eris in glā scōrū. vel q̄lis eris interitū impiozū vel peccozū? nec ē ut aut p̄ timore pene territus recedas a malo: aut p̄ desiderium glē exortatus festines ad bonū. **E**t si cotidie cogitaueris q̄ sit iusticia dei. et quid odit et q̄ amat: ipā iusticia oñdet tibi vias suas. **N**ā iusticia sicut odientes se fugit: sic amātes se sequit⁹. **H**ec enī datū sum⁹ vobis utriū pauperes fuerim⁹ a dimites? q̄a nec fuit hoc in nrā p̄tate: sed si bene egim⁹ a male qd̄ in nrō iudicet arbitrio. **D**ictū ē ad hoīez. **M**aledicta terra in opibus tuis. **V**ides q̄a p̄ peccā hoīm maledicit⁹ terra ut nō germinet? benedicit⁹ autē cū opa bō fecerim⁹. **T**u ergo quere iusticiā et non deerit panis? qm̄ sicut p̄ mala opa fr̄s terre subduat⁹: sic p̄ bona habūdat. **P**roterea dicit. **Q**uere regnū dei et iusticiā ei⁹: et hec oīa apponit⁹ vobis. **N**olite ergo solliciti ēē in crastinū. **J**am dixim⁹ qm̄ qd̄ dicit hodie: hoc solū sigt qd̄ opus habem⁹ in vita nrā p̄nti. **Q**uod autē dicit cras: qd̄

sup̄ n̄ritatē sup̄flūū ē oñdit. **N**ihil ergo curis sup̄flūū habere: q̄ n̄ritū ē vobis ad vitā cotidianā. **Q**uod autē sup̄flūū fuerit qd̄ ē cras curauit eē. **A**c si dicit. **S**up̄flua q̄ntatūq̄ cōgregaueris. illa seipā cūmburte quidē nō eis fruente? ipsa autē inueniet dñōs multos: qui ea p̄tinent sicut placuerit eis. **Q**uid ergo curis de illis? quoz p̄tate alijs es dimissus? **S**ufficiat em̄ diei malicia sua. **A**c si dicit. **S**ufficiat t̄ labor et miseria: quā pateris ī vitā p̄tate vsus cotidianos q̄s necessarios habem⁹. **N**olite sup̄flue de sup̄fluis laborare? nec labor qd̄am fiat tuis: fructio autē eoz alterius. **M**aliciā autē diei ipam afflictionē appellat sollicitudinū p̄ncipū et laborū: nō sicut manichei dicūt mala eē ipā in creatura dei. **Capitulum vii.**

**Omnia. xxi.**

**N**olite iudicare: ut non iudicemini. **Q**uidā h̄nt locū s̄bz huiusmodi sensu

erponūt? dicentes: q̄a dñs hoc mādato nō p̄hibet xpianos ex beniuolētia corripere xpianos dignos correptionē? sed ne aut p̄ iactantiā iusticię sue xpianos despiciat peccatores derogatores freq̄tet de multis: et ex solis plerūq̄ suspicionib⁹ odientes ceteros et cōdepnantes? et sub specie pietatis p̄riū odiū exequites: et ut ne sic quidē



xpiani corripiant xpianos. con-  
 venit sermo qui dicit. Nolite  
 iudicare. Si autem non corripue-  
 rint: utrum conveniat illud quod  
 dicitur ut non iudicemini. nescio  
 sed propter illud solum si non sic  
 corripuerit: peccatores consequetur  
 indulgentiam peccatorum suorum? secundum quod  
 dictum est. ut non iudicabimini.  
 Si enim iudicantes sicut iudicare  
 non deest male faciunt? sine du-  
 bio non iudicantes veniam peccatorum  
 suorum ex hoc non consequuntur? quia  
 non iudicaverunt male. Quis enim  
 consequitur indulgentiam mali sui  
 peccatorum? quia non addidit et alte-  
 rum malum. Certe si in se peccan-  
 tes non iudicaverunt: nec ipsi iu-  
 dicabuntur a deo pro suo peccato.  
 Hec diximus. volentes ostendere  
 quia hic sermo non est positus de  
 peccatis non iudicandis qui peccant  
 in deum: sed qui in nos peccant.  
 Quid ergo est? Usque nunc expo-  
 sita consequentia ad iustitiam  
 elemosine pertinentem: nunc autem  
 incipit exponere consequentiam  
 ad iustitiam orationis respicientem.  
 Et hec doctrina est quodammodo per  
 ipsam orationem: ut sit talis ordo  
 narrationis. Et dimitte nobis  
 debita nostra: sicut et nos dimittimus  
 debita vestris. Et ne nos  
 inducas in temptationem: sed libera  
 nos a malo. Nolite iudicare: ut  
 non iudicemini. Qui enim non iu-  
 dicat peccatum suum pro peccato quod  
 fecit in eum? illum nec deus iudi-  
 cat pro peccato quod fecit in deum:

sed dimittet deus debita eius.  
 sicut et ipse dimisit debitoribus  
 suis. Sicut autem cetera mandata  
 in universa generaliter actibus man-  
 davit in sacerdotibus quam laycis.  
 papue tamen doctoribus? quia quanto  
 maiores sunt in ordine. tanto per-  
 fectiores debent esse in discipli-  
 na: sic et hoc mandatum de pri-  
 mis non iudicandis ad omnes quod  
 pertinet. papue tamen ad doctores.  
 Unde quidam sunt mandatorum istorum  
 qui si diligenter aspiciantur. penitus  
 non conveniunt laycis. nisi forte  
 per vim. doctoribus autem omnino  
 conveniunt: quia est hoc ipsum quod  
 sequitur. Quid autem vides festi-  
 cam in oculo fratris tui? trabem  
 vero in oculo tuo non vides. Pro-  
 pterea ecce primum trabem de oculo  
 tuo: et tunc videbis eicere festi-  
 cam de oculo fratris tui. Videre  
 enim festicam in oculo fratris et ei-  
 cere eam posse. non est omnino sed  
 tamen doctorum: qui pro doctrinam  
 vel iustitiam secundum deum putant  
 eicere de mente fratris sui peccatum  
 vel magni. vel modicum. Sed et  
 illud quod dicit. nolite scire da-  
 re omnibus: nec margaritas ves-  
 tras miseritis ante porcos. Ha-  
 bere enim vel sanctam. vel margari-  
 tas et posse dispensare. vel  
 bona vel mala et posse discer-  
 nere qui homines sunt animi. qui  
 porcini? non est omnino homines: sed  
 tamen scorum. Vult ergo dominus doc-  
 tores xpianorum sicut in omni iustitia.



sic et in hac p̄m̄i fac̄e? deinde  
doce ut bonā doctrinā suam  
p̄ meliōrē vitā q̄medent: ut  
bene doceo sc̄am inserant.  
meli⁹ aut̄ v̄medo timore? q̄a  
sales sūt t̄re cōdientes oēs  
vite sue exemplo: et lucēfāt  
doctrinīs illūminātes. Quis  
aut̄ audiat illū docētē? qui  
seipm̄ nō audit. Ideo dicit ad  
oēs p̄apue tū ad doctores?  
nolite iudicare ut nō iudicem̄:  
qm̄ si doctor memor sit iūrie  
et doloris. et memoriā mali  
cie seruet in aīa? soluit̄ totū  
ecclē status: sine ad tēp⁹ respi  
ciās aplōz. sine ad nr̄m. Tūc  
enī sicut legim⁹ difficile aliq̄s  
cōuertebat̄ ad fidē xp̄i: n̄ māl  
ta paterent̄ ab ip̄is. Nā q̄si  
lassato et devicto p̄ sufferēciā  
eoz nimīa vsq̄ ad mortē. et  
relinquēte dyabolo corda ista  
deliū: et iam nō habete v̄tu  
tē ampli⁹ eos armare acce  
te qm̄ dei. cōuertebant̄ ad xp̄m̄.  
Si ergo memores fuissent in  
iūriā q̄s fuerat̄ passi ab eis.  
nūq̄ eos postmodū i caritate  
docuisset: nūq̄ eos postmo  
dū libenter ad fidē xp̄i recepis  
sent. Sed et nūc cū frequēter  
doctores offendant̄ a laycīs  
siue iuste. siue iuste. dyabolo  
semināte occasiones: si memo  
res sint iūrie et doloris. to  
tā soluit̄ ecclām. Nā ubi re  
cordatio iūrie aut̄ doloris  
i medio ē. nec doctor beniuo  
lenter docet laycū: nec libet̄

laycus enī auscultat. Et doc  
tor forsitan ul̄ iūity caput  
os suū ad docendū? laycus  
enī sit oīo sine dei timore. nec  
vsq̄ ad faciē cōtent⁹ ē enī au  
dire: sed cōuerso egredit̄ de  
so et se et illū sp̄uens. et am  
plius se qm̄ illū: sed nō sentit  
aīe sue dispediū efferatū: si  
aut̄ nec bestia irritata vuln⁹  
in se infert. Hoc caplm̄ lucas  
euāgelista late p̄sc̄at̄ dīcēs  
Nolite iudicare: et nō iudica  
bim̄. Nolite cōdēpnare: et nō  
cōdēpnabim̄. Dimittite: et di  
mittem̄. Date: et dabit̄ vob̄.  
agensurā bonā. et cōfertā. et  
cōmotā. et sup̄fluentē da  
būt̄ in sinū v̄r̄m. Eadē men  
sura qua mēsī fueritis: reme  
ciet̄ vobis. Et q̄s sit ille qui  
nec iudicat. q̄s aut̄ qui iudi  
cat quidē et nō cōdēpnat? et  
q̄s ē qui cōdēpnat quidē et  
tū dimittit? et q̄s ē qui dat.  
exposuim⁹ ibi. Et qm̄ sup̄flua  
quidē mēsura. q̄s cōmotā.  
qm̄ bona et iusta maior est:  
sic p̄fectior ē ille q̄ nec iudicat.  
qm̄ ille qui iudicat et nō cō  
dēpnat? et ille qui iudicat et  
nō cōdēpnat: melior est illo  
qui qdēpnat et dimittit. Hic  
aut̄ mathe⁹ oīa illa breui ser  
mone q̄d̄st̄ dīcēs? nolite iu  
dicare ut nō iudicem̄: in quo  
cūq̄ enī iudicio iudicaueritis.  
iudicabit̄ de vobis? intelligēs.  
qm̄ iudici⁹ sermo ad oīa p̄tinet



illa. **scilicet** qui iudicat tū peccan-  
 te in se et nō qdēpnat. iudicat:  
 et qui nō solū iudicat sed etiā  
 cōdēpnat. iudicat. **Hoc** em̄ ipm̄  
 qdēpnare: iudicare ē. **Ergo**  
 pro illo qd̄ lucas dixit nolite  
 iudicare! aut iudicātes nolite  
 cōdēpnare: iste dixit. **In** quocūq;  
 q̄ iudicio iudicaueritis. iudica-  
 bit̄ de vobis! id ē si iudicāue-  
 veritis et nō cōdēpnaueritis:  
 sili iudicio et vos iudicabim̄  
 quidē a deo. sed nō cōdēpnabi-  
 mini. **Si** aut̄ iudicātes qdēp-  
 naueritis: sili iudicio vos con-  
 dēpnabim̄. **Et** quidē ille dixit  
 dimittite et dimitem̄: date  
 et dabit̄ vobis. **Iste** dixit. **In**  
 qua mēsurā mēsi fueritis: me-  
 aiet̄ vobis. **Hoc** ē. si nō rogati  
 dimiseritis peccatū primis vrb̄  
 solo dei respectu: et deus ex se  
 p̄usq; roget̄ a vobis. dimittet  
 vobis. **Si** aut̄ rogati veniam  
 dederitis! et deus tūc vobis  
 dabit̄ veniā: cū dignis p̄tib;  
 et cōgrua lamētacōe eū ora-  
 ueritis. **Quā** ergo dixerat: p̄-  
 apne sicut dixi doctorib; noli-  
 te iudicare ut nō iudicabim̄:  
 cōuenienter addit et dicit. **Quid**  
 aut̄ vides festucā in oculo fr̄is  
 tui! **trabē** vero in oculo tuo nō  
 vides? **Id** ē t̄n̄b̄m̄ i oculo tuo  
 nō vides! ut qd̄ vides festucā  
 i oculo fr̄is tui. **Ac** si dicat.  
**quidē** ē nō docē. nec reprehē-  
 dere laycū. q̄ docere et repre-  
 hendē. et ipm̄ in reprehensione

consistē: qm̄ talis doctrina nō  
 ē amabilis. nec desiderabilis.  
**Propter** qd̄ oīs sacerdos si vult  
 docē pplm̄: p̄mus seipm̄ docē-  
 at. **Si** aut̄ seipm̄ nō vult do-  
 cere de oī qd̄ docet. nec seipm̄  
 arguē de oī qd̄ arguit? nec  
 alios docent. nec arguat quē,  
 q̄: ut si iudiciū dñi nō enadit.  
 ul' opprobriū hom̄i nō patiat̄.  
**Aut** quō dicit̄ fr̄i tuo. sine ei-  
 aam festucā de oculo tuo! et  
 ecce trabes in oculo tuo. **Id** ē  
 cū qua facie arguas peccatū  
 layci fr̄is tui! ipē in eodē. a  
 in maiore peccō consistēs. **Non**  
 times ne audias ex dīuerso!  
 medicē cura teipm̄. **Si** medi-  
 co opprobriū ē qui nec alteri  
 sanitatē habet in p̄tate. nec  
 suā! si alios curare velit. et  
 ipē debilis sit. q̄ testimoniu  
 em̄ imperitiē sue portat̄ i cor-  
 pore suo p̄pam passionē: quō  
 doctori nō sit opprobriū alios  
 velle curare a peccō! et ipm̄  
 i maiorib; eē peccō. dū possit  
 ampl; seipm̄ curare a peccato  
 qm̄ alios. **Aut** ita. **Quō** di-  
 cis fr̄i tuo! id ē quo p̄posito.  
**Putas** ex caritate cordis dicit̄!  
 ut salues primū tuū: **Non**.  
 sed ut te similes iustū. **Si** aut̄  
 ex caritate cordis exargueris  
 primū tuū ut saluares: teipm̄  
 ante saluares. **Nūq̄** possibile  
 ē ut benivolentior sis alteri  
 qm̄ tibi. **Ut** q̄ teipm̄ nolis  
 seruare! alterū velis. **Quis**



ergo doctor qui aliter in quali,  
 cuique reprehendit delicto. et ipse  
 in eo constitutus non se prius ex-  
 purgat? certum est quia alloquens  
 in ecclesia non alios vult saluare.  
 sed per totam doctrinam malos  
 actus suos tolerare: et scientie  
 laudem ab hominibus querit. non edi-  
 ficatis mercede a deo. et est pro-  
 curator. Ideo competenter addit et  
 dicit. Procurator eice primum tui  
de oculo tuo: et tunc videbis eice  
festucam de oculo fratris tui. Pro-  
 curator est ovis doctor. qui non prius  
 facit bona. et postea docet. Dum  
 enim docet bona? proficitur se  
 iustum coram hominibus: dum autem ma-  
 le agit. peccatorem se constituit  
 infensum se. Hoc ergo dicit. Vie-  
 libere et fiducialiter reprehende  
 lapsum. et eice de oculo mentis  
 eius peccatum? prius tamen ipsum meum  
 purga ab omni malo: ut cum tu  
 argueris lapsum pro peccatis eius.  
 ex diuerso lapsum non habeat  
 unde redarguat te pro peccato tuo.  
 Nam incipiet te timere in se: ut  
 cum non inuenierit quod reprehendat  
 in te. Omne autem peccatum non secundum  
 actum suum diiudicatur modicum a  
 magnum: sed secundum peccantis pro-  
 nam. Lapsum enim et si magnum  
 fecerit peccatum. modicum est. et fes-  
 tucam est: quantum ad sacerdotis dico  
 peccatum. quia laicus est. Doctor  
 autem et si peccatum fecerit modicum.  
 magnum est et turpis est: quantum ad  
 lapsum dico peccatum. quia doctor est.

**N**olite seminare  
 dare canibus: neque misse

ritis margaritas vestras ante por-  
 cos? ne forte conciliet eas pe-  
 dibus suis: et conuersi disrumpant  
 vos. Cum super dominus mandatum de-  
 disseet omnibus. papue tamen docto-  
 ribus? ut diligeret inimicos suos  
 et beneficeret eis? uerum paulo  
 ante ut non iudicaret eos qui  
 peccant in eis? consideras quoniam  
 qui persequuntur sacerdotes. aut  
 iniuriat eos. aut ledunt. ple-  
 aut infideles sunt quales sunt gen-  
 tiles uel heretici? an si christiani  
 sunt sordidi sunt et insensati:  
 qui nec considerant nec intelligunt  
 sacerdotes christi. uicarios esse  
 christi et christum? et quoniam quod hono-  
 rat sacerdotem christi. honorat  
 christum: et qui iniuriat sacerdotem  
 christi. iniuriat christum? ne forte  
 consequenter cogitantes intra  
 se sacerdotes dicunt. si iuberem  
 dilige inimicos et benefice eis.  
 si iuberem nec iudicare eos pec-  
 catores qui peccant in nobis. sic  
 non debemus eos iudicare peccato-  
 res qui peccant in nobis ut non solu-  
 rum. sed etiam qui propria dei sunt  
 eis committent? ut sit plena  
 nostra misericordia sicut et dei. id talem  
 estimationem eorum prouido ser-  
 mone conuersit dicitur. Nolite  
 seminare dare canibus: nec margari-  
 ritas vestras nolite mittere ante  
 porcos. Et si dicat. Mandatum  
 uobis dilige inimicos vestros  
 et non iudicare eos? ut uos  
 exhibea misericordes ad illos.



ut benefaciatis eis de vobis corporalibus non de meis spiritualibus: passim in natura vobis coebs sunt et non in fide. Mandavi vobis ut non indicetis eos qui in vobis peccaverunt: ut non misteriorum meorum secreta prodatis eis: qui nolentes me scire blasphemant et spernunt. Videte patrem vestrum deum: ad cuius exemplum volui vos esse misericordes. Carnalia beneficia dignis et non dignis filii praestant. Nunquam gratias spirituales. **P**ater enim dixi vobis de illo qui spiritum sanctum iubet descendere super gentes et impios: et dat benedictiones suas super iustos et iniustos: pro quod in vobis quidem estote simplices et benigni. In meis autem prudentes et cauti. **S**i tu vestriam invidiosum. clavicularem cellarii tui fidelem tibi requiris? potius magis deus tale quod dicitur dispensatore gratiarum suarum. qui benedixit tunc gratias eius faciat gratiosiores. non male dispensando reddat in gratias. **S**icut enim si canibus dederis sanctam. a porcis margaritas: nec sanctam canes faciat. nec margarite nutrum ut porcos: sed eorum canes commingunt sanctam. et porci margaritas sordidant vel confingunt: ita si hominibus caninos vel porcos mores habentibus sanctam dederis. a misteria secreta credideris: nec sanctam illos faciat: nec misteria veritatis illos illuminant:

sed eorum ipsi semen commingunt. et misteria veritatis blasphemant. **C**anis et porcus: ambo quidem immunda animalia sunt. **S**ed canis ex omni parte immundus est: nam nec ruminat nec unguis habet fissam. **P**orcus autem: ex parte immundus est. Nam quoniam unguis habet fissam mundus est: quoniam autem non ruminat immundus habet. **P**ropter quod canes puto intelligendo gentiles vel hereticos omnino immundos. **N**am et per actus suos malos immundi sunt: et propter perfidiam vel ydolatriam amplius immundi sunt. **P**orcus autem christianos carnalibus et immundis voluptatibus deditos: qui per fidem quidem suam mundi sunt: propter actus autem suos sordidos. habent immundi. **A**ut canes quidem gentiles: porcos autem hereticos: propter aliquos eorum modicum mundum. quia vel deum invocare videntur. **S**ed et ex moribus intelligitur quia sunt canes vel porci. **C**anis naturale est improbum esse: nunquam vocem mittit propter aliquam causam sicut cetera animalia: nisi ad abigendos superuenientes. **I**nter dum autem et de superfluo latrat. **T**ales sunt omnes gentiles vel heretici inaporiabiles. latrantes plerumque aduersus servos dei: latrantes aliqui et aduersus deum blasphemans ululantes aperte: et nunquam ob suum aperientes ad bonum. sed semper ad malum. **I**te porci propter eum in seno se volutare:



nūq̄ celū aspiciat: nec querere  
 dnm̄ suū nisi cū esurierit. Ta-  
 les sūt eadē xp̄iani q̄ in carna-  
 libus iudicijs delatant: nō  
 aspiciūt aliq̄n celos: nec que-  
 rūt dnm̄ nisi cū nōitas eis ad-  
 uenerit. Et illi quidē euomit  
 malū q̄n bñ iudicant de ma-  
 lo: reuertit autē ad vomitū  
 malū sicut canes: q̄n nichilo-  
 min⁹ agūt malū. Et isti piā-  
 nt stercorea p̄ccōz suoz q̄n pe-  
 nitēt: reuertit autē ad stereo-  
 ra sua sicut porci: q̄n omīssā  
 repetūt vitā. **Hūc** videm⁹  
 q̄ sūt sc̄i: et que margarite.  
**Pro** dicitur qd̄ sc̄i dare qd̄  
 nō dare: cū sit inter sc̄i et  
 sc̄i differētia sc̄itatis: sed ge-  
 neralit̄ om̄e qd̄ ē sc̄i vebūt  
 dare. Ergo sc̄i ē baptisina:  
 p̄terea nō ē dandū nisi iam  
 fidem habentib⁹. Sc̄i ē gr̄a  
 corp̄is xp̄i: p̄terea illis solis  
 danda ē: qui iā p̄ baptisimū  
 sc̄i sūt filij dei. et per imposi-  
 tiōnē man⁹. **Bñdichus** panis  
 sc̄i sūt: p̄terea illis porrigē-  
 da sūt. qui capaces facti sūt  
 bñdichōis p̄ fidem. **Itē** miste-  
 ria veritatis margarite sūt:  
 q̄a sicut margarite iduse <sup>conchis</sup> coche-  
 is posite sūt in p̄fundo maris:  
 sic et misteria idusa v̄bis po-  
 sita sūt in altitudie sen-  
 sus scripturaz sc̄az. Et sicut  
 nō oīs hō p̄t se mergē et de  
 p̄fundo tollere margaritas

nisi artifex qui habet usū rei  
 illius? sic nec oīs homo p̄t  
 descendē in altitudinē sensū  
 et illic inuenire misteriorū ab-  
 sconditas margaritas: n̄ vit  
 sp̄ituali q̄ habet ex̄tationē  
 sp̄ualiū narratiōnū dei. **Pre-**  
 rea margarite nō sūt dande  
 n̄ desiderantib⁹ veritate: et oī-  
 ratione hūana v̄metib⁹. **Si**  
 ergo talibus porcis secretorū  
 misteriorū miseris margari-  
 tas. sc̄nose vite delectatione  
 mētē inguati. nō intelligūt  
 p̄iositatē eaz: sed estimātes  
 eas siles cō ceteris fabulis  
 mundialib⁹: sicut eas carna-  
 lib⁹ actibus cōculcāt: et post-  
 modicū cōuersi p̄ iobedienciā  
 rūpūt p̄bitores eaz: frequēt  
 autē et sc̄andalizati i eis. calup-  
 niant expositores eaz q̄ dog-  
 matū noliorū seminatores:  
 et si talibus canib⁹ qualibus  
 dixim⁹ dederis sc̄i: suscipiūt  
 q̄ canes sine disacōe cōcul-  
 cant ea. et pro nichilo estimā-  
 tes q̄ acceperūt. q̄nēsi dispu-  
 tationib⁹ suis q̄ latratib⁹ ura-  
 tionabilib⁹ rūpūt veritatis p̄-  
 dicatore. **Et** p̄tō nō sine ra-  
 tionabili dnm̄ sc̄i quidē cani-  
 bus dare vebūt solis: margari-  
 ritas autē vō dare porcis. **Et**  
 de margaritis quidē possum⁹  
 dicē. q̄a si porcis mitti vebim-  
 tur min⁹ mūdib⁹? q̄tomagis  
 canib⁹ plus i mūdib⁹. **De sc̄o**



cy

aut dando. idem estimare non  
 possumus. Quid enim. Si plus  
 in mundis dare non convenit. mi-  
 nus aut in mundis oportet. Ad-  
 arco neque vetitum intelligimus.  
 neque mandatum. forte quia frequen-  
 ter et manum ponimus et bene-  
 dictionem damus etiam peccatorum mo-  
 re viventibus christianis: non quia  
 illi merentur accipere. sed nos ex  
 nobis contra iustitiam dare vultur  
 panem: ne forte plenius scan-  
 dalizati desperent. Ideo instru-  
 tio non est: quia in scriptis est. Vetitum autem  
 non est: quia in scriptis inveniatur  
 ignoscendum. Sed quia de sanctis  
 cepimus dicere: non est tacendum. quoniam  
 aliud est satisfactio. aliud est satisfi-  
 catio. Satisfactio enim est quod alte-  
 rum satisfiat. satisfiat autem alte-  
 rum satisficere non potest. quoniam  
 sit sanctus: ut puta signas panem  
 tuum quem manducas sicut ait  
 apostolus. Satisfiat enim per verbum  
 dei et orationem. Satisficisti enim:  
 non fecisti satisfactionem. Sed autem  
 sacerdos de manu sua dat. non  
 solum satisfiatum est. sed etiam satisfi-  
 catio est: quoniam non solum hoc datur  
 quod videtur. sed etiam illud quod in-  
 telligitur. De satisfiatio autem pa-  
 ne licet et animalibus iactare. et  
 infidelibus dare: quia non satisfiat  
 accipientem. Si autem tale est quod  
 de manu sacerdotis accipitur  
 quale est quod de mensa manducatur?  
 oes de mensa manducarent. et  
 nemo de manu sacerdotis ac-  
 ciperet. Unde et dominus in via non

solum benedixit panem: sed de ma-  
 nu sua dedit cleophe et socio  
 eius. Et paulus navigans non solum  
 benedixit panem: sed de manu sua  
 porrigit lucem et ceteris disci-  
 pulis suis. Sed autem de manu  
 porrigit nec animalibus dandum  
 est. nec infidelibus porrigendum.  
 quia non solum satisfiatum. sed etiam  
 satisfactio est: et satisfiat accipiente.

**D**ente et Omelia XXIII.  
 dabit vobis. Transitu

consequente de capitulo ad capitulum  
 ducere difficile est: ideo dixerit  
 sapponimus secundum diversas estima-  
 ciones interpretum. Sacerdos dominus quod  
 quocumque mandaverit super homi-  
 nibus impossibilia erant: et quantum  
 ad naturam humanam. super naturam  
 ipsam qui se non abstinere a cedibus?  
 quomodo potest se abstinere ab ira. Qui  
 non se abstinere a fornicatione?  
 quomodo se abstinere a concupiscentia.  
 Qui non abstinere a pincio? quomodo  
 se abstinere a iuramento. Qui  
 alios ferire non cessat? quomodo se  
 prebeat ferendum. Qui nec  
 amicum sincere diligit? quomodo di-  
 ligat inimicum. Quid autem sic  
 impossibile est quomodo elemosinas  
 facere. vel orare. vel ieiunare?  
 et nolle hominibus apparere. Sed  
 autem difficilius quoniam non iudicare  
 peccantem in se. aut nichil sanctum  
 vel secretum dicere. aut dare indig-  
 nis. prae est ut et multos sibi  
 faciat inimicos. Nam ergo ma-  
 iora erant mandata quoniam virtus  
 humana est: transmittit eos ad deum



cuius gratia nichil est impossibile. di-  
 cimus. Petite et dabitur vobis.  
 ut quod ex vobis hominibus consuma-  
 ri non potest: per gratiam dei adimple-  
 atur. **O**mne creaturam sensibi-  
 lem. deus armata et munita  
 creavit. **A**lios enim munitur ve-  
 loci pedum cursu? alios armavit  
 unguibus. alios velocibus penis.  
 alios dentibus. alios cornibus:  
 hominem autem solum sic disposuit  
 ut virtus illius sit ipse? et in eo  
 quod infirmiore eum fecit omnibus:  
 in ipso fortiores eum voluit esse  
 in se. **N**am sciens deus quia cognos-  
 cere et colere deum vita eterna est:  
 ignorare autem et contempnere iudi-  
 cio sempiterna? nec ita infirmum  
 eum creavit ut omnia nichil boni  
 facere possit: ne que super omnia. et  
 propter que omnia fecerat. omnibus  
 inveniret esse deterior? nec ita  
 potentem eum creavit. ut etiam  
 sine dei auxilio ex seipso facere  
 possit quod vult: ut infirmitas  
 sue necessitate coactus. sepe necessa-  
 rium habeat dominum suum. **E**t vere  
 iustissima res est: ut necessarium  
 habeat suum factorem. **S**i enim omnes  
 virtus hominis in deo est. et tamen con-  
 tempnit omnium bonorum actorem? quod  
 tomagis negliget deum. si pote-  
 ntia eius esset in ipso. **A**ut ita.  
**N**am ad sanctificandum oratione quodam  
 dederat eis observande bonita-  
 tis mandata dicens? nolite iudi-  
 care. ut non iudicemini: competen-  
 ter addidit. petite et dabitur  
 vobis. **T**amquam si dicat. **S**i hac  
 clemenciam servaveritis ad mi-

micos quod mandatum vobis? qui  
 quod vultis petite et dabitur vobis:  
 et quicquid desideratis invenire que-  
 rite et invenietis? et quicquid clau-  
 si vobis videtur. pulsate. et ape-  
 rietur vobis. **S**ed vos persequere  
 precibus petite: die ac nocte ora-  
 tes. **Q**uod si misericordiam suam pertulerit  
 deus ad tempus volens temptare  
 deum constantiam fidei tue: tu a pe-  
 titionibus tuis non recedas. **S**i  
 enim qui vere esurit. tam diu petit  
 cibum donec impleat necessitatem  
 corporis sui? nec potest cessare. neces-  
 sitas enim urget. quod sine cibo  
 vivere non potest: ita et qui vere desi-  
 derat gratiam dei cessare non potest  
 a petendo. sciens quia salus huius  
 non potest sine gratia dei. **A**d huc quia  
 te interrogantes sacerdotes. ce-  
 terosque habentes scientiam spiritu-  
 alium scripturarum? sicut precepit  
 lex. interroga preteritum tuum et di-  
 cet tibi: seniores tuos et annu-  
 ciabunt tibi. **A**verite studio et la-  
 bore legentes scripturas legis  
 et prophetarum. **N**am deus ita nos  
 disposuit esse. ut nec prudentes  
 et laborantes circa scripturas  
 acquiramus salutem scie sue gratia  
 dei? ut ne nobis imputemur quod  
 sciamus. nec tamen gratiam acquiramus.  
 nisi studuerimus et laboraverimus  
 circa scripturas. ne dominum dei  
 negligentibus detur. **S**ed enim ad-  
 iutorium infirmitatis humane.  
**A**d iutorium autem non dormienti-  
 bus datur: sed festinantibus et  
 non prevalentibus. **S**icut enim in bel-  
 lo non omnibus qui pugnat vincit?



nemo tñ vinea pñ n̄ pugnaue-  
 rit: sic nō om̄s qui student  
 et legūt acquirūt sciām spūa-  
 lem: nemo tñ acquirere pñ  
 nisi qui studiosus fuit ad le-  
 gendū: aut assidūus ad au-  
 diendū. Et fideles quidem  
 et nō timētes deū inueniūt  
 sciām legendo et studendo:  
 sed nō illā que ex deo ē que  
 per spm̄ datur: sed hanc q̄  
 ex natā carnali q̄ per exer-  
 citationē carnis acq̄ritur.  
 quā habuerūt etiā gentilibus  
 studiosi. Multa em̄ differē-  
 tia ē inter sciās istas. Alii  
 em̄ orōibus nō instat: n̄ opi-  
 bus bonis: sed per solū studū  
 lōnū facty ē sciens: qū alijs  
 p̄dicat. ip̄e sibi nō sentit qd̄  
 p̄dicat. Si de ira dei loq̄t:  
 alios quidem forsitā terret:  
 ip̄e aut̄ nō timet. Si de mīa!  
 alios q̄dem forsitā cōsola-  
 tur: ip̄e aut̄ nō gaudet. Ali-  
 os amonet a vīcē: et ip̄e nō  
 credit eis que dicit. Sed qū  
 alios docet ab intus cōscia  
 et videt sibi de v̄bis suis: quā  
 sciā que ex solis lōnibus est.  
 ex ore p̄cedit: que aut̄ de spū  
 scō ē. ex corde p̄fert. Et ideo  
 spūalis sciā nō solū dicitur.  
 sed et sentit: nō tñ in scrip-  
 turis legit: s̄ ex corde sug-  
 gerit. Et si alios terret  
 ip̄e amplius timet: si cōsola-  
 tur. ip̄e melius gaudet. Et oē  
 qd̄ loquit: non tñ legit: sed

experimēto p̄bat. Ideo ergo pe-  
 tam⁹ deū et opem bonā: ut nō  
 carnalē sed spūalem sciām me-  
 ream. Et hoc ē qd̄ dicit. **Pul-**  
**sate: et aperiet vobis.** Pulsat  
 em̄ deū. q̄ facit bona opa an-  
 deū: oratione. et ieiunijs. et  
 elemosinis. Sicut em̄ q̄ pulsat  
 ostiū nō tñ voce clamat sed  
 et manū: sic et qui bona opa  
 facit: q̄ qui manū pulsat oi-  
 bus bonis. Scriptū est em̄.  
**Concupiscis sapiām? serua ius-**  
**ticiā: et deus p̄bebit tibi eam.**  
**Sed q̄ dicitis: Hocipm̄ peto**  
**ut sciām et faciām? et quō pos-**  
**sū facē p̄us qm̄ accipiā. Et**  
**tam qd̄ potes fac. ut ampli⁹**  
**possis: et qd̄ scis serua. ut am-**  
**plius scias.** Iusticiā em̄ ip̄a se  
 opatur: et ip̄a manifestat se.  
 Quō? Dū in iusticiā oparis  
 in te: iusticiā te opatur in se.  
 Hā oē artificū seipm̄ opat⁹  
 utputa oparis vineā. colligis  
 frām ei⁹. et delcatus i eis me-  
 lius oparis. Vides quā se colit!  
 fructificando tibi dū colit. Sic  
 et ex diuīso. qui opus pat̄ ex-  
 sequit⁹? ip̄m pat̄m cū sit in  
 mūdus spūs opat⁹ in eo delcā-  
 cionē peccandi: ut dū delcāt⁹  
 circa pat̄m. amplius peccet: sic  
 et qui iusticiā opatur. cū sit  
 ip̄a iusticiā spūs scūs. opatur  
 in eo delcācione faciende iusti-  
 ciā: ut delcatus circa iusticiā  
 amplius faciat. Tale est qd̄



diat sapiā. Cogitatu habe in  
 p̄ceptis dei. et in mādatibz ei⁹  
 meditare semp! et ip̄e cōfir-  
 mabit cor tuū: et cōcipiam  
 sapiē dabit tibi. **V**ides q̄a ius-  
 ticia ip̄a se opatur! te t̄mō  
 ichoante et laborante. **S**ed  
 et ip̄a se adaperit dū colitur.  
**S**icut em̄ qui peccat. dū pec-  
 cat magis atq; magis tenebres.  
 at mens illius. et a luce veri-  
 tatis recedit! ita ut nulla sc̄a  
 salutaris remaneat in eo. nisi  
 sola malignitas. de qua dicit  
 salomon. **S**apia impioꝝ ne-  
 quicia ē. **S**ic et qui iusticiam  
 opatur. dū opat. magis atq;  
 magis clarescit mēs ip̄i⁹! et  
 ad noticiā sapiē maioris asce-  
 dit: et ip̄a se iusticia q̄ spe-  
 culū offert an̄ oculos cordis  
 ip̄i⁹. **D**einde si opa iusticie nō  
 facis! id ē si nō pulsas: n̄ om̄  
 re ex fide potes. **N**ā v̄tus orō-  
 nis ē opus iusticie: oratio aut̄  
 q̄ odor suavitatis ē opus bo-  
 ni. **S**icut ergo res aliqua sine  
 odore p̄t̄ ē. odor aut̄ sine re  
 aliqua nō p̄t̄: sic opus sine ora-  
 tione aliq̄ ē. orō aut̄ sine ope  
 bono nichil ē: et si oras. nō  
 ex fide oras. **N**ā sicut lucerna  
 nō quidem ex oleo accendit.  
 sed per oleū nutrit! sic fides  
 nō quidem ex ope nascit: sed  
 per opa enūtrit. **A**ut ita. **C**ū  
 sup̄ mandasset oibz. papue  
 aut̄ doctoribus! ut diligeret  
 inimicos suos. et nō iudicaret

q̄ peccōres offendentes se: conse-  
 quēs erant sicut iā dixim⁹ ne  
 forte sub obtentu dilectionis  
 et bonitatis eam̄ sc̄a dei et se-  
 creta eis cōtarent. ideo insi-  
 tuit ne faciant hec dicit. **N**o-  
 lite sc̄a dare omnibz. **H**uc aut̄  
 dat eis q̄silū bonū. ut si dili-  
 gat̄ inimicos suos. q̄ dei benigni  
 p̄mitatores. et volūt eos  
 eam̄ sc̄m̄ deū saluare: petunt  
 deū pro illis et dabitur eis!  
 querat eos qui perierūt i pec-  
 catis. et inueniet eos gr̄a dei  
 demonstrante: pulsent eos qui  
 in erroribus sūt cōclusi. et ape-  
 riet eos deus. ut habeat ser-  
 mo eoz ad aīas eoz ingressū.  
**S**ic si dicat de xp̄ianis qui por-  
 corū more viuētēs. p̄diderūt  
 se sc̄m̄ ymaginē dei. et ciden-  
 tes ab hoīe. porci sc̄a sūt et pe-  
 rierūt! querite eos amōnēdo.  
 benivole p̄mittendo eis mīam  
 dei: et in spem eos adducendo  
**S**ic em̄ paul⁹ eū qui q̄ porcy  
 et nō homo idifferenter cōm-  
 giū maculauerat p̄b̄ q̄sūt:  
 et p̄ gr̄am dei inuenit. **G**entiles  
 aut̄ ul' hereticos qui cū s̄libz  
 p̄suasionibz mēdacioꝝ circūsep-  
 ti sūt. et cōclusi infra claustra  
 p̄fidie! pulsate eos doctrinis  
 assiduis. et aperiet d⁹ eos sol-  
 uens claustra p̄fidie: et habe-  
 bitis in eos ingressū. sicut et  
 xp̄c dicit in reuelacione ioha-  
 nis. **E**cce ego sto ad ostiū et  
 pulso! et qui aperit in tra-  
 bo ad eū: et cenabo cū eo.



et ille meum. Ergo non temeraria  
 de sancti dei. vel patres. vel gen-  
 tiles. vel hereticos debemus sal-  
 uare sub obtentu misericordie? hoc enim  
 temeritatis est. non bonitatis: sed  
 deum quidem petendo pro eis. ipsos  
 autem vel querendo si perierunt: vel  
 pulsando si clausi sunt. Et tunc  
 si et nos digne petimus et illi  
 sanabiles sunt: ex canibus et  
 porcos immundis reformati effi-  
 cient homines sancti. et sic impe et  
 digne et sancti participabunt. et  
 audiet secreta misteria. **Omnes**  
 enim qui petit accipit. et quod que-  
 rit inuenit: et pulsanti aperietur.  
**Quoniam** dixerat petite. querite.  
 pulsate. ne forte aliqui peccatorum  
 audientes dicant. eadem ista. dig-  
 nos facere hortatur: nos autem indigni  
 et si petuerimus non accipie-  
 mus? et si querimus non inuenie-  
 mus. et si pulsauerimus non no-  
 bis aperietur: uide quomodo eandem  
 clausulam repetendo tam iustitiam  
 quam peccatoribus misericordiam dei comen-  
 dat dicens. **Omnes** qui petit  
 siue iustus sit siue peccator. tantum  
 petere non dubitet: quere non  
 negligat. pulsare non cesset:  
 cum constet neminem sperni nisi  
 qui petere dubitauit a deo: quere  
 neglexerit: pulsare cessauit. **Ut**  
 autem cognoscamus bonitatem dei:  
 dicamus de deo sicut christus dixit  
 de nobis. Dixit enim spiritus. diligi-  
 te inimicos uros et cetera huius-  
 modi: et addidit. Si enim diligi-  
 tis diligentes uos. quid mercedem  
 habebitis? Bone gentiles  
 hoc faciunt: proos ergo dicamus

de deo. Si deus tamen in istos  
 et amicos suos exaudit et  
 adiuvat: quomodo laudem bonitatis  
 meret? Bone et homines cum sint  
 mali. amicos suos rogantes  
 se audiunt: et beneficia eis pres-  
 tant. **Uides** quomodo dominus dicitur. es-  
 tate misericors. sicut et pr-  
 uer misericors est. qui sole sunt  
 oriri iubet super inproos et inuis-  
 tos: et dat pluuia super iustos  
 et iniustos: bonitatem dei uoluit  
 demonstrare: quia tam iniustis  
 quam peccatoribus parata est bonitas  
 eius. **Nec** enim credibile est ut  
 opus bonitatis hominibus quodam  
 inuigat in malis constitutis: ipse  
 autem non faciat cum sit bonus.  
**Ergo** omnes qui non habet iusti-  
 tiam. ut a credat de regno celesti.  
 a facere valeat iniustitiam: aut  
 certe non peccat fideliter. a non  
 assuit studio et labore: aut  
 non pulsauit operibus bonis: et  
 ideo non est duricia dei non pres-  
 tantis: sed culpa hominis negli-  
 gentis. **Quis** uerum habet filium.  
 et si petat ab eo panem: nunquam  
 lapidem porriget ei. **Uide** quomodo  
 nos ad spem diuine bonita-  
 tis inclinatur: ne forte aliquis con-  
 siderans quanta est differentia  
 inter deum et hominem. et ponderans  
 suam peccata deum desperat ipe-  
 tate nec incipiat petere: ideo pa-  
 tris et filiorum similitudinem itro-  
 ducit: et ut si propter peccata nostra  
 desperamus: propter paternam dei  
 bonitatem speremus. **Parus** est



vbu de noticia dei pub. Lapis  
 e omne medacu: et q̄q̄ illud  
 habet in se scandalu offensio-  
 nis ad aiā. Vñ diat p̄pha ad  
 iustu. In maibus portabur te:  
 ne forte offendas ad lapidem  
 pedē tuū. Omnis enī iustus cui  
 toditur ab angelis: ne forte  
 i occasione offensiois iaurat  
 pes cōsaciōis ipi. P̄scē aut  
 possim? intellige vbu de xpo:  
 serpētem aut ipm dyaboli.  
 Ut ergo impetrem? qd̄ deside-  
 ram? duo hec quērire debet?  
 vñ quidē ut petas orōe. ut  
 querās studio. et pulses opib?  
 alterū aut ut panis a pistis  
 sit qd̄ petas. Si aut nō que ex-  
 pediūt petis. hoc ē carnalia  
 que nocent aiē tue? q̄ lapis  
 a serpens. nō tibi p̄stat eaiam  
 si petas: q̄ benignus p̄r ē. Alio  
 quā si p̄stat nociua petenti:  
 nō ē p̄r sed iūmicus. Si vos  
 ai sitis mali. satis bona data  
 dare filiis vris zc. Nō q̄ apli  
 erat mali? sed q̄ntū ad cōpa-  
 rationē dei qui solus singula-  
 riter ē bonus. oēs mali vident:  
 sicut ad cōpacionē niuis. a so-  
 lis. omē mūdū sordidū videt.  
 et omē lucidū obscurū videtur.  
 Et vere: ai oēs p̄res mali sūt  
 p̄ter deū. Ecce si hodie p̄r iūi-  
 riā patit a filio? statim affcūs  
 illius mutat in odiū: et irasci-  
 tur illi forsitā et castigat. Nō  
 q̄ ille faciens iūriā p̄r pec-  
 cavit an deū. nō p̄r suis illi  
 irascit: sed q̄ illi fecit iūriā.

Alioq̄n si p̄r iūriā passus ē  
 nō p̄ter suā iūriā irasceret  
 filio? sed p̄ illius p̄am: in oī  
 p̄cō filioz sibi irasceret.  
 Nūc aut q̄n ipi iūriā patiūt  
 dolent. fremūt: q̄n autē aliter  
 peccauerūt filij eoz in deū. nec  
 curant. Deus aut offensio ab  
 hoīe nō id irascit? q̄n ai ipē  
 esset deus cōstitutus. ab hoīe ē  
 cōceptus: sed q̄ homo offendēs  
 deū pdit aiām suā. Vere q̄ nō  
 irascitur de suā iūriā: s̄ dolet  
 de pdicione hūana. Et si casti-  
 gat: nō suā iūriā vindicat:  
 sed ut illū corrigat ad salutē.  
 Audi illū p̄pheta dicentem.  
 Si dereliquerūt filij ei legem  
 meā? visitabo in virga iūsti-  
 tias eoz: misericordiam vero meā nō  
 dispergā ab eis zc. Et nō aut  
 nō oīa petentib? p̄stat: s̄ bona  
 timō? nō nō dixit. q̄tomagis  
 p̄r v̄r dabit petentibus se: s̄  
 addidit bō petentib? se. **Omelia.**  
**O**mnia ergo quicq̄ **xxiii.**  
 vultis ut faciat vob  
 hoīes: et vos facite eis. Sup  
 p̄ter satisficandā orōne mada-  
 uit ut nō iudicet qui peccat  
 in ipos? ita ex caritate ab or-  
 dine narracōis excedens. ito  
 dixit aliqua quedā. q̄le ē. q̄  
 tu vides festucā in oculo frā-  
 tui? et illud. nolite san dare  
 canib? et cetera que sequuntur:  
 nūc aut ad mādātū q̄ cepit  
 rediens ait. **Oīa quicq̄ vultis**  
 ut faciat vobis hoīes: facite  
 vos eis. Id ē nō solū mando



nolite iudicare ut nō iudicemini. qđ oēs sibi fieri volūt. ut cōm nozierit aliquibꝫ nō iudicentꝫ ab eis? sed et oīa quecuqꝫ volūt ut faciāt vobis hōiēs. faciāt eis: et tūc impetabiliter poteritis orare. **Prā** quecuqꝫ legē et pphete sparsim in oībꝫ pcepērit scripturis. ī hoc cōpēdioso q̄tinent mādato: quasi īmūtabiles arboris rami ī vna radice. **Intente per angustā portā.** Tercia h̄ cōsequētia ad tētia iusticiā ieiūmij p̄tinet? et est p̄ doctrinē de ieiūnio facit: ut sit talis ordo narratōis. Tu autē cū ieiūnas unge caput tuū. et facie tuā lava! ne pareas hōibus ieiūnāb: sed p̄a tuo qui est in abscondito! et p̄ tui qui videt ī abscondito: reddet tibi. **Intente per angustā portā!** qm̄ oībꝫ quidem iusticiā ītēditus ad vitā etnā angustus ē hōi vincti ī carne. p̄pter adūstiatē natē carnalis: nullius autē sic ē angustus et laboriosus. quō ieiūmij sinceriter cōsumati. Et ut scias attēde. **Oēs** quidē passioēs carnales dicūt et sūt. et spū c̄nis mōuētur: siue ira. siue supbia. siue invidia. siue auaritia. siue vana gl̄a! p̄cipue tñ sūt tres q̄ nales et intime. et p̄prie carnis passioēs: esta et potus. deinde amor viri ad mulierē. et mulieris amor ad virū. ī t̄cio loco sōpnus. qm̄ siue illis qđ passioibꝫ neqꝫ cōsistē p̄t car-

nis nata. Ergo q̄ ptes qđam nō et suplemēta sūt natē carnalis. **Prā** ad oēs illas passioēs nō nēritas nature c̄nalis urget? s̄ p̄cipuo spū c̄nis: ad istas autē ipā nēritas natē carnalis. Ideo et q̄m̄s ē eas a natā carnali p̄cidere: qm̄ ceteras passiones. **Prā** omnes illas passiones p̄cidere labor ē p̄ colluctationē cordis? istas autē passiones p̄cidē nō solum labor ē: sed cōsumē et contēte. ac interficē ipām carnalē naturā. et q̄ trūcatur substantiā ipām. queadmodū si quis p̄cidet aliqd mēbroꝝ ip̄tus. Si ergo hee tres passiones naturales sūt et intime et p̄prie natē carnalis? nullius passiois abstinētia sic satisfiat corpus quō abstinētia hōiū: ut sit castus. ut sit ieiūnꝫ. ut sit vigilijs p̄sēnerat? et nulla illarū passiois sic cōtinuat corpus quō passiones iste: ut sit homo a fornicariis. a epulatore. a deditus sōpno. Ideo et ap̄lus dicit. Omē p̄c̄m qđcūqꝫ fecerit hō extra corpus ē. qui autē fornicat ī corpꝫ sui peccat: qm̄ p̄prie de ipā natā corporis passio fornicationis egreditur. Et dñs in euāgelio epulatore p̄ponit dīnitē: cui pauper lazarus adiacebat. Et abrahā nō dicit sibi et fili recordare qđ tu hoc et hoc fecisti in vita tua. et nūc cruciāris: sed quia bona recepisti.



Et ubiq; dñs in euāgelio p̄a-  
 pit assidue vigilare. Ergo p̄t  
 oēs quidē iusticias: p̄cipue tñ  
 p̄ laboriosissimū ieiunium dicit  
 Intrate p̄ angustā portā & por-  
 ta p̄dicois ē dyabol⁹: p̄ quē  
 introit⁹ in gehēnā. Porta autē  
 uite ē xp̄s: per quē introitur  
 in regna celestia: de qua dcm̄  
 ē. Hec porta dñi: iusti intra-  
 bur̄ in ea. Lata autē porta dicit⁹  
 ē dyabol⁹: nō magnitudie  
 ptatis extensib: s̄ effrenate  
 supbie licētia dilatatus. Tale  
 aliq; dñs dicit. Bñ paupes  
 spū. Paup spū ē: qui cū sit  
 magn⁹ modici se ostendit.  
 Dives autē spū ē: qui cū sit  
 modici ostendit se magnū: si-  
 cut dyabol⁹ supbia elat⁹. Quā  
 cū esset mister dei in celo: q̄  
 deus sup celos extendē se usque  
 pauit contra dñm. Porta autē  
 angusta dicit⁹ xp̄s nō ptate  
 p̄nitatis exiguus: sed hūili-  
 tatis rōe collectus: sicut ip̄e  
 de se testimonium dat. Videte  
 q̄a mitis fū: et hūilis corde.  
 An nō tibi videt⁹ ptate latissi-  
 m⁹. hūilitate angust⁹? qui cū  
 esset dñs maiestatis: q̄i homo  
 in hoc sc̄lo voluit apparē: et  
 quē totus nō capit mūdus!  
 seipm̄ inter angustias uteri  
 v̄ginalis inclisit. Et alias  
 itelligit⁹ dyabol⁹ porta lata.  
 et xp̄s angusta? q̄m dyabo-  
 lus om̄s ptas inuoluit. et

uniūsam mundi sarcinā banila-  
 tes. recipit et ducit in morte?  
 xp̄s autē nō recipit in se. nisi  
 qui se oibus ptas eruent. et  
 deposuerit oem sarcinā mu-  
 di. et facti fuerit subtiles & spū-  
 ales: ut q̄les intrent in mūdi-  
 tales eruant de mūdo. Adhuc  
 latus dicit⁹ dyabol⁹. q̄m apud  
 illū sine lege sūt oia: xp̄s at-  
 angust⁹. q̄a sub rōe legis ap-  
 eū unīsa q̄sistit. Quicq; si-  
 ne lege ē. solutū ē: qd̄ ante  
 sub lege ē semp angustū. Via  
 autē p̄dicois ē ois iniquitas. Di-  
 cit⁹ autē sp̄tiosa. q̄a nō ē ita  
 regulā veritatis et discipline  
 inclusa? sed p̄ diuisa carnalium  
 voluptatū diffusa: et ambu-  
 lantes in ea nō qd̄ debet agē  
 hoc agunt. s̄ qd̄ eos delatuerit  
 h̄ sequit⁹. Voluntas eoz lex  
 ē ipoz? et nō ipi sub lege  
 sūt: sed lex sub illis. Via autē  
 uite ē ois iusticia. Dicit⁹ autē  
 arcta ē? q̄a intra regulā veri-  
 tatis et discipline inclusa ē:  
 et ambulātes in ea nō qd̄  
 delat eos hoc faciunt sed qd̄  
 debet? q̄a lex voluntas eoz  
 ē: nec ē sub illis lex. sed ipi  
 sub lege. Considerandū autē  
 ē q̄a via ducit ad portā? et  
 nisi q̄s ambulauerit p̄ viā:  
 nō p̄t venire ad portā. Sic  
 et qui iusticia faciunt: illi soli  
 p̄t cognoscē xp̄m. et itare  
 p̄ ipm̄. Qui autē nō ambulāt  
 per viā iusticie. impossibile ē



ut vere cognoscant xpm: quibus  
 multi eam non ambulantes per ius-  
 ticiam videntur cognoscere xpm.  
**S**i autem nec fuisti. nec es in via  
 iusticie? et putas te cognoscere  
 xpm: mentiris. Sicut enim qui  
 audit quia mel dulce est nec gustat  
 de osillo? nomen quidem mel-  
 lis cognoscit: gratiam autem nature  
 eius ignorat: sic et qui audit  
 quia xpc est filius dei. iusticia autem  
 eius non fuerit usus. homo non  
 nomen xpi cognovit: gratiam autem  
 nature eius ignorat. Ideo non dicit  
 propheta. audite et videte quoniam  
 suavis est dominus: sed gustate et  
 videte. **N**on ergo aliquid audimus  
 de xpo. nomen xpi cognoscimus  
 in hominibus ut dicitur? quoniam autem  
 iusticiam dei facimus? ipsum xpm  
 gustamus? **S**icut nec invenit in  
 manus dyaboli: nisi qui in via  
 ambulat peccatorum. **V**is non invenit  
 in dyaboli: **D**edina via  
 que ducit ad illum: et nulla habet  
 in te dyabolus potestate.  
**S**i autem ambulaveris in via que  
 ducit ad illum: iam non dyabolo im-  
 putes perditionem tuam: quia ille non  
 te tenet ad se. sed quia tu ipsi ad  
 illum. **N**am porta dicit ad viam.  
**S**ed via ducit ad portam. **S**ic non  
 prius dyabolus ducit homines ad pec-  
 catum: sed postea ad dyabolum ducit.  
**V**ides ergo. hec via perdi-  
 tionis quod nociva est. quia spaciousa  
 est: et ideo non solum volentes. sed  
 et nolentes intrant in eam. **E**t  
 difficile est: ut natus in hoc mu-  
 do non aliquantulum intrat in eam.

**C**um lata enim delonge videbitur:  
 et ideo etiam infantes antequam via  
 vite vel intelligant ista vident.  
**E**t cum intraverit quis in eam pro-  
 ut vult se agit? nec conangus-  
 tat in aliqua parte: ita ut delectet  
 enim ambulare per eam. **A**m-  
 bulat enim in ea gaudentes ri-  
 dentes: non solum manducantes et  
 bibentes: sed etiam denotantes  
 tebrantes. **A**mbulat in ea di-  
 vites. mendicantes. puerantes.  
 aliena tollentes: et se divites  
 facientes. **A**mbulat in ea cum  
 uxoris? non solum cum uxoris:  
 sed etiam fornicantes et adulte-  
 rates. **Q**uid sit tribulatio nesci-  
 unt. **E**t quis non delectetur quoniam  
 tibi ad carnem ambulare per eam?  
**H**ec autem via angusta primum non  
 facile videtur: et ideo qui vult in-  
 trare in eam. necesse est ut aliquantulum  
 enaget in via illa spaciousa:  
 donec considerans aliquam inve-  
 niat istam. **E**t cum intraverit  
 in eam non prout vult agit: ve-  
 rum enim parte conangustat. ita ut  
 penitentem eum intrasse in eam. **A**m-  
 bulat enim tristes. lugentes et  
 ieiunantes: et si manducantes  
 et bibentes: tamen non sine lege ti-  
 moris manducantes et bibentes.  
**A**mbulat pauperes et divites  
 non sibi sed alijs: **A**liena nec tan-  
 geres. sua dispentes. **A**mbu-  
 lant casti et si cum uxoris: tamen  
 non sine lege timoris amorem  
 suum dispentes: blasphemati.  
 iniuriam passi. et spoliati. **E**t  
 que non penitentem quantum ad carnem  
 intrasse per eam. **E**t non mire-



vis. q̄a duri q̄d nō penitent in-  
 trasse per eā. **A**udi p̄pham di-  
 centē. Mei aut̄ pene mohi sūt  
 pedēs. pene effisi sūt gressus  
 mei: q̄a **X**elam in peccatorib⁹  
 pacē p̄coꝝ videns. **I**deo viden-  
 tes hoīes hāc tribulatū et an-  
 gustam viā: mlti recedūt ab  
 ea. **E**t quidā ab iūcio nec ac-  
 cedūt ad eā: nec volūt eā vi-  
 dere. **Q**uidā aut̄ garrificētes  
 volūt eā vidē et accedūt ad  
 eā: sed dū cōsiderat angustias  
 et labores ei⁹. recedūt  
 ab ea. **A**lij aut̄ audaciores.  
 et intrāt in eā: et postea dū  
 supinet labores et angustias  
 ei⁹: iterū reuersi egrediunt̄  
 de ea. **A**d huc aut̄ sp̄tiosa illa  
 dicit̄ viā. eā hāc causa: q̄a  
 oīa que sūt. vxores. filij pa-  
 rentes. amia. aurū. Argenti.  
 vestimēta. dom⁹. possessiones.  
 oēs spēs ciboz et potū. oīa  
 artificia. oīs negocia. aōnes.  
 militiae honores. et q̄cūq̄ i sēlo  
 ē. q̄d aut̄ visu delat̄. ā audi-  
 tū. ā odoratū. ā gustū. ā tac-  
 tū. vie p̄dicōis sūt: nō q̄a oēs  
 qui ambulāt in illis reb⁹ pec-  
 cant. sed q̄a oēs iste res ad  
 peccm̄ cōpellūt. **V**ia aut̄ vite  
 angusta ē: q̄a vna ē species  
 id ē abstinecia oīm rerū. **Q**ui  
 em̄ separat se ab oībus reb⁹  
 illis. saluatur. **N**ō dicim⁹ q̄a  
 oēs qui sūt in illis peccāt: sed  
 qm̄ q̄ se separant ab illis oēs  
 saluant̄. **S**eparat aut̄ se nō  
 corpe sed aīo: nō loco s̄ actu.

**N**ā q̄nis sit in mūdo. nō vide-  
 tur ee i mūdo: q̄ nō vnt̄ mūdo  
**A**ttendite. **O**melia. xxv.  
 a falsis p̄phetis. **S**up  
 madanit aplis suis dñs ne ele-  
 mosinas faciat corā hoīb⁹ ut  
 videant̄ ab eis sicut ypocrite:  
 et ut ne orent ut ab hoīb⁹  
 videant̄ sicut ypocrite: et ut  
 ne ieiunēt corā hoīb⁹ se osten-  
 dentes sicut faciūt ypocrite.  
**E**t docuit illos ut ne sic faci-  
 ant et instruit eos: q̄a pos-  
 sibile ē in ypocriti et demo-  
 sinas facē. et orare et ieiuna-  
 re. **P**roter q̄d q̄i tā aliq̄ cognos-  
 cetis q̄ahet oīa in ypocriti fiet  
 p̄nt̄: loquit̄ dices. **A**tendite  
 a falsis p̄phetis. qui veniūt ad  
 vos in vestimētis oīū: abint⁹  
 aut̄ sūt lupi rapaces. **Q**ue sūt  
 vestimēta oīū. **S**pecies sila-  
 te religionis. **A**lemosina silata.  
 vestimētū oīū ē: nō opus  
 oīū. **I**eiuniū similitū vesti-  
 mētū oīū ē: nō opus oīū.  
**E**t cetera spēs pietatis q̄bus  
 vestiūt se lupi rapaces. **N**ulla  
 aut̄ res sic exterminat bonū:  
 q̄admodū silatū bonū. **N**am  
 manifestū malū: q̄i malū fit  
 giūt et cauet̄. **M**alū aut̄ sub  
 specie boni celatū dū nō cog-  
 noscit̄ nec cauet̄: et sic q̄si  
 bonū suscipit̄: et coniunctum  
 cū bono exterminat bonū. **S**ic  
 serui dyaboli pessime tūc xp̄ia-  
 nitatem corripunt qm̄ se simi-



lant xpianos? de quib? amo-  
 net discipulos suos xpr: ma-  
 gis aut nos oes p illos diceb.  
**Attendite a falsis pphetis.** **Da**  
 magna vtilis e boni cognosce  
 malu: et firma tutela salutis  
 e scire que fugias. **Heresis pi-**  
**culosa quide res e: sed utilis.**  
**Valde piculosa:** qa mlti seducti  
 tur in ea et perent. **Utilis aut?**  
 qa teptantur fideles p ea: et  
 ab ifidelibus segregant. **Qui**  
**minuat de piculo teptacionis:**  
**minuat de pmio probationis.**  
**In nullo em negotio pt vqes**  
**inueniri: nisi pesserit labor.**  
**Quantomagis in spualib? reb?**  
**n pesserit teptacio no pt esse**  
**pbacio.** **Attendite a falsis pphis.**  
**pmu scire oportet:** qa sut oio  
 falsi xpiani. **Na nulla res sic**  
**pdit xpianos veros q her:** qa  
 quoscuq? viderit dici xpianos.  
 q xpianos eos estimat. **Si**  
**em constat qa sut falsi xpiani:**  
**aut ille e falsus xpianus. aut**  
**tu. Si tu: no ille. Si ille? ut q**  
**cu estimas de quo tibi xpr ma-**  
**davit qa xpian? no e? Que**  
**deus no suu cofitet? filiu? tu**  
**quo tibi estimas frēm? Sed**  
**forte dicis. Quo possu illu di-**  
**are no ee xpianu que video**  
**xpm cofitente? altare habete.**  
**sacrificiu panis et vini offere**  
**te. baphzante. scripturas scoz**  
**legente. gem ordine sacerdotij**  
**habente. Vir sapiens si no con-**  
**fitet? xpm. et manifesta esset**

gentilitas illi? et seducebaris  
 in ea. **Isania erat qa seduceba-**  
**ris? nuc aut qa ofitet? xpm**  
**sed no sic queadmodu xpr**  
**madavit: negligēcie tue e**  
**si ab eo seduceris. Qui em**  
**in occulta fouea cadit. negli-**  
**gēs ee dicit? qa non tante**  
**psperit. Qui aut i mani-**  
**festā cadit: no negligēs dicit?**  
**sed insan? Quod aut de fili-**  
**tudie ecclesiaroz miserioru**  
**diristi h? audi respsu? qm**  
**et symea oia habet membra**  
**hois. et p oia hoiez vmitat?**  
**nuq? ppterca dicend? ho e?**  
**Sic et hereses oia misteria**  
**ecclē habet et vmitant? sed**  
**no sut ecclē. Deinde scēs dñs**  
**qa no erant manifesti genti-**  
**les sed absconditi sub nomie**  
**xpiano: io no dixit aspiciate.**  
**sed attendite. Aspice e sim-**  
**plicit? vidē: attendē aut e cau-**  
**te cōsiderare. Vbi em certa res.**  
**et idubitabilis aspicit? ubi**  
**aut incerta res. et dubitabilis**  
**attēdit? Scēs ergo xps qa**  
**e in illis aliq? qd alijs p alijs**  
**alio videbat? desup postu. ali-**  
**ud idus indusit? io dixit at-**  
**tendite: ut scias qa no cor-**  
**porali aspectu attendendū e.**  
**sed vigilancia spuali. Si em**  
**corpaliter alios aspicias cog-**  
**noscē no potes: qa scemata**  
**xpianitatis habent. Na hoies**  
**passibiles qn potestis videre**



mendacia? veritatis velamine  
 coopta. **P**rimo g<sup>o</sup> attendendū ē  
 p<sup>er</sup> opa bona. **S**i em̄ opa iusti-  
 cie faciunt? et a nullo errore de-  
 cipim<sup>ur</sup>: et ip̄i oem̄ sentim<sup>us</sup> ex-  
 torem. **N**ā ip̄a res facit exte-  
 re: que facit alteri<sup>us</sup> errore nō  
 cognoscē. **N**ā qui nō cognoscit  
 mendaciū alteri<sup>us</sup>: suā nō intel-  
 ligit veritate. **E**rgo q̄ diu opa  
 bō faciunt? ip̄m̄ lumē iusticie  
 an̄ oculos nr̄os adaptat verita-  
 tē. **S**ic et patr̄a peccaciū sensu  
 tenebre scē faciūt: ut nō viden-  
 tes mendaciū cadant. **V**ide em̄  
 ab initio ex quo inter hoīes se-  
 minat<sup>us</sup> ē error fidei. nō error  
 dyabolicus fecit hoīes malos:  
 sed hoīes mali dyabolici sibi  
 fecerūt errore. **S**i error fecit  
 set hoīes malos: culpa erat  
 dei qui tales hoīes fecit ut ab  
 errorib<sup>us</sup> seducant<sup>ur</sup>. **N**ūc autē  
 culpa ē hoīs qui voluntarie ele-  
 git errore: q̄ nō p̄nt <sup>errores</sup> p̄uale  
 m̄ hoīe nisi patr̄a p̄cesserūt. **P**ri-  
 us em̄ patr̄a plurimis extecat<sup>us</sup>  
 hō: et sic dyaboli seductione  
 decipit. et cadit i morte. **Q**uē  
 admodū em̄ sole manēte nō  
 p̄ualet nox: cū aut recesserit  
 ad occasū tūc occipat mūdū?  
 sic q̄ diu lumē iusticie i hoīe  
 fuerit: tenebre erroris em̄ nō  
 apprehendūt. **E**rgo bonis opib<sup>us</sup>  
 vigilandū ē: q̄ error nō ge-  
 nerat patr̄a. sed patr̄a errorem.  
 sicut dicit sapia. **I**mpietas ho-

mine trahit ad errore. **A**tten-  
 dite. **S**ic amonet attendite q̄  
 inuito deo dyabolus hereses ito-  
 ducat: nō inuito sed p̄mittēte.  
**S**i em̄ gentes nō credidisset i  
 xp̄m̄: intelligebam<sup>us</sup> v̄tute suis  
 se dyaboli qui gentes credē nō  
 p̄misit. **N**ā si dyabol<sup>us</sup> aliq̄ po-  
 tuisset: ab initio credē nō p̄mi-  
 sisset. **N**ūc aut ex eo qd̄ om̄s  
 gentes crediderūt: sed postea  
 ex credentib<sup>us</sup> fce sūt hereses?  
 manifestū ē q̄ nō fuerit v̄tus  
 dei: sed p̄missio dei. **E**t quare  
 sic amonet? q̄ qui noluit fieri.  
**Q**uia nō sine iudicio vult ser-  
 uos suos habere: ideo misit tēp-  
 tationē. **Q**uā aut nō vult per-  
 ignorācia eos perire: ergo tēp-  
 tationē mittit. ne mali cū bo-  
 nis coronēt<sup>ur</sup>. **I**deo aut amonet:  
 ne boni cū malis peant. **A**tten-  
 dite vobis a falsis p̄phetis. **S**crip-  
 tū ē. **O**is lex et p̄phete vsq̄ ad  
 iohāne. **N**ō q̄ futuri nō erāt  
 post iohāne: fuerūt em̄ agab<sup>us</sup>  
 et silas. et mlti. **S** q̄ p̄pheta  
 de xp̄o nō erat futuri post eū.  
**E**rgo post iohāne p̄pheta qd̄  
 cessavit. **P**phete aut et fuerūt  
 et sūt: sed nō qui p̄phetarent  
 de xp̄o? sed qui interpretant<sup>ur</sup> ea  
 que de xp̄o ab antiquis fuerūt  
 p̄phetata: id ē doctores eccl̄az.  
**B**ed et om̄s xp̄iani p̄phē dicit<sup>ur</sup>  
 tur: qui in regnū et sacerdotiū  
 et in p̄pheta vngūt<sup>ur</sup>. **N**ec em̄  
 q̄s p̄ p̄pheticos interpretari sens<sup>us</sup>:  
 nisi habeat sp̄m̄ p̄phete. **N**ec



aut dicitur: ut ostendam quia  
 propheta de quibus loquitur doctores  
 dicitur: Sciens ergo dominus futuros  
 esse falsos doctores heresi dixerit,  
 factum contra veros doctores. qui scripturas  
 prophetias et apostolicas  
 pulsa interpretacione confunderet: ideo  
 per apostolos suos omni carolay docto-  
 res amonet dicitur. **Attēditē vo-**  
**bis a falsis prophetis.** Et ne for-  
 te dicat aliquis hereticus doctor.  
 quia non dicit falsos nos prophetas  
 sed gentiliū et iudeorum doctores:  
 ideo addidit dicitur. **Qui veniunt**  
**ad vos in vestimentis ovium.** **Om-**  
**nīs et de iudeis quidē falsis**  
**apostolis et prophetis ista p̄dicit:** tū  
 de illis iudeis qui in christum qui  
 dem fuerat credituri ex eis. lo-  
 quentes aut perversa et secundum sug-  
 gestionē maligni spiritus ad cor-  
 ruptiōnē christianorum fuerat lo-  
 cuturi. de quibus canēdis in om-  
 ni epistola sua sollicitate monet apostolus:  
 quorum filii sunt et heretici nō.  
**Oves enim p̄p̄e christiani dicunt:**  
 vestimentū aut ovile. ē christiani-  
 tatis species. **Vides quā de hereti-**  
**cis loquitur christianis christus fugi-**  
**endis?** qui a foris in scemate  
 christi videntur. ab intus autē cor-  
 ruptiōnis efficacitate gentiles.  
**Et isti multo periculosiores sunt**  
**quā illi iudaici?** quoniam illi quidē  
 reiecti ab apostolis. et vocati ext-  
 ranei christianoꝝ extitit vagabanti:  
 et furtis quosdam  
 corripēbant incautos. **Isti autē**

quā fundati christiani: et ecclesias  
 suas habentes. **Et quid dico?**  
**Ecclesias eam regentes palam**  
**cū libertate subvertunt:** et sic  
 multiplicati sunt ex diversis christia-  
 ni potius vagi. **Et illi.** **Et quō**  
**nō sunt periculosi?** aut quō sua-  
 dent multis? **Et ne adhuc di-**  
**cat hereticus quā de veris**  
**christianis doctoribus loquatur.**  
 qui christiani quidē sunt. tū p̄cō-  
 res sunt: oīs enim christiani qui fa-  
 ciunt peccatū falsus dicitur christiani.  
**Et v̄e quidem ē.** quia christiani  
 qui faciunt peccatū nec penitent  
 de peccatō falsus ē christiani: tū  
 ut scias quā nō de christianis  
 peccatoribus. sed de hereticis doc-  
 toribus loquat. nō tū dicit quod  
 veniunt ad vos in vestimentis  
 ovium: sed addidit. **Ab intus**  
**aut sunt lupi rapaces.** **Christiani**  
**aut doctores et si fuerint**  
**peccatores.** serui quidē carnis di-  
 cuntur. quia vincuntur a carne? tamē  
 propositū nō habent perdere christia-  
 nos: et ideo nō dicuntur lupi ra-  
 paces. **Vides ergo quā manifeste**  
**de hereticis doctoribus dicitur?**  
 qui eo proposito scemate christiano  
 rū suscepērunt providente dya-  
 bolo ut christianos in quo seduc-  
 tionis morsu dilaniarent.  
**De qualibus lupis ad ephesios**  
**dicit apostolus.** **Scio quod post deces-**  
**sū meū intrabunt lupi graves**  
**in vos nō p̄cētes gregi?** et  
 ex vobis ipis erient perversa  
 loquentes: ut abdicant disci-



pulos post se. Audi ergo qui doctus ab hereticis putas te eruditum: et baptizatus ab eis putas te xpianum factum. **Vides doctores hereticos: qui dicuntur a xpo denotatores.** Si ergo eruditus es ab hereticis: imptus es. non eruditus. Si baptizatus es: denotatus non saluatus. **Na luporum denotatio est: non saluare.** **Unde ergo. A fructibus eorum cognoscetis eos.** **fructus enim hominis est confessio fidei eius: et opera quibus facionibus ipsius.** Si ergo videris hominem xpianum: statim considera si confessio eius conveniat cum scripturis: verus est xpianus. Si autem non est quemadmodum xpc mandavit: falsus est. Sic enim et iohannes cum de hereticis scripsisset epistolam. non dixit si quis venerit ad vos non habens xpi nomen nec auctori dixeritis: sed si quis non attulerit istam doctrinam. **Iudicium xpianitatis non ad nomen retulit. sed ad confessionem!** quia non solum nomen xpi xpianum facit. sed et veritas xpi: quia in nomine xpi multi ambulat. in veritate autem eius pauci. **Deinde vide.** **Nunquam quis lupum persequitur aliquando.** **Sed lupus ovem.** Sic enim et cayn persecutus est abel: non abel cayn. Sic ismahel persecutus est ysaac: non ysaac ysmahel. Sic esau iacob: non

iacob esau. **Judei xpm: non xps iudeos.** **Hereticos xpianos: non xpiani hereticos.** **Ergo ex eorum fructibus cognoscetis eos.** **Si quis lupum cooperat pelle ovili. non illum cognoscas: nisi aut per vocem. a per actum.** **Omnis idem tamen dorsum balat: lupus in aerem convertit caput suum contra celum et sic ululat.** **Sic ergo secundum dei vocem humilitatis et confessionis emittit: omnis est.** **Qui autem aduersus veritatem turpiter blasphemias ululat contra deum lupus est: sicut dicit propheta de illis.** **Iniquitates in excelsis locuti sunt: posuerunt in celum os suum.** **Omnes herbes maduunt: lupus carnibus delectatur.** **Quem videris ergo de pravo scripturarum herbas floridas iniusticie colligere. omnis est: quem videris autem in sanguine persecutionis gaudentem. lupus est.** **Adhuc autem considera virtutes quas facit: utiles sunt. a inutilis.** **Utiles sunt. que mirabiliter fiunt et ad salutem proficiunt: utputa infirmos curare. et alia humorum que fecit xpc.** **Vana autem sunt. que a diabolice quidem faciunt videntibus? utilitatem autem afferunt nullam: utputa volare per aerem sicut et deum dyabolus hortabatur? statuas facere ambulare. a commiseri flame et non comburi: et alia**



qualia symon fecit. **N**ā plena  
 opa ex deo sūt: qā et ipē ē  
 plen⁹. **V**acua aut ex dyabolo:  
 sicut ipē vacu⁹ et van⁹. **N**ā  
 qā quedā mirabilia fiūt ex  
 deo: quedā aut ex dyabolo:  
 demonstrat uxorē dē. **N**on  
 em dixit. nemo facit signa  
 nisi sit deus cū illo: s̄ nemo  
 facit hec signa que tu facis:  
 nisi sit deus cū illo. **E**t an  
 tea quidē ex hoc solo cognos  
 cebant⁹ falsi pphē et veri: si  
 uilia ul' iutilia facerent sig  
 na. **N**ūc aut qā futurū ē ut  
 eā ex pte bona faciendorū  
 signorū dyabolo det⁹ potestas?  
 etiā aliud q̄rere debem⁹ si ne  
 cessariū ē scdm t̄p̄s: aut nō  
 ē necessariū. **S**i em mirabilia  
 xpc p̄ q̄firmacionē ifidelīū  
 faciēbat. nō ppter ipōs quos  
 sanabat? ipōs em in fide sa  
 nare poterat nō in signo: ma  
 nifestū ē qā mō cū nullus  
 sit ifidelis. faciendorū mira  
 culorū nō ē. **E**rgo si  
 iuhle fecerit signū falsus ē  
 pphā: qā nō facit ut aliūm  
 edificet in fide. sed ut se oste  
 dat in ope. **N**ūq̄ colligūt  
 de spinis uias? **A**d de thulis  
 fias. **Q**uia misterīū habet  
 in se xpi. **S**icut em botrus  
 mltā in se genna ligno medi  
 ante suspēdit: sic et xps ml  
 tos fideles p lignū c̄as tenet

adiuctos. **S**iliter eā sicut fi  
 cus mltā genna uno tegmīe  
 tenet idusa: sic et ml̄tos fide  
 les quodā dulci caritatis com  
 plexu una tenet ecclā. **E**t sūt  
 in fici signa h̄: caritatis qui  
 dē in dulcedie? unitatis aut  
 in cōiunctione ḡnoꝝ: sicut  
 scriptū ē. **D**eus qui habitare  
 facit unanimes ī domo. **I**n  
 uia aut ē pacē q̄d signū  
 qā in t̄raulat mittit? ḡu  
 dij aut in spe qā uinū letifi  
 cat cor: sincerat. qā nō ē p  
 mirtū. et deliciao suauitatis.  
**D**e hīs scriptū ē. **S**ancty aut  
 sp̄s ē caritas. gaudiū. pac  
 paciā. bonitas. mansuetudo:  
 fides. modestia. ḡnecia. **S**pi  
 ne aut sūt heretia: sicut ser  
 mo iste demonstrat sup̄ius di  
 cēs. **A**tendite a falsis pphē  
 tis. **E**rgo nō pnt spine et tri  
 buli ecclesiasticos fr̄is pfer  
 re. **S**ed qd pferūt. **V**ulnera.  
 tribulacōes zc. **Q**uēadmodū  
 spina ul' tribul⁹ ex quacūq̄  
 pte illā porcyzeris habet aci  
 leos: sic eā seruos dyaboli  
 ex quacūq̄ pte q̄sideraueris.  
 uiquitatib⁹ pleni sūt. **S**i loq̄  
 tur: in dolo loq̄tur. **S**i tacet:  
 male cogitat. **S**i irascit⁹: insa  
 nit. **S**i patient⁹ agit? tēp̄s  
 expectat nocēdi: et oportuni  
 tatē qm nocent. **S**i male agit:  
 nō eubescat. **S**i bñ facit: ad  
 uanā glām p̄t hōnēs facit.



Quo pferat fructu bonu? diu  
indit dyabolus e. Sub bo  
arboze hestie et aialia requi  
esaut? sub spinis aut nullu  
aial requiesce pt: n̄ t̄m̄o  
serpentes. Sic iuxta fideles ho  
mines et boni et mali pace  
cape p̄nt? iuxta ifideles aut  
hoies. nemo p̄t pace habere.  
neq̄ req̄esant in eis n̄ t̄m̄o  
serpentes id e demones: q̄ ha  
bent dibilia in pectoribz eoz.  
fructus eozu nulli p̄cedit ad  
usu: umbra refrigerij n̄ est  
in eis. Et veru quide. q̄ spi  
nas et tribulos oēs hereticos  
apellauit? t̄m̄ forstam sciens  
dñs hac heresim eē p̄ualitu  
ta p̄ oibus. tribulos eos appel  
lauit: q̄i trinitatis p̄fessores.  
et triangula impietate i sua  
p̄fidia bauilantes. Nō p̄t ar  
bor bona malos fructus facere:  
et nō p̄t arbor mala facere  
fructu bonu. Nō dixit arbor  
mala nō p̄t fieri bona. neq̄  
arbor bona mala? alioquin  
qui malus e. a deo ess̄ qd̄ ma  
lus e: et qui bonus e. a deo ess̄  
qd̄ bonus e. Nūc aut̄ dicit sic.  
Malus nō p̄t facē fructus bonos.  
id e qm̄ diu malus e: si vero fr  
uctus fuit bonus. p̄t. ut vn̄q̄sq̄  
qd̄ malus e aut bonus. volun  
tatis eius sit. nō natē. Nam si  
volebat et nō poterat fructus  
bonos p̄ferre. natē erat: si at  
p̄t et nō vlt. arbitrij e nō  
natē. Ergo seruis dei nō p̄t

facē malū. Et si videt̄ aliqui  
q̄a male facit? cōsidera caute  
ipm̄ malū eius: et iuenies  
eū abitus eē bonū. Nā ex  
pposito bono. ead̄ qd̄ videtur  
malū bonū e: q̄a p̄positū bo  
nū malū opus excusat: ma  
lū aut̄ opus bonū p̄positū  
nō q̄d̄p̄nat. Vidisti moysen  
homicidū facientē? sed nō  
p̄pter suā iniuriā: sed p̄ seruo  
riū dei vindictā. Vidisti iacob  
aliud loquēte in lingua. et  
aliud habentē i corde cū dice  
ret ad esau. q̄a vidi facē tuā  
sicut qui vidit faciem dei?  
sed nō ut dēaperet eū: sed ut  
cōpesceret. Silit̄ malus nō  
p̄t facē bonū. Et si videtur  
tibi facē bonū? cōsidera caute  
ipm̄ bonū: et iuenies illū  
ab intus eē malū. Nā qd̄ ex  
pposito malo fit: ead̄ bonū  
malū e. Nā bonū opus mali  
ppositū nō excusat: malū  
aut̄ p̄positū bonū opus q̄d̄p̄  
nat. Si videt̄ ifidelem hū  
lem. a māsuētū: scito q̄a sub  
dulus in corde e. De talibus  
enī dicit p̄ph̄a. Malli sūt  
sermōnes eius sup oleū: et ipi  
sūt iacula. Si videt̄ eū bō opa  
facientē: itelligē q̄a p̄ hoies  
facit. De illis enī dicit dñs.  
Omnia faciūt: ut ab hoibus  
videant̄. Sicut ergo h̄ bonoz  
hoim̄ oia ead̄ mala bō sūt:  
sic maloz hoim̄ oia ead̄



bona mala sunt. Si ergo vide,  
 tis aliquem deum in veritate non  
 colentem quam bonum? ne credas  
 oculis tuis et dicas bone vi-  
 te illum: sed crede magis deo quam  
 tibi qui dicit. Non potest arbor  
 mala: facit fructum bonum. Si  
 autem dicas illum bonum: meditare  
 fecisti christum. Tu enim vides que  
 sunt in facie: deus autem que sunt  
 in corde. Sicut enim in orto meli-  
 te sunt arbores fructum inutilem  
 facientes? in silvis autem non  
 invenit bonum facies: si autem  
 faciunt. inspidum faciunt et acer-  
 bum? sic ecclesia que ortus est christi  
 salomone dicente. ortus quod  
 sus. fons signatus. sicut mea  
 paradisi sunt fructum pomorum.  
 multi sunt mali: in ecclesiis autem  
 heresi que sunt silve deserte  
 nemo est bonus? quia et si aliquis  
 bonus. propter heresim est: et non propter  
 deum. Hec secundum fidem dicit. Quid  
 autem secundum verum? Audi. Qui  
 cumque facit: aliquid est propter quod  
 facit. Et non facit aliquid propter  
 nichil. Qui pugnat: propter  
 preda. a propter gloriam victoriae  
 pugnat. Qui navigat: propter  
 necessitatem. a propter lucrum navigat.  
 Sicut nichil potest nasci sine causa  
 dice: sic nichil potest fieri sine  
 causa. Sic qui bonum facit:  
 aut propter retributionem regni  
 celestis facit: aut iudicium pe-  
 ne. Interrogo ergo te: infidelis  
 propter quod facit bonum. Propter ill-

dium pene dicit. Sed non ti-  
 met deum. Quid autem non time-  
 at deum ne peccet in opere: qui  
 non timet ne peccet in fide?  
 cum sit peius male credere quam  
 male agere. Propter retributionem  
 dicit. Sed non sperat in deo.  
 qui non curat utrum medietur  
 credat a vere? cum sit melius  
 bene credere quam bene agere: quam  
 fides sine operibus aliquid est. et si  
 mortua est. opus autem sine fide  
 nichil est. Ut quod ergo facit bonum?  
 Ut videatur ab hominibus et laudetur:  
 et ideo bonum illius malum est. Si  
 enim sine labore poterat homo  
 bonum facere in hoc mundo? cre-  
 dibile erat ut infidelis faceret  
 bonum: propter hoc ipsum quia bonum  
 facere bonum est. Hinc autem cum homi-  
 bus in carne vivitibus sic contra-  
 rium sit bonum facere. sic difficile  
 et prope impossibile? ut neque mag-  
 ni illi sancti perfecte potuerint ex-  
 plere quod bonum est: quomodo infide-  
 lis faciat bonum cum tanto cona-  
 mine? nulla spem retributionis  
 habens pro oculis suis. Quis  
 agone suscipit sic periculosum?  
 unam palmam non sperat. Quid  
 ergo? Sine dubio sperat ali-  
 quod ideo facit bonum: quia illud ut  
 mereatur ab hominibus vanam gloriam.  
 Nam multa datur virtute homini ad  
 laborandum gratia vane glorie?  
 et si cum indulgentia possit di-  
 cere. maiorem datur homini virtute



ypocrite. gaudia gl'ie vane:  
 q' fideli spes regni celestis  
 Et sic e' ratio. Contra spem  
 regni celestis adu'sat' carnis  
 nata'. gaudia aut' vane gl'ie  
 ex carne e': et io q'stit ex  
 carnis nata'. Ideo ergo dicit.  
 Omnis arbor q' no' facit fruc-  
 tu bonu': q'a et mala arbor  
 videt' face' iusticia' sed no' bo-  
 na. nec ad v'su p'ficien'te. Na'  
 qui p'p't' deu' facit iusticia'm.  
 deus illa' facit: qui aut' p'p'tet  
 vana' gl'am facit bonu'. d'ya-  
 bolus illud facit: et io d'ya-  
 bol' delat'ur i' eo. falsos g'o  
 xpianos quos d'9 in ignem  
 mittendos p'mittit: quo tu pu-  
 tas p'cip'es gl'ie tue. No' ois  
qui dicit in d'ne d'ne int'abit  
in regnu' celoz: sed qui facit  
voluntate' patris mei. falsos  
 p'phas de quib' cauendu' erat  
 locutu' no' alios ee' nisi falsos  
 xpianos: et falsos xpianoz  
 p'dicatores h'is v'bis manifes-  
 te dem'ostant. Gentiles aut'e  
 et iudei p'insp' credat no' di-  
 cit' xpo. d'ne d'ne: sed illi so-  
 li qui tam ex iudeis q' ex ge-  
 tilib' visi' su't quide' credidisse  
 in xpm: conuersantes aut' et  
 p'dicantes cont' voluntate' dei  
 et xpi p'ceptu' falsi p'dicato-  
 res fa' su't. Item qm' falsos  
 p'phas et veros ex fructibus

eoz docuit discernedos: hic  
 ia' manifestus docet qui su't  
 fructus quib' discernunt' probi  
 doctores et reprobi. Qui em'  
 timo dicit xpo d'ne d'ne: et  
 no' facit voluntate' dei: reprobi  
 su't. Qui aut' et dicit et fa-  
 cit voluntate' dei: ipi soli p'ba-  
 biles su't. Et que e' voluntas  
 dei: ipse d'ns docet. Hec e' at'  
 voluntas ei' qui misit me: ut  
 ois qui videt filiu' et credit  
 in eu' habeat vitam et'na'. Et  
 ergo voluntate' dei face' hoc e' ae-  
 dere in xpm: sicut et alibi in  
 dieb' interrogatib' q'd faciem'  
 ut opemur opa dei. Respo-  
 dit. Hoc e' opus dei: ut creda-  
 tis in eu' q' ille misit. Creduli-  
 tatis aut' sermo: et ad co'fessio-  
 ne' respiciat et ad acti'. Qui  
 ergo sic q'stit' xpm quo do-  
 cit ipse ille credit xpo: et q'  
 sic querat' quo ille mandauit:  
 ille credit xpo. Qui aut'e no'  
 sic q'stit' quo docuit. ille no'  
 credit: et qui sic no' querat'  
 quo ille mandauit: no' credit  
 xpo. Credere aut' xpo: obedire  
 est xpo. Qui aut' no' confite-  
 tur. a' no' querat' sedm' v'bu'  
 ei': ille nec obaudit xpo. nec  
 credit. Pro'erea ta' ille q' ipse:  
 no' int'abit i' regnu' celozim'.

**Q**u'li dicent **Omelia xxvij.**  
 michi d'ne d'ne i' illa  
 die? none' i' no'ie tuo p'pheta



uim? In qua die. Quando ve-  
nerit in maiestate patris sui?  
et separaverit eos ab invicem  
sicut pastor grege suum: qui in  
nemo ausus e garrula cote-  
atione sermonum. aut medaciu  
defende. a confidie veritati?  
qa tunc in mundialis et vana  
gla no desiderat: sed flama  
iudicij pena timet. In illo die  
qui no os loquit. et opus ab-  
scindit sicut in h' tpe. sed eto-  
ta singulox opa loquit et  
ora tacebit? qui no psona in-  
terrogat. et qstia no videtur  
sed econt: qstia distat. et  
psona qfundit dicente aplo.  
Cognitioib? iuice accusantib?  
aut eaa defendentib? In illa  
die qn nemo accusat pcores  
sed ombs accusat? nec alter-  
pro altero interuenit: sed singu-  
li ibi timebit: qa in illo iudi-  
cio no erit tepes adulatores  
hoies. sed angeli veraces? no  
erit iudicantes psonaru ac-  
ceptoru hoies: sed deus iusto  
qui reddet vnicuiq sedm opa  
eius. Am pprie timeniu homi-  
et angustias pacienai voce  
expressit dices. Dne dne no  
em semel s suffiat illi dice  
dne: que naitas timoris as-  
tingit. Nonne i noie tuo pph-  
tuim? Considera qa i noie  
dicit no in spu? qa i noie  
xpi mlti ambulat: q non ha-

vent spm xpi. sed uedi causa.  
Iaro no ex noie xpi cognosce-  
di snt xpiani: sed de spu xpi.  
Ergo pphetizant in noie xpi?  
in spu aut dyaboli: quales  
snt diminutores. Sed sic dis-  
cernit? qm dyabol? interdum  
vera dicit: sps aut sanctus  
nuqm mentit. Concessu est  
aut et dyabolo interdum dicere  
veritate: ut medaciu suu in-  
ta veritate comedet. Si aute  
nuq diceret veru: nec ad tep-  
tatores poterat pfiere seductio  
eius. Demonia eiciunt in noie  
xpi habentes spm iuicia? ma-  
gis aut no eiciunt sed eicere  
vident: colludentib? sibi demo-  
nib? ipis. Et io semp eiciunt:  
et nuqm sanat. Semp aut  
illos demones q castigati da-  
mat: et nuq quasi ametes  
recedunt. Faciunt et vites scia-  
du ea que dixim? no utilia  
et nec necessaria: sed inutilia  
et vacua. In oibus ergo sedm  
xpi pceptu: discutiendi sunt  
factus eoz. Si bona querfacio  
eoz: et vera cofessio. Si aut  
a qfessio querfacio no conue-  
nerit: aut querfacio cofessio:  
falsus e. Tunc iurabo illis: qa  
nescio qui estis. Usq tunc susti-  
nebo? qa grande iram graui-  
dis dilatio pcedere debet: et  
grandis dilatio iustus facit  
ee iudiciu dei. et digniore inte-  
ritu pcoru. Sciendu qa pcores

corz docuit...  
ia mai...  
fens quib...  
doctores...  
unmo dicit...  
no fiant...  
snt. Qui...  
aut voluit...  
bles snt...  
da: ipse...  
voluit...  
dus qui...  
in cu...  
go voluit...  
dicit in...  
dicit de...  
ut open...  
dit. Hoc...  
tis in...  
mors aut...  
ne respicit...  
eius sic...  
noie xpi...  
sic querfacio...  
ille credit...  
sic qstia...  
credidit: et...  
quo ille...  
xpi. Certe...  
est xpi. Qui...  
tur: a no...  
eius: ille...  
cedit. Pecca...  
no inter...  
Olla dicit...  
michi dicit...  
de! nunc i...



nescit deus: quia neque digni sunt  
 ut cognoscant a deo. Sicut enim  
 et apostolus ait. Cognovit dominus qui  
 sunt ipsi? non quia ipsos non cog-  
 noscit: sed suos illos esse non  
 cognoscit: ideo qui perierunt non  
 fuerunt illi. Aut quomodo te deus  
 cognoscit? cum tu cognoscere  
 deum nolis. Sicut enim omnes ho-  
 mines naturaliter cognoscunt  
 deum? non autem videntur vere cog-  
 noscere quia non digne colunt sicut  
 serui dominum. sicut factura facto-  
 rem: et hoc est secundum naturam  
 quidem cognoscere. non autem secundum  
 voluntatem? sic et deus naturaliter  
 omnes cognoscit. sed non omnes vi-  
 detur vere cognoscere: quia non eos  
 diligit quasi factor facturam. quasi  
 dominus proprios seruos. Et hoc est  
 secundum naturam cognoscere. non se-  
 cundum voluntatem: quia omne malum  
 extirpare est a deo. Inuit autem  
 christus non ut sua veritate comen-  
 det: sed ut illorum incredulitate  
 condempnet. Non enim si non iurave-  
 rit christus mentitur? sed ut illi  
 amplius confundantur firmiori  
 responso: quoniam qui mendax est  
 neminem putat dicere veritatem.  
 neque ipsum deum. Cui enim non se-  
 ductione dyaboli deceptus  
 mentitur sed proposito mendax est:  
 nunquam desinit esse mendax. neque  
 post mortem. Nam mors animam  
 quidem a carne separat: autem autem  
 propositum non imitat. **Dis scire.**

Considera eos etiam post mor-  
 tem mecientes. **Domine** in nomine tuo  
 hoc et hoc fecimus? Nunquam nes-  
 ciebat ipse apud se quia nunquam  
 dilexerat christum? nec fecerat  
 voluntatem eius? Sed putat se  
 sicut in hoc seculo homines decepe-  
 runt. sic et ibi deum fallere posse?  
 ideo etiam non dixit illis disce-  
 dite a me qui operati estis iniqui-  
 tates: sed qui operamini? quia  
 iniqui nec per mortem desinunt  
 esse iniqui: quia et si peccare non  
 possunt. tamen peccandi propositum te-  
 nent. **Omnes qui audierunt verba mea**  
**hec: et faciunt ea.** frequenter mi-  
 rum quia homines a promissionibus  
 flexi. a terroribus fracti. aut  
 persuasionibus falsorum doctorum  
 arcantur. relinquunt fidei ve-  
 ritatem? et ad mendacium infide-  
 litatis transigunt: quod si vel  
 haberet una sententia christi carite-  
 intelligerem? et recordarem.  
 nunquam de iudicatione talium hominum  
 supererem? Quomodo enim permaneat  
 apud deum? qui nunquam  
 stetit in christo? Aut quomodo illum  
 teneat veritas? qui nunquam tenuit  
 veritatem? Aut quomodo seruet eum  
 iustitia? qui iustitiam non ser-  
 uavit? **Omnes qui audierunt verba**  
**mea hec: et faciunt ea.** Que  
 verba? **Que superius dixit.** Ut  
 qui vult esse christianus verus. non  
 solum non occidat. sed nec iurfa-  
 tur sine causa: non solum non periu-  
 ret. sed nec iuret? non solum



nō fornicet. sed nec ad odium  
 gaudiat: nō solum nō pariat:  
 sed nec passus repudiat!  
 nō solum aliena nō tollat. sed  
 eam cogitā dimittat: nō so-  
 lum sincere diligat amicos. s  
 eam inimicos! elemosinas fa-  
 ciat nō corā hoībus. orōib⁹  
 impet itans i cubiculo suū:  
 ieiunia celebret nō cū tristi-  
 ciā. nō iudicet fratē suū per-  
 cātem. sed sue ihermitatis cō-  
 sideracōe ignoscat: non det  
 san̄ amib⁹. neq; margaritas  
 suas mittat an̄ porcos! pe-  
 tat. q̄rat. pulset et accipiat:  
 attendat aut̄ a falsis pphetis.  
 Qui ergo talib⁹ se edificavit  
 mādatis! quō p̄ fieri ut ali-  
 qū fract⁹ reptacionib⁹ cadat.  
 Aut ecōtra. Quō pass⁹ rep-  
 tacionib⁹ stabit! qui se null⁹  
 iusticiē fundamēto ligavit.  
 Quis ista custodivit et ceca-  
 dit. Et culpam⁹ deū: q̄ nō  
 custodivit. Si aut̄ illic p̄ualet  
 fortitudo dyaboli. in quibus  
 iusticia xpi nō iuenit! ma-  
 gis illoꝝ p̄dicōe laudand⁹  
 ē deus q̄ culpand⁹: quia hij  
 soli perent. q̄ xpi mandata  
 cōtēpnt. Similabo eū viro  
 sapienti. Nō dixit estimabo  
 eū virū sapientē: s̄ similabo  
 eū viro sapienti. Ergo alter  
 ē qui similat⁹: alter ē vir cui  
 similat⁹. Ergo q̄ similat⁹ hō ē:

cui aut̄ similat⁹ xpc. Christus  
 em̄ ē sapiēs vir. q̄ edificavit  
 domū suā idē eccliam sup̄ pe-  
 trā: id ē sup̄ fortitudine fidei.  
 Hāc et fortitudo fidei dicit⁹ pe-  
 trā! p̄pter quā et symō. petrus  
 ē dicit⁹: ad quē dicit⁹ de⁹. Tu  
 es petrus! et sup̄ hāc petrā  
 edificabo eccliam meā: et por-  
 te inferi nō p̄ualebūt ei. Quis  
 est vir stultus. Dyabol⁹. de  
 quo dicit iheremias. Clama-  
 vit p̄dit. cōgregavit filios  
 q̄s nō genuit! fecit diuitias  
 suas nō cū iudicio: i dimidio  
 dieꝝ derelinquit eū. et in  
 fine erit stult⁹. Iste ergo dya-  
 bol⁹ ispiens! ubi edificavit  
 domū suā: sup̄ arenā.  
 Dom⁹ em̄ ei⁹ an̄ xpm: fuerit  
 oēs gentes. Sicut em̄ sancti  
 dom⁹ sūt xpi: ita et impij  
 dom⁹ sūt inimici. Edificati  
 aut̄ fuerūt sup̄ arenā: id ē  
 sup̄ incōstanciā infidelitatis.  
 Si em̄ cōstancia fidei dicitur  
 petra! recte et incōstancia  
 infidelitatis arena vocat⁹: id  
 ē ydolatria q̄ per varias ydo-  
 loꝝ cultus semp̄ dispersa  
 ē. Aut certe sup̄ arenā: id ē  
 sup̄ carnales hoīes et infide-  
 les. Ideo aut̄ tales hoīes are-  
 na dicit⁹ nō terrā! qm̄ ter-  
 ra quidē fructū facit: arena  
 aut̄ sterilis manet. Deinde  
 q̄ terrā quidē unita ē et in  
 seip̄z cōstricta: arene autē



grana nō conueniūt sibi nec  
 adherēt ad inice. Sic sūt et  
 omēs infideles qui sūt sub dyā  
 bolo. nō sūt vniti? nec vnū  
 sapiūt: sed sūt p̄ diuersas  
 opiniones dissi. Et aliū  
 quidē dixit sic. Alij autē sic:  
 sicut dogmata phōz nos do  
 cent. q̄ sūt cōtraria sibi semp.  
 Et nō p̄fidia hēticōz q̄ nūq̄  
 sapiūt vnū: sed quot sūt. tot  
 sentētiās habēt. **P**roter qd̄ a rene  
 afflāt. dyaboli oīs populū.  
**P**lius autē dei nō solū vnitus  
 est q̄i terrā? q̄ quāuis cōpac  
 ta sit tū solubilis ē: s̄ est sicut  
 lapis cōstrictus et idissolubi  
 lis. Tercio q̄a dyaboli plius  
 innabilis ē sicut arena: dei  
 autē ex mltis vocatū. pauci  
 electi. **P**lūmia autē ē doctri  
 na? quia sicut plūmia irrigat  
 terrā ut p̄ferat fructū: sic doct  
 na hōiēm irrigat ut iusticiā  
 opetūt? sicut dicit <sup>reus</sup> p̄ ysaiā  
 de tollenda a iudis doctina:  
 et mādabo inq̄ nūbib? ne  
 pluāt sup eā plūmiā. **N**ubes  
 em̄ dicit̄ p̄phete et apli? q̄a  
 sicut nubes baiulat plūmiā  
 et effundūt sup terrā: sic p̄phe  
 te et apli accipiūt v̄bū. et ef  
 fundūt illud sup rācōnabile  
 terrā. Sūt autē nubes que a  
 spū s̄cō exātant? et sūt nū  
 bes que a spū ptāis aeris.  
 sicut dicit p̄p̄sa. **T**enebrosa

aqua in nūbib? aeris. **N**ubes  
 em̄ que a spū s̄cō exātantur  
 candida baiulat aquā? idē  
 verā et s̄cōm doctina: q̄ aut  
 a spū ptāis aeris. tenebrosa  
 baiulat aquā? idē falsam et  
 ipiam doctina que nō illinat:  
 sed tenebrescē facit mētēs eoz  
 qui suscipiūt eā. **V**enti autē  
 sūt ex pte quidē mala. inūdi  
 sp̄s. q̄ in tē p̄cordia hōiēm  
 flant: ex pte em̄ bona. sp̄s  
 diūsarū v̄tūtū. ul' angeli q̄ in  
 uisibilit? in sensib? hōiēm opā  
 tur et adducit ad bonū. Et  
 vide p̄p̄tate rerū. **P**lūmie p̄p̄  
 ē mollire et solūe: ventozū  
 autē cū v̄tute virgere. Sic q̄  
 impioz nubes falsa sua doc  
 trina et p̄missionib? molliūt  
 hōiēs. et blandimētis et per  
 cussionib? solūit? dyabolus  
 autē intat in corda q̄i v̄tūs:  
 et inuisibilit? virget cōsentire  
 mēdacijs eoz. ul' in certā p̄m  
 cōpellit. Sic et in pte bō s̄cō  
 nubes doctina iusticie p̄sua  
 dent hōiē? et rācōnabiliter  
 placāt? sp̄s autē s̄cōs. ul' an  
 geli q̄i p̄speri v̄tū p̄p̄rantes  
 in cordib?: faciūt hōiēs acq̄es  
 cere veritati. Sicut em̄ nō ē  
 possibile ut ex sola plūmia fac  
 tificet terra n̄ flauerit super eā  
 ventū? sic nō ē possibile ut so  
 la doctina corrigat hōiēm:  
 n̄ cōpatus fuit sp̄s s̄cōs in  
 corde ipi? **A**nmina autē sūt



et pte quide mala. hoies imu /  
 do spu pleni. et in vboitate  
 structi: quales sut philosophi  
 diuoz dogmati. oratores.  
 gmatia. ceteriq sapientes no  
 scdm deu: de quoz vetre no ex  
 cut flua aque viue. Et pte  
 aut bona. euageliste doctores  
 ppli. ceteriq sapientes scdm  
 deu: de quoz ventex ercut flu  
 mina aque viue. **Salam** ergo  
 qua xpr vit sapiens sup petra  
 edificauit. neq pluuia meda  
 cis doctrine corrupit: neq dya  
 bolus impellit: neq violento  
 tu fluminu impetu mouet.  
**Na** et si huiliat: eam p temp  
 tatione: tu pte no pt ppter  
 fide xpi. **Per** e contatum qd  
 quida de eala cadut: illi em  
 nu q xpiami fuerut. **Sicut** em  
 no oms qui sut ex isrl hij sut  
 israhelite: sic no oms qui xpi  
 ani dicut: xpi sut. **Christiano**  
 ru em opa sut aspicienda: no  
 noia. **Dicit** em apls. **Cogno**  
 nit em dñs qui sut xpi: et  
 discedat ab iniquitate oib qui  
 inuocat nome dñi. **Ergo** q  
 discedit ab iniquitate. ille est  
 xpi: no qui vacue nominat  
 nome xpi. **Illi** em tales nec  
 sup petra fidei erant edificati:  
 sicut israhels ondem. **Aduer**  
 sus aut domu qua edificat  
 uerat stultus sup arena. id e  
 adusis gentiles et oms im  
 piob. qui sut dyaboli dom9.

descendit pluuia id e veritatis  
 doctrina p pphetias et aplicas  
 nubes: descendit venti id e  
 gre spuales. aut angeli q iui  
 sibilir opantes hoies ad fide  
 veritatis idinat. **Venerut** flua  
 id e qtuor euageliste. a ceteri  
 sapientes et ipegerut in do  
 mu illa: et sic cadit dom9  
 dyaboli spiritalib istrimen  
 tis. et erecta e dom9 xpi. **Et**  
 ne miretis. qa gentes venien  
 tes. ad pedes caadisce dicunt  
**Ca**derut em dyabolo: ut sur  
 geret xpo. **Sic** em oib homo  
 q dm ambulat i peab dyabo  
 lo stat. xpo aut iacet: ai aut  
 couersus fuerit ad iusticia: dya  
 bolo cadit. xpo aut surgit.  
**Dicit** em ppha de hoib9 libe  
 ratis a xpo. **Ascendit** i altu:  
 captina ducit captiuitatem  
**Ite** dñs. **Om** diu fortis arma  
 tus aipodit atriū suū: i tuto  
 sut oia ei9. **Cū** aut venit for  
 tior. diripit vasa ei9: scilicet  
 hoies ipios de quib9 edificata  
 fuerat dom9 dyaboli. **Si** ergo  
 scdm pphca captiui dicunt  
 qntu ad dyabolū atq ad liber  
 tate sut questi. si direpti dicū  
 tur scdm xpm: cōsequenter  
 et caadisce dicūt qntu ad sta  
 tu suū pte. qui surrexerut i  
 fide. **Et** facta e ruina ei9 mag  
 na. **Videlicet** ydolis i toto mu  
 do destructis. medacijs i tota  
 terra cōiuctis. errorib9 solutis:  
 qa totus mud9 dyabolo cadit.







fuerit. et ad gentiles ul' here-  
ticos tūserit: tūc ē ruina  
eius magna. qā totus fundit<sup>9</sup>  
vūt. Et factū est cū cōsu-  
masset ih̄s verba hec: am-  
irabant<sup>2</sup> turbe sup doctrina eius.  
Placatus rōnabiliter hoīe  
intellectus laudē gr̄at: victus  
aut amiracionē. Neq̄ em̄  
laudare nō possum<sup>9</sup>: hoc ā  
miram̄. Amiratio tū eorū  
magis ad xpi gl̄am ptinebat:  
q̄ ad fidem ip̄oz. Pro em̄ ideo  
mirabant<sup>2</sup> q̄ credentes i xpm:  
sed qā irēphesibiles audierat  
sermoneb. Si aut credentes  
essent in xpm nō mirarent<sup>2</sup>:  
sed potius crederent. Nā omē  
dictū ā factū illud mouet am-  
iracionē. qd supat facientis  
ā dicentis psonā? utputa si  
hō aliq̄ tale dicat aut faciat:  
qd̄ credit nām mēsue eius.  
Quis aut magnū sit qd̄  
deus dicit ā facit: tū min<sup>9</sup> est  
q̄ dei potētia. Ideo q̄cūq̄ a  
deo factū ā dictū audim<sup>9</sup>  
nō amiram<sup>2</sup>: qā oīa minora  
sūt q̄ dei potētia. Tame  
audiebat pplus cū magno si-  
lentio et genuitate? et ami-  
ratis pficiebat in v̄bis ip̄i<sup>9</sup>:  
qā amiratio et si ip̄a non ē  
ex fide. tū iuitatio ē ad fidem.  
Nā qui amirat<sup>2</sup> de v̄bis doc-  
tine quib<sup>9</sup> adhuc nō credit:  
tū in ip̄o lumie credulitatis  
ar̄sistit ut credat. Turbe at-  
que mirabantur id ē popul<sup>9</sup>

vulgaris. Pro erat illi pharisei  
aut p̄ncipes ppli? ā sacerdotes  
qui solent nō discendi studio  
audire: sed cōtradicedi: non  
ut aliq̄ saluās acq̄unt: sed  
aliq̄ calūpnie inueniat. Et  
io simplici<sup>2</sup> audiebat pplus  
simplex. Si aut aliqui eoz  
fuisent? sine dubio silentiū  
et genuitatē ppli sicut q̄sueti  
fuerat cōtradictionib<sup>9</sup> suis  
cōtribassent: qā ubi maior  
sc̄a. illic malicia forcior. Et  
aut festinauerat eē prior:  
difficile cōtentus erat eē sc̄i,  
dūb. Stat em̄ docens eos: si  
aut p̄tatem habens. Om̄is  
doctor sc̄ulus ē legis? quia  
neq̄ sup legē addere p̄t de suo  
sensu. neq̄ subtrahere aliqd se,  
cū dū pplū intellectu: sed hoc  
tūmo p̄dicat qd̄ habetur i  
lege. Neq̄ em̄ p̄t mens hūana  
detractare: qd̄ sapiā dicitur.  
Sic em̄ ait salomon. Ne ad-  
das ad v̄ba dei: neq̄ detrahas  
inde. Qui aut hoc ē ausus  
facē se sapienciorē putat eē  
q̄ deū? et incipit falsus eē  
testis: qā illud dicit qd̄ nec  
aurib<sup>9</sup> audimit. nec ocul<sup>9</sup> vi-  
dit. Christus aut dñs legis  
et subtrahere p̄t de lege qd̄ p̄  
ncitatē t̄p̄is iussit? utputa  
p̄pter duriciā cordis iussim  
fuerat dare libellū repudiij:  
dñs illud q̄ p̄tatem habens  
subdixit dices. Quos deus



conuincit: homo non sepat. Item et  
addidit. quod propter infirmita-  
tem hominum minus fuerat iussu?  
utputa antiquis dictum est non  
ocidit: ego autem dico non iuraf-  
ceris. Ideo ergo mirabantur quia  
non quasi seruus legis sub potestate  
constitutus illud docebat quod  
fuerat iussu. sed quasi dominus legis?  
et habens potestatem sua aucto-  
ritate addebat super quoniam fice-  
rat dominum. dicens antiquis dominum  
est hoc: ego autem dico hoc. **Ca. 11**

**A** **Descende vniuersum. Ome-**  
**dente eo in. xxvij.**  
de monte: secute sunt  
eum turbe multe.

Vide quia super montem discipuli  
tamen dicitur ascendisse ad ipsum?  
descendente autem eo de monte.  
secute sunt eum turbe. Et multe:  
quia mons est virtutis fastigium  
caecum ecclesie in quo appiata  
episcopo turbe non possunt? vel peccatis  
grauate. vel curis mundialibus  
onerate. nec possunt promittari christum.  
nec sublimes audire sermo-  
nes qui dicuntur in monte? sed soli  
discipuli qui a passionibus vi-  
ciorum liberi sunt: qui curis mu-  
dialibus onerati non sunt. Propterea  
quia liberi et expediti ad christum  
accedere possunt facti imitatores  
eius in omnibus: ut sublimes sermo-  
nes ipsi possunt audire. Et  
cum descenderet ad humilia de al-  
titudine pietatis propter infirmitatem  
hominum sequi eum non poterant super

montem: tunc secute sunt eum tur-  
be multe. **Et leprosus.** Scien-  
dum quod lucas quidem et marcus  
statim in primis ponunt demo-  
niacum curatum? in secundo autem lo-  
co mulierem carnali infirmitate  
febrim liberatam: ea videlicet  
ratione. quia maior dei cura est  
de salute anime quam de carnis. Pri-  
mum. quia dignius est anima quam  
corpus. Anima autem sine carne  
vivere potest: caro autem sine anima vi-  
uere non potest. Secundo autem. quia in  
omni peccato prius anima peccat: postea  
caro. Nam nisi anima prius fuerit vic-  
ta: nunquam caro potest peccare. Caro  
quidem concupiscit prius malum potest:  
peccare autem non nisi anima illi consense-  
rit non potest: quia caro in potestate  
anime est. non anima in potestate carnis.  
Ideo ergo necessarium fuit: ut  
que prius occiderat. ante resur-  
geret. Deinde anima liberata a  
potestate dyaboli. carne sua libe-  
rare potest a peccato? caro autem sana-  
ta ab infirmitate animae liberare  
non potest a peccato. sed magis eam  
energit: quia incolumitas carnis  
semper impugnat iusticie discipli-  
nam. Hic autem matheus statim le-  
prosum ponit mundatum in miste-  
rio carnis. Quid ergo? Prete-  
rit ratione quam alii evange-  
liste tetigerunt? Pro: sed habu-  
dantem eam exponit. Pro eo  
quod illi posuerunt demoniacum  
curatum in misterio anime? iste pro  
salute anime ponit christum docente



in monte: quod alij non dixerunt. **N**am  
 sicut effugatio imundi spiritus libe-  
 rat animam de peccato peccati quod fit  
 per suggestionem dyaboli: ita et  
 verbum doctrine soluit operationem  
 dyaboli. et animam liberat ab  
 errore. liberat a peccato ceteris quoque  
 malis: quae dyabolo suggerente  
 nascuntur. Quia non solum ille  
 dyabolum patitur cuius corpus ver-  
 atur ab eo: sed etiam omnia quae facit  
 dyaboli voluntate peius ver-  
 atur ab eo. Leprosus autem ponitur  
 in misterio carnis sanatae. Leprosus  
 enim passio est carnis. Sed ne forte  
 te diceret plus apud se. Verba  
 quidem magna et terribilia di-  
 cit. sed opera nulla facit. Dicere  
 granditer non est multum facere.  
 operari granditer multum est: ideo  
 excitavit leprosum. ut mundatio-  
 nis illius miraculum. precedentibus  
 verbis auctoritate prestet. ut  
 in verbis mirabilis: mirabilior  
 esset in opere. Erat leprosus qui iam  
 paratus descendenti illi occur-  
 rit. ne forte et ideo descendit  
 ut leprosus mundaretur: lepra  
 enim est peccatum animarum nostrarum. Ideo  
 ergo dominus de altitudine caeli qui  
 de excelsis monte descendit: ut  
 lepra peccatorum nostrorum mundaret.  
 Quare putas iste inter cele-  
 stes non ascendit in monte? ut  
 audiret sermones divinos.  
 Quia lepra erat quatuor? et  
 peccatorum bauias pondus: sur-  
 sum ascendere non valebat.

Aut non audisti prophetam dicentem?  
 quoniam leues debeant esse qui ad  
 ecclesiasticam montem ascendunt.  
**Q**uis inquit ascendit in monte  
 domini? aut quis stabit in loco sancto  
 eius? Innocens manibus et puro  
 corde est. Sic quicumque in malis  
 ambulat non potest in ecclesiam  
 ascendere quae mons dei appellatur?  
 nec audire spirituale doctrinam:  
 et si venit? corpe quod venit:  
 animo autem non ascendit. Qui autem  
 cum puro corde non venit? nichil  
 illi prodest quia corpe venit: et  
 si audit spiritalem doctrinam. non  
 intelligit. quia sensus eius carna-  
 lium viarum lepra corruptus est.  
 Non enim bonarum rerum potest senti-  
 re saporem: quod diu delectatur in  
 malis. Quia diu enim delectatur  
 cum malis: non potest enim delectare bo-  
 num. Tunc autem ei incipit placere  
 bonum: cum ceperit ei displicere  
 malum. Veniens adorabat eum.  
**O**ro perfecta est fides et confessio:  
 sicut apostolus ait. Corde creditur  
 ad iustitiam: ore autem confessio  
 fit ad salutem. Sic et leprosus  
 fidei opus adorans implevit:  
 confessionis autem in verbis. **D**ne si  
 vis: potes me mundare. Non  
 illum petebat qui artificum hominum:  
 sed adorabat quasi deum. Spua-  
 li medico: spiritalem offerebat  
 mercedem. Nam omnes medici pec-  
 catis: iste autem solus oratione  
 placatur. **D**ex enim nichil est  
 dignius quod offeramus deo: quam oratione  
 fidelem. Quicumque enim ob-  
 tulerimus de nobis est: oro autem







creando cōscripsit: sed quā  
 didicit in libro cō pplus vi  
 tulū adorass. nō illā de qua  
 dictū ē. **L**ex dñi irrepensi  
 bilis ē cōvertēs aīas: sed illa  
 de qua dictū ē. **L**ex itā opat.  
**U**bi aut nō ē lex: nec pena  
 ritatis. Quō em digna cāt  
 feruari? quā meruerit pccā.  
**M**erito placatus recedit: qd  
 iratus didicit. **N**ā si lex sub  
 lata nō fuisset? nūq̄ spūalis  
 leprosus sanaret? qā oīs q̄  
 sub lege vivit. leprosus ē. **V**olo.  
**M**ūdare. **E**t cōfessim mūda  
 ta ē lepra ei? **N**ō ex quo tac  
 ta est lepra recessit? sed ex  
 quo iussa ē: ut oīdatur qā  
 nō p̄t effigacionē lepre teti  
 git eū. sed ut solueret legem.  
**A**lioq̄n q̄ntū ad leprā sufficē  
 bat sermo tm̄mō? sed neq̄ ser  
 mo necessarius erat: sed sola  
 volūtas. **E**rgo volūtas fca  
 ē p̄t leprosu: vbi aut p̄  
 spectantes. **N**ā si tacite eū ai  
 tassēt? astantib9 circa xpm̄  
 q̄s scire poterat cui9 v̄tute  
 sanatus ē? **I**deo ergo dixit.  
**V**olo. mūdare? ut hoīes sci  
 ant qā illi9 v̄tute sanatus ē:  
 qui p̄ceptū sanitatis emisit.  
**H**oc qd̄ dicit volo. volūta  
 tis idiciū ei9 est. aspiciens ad  
 hoc qd̄ dicit si vis: qd̄ aut  
 dicit mūdare. potestatis ē  
 p̄ceptū. p̄tines ad hoc qd̄ dir  
 erat ille. potēs. **E**t aut ihs.  
**V**ide nemini dixeris? **S** vade

et oīde te sacerdoti: et offer  
 min9 tuū qd̄ p̄cepit moyses  
 ni testimoniū illis. **N**ō sic i  
 tellige qā hoc moyses p̄cepit  
 i testimoniū illis: sed vade  
 tu offer in testimoniū illis.  
**N**ō dicit vade oīde te sacer  
 dotibus. et nemini dixeris:  
 sed p̄mo nemi dixeris. et va  
 de oīde te. **N**ō em semp iū  
 bet illū tacere? sed q̄ dñi nō  
 oīdat se sacerdotib9: ne for  
 te aliam nūciaret de v̄bo. in  
 v̄bo audirent sacerdotes. et  
 occasione habentes lepre. p̄  
 odiū et inimiciās xpi expel  
 leret eū de plō q̄ leprosu.  
 nō recipientes nūdatū. **I**deo  
 em iubet offerre munera?  
 ut si postmodū vellet eū ex  
 pellere. diceret eis. munera  
 q̄ a mūdato accepistis? et quō  
 me q̄ leprosu expellitis? **S**i  
 leprosus adhuc fūi: munera  
 a mūdato. **S**i aut mundus  
 factus sū: expelle nō debetis  
 q̄ leprosu. **E**adem alit? **O**īa  
 opa curacionū xpi: habent  
 in se misteria disposicionū dei  
 absconditay. **I**deo corporalia q̄  
 dem curacionū ei9. quō et  
 illoz fuerūt tūc. et mō sunt  
 nra: spūalia aut forsitū nra  
 tm̄mō. **I**git̄ hic leprosu q̄ p̄  
 v̄ba doctrine cōfessim q̄ tā  
 paratus accessit ad curā? in  
 figura fuit ppl̄ iudaici deor  
 si quide cōsistentis. et audi  
 entis v̄bū qd̄ dictū fuerat.



sursum: et credentis et adorantis  
 et complectentis. Omnis enim  
 qui verbum dei adoratur estimatur  
 et ipsum esse diuinum. et com-  
 plectitur illud cordis affectu:  
 sine dubio et verbum dei attain-  
 git anima eius. Non enim possibile  
 est. ut anima que complectitur verbum:  
 non attingatur a verbo. Cum autem  
 tetigerit eam verbum. a lepra in-  
 fidelitatis eam emundat: secundum  
 quod scriptum est. Et vos mundi  
 estis: propter verbum quod locutus sum  
 vobis. Et petrus in actibus  
 apostolorum. quidam inquit cor-  
 da eorum per fidem. Propter quod  
 populus qui in lege austera de-  
 gerat. et gratiam nondum erat  
 ceptus: de potentia eius quod de-  
 firmiter credidit secundum tra-  
 ditionem patrum suorum: de misericordia  
 autem dubitauit dicens. Si vis:  
 potes me mundare. Non lex  
 potentiam quidem dei sufficienter  
 tradebat: misericordiam autem eius non  
 satis apte. Propter quod et dominus  
 cognoscendi potentiam christi  
 secundum legem quam dederat adimplerit:  
 ut et misericordiam gratie eius  
 cognosceret dicens. Volo. Mun-  
 dare. Et precepit ei ut offerret  
 munera secundum quod preceperat  
 moyses. Que illa. Par turturum: aut duos pul-  
 los colubarum. Omnis iniusticia  
 in hijs est duobus: in abstinentia  
 rerum malarum: et in ope rerum

bonarum. Pertinuit ergo iubet  
 populum ab infidelitate mundatum.  
 scitatem offerre deo in abstine-  
 tia rerum malarum: quoniam castitas  
 spiritualis anime abstinentia est ma-  
 lorum: ut non coeat cum spiritu  
 alieno. nec inspiratio eius  
 accipiat semen. nec generet  
 opera filia spiritui malo. Per co-  
 lubam autem deus signat bonum  
 nascentis ex caritate: quoniam ca-  
 ritas omne opus generat bo-  
 num. Qui ergo primum suum  
 diligit sicut se: nullum bonum  
 primo suo subducit sicut  
 nec sibi. Cum ergo has duas  
 iniusticias implerit quis. et ab  
 omni malo se abstinens quod est  
 castitatis: et omne bonum faciens  
 quod est caritatis: manifestus effi-  
 citur ille talis qui ab infidelita-  
 tis lepra mundatus est. Sic enim  
 populus mundatus. et talia faci-  
 ficia offerens deo. factus est in  
 testimonium contra incredulos  
 sacerdotes: qui glantes in lege.  
 legis repulerunt auctorem. pu-  
 rificationem populum a peccatis. que  
 lex purificare non potuit. Et  
 tu si complectens fueris verbum  
 dei cordis affectu: et tua ni-  
 hilominus animam attingit  
 verbum: quoniam diligentes se diligit.  
 sicut dicit in proverbij salomon:  
 et ab omni te infidelitatis lepra  
 mundat. Cum autem mundauerit.  
 precipit tibi ut sacerdotibus  
 offeras te mundatum: castigas



teipm ab oi comquinatione  
 opis mali: et expadens cari  
 tate tua ad oes per opa bo?  
 ac p her sacrificia a sacerdoti  
 bus cognosceris qa mundus  
 es: ai viderit te no faciente  
 alteri qd pati no vis. sed ad  
 huc faciente hoibus qd tibi  
 vis fieri. **Si aut haru iusticia**  
**ui sacrificiu no obtuleris deo?**  
 manifestus es oibus. qa no  
 es mudatus: sed adhuc in  
 piori ifidelitate pmanes lepro  
 su. **Post her aut ai veniss**  
**in capharnaui.** Postqm dñs  
 pplm docuit sup mote. lep  
 su aut sanavit sub monte.  
 Post her venit capharnaui.  
 In misterio p9 iudeoz munda  
 cione: venit ad geres. **Et ec**  
**ce centurio quida accessit ad**  
**eu rogans.** Centurio prim9  
 fruct9 ex gentib9: ad cui9 fi  
 dei coparacione fides omi iu  
 deozu ifidelitas e iuenta. **Hic**  
 neq xpm audivit docente?  
 neq leprosu ai mudaretur  
 asperit: sed audiens timo  
 sanitate leprosi. plus credidit  
 qm audivit. **Ille em seipm**  
 obtulit diceb: si vis. potes  
 me mudare. **fidei quide sut**  
**her vba. no tm magne!** qm  
 talia dici poterat eia hoib9  
 sñs: qualis fuit heli zeus q  
 leprosu mudavit. no maib9  
 sed pcepto. **Iste aut centurio**  
 no solu ptatis ei9 virtute

confessus e: sed ipam divinita  
 tis ei9 natura cognovit. **Ro**  
 em qm corporale scm rogavit.  
 sed qm den ubiq pnte diceb?  
 die vbo et sanabit puer me?  
 qm poterat in absentib9 ifir  
 mitatib9 impare. **Stat em**  
**iste centurio i misterio gran**  
**fituraz?** q neq lege a pph  
 tas legerat de xpo. neq xpm  
 mirabilia faciente viderat:  
 sed iusticias legis qb i libris  
 no legerat. in corde senserunt?  
 et xpm que oculis no viderat.  
 mente viderunt: ondentis in se  
 qm scripture ad puidiau pec  
 catoz fee sut. no ad naitate  
 scoz? qa vetis et fidelib9 scrip  
 ture scozu nate no sut: dice  
 te aplo. **Lex no e posita iusto:**  
 sed i iustis. **Magistra em oib**  
 iusticie ipa natura e homi?  
 et scriptura ifallibilis de deo  
 creatura e omi reru: quia ni  
 chul creatu e in hoc mundo. p  
 qd no manifestisse deus on  
 ditur. **Ideo elemeta omi rez**  
 in hoc quide tpe amonent  
 hoies de poteca dei: in illa at  
 die iudico suo codepnabunt.  
**Sciendu aut e:** qm lucas p  
 sacerdotes ponit xpm a cen  
 turione rogatu: mathe9 aut  
 ab ipo centurione. **Diuisa qde**  
**speb expositioem:** vn9 aute  
 expositiois e sensus. **Ille em**  
 p sacerdotes exponens miste  
 riu demonstravit? qm omnis

no



petitio ppli p sacerdotes debet  
transmitti ad deū: iste aut rem  
ipaz exposuit: qm̄ et qui per  
sacerdotes rogat xpm̄: recte  
ip̄e rogare videtur. Et eo at  
qd̄ et illic sacerdotib⁹ iterce-  
dentib⁹ acq̄euit. et hic ip̄i ro-  
ganti pm̄isit: manifestū ē qm̄  
et illic p̄ nō psonā sacerdoti  
acq̄euit. sed ppter fidē ip̄i⁹ cō-  
turbationis: ut sciam⁹ qm̄ in oī  
cā nō itercedenāū merita. sed  
hūiliter petenāū aspicitur. si-  
des. Puer me⁹ iacet i domo  
palaticus: et male torquetur.  
Quid p̄mū murem i centurio-  
ne? hūilitatē. a fidē. a sapiāz.  
a bonitatē. Hūilitatē: qā nec  
in domo xpm̄ suscipe dignū  
se estimauit. Fidē aut: quia  
credidit eū posse qd̄ peccat.  
Sapiām: qā aurū diuinū ha-  
bēs absconditū in agro t̄reno:  
nō acūmie oculoz. s̄ mentis  
puritate nullo demōstratē pro-  
sperit. Bonitatē aut: qd̄ pro  
salute serui sui sic sollicitē fes-  
tinabat: nō q̄ dāpnū pecūie  
sed salutis passurus i morte  
ill⁹. Puto qd̄ iste centurio it̄  
seruū et dnm̄ nullā differen-  
ciā estimauit: scies qā et si  
dignitas in h̄ seculo diuisa ē  
inter illos: ē t̄n natura illis  
equalis. Ideo magis honora-  
bat dei ymaginē i hoīe. qm̄  
opus captiuitatis cōtepebat  
i seruo? qd̄ nō deus sedm̄ sua  
iusticiā creando disposuit: sed

p̄ peccā hoīm pm̄ittendo susce-  
pit. Si enī tu dñs p̄cū dediti  
pro seruo: deus sp̄m̄ suū plan-  
tauit in eo. Quō ergo maior  
ē sp̄s dei qm̄ p̄cū hoīs: t̄nto  
magis ē qd̄ amet? q̄ qd̄ cō-  
tepeat in seruo. Vide ergo ne  
forte tu p̄ p̄cū tuū abusus  
illo fueris sine timore dei: de⁹  
p̄ sp̄m̄ suū t̄dem a te erigat  
sine m̄a. Audiat eā et itel-  
ligat serui. Sicut enī habent  
dñi qd̄ p̄nitent⁹ i centurione  
p̄t̄ m̄iam: sic et serui qd̄ p̄mi-  
tent⁹ in puero p̄ sinceritatē.  
Putas aut̄ q̄lis erat ille puer?  
ut sic amaret⁹ a dño? Sedm̄  
dilectionē dñi: m̄surate fidē  
serui. Nec enī possibile ē ut  
sine p̄cō morū bonoz tanta  
sibi dilectionē dñs cōparasset.  
Dñi ergo seruis debet amore  
p̄ cōem naturā? serui autē  
debent dñis suis timore: p̄t̄  
ordinationē diuinā. Et i ser-  
uis xpc̄ amat⁹ a dñis: et in  
dñis xpc̄ timet⁹ a seruis. Et  
male torquet⁹. Et si nō satis  
male torquebat⁹. cū estimabat  
dñs male illū torq̄ri: quia sic  
diligebat eū. Nā unusquisq̄  
quē diligit. et si modicē fuit  
tediatus: q̄uius eū putat ha-  
bere qm̄ habet. Vide aut̄ sa-  
pienciā centurionis et fidem.  
Fidem quidē qd̄ nō dixit. ve-  
ni et salua eū: scens qā et  
illic cōstitut⁹ in oī loco fuerat  
p̄ns. Nam q̄uis xps̄ videbat



ee in mundo p̄ dispensatione car-  
 nis: tñ mundus erat in xpo se-  
 cundu substaãa deitatis. **Sapiaz**  
 aut: qd̄ nō dixit ul' hic consti-  
 tutq̄ sana eū? facbat em̄ q̄a  
 potes ē ad faciendū. sapiens  
 ad intelligedū: misericors ad  
 exaudiendū. Ideo īfirmitate  
 timō exposuit: remediū  
 aut̄ sanitatis ī p̄tate m̄e ei⁹  
 dimisit. **Pa** et medico corpa-  
 li nātū ē timō passione ex-  
 pone: quid aut̄ et quō faciat  
 ip̄e cognoscat. **Respondit ei**  
**ih̄s.** **Ego veniā: et sanabo**  
**eū.** **Ut** multas cas̄ ai nō pe-  
 tectur ut iret: p̄mittit se ire.  
**Pm̄i** quidē ut excitaret fidē  
 ei⁹: hac ip̄m̄ respōde voluit  
 qd̄ respondit. **Nisi** em̄ ipse  
 dixisset. veniā et sanabo eū?  
 nūq̄ ille r̄nderet. nō sū dig-  
 nis ut intres sub tectū meū:  
 sed dic v̄bo et sanabit̄ pu-  
 er me⁹. **Hoc** em̄ cōsilio et  
 cananea clamate. filia mea  
 a demonio male torq̄t̄. res-  
 pondit qd̄ nō erat factur⁹?  
 nō ē bonū tollē panē filioꝝ  
 et dare canib⁹ ad māducā-  
 dū: ut illa p̄locata respōde-  
 at. eadē dn̄e. nā et catelli  
 edūt de miās filioꝝ. **Hic** et  
 huic r̄ndit qd̄ nolebat: ut  
 qd̄ volebat audiret. **Deinde**  
 qm̄ petitiō centurionis erat  
 pro seruo. ideo ne p̄posuit?  
 ut nos doceat nō magnoꝝ

colere. et cōtepnere modicos:  
 sed pauperes et diuites s̄k̄t  
 honorare. **Si** em̄ diuitem ho-  
 noras: p̄pter p̄sonā illi⁹ hono-  
 ras. **Si** vero pauperes hono-  
 ras: p̄ p̄sonā xpi honoras.  
**Pro**tea et in quodā loco regu-  
 lo postulante pro filio suo: nō  
 dixit ego veniā et aumbo eū.  
**Sed** quid. **Vade:** filius tuus  
 vinit. **Illic** ai rogaret. ire no-  
 luit. ne forte p̄sonā reguli  
 videret accipe: hic aut̄ nō  
 rogatus ire p̄misit. ne vide-  
 at̄ hūilitate serui cōtepnere.  
**Illic** ergo contempsit que dig-  
 nitas subleuabat regalis:  
 ip̄m̄ aut̄ honorauit. que cō-  
 ditio hūiliabat seruilis. **Res-**  
**pondit aut̄ centurio.** **Dn̄e**  
 nō sū dign⁹ ut intres sub  
 tectū meū. **Honore** t̄ debeo  
 pro b̄nficio m̄e: nō iūria.  
**Sufficit** m̄i qd̄ puerū meū  
 sanabis? ut q̄ eadē pacia-  
 ris iūria intrando sub tec-  
 tū dom⁹ indigne. **Qd̄** aut̄  
 in hūc mundū venisti. iūria  
 passus es. **Sed** attolerabilis  
 ē iniūria tua. qm̄ pateris  
 illa p̄ om̄i hom̄i cōz salute:  
 ut q̄ et altera pataris iū-  
 ria introeūdo in domū p̄  
 vni⁹ salute. **Dic** verbo: et  
 sanabit̄ puer me⁹. **Sciebat**  
 qm̄ astant illi iuisibiliter  
 angeli ministrantes: q̄ om̄e  
 v̄bū ei⁹ faciūt opus. **Qui**



et si angeli cessent? tñ ipse  
 firmitates. et spūs passionū  
 p̄ceptis ei⁹ uincatib⁹ expellu-  
 tur: qm̄ oīs sermo ei⁹ uincat  
 virtus ē. **Nā** et ego homo  
 sū sub ptate. **Vide** quō mis-  
 reū p̄is et filij ī seipō spū  
 suggerente depinxit. **Nūq̄**  
 nō sufficiebat ad cōfessionē  
 ptatis xp̄i hoc solu dīcere?  
 et ego homo sū habens sub  
 me milites: et dico huic va-  
 de. et vadit? et alteri ueni  
 et uenit. **Quā** xp̄c sub se  
 habet angelos: quib⁹ eūdi  
 et redeūdi pot̄ p̄ceptū. **Id**  
 ergo n̄cū fuit addē. et ego  
 hō sū sub ptate? nisi ut ple-  
 nissime xp̄i dignitatē osten-  
 deret ī seipō. **Id** ē. et ego hō  
 sū sub ptate alteri⁹: tñ potes-  
 tate habeo iūbendi eis q̄ sub  
 me sūt. **Nec** enī ipediōr iū-  
 bere minores p̄pter qd̄ ego  
 sū sub maiorib⁹? sed ab illis  
 quidē iūbeor sub quib⁹ sū:  
 illis aut iūbeo qui sub me sūt.  
**Sic** et tu. quīs sis sub ptā-  
 te p̄is? tñ habes ptatē an-  
 gelis tuis iūbendi: nec ipse  
 dicit iūbere inferiorib⁹ p̄pter  
 qd̄ ipse habes superiore. **Nā**  
 et iūberis a p̄re q̄ minor:  
 tñ angelis iūbes q̄ maior.  
**Vide** ergo quō gentilis et tris-  
 tibus miles misterij uerita-  
 tis cognouit: et homines

xp̄iani qui scriptas portant  
 in ore et denegat ueritatē?  
 nō qā obscura sūt aut p̄sum-  
 da misteria ueritatis nō oēs  
 ea cognoscūt: sed qā p̄uersa  
 sūt corda eorū. et nō req̄esāt  
 in eis spūs ueritatis. p̄pta  
 ueritas fugit ab eis. **Qui**  
 aut̄ rectus ē corde ita ut re-  
 quiesāt ī eo spūs ueritatis:  
 nō p̄t longe eē a ueritate.  
**Scriptū** ē enī. **In** malinola  
 aiām: nō it̄uabit sapientia.  
**Sed** dicit aliq̄s. **Uos**  
 ergo oēs iusti estis et tñ?  
 qui putatis uos eē ī uerita-  
 te. **Nō** oīs qd̄ p̄is ē. s̄  
 mlti sūt p̄uersi ī ueritate  
 fidei: tñ in errorib⁹ nullus  
 uis ē. **Aliud** ē enī mltos  
 eē malos: aliud ē nemine  
 esse bonū. **Ubi** enī quidam  
 sūt mali. quidā boni. diffe-  
 rencia homi ē: ubi aut̄ oēs  
 mali. rei p̄uersitas. **Et** ī me-  
 dio tritici uolūtariē nascit̄  
 spine: inter spinas aut̄ uo-  
 lūtariū tritici nō gn̄atur.  
**Audies** aut̄ ih̄s mirat̄ ē:  
 et sequētib⁹ se dicit. **In** nul-  
 lo tanta fide iueni in isrl̄.  
**Credidit** andreas: sed p̄sig-  
 nate iohāne et dicite. **Ece**  
 agn⁹ dei: ecce qui tollit p̄ca  
 mūdi. **Credidit** aut̄ et petr⁹:  
 sed euāgelizante sibi de illo  
 andrea et dicite. **Inuenim⁹**  
 messiam. **Credidit** philipp⁹.



sed legendo scripturis: sicut  
 ipse ad nathanael dicit. **Quia**  
 scripsit moyses in lege et prophete:  
 uenim **Ihsm** a nazareth.  
**Ipe** quoque nathanael nisi au-  
 disse a xpo ai esses sub ar-  
 bore ficu uidi te: nunc respo-  
 disse **Rabi** tu es filius dei.  
 tu es rex isrl. **Prims** signum  
 diuinitatis accepit: et sic  
 confessione fidei obtulit. **Aut**  
 si non fuim9 ausi fideliozem  
 illi putare qm aplos. ita  
 testimoniu xpi intelligendu:  
 et qd unuq9 bonu hoib  
 scdm qlitate psonne illius  
 laudat. **Ut** puta si iusticius  
 aliqd vbu sapienter loqt9  
 philosophus multo amplius  
 sapienter: in modico sermo-  
 ne sapiē iusticij plus laudat.  
 qm in magno philosophus?  
 qm iusticiu dice aliq sapien-  
 ter. magnu e: philosophu  
 aut dice sapienter. no e mi-  
 ra. **Aut** si puer aliq astute  
 loquat9: dicim9. satis sapiēs  
 puer e. **Si** aut pfectus sapi-  
 enter loquat9 no laudat9 qm  
 vir sapiens? no qa puer pl9  
 sapuit qm pfectus: sed qm  
 ad copacione etatis sue sapi-  
 encior videt9 ee qm ille per-  
 fais. **Sic** in certatione dan e.  
**In** nullo tanta fide ueni in  
 isrl: no quia apli tantam  
 fidem habuerunt.

**Explicat pma ps. Nota qd**  
**hec ps hui9 volumis non**  
**est integra. deest eni ab h9**  
**loco. scilicet. no ueni tanta**  
**fidem in isrl. usqz ad illud.**  
**Sic et pr meus celestis fa-**  
**riet vobis. si no remiseritis**  
**scilicet de corde**  
**vro.**

**Incipit secunda pars. Ca-**  
**pitulum xix.**







reliquit. exulibus. remedia  
 sanitati. **Et sanauit eos.**  
 Ibi apparet quia parati erant  
 ipsi sequi eum: eam in fines  
 iudee. Sed ne quis existimet  
 iudeorum sicut erat detractores  
 quod ad comedacionem opinio  
 nis. et ad testimonia virtutum  
 suarum iactacione causa traheretur  
 seu multitudinem infirmitatum.  
 ideo sanauit eos. et dimisit eos:  
 maxime cum sufficeret et ipsi ad gloriam.  
 et hominibus ad salutem testimonia in  
 suo loco uasencia. **Et accesserunt  
 ad eum pharisaei temptantes eum  
 et dicentes ei. Si licet homini  
 quidamque ex causa uxore  
 sua dimittit. Vtro castro quid  
 licetque uxor bona uidet. quia  
 ipsam caritatis uicia non sentit.  
 Qui diligit uxorem. de soluendo  
 matrimonio. legem necessariam  
 non habet. Vbi autem de soluendo  
 matrimonio lex requiritur.  
 illic iam odium demeritur. ubi  
 odium iuenit. illic fornicatio  
 esse cognoscitur. Quenadmodum  
 dum si uideas hominem assidue  
 alicuius medicorum colentem.  
 et ipsa re statim intelliges  
 quia infirmus est: sic et cum uideas  
 aut siue uirum. siue mulierem  
 de dimittendis uxoribus. aut  
 uiribus legem interrogantes. cognosce  
 quia uir ille lasciuus est. et mulier  
 illa meretrix est.**

Sic et iudei erant omnes fornicarij  
 et contaminati. qui habentes  
 uxores habere non uidebantur:  
 quia illis non erat quasi iocunda  
 possessio castitatis. sed quasi  
 defectus estus libidinis illic  
 religate. Nam matrimonio mor  
 castitas delat: libido autem  
 quasi uinculo coniugij colligati  
 torquet. Et non sit nouum. quod  
 dicimus quia castitas in matrimonio  
 delat. Nam primum quod  
 est castitatis sincera uirginitas:  
 sed aut fidele coniugium. Ergo  
 spes sedam uirginitatis: est  
 matrimonij casta dilatio. Adie  
 runt ergo ihm temptantes. ut  
 uiderent si uoluntatis eorum  
 amicus esset. an castitatis pa  
 tronus. ut si quidem diceret li  
 cet dimittit laudaret eum: si  
 aut non. contiderent ei. Et  
 hoc est ipse temptare. Qui autem  
 uere interrogat: quod quod audie  
 rit coquiescit. Si licet homini  
 uxorem suam dimittit quacumque  
 ex causa. O effrenata lasca  
 uia. Saebant quia nullam cau  
 sam ydoneam habebat cur  
 ea dimittendas uxores preter  
 sola turpitudine: alias atque  
 alias sibi iungebat. Ideo timue  
 runt interrogare ex quibus cau  
 sis: ne seipos infra angustias  
 certarum causarum costringeret.  
 Sed interrogauerunt si ex omnibus



causis licet? scientes quia mo-  
 du nescit libido: sed quanto  
 exacerbat. tantomagis accedit.  
 non leniter nec infra termi-  
 nos vni<sup>9</sup> coniugij capit libi-  
 do. Ille rãdens ait eis. Nonne  
legistis? quia qui fecit ab mi-  
cio masculu et femina fecit  
eos. Ide legis quidem: sed  
noluistis facere quod legis.  
 Costanz illorum ad testimonium  
 iurocat? ut ondat eos quia  
 ideo interrogat non ut firmius  
 discant quod dubitat: sed ut  
 excusabilitate faciat. quod reu-  
 sabilitate peccant. Masculu  
 et femina. Non masculu et  
 multas feminas: ut vni masculo  
 liceat plures feminas possidere  
 Neque masculos et femina?  
 ut vni femine liceat multos  
 viros accipere: sed masculu et  
 femina? ut una femina nullu  
 masculu putet firmi esse in seculo  
 propter vnu: et vnu masculu  
 nemine putet femina esse in  
 seculo propter vna. Non enim duas  
 vel tres costas detulit de latere  
 viri: et duas a tres fecit mu-  
 lieres. Cum autem ergo secunda aut  
tercia vxor steterit ante faciem  
tua sicut tunc eua ante ada:  
quo illi dicas? hoc nunc os  
ex ossibus meis. Nam et si vna  
 costa est illa mulier: tamen non tua.  
 Si ergo non dixeris: non illa  
 confirmes esse coniugem tuam.

Si autem dixeris: metiris. Si  
 ergo deus ad hoc masculu et  
 femina ex vno creauit ut  
 sint vnu? quare ergo et  
 de cetero vir et mulier non ex  
 vno utero nascuntur sicut  
 volatilia quedam? Quia deus  
 masculu et femina quidem  
 creauit propter necessitatem fi-  
 liorum generandorum: cum semp-  
 er castitatis fuit amator. et  
 continentie auctor. Ideo illu  
 tempus non seruauit in hominibus?  
 ut si quidem uult homo nubere  
 secundum primam dispositione crea-  
 tionis humane. intelligat quod  
 est vir et vxor: si autem uolue-  
 rit nubere. non habeat necessita-  
 tem nubendi propter continen-  
 tiam necessitatis? ne forte uideat-  
 tur per suam continentiam alterum  
 perdere quem uolebat esse in con-  
 tinencia: quomodo dicemus post  
 continentiam matrimonium ne alter  
 altero nolente separet. Propter  
quod relinquet homo patrem suum  
et matrem suam. Propter quid?  
Quia ex vno est vxor: et  
ex vna carne sunt ambo. Et  
 ergo non maior caritas debet  
 esse inter fratres et sorores?  
 quia isti quidem ex eisdem patre  
 tibi<sup>9</sup> exierunt: illi autem ex diuer-  
 sis. Sed hoc magnu est nimis:  
 quia fortior est dei constitutio.  
 quam virtus nature. Non enim



pcepta dei nature subiecta  
 fut: sed natura pceptis ob  
 temperat. Deinde fr̄es licet  
 ex vno nascitur: tñ iō nas  
 citur ut diuisas vias petat.  
 Vir aut̄ et vxor licet ex di  
 uersis nascant̄: tñ iō nasci  
 tur ut i vnu cōueniat. Er  
 go hii q̄uis fut̄ ex vno: tñ  
 nō ita fut̄ q̄ ex vno: quia  
 ad hoc creati fut̄ ut nō sint  
 vni. Illi aut̄ q̄uis nō sint  
 ex vno: tñ ita fut̄ q̄ ex vno:  
 q̄ ad hoc creati fut̄ ut sint  
 vni. Vides ergo q̄ nō scdm  
 seipm loquit̄ ordo nature:  
 sed ordinationē dei et tempo  
 cōsidera. Quid em̄ ē in herbis  
 aut̄ i arborib⁹ humor: hoc ē  
 i hoibus amor. Sicut herbe  
 ex humore nascit̄ et crescit:  
 sic hoies p̄ amorē incipiūt  
 et augent̄. Humor quidē  
 de radicib⁹ ascendit i herba:  
 de herba aut̄ nō reuertitur  
 ad radiceb. sed sursum t̄smittit  
 in semen: sic et caritas  
 de parentibus ascendit i filios.  
 de filiis aut̄ nō reuertit̄ ad  
 parentes. Ideo parentes quidē  
 diligūt: sed nō sic diligūt  
 a filiis? q̄a sicut herba nō  
 deorsū sed sursum ad semen  
 t̄smittit hūmore: sic et hō  
 nō ad parentes: sed ad p̄ce  
 andos filios t̄smittit affc̄m.

Et erūt duo in carne vna.  
 Sicut qui spūalit̄ se diligūt.  
 mltorū aīe q̄ vna aīa esse  
 dicūt: dicente scriptura. Qm̄  
 credentiū erat cor vnu. et  
 aīa vna: sic et vir et vxor  
 qui carnalit̄ se diligūt: vna  
 caro dicūt. Dicit illi. Quid  
ergo moyses mādauit da  
re libellū repudiij: Displicet  
patrib⁹ doctrina iusticie:  
gravis ē fornicantib⁹ iter  
pretatio castitatis. Si cōtra  
 rationē quidē respōde non  
 pnt: veritati tñ credē nō ac  
 quiescūt. Quid ergo. Con  
 ferūt se ad p̄uāniū vni sc̄i  
 simi moysi. cui⁹ p̄sonā vere  
 bant̄ oēs et timebat̄: ut  
 doctrinā xp̄i quā tacē vin  
 cere nō poterāt. p̄ auctorita  
 te validioris p̄sone desine  
 rent: ut dū moyses irrep  
 hēnsibilis xphēdi timet. ve  
 ritatis iterptatio taceatur:  
 sicut solent hoies facē ma  
 la causā habētes. cōfingūt  
 ad potētes viros: ut si per  
 iusticiā nō pnt. vincant p̄  
 p̄sonā. Tamq̄ si ita iudicio  
se respōdat. Quid ergo. Mo  
yse p̄cepit in lege. q̄ fuit  
q̄ visibilis lingua inuisibilis  
dei: qui incorruptibile glaz  
corruptibilib⁹ oculis vidit.



et testimonium veritatis in  
vultu suscipies: portavit  
ad populum. Tu autem homo vilissimus  
fabri lignarii filius? quomodo des-  
truis quod ille constituit? Si  
filius dei es sicut tu dicis?  
quare confundis tuum ministrum?  
Si homo es filius nostri? quomodo re-  
prehendis tuum auctorem? Si ma-  
lum est: quare precepit? Si bonum  
est: quare destruis? Tunc ait  
ihesus. Moyses inquit propter duri-  
am cordis vestri: permisit vobis  
dimittere uxores vestras. Precepit  
vobis moyses propter duritiam  
vestram iustitiam quam iustitiam  
precepit: ut in heremo hostias  
deo offerre. Et quomodo dicit  
propheta: Non accipiamus de domo  
tua vitulos: neque de gregibus  
tuis hircos. Sed quia pres-  
de egypto egressi eratis corpe-  
tem non animo: nam totam egyptum  
secuti in moribus baulabantur?  
videns quod moyses propter dilec-  
tionem carnalem circa studia  
sacrorum esse eos inclinatos.  
si mandasset eos recedere a  
sacris non fuerat audire?  
quia anosa passio medicame-  
to momentaneo non curatur?  
iussit eos sacrificare quidem:  
sed non in demonibus sicut in  
egypto sed deo vino. Dimi-  
diu mali permisit: ne totum

perderet bonum. Hac ratione per-  
misit vos dare libellum repu-  
dij? quia melius iudicavit per-  
mittere lege matrimonium solui:  
quod odio compellente homicidium  
fieri permisit vobis mala fa-  
cere: ne faceretis peiora.  
Ergo hoc vobis permittendo  
non vobis iustitiam dei demon-  
stravit? sed a peccato abstulit  
culpam peccandi: ut qui secundum  
legem agentibus vobis pec-  
catum vestrum non videretur esse pec-  
catum. Disputa si quis habeat  
seruum qui furat et rebruiat  
se. consideras dominus quia si utrumque  
sibi in similibus mandauerit ob-  
servare nichil proficit? man-  
dat illi quidem ne bibat quantum  
voluit. sed publice bibat: ut  
huius quidem quod bibit sit scilicet  
nomine bonum. ut paulatim dis-  
cat obedire preceptis. Sic per-  
missum est dari repudium? malum  
quidem. tamen licitum hac ratione:  
et apostoli preceperunt sedas adire  
nuptias propter continentiam  
hominum. Nam secundam quidem accipe  
preceptum apostoli est: secundum veritatis  
autem rationem vere fornicatio  
est. Sed dum permittitur deo pub-  
lice et licenter committitur? sit  
honesti fornicatio. Proterea  
beatus dicit. quia moyses hoc per-  
misit: non precepit. Aliud est  
precepere: aliud permittere.



**Ad p̄cipim⁹ semp placet?**  
 quod aut p̄mittim⁹ noletēs  
 p̄cipim⁹: q̄a mala hom̄i vo-  
 luntate ad plenū phibere nō  
 possum⁹. **Amen dico vobis:**  
quicūq; dimiserit uxorem  
sua excepta causa fornicatio-  
nis, mechatur. Omnis res per  
 quas causas nascit⁹: p̄ ipas  
 absoluit⁹. Matrimoniu em nō  
 facit coitus: sed voluntas! et  
 ideo nō illud soluit sepacio  
 corporis: s̄ separacio volunta-  
 tis. Ideo qui dimittit coniu-  
 gē suā. et aliam nō accipit:  
 adhuc maritus ē. Nam et  
 si corpe iam separatus ē: tū  
 adhuc voluntate cōiunctus ē.  
 Si ergo aliam acceperit  
 tūc plene dimittit: mecha-  
 tur qui alterā ducit. Sicut  
 aut crudelis ē et iniquus q̄  
 castā dimittit: sic fatuus  
 ē et iniustus qui retinet me-  
 retricem. Na p̄vōnis t̄pitu-  
 dinis o⁹ ē: qui cōmē celat  
 meretricis. Imitatores ergo  
 debem⁹ eē dei? ut sicut ille  
 agit cū ecclia: sic nos agi-  
 m⁹ cū cogu cōiuge. Ille em  
 nūq; derelinquet pplm nisi  
 ad gētilitate. ul ad heresim  
 voluntate trāsierit: alias aut  
 peccante castigat q̄dem cū  
 misereri nō cessat dicente  
 pl̄sa. Si dereliquerit filij ei⁹

lege meā? visitabo ī vurga  
 iusticias eorū: miām aut  
 meā nō disp̄gā ab eis. Sic  
 et vir meretricē quidē di-  
 mittat: alias male morige-  
 rata castiget et teneat. **Quō:**  
**Tribus modis: p̄mo docedo**  
**sdm deū.** Si aut cōtēpnit  
 timorē dei: iꝑperando ut ul  
 hoies erubescat. Si nec pu-  
 dorē sentit frequēter q̄fusa:  
 faciat illi qd̄ p̄cipit salomo.  
**Cor durū, baculo poite.** Er-  
 go p̄mū amone: q̄a mltū  
 pficiat doctrina iusticie. De-  
 inde q̄funde: q̄a frequēter  
 et pudor frenū est vitiorū.  
**Tercio instū ē ut castiget**  
 q̄ ancilla: que erubere nes-  
 cit ut libera. **Aliter de gali-**  
**lea turbe ī misterio genān**  
**secute sūt dnm ī fines indee:**  
**ibiq; civitate sūt.** Iste ī fines  
 trāsierit indee. Nec em  
 potuissent curari: nisi relic-  
 tis finib⁹ suis. ī fines tran-  
 sissent indee. Sicut scriptū  
 ē ī psal̄a. **Et veniet oēs**  
**gentes et dicat.** Venite ad-  
 cedam⁹ ī motē dnm. et ī  
 domū dei iacob: et annūcia-  
 bit nobis viā suā. et ambu-  
 labim⁹ ī ea. **Et civitate sūt**  
**gētes ī finib⁹ iudeorū ad**  
**cōfusione iporū!** q̄a gētes  
 quidē et ī aliena secute



sunt xpm: iudei autem in finibus  
 suis copulati condempnauerunt  
 et repulerunt: et in fornicationibus  
 suis corporalibus. fornicatione  
 sua confessi sunt spiritum  
 lem dicentes. Si licet viro  
 dimittere uxorem suam? quocumque  
 ex causa? Quia non potest  
 animo esse castus qui corpore est  
 lascivus? hoc est. non potest deo  
 esse fidelis qui uxori suae per-  
 fidus est: sic nec ex diuerso  
 consensu seruat. qui deo fide  
 non seruat. sed alter alterius  
 fornicationibus est accusatrix.  
 Nam si interim non puaricat  
 lascivus? tamen iam in eo status  
 est ut puaricet: si corruptio  
 persuasionis accesserit. Et illi  
 quidem secundum carnem interrogat  
 bat. que pati merebantur  
 secundum spiritum? si licet dimittere  
 uxorem quocumque ex causa? xpc  
 autem respondit eis quod facere eos  
 non decebat. dicens. Quicunque  
 dimiserit uxorem nisi ob cau-  
 sam fornicationis. et aliam  
 duxerit. mechatur. Sicut enim  
 uxorem quocumque modo contra  
 voluntatem viri agentem dignum  
 est repellere? non autem est iniquum  
 quantum ad gravitatem viri. nisi  
 ob causam fornicationis: sic  
 et ecclesiam quocumque modo contra  
 voluntatem egerit xpi abici

digna est. non autem abicitur per  
 longanimitatem xpi. nisi sola  
 causa transgressio. Sicut  
 enim si xps prius dimisisset  
 ecclesiam iudeorum. non eis sub-  
 ministras per scripturas no-  
 ticiam suae diuinitatis? ipse  
 faciebat eam adulteram cum  
 dijs extraneis. quod natura  
 irrationabilis et subdita deo  
 creata sunt. sine deo non potest  
 esse: sic xpo spiritus eius scientiam  
 suae diuinitatis subministra-  
 te. quam synagoga spernes  
 transibat ad ydola. irra-  
 tionabilis adultera reperta est.  
 propter quod repulit xpm. non  
 repulit eam xpc. Non quocumque  
 ex causa? sed propter causam  
 fornicationis ipsius: quia non  
 solum relicto xpo dyabolo se-  
 quuntur. sed etiam interfecit  
 pro quo mori debuerat. Ab-  
 iectus enim deus genuit xpm.  
 Deinde creauit hominem ra-  
 tionabilem naturam angelorum  
 et animarum. qui coniungit et po-  
 tentem accipit verbum ipsum.  
 Ideo clamat. Quod deus con-  
 iunxit: homo non separat.  
 Et multis quidem modis homo  
 separat: quod deus coniunxit. Sed  
 et si illi: nullus alter hoc fa-  
 ciat. Ipse autem homo peris a deo  
 recedat repellens sanctum eius  
 a se homo videtur se posse:



quod deus conuertit. Dicit ei  
discipuli. Si ista e causa viri  
cu uxore: no expedit nubere.  
 Audientes cogitabat apud  
 se. Mulier bona difficile i  
uenit: prestante salomone.  
 In mille viris inuenies: mul-  
 liere aut in hijs oibus no  
 inuenies. Quid aut e mlti  
nisi amicitie inimica? Tenu-  
 gabilis pena. necessarium ma-  
 lu. nalis temptatio. desiderabi-  
 lis calamitas. domesticum pe-  
 riculu. delabile detrimetu.  
 mali natura boni colore de-  
 picta. Ergo si dimittere illa  
 partem e. tenere aut vere tor-  
 menti e: nec e ut aut di-  
 mittere. adulteriu alteru fa-  
ciam? aut tenetes cotidi-  
 nas pugnas et amaritudi-  
 nes habeam? Ideo responde-  
 rit. Si ista e viri causa cu  
uxore? no expedit nubere.  
 Tunc dñs no dicit qd ex-  
 pedit: sed magis qsentit qd  
 no expedit. sed infirmita-  
te carnis accipiens dicit.  
No omes capiunt vbu istud:  
sed quibus datu e. No dicit  
 no omes pnt. sed no omes  
 capiunt: id e omes quide ca-  
 pere pnt: sed no tm omes  
 capere volut. Palma posita  
 e. Qui concupiscit glam: no  
cogitat de labore. Nemo vin-  
 ceret: si oes pialu pugne

no

timeret. Et eo qd quida no  
 pnt. et a proposito continencie  
 cadunt: no debem9 circa virtu-  
 te castitatis fieri pigriores.  
 Si em quida in pugna cade-  
 tes no examat ceteros. sed  
 dicit illis sic datu fuisse rem-  
 no applicat pugne sed homi?  
 qtomagis nos cadentiu neg-  
 ligencie imputare debem9. no  
 difficultati viginantib9. Ad  
aut dicit quib9 datu e. non  
hoc sigt qm quibusda dat9  
quibusda no dat9? sed illud  
ondit. qd nisi auxilium gratie  
accipiam9: nichil et nobis  
valeam9. Qm aut volentib9  
 gra no denegat9. i euagelio  
 dñs dicit. Petite et dabit9  
vobis? quezite et inuenietis:  
pulsate et aperiet9 vobis. Qm  
 em qui petit accipit? et qui  
 quezit inuenit: et pulsanti  
 aperietur. Debet aut voluntas  
predere: et sic sequit9 gratia  
na nec gra sine voluntate  
aliquid opatur: nec volun-  
tas sine gra pt. Na et tra  
 no germinat nisi pluuia  
 suscepit: nec pluuia fructi-  
 ficat sine tra. Sunt eunuchi  
qui sic nati sut ex utero  
matris sue? et sut eunuchi  
qui ab hoibus fut: et sut  
eunuchi qui seipos eunuchs  
fecerut ppter regnu celorum.  
 Tang9 si dicat aliqs. Ad



dicit dñe: Si ex quacūq; causa  
 cōtingerit hōi uxore nō habe-  
 cōtinēcie habebit mercedē.  
**Nō semp.** Sicut em̄ p̄cām  
 sine volūtate opus nō facit.  
 ita iusticia ex ope nō consu-  
 mat: nisi et volūtatis affue-  
 rit. Multi em̄ corpe quidē  
 castitati studēt: adulterium  
 aut volūtate cōmittūt. **Nisi**  
 eā et volūtate sola fornicā-  
 tio cōsumaret: nūq; diceret  
 dñs. **Qui** videt mulierem  
 ad gampiscendū eā: mechatus  
 ē eā in corde suo. Ergo volū-  
 tatis sine corpe fecerūt peccat.  
**Illā** ē gloriosa cōtinēcia. nō  
 quā transgredi nō p̄t nēq;  
 debilitati corpi: sed quā  
 cōplectit volūtas s̄a p̄positi.  
**Ideo** dicit. Sūt eūmuchi  
 qui sic nascuntur ex utero  
 māt̄is: sūt qui ab hōibus  
 fiūt: sed illos tenet nēitas.  
 hūc aut̄ teratū coronat vo-  
 lūtatis. **Quid** aut̄ sic nascit̄  
 a creatione fit: quomodo  
 nascit̄ et sex digitos ha-  
 bentes. ā quōr. ā similia.  
**Si** em̄ deus sicut ab iūcio  
 cōstituit unāquāq; naturā  
 sic dimitteret illā imūta-  
 biliter semp in suo ordine  
 p̄manē: i obliuionē dedu-  
 ceret corā oib; operatio  
 dei: nā estimaret natura  
 verū ipā se regere. **Ut** p̄nta

constituit deus ut in hyeme  
 frigora sint. calor autē in  
 estū. ut terra firm̄ p̄ferat.  
 et pluuia descendat de celo.  
**Si** hec sicut ab iūcio consti-  
 tuta sūt. ita in suo statu im-  
 mutabiliter p̄seuerent: iue-  
 niret deus ab iūcio cōstitū-  
 isse. et de cetero oēm naturā  
 in sua p̄tate reliquisse: et h̄  
 fieret ut iā creatura necessa-  
 riā nō haberet factore. **Ideo**  
 ergo natā verū cōuertitur  
 cōtra naturā suā interdū:  
 ut semp deī naturā opifex  
 in memoriā reducat: et s̄  
 necessariū sit factor sue na-  
 ture: et nō solū semel. sed  
 cōdicie opa sua facē videat.  
**Merita** in euāgelio qui sic  
 natus fuerat. dñs dicit: **Neq;**  
 hic peccauit. neq; parentes ei:  
 sed ut māifestent opera dei.  
**Nō** solū simplicit̄ intelligēdū  
 ē sicut multi putat: ut reco-  
 sanato dei potēcia cognoscat  
 id ē operans deī: alioq; oib;  
 infirmitatib; sanatis dei po-  
 tēcia cognoscat. **Sed** ideo i  
 illius p̄sona hoc dicit: quia  
 contra regulā naturā sine oū-  
 lis creatur: ut in transuersio-  
 nē nature opus dei intelligat  
 dū emēdat. **Tunc** oblatis sūt  
 ei pueri: ut manū p̄poneret



et oraret. **T**unc quoniam dominus de castitate faciebat sermone: et beatus promittabat eunuchos de gloria enim continentie domino referente atque dicente: sunt qui se eunuchifant pro regnum celorum: audientes quidam obtulerunt ei infantem puerum de castitate mundissimos. **P**utabat enim quia dominus corpe mundos tamen laudaret. non et voluntate. nescientes. quia dominus non illos beneficiavit eunuchos quos puericie necessitas facit castos: sed continentie virtus. **D**iscipuli autem vetabat eos. **E**t caro amica rerum malorum: quia non delatatur in bono. ideo facile obliuiscit bonum: malum autem quod quod audierit. quasi naturaliter in corde suo plantatum sit. retinet semper. **N**am nunquam potest aliquid obliuisci quod diligit: nec retinere quod odit. **A**n enim modicum christum accipies puerum dixerat. **N**isi facti fueritis sicut autem iste: non intrabitis in regnum celorum. **E**t ecce statim obliti discipuli puerilis innocentie. vetabat ad christum pueros quasi indignos accedere: ad quorum similitudinem ipsi fuerat imitati. **N**am quis mereatur appropinquare christo? si repellit infanciam simplex. **P**utabat enim se honorare facere christo: dampnum facientes glorie eius. **N**am quod admo-

diu dampnum est medico si subtrahant infirmi: sic dampnum est christum non habere quos saluet. **S**i enim expectas samaritanos peccatores de quibus ipse mandauerat quasi de indignis. in ciuitate samaritanorum ne intraveritis. cum sic de aduentu eorum gaudebat ut diceret. **E**sam habeo manducare quam vos nescitis? putas quod tomagis esuriebat salute in ore cum puerorum? **I**deo dicit. **N**olite vetare pueros. **N**am si sancti futuri sunt: quid vetatis filios ad patrem venire? **S**i autem peccatores futuri sunt: ut quid suam dampnacionis profectis anquam culpam videbitis? **T**aliu est enim regnum celorum: non omni. **N**am quales modo sunt meum est: quales autem postea futuri sunt. ipsorum. **E**rgo meum est honorare: quod autem ipsorum fuerit. miseremur. **T**aliu est enim. qui casti sunt ex virtute: sicut pueri ex etate. **T**aliu est. qui simplices oculos habent sicut pueri: et non cognoscunt diuersas personarum. **E**cce enim puer si viderit hominem. nichil aliud videt in eo: nisi hoc solum quia homo est. **N**on dignitatem eius intelligit: non considerat vestem ipsius. **V**ic autem profectus



ai hōiem viderit nō aspiciat  
 q̄a homo ē: sed statim cogi-  
 tat de dignitate illi⁹. estimat  
 vestimēta ip̄i⁹. Vides ergo  
 q̄a sapienciar̄ ē imperfectus  
 puer? q̄ p̄fectus vir? Vir  
 em̄ nō hōiem aspiciat quē  
 deus fecit. sed ornatum quē  
 dyabol⁹ aduenit? puer at  
 nō ornatum aspiciat quē dya-  
 bolus aduenit: sed hōiem  
 quē deus creavit. Hui⁹ qm̄  
 puer veneno dyabolico. mū-  
 dialis malicie replet⁹ fuit.  
 cognoscat opus factoris? ai  
 vero iebriatus fuit mūdi  
 spū. iā nō aspiciat op⁹ facto-  
 ris: sed illecebris corrupto-  
 ris. P̄ns locus instruit oēs  
 parentes. ut filios suos in-  
 desineter sacerdotib⁹ offerat?  
 quia si sacerdotib⁹ offerunt:  
 offerent deo. nō em̄ sa-  
 cerdos man⁹ iponet. sed x̄p̄s:  
 in cui⁹ noīe man⁹ iponitur.  
**S**i em̄ qui escas suas per  
 orationē nō offert deo. com-  
 quat⁹ eas māducat. scdm̄  
 qd̄ de illis ait ap̄tus: qm̄ oīs  
 creatura dei bona. et nichil  
 viciendū qd̄ ai gr̄az actione  
 p̄cipit? sacrificatur per v̄bū  
 dei et orationē: ondit q̄a  
 maculata ē. nisi per oratio-  
 nē fuerit oīs esca mūdāta  
 et sanctificata? q̄tomagis

pueros offerri deo et sacrificari  
 nō ē. Causa aut̄ sacrifican-  
 day estari her̄ ē: qm̄ mū-  
 dus totus in maligno posity  
 ē. Ergo et oīs res corporalis  
 qm̄ mūdi ē p̄s. i. maligno  
 posita ē: et ip̄am p̄terea  
 oportet sacrificari. Conseque-  
 ter et infantes qm̄ nascūt⁹  
 et ip̄i qm̄ ad carnē i ma-  
 ligno positi sūt: qm̄ et oīs  
 caro q̄ pars mūdi. in ma-  
 ligno posita ē. P̄terea nō ē  
 offerre pueros ut assidue  
 sup̄ eos orō fiat? qm̄ estā  
 semel sacrificari nō ē. man-  
 duam⁹ em̄ eā et transit:  
 hōiem aut̄ quē indesineter  
 adūsarius p̄sequit⁹ et sordi-  
 dat. semp̄ sacrificari nō ē.  
**Aliter.** Conuenienter consu-  
 tatis iudeis teptatorib⁹ et  
 lasciuis. offeruntur pueri x̄p̄o  
 in mysteriū gēnū? in fide  
 parvuloy et lactis adhuc  
 solius sapienciam̄ estā: quos  
 obtulerunt x̄p̄o p̄res eoy sicut  
 ordinis ē intelligē posita  
 enāgelica genāū singularay.  
 quos discipuli i figura prin-  
 cipū iudaici ppli phibebat:  
 qm̄ semp̄ iudei oīa faciebāt  
 ne gētes saluaret⁹. introduce  
 ad fidem. **Omelia. xix.**



**E**rgo unum accessit  
 ad eum: et ait ei: Quia  
quiser bone. Non sine me  
queredum e in hoc. cur de  
isto adolescente xpm interro  
gante. inqre bone. qd facia  
boni ut vita eterna pos  
sida? ai dñs implenisset  
 naratione in fine: sic ad  
 didit. Multi inquit erunt  
 pmi nonissimi. et nonissi  
 mi pmi: qd de iudeis et  
 gentib? dictu ee dubitat  
 nemo. Sic forte hic ergo  
 adolescens i misterio thro  
 ducit iudaici ppli semper  
 adolescentis: semp gloria  
 toris et lenis. Sic em fa  
 cere solet xpc plerumq an  
 de misterio rei alicui? est  
 locutur? an iuducit cor  
 paraliter faciente idipm?  
 ut ex eo occasione iuenies  
 corpalem naratione rei  
 qua pposuit exequet. Ut  
puta cu de concupia. iacta  
cia pharizeoru apud lucam  
locutur? fuisse? iuducit  
pim p dwpia et sanquit:  
ut in corpali timore p dwo  
pia. iactancie pharizeoru  
prepingeret inflacio. Sic  
et hic. cu de reiectione iudeo  
ru. et electione gecu mis

tenum exponere voluisset. ex  
 eo vbo qd dicit ad petru.  
 et ois qui reliquit prem  
 aut mercedem. et cetera. usq  
 ad parabolam subsequente  
 de mercenariis conductis  
 in vinea hora pma et ter  
 tia et sexta et nona. et  
 undecima. quo gentes pro  
 nede erat iudeis. iuducit  
 it ipm adolescente glori  
 ante et leuem? et ampl?  
 amate bona sua carnalia  
 q celestia xpi pmissa:  
 ut corporali passione ado  
 lescentis istius. iudaici po  
 puli spualis passio demo  
 straret. ppter qua xpo no  
 credit? id e ppter sibi  
 placencia. ppter iactanciam  
 vana: ppter questus quos  
 capiebat ex lege. remasit  
 in lege. ppterca quecuq di  
 cutur de adolescentulo isto.  
 sic sut accipienda: qst de  
 plo iudaico da. Judaicus  
vero plus erat adolescens  
no etate sed lenitate: mori  
bus imatury no annie  
ra oia quide vicia carna  
lia. sut iuuenilia. sicut di  
at aphus. Iuuenilia aute  
desideria fuge: sectare aute  
iusticia. Papiu aut iue  
nile viciu e glacio? q am



plus vult videri q̄ firmant  
 in toto vult videri nō eē q̄lis  
 ē: sicut pplm̄ iudaicū fuisse  
 cognoscim⁹ in scripturis. si  
 aut et dñs dicit de illis. **Quia**  
**faciūt ut ab hōibus videat.**  
**Ite ve vobis scribe et pharisei**  
**ypocrite: qui diligitis pri-**  
**mas charedras in synago-**  
**gis. et cetera. Ite ve vobis**  
**qui iustificatis vosmetipōs:**  
**deus aut nouit corda v̄ra.**  
**propter qd̄ et ficus dcā ē ha-**  
**bens folia sine fructu. id ē spe-**  
**ciem salutis nō ip̄az sancti-**  
**tate: q̄a estimacione q̄de**  
**iusticie sectabant⁹. opa aut**  
**abhorrebat. Et vidē quō in**  
**exordio ip̄o narracionis. ppli**  
**iudaici mores sigt. Dicit em̄.**  
**Magr bone? quid boni faciā**  
**ut vita eterna possideam.**  
**Iudei aut semp̄ interrogatores**  
**dei fuerūt et nō obauditores?**  
**laudatores scōz et nō ymi-**  
**tatores: auditores legis et**  
**nō fructus? semp̄ discentes**  
**et nūqm̄ ad sciencia verita-**  
**tis puenientes: glorianteb̄ i**  
**lege. et p̄ p̄uaricacione legis**  
**dñm̄ deū exhonōm̄tes. Ad**  
**huc et illud et illud cōsidera.**  
**q̄a nichil de occasione dei in-**  
**terrogat q̄ credat. aut quō**  
**credat? sed hoc. qd̄ faciendo**  
**vita eterna possideat: quia**

oīs spes salutis apud iudeos  
 in opib⁹ erat et nō in fide?  
 sicut dicit ap̄lus de illis et  
 gentib⁹: qm̄ gentes q̄ nō  
 sectabant iusticia. in legis  
 iusticia puenēnt. q̄a non  
 ex opibus. sed ex fide. Ista  
 hel aut sectando iusticia. in  
 lege iusticie nō puenit: q̄a  
 nō ex fide sed ex operibus.  
**Prima em̄ iusticia ē cognos-**  
**cere deū prem̄ et xpm̄ ei⁹?**  
**novissima aut est facere opa**  
**bona: sicut et de⁹ tū dixiss̄**  
**q̄busdā iudeis. opamini ei**  
**bn̄ qui nō perit. sed q̄ per-**  
**manet. interrogatib⁹ eis qd̄**  
**faciem⁹ ut opem⁹ opus dei?**  
**respondit. Hoc est op⁹ dei:**  
**ut credatis in eū quē misit**  
**ille. Illi aut opus dei negli-**  
**gentes. scilicet op⁹ cognicio-**  
**nis dei. semp̄ ad dyabolu**  
**tñsibat: et de opib⁹ iusticie**  
**requirebat. propterea dei ag-**  
**nitione pdiderūt: et opa**  
**iusticie nūq̄ impleuerūt: q̄a**  
**virtus faciente iusticie ag-**  
**nicio dei ē. Dicit ei ihesus.**  
**Quid me dicis bonū. Ne-**  
**mo bon⁹ nisi deus. Nō q̄a**  
**nō erat ip̄e bon⁹: cū esset**  
**filius dei deus. Nā quēadmo-**  
**dū cū ip̄e sit filius dei. et**  
**ip̄e nō est q̄ filius dei? sic**



ai sit boni dei filius: et ipse  
 sine dubio bonus e qm filius  
 boni. Sicq iudaeis plius  
 vni dei habes cognitione:  
 xpm nec filiu dei nec deu  
 cognosce volebat. **H**ac ratio  
 ne laude sibi ab eo repellit:  
 qa no qm deu bonu. sed qm  
 hanc bonu eu dicebat. **Q**uod  
 fecisset ille. **S**i qm bonu deu  
 bonu ee dixisset. **E**t vere  
 qntu ad iudeos qui vnu deu  
 colebat. et xpm dei filiu no  
 cognoscebat: nemo eat bo  
 nus nisi vni deus. **A**pu d fi  
 deles vero sicut vni de9 pr  
 e bonus: sic et vni genity  
 deus nichilomin9 bonus e.  
**P**uto aut et si dixisset ei  
 mgt sce. aut iuste. simile  
 respodisset q me dicis san.  
 aut iustu: nemo iustus n  
 vni de9: nemo scis n dms  
 deus. **E**t quib9 oib9 dicim9.  
 qm sicut xpc laude ei huc  
 repulit qa no cognoscebat  
 eu: sic semp repellit laudes  
 oim ignoracu. **C**onsequet  
 nec pater suscipit laudes  
 eoz: qa no cognoscut eum  
 sedm qd e. **N**uq gentes no  
 colebat eu et ignorabant.  
**S**edm qd atheniensib9 dice  
 bat paul9. **P**ambulans em  
 simulachru vni iueni aram

ignoti dei? que vob ignora  
 tes colitis: huc ego annuo  
 vobis. **S**ed no suscipiebāt  
 cultura eoz: quia no cog  
 noscebat eu sedm qd ipse  
 cognosti volebat. **S**i autē  
 nec xpc laudes iudeoz sus  
 cipiebat. nec de9 pr gēcū.  
 qa no cognoscebat eu sedm  
 qd decebat cognoscere eoz?  
 sine dubio nec hereticoru  
 suscipit laude ul pr ul filio:  
 qm nec ipi cognoscut qb  
 pr et qb filio errantes in  
 ambobus. et confundentes  
 utruq? qm qui filiu cog  
 noscat: ille et prez cognos  
 cit. **Q**uod si laudes eoz non  
 suscipiūt? cōsequēter nec  
 opa: quāuis videant iusta.  
**P**oterea ai dixerit. nos in  
 noie tuo pphetuim9. et in  
 noie tuo demonia eiecim9.  
 et multas vtutes fecimus.  
**D**icit eis ihs. **D**iscēdite a me:  
 nescio qui estis rē. **S**i vis  
 habere vita: serua mādata.  
**Q**uā sapienter ait serua.  
**I**lle em interrogauerat qd  
 boni faciā? iste econt illi res  
 pondit: serua. **N**o dixit dis  
 ce mādata? qa de9 doceat  
 eu factor nature rationabi  
 lis: sed serua: qa no seruā  
 bat. **N**ā dū admonet ser



uare: oñdit nō seruasse. Nā  
 nō ille ē bon⁹ qui interrogat  
 de bono: sed qui facit quod  
 bonū ē. Nō occides. In per-  
 sona quidē loquēs vni⁹ illi⁹  
 quicūq; fuit: cōuenienciā  
 loquit⁹ p̄sonē ppli iudaeorū.  
 Qui tūc em̄ sciebat quasi  
 de⁹ facturū pplm iudaeorū  
 ul' m se. ul' m discipulos. ul'  
 iā facē: anticipās eadē ipā  
 p̄monet eos et dicit. Si vis  
intrare vitā: nō occides. Sed  
 occiderūt et ipm: et discipu-  
 los ei⁹. Rec adulteraueritis.  
 Sed adulterati sūt: receden-  
 tes a deo suo. Re furti faci-  
as. Sed fecerūt: furtiues  
 fidem diuinitatis ipi⁹ et ope  
 ei⁹ et dicētes. hūc nō eicere  
 demonia nisi m belzebub prin-  
 cipe demonior: ne per opus  
 illud crederet xpo. Ite furti  
sūt fidem resurrectōis ei⁹ de  
toto mūdo q̄ntū ad se. dan-  
 tes pecuniā mltā militib⁹  
 ut diceret: q̄a nobis dormi-  
 entib⁹ nocte uenerūt discipu-  
 li ei⁹ et furti sūt corp⁹ ei⁹.  
Nō falsū testimoniū dicēs.  
 Sed dixerūt contra scriptu-  
 ras. Hūc scim⁹ unde ē. De-  
 inde falsū testimoniū ptule-  
 rūt dicētes. Nob audim⁹  
eū dicētem: q̄a ego dissolua  
templū hoc manusm: et in  
tridū aliud reedificabo. Si

milia et m stephanū dixerūt  
Honora prem tuū: et mēz  
tuā. Sz nō honorauerūt: neq;  
 prem suū deū q̄ semenauē-  
 rat eos: neq; mēz suā ec-  
 desiam patriarchar et p̄phe-  
 tarū celestē: sed tūmq; geni-  
 mina uiperarū ruperūt eos  
 et exierūt ab eis. Et diligēs  
primū tuū sicut teipm. Sz  
 nō dilexerūt xpm: factū sibi  
 primū p̄ carnis cogniciōe.  
 Qm̄ ergo et olim p̄ moysē  
 hec ita seruare p̄cepit. et  
 postea p̄ semet seipm: illi at  
 nō seruauerūt: ideo nō intrā-  
 uerūt i vitā. id ē m cognicio-  
 nē dei patris et xpi. Et res-  
pondit. hec oīa seruauit a iu-  
uetute meā. Natiuitas iuda-  
ya ppli fuit a tpe abrahā:  
vsq; ad exitū ei⁹ de egipto.  
Tūc em̄ q̄ infans fuit p̄pls  
ille: sicut apud ezechielem  
testat⁹ dñs dicēs ad ihrlm.  
In qua die nata es. nō est  
p̄cisus umbelic⁹ tu⁹: et nō  
colligauerūt mamillas tuas.  
et m aq̄ nō es lota i salute:  
neq; oleo uncta es. neq; sak  
salita es. neq; panis inolu-  
ta: nec pepat ocul⁹ meus  
m te ut facerē tibi vni⁹ de oī-  
b⁹ istis. ut pararet⁹ aliq̄  
sup te: et p̄ici te m faciem  
campi i p̄uitate aē tue m



qua die nata es. et transiisti  
 ad terram vidi te conspersam in  
 sanguine tuo. et dixi tibi. De  
 sanguine tuo bibes. et multiplicata  
 te. Sicut horreum agri dedi  
 te. et multiplicata es et mag-  
 nificata: et intrasti ciuitates  
 ciuitatum. **Iuuetus autem eius.**  
 fuit et tpe moysi usq; ad re-  
 ges. **Virilitas eius** et tpe  
 regni: usq; ad transfugationem  
 babilonie. **Senectus a trans-**  
 fugatione usq; ad xpm: qm  
 et mortuus est p̄ illius ille. p̄az  
 interficietis vitam. **De istis em**  
 etatibus suis etiam per p̄pham  
 testat̄ p̄ illius ille dices. **Dñe**  
 memorabor iusticie tue solus  
 que docuisti me ex iuuetute  
 mea: id est ex tpe moysi: qm  
 et lege ad eruditionem suam ac-  
 cepit: et usq; nunc p̄nunciabo  
 mirabilia: qd est in tpe regni:  
 et usq; in senectate et senium  
 deus ne derelinquas me. do-  
 nec annuaciam brachium tuum  
 omni generationi que ventura est:  
 qd factum est in tpe xpi. qm q̄  
 digni fuerunt credere in xpm.  
 brachium dñi annuacuerunt  
 generationi gentium. postmodum ac-  
 cederunt in xpm. **Quia congruum**  
 populo illi iudaico dedit respon-  
 sum: qui corde quidem nunquam  
 credebat. sp̄ autem ore se come-

dant dices. **Hic omnia seruasti**  
 a iuuetute mea: qd non erat  
 verum. **Na et p̄phetas occidit.**  
 et cum ydolis adulteratus est:  
 et furtum veritatis scriptura-  
 rum semp̄ commisit: sicut et  
 dñs dicit de illis qd iuramentum  
 fecistis mandatum dei p̄pter ter-  
 ritionem veritatis: et falsa testi-  
 monia interfectionis p̄phetarum  
 dixit: **marie etiam apud nia-**  
 nassen regem dices de ysaias  
 qui p̄ncipes nostros zodomitas  
 appellat: et p̄lm dñm gomor-  
 reos: dñm sabaioth se vidit.  
 se confirmat: et dicit deus.  
 nemo videbit faciem meam et  
 vinctus: p̄pter qd et factus  
 est factus lignea. **Sed omnia illa**  
 specialiter committit xps com-  
 mittes: et alijs argumen-  
 tis vult p̄lm iudaicum ostende-  
 nichil horum vnquam seruasse.  
**Unde ihs. Adhuc tibi vnū**  
**restat. Vade et vende omnia tua**  
**et da pauperibus: et habe-**  
**bis thesaurum in celo: et ve-**  
**ni sequere me. Ac si dicat.**  
**Sed quid quidem quid metitus**  
**es: et interim accipio hec**  
**quod vera. Si omnia ista seruasti**  
**a iuuetute tua: ut fias per-**  
**fectus vade vende omnia que ha-**  
**bes et da pauperibus: et ha-**  
**bebis thesaurum in celis et**  
**veni sequere me. Huc sunt**  
**que possidebat iudaeus populus:**



Puto q̄ illa q̄ dicit lucas h̄  
 mō. Ad hora cene misit in-  
 tatos venire illi aut̄ reusa-  
 nerunt. Et vn̄ dicit. Villa  
 emi et vado videre eā. Et  
 alius. Iuga boni emi quiḡ:  
 et vado pbare ea. Alius aut̄.  
 Proxerem duri: et nō possū  
 venire. Quoz om̄ interpre-  
 tatio spiritalis fr̄a ē in p̄o  
 loco. Hic aut̄ hoc dicim̄ tū.  
 q̄a ex quib̄ causis hic po-  
 nūt̄ iudei nō venisse ad xpm̄:  
 et ip̄is causis carnalib̄ et  
 terrenis intelligit̄ p̄plus recess-  
 sisse a xpo. Tanti differe-  
 cia in hoc ē: q̄ illic iudei po-  
 nūt̄ nō venisse ad xpm̄: q̄a  
 amore carnaliū rerū et ter-  
 renarū occupati: nec p̄man-  
 serūt in xpo. nec cōsideraue-  
 rūt i xpo. nec cōsiderauerūt  
 opa ei⁹: p̄pterea nō cogno-  
 uerūt eū filiū dei: nec vene-  
 rūt ad eū. Hic aut̄ illū p̄plm̄  
 iudeoz demonstrat̄: qui ul̄ ex  
 p̄phens. ul̄ ex operib̄. ul̄ doc-  
 trinis ei⁹ cognouerūt filiū  
 dei: et cōcupia luarū carna-  
 liū p̄pter auariciā recesserūt  
 a xpo: nō ignorātes divini-  
 tate ei⁹: sed nō sustinētes  
 verā iusticiā ei⁹. Huc ergo  
 sūt bona iudayci p̄pli: que  
 vendere et dare pauperib̄  
 mandant̄. **P**rimū q̄dē agni-

cio dei vni⁹. lex tēplū sacer-  
 dotū. leuitica. et diuisiōnā  
 sacrificioz: quib̄ oib̄ car-  
 naliter vetus p̄plus ille q̄  
 possessioes fructiferas possi-  
 debat: q̄ q̄ntū ad estimacio-  
 nē quidē iudeoz magna vi-  
 debant̄ et multa q̄ntū aut̄  
 ad xpi p̄missa pauca et ni-  
 mis exigua. Que oīa mā-  
 dant̄ dare gentib̄ sp̄ualit̄  
 pauperib̄: et nichil hoz ha-  
 bentib̄: in quib̄ p̄plus ille  
 iudeoz fuerat diues. De h̄  
 em̄ p̄plo iudeoz diuite et cō-  
 tēpnēdo. et de p̄plo genaiū  
 paupere et ditando: dicit  
 maria i euāgelio. Paupes  
 impleuit bonis: et diuites  
 dimisit inanes. Hec ḡ dicit  
 dñs ad p̄plm̄ iudeoz: si uideret̄  
 eis qd̄ meli⁹ ē vni⁹ de cog-  
 nitionē vendere. Vade et tra-  
 de eā gentib̄ pauperib̄: et  
 nō habentibus dei vni⁹ cog-  
 nitionē. Tu aut̄ ascende ad  
 maus. et sequē me. ut cog-  
 noscas qm̄ hec ē vita eter-  
 na: cognosce nō solū verū  
 deū: sed etiā ih̄m xpm̄ que  
 misit ip̄e. **P**ossides templū?  
 trade eū gentib̄ pauperib̄  
 et nō habentib̄ tēplū dei. et  
 in p̄mis venientib̄ ad cog-  
 nitionē dei. et veni sequere  
 me: ut et ip̄e templū dei  
 efficiaris. **N**ā inspectōrū iā



pienciam e habet templu dei:  
 pfectoru e templu dei ee. **P**os-  
 sides lege? trade ea gentibus  
 pauperib? et no habentib?  
 lege: tu aut veni et seque  
 me et eris in gra? scens qa  
 lex no e posita iustis: sed  
 ipis et peccatorib?. gra? ante  
 pfectiois e premium. **P**ossides  
 legis diversa madata? ut pu-  
 ta habes. audi isrl'. de? tuis  
 un? e: trade ea pauperib?  
 gentib? no habentibus unu  
 deu. **H**abes. no facies ydo-  
 lu? trade hoc pauperib? gen-  
 tib? et p ignoracia ydola  
 multa colentib?: tu aut se-  
 que me ut habeas vita eter-  
 na. **H**ec e aut vita eterna  
 ut credatis i unu veru deu:  
 et ihu xpm que misit. **H**a-  
 bes. no occides? trade h? ge-  
 tib? homicidia mlta facien-  
 tibus: tu aut seque me ut  
 no irascaris. **H**abes. no ad-  
 ulterabis? trade hoc gentib?  
 lascivis ut discat no adulte-  
 rari: tu aut seque me ut no  
 concupiscas. **H**abes. no per-  
 iurabis? trade hoc gentibus  
 ut discant no piurare: tu  
 aut sequere me ut no iures.  
**H**abes. oculu pro oculo. et  
 dente p dente? trade hoc ge-  
 tib? ut discat nichil mali pa-  
 cientes nichil iferant mali:  
 tu aut seque me ut etiam

timicos diligas. **Q**uia h? oia  
 paupes debent habere: ut co-  
 soletur vita eoz in ipis. **I**nci-  
 pienciam sut oia illa: no per-  
 fectoru. **S**i ergo oia hec tra-  
 dideris pauperib? gentibus.  
 et secutus me fueris p h? ma-  
 iora q dixi? manifestu e qa  
 oia illa a iuuetute seruasti:  
 et pfiens i senectute tua. q  
 iuueni erit euacuasti. **S**i  
 aut p h? maiora me sequi  
 nolueris? manifestu e qn  
 oia illa no solu a iuuetute  
 tua no distodisti: sed n? mo-  
 eam i senectute tua cōseruas.  
**Q**uo aut pt fieri ut sterilis  
 er? sit senectus? cui? fecunda  
 e iuuetus. **N**ec e possibile  
 ut no crescat i ipso bono: q  
 iccepit i ipso bono. **N**ā non  
 stat sibi i statu suo priori:  
 sed nate e ut excitatus semp  
 crescat ad meli. **I**lle aut hys  
 auditis tristis abiit: erat em  
 habes multas possessiones.  
**N**ā v? ppter duas causas. iu-  
 daycus ppls recessit a xpo:  
 aut ppter peccata sua. qa nūq  
 seruauerat madata dei: sicut  
 dñs ad nycodemu loquens  
 testat dicit. **Q**ui autē no  
 credit i filiu dei: ia iudicatu  
 e. **H**oc e aut iudiciu? qm  
 lux venit i mundu: et hoēs  
 magis amauerit tenebras  
 qm lucē: erat em opa eoz  
 mala. **Q**ui aut qui malu



agit nō vēit ad lucē: ne ma-  
nifestent<sup>2</sup> opa ei<sup>9</sup>. Aut ppter  
lucra carnalia q̄ conferebāt  
eis cōsuetudines legis: sicut  
ōndit p̄bōla ī qua iuitati  
se excusauerūt ppter villam.  
ppter bonos. id ē ppter lucra  
carnalia. **R**ā sacerdotes qui  
deū nō venerūt ad xp̄m ne  
sacrificiorū lucra amitteret:  
pplūs aut. q̄a per sacrificiū  
ut putabat̄ delebat̄ p̄cā  
eorū. **Q**ualis aut̄ emēdacio  
fiat in eo? qui p̄ sanguine  
aialū veniā cōsequit̄ p̄cōrū.  
**Q**uātū em̄ dolet de occisio-  
ne aialis: t̄m et emendat̄.  
**P**terea dicebat̄ p̄pha. Si vo-  
luisseſ sacrificiū dedissem: vtiq̄  
holocaustis nō delaberis.  
**S**acrificiū deo. sp̄s q̄tribulato<sup>9</sup>:  
cor cōtritū et hūiliatū deus  
nō despiciet. **Q**m̄ autē nū-  
daycus pplūs tristis abiit  
a xp̄o: itelligit qui cōsiderat  
que ē leticia sp̄ualis. **L**eticia  
em̄ cordis. ē bonā cōscienciā  
habē ad deū: sp̄ualiter eē  
gaudentē. **Q**m̄ intelligens  
xp̄m p̄ opa ei<sup>9</sup> filiū eē dei?  
ppter p̄cā. aut ppter lucra  
carnalia legis. contempnēt  
xp̄m: maluit eē in possessio-  
nib<sup>9</sup> corporalib<sup>9</sup> legis. qm̄ ī  
grā xp̄i. **I**deo abeunte illo dñs  
diat. **Q**m̄ difficile dicit̄ ī-  
trat̄ regnū celoz. **F**acilius  
ē camelū p̄ foramen acus

trāsire: q̄ dicit̄ intrare in  
regnū celoz. **Q**m̄ facilius  
gentes que tortuose<sup>9</sup> erant  
aīo. intrare fuerat̄ per an-  
gustū ostiū regnū celestis:  
qm̄ iudei qui dimites vide-  
bant̄. **D**imites aut̄ erat̄ in  
dei in lege. ī p̄phetis ceteris q̄  
p̄iarchis scripturis? **D**imites  
ī m̄tēplo sacerdotib<sup>9</sup> lenitis  
ī sacrificijs ceteris q̄ disposi-  
tionib<sup>9</sup> ad religionem perti-  
nētibus: q̄ oīa nō illos edi-  
ficauerūt ī s̄tate. sed ī flau-  
rūt supbia. **A**puđ se quidē  
delectabant̄ seruire dyabolo:  
corā alijs volebat̄ apparere  
dei cultores. **G**entū autē  
aīe **f**assilate sūt tortuose  
camelis. ī quib<sup>9</sup> gibbus ydo-  
latrie erat̄ ipōz: qm̄ cogni-  
tio dei erectio ē aīaz. **U**nde  
et hōies qui a deo acceperūt  
sciām dei erecti creati sūt:  
aialia aut̄ qm̄ sciām dei nō  
habent. ī natura prona sūt  
ad f̄cā. **S**ic et ydolatria que  
videtur erectio eoz id ē reli-  
gio: potius ē depressio aīaz.  
**R**ā sicut̄ p̄e oī iusticia opū  
maior iusticia ē cognoscere  
deū: sic p̄ oī p̄cō maior  
p̄cām ē ydola adorare. **S**icut̄  
ergo gibbus cameli q̄ videt̄  
eē erectio sublimitatis corpi  
ei<sup>9</sup>? ipā magis depressio ei<sup>9</sup>  
ē et deformitas: ideo nec col-  
lū sursum erigere gibbo depreſ-



sus valet. sic et ydolatria ge-  
 nū que videt illis maxima  
 religiositas. et erectio aīarū  
 illoz: ipā & magis ē uiquitas  
 et incuruatio et depressio aīaz  
 illoz. Ideo nec caput aīarū  
 ipoz sursum erigē pnt ad deū:  
 et ad dei noticiā puenire de-  
 pressi ydolatria sua. Et que  
 admodū sup caput oīm in-  
 mētorū nō stat sarcina nisi  
 foriter fuerit sup ipm colli-  
 gata? sup camelū aut etiā  
 sine recolligacōe repauset:  
 ipē gibbus sarcinā tenet i  
 se. aptus ē enī ad pondera  
 bauilanda. ita in ceteris qui  
 dem pccōribus tm̄ deū cog-  
 noscentib? om̄s enī pccōres  
 immēta dicūt? sicut dictū  
 ē. hōies et immēta saluabis.  
 nō stat sarcina pccōz in cor-  
 de ipoz: nisi cū magna vio-  
 lencia et virtute dyabolus  
 tenuit in corde ipoz alligās  
 eam delatōribus. Ipā enī  
 cogitatio dei exauit a se po-  
 dem pccōz: nisi in hō modo  
 quo dixim? fuerit alligata.  
 In gentib? aut sine labore  
 dyabolus tenet pccā? quia  
 nō ē cognicio dei que exu-  
 tiat pondem pccōz. sed ydo-  
 latria ipā q̄ gibbus retinet  
 in se unūsa pccā? apta est  
 enī ad bauilanda pondera  
 pccōz. Dū enī sūt gētes  
 ydola sua neq; videre neq;

audire neq; intelligere que  
 agitur. neq; irasci. neq; iudi-  
 icare posse? nō solū nō se  
 abstinēt. sed cotidie magis  
 addūt pccā? sicut ait salo-  
 mon. Deinde oīa aīalia q̄  
 uis terā aspiciūt. sp̄ tm̄ qn̄  
 voluerit pnt tollē collū suū  
 ad celū? camel? uero nō p̄  
 gibbo depressus: sic oēs pccō-  
 res libenter quidē sp̄ terre-  
 na adūt. tm̄ qn̄ voluerint  
 pnt se cōuertere ad celestē  
 iusticiā? gentes aut nullo-  
 mō pnt se explicare et ad  
 diuina cōuertere: ydolatria  
 sua incuruati et erectati. Ideo  
 sicut camel? neq; dorsū rec-  
 to collo aspice p̄ sicut cete-  
 ra aīalia? neq; sursum sicut  
 homo: sed inter sursum et de-  
 orsum caput ei? pendet i me-  
 dio: ita et gentiles neq;  
 aīalib? assimilant? ad ple-  
 nū. neq; hōibus filies sūt  
 ppter hūmānū et racionabile  
 intellectū suū. hōibus nō  
 sūt filies: q̄ nūq; celestia  
 sed terrena semp appetunt  
 et attendūt. Deinde sicut  
 oīa aīalia equalia habent  
 aīam corpi suo? q̄ntā em̄  
 habet altitudine corpi? unū  
 usq; q̄ aīalis. tantā pene  
 altitudine et pedes eoz ha-  
 bent et modice amplius?  
 p̄ oibus aut aīalibus multo



ampli⁹ camel⁹ aliores habet  
 pedes qm corp⁹: hō aut equa-  
 les habet pedes corpi suo: sic  
 om̄s viri iusti scdm qd sunt:  
 tales habet ppositas cogi-  
 tationes actibus equales.  
**P**edes autē sūt ppositi: qb⁹  
 de re trāsunt ad rem. Unde et  
 ppheta dicebat. **D**ñe nō est  
 exaltatū cor meū: neq̄ elati  
 sūt oculi mei: neq̄ ambu-  
 lam i magnis. neq̄ in mira-  
 bilibus sup me. **I**te apostol⁹  
**P**arvū autē ne quis existimet  
 sup id qd videt in me: aut  
 audit ex me. **P**eciores autē  
 maiora pponit qm sūt. et  
 ppositus et suos cogitatus et  
 actus maiores faciunt q̄ ha-  
 bent v̄tutes: ut semp ma-  
 iores videant esse q̄ sūt:  
 maxie aut gentiles. q̄ sup  
 istā iactancā quā habent  
 oēs hōes piores. et mūdial-  
 les. eadē ad secreta celestia  
 extendunt ppositos suos. et  
 cogitatus et actus. volentes  
 se ondere sup q̄ erat eorū  
 huāna natura. **A**d huc et  
 alia racione gētes assilant  
 camelo: quonia nec ad ple-  
 nū camel⁹ imūndus ē: nec  
 ad plennū mūdus. **M**ūdus  
 quidē. qā renocat et rumi-  
 nat: imūndus aut quia nō  
 habet duas vngulas fissas.  
**S**ic et gentes. qm vacue sūt:  
 nec ad plennū mūde. **M**ūde

quidē fuerūt: qā et actus  
 habebat que dei fuerūt: id  
 ē ruminabat. et cōversaba-  
 tur rōnabiliter pene scdm  
 deū. **S**ed cōversacionē que  
 pes ē nō habent diuisā in  
 duo. i fide et opa: sed i opa  
 tm. **S**i sicut cameli pes am-  
 bulantis nō dissipat terrā.  
 sed cū sit mollis concordat  
 ei et cōplectit eā: sic et cō-  
 uersacio gēan quib⁹ eet bo-  
 na nō erat dissipās terrā  
 id ē naturā carnale: sed cō-  
 ueniēs erat nature carnali.  
 et scdm voluntate ipi⁹ erat.  
**U**t aut fiat manifestū qd  
 dicim⁹. accipiam⁹ exemplū  
 qd apud iob dicit de intelli-  
 gibili equo et bellatore. hoc  
 mō. **I**n iracūdia mō demolit  
 terram. **Q**ui ergo intelligibi-  
 lis et bellator. equus ē xp̄i.  
 ipm̄ in se portās sefforem:  
 omē opus bonū et spūale  
 quidē in iracūdia agit: na-  
 ture sue irascens carnali in  
 eo q̄ displicet ei maliuolen-  
 cia carnis. et aduersans ei  
 i destructionē carnis sue qd  
 agit. et dissipat carnē suā.  
**N**ā si q̄s v̄tutes spūales exse-  
 quit. ppria mortificat mēbra:  
 q̄tomagus et dissipat id est  
 et demolit terrā. **G**entiles  
 aut et si opa bona faciebāt.  
 sed aut tm nō qā ppter deū  
 faciebāt: sed aut ppter estimā-



aone huana . a ppter futura  
 nois meoria . aut ppter hoc  
 soli qa bonu face bonu e .  
 ipa conuersatio eoz no disti  
 pabat natura carnale . Quia  
 hoc ipm bonu qd ppter va  
 nu aliqd fit . et no ppter deu .  
 scdm carne e . et scdm volu  
 tate nature carnalis . et no  
 e cotraiu nature carnali :  
 ppter qd nec dissipat terra .  
 Aas aut e vbu dei qd est  
 ipe fili dei : cui pma pars  
 subtilis e atq aalta . Sub  
 tilis scdm cam diuinitatis  
 ipi . aalta aut scdm causa  
 icarnationis ei9 : tota recta  
 et nulla habes deflectione  
 aut scarpulu . p cui vulnus  
 passiois geres ia ingresse st  
 in vita eterna . qui vulnera  
 cosuere solus potest . a quo  
 cofita e immortalitatis tuni  
 ca q olim cofassa e p ada  
 erat sup adam . Ipa aute e  
 acis : que cu spm cofuit car  
 ne ulterius separare se non  
 potetem . Hec acis iudaycu  
 pplu iunxit sil et gentiu : de  
 quo dicit aplus . Ipe e em  
 par tra : q fecit vtraz vni .  
 Hec e acis que disrupam  
 amiciaa angeloz et homi  
 copulauit . Hec e acis que  
 cofigit et ptransit : vuln9  
 no facit . Et ut q difficile  
 pplis iudaycus dant i reg

nu celoz . Pm sicut dixim9  
 ppter carnales vsus . qm lec  
 corpalia habet lucra et pre  
 senca : xpc aut spualia et  
 futura pmittit . Apud carna  
 les aut hoies p pnaa spo  
 nur futuris : et spualibus  
 corpalia . Et no solu sacri  
 ficioz vsus erat carnalis :  
 sed ois pmissio legis corpo  
 ralis erat et trena . Si em  
 xpianis no possum9 sua  
 dere diuicias cotepne oport  
 tere . Dicit em nobis . si no  
 lisset de9 hoies habere di  
 uicias no creasset eas i nu  
 do . qm magis difficile erat  
 plo iudaycu diuiti scdm ho  
 nes psuadere ut relinqueret  
 diuicias legis et totus iuday  
 ci cultus quas a deo suscep  
 rat . Dicebat em . Si voluis  
 set deus lege cotepni et tem  
 plu : no oia illa cu tanta di  
 ligencia et we tradidisset .  
 Plm aut genau ide came  
 lu facile erat p forame acis  
 trisire : ide per angustu ostiu :  
 de quo scriptu e . Contedite  
 mtrare p angustu ostium .  
 Quare . Quia ois cultura  
 genau vana et irrationabi  
 lis erat : a cultura aut irra  
 tionabili hoies rconabiles  
 no erat magni laboris ad  
 cultu dei viui conuertē . Et si  
 gentes cu tanto labore ab



irrationabilibus deorum suorum  
 dinellunt culturis? quoniam  
 gis iudei difficiliter euellunt  
 a rationabilibus dei culturis?  
 Ideo dixit. facilius est camelum  
per foramen acus transire: quam di-  
uitem in regnum celorum. Tur-  
 bati sunt autem discipuli eius  
 dicentes. Et quomodo potest saluus fieri?  
Quibus respondit. Et apud  
hominem hoc impossibile est: apud  
deum autem omnia possible sunt.  
 Et uere et quantum ad homines  
 et incredibile et impossibile  
 fuit populum iudeorum posse sal-  
 uari? qui post tot peccata ac-  
 tum impiorum. post tantas ydo-  
 latrias. post tot prophetarum  
 occasiones. nouissime autem  
 et ipsum dominum celi et terre  
 quantum ad se occiderunt: sed  
 apud deum possibile factum est.  
 Quoniam autem possibile fuit deo  
 saluare iudeorum populum mul-  
 tas in lege diuicias posside-  
 re. credentium iudeorum multitu-  
 do testatur? siue per ipsum christum.  
 siue per apostolos eius. ut bonita-  
 tis illius inuestigabile pelagus  
 humana estimatio non appre-  
 hendat: sed uicta ymitetur.  
 Tamen quia dixit dominus. apud  
 homines hoc impossibile est. quoniam  
 tum ad humanam naturam? apud  
 deum autem possibile: ecce subi-  
 to excitatur petrus unus  
 de populo diuitem. et ex persona

difficile credentium et iudeorum  
 et clamabat quasi testis potestae  
 dei factus: et confirmans christi  
 promissionem et dicit. **Omnia.**  
**Et** ae nos reliquam? xxx.  
omnia et secuti sumus  
te. Quid ergo erit nobis?  
 Quoniam autem et ipse petrus et  
 omnes apostoli. et ceteri credentium  
 iudeorum contra possibilitatem  
 humanam. per dei potentiam ac-  
 cederunt in christum: ipse testatur  
 dicens ad petrum. Ueritas es super  
mon barionam: quia caro et  
sanguis non reuelauit tibi.  
sed pater meus qui in caelis est.  
 Verbo iste conuenit ad omnes  
 ut singulis quibuscumque dicitur.  
 quoniam ueritas es tu: quia non  
 reuelauit caro et sanguis  
 tibi. sed pater meus qui in caelis est.  
 Iesus autem dixit eis. Amen  
dico uobis quod uos qui secuti  
estis me. in regeneratione  
cui sederit filius hominis in sede  
maiestatis suae: sedebitis  
et uos super sedes duodecim  
iudicantes duodecim tribus israel.  
 futurum autem erat ut in die  
 iudicij uiderentur iudei. Dicitur  
 non te cognouimus? filium dei in  
 corpore constitutum. Quis enim  
 hominem uideri poterat thesaurum  
 in terra absconditum? solum in  
 nube relictum. Quis suscipi-  
 batur stella matutina nasci



sup terra. Quis putabat muliere q̄ clausit paradisu ut nemo intraret in eu. ut ipa fieret p̄ma porta paradisi? ut p̄ illa lux prodere. p̄ qua tenebre intraverunt. Ergo iuria tua no nos impulit contumacia cordis: sed decepit consideratio cordis. Vos respondebit̄ eis. Et nos hoies fuim⁹ sicut et vos: silem habetes aiaz. eandemq̄ carnis natura! et in vno vivim⁹ mudo. hysdem factio nib⁹ mundialiū spūū pedita tes: ipis p̄tectionib⁹ dei ad iuti i hoc. etia vos nobilio res nobis fuistis! qm̄ nos fuim⁹ hoies p̄tores. et rustici. et obscuri i plebe. vos aut̄ sacerdotes et scribe. et principes ppli: nos illū cog noscē potuim⁹ hoies p̄tores et rustia! et vos eū cognoscere no potuistis sacerdotes et scribe qui habebatis sc̄pturas p̄ oculis vris quasi lampades semite. Nos an qm̄ mirabilia ei⁹ viderem⁹ itelligim⁹ eū? vos aut̄ uel postiona altitatu virtutu itellige no poteratis. Quo poterat fieri ut pene tota gens ignoraret! que duodecim cognouert. Ergo. q̄a no ei credidistis nescientes eū de filiu! qua ca interfectis

eū nulla causa culpa inueni tes i eū. Sed in vobis bona voluntas facta ē q̄ lucerna rusti citatis nre: i vobis autē malicia facta ē q̄ caligo sciencie vre. Adhuc aut̄ audeo et subtiliore introduce sensu: et sententia alterius sapientis cuiusda viri referre. Exponit em̄. qm̄ sicut iudeorū pplō i duodecim tribubus fuit diuisus: sic et vniversus pplus xpian⁹ diuisus ē i duodecim tribubus scdm̄ quassa p̄prietates aiorū. et diuersitates cordū. q̄s solus de⁹ cognoscere et disterne potest: ut q̄dam aie sint de tribu ruben. quedā aut̄ de tribu symeon. ul̄ leui. ul̄ iuda. Puto em̄ q̄a oēs s̄a quicq̄ virgines prudentes eē dicūt. quis sint i nūabiles. p̄pter quicq̄ sensus spūales! et oēs p̄tores quicq̄ virgines fatue: quis i nūabiles sint p̄pter quicq̄ sensus carnales. Et sicut omnes ecclie xpi septē dicūt ecclē quis sint mlte p̄pter septem spūs: om̄s em̄ i quibus p̄ ceteris v̄tutib⁹ habūdancior ē sapia v̄tus. vna habetur ecclia. Itē in quib⁹ p̄ ceteris v̄tutib⁹ habūdancior ē itelligis altera dicat̄ ecclia: et sic per singulos spūs tractas. inuenies



septem calas. **S**iliter et ppter  
 quod duodecim qd i psona duo  
 decim vginu exponit a gel  
 i pastorem. si tn placet illa  
 scriptura oibus xpianis. iue  
 niunt duodecim ee trib. utputa  
 omb aie i quib p ceteris vir  
 tutib pcellit vtus veritatis  
 vna e vtus. **N**ec em omnes  
 gre i oibus exlter sut: sed  
 vn9 quide ampli9 pcellit in  
 ista. aliis vero i illa. **O**ms  
 aut xpiani i quib habitat  
 xps: sedes sut xpi. **Q**uod g  
 ait i regeneracoe cu sederit  
 filius hois i sede maiestatis  
 sue. et vos sedebitis sup duo  
 decim thronos. pmittit eis  
 temp9 xpianitatis futur9  
 post ascensione sua: qm ois  
 suscipiet verbu apl9 in se  
 sicut vbu xpi. **I**llud est em  
 temp9 regnacoe: qm hoies  
 regnati p baptismu fa sut  
 ex filijs hoim filij dei. **I**llud  
 e temp9. qm xpc seder i sede  
 maiestatis sue: sicut testat  
 aplsa de genai fide futura.  
**R**egnauit dñs sup oes getes:  
 de9 seder sup sedem scam sua.  
**R**os putabam9 qa de die iu  
 dicij hoc dicit. **Q**uiaq em  
 xpm in se credendo suscipiunt:  
 sedes sut maiestatis ei9. **E**t  
 vide qa no de tpe futuri iudicij  
 dicit: sed de vocacione genai  
 vniuersaz. **N**o em dicit cu  
 venit filius hois sedes super

sedem maiestatis sue: sed ita.  
 cu sederit in sede maiestatis.  
**I**n sede maiestatis sue ex  
 eo cepit sedere: ex quo gen  
 tes credere ceperunt in eum.  
**E**x quo ergo xpc seder sup  
 sedem maiestatis sue: et  
 eo et apli sederunt sup duo  
 decim thronos. id e i oibus  
 xpianis: sedm diuerstates  
 aior quas sup tetigimus.  
**O**is em xpian9 qui suscipit  
 verbu petri. thron9 fit pe  
 tri: et petrus seder in eo.  
**S**ic et omi apl9 throni  
 sut: qui omi apl9 doctri  
 na susceperunt et tenet in  
 se. **H**anc itertacione de di  
 uersis tribub ppli xpiani:  
 et de sessuris apl9 in sedi  
 bus comedat ppha dicens.  
**I**erlm que edificat ut ciui  
 tas: cui9 picipacio est i id  
 ipm. **I**lluc em ascendent  
 tribus tribus dñi testimo  
 niu isrl: qa illic sederunt  
 i iudicio sedes. **S**i ergo ihe  
 rusalem q edificat cala e:  
 sine dubio et qui ascendent  
 illuc plus xpianoru sunt  
 tribus: et sedes qui sederunt  
 illic apli sut: apli em sedes  
 dei sut. **N**ec modica gloria  
 e apl9. ut sermones eoz  
 sedeant in hoibus fidelibus  
 sicut xpi sermones: et in  
 sermonib9 eoz vita omi



an em p verbu apostoloru qd est **xxxij**  
iudicare inuere videt iudeos:

cofflat: sicut i sermonibz xpi.  
Si ergo sedentes apli i thro  
nis xpianis i duodeci ptes  
disiuncti sut: differencias au  
iudicant duodeci tribubz  
isrl. id e ocs iudeos. qm at  
verba aplor iudicat iude  
os: et ipi apli iudicare eos  
vident. Sed videndu e si  
ocs xpiani et aploru sunt  
sedes et xpi? quare omnes  
xpiani i psona quide xpi q  
vna sedes dicit. Nec enim  
dicit cu sederit filius hois  
sup sedes suas: sed sup sede  
sua. In psona aut aploru:  
duodecim throni ee dicunt  
ois plis xpianis. Vide si ha  
bet ratione ista solucio? qm  
ocs apli oia quidem bona  
habuerunt. no aut oia ad p  
fectu: sed vnusquisqz eoz in  
aliquo bono priuato magis  
pfectior fuit q alter. Vt pu  
ta petrus in fide pfectior q  
ceteri. Johannes aut i innoc  
cia simplicior q ceteri: et sic  
solus potest discernere xpc q  
aiaru differencias nouit. Ideo  
petrus requiescit i fide? ioha  
nes requiescit i innoccia: et  
vniqz apli vtris illa e  
in qua pfectior ceteris fuit?  
xpi aut ois vtutes q vna  
e sedes: qa in oi vtute equa  
liter ille solus pfectus e. Na  
qm de retributione in hoc

mundo aplis dando loquitur  
xpc. illud e testimoniu qd  
sequit hoc mo diceb. Et ois  
qui reliquit hoc et hoc: cen  
tiplu accipiet. et vita etna  
possidebit. Id e no solu vos:  
sed et ocs qui secuti fuerint  
me sicut vos. Si ergo ois  
i hoc selo centiplu accipiet?  
recipit sine dubio et apli  
ecia in h° selo: merces futua  
pmittebat. Et ois qui re  
liquit domu. ul frs r. Qm  
petro iterrogate ex persona  
aploru. ceterozqz fidelu iu  
deaz. qm priori omi xps ita  
pmisit no soli petro. sed aplis  
oibus? ne forte postmodu le  
gentes hoies h° xpi pmissa:  
estimēt tm aplis ul iudeis  
pmissa. vtiliter supaddit di  
ceb. Et ois qui reliquit: id e  
sine iudeis. sine gentilibz. Et  
in alijs quide euagelistis: se  
cudu aliu exposuim? itellan.  
hic aut scdm qd adolefcentē  
illu pposuim? i misterio iuday  
oi pli ee. et ipm petru iter  
rogate i misterio credenciu po  
puloz: interpretacio hu loci co  
uenit talis? ut de gentibus re  
linquetibz oia que gentiliu  
sunt: et ad fide xpi conuenien  
tibus oia ista tenham. Et  
ois no solu iudeus sed ecia  
gentilis? qui reliquit prem  
suu dyabolu. et matre sua  
ignoracia: p qua assidue dya  
bolus ex semine interdicti



erroris gnāt filios. Aut fratres.  
 aut sorores. videlicet eiusdem  
 erroris socios socias q̄. Aut  
 si reliquerit ille q̄ fuit sacer-  
 dos ydolatriā ipam q̄m gē-  
 suā. p̄ quā cotidie gnabat fi-  
 lios et filias. et ipos pariter  
 cū mīe eorū relinques. Aut  
 si aliam p̄fessionē magis reli-  
 quēs ipam p̄fessionē q̄i ager  
 fructiferū credat ī xpm̄. a  
 dignitate secularē q̄i domū  
 opte se adūbrante despicit.  
 at p̄pter fidem. Sed et scdm̄  
 traditionē simplicē conuenit  
 itelligi. ut cū q̄s itellerent  
 quocūq̄ nō filii dei ee xpm̄.  
 nō p̄pter affectus patrum suorū  
 aut fratrum. a filiorū. a posses-  
 sionū relinquat xpm̄ manēs  
 ī p̄fidia sua priorī. sed p̄pter  
 fidem xpi displicent oīa illa  
 et sequat̄ xpm̄. centuplū ac-  
 cipiet. Sed h̄ videm̄. qui  
 reliquerit oīa. centuplū ī h̄  
 sclo recipere quō p̄t. Hec aut̄  
 difficultas cōtingit. quia ī  
 seculo futuro recepturos dicit  
 alter euāgelista. alioquin ī  
 illo sclo nō ē difficile. Ergo  
 scdm̄ sanā doctrinā ita nos  
 cōuenit itelligē qd̄ dicit. cen-  
 tuplū accipiet nō ut ipam  
 rem quā dimittit centuplam  
 accipiat. nec enī possibile ē  
 q̄a patrem aut matrem relinques  
 centū patres a matres recipiat.  
 sed ita. tantam glāz. tantū gn̄z.

tantā mirificā b̄ntidm̄ conse-  
 quet̄. ut centuplū valeat illi  
 qm̄ res fuit quā dimisit. Et  
 ce qui relinquit patrem et eli-  
 git sibi patrem deū. p̄ma ei  
 plus q̄ centuplū constat q̄  
 p̄ carnalis. ut illi obseq̄t̄  
 dieb̄ ac noctib̄. faciat illius  
 voluntate. illi expectet here-  
 ditate. qui postq̄ s̄bam suā dō-  
 derit. suis. nūq̄ morit̄. sed  
 nō relinquet filios suos or-  
 phanos. Sed et filii q̄i per-  
 fecti viri possident diuitias  
 ei. et p̄t semp̄ illos sic tu-  
 tatur. sic p̄tegit q̄i infantes.  
 Qui matrem relinquit ut di-  
 ligat matrem magis eccliam.  
 nōne ei plus ē centuplū q̄  
 m̄ carnalis. Illa enī carne  
 ei peperit corpore. h̄ aut̄  
 aīam ei regnauit eterna.  
 Qualis caro. talis et m̄  
 carnalis. Cū enī mortua  
 fuerit caro. perit gn̄atio car-  
 nis ei. et soluitur gn̄atio  
 affectus. Et illo enī. nec ille  
 illi filius. nec illa illi m̄.  
 q̄a aīa nec gn̄at. nec gn̄at.  
 et nullū cognoscat patrem n̄  
 eū cuius voluntate creata est.  
 nullā cognoscat matrem nisi  
 eccliam q̄ illa regenerauit  
 ī fide. que dedit ei m̄adata  
 diuina ex duobus testame-  
 tis q̄i estam salutare dulcis  
 sicut lactis ex duab̄ mam-  
 lis. que illi de aqua et spū  
 tenuit tunicā imortale. que



ad perfectum scitatis adduxit:  
 ut digna fieret patris sui sub-  
 stantiam possidere. **Qui** reli-  
 queat fratrem ut habeat christum  
 nonne melior est ei quam centum  
 fratres. **Qui** fratribus suis non  
 iudicat. qui super hereditate non  
 certat. qui propter lucrum non tur-  
 pit fraternitatis affectus. qui  
 non solum omnia sua. sed etiam seipsum  
 dare paratus est: qui cum omnia de-  
 derit nil ei minuit. **Non** huma-  
 na substantia semper pauper est:  
 et quodvis homo habuit nichil  
 se putat habere. **Illam** autem sub-  
 stantiam sola vera est: quam omne  
 desiderium faciat. et adhuc  
 super habundat. **Qui** obliquit  
 sorores: statim eum suscipiunt  
 gratia dei quam karissime sorores.  
**Non** enim ulla soror sic dulciter  
 complectitur fratrem suum. quam gratia  
 dei in sensibus nostris herent et  
 delectant nos: quocirca animas  
 nostras complectuntur quasi osculari  
 vident. **Si** filios dimiserit  
 providet illi deus filios spiri-  
 tales quos doceat: quos erudiat.  
 quibus dicat apostolica voce. **nam**  
 in christo ihesu per euangelium ego  
 vos genui: qui patris morte  
 non expectant. **Non** filii carna-  
 les si modicum pro eorum fuerit  
 senex: tediuntur de vita ipsorum.  
 desiderant enim mori: et si cito  
 mortui non fuerit. contempnunt  
 eum quasi delictum. **Filii** autem spiri-  
 tales quanto perfectiores fuerint in

fide: tanto diligunt doctorem  
 suum. **Si** dimittit substantiam  
 ab omnibus diligit: ab omnibus  
 honoratur: a quibusdam autem  
 et timetur. **Non** ipse deus cui  
 se tradidit: dat ei gratiam  
 coram omnibus. **Nonne** melius  
 est ei hoc quam uniuersa terra.  
**Ante** que substantiam prestat  
 tantam gloriam homini super terram  
 quanta est opinio sanctitatis.  
**Adhuc** pro substantia terre-  
 na dat illi substantiam spiri-  
 talem: quam iunior et lasciuus  
 accepit a patre suo et contemp-  
 sit viuendo luxuriose: id est  
 sapientiam. scientiam. ceterasque vir-  
 tutes inuincibiles. quas con-  
 sequetur qui relictis faculta-  
 tibus mundialibus se tradide-  
 rit deo. **Multi** enim erunt no-  
 uissimi primi: et primi nouis-  
 simi. **Prima** enim synagoga  
 vocata fuerat ad salutem:  
 sed illa infidelitatis vicio egro-  
 tante in domo patris sui ad est  
 legis: ecclesia surgens de infir-  
 mitate peccatorum suorum curauit  
 ut ad christum uincens fide lan-  
 guore. et sic transmissa gratia  
 synagoge precepit. **Syna-**  
**goga** autem videtur ecclesiam non  
 solum ab infirmitate sua sana-  
 tam: sed etiam accepto spiritu sancto  
 filia dei facta: accessit et  
 ipsa ad christum magis zelo ut  
 gente quam fide. sicut dicit



aplus sed eorum delicta salub  
gentibus ut illos emulcent. Sic  
primo loco vocata est. Sedo  
credidit ecclesia que in secundo  
loco vocabatur: diuicias salu  
tis obtinuit apud deum. **Omne**

**S**imile **lx xxxj. Ca. xx.**  
e est regni. **xx.**  
celorum huius patfamili  
lias: qui existit primo mane con  
ducit oparios in vineam suam.  
Homo prefamilias xpc est. cui  
celi et terra que una domus est:  
familia autem celestium et terres  
trium creatura. Qui que triste  
quam domum edificauit. id est  
inferos. celum terram: ut super  
terram habitaret civitates. In  
inferno victi. in celo victores:  
ut in medio constituti non contem  
damus ad eos descendere que sunt  
in inferno. Sed ad eos ascendere  
qui sunt in celo. Et ne forte  
nescias quid debeas fugere  
aut quid debeas sequi? utri  
usque dedit tibi que modicum gustu  
inter lumen et tenebras  
habitanti: nocte de inferno.  
lumen de celo. Nox tibi refertur  
de tenebris inferorum: et lux  
tibi refertur de splendore ce  
lesti. Conducit oparios in  
vineam suam. **Hinc est vinea  
dei. Hec non homines sicut ali  
bi: homines enim vinee cultores  
dicuntur. Vineam enim iustitiam  
posuit sicut que vitis? putat que**

mansuetudo castitas paciencia  
ceteraque inimitabilia bona: que  
omnia generaliter iusticie appel  
lantur. **Attendam? cum quali stu  
dio celestem vineam colamus?**  
**Adam enim positus est in pa  
radiso colere et operari eum: sed  
quia neglexit eum. proiectus est  
de eo. Et nos positi sumus super  
colendam iusticiam? si neglere  
rimus? iusticiam de ea sicut et  
iudei sunt peccati: de quibus  
scriptum est. Appone iniquitatem  
super iniquitatem eorum: et non in  
tentent in iusticiam. Ruina prece  
denam: ammonicio debet esse  
sequens. Si autem et nos seque  
tes ceciderimus in ipsam: magis  
veniam merentur illi qui primo  
cecidimus. quam nos qui secundi.  
Sicut autem mercenarius positus  
in vinea. si neglexerit eam non  
solum mercedem suam perdit: sed  
etiam deserit vineam erigetur  
dampnum ab eo: sic et nos si  
neglexerimus iusticiam nobis  
commissam non solum nullam mer  
cedem habebimus. sed etiam dis  
sipate iusticie dabimus rogam.  
Vinea enim dei non certat nos  
est: sed in nobis ipsis plantata  
est. Ideo qui parum facit dis  
sipat in se iusticiam dei? que autem  
bona opera facit: colit eum in  
se. Bene autem culta iusticia  
dei in sensibus tuis generaliter  
botricione. Ita que iusticiam  
facit xpm format in se: sicut  
scriptum est. Filii mei quos**

unum dicitur in una vinea que habet unum  
solum in fructu. dicitur in una vinea  
non est possit. ea et ego sumus et ego  
sumus. ego sumus. ego sumus. ego sumus.

... dicitur in una vinea que habet unum  
solum in fructu. dicitur in una vinea  
non est possit. ea et ego sumus et ego  
sumus. ego sumus. ego sumus. ego sumus.



iterū p̄turio: donec formetur  
 x̄p̄c in vobis. Et qui vineā  
 cōsignat alicui opanda? nō  
 t̄m̄ p̄pter illius utilitatē  
 cōsignat q̄tū p̄pter suā: deus  
 aut̄ iusticiā suā dāns in sen-  
 sibus nr̄is. nō p̄pter suā utili-  
 tatē dedit eā sed p̄pter nr̄m̄.  
 Nec enī deus opa hom̄i ne-  
 cessaria habet: sed ut opem̄,  
 res eā vivam̄ p̄pter eā. Si  
 ergo ille qui p̄pter suā utilita-  
 tē vineā cōmisit alicui. t̄ntē  
 eā querit recipere quale illa  
 cōmisit. quō nō a nobis sic  
 imaculata iusticia req̄rēda  
 ē quō t̄ nobis creavit eam.  
 quib̄ nō p̄pter se dedit eam.  
 sed p̄pter nr̄m̄ salutē. **B**ato  
 te q̄a mercenarij sum̄ con-  
 ducti. Si ergo mercenarij su-  
 mus: cognosce debem̄ que  
 sūt opa nr̄a. Mercenarius  
 enī sine ope nō p̄t eē. Opa  
 aut̄ nr̄a sūt opa iusticiā nō  
 ut agros nr̄os colam̄ et vi-  
 neas. nō ut divitiās acquirā,  
 m̄. et cōgregem̄ honores: et  
 quib̄ hec sine p̄cādo facere pos-  
 sum̄. nō t̄n̄ h̄ sūt opa nr̄a.  
 sed diaria nr̄a. Sicut ergo  
 nemo ideo cōducit mercena-  
 riu ut hoc solū faciat quod  
 māducat? sic et nos nō ideo  
 vocati sum̄ a x̄p̄o ut hec so-  
 lū opem̄ q̄ ad nr̄m̄ p̄tinēt  
 vsū: sed ad gl̄āz dei. Et sicut  
 mercenarij qui hoc solū faciūt  
 qd māducat. sine cā ambulat

in domo? sic et nos si hec so-  
 la facim̄ q̄ ad nr̄am p̄tinēt  
 utilitatē: sine causa vivim̄  
 sup̄ terrā. Et sicut mercena-  
 rius p̄mo aspicit opus suū  
 deinde diaria? sic et nos si  
 sum̄ mercenarij x̄p̄i primū  
 debem̄ aspiciē que ad gl̄ām  
 dei p̄tinēt: deinde q̄ ad nr̄m̄  
 utilitatē. Et sicut mercena-  
 rius totā diem̄ circa opus d̄ni  
 ipendit. vna aut̄ hora circa  
 suū cibū? sic et nos omne  
 tēpus vite nr̄e debem̄ ipen-  
 dere circa gl̄ām dei: modicā  
 aut̄ p̄tem̄ circa vsus nr̄os  
 terrenos. Et sicut mercena-  
 rius qua die opus nō fecerit  
 erubescit timere domū et pe-  
 tere sibi panē? quō tu nō cō-  
 sinderis timere ecl̄ām et sta-  
 re an̄ cōspectū dei. qm̄ nil  
 cōspectu dei boni fecisti. **E**ri-  
 t̄ p̄mo mane et vocavit  
 adam et qui cū eo fuerat?  
 hora tertia noe et qui cū eo  
 fuerat: hora sexta abraham  
 et qui cū eo fuerat? hora no-  
 na moysen et qui cū eo fue-  
 rat: aut dauid et qui cū eo  
 fuerat. nā ad istos posuit  
 testamētū. **H**ora vndeā  
 gentes intelligit? q̄a novissi-  
 ma mūdi margine nos sta-  
 m̄: sicut et iohānes testat̄  
 in eplā suā dicens. **F**ilioli iā  
 novissima hora ē. **A**plius aut̄  
 dicit iā aliquā p̄tem̄ duode-  
 cime hore t̄nisse sic. **S**ūne



ppior e nra salus qm cu ce-  
 didim? puta erat duodecim  
 hora. **Pr**o tpe iam no iteqm  
 duodecim hora: sed sine dubio  
 modici restat. In duodecima  
 hora sum. **V**nde probas qd  
 candor iustiae ia recessit de  
 mudo? et sol radios gntu  
 suax in se colligeb uenocauit:  
 et tota terra nigredo iusta  
 tu. uel medaioy q nox fus-  
 ca operuit? nisi qa iam ex  
 ipa duodecim hora finiatur.  
**U**biq tenebris uides: et du-  
 bitas diem tuisse. **Pr**ius em  
 i vallib? fit obscuritas die de-  
 clinate ad occasum. **C**u uero  
 ualles uideris obscurari? qd  
 dubitat quin nox e iam.  
**S**ic pmi i secularib? et layab  
 xpianis tepit pualere obscu-  
 ritas pcor. **N**uc aut qm iam  
 uides q sacerdotes positos i  
 sumo vertice spualis digni-  
 tati qui montes et colles dicitur  
 ipos apphendit iniquitas  
 tenebrosa? quo dubitet? qa  
 finis e mudi. **I**tem exiit  
 aura tercia: et uidit alias sta-  
 tes ociosos i foro. **V**ideamus  
 qui sut ociosi. **N**o pcores:  
 illi em mortui dicunt no oco-  
 si. **S**icut em apud deu suad  
 dicit qui no audit que di sut  
 sed q dyaboli? sic ociosus dicit  
 qui no corporaliter ociosus e p  
 cui? oculos dyaboli? uidet no  
 deus: sic qui dyabolo uiuit  
 mortuus e apud deu. **Q**uis  
 ociosus? **Q**ui opus dei non

opatur. **P**utas alienas res tal-  
 lit: no e ociosus s mortuus.  
**S**i em aliena quide no tollas  
 no quide peccas? tu nec miam  
 nec iustiam facis si no de tuis  
 ipotentib? das: tuc ociosus es.  
**V**is no ee ociosus? **N**ec aliena  
 tollas? de tuis des: et opatus  
 es i uinea dmi me uineam.  
**I**nebriatus i delicijs es. no es  
 ociosus? sed uiues mortuus  
 es: sicut ait aplos. **S**i aute  
 mesurante bibis et maducas.  
 no qdem peccas qa no male  
 maducas? tu ociosus es: qa  
 nulla ieiunij oparis uite. **V**is  
 ergo no ee ociosus? **F**emina  
 et qd maducas es diurnu  
 da ipotenti: et coluisti ieiunij  
 uite. **I**te fornicaris: mortuus  
 es no ociosus. **S**i aut habes  
 tua uore no quide peccas:  
 nec tu castitatis oparis uite.  
**V**is no ee ociosus? **S**ine pro-  
 re es: ne qsternis uore. **S**i  
 uidua es: noli tuisse ad sedas  
 et tercias nuptias: et opat  
 es castitatis uite. **S**ed forte  
 dicas. **S**ine uore no possit  
 ee? ondo tibi ut uore habe-  
 as et castitatis uite colas:  
 abstine te a menstrua. ab-  
 stine te a pregnate. **G**ubes-  
 ce face qd auilia no faciunt.  
**O**me aual coeptionis sue  
 honore et tps obseruat:  
 homo aut solus contempnit.  
**C**u dies festus e aut dies  
 ieiunij: serua ut aplicam  
 adipleas pcepti. **N**olite fini



dare iuicē nisi forte et con-  
sensu: ut vacetis ieiunio  
et oroi. **Ite**, si iuides meliori  
mortu⁹ es: si aut nec iuides  
nec cōgaudes. ociosus es. **Nō**  
solū q̄ nō iuides sed cōgan-  
des meliori: beniuolencie vi-  
tē colis. **In foro**. **Forū** ē ipe  
mūdus: ubi oīa venalia sūt.  
**Sicut** enī ppū ē fori ut oīa  
illuc veniunt et emant.  
et iuicē se circūueniat ven-  
dentes et emētes? sic ī hoc  
mūdo om̄s vendendo et emē-  
do viuūt: et iuicē se fraudē  
sibi facientes vitā suā sus-  
tentat. Inter emptores aut  
et venditores accipe tibi di-  
uicias om̄s. et honores hui⁹  
sēclī. q̄ et ipe nichilomin⁹  
et vendunt et emūt: et  
ut graui⁹ veniunt. et oīs  
questus eoz ī mercacione cō-  
sistit. **Fuge** ergo forū: ut  
nec patiaris fraudē. nec fa-  
ciās. **Si** aut passus fueris:  
ipā res te cōpellit et facere.  
**Nā** si iniuriam passus fue-  
ris. si noctus fueris: diffi-  
cile ē ut et tu nō adiuicem  
noctas. **Unā** ergo laus est  
xpīani. alienū ēē a foro: nul-  
lam causā habē cū eo. sicut  
ait ap̄lus. **Rogo** aut vob̄ stu-  
diū habere quietis. et silen-  
cij. et opandi māibus vrb̄s:  
et nullū desperiū sūt vobis  
ad eos qui foris sūt. **Si** enī

m foro p̄māseris: et qd̄ habes  
p̄des. **Si** aut m vinea assiduis  
fueris: et qd̄ nō habes acq̄-  
ris. **Ite** erit cura sexta et no-  
nā hora. **Ideo** iurit circa sex-  
tā et nonā! q̄a ī sexta et  
nona. gr̄acionē vocauit in-  
deoz. et frequētavit cū hoī-  
bus dispone testamenta:  
q̄i definito salutis om̄i tpe  
iam p̄māte. **Nā** post noe  
ad neminē legim⁹ dū lo-  
cutū fuisse nisi pp̄mū ad abra-  
hā: post eū cōfestim ad ysa-  
ac. et iacob. **Deinde** nō p̄t⁹  
multū tps ad moysen cui  
et legē dedit? post enī ad  
ih̄m nauē: t̄sacto aut nō  
multo post tpe ad samuel.  
ad daniel. et m singulis  
quibusq̄ gr̄a cōtib⁹ ad  
mltos p̄phas cū singulis  
testamēta disponēs. **Sicut**  
enī q̄s m itinere cōstitutus.  
aut ī ope quodā an̄ sextā  
quidē nō opat. **Virget**. aut  
ambulat sciens q̄a longis  
ei adhuc superest dies? t̄ms-  
acta aut̄ sexta cū ceperit  
ēē octaua aut nona t̄cipiet  
esperanci⁹ agere ut op⁹ suū  
uel iter tpe definito possit  
cōcludere: sic et deus usq̄  
ad abrahā qui fuit ī sexta  
hora venit ad hoīes dispo-  
nere testamētū! post abra-  
hā aut usq̄ ad t̄s migra-  
cio



nē frequēter pperab: ut adue-  
 tū suū in hūc mūdū. et voca-  
 cionē genūū dēfinito tpe con-  
 sumaret. q̄i vespere iā p̄p̄m  
 quātē. Itē erit circa vndecimā  
hōrā: et dixit. Quid hic  
status ociosi. Unde q̄a ubiq̄  
 ociosos vocat: nō p̄cōres.  
 Deniq̄ cōsidera. serū ille qui  
 accepit a dñō vnā mnām.  
 ut quid audiuit serue neq̄?  
 ut q̄ missus ē in tenebras?  
 Quia pdidit mnā suā? aut  
 q̄a nil ē lucratus de ea. Sine  
 dubio q̄a nichil ē lucratus.  
 Qui aut peccat: pdit grām  
 quā accepit. Si ergo ille nō  
 ē īpnis ī die iudicij qui ocio-  
 sus stetit in foro et nullam  
 insiciā opatus ē: qd̄ faciet  
 ille ī die iudicij qui peccauit?  
 et aīam suā pdidit. Quid  
status ociosi. An nescitis q̄a  
 qui nō opatur ī hoc sc̄lo? nō  
 māducat in illo. Et q̄ alijs  
 māducatib⁹ et bibentib⁹ in  
 hoc sc̄lo opat⁹? in illo sc̄ulo  
 alijs ieiunātib⁹ ip̄e māduca-  
 bit cū abm̄hā: et manducat  
 de prandio vite. Qui aut h̄  
 alijs opantib⁹ stat ociosus:  
 alijs v̄alibentib⁹ in hoc sc̄lo  
 expelletur ille foras. Dies em̄  
 iste dies opacōis ē: dies aut  
 ille qui sequit⁹ dies ē feriarū.  
At illi dixerūt. Nemo nos  
cōduxit. Que ē cōductio n̄rā?  
 et que cōductōis merces?

Pmissio vite et̄ne. Nemo con-  
 duxit dīcēs. q̄a hec est vita  
 et̄nalit̄ cognoscit te solum  
 et verū deū: et que missi ihe-  
 su xp̄m. Nemo cōduxit dīcēs?  
 quicūq̄ reliquit domū. ā villā.  
 p̄cēm ā m̄cēm. v̄ozē aut fili-  
 os. cētuplū accipiet ī h̄ mū-  
 do: et in futuro vitā posside-  
 bit. Nemo nos cōduxit. Ven-  
 dite que possidetis et date ele-  
 mosinas: et habebitis thesau-  
 rū in celis. Et nota qm̄ illi  
 qui ā p̄ma hōrā vocati sūt.  
 aut terciā vel sexta. ul̄ nona  
 nō r̄ndērūt q̄a nemo nos cō-  
 duxit? om̄s em̄ illi cōducti  
 fuerūt: et habuerūt noticiā  
 dei. et sc̄ierūt dei p̄missa.  
 Gentes aut̄ sole neq̄ deū sc̄i-  
 uerūt neq̄ p̄missa dei: ideo  
 excusabiliter r̄ndērūt. nemo  
 nos cōduxit. Et dixit eis.  
Itē et vos in vineā meā: et  
qd̄ iustu fuerit dabo vobis.  
 Nota q̄a cū p̄mis solum̄ cōue-  
 nit denariū dare? ipsos aut̄  
 om̄s sub certo pacto cōduxit:  
 id ē qd̄ iustu fuerit. Sc̄ies em̄  
 dñs q̄a p̄uaricatur⁹ fuerat  
 adam: et om̄s postmodū ī  
 dilaniū fuerūt perituri? cer-  
 tū pactū fecit ad eū: ne qū  
 dicat ideo se neglexisse iusti-  
 ciā. q̄a nesciebat que p̄missa  
 fuerūt receptur⁹. Istis autē  
 nō fecit pactū. Benign⁹ aut̄  
 p̄familias sc̄iebat largitatē  
 suā. q̄a tm̄ patus ē retribuē:



quanti mercenarii recipere non spe-  
 ratur. De dato enim ei nemo  
 numerat: quia amplius datur quam  
 omnis homo desiderat. Cum autem  
seculo fecerit fuisset: dicit dominus  
vincere portatori suo. Vocat ope-  
riarios. et redde eis mercedem:  
incipiens a novissimis usque ad  
primos. Considera quia seculo: non  
autem mane reddit mercedem.  
 Ergo adhuc stante seculo isto  
 iudicium est futurum: et unicuique  
 mercedis sua reddenda. Propter  
duas rationes in hoc seculo iu-  
dicium fit. Primum quia illa beatitu-  
do ventura ipsa est merces ius-  
ticie: ideo non in illo seculo fit iu-  
dicium sed ante illud. Deinde ante  
adventum illius diei permittitur  
iudicium: ne videant patres  
beatitudinem diei illius. dicente  
propheta. Tollat ipsius: ne vide-  
at gloriam dei. Dicit portato-  
ri suo. Cui portatori. Sine  
dubio filius dicit spiritum sanctum.  
 Incipiens a novissimis usque  
 ad primos. Quare non a primis  
 usque ad novissimos? sed primum  
 a novissimis. Attende natu-  
 ralis est ratio. Omnes qui ante  
 adventum christi fuerunt. quasi ex  
 operibus suis facti sunt sancti:  
 gentes autem ex gratia christi. Ex  
libentibus aliis datus hijs:  
quibus pro solo nostro honore dona-  
mus. Ergo omnibus sanctis deus  
dans mercedem iustus ostendit?  
gentibus autem misericors: do-

no

cente apostolo. Gentes autem super  
 misericordiam honorare deum. Aut certe  
 propter demonstranda imen-  
 sam misericordiam suam: sicut est ibi  
 ubi ait apostolus. Et nos qui  
 vivimus? qui remanebimus?  
 non pervenient eos qui dormi-  
 erunt. Magis enim secundum rem  
 erat ut viventes immutarentur:  
 postea mortui resur-  
 gerent incorrupti. Sed quia in  
 convertendis viventibus una  
 est virtus. hoc solum quod ad immor-  
 talitatem immutatur? quod autem  
 mortui incorrupti resurgunt  
 duo sunt opera: primum quia resur-  
 gunt. sed quia incorrupti resur-  
 gunt. Ergo ut ostendat deus  
 inestimabilem potentiam ante.  
 quod difficilimum est mortuos  
 suscitare incorruptos: postea  
 viventes immutat. Sic et in  
 hoc loco secundum rem quidem  
 erat ut primi priores accipe-  
 rent suam mercedem? sed ut ostendat  
 deus inestimabilem misericordiam  
 suam: primum novissimis et  
 dignioribus reddit mercedem.  
 postea primis. Sicut illis po-  
 tentia immutatorum hominum ex-  
 cludit ordinem: ita et hic mi-  
 sericordia misericordiam ordinem non asper-  
 nit. Cum venissent autem quae  
ca viderantur hora venerat:  
acceperunt singulos denari-  
os. Venientes autem primi:



arbitratu sunt quod plus eorum ac-  
 ceperunt. Acciperunt autem et ipsi  
singulos denarios. Non iuste  
ista et qui in prima parte solum na-  
tus est non amplius vivit: quam  
statutum tempus vite sue. Et quod  
illi nocuit: si post illius cre-  
ta sit mundus. Et quod ante  
sine nascitur non minus vi-  
vet: nisi quod dies multati sunt  
eis. Et quid illis prodest compe-  
ditio laboris: si cito mundus  
finis: et cum ipse vite sue tempus  
pleat ante mundum. Deinde si in  
hominem est qui nascitur prius aut  
postea: iusta mercede prima ha-  
bebit mercede: qui prius nas-  
ci voluit: sed alius autem qui postea  
venit ad vitam. Nunc autem cum  
dei sit potestatis quam hominem  
producat in mundum: nec ille sibi  
proinde honorem debet: qui prius  
natus est: nec ille contemptibili-  
or debet esse qui postea. Di-  
cat enim. Et si me prius creass-  
set: porro etiam. Accipientes autem  
mercedem dabat aduersus primum  
familias dantes. Quoniam hi  
novissimi una hominem fecerunt:  
et equales nobis illos fecerunt  
qui portauimus pondus diei  
et estis. Si veni est quod dixi-  
mus: quia et tempus illi suum  
vixerunt non amplius: et isti  
suum tempus et non minus: et vni-  
cuique moris sua consummatio ipsa  
est: quod est quod dicitur: totius diei  
pondus portauimus et estis.  
Quia magna est nobis vtilitas

ad faciendam iustitiam: cognosce-  
 re esse sine mundi. Unde ar-  
mans nos ista dicebat. Appi-  
quantur regnum celorum. Ita apostolus  
Preterit enim figura huius mu-  
di: volo vos sine sollicitudine  
esse. Si ergo nobis vtilis est  
scire propinquum esse sine: nam  
quibus usque ad finem illius vota  
nostra forsitan non extendat:  
tamen accendimus et paratum ad  
suscipiendum sine. Consequenter  
et illis refrigeratio erat cordis:  
cetero mundi spatium esse longum:  
et quibus ante finem mundi in via  
dei essent ituri: tamen quodammodo  
negligentes eos faciebat ar-  
ta iustitiam. et refrigeratio facie-  
bat animas eorum expectatio scilicet  
longioris. Ideo ergo quibus non  
per omne seculum vixerunt: tamen tu-  
ans seculi quammina et ipse  
dimicta philippe vident. Ita  
hic mundus in iuuetute consi-  
tutus omnibus bonis prosperabat  
et felix erat: nunc autem mu-  
ndus senescens omnibus aduersi-  
tatibus premitur: et iam contemp-  
 tibilis non est. Quia ergo qui tunc  
fuerunt homines: cum maiore dif-  
ficultate et labore iustitiam  
seruauerunt: quia ipsa felicitas  
mundialis verum satis impediunt:  
tamen est ante ad iustitiam faciendam:  
nunc autem homines facilius iustitiam  
facere possunt: quia ipsa aduersitas  
et angustia mundialis verum  
adiuuat animas ad iustitiam



facienda. Sicut factus est huius  
 pauperi et in angustiis consti-  
 tuto disciplina tenet. diuiti  
 aut et habundanti difficile?  
 sic in illis inter gaudium dif-  
 ficile fuit tenet iusticia: nob  
 aut inter tribulationes mundi  
 facile. Multum ergo tunc bonum  
 erat et forte in fide qui pote-  
 rat eradere vanitate. nunc  
 aut multum iustus. mo multum  
 tu malus est et miser in fide:  
 qui se non stringit ad deum. Er-  
 go pondus quod dicit opus ius-  
 tiae signat: quia quae est huius car-  
 nali amare iusticia. Est enim  
 aut dicit aduarius seculi: quibus  
 tunc placebantur. mundo in in-  
 uenture florente. Ergo et si  
 non per omnem mundum uixerunt?  
 tunc totum mundi impugnatione  
 ne passi sunt: quia totum uita  
 uirtus in uenture ostendit.  
 Aut pondus totum diei dicit  
 onerosa legis mandata: ut  
 quae et alibi dominus hortatur inde-  
 os et dicit. Venite ad me  
 oes qui laboratis et onera-  
 ti estis: et ego uobis requiem  
 dabo. Est enim aut dicit uen-  
 te temptatione errorum: quia  
 conflabat spiritus maligni in  
 eos. ad emulacionem eos gen-  
 tium irritantes: a quibus omnibus  
 gentes libere extiterunt christo  
 credentes: et per compendium  
 gratie ad plenum saluate. Nam  
 neque legis onera portauit

tunc sicut in die: nec seditione  
 ne passe sunt diuersorum errorum  
 quod admodum illi. At ille res-  
 ponders uni eorum dicit. Ami-  
 ce: non facio tibi iniuria. Er-  
 go non dolebat quia fraudati  
 de mercede: sed quia apostolus  
 quod merebantur acceperat. Hoc  
 enim est spiritus inuidie. quoniam aliquid  
 addit. sic dolent inuidi: quia  
 illis sit aliquid subductum quod  
 illis sit additum. Puta si ui-  
 derit fieri aliquem ditio-  
 rem: putat se inuidus pauperem  
 factum. Si autem sapientior fuerit  
 factus: sic dolet quia ipse sit in-  
 sapiens factus. Intelligis quia  
 ex uana gloria nascitur in-  
 uidia. Nam ideo dolet sedes  
 esse: quia desiderat esse prior.  
Sic erunt nouissimi primi:  
et primi nouissimi. Multi  
 enim sunt uocati: pauci uero  
 electi. Postquam superius de iude-  
 is et gentibus hanc dixisset  
 sententiam quae erat primi nouis-  
 simi et nouissimi primi: ui-  
 detur quia et in die et in primo  
 loco uocati sunt ante gentes:  
 in sedes autem saluati sunt post  
 gentes. ita dicitur pabolam  
 istam. Et ut cognoscatur quia  
 ad manifestationem praecedentium  
 uerborum hanc pabolam intro-  
 duxit: ideo in fine eius ipsam  
 sententiam repetit quia dicit  
 ut super. Aut ideo primos dicit



nouissimos suos et nouissi-  
 mos p̄mos: nō ut nouissimi  
 digniores sit q̄ p̄mi sed ut  
 coepta. **D**icit em̄ p̄pha h̄es-  
 dms vales om̄ sc̄rū vna  
 vocacione ondere. et nulla  
 iter eos eē d̄iam t̄pus cau-  
 sa: dicit om̄ sc̄rū meriti  
 eē q̄ corona. **S**icut em̄ in  
 corona cū sit vtrūda nichil  
 iuenis q̄ iueniat eē uicū  
 aut finis: sic iter sc̄rū q̄tū  
 ad t̄pus ī illo sc̄lo nemo no-  
 uissim⁹ dicit: nemo p̄mius.  
**I**deo q̄bus datū ē p̄mo nati  
 nouissime remunerabūt: et  
 q̄a s̄a q̄ corona oēs eq̄les  
 qui nouissimi nati sūt p̄mi  
 remunerabūt: ut illi illā  
 grām habētes. isti h̄ac cōse-  
 quēt. **A**d aut̄ dicit mlti  
 vocati. pauca aut̄ elā. non  
 ad supiores sc̄rū p̄inet sed  
 ad gētes: qm̄ ex ipis gēti-  
 bus qui mlti vocati sūt. pau-  
 ca sūt eligendi. **Omelia xxxiiij.**  
**A**scendēs ih̄s ihero-  
 solima: assup̄sit duo-  
 decim discipulos seorsū ī iti-  
 nē. **O**is gl̄ia dei. et ois sal⁹  
 hom̄: in xp̄i morte posita  
 ē. **N**ulla em̄ ē res q̄ aplius  
 ad salutē hom̄ū ptineat: q̄  
 mors ipi⁹. **N**ō ē aliud aliq̄.  
 p̄ qd̄ magis deo gr̄is age-  
 re debem⁹: q̄ p̄ morte ipi⁹.  
**I**deo cū plurima turba fidelū  
 em̄ sequeretur ī via: duodecī

aplos solos tulit in secreto: et  
 illis t̄modo mortis sue anū-  
 ciavit mysteriū: q̄a semp̄ p̄e-  
 ciosiore thesaurū ī meliorib⁹  
 vasis includim⁹. **M**ulti quidē  
 viri erāt cū eo: sed p̄ modi-  
 citate fidei sue ī firmi. **M**ulte  
 mulieres: et si ī fide fortes:  
 t̄m ī firme ī serui. **S**i audisset  
 q̄a x̄p̄s ideo ascēdebat ihero-  
 solima ut dec̄ficaret: et vi-  
 ri forsitan turbaretur p̄pter  
 īfirmiitate fidei: et mulieres  
 p̄ mollicie sue nature. **N**am  
 p̄p̄te anim⁹ mulier mollis  
 est: et in tali negotio excita-  
 tur ī lacrimas. **R**ūm recorda-  
 m̄ q̄a cū super⁹ de morte xp̄i  
 petrus audisset. dolore cōmo-  
 tus nō timuit ipm̄ dnm̄ iac-  
 pare dicēs: et hoc tibi erit.  
**S**i ergo petrus ī morte xp̄i  
 turbatus ē: cū⁹ alteri⁹ fides  
 poterit subsistere t̄m̄ dolorem.  
**S**i petra īmobilis pene cōmo-  
 ta ē: q̄s suffere p̄petū tepes-  
 tatis. **E**cce ascēdim⁹ iheroso-  
 luma: **E**cce cōtristatis sermo:  
 ut memoria p̄stie eius ī cor-  
 dibus recōdat. **T**amq̄ si di-  
 cat. **E**cce nūc iam tertia vi-  
 ce p̄dico vobis mysteriū pas-  
 sionis mee future: ut alius  
 īsidat mētibus v̄ris frequē-  
 tibus repetitū. **E**t q̄e illis p̄-  
 dicit passionis sue mysteriū.  
**Q**uia ois adūstas q̄ subi-  
 to euenit oibus extra spem  
 nimū quīs ē: quā vero an-  
 cognoscim⁹ et p̄p̄am contra



ea. cū supuenerit expectatib?  
 nobis leuior iuenit qm̄ eet  
 futurum si repetina venisset.  
**I**deo ergo nūciat illis de mor-  
 te sua futura! ut cū dies ille  
 passiois aduenerit. nō illos  
 turbet cognoscetes: qā oīo  
 erat futurum. Si em̄ p̄moniti  
 toas aph̄ de morte ei? futū.  
 tū qm̄ cōphensib̄ ē scandali-  
 zati sūt oēs et reliquerūt  
 eū! p̄tomagis scandalizati  
 di fuerāt si p̄moniti nō sūis-  
 sent. **I**h̄ se ip̄auerūt! vñ  
 statuerūt in aīo suo ut nō ex-  
 pauerēt. Si em̄ nō se ip̄a-  
 uissent: nec p̄mississet vna  
 cū petro dicētes. **P**arati sum?  
 teā ire usq; ad mortē. **S**ed il-  
 la hom̄ fides eoz defecit: et  
 ip̄amōne aīe absorbiti ti-  
 mor carnalis. **V**el ideo predi-  
 cāt eis. **S**ubitū! ut ab exitu  
 cognoscat p̄sā ei? et p̄sā  
 aut̄ intelligit diuinitas eius.  
**C**onsideratio aut̄ diuinitatis  
 ei? cōfert fidem illoz in tpe  
 passiois ei?: ut tū illud qd  
 patiebat̄ disp̄sationi volūta-  
 tis ei? applicet. nō necessitati  
 nature. **E**re ascēdim? **A**c si  
 dicit. **V**idete qā volūtariē va-  
 do ad mortē. **N**emo me vo-  
 cat iherosolimā. nemo amō-  
 net: nulli? p̄tatis p̄ceptū ti-  
 meo: nullius violēcie nāi-  
 tate cōpellor. **C**ū q? venerit  
 tenebimz potestab. cū videri  
 tis me i aīe p̄dente: ne est

metis me hōiem eē tū. **N**am  
 et si hōis ē posse mori: tamen  
 velle mori hōis nō ē. **V**t q?  
 putas ab itinē declinavit se-  
 cū. **N**āq; nō poterat ī iti-  
 nere cōstitit; hec eadē eis  
 loqui? cū sint paucissima  
 vba. **S**ed declinavit seorsū  
 ab itinē: forsitā sciens quod  
 v̄tūta erat mē filioz zebe-  
 dei cū filiis suis ut peterent  
 ea q? peccerūt! et audirent  
 ea que audierūt: ut p̄aret  
 ei locū adeūdi. ad p̄cedū.  
 ad audiendū. **F**orsitā et ap-  
 phauerūt ibi ei: donec muli-  
 eres retouenientes occurreret.  
**N**ec em̄ credibile ē nūctas  
 cū eo ambulasse mulieres?  
 sed lōgo it̄uallo delonge  
 mulieres sequētes: et longo  
 it̄uallo sepati inter se am-  
 bulabat. **x**p̄s cū discipulis  
 suis p̄m̄. **S**equētes aut̄ de-  
 longe mulieres sine dubio.  
**E**rgo nulla causa secessit: n̄  
 ut illa adeūdi licētia iue-  
 niret. **H**abebat em̄ cogitatio-  
 nes eoz q? facere cupiebat!  
 et nō solū p̄dicēs discipulis  
 suis de passione futura sua:  
 sed etiā aptans petitiue mu-  
 lieris locū. p̄sāe sue diuinita-  
 te oūdit. **A**liet. **E**re ascē-  
 dim? iherosolimā! et filius  
 hōis tradetur p̄cipib? sacer-  
 dotū et scribis: et cōdēna-  
 bunt eū morte. et tradent  
 eū gentib? ad deludendū et



crucifigendū. Sed et nūc tra-  
 dit et morte dāpnat: et tra-  
 ditur gentib⁹ ad deludēdū  
 et crucifigendū. **C**ristus em̄  
 vrbū veritatis ē. Sicut em̄  
 tūc tradidit de⁹ xpm̄ sacer-  
 dotib⁹ et scribis ad mani-  
 festandā fidē scōz et perfī-  
 diam iūquoz: fidem quidē  
 scōz: si forte fideles vidētes  
 eū q̄i hōiem pati nō recēde-  
 ret: neq; scandalizarent a  
 fidē diuinitatis ipi⁹. **A**d ma-  
 nifestandā autē p̄fidia iūquo-  
 rū: si forte itelligētes eū eē  
 filiū dei scdm̄ testimonia scrip-  
 turaz nō timeāt: sed ausi  
 sūt eū interficē q̄i hominē?  
 sic et mō tradidit deus ver-  
 bū veritatis sacerdotib⁹ et  
 scribis. id ē scripturaz sapi-  
 entib⁹: ad manifestandā fi-  
 dem scōz. et p̄fidia iūquoz?  
 si forte vidētes vrbū veritatis  
 a mēdacio oppm̄. q̄i i mēda-  
 cū nō cadat: neq; scandalize-  
 tur a fidē veritatis ipi⁹. **A**d  
 manifestandā p̄fidia iūquoz?  
 si forte itelligētes verbū ve-  
 ritatis q̄a vere verbū ē ver-  
 itatis scdm̄ testimonia scrip-  
 turaz: ausi sūt interficere eū  
 cruce vbi mēdaciis. **Q**uā em̄  
 vidēs scripturas p̄phazū. et  
 euāgelij. et apłoz traditas  
 eē i manu falsoz sacerdotū  
 et scribarū? nō itelligis q̄a  
 verbū veritatis traditū est

p̄nāpib⁹ iūquis et scribis. **E**t  
 sicut tūc sacerdotes uel p̄p̄  
 vana glaz. nō p̄ auaricia cō-  
 dēpnauerūt xpm̄ morte. cogi-  
 tantes qm̄ si tenuerūt xpm̄. ipi  
 sacerdotes eē nō pnt scdm̄  
 lege. nec sollempnia illa luam  
 papere: ita nūc ipi sacdo-  
 tes et scribe vrbū veritatis  
 dignū iudicāt iterare: cogi-  
 tantes. q̄a si verbū verita-  
 tis tenuerūt. ipi sacerdotes  
 eē nō pnt. nec salutaria lu-  
 am papere. **N**ō tēa tradunt  
 eū gentib⁹. id ē p̄lis ieru-  
 dāis et idisciplinatis et  
 barbaris: qui nec querūt  
 nec audiūt eū i iudicio: q̄  
 nomen habet xp̄ianū. mo-  
 res autē habet gentiles. **T**ra-  
 dūt autē vrbū veritatis per-  
 uersis expositōib⁹ suis. ad  
 deludēdū et crucifigendū. **D**e-  
 ludūt em̄ vrbū veritatis qm̄  
 simulat se sequi xpm̄: et  
 disputare de eo sine dei timo-  
 re: nō p̄posito iueniendā ve-  
 ritatis: sed studio subūredi.  
**H**oc autē mō deludūt vrbū  
 veritatis: nō colūt. **C**rucifi-  
 gūt autē eū et interficiūt:  
 qm̄ falsa cōfessione mēda-  
 cū vrbū veritatis suffocant  
 et occidūt in se. **E**t sicut  
 tūc illi sacerdotes nullā al-  
 pā vdoneā iuenientes in  
 xpo. falsam accusacionē de-  
 tulerūt adūsus eū: sic mō



nulla mōem habētre dicere  
 contra v̄bū veritatis falsa i  
 temptant de illo: et falsa pfe  
 tūt testimonia scripturaru  
 adūsus v̄bū veritatis. **S**icut  
 tūc falsos testes subornave  
 rūt cont̄ xpm̄: et sicut tūc  
 sacerdotes et scribe cognosce  
 tes eū q̄a verē xpc̄ ē. quasi  
 hoīez illū maleficiū gentib⁹  
 tradiderūt: gentes autē nō  
 cognoscentes eū xpm̄ ec̄. debi  
 serūt et auasirent q̄i hoīez  
 maleficiū: sic et nō sacerdo  
 tes et scribe hereticorū cognos  
 cētēs q̄a v̄bū ē veritatis se  
 cūdu scripturis q̄s legūt:  
 tradūt id sicut dixim⁹ pplis  
 gentib⁹ ad deludendū et au  
 asigēdū. **P**oli autē p̄ ignora  
 cīa v̄bū veritatis deludunt:  
 et auasigūt q̄i mēdaciū. **S**i  
 ignorācia eorū nō eos excu  
 sat: qm̄ si vellent cū iudicio  
 querē iuenire poterāt veri  
 tate: sicut nec illos excusa  
 uit gētiles: qm̄ ipi si querē  
 voluisset. poterāt iuenire  
 q̄a nō erit hō tm̄: sed et de⁹.  
**E**t sicut tūc p̄ signa virtu  
 tu suarū manifestabat⁹ xpc̄:  
 sic nō p̄ signa opacionū suarū  
 v̄bū veritatis oñdit⁹. **C**risto  
 leprosos mūdauit: cecos illu  
 minauit: sudos audire facē  
 bat: mortuos suscitabat. **I**ta  
 nō q̄ vult cognosce vbi sit

v̄bū veritatis: opū ei⁹ signa  
 cōsideret. **V**bi em̄ ē v̄bū ve  
 ritatis vnicū atq; diuinū: ibi  
 mūdant⁹ assidue homines a  
 lepra p̄c̄i: et fit salus eorū  
 testimoniū cōfessio eorū mes  
 eorū. **Q**ui audiūt v̄bū veri  
 tatis illuminat⁹ ad itelligen  
 da diuina mysteria: aures  
 eorū interiores aperit⁹: ut  
 libenter suscipiat diligēda  
 p̄cepta. **Q**uos hodie vides  
 mortuos ī p̄c̄i. cū resur  
 gūt in p̄c̄i. vniuersati per  
 v̄bū: vbi autē nō v̄bū veri  
 tatis. sed mortuorū mēdaciū  
 p̄dicat⁹ inter eos. nichil horū  
 fieri vides: sicut dat illis tes  
 timoniū vitā eorū. **S**ed post  
 tres dies resurget ī aiābus  
 credentiū sibi: cū tres dies  
 fuerit cōsumati ī eis. **P**rima  
 dies p̄c̄i: scda dies filij: scd⁹  
 qd̄ dictū ē in p̄ph̄a. **A**nnūcia  
 te diem de die. salutare eius.  
**Q**uis ē autē alius dies de die:  
 nisi vnigenit⁹ deus de vnige  
 nito deo. **C**onsequēter et sp̄s  
 sc̄us tercia dies ē: qm̄ trib⁹  
 hijs illuminantur corda credentiū.  
**I**n quib⁹ tm̄ istorū sc̄e fuerit  
 cōsumate: in eis v̄bū verita  
 tis resurgit. et vīuit. et opa  
 tur. **S**ed nec resurget nisi  
 qui ieiunātes a malo. et flen  
 tes sūt p̄t̄ eū: et desiderat  
 resurrectionē ei⁹ videre ī aiā  
 sua: sicut apli ieiunātes et



flentes erant dominus anafiro:  
usque ad diem resurrectionis  
ipsum. **Omelia. xxxiii.**

**Q**uando accessit ad eum mater  
filiorum zebedei. Hec est  
salome cuius apud euangelista  
alterum ponitur nomen: vere pa-  
cifica: quia filios genuit pacis.  
Non solum ex marco euangelis-  
ta qui manifeste ipso fratre expo-  
nit accessisse ad Iesum et eandem  
postulasse intelligere possumus.  
quoniam a filiis suis erant summis-  
sa: sed etiam ex precibus christi  
sermonibus. quibus non quasi ad mu-  
liercam ipsam petente: sed quasi  
ad filios summittentes videtur.  
Desatis quod petatis. Estimo  
enim quod hii fratres cum audisset  
eum de passione et resurrectio-  
ne sua prophetante: ceperunt  
dicere inter se cum essent fideles.  
Ecce rex celestis descendit  
ad regna tartarea ut regem  
quidem mortis destruat: ipsam  
autem mortem diuinitatis sue  
potentia calcet: et sic vinculo  
tenebrarum soluto. animas capti-  
uas ad sua regna producat. nec  
inuisibilis militia demonum  
resistere poterit contra eum. Quae  
enim corpe constituti timuerunt  
dicentes. quid nobis et est ihesu  
fili dei excelsi. venisti ante  
tempus torquere nos: quomodo nuda  
ipsam diuinitatem contra se des-  
cendente poterunt sustinere.  
Ecce ergo post tres dies mor-  
tis sue: reuertetur ab inferis

quasi victor de bello. Nam cum fuerit  
victoria consummata: quod aliud  
restat nisi ut regni gloria subse-  
quat. Ergo faciamus fratres:  
quomodo possumus regnum ipsius esse  
principes. Sane quia mundus  
non est. Qui enim seipsum dona-  
uit hominibus: quomodo regni sui so-  
cietatem non donabit. Peten-  
tis negligentia reprehenditur:  
ubi misericordiam dantis non dubita-  
tur. Si nos rogamus inquam.  
forsitan ceterorum fratrum corda con-  
cutimus: et dum nobis duobus  
providere volumus: inter omnes  
scandalum excitamus. Nam et  
si sancti sunt. tamen homines sunt: et si  
vinci a carne non possunt quasi  
spirituales. tamen potius possunt quasi ad-  
huc caruales. Ut quod ergo  
vel leues occasiones demus:  
quibus improba carnis natura  
tamen quillas eorum animas inquietet.  
Ergo summittamur matrem  
nostram ut suo nomine deprecetur  
pro nobis: et fuerit duo in  
bona. Si enim res ipsa rephe-  
sibilis facta fuerit: facile metum  
veniam quasi mulier. Ipse enim ser-  
uus excusat errorem. Si autem  
non fuerit importuna: facilius  
impetrabit mater pro filiis suis  
rogans. Ipse enim dominus qui ma-  
ternos animos filiorum misericordiae  
ne implevit: facilius exaudi-  
et maternum affectum. Magna  
laus mulieris ex hoc loco  
colligitur. Primum quia non so-  
lum illi reliquerunt precem: sed



eam ipa reliquit viru suu et  
 secuta fuerit xpm. Et illi  
 ostendit qm filij erant huius  
 matris: et illa ostendit qm ma-  
 ter erat talium filiorum. Cum aute  
 vnu reliquerat viru: sermo  
 demonstrat q de vocacione eoru  
 scriptu e dicitur. Illi aut reliq-  
 uerunt patre suu zebedeu i nauu  
 cu mercenarijs: et secuti sunt  
 ihm. Nisi forte qd forte dicitur:  
 qm ihus trieniu dedit m-  
 tempus vocacionis aploz et  
 passiois xpi. moztu e zebedeu  
 et sic illa secuta e ihm: tu se-  
 cuta e. Qualis videtur talia  
 et gemina: et qlis terra ta-  
 lis et fructu. No eam vicit  
 sicut ceteras mulieres mari-  
 talis affectus: qm ille tpalis  
 erat maritus: iste aut pfrus  
 sponsus. Illius amor deceptio  
 erat carnis: istius aut dilectio  
 incorruptibilis vita. No illa te-  
 muis miseratio senectutis ei?  
 qm ille sine ista viuere poterat:  
 ista aut sine xpo salua ee no  
 poterat. Cogitavit em quia  
 amplius pderit viro suo si ppt  
 deu reliquerit viru: q si ppt  
 viru reliquit deu: ppterua et  
 serui fragili. et ia etate defec-  
 ta xpi vestigia sequebatur.  
 qm fides nuq senescit: et re-  
 ligio fatigacione no sentit.  
 Deinde qm no sentit sicut ce-  
 tere matres que corp9 natoz  
 suoz amat. atq aut contemp-

nit? desiderant illos valere in  
 seculo isto: et no curant q sit  
 passuri in illo. Alij miliaas  
 filijs suis puidet. alij honore:  
 et nemo filijs suis prouidet  
 deu: pdicacione illoru cu mag-  
 no pao copant. et salute illis  
 nec dono accipe volut. Si vi-  
 dent illos paupes. tristat.  
 suspirat: si aut vident illos  
 peccantes nemo tristat: ut  
 ostendat qm corporu sit pa-  
 vetes no avaru. Accessit ad  
ihm: et petens aliq ab eo.  
 Audace em fecerat ea nate  
 affectus: et reuerencia spuale  
 vicerat amor carnalis. Dicit  
 ei ihus. Quid vis. No iteru  
 gat qm nescies audire q vel-  
 let: sed ut illa exponete ma-  
 nifesta faceret irrationabile  
 peticione ipoz: qm petebat  
 quide qm religiosi et celestis  
 glie amatores: no qm sacam  
 haberes tutiliu postulacionu  
 et noquaru. Na frequer dñs  
 patit discipulos suos aliq  
 na recte a dicere. a agere.  
 a cogitare: ut ex illoz culpa  
 occasiones inueniat docendi  
 et exponedi regula pietatis:  
 sciens qm ipse error eoz no  
 nocet. pnte magistro: et no  
 solu in pnti: sed eam i futuro  
 doctrina ei edificat. Et illa  
dicit. Dic ut sedeat hij filij  
mei vni ad dexteram tua: et  
alius ad sinistram tua. No dia-  
 mus qm recte petit: sed hoc



**Ca. xx.**  
# Ego vos vocavi ad partem dexteram de sinistra?  
et vobis consilio auretis ad sinistram: .1.

dicam? quia non terrena: sed celestia filiis suis optabat. Tunc dominus occultorum cognitor non ad verba itercedentis mulieris: sed ad consilia suggerentium filiorum venit dicens. Resatis quod petatis. Concupia enim carnis consideratione in vobis spiritualiter excludit. Non audistis me referentem cum venit filius hominis in maiestate sua ponet oves ad dexteram. Hec ad sinistram. et dicit eis qui ad sinistram sit. discedite a me maledicti in igne eternum. Quomodo vos vultis ut unus sedeat ad dexteram? et alius ad sinistram? Ideo forsita et per mulierem res agebatur. Vidit enim dyabolus quia per illos ipsos ad illos eos agere non valebat? consuetudine contulit se ad arma mulierum: ut sicut adam per mulierem spoliavit. ita et istos separet per mulierem. Nam si mulierem erant. tunc mulier erant? pro quod et si affectus eius dulcis erant qui mulieribus: intelligas tamen eis non vobis erant qui mulieribus. Sed iam non poterat per mulierem per dicitur introire in sanctos: ex quo de muliere salus cunctorum percessit. Intelligere ergo debemus et nos. ut non illud a deo petamus quod nos boni audiamus? sed orantes in parte dei ponamus? ut nos illud petentes erudiatur. quod ipse nobis expedire cognoscit. Resatis quod petatis. Bonum quidem desiderium: sed inconsiderata petitio. Ideo et

si impetrare non debet simpliciter petitio eorum? confunditur non merebat: quia de amore domini nascebat. Petere non voluntate neque propositum eorum culpavit: sed sola ignorantia reprehendit dicens. Resatis quod petatis. Quis autem athleta idoneus ante certamen de premio pactum fecit? Si enim certamen bene profecerit: postea potest iudex secundum meritum certaminis premium mensurare et estimare. Si autem premium ante fuerit constitutum? non omnino secundum qualitatem premium potest certamen habere certamen: quia quale premium dicitur in potestate est mulierum. Qualem autem certamen habeat unum quod certamen: non est in parte certaminis. Resatis quod petatis. quod est bonum. Si autem intelleritis. illud petere debebatis? quoniam in hoc mundo periculosissimo vivimus? quoniam in pelago ubi nunquam est minus tempestas: et si tempestas interdum non fuit. tamen semper timor est tempestatis. Sic in hoc mundo vincitibus nunquam minus est temptatio? et si tempestas interdum facta non fuerit: tamen timor temptacionis est semper. Ideo da nobis auxilium gratie tue ut non vincamur a malo: sed ipsi omnem malum vincamus. Si autem enim in seculari bello videmus. quia qui ad pugnam de preda victoriae cogitat. difficile vincat? qui autem vadit ad pugnam sic vadit qui ad mor-



te. ille finale supat: sic et nos  
 in h<sup>o</sup> certamine spūali uiuētes  
 nō debem<sup>9</sup> cogitare qualem  
 glāz cōsequam<sup>r</sup>. sed quō tū  
 nā pōt eūdem<sup>9</sup>. Qui autē  
 de glā cogitat et nō timet  
 magis de casu? ille nec īfir  
 mitatē carnis sue cognoscat.  
 nec uersūas cōsiderat dra  
 boli: nec itelligit qd ait  
 apłus? nō ē nobis collucta  
 cio cū carne et sanguīe: sed  
 adūsus pncipatus et potes  
 tates. adūsus rectores hui<sup>9</sup>  
 mūdi tenebrarū. **P**terea su  
 mite oīa arma dei. **S**icut  
 em miles si totū corp<sup>9</sup> suū  
 fuerit armis uesitū. et unā  
 ptem habuerit nudā. nichil  
 ei pderit q totus fuerit fer  
 u uesitū: si p unā partē  
 sagitta eū pauerit. sic ca  
 dit qadmodū si totus fuis  
 set nudus? sic et xpian<sup>9</sup>  
 qūis oēm iusticiā fecerit.  
 si in uno peccauerit. similiter  
 peccōr cōstituit queadmodū  
 si semp peccasset: sicut ait  
 iacobus. **S**i oēm legem adi  
 pleas et in uno tūsgrediaris:  
 similiter puaricator legis es.  
**I**deo et dñs illis rūdit. **P**o  
 testis bibere calicē quē ego  
 bibiturus sū. aut baptismo  
 quo ego baptizor baptizari.  
**N**ūq̄ nesciebat dñs qā pas  
 sione ei<sup>9</sup> poterāt imitari.  
**S**ed ideo eis dicit. ut dñō in  
 terrogate et eis rudentibus

om̄s nos audiam<sup>9</sup>. qā nemo  
 p̄t cū xpō regnare nisi passio  
 nē xpī fuerit imitatus: sicut  
 ait apłus. **S**i cōmorthi sum<sup>9</sup>  
 et cōuiuem<sup>9</sup>? si sustinem<sup>9</sup>:  
 et cōregnabim<sup>9</sup>. **R**es em p  
 aiosa: uili p̄cio nō cōparat.  
**M**agnū laborē nātē ē nobis  
 impendē: si uolum<sup>9</sup> ad celestia  
 regna puenire. **P**assione aut  
 dñi diam<sup>9</sup> suscipere nos de  
 bere. nō oīmodo psecutionē  
 gentiliū: sed oēm laborē et  
 molestiā quā patim<sup>9</sup> ī corpe  
 contra p̄cā certantes. **N**am  
 si gentiles deficeret qui psequē  
 rent<sup>9</sup>? nūq̄ ideo p̄mpta uolu  
 tas fidelū debet sine fructu  
 sterilib<sup>9</sup> p̄marie. **I**deo et si ge  
 tiles nō habes qui te psequā  
 tur? habes pncipē gēcū dra  
 bolū. qui hōiem psequi nūq̄  
 cessat. **S**i em pncipē potue  
 ris uincē in corpe: ecce osten  
 do tibi magnā et īsupabile  
 psecutionē in corde tuo. **I**ncipe  
 resistere desiderijs tuis: et tūc  
 itelliges q̄ fortes spūs deside  
 riorū malorū psequūt<sup>9</sup>. **H**ec ē  
 em pugna p̄culosa. qui potu  
 erit odire qd amat: et ama  
 re qd odit. **A**ut ideo dicit eis.  
**P**otestis bibere calicē quē ego  
 bibiturus sū? **D**ñs em cagno  
 uerat p̄positū istud fratru<sup>9</sup> pe  
 tenā. qā nō primatū sibi q̄  
 rebat scdm mundiales honores?  
 quē si ex duob<sup>9</sup> ul<sup>9</sup> trib<sup>9</sup> un<sup>9</sup>  
 accepit. nātē ē ceteros fieri ī  
 feriores: sed cōsecutionē pietati



ne petebat in regno caelesti. quia  
 et multi consequi poterunt. et cum  
 fuerit consecuti: alterius perfectio  
 huius perfectio non minoratur.  
**Ut puta sedere ad dexteram christi  
 vel sinistram? nunquam duarum est terminus.  
 Inmutabiles enim poterunt sedere ad dex-  
 teram christi vel sinistram: tamen alter  
 alterum ad perfectionem pietatis  
 nemo potest consequi nisi qui legi-  
 time certaverit. usque ad mortem.  
 Ideo interrogat eos. potestis cali-  
 cem bibere quem ego bibiturus sum:  
 ut illis respondentibus quia possumus  
 audiat ceteri discipuli et con-  
 quiescant? intelligentes quoniam si et  
 ipsi pati sunt mori cum christo. ni-  
 hilominus poterunt iuxta christum se-  
 dere. per illorum sessionem nequaquam  
 excludi: sicut dicit propheta in psal-  
 mo. Calici mei super fideles ter-  
 re: ut sedent mecum. Non enim lo-  
 cus sedendi minor est iuxta  
 christum: sed fides paciendi cum christo.  
 Non est calix et baptismus unum:  
 calix enim passio est: baptismus  
 aut ipsa mors. Dicitur est autem  
 baptismus. secundum similitudinem hanc  
 lane tincte. Sicut enim lana tin-  
 gitur naturale habet colore  
 ut coloretur. purpure aut alicuius  
 coloris accipiens dignita-  
 tem: sic et nos in morte descen-  
 dimus corporales. et resurgimus  
 spirituales: sicut autem apertus. Semi-  
 nat in ignobilitate: resurgit  
 in gloria. Seminatur corpus animale:  
 surgit spirituale. Omnis quidem  
 mors habet in se passionem: non  
 habet in se omnis passio et mor-  
 tem. Multi enim fuerunt qui passi**

sunt et non fuerunt occisi: quales  
 sunt confessores. Illi omnes calicem  
 quidem domini biberunt: baptismus  
 aut eius baptizati non sunt. Dicit  
 ei. Possumus? Non tamen confidentia  
 cordis sui: quantum ignorantia  
 temptationis hęc viderunt. Respon-  
 dit enim desiderabile est bellum:  
 sic scriptis leuis videtur esse tem-  
 ptatio passionis et mortis. Si  
 enim dominus cum in temptatione passio-  
 nis venisset dicebat. poterat si  
 fieri potest transeat a me calix iste?  
 quantum magis non fuerat dicturi  
 quia possumus? si scissent qualis  
 esset temptatio mortis. Magni  
 quidem dolore habet passio: tamen  
 mors. maiorem habet timorem.  
**Et dicit eis. Calicem quidem meum  
 bibetis. et baptismus quo ego  
 baptizor baptizabimini? sedere  
 autem ad dexteram meam aut sinis-  
 tram non est meum dare vobis: sed  
 quibus pati est a patre meo.** Nunquam  
 non habebat potestatem prestare  
 cui volebat? cum sit scriptum pre-  
 diligit filium. et omnia dedit in ma-  
 nu eius? **Bed** ideo non resistit  
 petitione eorum: ne exanimaret  
 eos. et pusillanimes faceret.  
**Non** enim finale de cetero resumet  
 sperandi virtute: qui semel de  
 eo quod sperauerat cadit. **Voluit**  
 suscipere petitione eorum: ne ceteris  
 vis oculus tristaret. **Non** necesse  
 erat ut talia cogitaret ad huc:  
 sine auxilio spiritus sancti constituti.  
**Si** semel istis duobus tonis reg-  
 ni illius societatem dimittenda  
 est: si unus sessurus est ad dexteram.  
 alter ad sinistram eius? ergo quid  
 sumus futuri. aut quid fieri in



speciem? Ideo enim secuti sumus? ut illis electis de medio nostrorum inueniamus relictos. In omni labore stiles eis fuimus? et in quiete sumus in honore dissiles. **N**am nunc erit ut carnalia cogitaret: qui necdum facti sunt spirituales. **S**i enim petitas eorum suscepta non est et turbati. quare uel huius ipsi ausi sunt petere? quoniam magis fuerat turbandi si petitas eorum suscepta fuisset. Ideo non dicit. neque non sedebitis. ne duos confundat: neque sedebitis ne ceteros irritaret. **S**ed quid? hoc non est meum dare uobis: sed patris. **T**am benignus et prouidus pater sic omnia disponit et ordinat: ut inter fratres unanimes fraternitatis caritas non turbatur. **V**ide et quomodo nullum ex eis turbauit: et omnes fecit sperare dies. **N**on est meum: sed patris. **N**am quod uni a duobus specialiter non permittit: a cunctis sperat. **Q**uid ergo? **A**udiamus et intelligamus nos christiani? ut quoniam petimus aliquid a deo et non impetamus? non frangat fiduciam nostram. neque erodat spes nostram a deo ut de cetero desperemus de misericordia eius: quia nec firmi istorum fracta est fiducia. aut cecidit spes cum non impetrassent. **Q**uid enim? si non expedit nobis accipere quod petimus? sicut nec illis expediebat. **Q**uidam autem putas te spirituales rem petere secundum deum. et dignam impetratione: tamen si non impetraueris. quoniam uolueris non debes. **N**am iacobus et iohannes rem spirituales et dignam deo se petere estimabant: et tamen reprobata est petitio eorum.

et iustis iudicium. **N**on enim quod apud homines iustum uidetur: iam eadem apud deum sicut iustum est. **Q**uanto maior est deus homine: tanto profundiora sunt dei iudicia quam hominis. **N**amque digniores esse possumus iacobo et iohanne? ut non impetantes quod petimus doleamus? cum nec illi de impetratione beneficium sunt contristati. **E**t audientes de indignitate sunt de duobus fratribus. **Q**uemadmodum isti carnaliter petierunt: sic et illi carnaliter contristati sunt. **N**am sicut isti si spiritualiter sapuissent non fuerat petitiui ut essent super omnes: sic et illi si spiritualiter intellexerissent. non fuerat tristaturi esse aliquos ante se. **N**am uelle quidem esse super omnes vituperabile est: superinere autem alterum super se nimis est gloriosum. **O** error salutis: qui totius mundi dissoluit errorem. **S**i enim apostoli non sic errassent? unum nos cognoscere poterimus? quia non omne quod uidetur bonum. desiderare bonum est. **Q**uotabam? quia malum desiderare malum est: aut auaricia. aut furta. **N**unc autem sciamus quia aliud est opus bonum. aliud est primatus honoris? et opus quidem desiderare bonum. bonum est. **P**rimatum autem honoris concupiscere uanitas est: quoniam bonum implere opus nostre uoluntatis et nostri operis est et laboris propter quod et nostra merces est. **P**rimatum autem consequi iudicium dei est:

no



ppter qd' ex primatu honoris  
 nescio si aliquē mercede iusti-  
 cie meret' adipisci. Nā deside-  
 riu primatus: ex iactantia cor-  
 dis nascit'. Qui aut' humilis  
 ē. et idigniore se alijs arbi-  
 trat' scdm aplian pceptū illud  
 qd' ait alter alterū existimās  
 superiore se: nunq' desiderat  
 superior appere. Primatus em̄  
 fugiente se desiderat: deside-  
 rante se honoret. Videns aut'  
 dñs alienū spm̄ in cordib'9  
 discipulorū q' hostē in suis  
 castris vagante? nō eos in-  
 crepauit. nō picat a facie  
 sua et istos male petentes:  
 et istos nō bene tristantes.  
 Si em̄ rex terren'9 videret q'  
 civitate illius occupata tene-  
 at hostis? q' face' p't. Nichil:  
 nisi ut ponat arietes. arri-  
 ducant' exercitū: et destruat mu-  
 ros quos forte edificauit. ut  
 tantūmō hostē expellat. Sed  
 videram'9 sapientiam nrī regis.  
 Postq' vidit sua castra occu-  
 pata a spū alieno? sic hostē  
 expulit: ut sua castra nō de-  
 leret. dicit. Scis q' principi-  
 pes gēcū dñant' eorū: et q'  
 maiores sūt p'tatem exercēt  
 inter eos. Nō ita erit inter  
 vos. Sed quicūq' voluerit  
 inter vos maior fieri: erit  
 oīm mīster. Et qui voluerit  
 inter vos p'm'9 ē: erit vester  
 seru'9. Sanctū humilitatis: posu-  
it primatū celestē. Quicūq'  
 aut' desiderat primatū celestem:

sequat' humilitatē terrestrem.  
 Quicūq' aut' desiderauerit p'  
 matū in terra: inueniet confusio-  
 nē in celo. Ut iam. f. iter ser-  
uos xpi nō sit de primatu cer-  
tame. nec festinet vnusquisq'  
eorū quō alijs maior appare-  
at. sed quō inferior videat'.  
 qm̄ nō qui maior fuit i ho-  
 nore. ille iustior ē: sed q' iusti-  
 or fuit. ille ē maior. Conuer-  
 satio ergo melior ē desideran-  
 da: nō dignior gradus. Vo-  
 lens arte dñs et duorū firmā  
 ambitionē extinguit. et decem  
 discipulorū inuidiam? Introduc-  
 it dñm inter p'ncipes mūdia-  
 les et ecclesiasticos: ostēns  
 q' primatus in xpo nec ab aliq'  
 appetendus ē nō habente. n'  
 inuidendus ē alteri habenti.  
 Qm̄ p'ncipes mūdi iō sūt  
 ut dñentur minorib'9 suis:  
 ut seruiſicet eos et expoliet  
 et cōdant: et usq' ad mortē  
 abutantur vita eorū ad suas  
 utilitates et glōrias. P'ncipes  
 aut' ecclie sūt ut seruiat  
 minorib'9 suis? et mīstrent  
 eis quicūq' acceperūt a xpo:  
 ut suas utilitates negligant.  
 et illoz pauet? ut et si opus  
 fuerit. neq' mori recusent pro  
 salute inferiorū: sicut ap'lus  
 dicit. Ego aut' impenda: et  
 ipē ipendar pro anim'9 vtrū.  
 Si ergo hec ita se habet. secu-  
 larē quidē primatū desiderare.  
 et si maior nō ē. ul' causa ē: q'  
 et si iustu nō ē. ul' vtile est.  
 Primatū aut' eccl'asticū cōcu-  
 pise neq' maior. neq' causa:



quia neque iustus est neque utilis. **De**  
 enim sapiens ultro se subicit festi-  
 net seruitutis labori. et quod  
 magis est periculo tali. ut det-  
 rinatione pro omni ecclesia apud ius-  
 tum iudicem. non forte qui non credit  
 iudicium dei. nec timet vni. ab-  
 utens primatu suo ecclesiastico.  
 seculariter ipsum conuertat in  
 seculari. Sed ne forte qui talis  
 est in appetendo primatu. perfecti  
 pietatis pie pretendat? dico  
 magis qui in ardore pro eam  
 est meritis melior. **Quaeritur**  
 quidem deum esse inter sanctos de ne-  
 gare non possimus? id prudenter  
 apostolus membra corporis assilauit  
 sanctis ecclesie. Sicut enim homo quod  
 intelligit quod membra honorabile  
 habeat in corpore suo. quod thones-  
 tu. membra autem non seipsum cog-  
 noscat si honorabili sit aut  
 contemptibilius; alioquin et qui  
 honorabilia. superbiunt. et que  
 deteriora. tristarent? et per hoc  
 fieret inter eos scissura: sic dif-  
 ferentia inter sanctum et sanctum aristoteles  
 solus cognoscat. cuius membra  
 omnia sunt? Ipsis autem sanctis non  
 est accessus ut cognoscat deum  
 suam ad iuicem: ne et meliores  
 superbiat contra deteriores. et  
 deteriores tristrent contra me-  
 liores? et per hoc soluta cari-  
 tate. inter eos discordia nascitur.  
 magis in hoc seculo fastidiosum  
 quo dyabolus occasiones sibi  
 querit odiorum seminadorum. **Ex**  
 autem in hoc seculo deum dignitatis  
 factum est inter sanctos. dignitatis  
 dico non factatis? ut alter quod  
 sit apostolus. alter autem episcopus. ul-

minister. vel laycus: continua-  
 dia carnis cogit. et pueristas  
 mundi. et occulta operano inmi-  
 ci? qui dyabolus ope carnis  
 et huius mundi in multa idisti-  
 plinatione exercitat homines: quoniam  
 diu sunt carnali in hoc seculo  
 subditi: alios in lasciuia. alios  
 in deliciis. alios in auariciam.  
 alios in inuidia et  
 superbia. **Prorsus** ergo sint quos  
 timeat: soluitur disciplina.  
 Denique ipsi honores in christo in  
 prima quidem facie videntur hono-  
 res? reuera autem non sunt ho-  
 nores diuini. sed diuersa mi-  
 nisteria: ut puta oculi honor  
 videtur quia illuminat corpus? sed  
 ipse honor illuminandi non est eius  
 honor sed ministerium eius:  
 et pedum humilitas esse videtur  
 quia bauiat corpus. sed ipsa hu-  
 litas bauiacans non est contemp-  
 tibilitas sed ministerium eius.  
**Prorsus** quod deus corpus homo  
 nec ordinem suum amplius hono-  
 rat quam pedem? nec pedem magis  
 contemptum quam oculum: quia nec  
 oculus pro aliquo merito suo  
 honoratus est ut oculus sit. sed  
 ad hoc ministerium creatus est:  
 nec pes pro culpa sua contemp-  
 tus est ut sit pes. sed ad hoc  
 ministerium est creatus. **Prorsus**  
 unumquodque eorum nichil minus  
 habere intelligens secundum miste-  
 rium ad quod creatus est nec am-  
 plius? nec invidet alteri me-  
 bro quam plus habenti: nec sper-  
 nit alterum quam minus habens.



Sic e inter suos. Uniuscuiusque  
 sui honor. non e honor eius. sed  
 actus ipsius. Utputa apli apos-  
 tolatu putat a nobis honor  
 ipsi esse: ve aut non est honor  
 eius. sed ministerium. Un paulus  
 de aplatu suo dicebat. Nam  
 si euangelizo non est in gloria:  
 necessitas enim in meabit. Ue  
 enim michi e. si non euangelizave-  
 ro. Si enim volens hoc ago: mer-  
 cedem habebis. Si aut minister:  
 dispensatio in tradita e. Siliter  
 et dyaconatus dyaconi non  
 e correptibilitas eius: sed actus  
 ipsius. Proter quod deus in apli  
 amplius diligit quam dyaconem  
 quia aplus e. nec dyaconem  
 minus quam apli quia dyaconus  
 e: quia nec aplus pro merito  
 suo antecedenti honoratus e  
 ut esset aplus. sed ad hoc mi-  
 nisterium aptus e iudicatus se-  
 cundu motu anime sue. Proter quod  
 neque aplus laudem habebit  
 apud deum quia aplus fuit. sed  
 si opus aplatus sui bene imple-  
 uit: nec dyaconus exprobra-  
 dus e quia dyaconus fuit: sed  
 si opus suum neglexerit. In nul-  
 lo ergo hominis honor e. nisi in  
 quo bene impleuit opus suum:  
 et nulla correptio eius e: nisi  
 in quo neglexerit proprium opus.  
Un sicut pes libenter seruit  
 oculo qui sibi serienti: facies  
 quia nisi pes suo officio fuerit  
 usus. nec ipse suo poterit vti:  
 sic et facti inuice sibi debent esse  
 subiecti ut minor maiori non

uideat quasi maiori: sed liben-  
 ter ei obsequatur qui sibi seruien-  
 ti in corpore quod maior e: et ma-  
 ior non correptat minorem quam  
 minorem. sed libenter ei obse-  
 quat qui sibi serienti. Hec  
 omnia tractauimus per duas fratres:  
 qui peccauerunt sibi peccati causa  
 non debuisset. Sicut filius hominis  
 non venit ministrum sed ministrare:  
 et dare vitam suam in redempcio-  
 nem pro multis. Ad hoc enim ad  
 ymaginem dei facti sumus: ut  
 ymitatores efficiamus volunta-  
 tis eius et consuetudinibus. Nam ad  
 similitudinem maiestatis eius sumus  
 creati. Nam ille quidem naturam  
 carne ymitari poterat: nos  
 aut illius diuinitatem ymitari  
 non possumus. Sed in hoc simi-  
 mus ymago eius: ut quod bonum ei  
 videtur et apud nos sit bonum:  
 et quod ei malum videtur: malum  
 apud nos sit. Quiaque aut  
 domino humilitati studente. iactan-  
 tia studet: non e ymago christi.  
Et qui domino paupertate aman-  
 te diuiciaz amator e in hoc  
 seculo: repellit a se christi similitudi-  
 nem. Non e verus discipulus qui  
 non ymitat magistrum: nec est  
 vera ymago: que similis non  
 est actori. **Omelia. xxxiiij.**

**A**gredientibus aut eis ab  
 iericho: secute sunt eum  
 turbe multe. Testimonium stu-  
 diosi agricole e messis facta:  
 assidui aut doctoris doctrine  
 tui ecclesia plena: negociatoribus



pspiciat felicitas. et theca in  
 multiplex. **R**emine labor ite  
 veris impeditur: qm amor  
 spiritibus fatigacione no sen  
 tit. **R**emine serus mulieris  
 retinuit: qm inter viri et mu  
 lieis corpis quide dm e: qm  
 aut in oibus vna coditio. **I**llic  
 em dm serus requit vbi causa  
 carnalis e: et vbi caro no sps  
 opat. **R**emine possessionu  
 suaz recordacio retinuit: qm  
 ingrediebant i possessione reg  
 ni celestis. **V**erem em no habet  
 sup terra qd amet: qui boni  
 celeste in veritate gustauit.  
**S**icut em qui pretiosi madu  
 cauit. postmodu ei hec esta  
 cois ignita videt: sic et qui  
 semel de dulcedine xpi bene  
 gustauit: terrenoz bonoz  
 de cetero no mltn sentit sapo  
 rem. **Q**uis no desideret illu  
 aut qb no sequat que eia  
 duo ceci anteqm corpalliter  
 videat spualiter aspererunt  
 et anqm audiut crediderunt.  
**N**imiru h e illa rosa i cam  
 pis iericho: de qua sapia loq  
 tur p salomone. **S**icut palma  
 exaltata su in iades: et sicut  
 plantacio rose in ihericho. **E**  
 go hec e illa speciosissima ro  
 sa scante iusticie candida: et  
 passiois sanguine rubicunda.  
**S**icut em rosa anq videat  
 sentit: et anqm inueniatur  
 tenet in odorib suis: sic et  
 deu in se hente delonge duo ce  
 ci anteq audiut. diuinitatis  
 ei fragnacione sen ferunt.

**S**it eae duo ceci. **S**icte dicendo.  
 oportunitate ondit. **H**ac est  
 oportune. oblati sut an facie  
 xpi: ut apth oailis qm tepes  
 vtrius ei ascederet cu eo in  
 ihrlm: qm futuru erat ut sa  
 cerdotes repleti inuidia dice  
 rent adtra eu i qua ptate fa  
 cis h. ut ceci respodeat. et si  
 no voce tm ipa re. **S**icte nos  
 ceci fuim? et videm? **Q**uid  
 ergo de ptate requitis? qui  
 videtis virtute. **S**ubesate  
 carnales oaili. qui an vob  
 stantem xpm no aspiciatis:  
 que eia crediderunt duo ceci.  
**S**edentes scias via. **N**on in  
 via. **D**uo ceci duo ppli sunt:  
 iudaeus et getilis. **A**ut si  
 aut quida iterptant ambo  
 geau: vn ex capm. alius  
 ex iaphet. **P**ro aut ceci: qm  
 nodu eis apparueat vnige  
 nita lux. **S**ecus viam. id e  
 iuxta veritate conuersabat.  
 sed virtute inuenire no pote  
 rat: qm veritatis via arciat  
 adhuc demonstrata no fuit:  
 ul sedm maone vbi degetes.  
 no aut i ipa maone verbi  
 consistentes: qm notia vbi  
 no acceperit. **S**icut em q  
 in tenebris ambulat. si semel  
 via pdiderit iterdu tota noc  
 te ambulat iuxta via erans.  
 et no inuenit via donec sup  
 ueniat dies: sic et homies  
 ambulantes i errorib ul pec  
 catis. postq dei agnacione  
 semel pdiderunt. ad pfectam  
 notiam pietatis redire no



† § iusticiam tenere non poterant.

poterant. n̄ dies xpc̄ veniss̄:  
quāvis cura veritate vinebat.  
Quo iuxta veritate vel inco-  
nē verbi gētes cōsabant.  
Leges inōnabiles p̄ponebat.  
sincera iudicia iudicabat. di-  
cēt aplō: cū gentes q̄ lege  
nō habet. n̄ humiliter que  
legis sūt faciūt. Ergo q̄ ius-  
ticiā faciēbat. nō intelligētes  
quomō oporteat scire: quia  
qui dñi diligit. hic cognit̄  
ē a deo. Judei aut̄ quō erāt  
ceci. Quia lege sectantes.  
legis iusticiā nō iuenerūt:  
q̄a ex opibus et nō ex fide.  
Dicit em̄ paul⁹. Testimoniū  
illis p̄hibeo q̄a emulacionē  
dei habent: sed nō secundū  
sciām. Nā volētes sciāz suā  
statuē: iusticie dei nō sūt sub-  
iecti. Audierūt qd̄ ihs̄ transi-  
sit: et clamauerūt dicentes  
Misere nobis dñe fili da-  
uid. Curcū p̄cepit̄ audie-  
bat: et p̄sonas nō videbat.  
Undiq̄ festinatib⁹ cūctis. so-  
li sedebāt indissolubili cathe-  
na ligati tenebant: nichil  
solutū habentes de toto cor-  
pore p̄ter voce. Et ideo q̄a  
pedibus eū sequi nō poterat:  
voce seq̄bant. Misere nobis  
dñe fili dauid. Q̄ tenebre sūt  
lumie clariores: o acutissim⁹  
cecitatis aspectus. Puta quā  
hoies et sani. et iuxta ambu-  
lantes hoīem illū putabat:  
et duo ceci et longe sedētes  
dñm̄ p̄spexerūt. Audierūt

em̄ gentes de transitu ihesu.  
scdm̄ testimonia p̄phetarū. An-  
nūciantib⁹ sibi aplis. Audie-  
rūt aduentū ei⁹ i mundū: pas-  
sionē ei⁹ et resurrectionē:  
et rediōne ei⁹ in celū. Au-  
dierūt de transitu ei⁹ cū ier-  
egress⁹ ē ab iericho: id ē de  
hoc mundo. Turba aut̄ iace-  
pabat eos ut taceret. Unde  
bat sordidas vestes. et non  
cōsiderabat cōsue claritate:  
ideo vetabat nō iuidentes  
eis: sed honorātes xpm̄. In-  
dignū em̄ eis videbat: ut  
tales hoies vociferaret̄ ad  
deū. Ecce fatua sapia homi-  
nū estimabat iuriam pati mag-  
nos viros. si a pauperib⁹ ho-  
norātur. Omnis em̄ pauper:  
ē ausus dimitte publice salu-  
tare: hoc indignat̄ q̄ iur-  
riā passus. Aut hī qui ve-  
tabat: i mysterio iudeorū ve-  
tabat: q̄a oīa faciēbat ne gē-  
tes in xpm̄ credentes saluare-  
tur. Ac illi magis clamabat  
dicētes. Misere nobis dñe  
fili dauid. Inuitabant̄ velti  
magis q̄ cōpescēbant. Talis  
ē em̄ natura fidei: q̄n̄ vetat̄  
eo magis accendit. Pro qd̄  
et serui dei i p̄secucionibus  
nō vincūt: sed p̄tomagis  
afflicti fuerūt. tanto ampli⁹  
accendūt. Virtus ergo fidei  
i p̄iulis secura ē: et in secu-  
ritate piclitat. Quid em̄ sic  
vigorem fidei in hoīb⁹ ligat:  
q̄m̄ longa tranquillitas. Ergo



vetantes eos addebat eis et  
 altera cum doloribus? ut simul  
 clamaret quia ceca erat: sed  
 quia vetabant ad lumen ve  
 venire. Et stans ihesus vocavit  
 eos et ait. Quid vultis ut  
 faciam vobis? Dicit illi. Dne  
 ut aperiantur oculi nostri. O dne  
 quod interrogas? quod ipse oculis  
 vides. Infirmus clamat?  
 ut et quod voce perquiris. Non  
 quero per passionem: sed propter  
 fidem. Non cupio audire quod do  
 lent: sed volo cognoscere quid  
 de me sentiunt. Tu dne oculi  
 tuos es cognitor? et nescis?  
 Scia scio? sed volo ut procedat  
 ad medium populi: et multis au  
 dientibus dicat quod voluit? ut  
 dum ceca me dei filium confitentur:  
 confundantur videtes que homines  
 putant. Domine me vocat: et ve  
 ni dicit. Sed dum filium dauid  
 dicit: dissipat quod bene confessi  
 sunt. Nam et abusive et homines  
 domini dicitur: vere autem nemo  
 dominus est nisi deus. Si ergo di  
 citur dne fili dauid: abusive  
 secundum hominem me honorant.  
 Si autem solummodo dominum secundum  
 deitatem non confitentur? quia unus  
 deus ex quo omnia: et unus dominus  
 per quem omnia. filius enim dauid  
 ceos illuminare non potest: filius  
 autem dei potest. Ideo interrogat.  
 Et id vultis. Tunc illi iam non  
 dixerunt fili dauid: sed tituli  
 dne ut aperiantur oculi nostri.  
 Misertus est autem ihesus eis: et  
 tetigit oculos eorum: et confessi

viderunt. Primum domini ergo dixerit  
 dne fili dauid suspensa est san  
 tatis? mox autem ut dixerit tu  
 mo dne: infusa est sanitas. Teti  
 git oculos. Tetigit homo carna  
 liter. Nam verbum sanavit ut dixit.  
 Tetigit quia dauid filium dixerit.  
 sanavit eos quia crediderunt  
 potestate eius: ut una eademque  
 operatio sanitatis. et fide eorum  
 remuneret: et infidelitatem cas  
 tiget. Hominum minus obtulerunt  
 christo sanati. Quale? Secuti  
 sunt enim. Nam quid homo invicem  
 reddat deo digne per beneficia  
 eius? nisi quod ipse ammonet per  
 prophetam. O homo quod vult deus  
 a te. nisi ut facias iudicium et  
 misericordiam? et paratus sis ne cum  
 domino deo tuo. Consequenter et  
 generum oculos mens ihesus teti  
 git. dans eis gratiam spiritus sancti  
 que gratias cum fuissent illuminate  
 secute sunt operibus bonis. nunquam  
 postmodum relinquentes eum  
 sicut aliqui iudei. **Capitulum  
 xxj. Omelia xxxv.**

**Q**uam appropinquasset  
 iherosolimis etc.  
 Puto res ipsa eri  
 git ut queramus. Propter quod  
 ihesus venit in iherosolimam sicut iohannes  
 testatur? nunquam tamen sibi adhibuit  
 misteria iumentorum. nec rimo  
 rum circa se vitreas ornamenta  
 constituit. nec ad terribile lau  
 dem sue divinitatis auras populi  
 exaltavit. nisi quoniam ut patretur  
 ascendit. Ideo ergo cum tanta  
 gloria ingressus: ut amplius  
 eorum adversus se exaltaret in



uidia: q̄a iam tēpus passiōis  
ei īstabat. et nō mors eū vr-  
gebat: sed ip̄e magis adūsus  
se cōpellabat mortē. Quocirca  
em̄ de māibus sacerdotū elap-  
sus enasit: cū eet visibilis  
fatis. Quā in dēi xp̄m voluerit  
ocidē: tūq̄ eū nō potuerit.  
Quā aut̄ ip̄e secutus ē mortē:  
p̄are ei in dēi nō potuerit.  
Ergo si xp̄s eos puocauit:  
forte de morte sua fecit eos i-  
norios. **Abstr.** Eratūit eos  
nō ut faceret qd̄ antea nolue-  
rūt: sed ut possint facere qd̄  
prius volebat. Facultas eis  
data ē: nō mutata volūtas.  
**Tūc** ih̄s misit duos discipu-  
los: dicens. **Ite in castellū quod  
cont̄ vob̄s est: et cōfestim tūc  
mēt̄is azimā alligatā. et pul-  
lū cū ea. Soluite: et adducite  
m̄. Azimā et pullus est: in dēi  
sūt et gētes. Iudea em̄ scdm̄  
dēū. m̄ ē gēnā. Sic em̄  
diat ad eā dēus per vsaiam  
ppham. Et cōstitūa p̄ncipes  
tuos sicut antea: et cōsiliari-  
os tuos sicut ab iūcio. Et tūc  
vocaberis ciuitas iusticie et  
m̄ ciuitatū: id ē eccl̄az fide-  
lis spon̄. **Pr̄** quāsdā tales fili-  
tudines aīalib̄ h̄is affilati  
sūt hoīes: dēū ul' dēi filiū nō  
cognoscentes. Est em̄ aīal-  
hoc imūdu. et p̄re ceteris  
pene immetis magis urōna-  
bile et stultū. et īfirmū et ig-  
nobile. et oneriferū magis:  
sic fuerūt et hoīes ante xp̄i  
aduetū ydolatrie passiōib̄  
diūsus imūdi: et irōnabiles**

ubi inuē carētes quāti ad dēū  
stulti. **Quid** aut̄ stultū. q̄  
factore cōtēpnē? q̄ factura  
et opus manū suaz adora-  
re q̄si factore. **Sunt** em̄ īfir-  
mi scdm̄ aīam et ignobiles  
nō valentes resistere passio-  
nib̄ suis: et oblitū gnācio-  
nē celestē suā. fā fuerat ser-  
ui passiōnū suaz et demonū:  
quib̄ resistē nō valebat. Et  
quicūq̄ demonū. ul' p̄hoz  
cūcūq̄ erroris ul' doct̄is  
aliciū? factinā eis voluisset  
ip̄one sufferebat: et oīa nō  
bona paciā supportabat: nō  
resistebat. **Pr̄ter** q̄ oīa et ap̄ls  
ad chorinteos dicit. **Uide**  
uocatiōnē v̄r̄z fr̄es: q̄a nō  
ml̄i sapientes scdm̄ carūē.  
nō ml̄i nobiles: sed que stul-  
ta sūt mūdi elegit dēus ut  
cōfundat sapientes. Et īfir-  
ma mūdi elegit dēus et ea q̄  
nō sūt: ut ea q̄ sūt destrue-  
ret. **Et** ubi xp̄s sup̄ eos ascē-  
dit et idur̄it in tēplū: lauat̄  
p̄ baptisimū. fā sūt de īmū-  
dis aīalibus hoīes sūt. **Per-**  
cepta em̄ ubi inuē sapientia  
dēi fā sūt irōnabiles et p̄u-  
dentes: et inuenta ē irōnāna-  
bilitas eoz cē simplicitas:  
et stulticia eoz māsfuetudo  
fā simplicitas sine māione  
ubi hoīs irōnānābilitas ē:  
et māsfuetudo si nō fit p̄pter  
dēū. stulticia ē. **Adhuc** autem  
accepta gr̄a et recognita re-



gracie sua celesti: facti sunt  
 de infirmis et de ignobilibus  
 fortes et nobiles: et qui vide-  
 bat infirmitas. Inocentia est i-  
 uentia in eis: ignobilitas autem  
 humilitas. Nam inocentia sine deo  
 infirmitas estimatur: et humili-  
 tas non per deum ignobilitas iudicatur.  
 Item reuoluentes a se one-  
 ra demonum suscipientes sup-  
 se iugum christi suauiter et onus eius  
 leue: et ipsum sessorem in cordi-  
 bus suis suscipientes: facti  
 sunt patientes. Nam patientia  
 irrationabilis onerifera esti-  
 matur et ligata: id est dyaboli  
 et erroris uiculis impedita: ut  
 non haberet libertatem ire  
 quo uellet. Nam omnes homines  
 aliquando peccant: liberum quidem  
 habemus arbitrium: si uolumus  
 sequi uoluntatem dyaboli an non.  
 Sed si semel peccantes obli-  
 gauerimus nos opibus eius: id  
 est uirtute euadere non pos-  
 sumus: sed sicut nauis fracto  
 gubernaculo illuc dirigitur  
 ubi tempestas uoluerit: sic et  
 homo diuine gratie auxilio perdito  
 per peccatum agit quod non uult: sed  
 quod dyabolus uult. Et nisi deus  
 ualida manu manum sue solu-  
 erit eum: usque ad mortem in pec-  
 catorum suorum uiculis perman-  
 bit. Ergo nostra quidem uolunta-  
 te et negligentia alligamur:  
 sed per dei misericordiam absolui-  
 mur. Sicut enim uidemus in istis mu-  
 dialibus regibus. quod in primis  
 quidem nemo potest facere se-

ipsum regem: sed ipse creat sibi  
 regem quem elegerit: cum rex ille  
 fuit factus et confirmatus in reg-  
 no: nam habet potestatem in  
 hominibus: et non potest ipse iugum  
 eius de arce sua repellere:  
 nam primum quidem in potestate po-  
 puli est facere sibi regem quem  
 uult. factum autem de regno repel-  
 lere iam non est in potestate eius:  
 et sic uoluntas populi postea in  
 necessitate conuertitur: sic et  
 homo priusquam peccet: liberum ha-  
 bet arbitrium utrum uelit sub  
 regno esse dyaboli: cum autem  
 peccando se tradiderit sub  
 regno ipsius: iam non potest de potestate  
 eius exire: et sic prima uo-  
 luntas eius in necessitate conuer-  
 titur. Et hoc est quod homines seculares  
 et patres dicere solent. **Nunc non uolumus esse sancti.**  
**Et quod non uult esse iustus.** Sed  
 non possumus. Verum quidem est  
 quod dicunt: sed non habent  
 excusationem: quia primum potue-  
 rint non esse sub potestate dyabo-  
 li si uoluissent. Postquam uero  
 posuerunt thronum dyaboli  
 in cordibus suis: nemo potest eos  
 de potestate dyaboli eripere nisi  
 solus deus. **Soluite inquit.**  
**Quod.** Per doctrinam ueram. per  
 miracula uera: quia omnes  
 iudei et gentes per apostolos  
 sunt liberati. **Adducite in-**  
**ter ministerium: id est ad gloriam**  
**corripite illos. Duos autem**  
**misit apostolos: quia per duos**



quālia mādata. omne gen<sup>9</sup>  
 hominū de pccō absoluit. Quā-  
 lia. Diliges dnm̄ deū tuū et  
 toto corde tuo: et primū tuū  
 sicut teipm̄. In hīs duobus  
 mādatīs omne pccm̄ expellit:  
 et oīs iusticia cōsumatur.  
 Aut certe alia dno. Nō tibi  
nō vis fieri. alij ne feceris.  
Itē. q̄ vultis ut faciat vobis  
hōies: facite et vos similiter.  
 Quida aut istos duos pe-  
 trū et philippū aplos expo-  
 nit intelligi oportere: qm̄ hī  
 p̄mū t̄nsredientes iudaycos  
 fines. gentes adduxerūt ad  
 xpm̄. Philippus q̄dē samaria:  
 quā ipaz samaria asina eē  
 interceptur. Petrus aut gen-  
 tes: accipies corneliū et ge-  
 tib<sup>9</sup> q̄i samarie pullū. Et si  
 q̄s vobis aliq̄ dixerit: dicit  
 te. dñs opam eoz desiderat  
ne dicatis dñs tuus. neque  
dñs nr̄. neq; dñs iumentoz.  
 ut intelligat omīs q̄a ego sol<sup>9</sup>  
 dñs. nō solū animalū. neq; so-  
 lū eoz qui in subditi sunt:  
 sed om̄ hominū ecia qui michi  
 cōtrarij sūt. Nā et pccōres  
 cōdicioē quidē mei sūt: volū-  
 tate aut sua dyaboli. Meus  
 ē em̄ orbis terre: et plenitu-  
 do ei<sup>9</sup>. Dñs operā eoz desi-  
derat. Iustū ē ut aliqui crea-  
 tura seruiat suo creatori. Gen-  
 tes em̄ deus ī ptate dyabo-  
 li pro tpe reliquit ut tēptet:

nō ieternū cōtēpserit ut pdat.  
 Necessē ē aut ut faciat quod  
 scriptū ē: hōies et iumenta  
 saluabis dñe. Confessi autē  
remittet eos. Quia quidem  
 postq̄m ingressū ē in iheru-  
 salem. ad dnm̄ suū remissi-  
 ē: animalis aut pphēcia ī iudea  
 remāsit. Nā de animalī illo nō  
 hoc qd̄ videbat necessariū  
 erit xpm̄? sed illud qd̄ intelli-  
 gebatur. id ē nō caro sed ius:  
 ideoq; caro remissa ē. nacio at  
 retenta ē. Aut ita. Nō dixit  
 et iterū remittet eos ad te.  
 sed tm̄ remittet eos: ut ne  
 mysteriū pccederet maiōne.  
 Nā puto ī p̄mis hōiem nō  
 sermone nudo vocauit aplōz:  
 sed p̄ v̄tutē spūs sc̄i soluit  
 pariter et adduxit. Postq̄  
 aut adduxit. iterū dimisit  
 eos in arbitrio: ut labore suo  
 comitate qm̄ iustificet. Nam  
 q̄ vocati sum<sup>9</sup> dei ē: q̄ aut  
 digne vocatioe viuim<sup>9</sup>. n̄m  
 p̄iter et dei ē. Hoc est qd̄  
ait. iterū remittet eos? non  
 ad dyabolū q̄ p̄us tenebat  
 eos: sed in arbitrio suo. ad iu-  
 uatē gr̄e saluet dono. Hoc  
aut totū sc̄m̄ ē: ut impletur  
qd̄ dñm̄ ē p̄ pphētā dicitē.  
Dicite filie syon. Ecce rex  
tu<sup>9</sup> venit tibi mansuet<sup>9</sup>: sedēs  
sup̄ azimā et pullū filii in-  
meti. Dñs nr̄. ascēdes ad inor-  
te iherosolima: magna gr̄az  
 pacis et cōcordie mūdo vni-



uerso q̄i in testamento reliquit.  
**I**n misterio enim gentium futu-  
 rum sedens sup̄ asinam et pul-  
 lum eius intravit in templum: et sic  
 gentes iudeis conuenit. **S**ciens  
 aut̄ propheta malicia iudeorum q̄a  
 contradicere fuerat ipso asce-  
 denti in templum: ita permanuit  
 ut p̄ hoc signum cognoscerent  
 regem suum iudei: dicens. **E**cce  
 rex tuus uenit tibi mansuetus:  
 sedens sup̄ asinam et pullum eius.  
**E**cce ostendens uobis. **I**d est  
 non corporali aspectu. sed spiritali  
 intellectu opa uirtutum eius aspici-  
 te: non scena uisionum eius. **S**i  
 enim scena eius aspexeritis: deici-  
 endi estis in natam humanam.  
**S**i aut̄ opus eius consideraueritis:  
 saluandi estis in uirtute  
 diuina. **A**n te postea autem  
 multa constituta propheta uidentis eni  
 spiritali aspectu qui non dum natus  
 fuerat non dicebat ecce? ut om-  
 nia dicit q̄a ille de quo loquebatur:  
 antequam nasceretur in eam. **E**n-  
 ergo uideritis eum in templo o-  
 iudei? nolite superbe agere contra  
 eum: dicitis in qua platea h̄ factus  
 est: q̄a ecce rex tuus uenit tibi  
 mansuetus. uenit sedens sup̄  
 asinam. **N**olite considerare in qua  
 platea fuerit? sed considerate tamen  
 si facere potest: quoniam hoc credet  
 illud aut temptare. **E**cce rex tuus  
 uenit tibi mansuetus: sedens  
 sup̄ asinam. **N**olite dicere: nos  
 non habemus regem nisi tantummo-  
 do cesarem. **E**cce rex tuus uenit  
 tibi sedens sup̄ asinam. **S**i intel-

lexeritis ueniet? si non intel-  
 leritis: ueniet contra te. **I**d est si  
 intellexeritis ueniet ut saluet  
 te: et sub pedibus tuis subiciat  
 gentes. ut dicitur p̄ prophetam  
 gaudeb. **D**omi deus excelsus  
 terribilis. et rex magnus sup̄  
 omnem terram? subiciat populos  
 nobis: et gentes sub pedibus  
 nostris. **E**legit nobis heredita-  
 tem sibi: spem iacob que dilexit.  
**S**i aut̄ non intellexeritis ueniet  
 ut perdat te. et de templo scita-  
 tis expellat? et aliam sponsam  
 de gentibus casuore inducat in  
 cubiculum scitatis: ut tu piec-  
 ta et in tenebris constituta di-  
 cas p̄ salomone. **N**e asperis  
 me quoniam ego sum denigrata:  
 quoniam desperit me sol. **N**is cog-  
 nosce mansuetudinem uenientis:  
 considera spem aduentus eius.  
**N**on sedet in curru aureo. pre-  
 ciosa purpura fulget? nec as-  
 cendit sup̄ feruidum equum dis-  
 cordie amatorem et litis: q̄ glo-  
 rie iactanda pectus habet reple-  
 tum? qui de longe odoratur bel-  
 lum. et gaudet ad uocem tube.  
 et cum uiderit sanguinea pug-  
 nam dicit in corde suo bene est  
 factum: sed sedet sup̄ asinam  
 et pullum eius. **S**up̄ matrem  
 sedebat. **N**unc et sup̄ pullum se-  
 debat. **T**amen et si corporaliter  
 fieri non poterat ut sup̄ animal  
 utriusq̄ sederet? spiritaliter po-  
 terat: cum esset deus: ut et in iude-  
 is sederet et in gentibus simul.  
**S**edere aut̄ est sup̄ iumenta



id ē in p̄cordiis eorū habitare:  
 ut dicat illis xpc. Tollite on̄  
 meū sup vob: et videte quia  
 mihi sū et hūilis corde. **Nā**  
 sicut enī māfuetū debet por-  
 tare q̄ vocavit eos sessorem?  
 nō ut illos puniat p̄t̄ p̄c̄  
 eorū: sed ut ip̄e req̄scat in  
 eis p̄t̄ māfuetudine eorū.  
**Nā** sicut hoc gen̄ timent.  
 si q̄ errat. i simplicitate er-  
 rat et nō i asperitate. ita et  
 hoīes qui crediderūt in xpm̄  
 siue ex iudeis. siue ex gētib?  
 ante xpm̄ nō i malicia. sed  
 i ignorācia peccaverūt: ideo  
 sederi debuit nō puniri sub  
 grāmi sessore. **Nā** sicut pec-  
 catores equi sūt dyaboli. ita  
 et s̄c̄ equi dicūt xpi: q̄a dy-  
 boli i peccatorib? sedēs insti-  
 gant eos p̄ deserti faciōrū.  
 id ē p̄ fornicatōes. p̄ avarici-  
 as? xpc̄ sedens i s̄c̄s dirigit  
 eos p̄ plana iusticię: id est in  
 castitate i hūilitate. Ergo eq̄-  
 tatis dyaboli p̄dicō ē: eq̄ta-  
 tis aut̄ xpi sal? sicut abasit  
 dicit i cāticis suis ad xpm̄  
 ipm̄: q̄ ascendes sup equos  
 tuos. et eq̄tatis tu? sanitas  
 ē. Ergo idurit pullū i tēpla  
 ut gētes iudeis cōiungat ut  
 adimpleat q̄ iacob b̄ndicens  
 filiu suū iudā p̄phetavit. **Al-  
 li-**  
 gans iquit ad vitē pullum  
 suū. **Quē** ē illa vitis. **Juda-**  
 que de egypto t̄slata ē: et i  
 oriente plantata. **Et** sicut

p̄phetavit noe de filiis suis  
 dices. **B̄ndictus** filius meus  
 sem. dilater deus iaphet: et  
 inhabitet i tabernaculis sem.  
**Sem** enī p̄t̄ erat iudeorū?  
 iaphet aut̄ p̄t̄ gētiū: que  
 p̄ xpm̄ igressa sūt i taber-  
 nacula iudeorū. **Quintus**  
 aut̄ discipuli fecerūt sicut  
 p̄ceperit eis ih̄s: et addu-  
 erūt azimā et pullū. **Qui** enī  
 tes apli solueūt azimā alie-  
 nā miserū quidē sūt illoz:  
 v̄tus aut̄ et auctoritas xpi.  
**Nec** enī potuissent tollere  
 m̄metū alienū ab illo dno  
 qui eos nō cognoscebat v̄n  
 essent? n̄ p̄uenēs sp̄s xpi  
 cor dūi eius p̄parasset ad  
 dandū: sic q̄ apli solueūt  
 iudeos uel gentes de v̄culo  
 iūicia. **Im** p̄ma quidē facie  
 eorū videtur opus. **reuer** at  
 virtus sūt et grā xpi. **Nec**  
 enī a xpo dno dēi cōstituti  
 totū mundū ligatū sub p̄tate  
 dyaboli solvere potuissent:  
 nisi grā xpi cōfregisset vir-  
 tute iūicia. **Et** iposuerūt  
 sup eū vestimenta sua: et eū  
 desup sedere fecerūt. **Vestime-**  
 ta sūt p̄cepta diuina. et grā  
 sp̄nalis. **Sicut** enī turpitudō  
 nuditatis vestimēto tegit?  
 sic n̄alia mala carnis nr̄e  
 p̄ceptis et grā diuina tegi-  
 tur. **Om̄is** enī homo natūm  
 liter nō solū p̄cor ē: sed etia  
 totū p̄c̄m dicēte aplō. **Ter-**  
 mus natūm filij nr̄e sicut et



ceteri. **U**n et adam ideo se vi-  
dit nudū idē peccatore: et  
iō folijs fig. id ē mandatis  
aspere legis cooperuit nudi-  
tate sua. **E**t alibi p̄mittit  
dēns iusticiā suā et grām  
ablatiuā de gente iudā: sicut  
dicit dñs p̄ oseep̄ham. **E**t  
auferā vestimētū meā et lin-  
teamina: et ostendā gentib⁹  
turpitudinē tuā. **E**t gō impo-  
suerūt vestimēta sua super  
eos: id ē mādata et gratias  
q̄s ipi acceperūt a xp̄o: super  
iudōs et gentiles iposuerūt.  
id ē tradiderūt. **N**ec enī req̄-  
esere in eis potuisset xp̄us:  
nisi mādata ei⁹ fuissent in  
eis. **M**ultima autē turba ves-  
timēta sua sternebat. **A**lij  
autē cedebant ramos de arbo-  
rib⁹: et sternebat i via. **V**ide  
licet ut veniente cillarent  
iumentō. **V**estimēta sūt mā-  
data sicut dixim⁹. **F**rondes  
autē spem tenet pietatis.  
**Q**uā ergo mādata legis et  
spēs iudaicē religionis. xp̄ia-  
nis fuerat cōculcanda in via  
id ē in xp̄o: iō tūc illa sub pe-  
dibus iumentū sternebant in  
via. **E**t vidē qm̄ sup iumentū  
quidē apli posuerūt vestime-  
ta sua sub pedib⁹ iumentū  
ceterā turba iudayca: qm̄ mā-  
datis quidē aplōz sternit⁹  
quidē xp̄iani et adomant⁹.  
legis autē mādata cōculcāt.  
**C**nocensūq; enī circūfō-  
nē sperim⁹? sacrificia iudaycā

p̄ nichilo estimam⁹: et cete-  
ras cōsuetudines iudaycas  
reprobam⁹. **V**estimēta iudēo-  
rū quib⁹ ipi iduebant⁹: nos  
qui sum⁹ ex gentib⁹ sub pe-  
dib⁹ nr̄is calcam⁹. **A**lius at-  
sic. **Q**ui vestimēta iquit de-  
posuerūt sup azimā: apli sūt  
ceteriq; doctores. **V**estimēta  
autē sūt deas et samata glo-  
rie. **G**lam ergo quā xp̄s ac-  
cepit a p̄re dedit discipulis  
suis? discipuli autē accipien-  
tes eā a xp̄o dederūt eā ge-  
tib⁹: ut delatibiliter xp̄us  
sederet in eis. sicut ip̄e dicit.  
**E**t ego gloriā quā michi de-  
disti dedi eis: ut sint vni sicut  
et nos vni sum⁹. **T**urbe-  
ant que vestimēta stnebat  
in via. credentes erat et cir-  
cūfōnē? qui glāz quā ha-  
bebat ex lege vidētes xp̄m  
dicērent i terra. semetipōs  
hūliantes: et cū aplō pau-  
lo dicētes. **S**cdm iusticiā q̄  
ex lege ē cōuersatus sūt sine  
querela? sed que fuerūt in  
luca hec estimāui p̄ xp̄m  
detrimenta: et arbitror ster-  
cora eē ut xp̄m lucifariam.  
**Q**uid ē autē aliud iusticiā le-  
gis terrē? nisi cōcēre cū sub-  
limē glām dei. **Q**ui autē  
ramos de arborib⁹ p̄debat  
frondentes? ipi erat credēs  
et eruditi doctores: qui ex  
p̄phetis accipientes exempla  
vni de xp̄o q̄ de arboribus  
semp videntib⁹. et nūq; folia



verborum suorum dicentibus? ta-  
 mos frangentes cum pedes sub-  
 iugalis. propheta sterneretur: ut per  
 ea exempla quae per impios  
 viuentes sine offendiculo am-  
 bularet per viam vite ipsius: do-  
 nec intraret in sanctuarium dei.  
Turba autem quae praecedebat et  
que sequebatur clamabat dicens.  
Osanna filio dauid etc. Me-  
 mores propheta mirabilium eius quae  
 condidit eis: et sanitarum quas  
 praestitit eis: exultantibus cordibus  
 suis. ante et retro clamabat.  
Osanna filio dauid. Qui pra-  
 cedebat seniores erat. id est  
 patriarche. propheta. ceterique sancti:  
 qui ante aduentum christi de aduen-  
 tu eius et praedixerunt et cognou-  
 uerunt. Sequentes autem iunio-  
 res. id est apostoli. martires. cete-  
 rique doctores: qui post ascensum  
 christi. de resurrectione eius. et  
 de ascensu. uel operibus praedica-  
 uerunt et praedicant. Et licet  
 diuisis quidem temporibus fuerint:  
 tamen in omnibus unum exultationis  
 spiritus fuit. Et illi quidam propheta  
 tantes de christo uenturo clama-  
 uerunt: benedictus qui uenit in nomine  
domini. Hi autem laudantes cla-  
 mabat de aduentu christi iam im-  
 pletum. Osanna autem quidam  
interpretabantur gloriam. alij redemp-  
 tionem: alij saluificam. siue saluam  
 fac. Nam et gloria illi debetur:  
 et redemptio illi conuenit quae omnis  
 redemit: et preciosa sanguinis effu-  
 sione saluauit. **Omelia. 36.**

**E**t cum intrasset iherosolima: commota  
 est uniuersa ciuitas dicens.  
 Quis est hic? merito como-  
 uebantur. uidentes rem mira-  
 bilem. Homo laudabat quod  
 deus: sed deus laudabat  
 in homine. Dicebat enim. Osanna  
filio dauid. Puto autem  
 quod nec ipsi qui laudabant  
 sciebant quod laudabant: sed  
 spiritus subito ingressus in eos  
 nesciente animo. ueritatis uerba  
 fundebat. Et intrauit ihesus  
in templum dei. Hoc erat primum  
 boni filij. ut uenies ad do-  
 mum curres patris: et illi ho-  
 norum redderet qui genuit  
 eum: ut tu uisitor christi  
 factus. cum in aliqua ingressus  
 fueris ciuitate. primum ante  
 omnem actum ad ecclesiam christi.  
 Hoc erant boni medici: ut in-  
 gressus ad iherosolimam ciuitate  
 saluandam: primum ad origine  
 passionis intenderet. Nam sicut  
 de templo omne bonum egreditur:  
 sic de templo omne malum  
 procedit. Quocumque modum medi-  
 cus qui primum ingreditur ad  
 iherosolimam. statim de stomacho  
 eius interrogat: et eum compe-  
 ne festinat: quia si stomachus  
 sanus fuit: totum corpus uali-  
 dum est: si autem dissipatus fuit:  
 totum corpus iherosolima est. Ita si



sacerdotum integrum fuit tota  
 ecclesia floret? si autem corrup-  
 tum fuit: omni fides marcesca-  
 e. Cor autem et stomachus  
 sacerdotes intelligunt: quia in  
 rebus spiritualibus per eos totus  
 populus gubernatur. Et sicut  
 cor sapientie locus est: ita sacer-  
 dotes receptacula sunt sapientie  
 spiritualis. ysaia dicente. De  
 regibus quidem omne caput in  
 dolore: de sacerdotio autem  
 omne cor in tristitia. Sicut  
 enim stomachus accipiens a  
 bono coquit eum in seipsum. et  
 per totum corpus dissipat: sic  
 et sacerdotes accipiunt scientiam  
 sermonis per scripturas a deo  
 et coquunt eam in se: id est  
 tractantes et meditantes ap-  
 se. uniuersis populo ministrant.  
 Et sicut stomacho suminis  
 tantum unumquodque membrum suscipit  
 nutrimentum. et conuertit in se  
 secundum naturam suam. ut puta quod  
 suscipit iecur totum fit sanguis.  
 quod autem suscipit fel. bilis effi-  
 citur totum: quod uero ascendit in  
 pulmones flegmata fiunt: quod  
 autem in mamillas totum effi-  
 citur lac: sic sacerdotibus in  
 ecclesia loquentibus ubi omnis  
 suscipiunt: uniuersusque autem  
 conuertit illud secundum spiritum cor:  
 ita ut unum idipsum ubi in cor-  
 dibus quidem rebus preedat ad  
 vitam: in cordibus autem peruersis

suscitet uincidiam quasi biles:  
 in alijs autem odia quasi fleg-  
 ma nocuum et erpuendum.  
 Videte ergo sacerdotes quomodo  
 uos componatis in uerbo et opere?  
 quoniam sicut in corpore si aliquid  
 infirmatum fuerit membrum: non  
 omnino languet et stomachus?  
 si autem stomachus languerit  
 omnia membra inueniuntur infir-  
 ma: sic si aliquis christianorum  
 peccauerit. non omnino peccat  
 et sacerdotes? si autem et sacer-  
 dotes fuerint in peccatis: totus  
 populus conuertitur ad peccandum.  
 Ideo uniuersusque christianorum pro  
 suis peccatis dat uicione: sacer-  
 dotes autem non tantum pro suis:  
 sed et pro omnium peccatis daturi  
 sunt uicione. Vidit arborem  
 pallentibus folijs. et intellexit  
 studiosus agricola: quia lesam  
 in radicibus habet. Nam uere  
 quemadmodum cum uideris arbo-  
 rem pallentibus folijs marcescens?  
 intelligis quia aliquam culpam  
 habet circa radicem: ita cum ui-  
 deas populum in disciplina et  
 irreligiosum. sine dubio cog-  
 nosce quia sacerdotum eius non est  
 sanum. Et eiciebat uendentes  
et ementes de templo: signes  
 quia homo mercator nunquam  
 potest placere deo. Et ideo nullus  
 christianus debet esse mercator?  
 aut si uoluerit esse prouiciat  
 de ecclesia dei: dicente propheta.

no



Quia non cognovi negotia  
 veteres: inuibo in potestas domini.  
 Queadmodum enim qui am-  
 bulat inter duos inimicos  
 volens ambobus placere et vo-  
 lens se comedare sine mali-  
 loquio non potest esse: nec enim  
 ut et ipsi male loquantur de illo  
 et illi male loquantur de ipso:  
 sic qui emit et vendit sine  
 peritio non potest esse. Hec enim  
 ut hic inret quia non tamen valet  
 res quam vendit: et alius quod  
 plus valet res quam vendit.  
 Sed nec est stabilis substantia  
 eorum. Talem enim aut ipis vine-  
 tibus peritum est: a malis  
 heredibus dissipanda est aut  
 ad extraneos et inimicos eorum  
 hereditas ventum est. Non potest  
 ad bonum proficere: quod congregat  
 de malis. Queadmodum si tri-  
 tici aut aliqua spem arboris  
 in arborum domini huc et illuc iac-  
 tas enim quia omnia paulatim ca-  
 idunt deorsum: et in fine arboris  
 nihil remanet nisi sterco  
 solum: sic substantia negotiato-  
 rum domini vadunt et veniunt iter-  
 emptione et venditione mi-  
 nuuntur: et in nouissimis nihil il-  
 lis remanet nisi solum peritum.  
 Ergo ostende nobis quis est  
 negotiator. Des enim homines  
 negotiatores videntur. Sicut qui  
 autem comparat boues ut preciosius  
 vendat.

Et qui operatur lignum comparat  
 illud ut vestigia vendat: et  
 lectionari comparat linteami-  
 na ut vendat: et fenerator  
 mutuat pecunias ut tollat  
 usuras. Et quod antiqui uideri  
 et apostoli artificia laudauerunt.  
 Quia magis sunt sine per-  
 stant et paulus fuit sutor ta-  
 bernaculorum: et ipse mandata  
 dicitur. Inuenit et nostris operibus  
 bonis peresse. Et apostoli quidem  
 sicut legitur piscatores fue-  
 runt. Ego ostenda qui non est  
 negotiator: ut qui secundum  
 regulam ipsam non fuerit: itelli-  
 gis omnes negotiatores esse.  
 Id est quicquid rem comparat  
 non ut ipse rem integram et  
 immutata vendat: sed ut opus  
 faciat ex ea. Ille non est nego-  
 tiator: quia materia operandi  
 sibi comparat unum faciat opus.  
 Ille non rem ipsam vendit: sed  
 magis artificium suum. Id est qui  
 rem vendit cuius estimatio non  
 est in ea ipsa re: sed in artifi-  
 cio operis: illa non est mercatio.  
 Virputa faber comparat ferrum.  
 facit ferramentum: sed ferrame-  
 tum illud non tamen valet quantum  
 habet de ferro: sed secundum opus  
 ferramenti apparet. Qui autem  
 comparat rem ut ipsa illa integram  
 et immutata dando lucratur:  
 ille est mercator: qui de templo



di ciat. **U**n sup oēs merca-  
 tores plus maledictus est usuri-  
 uis. **S**i em̄ qui rem cōpa-  
 tā vedit, mercator est et male-  
 dāus. **P**ro magis maledāus  
 erit q̄ nō cōpata pecuniā,  
 sed a deo donata sibi, dat ad  
 usum. **S**ed q̄ mercator  
 dat rem, ut tā nō illā repe-  
 tat? iste aut postq̄ fenemue-  
 rit et sua iterū repetit, et  
 aliena tollit cū suis. **A**d huc  
 dicit aliq̄s. **Q**ui agrū locat  
 ut agrariam accipiat, aut  
 domū ut possessiones acci-  
 piat? nō est filius qui pecuni-  
 am suā dat ad usurā. **A**bsit.  
**P**rimū quidē, qm̄ pecuniā nō  
 ad aliquē usū disposita est:  
 sed ad p̄cū emēdi vel ven-  
 dendi. **S**ed qm̄ qui agrū  
 habet aut em̄: et fructū ac-  
 cipit ex eo. **S**iliter et qui do-  
 mū habet: usū māstois ca-  
 pit ex ea. **I**deo qui locat agrū  
 vel domū, usū suū dare vi-  
 detur et pecuniā accipit: et q̄  
 dammō q̄ committitur videtur  
 lucrū cū lucrō? pecuniā  
 aut si in sacculo reposita te-  
 neas apud te: nullū usū  
 capis ex ea. **T**ercio, ager  
 ul' domū utendo veterescit:  
 pecuniā aut cū fuerit mu-  
 tuata nec minuitur, nec ve-  
 terescit. **E**t mēsas nūmū-  
 latorū subuertit. **P**ecuniā

spūaliter hoīes intelligunt?  
 q̄a sicut nūmū habet charac-  
 ter cesaris: sic homo habet  
 didragma dei. **E**t quēadmo-  
 dū solidus q̄ nō habet cha-  
 racter cesaris reprobus est:  
 ita et hō qui nō ostendit in  
 se ymaginē dei reprobus est  
 mat. **U**n ysaias dicebat ad  
 iherlm. **P**ecuniā tua reproba:  
 cupones tui miscent vino  
 aquā. **I**deo ergo mēsas  
 nūmulariorū evertit? signū  
 q̄a in tēplo dei nō debet ee  
 nūmi nisi spūales, id est qui  
 dei ymaginē habent: et nō  
 illi nūmi, id est nō illi hoīes,  
 qui tēni ymaginē portant,  
 id est dyaboli. **N**ā sicut homo  
 bonū in se ymaginē dei ostē-  
 dit: sic et hō malū ymagi-  
 nē dyaboli habet. **A**ut cer-  
 te mēsas spūaliter dicit sc̄p-  
 turas: nūmulariorū id est sac-  
 dotū. **V**ere em̄ sacerdotū il-  
 larū scripture eūse sūt: et tā-  
 nemo eorū pascat in eis, suc-  
 cedente nouo testamēto p̄ori.  
**C**athedras vedencū colūbas  
 evertit. **L**oquēs et si nō ser-  
 mone: tū ipō facto. **Q**uid  
 faciūt in tēplo mlte colūbe  
 venales? ex quo una colūba  
 ḡtuita descendit in tēplū cor-  
 poris mei. **N**ō em̄ in sacrificio  
 colūbarū postmodū placitū  
 est deo tēplū: sed in spū



scō. **D**ixi em̄ p̄ p̄pham. Non  
 accipia de domo tua vitulos.  
 neq; de gregib; tuis hircos?  
 qm̄ mee sūt oēs fere siluar:  
 iumēta ī motib; et boues.  
**C**ognoui oīa volatilia celi.  
**I**mmola deo sacrificiū laudis?  
 qā nō hostias volo sed corda:  
 nō sacrificia. s; fidem. **I**te dixi  
 vobis p̄ eūdem p̄pham. **A**ffer  
 te dño gloriā et honore. **E**t  
 si vere vultis ī tēplo ei; con  
 sistē: tollite hostias et introi  
 te ī atria ei;. **T**ollite taurus  
 de tēplo? quia vn; taur; ē  
 offerendus p̄ gregē vnūso:  
 de quo iacob dicebat accusas  
 leuitas. id ē sacerdotes qui ī  
 ira sua occiderūt hoīes. et ī  
 furore suo subneruauerūt tau  
 rū. **T**ollite oues de tēplo: qm̄  
 vn; agn; occidet. **Q**m̄ ergo  
 p̄ p̄phas amonuerat eos ut  
 hostias de tēplo tollerēt aīa  
 lū? et corda sua cōtribulata  
 et humiliata offererēt: illi aut  
 nō obaudierūt? iuste aut tā  
 q̄ iustus sup̄ iobā vox p̄p̄a  
 eos v̄tute expellit: oñdens  
 p̄ hoc qm̄ ip̄e ē qui tūc p̄  
 p̄phas amonuerat eos de hos  
 tiis expellendis. **S**criptū ē  
 em̄. **D**om; mea: dom; orōis  
 vocabit. **V**os aut: fecistis  
 eā spelūcam latronū. **Q**m̄  
 hec lucā taliū sacrificiorū:  
 fecerūt domū orōis spelūcā  
 latronū. **E**t accesserūt ad eū

ceni et claudi ī tēplū ut sa  
 naret eos: et sanauit eos.  
**U**t q̄ illi v̄bis clamabant:  
 ip̄e factis oñderet q̄i testis  
 vocis eorū illoz. **S**anauit  
 eos? ut eci videntes. ce  
 eos aspicientes. videret et  
 ip̄i: et istoz illūciō corpo  
 ralis. fieret illis spūalis lu  
 cerna cordis. **C**urrunt et clau  
 dos: ut claudicantes ī fide  
 curreret ad xpm̄? ut melio  
 res pedes illi accipiat viden  
 tes: q̄ isti accipientes. **V**ide  
 tes aut p̄ncipes sacerdotū  
 et scribe mirabilia q̄ fecit?  
 et pueros clamantes ī tēplo  
 et dicentes osana filio dauid:  
 ī dignati sūt et dixerūt. **A**n  
 dis quid ip̄i dicūt? **Q**uib;  
 ip̄e r̄ndit. **E**t vos videtis  
 quid ego facio. **I**llos loque  
 tes attenditis: me faciente  
 nō cōsideratis. **E**go em̄ fr̄s  
 īterptor illoz voces. **Q**uē  
 admodū colūpna ī domo.  
 si p̄terit r̄m. accepto pondē  
 ampli; cōfirmat? si autē  
 modice obliqua fuerit. accep  
 to pondē nō solū nō confu  
 mat sed ampli; vadit ad  
 latus: sic et cor hoīs si r̄m  
 fuerit vidēs opa alicui; viri  
 iusti aut audies. eo ampli;  
 cōfirmat. **S**i aut p̄uersū  
 fuerit: vidēs opa alicui; vi  
 ri iusti aut audies. nō solū



no confirmat. sed magis ad  
 iudicia exercitat. et magis p  
 uerit. Hoc mo et sacerdotes  
 videntes sanitates egrotan.  
 audientes voces pueror. no  
 solu no crediderunt i xpo: sed  
 magis exercitati sut contra  
 eu dicentes. Audis quid isti  
 dicunt. **U**na uos audietis  
 q dicit. **H**ec em sanitates  
 egrotan. **D**e uos uocib. da  
 maciu testimoniu dat: quia  
 uenit sut que dicit. **I**te uoces  
 clamacu de sanitatib. egro  
 toru testimonia reddunt: quia  
 magna sut q fut. **S**i sanita  
 tes egrotor metunt de xpo:  
 interrogate clamacu uoces.  
**S**i uoces clamoris metuntur:  
 interrogate egrotan sanita  
 tes. **E**t ut quid q reu argui  
 tis? que tanti testes defendunt?  
**S**i iuste clamat. consentite cla  
 matib. et credite xpo. **S**i aut  
 iuste dicentes. **E**t ut q xpm  
 culpatis. **Q**uid em culpatis  
 crispis? si intelligit isti quid  
 dicit. **I**hus aut dicit eis.  
**U**tiq. **N**uq legistis? et ore  
 infantu et lactentiu pfecti  
 laude. **T**amq si dicit. **E**to.  
 q culpa mea e quia isti cla  
 mat. **N**uq mea culpa e. qa  
 ante tot milia anoz hoc fu  
 turu ppha pdixit. **S**i recorda  
 mur quid supius dixit. tur  
 ba aut q precedebat et que

sequebantur clamabat. intelligi  
 m. qa infantis dicebant. no  
 etate. s. simplicitate cordis.  
**I**nfirmos a lactetes: nec intel  
 lige aliquem. nec laudare pnt.  
**L**actetes aut dicebant. qm  
 q lactis suauitate. ita mirabi  
 liu delatone exercitati clamabat:  
 sicut scriptu e. **S**i exaltavi  
 anaz mea: sicut ablactatus  
 sup mte sua. **I**ac em dicitur  
 opus uirtutuloz. panis aut  
 doctrina pfecta iusticie. sicut  
 ait aplos. **E**t ubi meu et p  
 dicatio mea no i p suasionem  
 ubi: sed i ostensione spūs et  
 uirtutis. **I**te post modicu sic  
 dicit. **E**t ego no potui uobis  
 loqui qm spūalib. sed qm car  
 nalib. qm paruulis i xpo lac  
 uobis potui dedi. no est. **O**is  
 pma i ductio fidei. id e doctrina  
 simplex lac dicit: qm sicut  
 lac sine labore. et sine opere  
 dentiu maducat. et maduca  
 te suauitate sua delat. sic  
 mirabilia nullu labore uiden  
 tib. ponit: sed uidentes ami  
 uatone delat. et ad fide mol  
 liter uitant. **P**anis aute e  
 pfectonis doctrina iusticie. qua  
 accipe no pnt nisi exercitati se  
 sus circa res spūales: qm qui  
 audit nate habet intra se tunc  
 tatib. quibusda discute. et  
 meditari qm quibusda dentib.  
 spūalib. molere. **U**nde et lex  
 ruminatia aialia uoluit ee  
 munda. **I**lla em est doctrine



nō solū carnalit<sup>r</sup> suavis ē :  
 q̄ntū spūaliter utilis est ad  
 salutē. Sicut em̄ īfanti si de-  
 deris frugmētū panis qm̄  
 angustis habet fauces effo-  
 catur magis qm̄ nutriatur :  
 sic et hōi īfecto ī fide et  
 p̄uēō ī sensib<sup>9</sup> si altiora misce-  
 ria sapie volueris dicē: angus-  
 tā habens fidē et sensū : ma-  
 gis scandalizat<sup>r</sup> qm̄ edificat<sup>r</sup>.  
 Et quēadmodū viro p̄fecto  
 si dederis lac fauces quidē ei<sup>9</sup>  
 delectat : mēbra autē eius nō  
 cōfortat : de pane autē scriptū  
 ē nō de lacte q̄a confirmat  
 cor : si autē pane māducat nō  
 tm̄ fauces ei<sup>9</sup> delectat q̄ntū  
 p̄stat ei v̄ritē ! sic et viro per-  
 fecto in fide et maturo sensib<sup>9</sup>  
 si miracula oñderis. Delectatur  
 quidē aspect<sup>9</sup> : nichil autē p̄-  
 fiat ei ad edificatiōne sens<sup>9</sup>.  
 aut noticiā veritatis. Si autē  
 v̄bū sapie expositis ei : et in-  
 cione delectatur : et edificatur  
 ī fide. Et relictis illis abiit  
 foras extra ciuitate ī betha-  
 niā : et mansit ibi. Ut recede-  
 do cōpesceret : quos respōde-  
 do nō pōhuit. Quia malicia  
 nō docet<sup>r</sup> sermonib<sup>9</sup> : sed exa-  
 tat<sup>r</sup>. Malū em̄ hōiem melius  
 locū dādo potes vince : qm̄  
 r̄ndendo. Nā si cōtenderis ir-  
 racionabile macione placare !  
 et illū nō placas : et temp<sup>9</sup>  
 subāns. Et remāsit ibi. Noluit

in iherusalem manere de qua iam  
 voluntate recesserat ! que in  
 morte dñi sui iam man<sup>9</sup> arma-  
 tas tenebat : se magis dēci-  
 sum q̄ dñm. Et mansit  
 apud lazariū et sorores ei<sup>9</sup> :  
 ut illic requiesceret corpali-  
 ter : ubi et spūaliter ep̄ansabat.  
 Nā s̄cōz viroz ē. nō ibi que-  
 rē mansione ubi clariorēs s̄-  
 viri : sed ubi fideliores ! nec  
 gaudet ubi epule large sūt :  
 sed ubi sc̄itas floret. **Ome.**

**M**ane autē lu. xxxvii.  
 reuertens in ciuitatem:

esuriit. Nō q̄ hō abū : sed  
 q̄ deus salutē hūanā ! non  
 quasi idigēs q̄rit m̄z iusti-  
 cia : s̄ q̄ misericors desiderās  
 n̄z salutē. Si autē q̄ hō  
 esuriss̄ cibū ! nūqm̄ mane  
 esurisset : sed id adhuc ma-  
 ne esuriit. q̄a semp̄ esurit  
 q̄ iusticiā esurit. aut aliorū  
 salutē. Merito ergo venies  
 ad gētē iudeā mane xpc̄  
 esuriebat : cui p̄ tot milia  
 ānoz nullū iusticie sue dede-  
 rat cibū. Mane autē id ē ī-  
 ciū duodecime hore : de qua  
 sup̄ locuti sum<sup>9</sup>. Vides ergo  
 q̄a mutatiōes iste sc̄i huius  
 hore dicūt<sup>r</sup> et dies<sup>r</sup> et consi-  
 derās p̄ singula sc̄la q̄ ma-  
 ne iuenies fieri et vespere.  
 Et factū ē mane sup̄ adam  
 qm̄ creauit eū dñs. et dedit  
 ei mādātū iusticie q̄ lucem

no



Deinde magis atq; magis hoim  
 iniquitate crescite. et q̄i nocte  
 veniente iusticia q̄i lux recessit  
 ab eis. Item sem̄ ē alteru  
 mane qm̄ dñs venies ad noe  
 ppter repaone scli ad eu et  
 ad filios ei⁹ posuit iusticie tes  
 tametu q̄i lume. Item cresce  
 te hoim iniquitate q̄i nocte p  
 ualente recessit sol ab eis: id  
 ē dñs ai luce iusticie sue. Item  
 venies rediit tercu mane?  
 eliges abinha et ondens ei  
 q̄i lume aie noticia veritatis:  
 ponens testametu ad eu circu  
 asionis et fidei. Item pualete  
 iniquitate. et q̄i nocte venien  
 te recessit ab eis: qm̄ filij isrl  
 scdm̄ ydola egyptioz vivebat.  
 Numq̄m em̄ afflixisset eos egypti  
 ai: si q̄ntu ad pma facie lux  
 fuisset in eis. Item redies quat  
 to mane apparuit moysi: et  
 eduas isrl de egypto. luce legis  
 ondit eis. Item crescente iniqui  
 tate q̄i nocte novissima: ducti  
 sut in captivitate filij isrl. Re  
 uertes iteru dñs rediit qm̄  
 to mane renocas filios isrl  
 de captivitate: restaurans ple  
 be per zorobabel et per ihm  
 filiu iosedech: de aeterno repas  
 lege p esdm̄ ppham. Item cres  
 cente iniquitate q̄i nocte venien  
 te: subtrahit ab eis dñs mise  
 ricordia sua q̄i luce: facti sut  
 iteru sub p̄tate. Sexto aut ma  
 ne reversus ē xpc̄ ad iudeos

et gentes? et dedit eis seipm̄  
 manifestissimu lume: et iam  
 mo sicut videtis crescente xp̄ia  
 nox iniquitate q̄i nocte venien  
 te recedit a nobis: et auferit  
 gratiam suam a nobis: sicut ipse  
 testat̄ dicit. Putas ai veniet  
 filij hois inueniet fidem super  
 terra: Septimu aut lumen  
 daturus e nobis: ai veniet  
 reddere singulis scdm̄ opera  
 eoz. Et quocenscuq; peccata  
 hoim pualecia excludunt a  
 se misericordiam dei: illud temp⁹ nox  
 dicit. Quocenscuq; aut misericordiam  
 dei pualens no aspiciat misericordiam  
 patris. sed visitans hoies i bono:  
 dies dicit visitacio ei⁹. Et  
 scias aut de nocte q̄i sit ante  
 xpi aduentu p̄ore: dicit ppha.  
 Ad vespertu demorabitur fle  
 tus: et ad matutinu leticia.  
 De nocte aut consumaciois fu  
 ture: ipse dñs dicit. Cu sero  
 factu fuiss vocauit oparios:  
 et reddidit eis mercedem. Er  
 go ipos sex dies et noctes la  
 borauit dicit. vades a nobis  
 et reitens ad nos. Vades p  
 p̄tate nra. et redies ppter misericordiam  
 sua. Cu aut fuiss septimu  
 sem̄ mane. tunc requiescat in  
 septimo die: qa postmodu ho  
 bus sine successione patroꝝ lux  
 iusticie ē p̄m̄issima: et semp  
 sol xpc̄ erit nobiscu. Dicente  
 aplo. Rapiem̄ i nubib⁹ obuia  
 xpo in aera: et sic semp cu  
 dno erim⁹. Ideo ergo mane



reates esurit. **Ad** mysterium  
 intelligit ex tpe resurrectois  
 ei: qm relicta e synagoga  
 et suscepta e ead. **Et** videt  
 fia arbore vna seois via et  
 venit ad ea: et nichil inuit  
 in ea nisi folia tm. **Arbor** fia  
 synagoga e. **Pa** synagoga  
 p multitudinē mltoꝝ qm  
 sub vno cortice habitacū dca  
 e: qm mltoꝝ homi fidelū ha  
 bitacū i vna dano sicut scrip  
 tu e. **Deus** q habitare facit  
 unanimes i domo. **Deniq;** vi  
 de ipa folia fia: qm scdm sili  
 tudinē man? forta sūt. **Folia**  
 aut viriditatis. sūt spes tm  
 mō sitatis in hoie: aut sine  
 fructu opu vba religiosa. **Et**  
 aiq; homo religiosus. id e ar  
 bor rōnabilis pfitetur se ee  
 dei. et iusticiā nō opat? arbor  
 e tm mō folia sine fructu por  
 tas: qles sum? nos. de quib?  
 pphetavit aphus. **Erūt** in no  
 vissimis dieb? hoies seipos  
 amātes? cupidi pecūiaz. elati.  
 supbi. parētib? nō obedientes.  
 voluptatib? sue amatores ma  
 gis q; dei: spem qdem pietatis  
 habetes. vtrū aut ei? abne  
 gantes? quos in fine maledic  
 tur? e dñs: ut nūq; ex illis  
 fructy nascat. sicut maledixit  
 iudeis et auerit. **Seois** via  
 aut: e iuxta mūdū. **Deo** nūl  
 lu i iudeis fructū xpc potuit  
 iuenire: qa iuxta mūdū viue

tes erāt. id e scdm mūdū.  
**Mūdus** em via e cois per  
 qua oēs transeunt qui nas  
 cūtur: sicut expositum? i pa  
 mbola seminatis. **Quicūq;**  
 ergo hō fidelis. id e arbor  
 racionabilis iuxta mūdū  
 vixerit: nūq; pōt in se ius  
 ticiæ fructū tenere. **Vñ** dice  
 bat paul? ad thimotheū.  
**Remo** militis deo ipicat se  
 negocijs secularib?: ut ei  
 placeat cui se probavit. **Ut**  
 q nō pōt fructus suos tenere.  
**Transeuntes** et retūseuntes  
 demones ul ministri ipius  
 p via. id e vagantes p mūdū  
 sūi: excutiūt eos. **Sicut** em  
 racionabilis tra que seois  
 via posita e. semp coailcat?  
 et dura e. et semina doctrine  
 in sulcos sensus sui nō recipit.  
 sed volatiles spūs rapiūt ea?  
 sic et oīs arbor racionabilis  
 iuxta via posita nūq; pōt ee  
 fructifera: id e hō scdm mū  
 dū viues nūq; pōt euadere  
 a pctō ut sit iustus. **Frequēt**  
 em trāseuntes spūs ipas ge  
 mas iusticiæ excutiūt de ra  
 mis ei? mōq; apeuant? in  
 floribus? iterdū aut ipsos  
 flores iā apertos excutiūt:  
 iterdū ead ipa poma forma  
 ta deponūt. **Rami** em sūt  
 aie sensus ipi? de quibus  
 oīa bona pcedūt. **Seme** at  
 sūt bone cogitacōes. coheren



tes in sensib⁹: apti aut flo-  
res sūt bone volūtates. Sicut  
enī ex gemis flores pcedūt:  
ita de bonis cogitacōib⁹ nascit⁹  
bona volūtās. Sicut enī flores  
pcedere nō pnt nisi sūt gemā:  
sic bona volūtās procedē nō  
pnt. n̄ pcessent in hōie cogi-  
tatio bona. **B**ona enī cogita-  
tes: accipim⁹ desiderare que  
bona sūt. **N**ā volūtates ho-  
ne sic suaves sūt apud deū:  
quēndmodū odoriferi flores.  
**V**n salomon dicebat. **F**ili ser-  
ua te a cogitationib⁹ que sūt  
sine intellectu. **P**oma aut sūt  
opa pfecte iusticie. Sicut enī  
ex flore poma formāt⁹: ita  
ex bonis volūtātib⁹ opa pfrā  
nascitur. Sicut aut am po-  
ma flos pcedit: ita am op⁹  
bonū. bona volūtās. **O**is itaq⁹  
homo qui nā nō cogitat aliqñ  
q̄ bona sūt: ipas gemas ius-  
ticie de ramis. id ē de sensib⁹  
ei⁹. transentes demones ex-  
trahent. **Q**ui aut cogitat q̄  
dam bona. et pponit ī corde  
suo facē q̄ bonū ē: puta aut  
elemosinas facē. aut ieiunāc.  
aut cōtines eē? et itez cōcu-  
pia scli victus. et ex quacūq⁹  
occasione mutauit volūta-  
tē suā: de illi⁹ sensu iā aptos  
flores demones extrahent.  
**Q**ui aut cogitauit hō. et ppo-  
suit. et fecit q̄ pposuit: ille  
poma pducit. **E**t si iterū  
peccauit. et ppter peccā sequē-

cia iusticie opa poma pduxit:  
illi⁹ sensib⁹ iā pfrā poma de-  
mones extrahent. Sicut dif-  
ficile ē arbore iuxta viā po-  
sita. fructus suos usq⁹ ad matu-  
ritate seruare? sic difficile  
ē virū fidelem iuxta istū mū-  
dū viuere. id ē in actib⁹ ei⁹:  
iusticiā imaculatā usq⁹ ad fi-  
ne terre. **R**ecede de viā et plā-  
tate ī loca secreta: ut nec mū-  
dus teū. aliq⁹ habeat cōe-  
nec tu cū mūdo. **E**t ait illi.  
**N**ūq⁹ ex te fructus nascit⁹ in  
sempiternū. **N**ō qā maledire  
ut arbore iō fructus nō dedit?  
sed qā nō dabat iō maledixit  
ei: ut nec folia ipa pferret.  
**I**d ē nō iō iudei pduxerūt ius-  
ticiā qā eos deus dereliquit? sed  
iō dereliquit eos qā iusticiam  
nō afferebat: ut nec ipa spe-  
cies pietatis eet in eis aut ser-  
mo. **E**t vere sicut mel⁹ ē ut  
nec sit arbor. q̄ ut sit quidē  
et scdm gen⁹ sūm fructus non  
afferat? sic mel⁹ ē ut nec  
sit aliq⁹ in religione posit⁹:  
q̄ ut sit quidē. et cōsuetudine  
nō habeat scdm deū. **Q**ui enī  
tuus nō ē: si tibi nō obaudit  
nō doles. **D**e illo aut q̄nter  
doles qui tuus ē et cōtēpnit  
te: et alijs seruit. **S**ic de⁹ nō  
tm de alieno et apte dyabo-  
lo seruiente nascit⁹: quātū  
de suo. dyaboli faciente volū-  
tate. **I**deo in fine scli. ipē deus  
mittet opacoem <sup>errōis</sup> in tales: sicut



cotidie fieri videmus ut credat  
 medaio q̄ nō crediderit veritati:  
 sed cōsenserit uiquitati ut in  
 dicitur oēs. **Nō** em̄ vult ut  
 videant<sup>r</sup> ip̄ius eē: qui v̄ nō  
 sūt ei<sup>9</sup>. **Vxor** mēt̄r melius  
 ē ut nec sit viri sui: q̄ ut visa  
 vita illius. male ambulando  
 eritet eū in zelo. **Et arefca**  
 ē cōtinuo ficialnea. **Et** viden  
 tes discipuli mirati sūt: dice  
 tes. **Quo** continuo auit ficial  
 nea. **Quati** sūt: q̄ sermo ei<sup>9</sup>  
 q̄ flāma descendit ad iudices  
 ei<sup>9</sup>. **Apl̄i** qui videntes lazari  
 vinctū et putridū. iterū veniē  
 tē ad vitam solo sermone! quid  
 miramini si videtis arborem  
 solo sermone scata. **Qui** em̄  
 p̄t vitam donare: ille p̄t eam  
 vitam auferre. **Qui** em̄ vitam  
 auferre nō p̄t: nec vitam dare  
 p̄t. **Responde** aut̄ ih̄s ait. **Amē**  
**dico** vobis si habueritis fidē  
 et nō hestaueritis. nō solū de  
 ficialnea facietis! sed si monti  
 huic dixeritis tolle te et iacta  
 te in mare: et fiet. **Noti** illi i  
 uisibili. qui arbores nō fructuo  
 sas p̄duxit. ut loca petrosa et  
 aspa. ubi p̄cipicia p̄dencia  
 et carceres nō hoībus ad ha  
 bitūdū apte sed bestijs! ubi nul  
 la ē planities ad requiescēdū  
 in pace: sed ascensionib<sup>9</sup> et des  
 censionib<sup>9</sup> plen<sup>9</sup>. **Quicūq;** in  
 dyabolo stant: alij ascendūt.  
 alij descendūt. **Qui** mons est  
 dict<sup>9</sup> nō p̄ altitudinē dignita

tis sicut angeli s̄: sed p̄ infla  
 cione supbie! nō p̄ firmitatē  
 v̄tutis: sed p̄ i mobilē et m  
 corrigibilē maliciā suā. **Tolle**  
 te de medio scāru! ubi fides.  
 ubi planities pacis. ubi caritas.  
 ubi spaciosi fontes doctorū. ubi  
 prati florea ore gratiarū.  
 ubi volucres s̄ assidue vernā  
 tes canticis delāntes. **Et** mit  
 te te in mare. id ē in isto mūdo  
 ubi aque sūt false et nō p̄ce  
 dentes ad usū: id ē p̄li i qui  
 nō p̄ficientes ad gl̄ā dei! in  
 que oīa dulcia flumina sp̄na  
 lū ḡarū auerūt: et falsitate  
 eoz mutare nō p̄nt. **Sed** ma  
 gis illoz falsitas corrūpit in  
 se dulcedine viuēan fluminū  
 in hui<sup>9</sup> mare mūdi. ubi semper  
 dnant<sup>r</sup> potestas. et diūforūm  
 sp̄ni p̄uolosa certamina. **Sicut**  
 em̄ assidua ē in mari tepestas!  
 sic in isto mūdo p̄secutio sathā  
 ne: ubi nūq̄ tranquillitas. sed  
 ascendētib<sup>9</sup> v̄ndis. id ē tēptaco  
 nib<sup>9</sup> ip̄ellentib<sup>9</sup> et ip̄ulsib<sup>9</sup>. iui  
 cē se p̄ciūt aque. et mūicē  
 se frangūt et cōfringūt: iui  
 cē se cōfringētes quēdā irra  
 tionabile sonū dant. **Sic** se  
 ip̄as hoīes occasionib<sup>9</sup> huius  
 mūdi. ex ip̄o mūdo nascentib<sup>9</sup>  
 q̄ iudis iuicē se comedūt et  
 ip̄ugnāt: et ex se q̄ insanas  
 pelagi voces dimittūt. **Vnde**  
 dicebat apl̄us. **Om̄is** clamor  
 et ira tollat<sup>r</sup> a vobis. **Mitte**  
 te in mare! **Ubi** san<sup>9</sup> cōfusus  
 ubi iōstancia eterna. ubi i fati



gabilis cōtencio vborū ubi timor  
 ⁊ et semp mortis luit ymago.  
**Et omne q̄ pecceritis i orōne**  
**ardentes accipietis.** **Quoniam**  
 quidē fidei deus donat: tamē  
 hoīes eā nutrit et faciunt  
 forte: fides autē facit abstine  
 cā reū malaz. et opus bona  
 cū. **Quātomagis te abstineas**  
 a malo et scito fructus bonū:  
 tanto ampli⁹ fidē tuā fortem  
 facis. **Quāto autē min⁹ absti**  
 nucis a malo. et negligenci⁹  
 feceris bonū: tātomagis fidē  
 ifirmā habes. **Et tū veniss**  
**in tēplū: accesserūt ad eū p̄n**  
**āpes sacerdotū et seniores po**  
**puli dicētes.** **In qua potestate**  
**hoc facis? et quis tibi dedit**  
**hāc potestem?** **Quoniam autē unū**  
 diē viderāt sacerdotes ep̄m  
 cū magna glā int̄uentem i  
 tēplū: ita ut pl̄s vndiq; voce  
 angelica clamaret. **Osanna**  
**filio dauid.** **Qui ingrediebatur**  
 ut homo: laudabat⁹ ut deus.  
**Qui celabat⁹ in carne: demo**  
 strabat⁹ in voce. **Quē malicia**  
 sacerdotū q̄i hoīem blasphe  
 mabat: hūc in nocēcia puuloz  
 q̄i deū exaltabat. **Quāto autē**  
 ille glorificabat⁹: tū sacerdotēs  
 invidia torquebat⁹: et illius ho  
 nor. illis fiebat in tormentū.  
**Sicut enī ē res q̄i boni i sua**  
 virtute laudant⁹: mali autē i  
 sua invidia cruciant⁹. **Itaq; nō**  
 sifferentes i pectore suo invidie

stimulantis ardore: pr̄cipiant i  
 voce. **In qua potestate hec facis?**  
**O invidia q̄ sibi semp ē inimica.**  
**Nā qui invidet. sibi q̄dem igno**  
 minā facit: illi autē cui invidet  
 glām parat. **Ip̄e vituperabilis**  
 inuenit de sua invidia: ille autē  
 laudabilis de sua v̄tute. **Ergo**  
 invidia sibi soli nocēda ē. **Alte**  
 rū autē nō solū nō quāt: sed  
 adhuc magis cōmēdat. **Vene**  
 rūt ergo ad eū q̄i ad peccatē  
 in tēplo? et dū nō inueniūt cul  
 pā: acriminat⁹ b̄nificiū dicētes.  
**In qua potestate facis hec?** **Cor**  
 pus sanū aliquociēs patit⁹  
 et nō facile vulneratur: corp⁹  
 autē debile qd ab intus tacitā  
 habet lesiōē etiā si modice  
 tactū fuerit. acius dissipatur.  
**Sic aīal liberū et integū nō**  
 facile offendit⁹: aīal vero in  
 dia vulneratū. nō solū causa  
 v̄dana. sed etiā lenis occasio  
 creatat in dolore. **Sic et sacer**  
 dotes iudei invidentes ep̄o dū  
 iūstas causas accusandi nō i  
 ueniūt circa eū: etiā de bono  
 ei⁹ turbant⁹ dicētes. **In qua po**  
 testate facis hec? **Cogitabat**  
 in dolore apud se. **Nos sum⁹**  
 colūpne tēpli? et ecce sup illū  
 recubūt tota ecclā. et nos inue  
 ti sum⁹ sine tā erecti: qā mis  
 teriū pdidim⁹. et nomen va  
 cūū possidem⁹. **Nos sum⁹**  
 tacēciū scripturazū q̄i lingua  
 visibilis? et ecce ille resonat  
 i medio tēpli: et nos cōtēpti



trauim? q̄i cythara dissipata:  
 Nos sum? patres p̄li? et ille  
 cotidie quāt filios: nos aut  
 steriles sum? iuenti. Ideo non  
 ferētes dicebat. In qua p̄tate  
 facis hec. Dicēdo q̄s t̄ dedit  
hāc p̄tatem: oñdūt illi quas  
dā eē p̄sonas q̄ dant hoīb?  
p̄tatem siue corpale. siue sp̄ua  
lem. Tantq̄ si ita diceret. De  
sacerdotali familia genitus  
nō eē. senatus tibi hoc non  
cōcessit: cesar nō donauit.  
Si aut reddidisset q̄ oīs po  
restas ex deo t̄. nūq̄ iterro  
gasset q̄s tibi dedit hanc po  
restatē? scientes q̄a omē datū  
p̄fctm̄ desursū ē descendens a  
p̄tē luminū: et q̄a nemo p̄t  
accipe aliq̄ nisi datū fuerit  
ei de celo. Om̄is hō scdm̄ se  
estimat altē? nec p̄t ip̄e me  
lius sentire de alio. q̄ in se sen  
scit de se. Sic fornicarius  
nemine estimat castū: item  
castus nō facile de fornicario  
suspicit. Sup̄bus nemine  
putat hūilem: hūilis nemine  
credit eē sup̄bū. Sic qui nō  
ē ex deo sacerdos: nulli? sac  
dotū putat ex deo. Unde aut  
putas fieri ut iuicē se sacerdo  
tes cōtēpnāt et p̄sequant?  
n̄ q̄a per ambitionē f̄i sac  
dores. oēs tales existimant  
q̄les sūt et ip̄i. Sacerdos aut  
qui ē scdm̄ d̄m̄. om̄ez sacerdo  
tē timet offendē? quia oēs  
ex deo fieri arbitant? q̄uis

ex hoīb? sic f̄ais. Sic em̄ da  
uid q̄uis manifestū sciret saul  
nō eē regē scdm̄ d̄m̄: t̄n̄ f̄ieq̄t  
sibi traditū nolebat occidē. di  
cens. Nō uicā manū meā i  
unctū d̄m̄. Ite paul? cū male  
diriss̄ sacerdotē ananiā. et au  
disset qm̄ erat sacerdos: peni  
tētia ducts̄ m̄dit. Resaebam  
fr̄es q̄a p̄ncps erat sacerdotū  
Aut certe scientes sacerdotes  
qm̄ m̄li quidē faciūt signa  
nō ex p̄tate dei. sed ex p̄tate  
cōtaria. sicut i m̄l̄is exposu  
m? loas: ideo blasphemates  
iterrogabat. In qua p̄tate h̄  
facis? in sp̄u dei. an i sp̄u beel  
zebub? Sicut alibi blasphema  
tes dicebat deo. Hic nō eiat  
demonia. n̄ i beelzebub p̄nci  
pe demonior. Respondez autē  
ih̄us dixit. Interrogabo uos  
unū v̄bū. Quod si dixeritis  
m̄: et ego uobis dico in qua  
p̄tate hec facio. Baptisma io  
hānis v̄n̄ erat? de celo. an ex  
hoīb? Saens d̄ns̄ t̄conuer  
abile eoz maliciā. p̄posuit  
eis quēstionē undiq̄ cathena  
tā? nō ut uidentes audiant.  
sed ut ip̄editi nō iterrogent:  
q̄a p̄ceperat. nolite sc̄m̄ dare  
canib? et nō dicebat ut t̄is  
grederet̄ p̄ceptū qd̄ ip̄e ip̄o  
suit. Dem̄de etiā si dirisset.  
nihil p̄ficeret: q̄a nō p̄t sen  
tire que lucis sūt tenebrosa  
uoluntas. Quid prodest si reco  
aliquā pulchritudinē mōstrus.





Scitis aut spiritualis: est malicia  
 cordis. Sicut aut ceas non potest  
 aspicere in splendore luminis: sic  
 non potest intelligere homo malignis  
 miseria pietatis. Sicut enim  
 aut venator bestia comprehen-  
 dere vult: cum viderit ex vna  
 parte illius papite loca. et alte-  
 ra parte erigit vicia: ut ex qua  
 cumque parte eritibit. a in vicia i-  
 cadat. a in papitum cadat: sic  
 et dominus illis simplici interroga-  
 tione laqueum posuit. ut si qui-  
 de de celo diceret: in laqueum re-  
 phensionis taderent. Diceret  
 enim eis. Quare ergo non cre-  
 ditis in. Si aut de tra dice-  
 ret: qui in papitum sicut in peri-  
 culum mortis taureret apud  
 populum ut lapidaret. Interroga-  
 re enim oportet docere: tempta-  
 tem aut quocumque modo retunde.  
 et obiectio illius astucia ra-  
 tionabili passione confundere:  
 et non veritate ei misterij pub-  
 licare. Sic enim alibi dominus dya-  
 bolo cum pulisset aduersus eu  
 exemplum scripture quam non in-  
 telligerat dicebat. Scriptum est  
 enim. Angelis suis mandauit  
 de te. et in manibus tollet te.  
 ne forte offendas ad lapidem  
 pedem tuum. Non ei dixit. non sic  
 intelligit scriptura illa. sed sic  
 dimisit eum in ignorancia. Et alte-  
 ra eum manifestiori confundit ex-  
 emplo: ut et audacia eius con-  
 funderet: et prophetica misteria  
 non reuelaret. Et responderes

dixerunt illi. Nescimus. Et ipse  
 ait eis. Nec ego vobis dico:  
in qua potestate hec facio. Non  
 dixit. nec ego scio. Quos sci-  
tis ut homines: et denegatis ut  
mali. Ego aut scio ut deus:  
 et non dico quasi iustus indignis.  
Non medicina si non habet que  
describat: ipsa sibi incidunt. Sic  
 et veritas si non inuenit que sal-  
 uet: ipsa se sibi conseruat in ma-  
 culata. Quid aut vobis videt.  
Quos vos proponit et cum. ipos  
et iudices petit: ut nullo me-  
reant absolui. qui seipos condep-  
nant. Magna est fiducia iusticie  
 ubi cum aduersario committitur:  
 ibi reddere veritatis certum non  
 timet. In pabolis figurat perso-  
 nas eorum: ut quod non intelligunt  
 ipsi aduersus se sententiam dicent.  
 Sic aliquando cum dauid incidisset  
 in peccato. qui in stupore aliquem  
 sopnii vigilante nata: non quod  
 nis peccauerat tamen adhuc dauid  
 erat scissimus: itaque a nathan  
 pabolaz vobis comprehensus co-  
 git. ut ipse aduersus se iudicium  
 mortis proferret. Et arriuen-  
 tio quidem tunc talis: sed arriue-  
 tionis certus non non talis. Ille enim  
 comprehensus ad penam fletus  
 est: ipsi aut magis ad malicia  
 sunt certati. Nec est proprietatis  
honorum hominum et malorum. Non  
 enim comprehensus in peccato gemiscat  
 quia peccauit: malus aut compre-  
 hensus fremit. non quia peccauit: sed  
 quia comprehensus est in peccato. Putati



domestici aial si aliqui ex  
domu errando fuerit euagatu.  
cu uenerit i maib? dñi sui qñ  
i recordacoe nature sue redac-  
tu cito itez masuesat? aial  
aut siluestre cu fuerit copre-  
hesu aut morsib? appetit: a  
calab? repugnat. Sic et ma-  
lus hd corrupty no solu pniaz  
no agit: sed adhuc adusib?  
corripiente magis inascitit.

**Q**uida. **Omelia. xxxviii.**  
habuit duos filios.  
Quis e ille n dñs? q omis  
hoies auauit pno affectu.  
Qui cu sit natura dñs? tu  
magis uult diligi ut pater:  
q timeri ut dñs. Pterea in  
pncipio madataz legis no  
dixit. timebis dñm deu tuu  
ex toto corde tuo: sed diliges.  
Dilectione em ab hoib? eri-  
gere uult: no dñm s pns. Et  
nos duos filios habuit: unu  
quide geau. alteru iudeoz. Ma-  
ior filius. geau pls erat? mi-  
nor aut iudeoz: qm gentes  
qdem erat ex tpe noe. iudei  
aut ex abinha. Et accedens  
ad pnu dixit. fili uade hodie  
operari in uinea mea. Hodie  
id e in tpe scali hui. Quo  
loau? e filijs suis. No i facie  
ut ho: s in corde ut de. Ho  
em loqtur i aurib? uerbu so-  
nas: sed deus in sensib? sug-  
gerens intellectu. Ad aut sic  
loqtur deus: ipe sigt dicens  
helye. Descende in sareptam?

et illic mado uidne: ut pas-  
cat te. Quo putas madauit  
uidne? No in sermone: sed i  
spu. Hec em legit? facialiter  
ei madaffe. Quis aut no i-  
telligat deu iuisibilit? i corde  
ei? locutu? Qu em uenit ad  
ea helyas illa colligebat as-  
tulas ut sibi quide et filijs  
suis no aut helye abu para-  
ret? sed repente magnanimi-  
tate obulit amoneti: q cu  
extrema despacione pauerat  
Qu em modica habebat  
farina i capsu: sed magnani-  
fide esuriebat. Vidua aut pas-  
cebat? qa in illa teptacoe hor-  
rea qdem defecerat. capsu aut  
exsupabat: ut impleteret q  
fuerat scriptu. Diuites egue-  
runt et esurierunt: iquirentes  
aut dñm no deficient oi bo-  
no. Quid e operari uineam?  
Iusticia face. Uinea em iusti-  
cia dixim? sup. Qu gualit?  
quide in natura omi hoim de-  
plantauit: spaliter aut dedit  
ea in libro iudeis. Cui? diuise  
virtutes: snt diuise species  
iusticiaz. In qua uinea un?  
quisq? sedm uires ppas: aut  
paucas uites opatur a mul-  
tas. Resao aut si tota uinea  
qs hoim qs sufficiat opari.  
Et ille dixit. Nolo. Postea  
aut pnia moty: abiit. Quo  
dixit nolo? In cogitatu. Qui  
em habes intellcu boni et  
mali. relinqt bonu et sequit?



malū? cogitacōibus suis cōf  
 dīm viderē videt quia nolo:  
 idē contra itellctū suū creatū  
 a deo. si enī dixit i corde  
 suo nolo: nō pōt fieri ut aliqñ  
 peccet: dicitē pphā. Dicit iustis  
ut delinquant i semetipō.  
 Genes enī a pñcipio relin  
 quētes dñi. et iusticiā eius.  
 et tñsētes ad ydola et pec  
 cata: i cogitacōibus suis res  
 pōdere vident. Nolunt facē  
iusticiā quā scim⁹ ex nabis  
Et accēdēs ad alterū: dicit  
siliter. At ille respōdēs. ait  
Et dñe. Et nō iust. Judaei  
 enī pphus idē filius minor  
 interrogat⁹ p moysen et per  
 ihm qñ a deo p eos loquēte.  
 sponndit oīa se factū cū  
 quecūq; pceperat de⁹? pos  
 tea aut aulsi mēti sūt deo:  
 sicut de illis dicit pphā. Filij  
alieni mēti sūt nī. Quis  
ex duob⁹ fecit volūtate pa  
tris. At illi rñdēnt. Im⁹.  
 Vides quō iā dixim⁹ supra  
 attracti pabola veritatis.  
 Ipi adūsus se sñctam pñtū  
 vnt: dicētes pōrē filii volū  
 tate patris fecisse idē pphm  
 gēnū. Quia meli⁹ ē nō p  
mittē: q̄ pmittē et mētri.  
 Quoz iudiciū habūdāter  
 cōfirmās addidit et dicit  
Amē dico vobis: q̄ publica  
ni et meretrices pcedēt vos  
i regnū dei. Ac si dicit. Nō

solū pphus gēnū melior ē vob  
 iudeis sicut iudicatis et ipi:  
 s̄ etiā publicani et mētrices.  
 Qui iter vos manifestissē  
 turpissimā pñtēt vīta pce  
 dūt vos i regnū dei? q̄toma  
 gis pphus gēnū. Puto q̄ ex  
 psona oīm viroz peccatorz  
 publicani ponūt. Et ex pso  
 na oīm mulierū peccantiū  
 mētrix: qā q̄uis mltā sūt  
 pccā in viris et mulieribus  
 pter ista? tñ pāpue auaricia  
 i viris habūdāt: fornicatio  
 aut i mulierib⁹. Puta mlter  
q̄uis pōt ēē auara ā superba:  
 tñ nō facile p auariciā aut  
 supbiā peccat. Quos aut aget  
 honores aut auariciā exre  
 at? ā cū quib⁹ cōuersat⁹ ut i  
 supbiā peccet? Quē i quiete  
 sedēt idusa. idēq; facile i pec  
 catū fornicacōis iaurit: mari  
 me qā hoc viciū ex vacanciā  
 et ocio nascit. Nā qui i solli  
citudinib⁹ aīmū habet ocu  
 pati: nō facile fornicacioni  
 opam dat. Nā diffinias amo  
 ris hec ē: aīe vacātis passio.  
 Vir aut. qm i actib⁹ diū sarū  
 vnt ē: assidue i auaricie pec  
 catū iaurit. In fornicacione  
 aut nō facile: nisi forte mltū  
 sit lasciuus. Nā occupacio vi  
riū sollicitudinū: suggestio  
nū voluptates plerūq; exclu  
dit. Vñ pphū ē hoc adolescen  
tiū: nichil agētiū. Nūc expo



uit cum pp̄t quā publicani  
 et meretrices p̄cedūt eos: di-  
 cēs. Venit ad vos iohānes in  
via iusticie: et nō credidistis  
ei. Publicani et meretrices cre-  
diderūt ei. Vos autē vidētes  
nec penitentiā egistis: postea  
credere ei. Ne si dicat. Et si  
nō venisset ad vos iohānes  
ī via iusticie sed tñ baptisimū  
penitē p̄dicass̄: vos q̄i saardo-  
tes prudentes. q̄i iudices non  
psouaz s̄ rerū. debueratis ei  
credere: et si nō q̄i iusto. tñ q̄i  
iusta dicit. Quid em̄ pinet  
ad auditore vita p̄dicatoris.  
Si em̄ male vivit: illius ē  
dāpnū solus. Si autē bene  
docet: om̄i audientī lucrū  
ē. Nūc autē vērī ī via iusticie  
sic manifesta ut cōuersacio  
ei⁹ venerabilis. et angelica  
vita etiā publicanorū et me-  
reticū cōtuleret corda: et p̄-  
cussa pauore flecteret ad cre-  
dendū: et vni corda necteti-  
gūt. Vidētis q̄a iuste publicani  
et meretrices p̄cedūt vos ī reg-  
no dei. Considera autē quō con-  
uersacio bona p̄dicatoris. p̄di-  
catoris p̄stat v̄tute: ut etiā  
īdomabilia domet corda. Et  
ip̄a quide <sup>p̄dicatio</sup> iusta ex se virtute  
duplicē habet. q̄n et p̄dicatio  
iusta ē: et ip̄e qui p̄dicat ius-  
tus. Sic dicit. Vos autē nec  
penitentiā egistis: q̄si publicani  
et meretrices credētes iohāni.

Illi crediderūt q̄ manus ē: isti  
 autē neq̄ penitentiā egērūt quod  
 min⁹ ē. Nūq̄ publicani et  
 meretrices credentes ī xpo. sine  
 penitentiā crediderūt. Nec em̄ pos-  
 sibile erat credē in eū sine pe-  
 nitentiā: q̄ baptisimū penitē p̄-  
 dicabat. Quid ergo vult dice-  
 tale ē. Debueratis quidē vos  
 sacerdotes q̄i iusta scriptura  
 habētes. q̄i ip̄i p̄cessores. an-  
 populares credē iohāni: ut  
 om̄s illi v̄m sequerent̄ exem-  
 pli. Et nō solū hoc nō fecistis?  
 s̄ nec postq̄ vidistis publica-  
 nos et meretrices credentes. nec  
 tūc cōfisi estis aut cōpuncti.  
 q̄a publicani et meretrices  
 crediderūt q̄ credē nō speraba-  
 tur: vos autē in duricia per-  
 mansistis. qui videbami totius  
 iusticie sectatores. Et nec nūc  
 penitentiā egistis ut crederetis?  
 ut ul' illoz exemplū sequere-  
 mini: qui debueratis eē exem-  
 pli. Nūq̄ vos magis sine penitentiā  
 fueratis q̄ illi? ut illis credē-  
 tib⁹ vos nō crederetis in ip̄o.  
 Sed magis cōceptatores dei.  
 magis supbi. et vane glorie  
 amatores et duri: qui nec  
 p̄cedere illos voluistis ī fide.  
 nec sequi. Et vere magna ē  
 cōfusio ē sacerdotū et om̄i de-  
 vicorū: q̄n layci inueniuntur si-  
 deliores aut iustiores. Quō  
 autē nō sit cōfusio eē illos īfe-  
 rores laycos? quos etiā equa-



les eē cōfissio ē. Per hanc ergo  
parabolā eis pphetabat quia  
gētes idem q̄ meliores fuerat  
eligede: que in p̄mis idem cō-  
tinnatā onderūt: postea aut  
obiam exhibuerūt: et iudei  
q̄ deteriores abiciendi: qui i  
p̄mis quidē p̄fessi sūt obiam  
postea aut̄ iūcti sūt cōtinnaces:  
q̄ meli⁹ ē apud deū nō p̄mit-  
te et facē: qm̄ p̄mitte et non  
facē. Tame in figuratōe iudeo-  
rū et gētiū quā repositum:  
m̄ltorū traditiōne tractantes:  
aliq̄ nō videtur eē cōtinnū.  
Si em̄ vere duo filij iudei et  
gentes eēnt itelligende: post-  
quā sacerdotes interrogati res-  
poderūt p̄ncipes priorem fi-  
liū pat̄s voluntate fecisse: con-  
cludēs xp̄c parabolā sic debuit  
dicē. Amen dico vobis: quia  
gētes p̄cedent vob̄ i regno dei.  
Nūc aut̄ dicit q̄ publicani  
et meretrices p̄cedūt vob̄ i reg-  
no dei: q̄ magis populariū  
hōm̄ andit cōditiōne: qm̄  
gētiū statū. Nisi forte sic i-  
telligam⁹ sicut iam dixim⁹  
sup̄: q̄ ex hac quāvis causa  
publicanos induxit et me-  
retrices: p̄ eo ut dicat. Sic gē-  
tū plus magis placet deo  
qm̄ vob̄ ut eadē publicani  
ip̄i et meretrices acceptabilio-  
res sint apud deū p̄pter cōil-  
sationē suā: qm̄ vob̄ p̄pter con-  
uersationē vram mendacem.

Si ergo placet p̄pter hanc iūcti-  
ōne traditiō illa bene: sin autē  
p̄t et alteri iudicio talis eē.  
Cū sacerdotes nō discendi causa  
sed terrendi interrogaret i qua  
ptate facis hec: audierat em̄  
frequēter sicut exposit iohānes  
qm̄ em̄ dicebat ut vni p̄fessā  
de m̄ltis exemplū: dixi vob̄  
et nō credidistis: opa q̄ ego  
facio in noīe pat̄s mei ip̄a tes-  
tificant de me. Itē si nō facio  
opa pat̄s mei nolite credere m̄:  
q̄ si facio et nō volūis michi  
credē. n̄l opib⁹ credite: ut sciat̄is  
et credatis q̄a ego nō p̄t et p̄t  
m̄ me ē. Nō erat manifeste  
p̄nūciare q̄a in ptate dei hoc  
faciebat. Cū ergo hec eo di-  
cente ex plō m̄lti crediderūt:  
sacerdotes aut̄ iūcti q̄ nō credi-  
derūt adhuc frequēter i iuxta  
erūt sup̄ eū: induxit para-  
bolā duorū filiorū: ondes eis  
p̄ eā qm̄ meliores sūt plāres  
qui i p̄ncipio seclatē et car-  
nale p̄fident viti: q̄ sacerdo-  
tes qui ab iūctiō p̄fidentur se  
deo seruire: qm̄ plāres q̄de  
ul̄ faciāt actib⁹ suis malis  
aliq̄n cōpūcti cōuertuntur ad  
deū et incipiūt opari iusticiā  
dei: sacerdotes aut̄ i penitibiles  
cōstituti nūq̄ desinūt peccare  
i deū. Duos ergo filios: dicit  
laycorū cōditiōne et ordine  
sacerdotū. Quis ē p̄t filius.  
Plus. Prior em̄ plus creat⁹:



demde sacerdotes q̄ regerent.  
 Alio q̄m an̄ creati videres q̄ re-  
 geret. Nō em̄ ip̄s p̄ter sac-  
dores creatus ē: sed sacerdotes  
ip̄t̄ ip̄m. Nā et mundū deus  
an̄ creavit: et postea hoīem  
qui regeret mundū. Demiq̄ po-  
 pul⁹ dei ex tpe abūthe cepit:  
 sacerdotes aut̄ ex tpe aaron.  
Et dicit vni eorū. fili vade  
hodie opari i vinea mea. Et  
ille r̄dit. Nolo. Postea ante  
p̄mā mobis abiit. Et accedēs  
ad alterū dicit illi. Et ille  
r̄dens ait. Eo dñe. Et non  
iiit. Nā quis om̄s indei iter-  
 rogati et p̄ moysen et p̄ ih̄m  
 q̄ a deo per eos loquēte. spo-  
 sponderūt se om̄ se facturos  
 q̄ p̄ceperat d⁹: tñ populares  
 p̄ hocipm̄ q̄ seclatē suscipiūt  
 vitā. denegare vident̄ obiam̄  
 deo? sacerdotes aut̄ magis vide-  
 tur obiam̄ p̄mittē deo: p̄apue  
 p̄ hocipm̄ q̄ sp̄ualit̄ i ministe-  
 rio dei cōstituit̄. Nā q̄ doctor  
ip̄l̄ cōstituit̄: sine dubio profi-  
tetur tale se fore q̄lem cō oport-  
ter doctore. Sicut em̄ quicūq̄  
aliquā p̄stet̄ arte. et si spe-  
cialiter nō spondeat? tamē p̄  
hocipm̄ q̄ aliquā p̄fessus est  
arte. et magisteriū hui⁹ artis  
aperuit: videt̄ tacite spon-  
disse. ut sine reprehensione im-  
pleat quā p̄fessus est arte?  
 sic sacerdos et oīs clericus. et  
 si specialiter nō p̄mittat: tñ  
 per ip̄m q̄ doctor cōstituit̄

aliorū tacite deo p̄mittē videbit̄  
 i oībus obauditurū se deo. Et  
aut̄ sit vinea. et quō d⁹ loq̄r  
ad hoīes: dixim⁹ sup̄. Quis  
ex duob⁹ fecit voluntate patris?  
Et illi r̄derūt. P̄m⁹. Et vix  
ē q̄a laycus melior ē q̄m de-  
ricus? q̄a in p̄mā quidē facie  
p̄stet̄ vitā sp̄ualē: tēvera aut̄  
cōplectit̄ vitā carnale. Meli-  
or ē laycus an̄ deū penitētia  
agens: q̄ clericus p̄manēs i  
paris. Laycus em̄ in die iudicij  
stola sacerdotalē accipiet: ideo  
in crismate om̄s sic ungit̄  
i sacerdotio. Sacerdos aut̄ pec-  
cator spoliatus dignitate sac-  
dotij quā habuit. erit iter i  
fideles et ypocritas: dicente  
dñō de malo dispensatore. Si  
aut̄ cepit cedere semos. mādu-  
care et bibere cū ebriosis? ve-  
niet dñs ei⁹ die qua nō sperat.  
et hora qua ignorat et dñi-  
det eū: p̄teq̄ ei⁹ cū ypocritis  
ponet et i fidelibus. Vnde et  
mō sic iuenis rem. Secularis  
hō post p̄mā facile ad p̄mā  
venit. Nā occupat⁹ negligē-  
cia seclari dñi scripture nō sa-  
tis attendit. semp̄ ei q̄ i scrip-  
turis posita sūt noua videt̄?  
ideoq̄ cū audierit aliq̄ aut̄ de  
glia scōz. ā de pena peccatorū  
q̄ nouū aliq̄ audies expa-  
uestit: ā dū bona cōcipisat  
ā mala timet. cōpunctus ad pe-  
nitētia cito deaurit. Nichil  
aut̄ ipossibili⁹ q̄ illū corrigē  
qui oīa scit: et tñ cōtēpnens



bonū. diligit malū. Omnia em̄  
 quecūq; f̄ scrī scripturis pp̄  
 cotidianā meditacionē ante  
 oculos ei⁹ iueterata et vilia  
 estimat. Nā q̄ q̄ illud terribi  
 le ē vsu vile sat. **Preterea** cleri  
 cus q̄ semp meditat̄ scripturas.  
 ā om̄no obseruat⁹ ē et est  
 p̄fectus. aut si semel ceperit  
 illa cōtempnere: nūq̄ ex̄citāt  
 in illis ut teneat illa. **Quis**  
 aliqui clerici vidit cito p̄niam  
 agentē. **Et** si dephensus hū  
 liauerit se nō iō dolet q̄a pec  
 cavit: sed cōfundit̄ q̄a p̄didit  
 glām suā. Putas ne dñs q̄  
 crudelis clericis p̄niam dne  
 gavit dices. si sal ifamatu  
 fuerit. i quo cōdit⁹. **Sz** quasi  
 naturale rem eē cōsideras. q̄a  
 nō ē qui doceat illū errantē  
 q̄ errantes alios corrigebat:  
 ideo addit et dicit. **Et** me dico  
 vobis: q̄a publicani et p̄co  
 res et meretrices p̄cedūt vos  
 in regno dei. **Id** ē nō dico po  
 pulares q̄ scdm̄ uacionē vbi  
 vitā suā dissipat̄: sed publi  
 cani et meretrices q̄ desideris  
 mūdialib⁹ et voluptatib⁹ car  
 nalib⁹ seipos mācapauerūt p̄ce  
 dūt vos i regno dei: quia illi  
 cōuersi nō desiderat̄ eē q̄ fue  
 rit. vos aut̄ denegastis i ope  
 q̄ videm⁹ p̄fiteri in vbo: tāq̄  
 arbores. folia sine fr̄u habē  
 tes. nō pascetes dñm suū. sed  
 deludetes. **Et** vide ut q̄ nō dicit  
 it q̄a publicani et meretrices  
 itabūt in regnū dei. vos aut̄

nō

repellemini longe. aut q̄atq;  
 alio vbo siḡite nō eos itra  
 tuos i regno: sed ita p̄cedūt  
 vos. **Vbi** alius p̄cedit i celesti  
 locat̄: et si in sc̄do loco. tame  
 nichilomin⁹ erit in regno.  
**Adhuc** aut̄ vide q̄a nō dicit  
 q̄i de futuro. p̄cedent vos: sed  
 quasi de p̄nti. p̄cedūt. **Sed** m̄  
 hec igit̄ vba et sacerdotes  
 significabant̄ igressuri i reg  
 no dei: id ē credituri in xp̄o.  
**Sed** q̄a credentib⁹ publicanis  
 et meretrices iohāni. et bap  
 tistis ab eo. sacerdotes esti  
 mates se iustos neq; credere  
 voluerūt ei: post publicanos  
 et meretrices itatūri annūciā  
 tur sicut et factū ē. **Post** as  
 censione aut̄ dñi mlti eoz p  
 aplos crediderūt i xp̄o: sicut  
 testat̄ actus aploz dicens.  
**Et** mlti turba sacerdotū obe  
 diebat fidei. **Et** qui sūt pub  
 licani et meretrices. q̄ p̄ceas  
 serūt eos in regno. **Mathe⁹**  
 publican⁹. et **Zacheus** prin  
 ceps publicanoz: et ceteri  
 publicani q̄ cū ip̄is et p̄pter  
 ip̄os crediderūt in xp̄o. **Et** q̄  
 meretrices. **Quas** exponūt  
 euāgeliste. i sup̄ testantes i q̄a  
 publicani et meretrices adhuc  
 i mūdo hoc crediderūt xp̄o de  
 genti: sacerdotes aut̄ post as  
 censi illi⁹ p̄ aplos crediderūt.  
**Ergo** p̄pter m̄iam quide dei  
 igressi sūt et ip̄i in regno. **pp̄**  
 elacionē aut̄ cordis sui post  
 publicanos et meretrices iḡfi



sunt: ut fieret eis p̄ pena sup-  
 bie p̄cessio meretrici et pub-  
 licanor: ut p̄ hoc cognoscant  
 q̄a nichil sic impedit fidē: quō  
 elacio cordis. **Vñ** dicebat ad  
 eos. Vos qui iustificatis vos  
 metip̄os. deus nouit corda v̄ra!  
 q̄a q̄ hoībus elatu ē: abhoī-  
 nacio ē an̄ deū. **Omelia xxxv.**

**A**udite et alia pabolam.  
 Et si dicat. Iterū vos  
 vulnero: ut aliq̄n sentiat  
 dolore. **Nā** asperam mediana-  
 cius sanat: vbi t̄n sanabi-  
 lis morbus ē. **Homo** eat p̄-  
 familias. **Hō** noīe nō natuū:  
 silitudie nō veritate. **Qui** at-  
 erisimat xpm̄ hac cā eāam  
 aiām t̄n habuisse huāna q̄a  
 dictū ē hō: audiat et deū pa-  
 tre hoīem dictū. **Psalm̄** dei  
 filij qm̄ p̄ appellatione huā-  
 ni noīis quasi hō p̄m̄ fuerat  
 blasphemadus: eāa deū pa-  
 tre inuisibile cōstituti hoīem  
 appellauit: ut dū et p̄ homo  
 dicit: filij de hereticorū blasphe-  
 mis liberet. **P̄ familias** est  
 cū celū et terrā q̄ vna ē do-  
 mūs: qui angelorū et hoīm  
 natum dñs ē: beniuolencia  
 p̄. **Qui** ideo se p̄m̄ oīm vo-  
 luit dia: ut oēs cōsiderantes  
 bonitate ei⁹ nō in specie ei ser-  
 uat q̄ mali serui dño: sed in  
 veritate. q̄ boni filij genitorū.  
**Qui plantauit vineā.** **Quā**  
 vineā. **Quā** de egypto trans-  
 tulit. **Quō** plantauit illam.  
**Quō** uinitor studiosus. qui

p̄m̄ oīm in circuitu ifructio-  
 sas siluas exadit. et sic postea  
 plantat: ne fortes arbores  
 lasciuentes dū huc et illuc  
 per longa spacia ramos suos  
 exporrigūt: adhuc tenez et  
 focent malleolū. **Sic** de⁹ gen-  
 tes sine fructu iusticie cōstitu-  
 tas occidit: et sic collocauit  
 isrl: ne forte gētes idisciplina-  
 te dū in longū terminū sue  
 dñacōis extendūt. affligant  
 pplm̄ dei nouiciū. **Et** sepem  
 arā dedit ei: et torcular foder-  
 m ea: et edificauit turrim.  
**Quid** ē sepis? nisi angeli in  
 circuitu custodientes populū  
 dei ne i vineā xpi inuisibiles  
 latrones irūpant. **Angelos**  
 em̄ p̄esse hoībus et p̄ aplis  
 dicit. **Mulier** velamen debz  
 habere sup̄ caput: p̄ angelos.  
**Ite** dñs. Amen dico vobis: q̄a  
 angeli eorū cotidie vident faciē  
 patris mei. **Et** in actib⁹ aploz  
 dicit ad puellā nūciantem  
 de p̄no: ne forte angelus  
 ei⁹ sit. **Quid** ē torcular: nisi  
 ecclā. **Sicut** em̄ arā ecclā  
 intelligit: q̄a p̄ multā tribun-  
 cione et ventilacōne tritici  
 separant a paleis: sic viciosa-  
 biliter et torcular ecclā ē in-  
 telligēda: i qua oīs fructus  
 vinee id ē opa seruorū dei et  
 fides vborati. ad dei gloriam  
 t̄m̄mittit. **Ecclā** aut torcular  
 ē habes in se v̄bū dei. quo nō



delatur natura carnalis? ac  
 quiescat aut ei cōtoriti ppter  
 timore iudicij. ul' amore pre  
 mi: ut tñ ipā ecclā torcular  
 videat? quātū ipm vbu dei  
 qd traditū ē m ea fossū. Si  
 em vbu noui testamēti quod  
 leue ē auāat hōiez cōtradice  
 re carnis naturā? q̄tomagis  
 vbu veteris testamēti qd ipor  
 tabile erat. Vbi ergo vbu dei  
 positū erat m lege. modū vi  
 uendi cōstituit: torcular erat  
 fossū. Vbi autē de fide dei p̄phe  
 tabat: turris erit edificata.  
 sicut m turri cōsistentes  
 duo bō cōsequūt? et hostiū  
 irrupciōne ipū facile nō pati  
 untur: et hostes de turri facile  
 cōteūt? sic et qui m fide xpi  
 cōsistūt. ul' m lege dei. et demo  
 nes sup se irruere nō sūnt:  
 et spūalibus bonoz opez sa  
 gittis eos facile vulnerāt. De  
 mones sup illos irruere neque  
 ut: et a spūalibus maloz  
 opez sagittis nō facile vulne  
 rant. Aut ita. Sepis meritū  
 ē et custodia? merito dedit cus  
 todiam patrū suoz: qui tāq̄  
 murus frus ē p̄lo israheli. Na  
 ppter p̄missione factā a deo sic  
 possidebant? ab eo eadē contra  
 meritū sūnt: septi meritū patrū  
 suoz. Torcular autē fodit i ea?  
 p̄phetas ex quib? q̄ ex torcula  
 rib? grā spūs s̄c̄i deatrabat ut  
 mīstū: ex quib? nō nūq̄ potū  
 ti filij isrl. mīstū amirabantur

vntē. Edificauit turrim. h̄ ē  
 legis fiducia et altitudine: ex  
 qua sacerdotes velut speculato  
 res xpm specularēt? vntū.  
 Et locauit eā colonis. Qui  
 sūt coloni quib? locat? ē p̄ls  
 id ē vinea? nisi sacerdotes. Pla  
 tatus ē aut p̄ls primis in  
 abrahā: qn in p̄mis locatus  
 ē ad eū deus dicens. Et de tri  
 tua. et de cognacōe tua: 22. Et  
 eo em q̄ facta ē vocatiō sem  
 nis ei? locatus ē coloni? tpe  
 moysi: qn per lege cōstituti  
 sacerdotes et leuite. et proci  
 uationē regendi p̄li suscepe  
 rūt. ad magnā suā gloriā.  
 et ad grandē piculū. Ad glo  
 riā quidē. si diligenter tracta  
 uerūt p̄lin dei: ad periculū  
 aut. si negligeter. Si em ille  
 pro negligēcia debet timē pi  
 culū. qui p̄uacionē suscepit  
 ut terrenaz rex de manu hōi  
 nis aliau? potētis? q̄tomagis  
 sacerdotes qui de manu dei  
 suscipiūt aīaz p̄uacionem  
 sc̄az. Plantatus legit? qdem  
 p̄ls i terrā p̄missiōis: sc̄dm  
 q̄ scriptū ē. Vineā de egipto  
 trāstulisti? ego ericasti gētes:  
 et plantasti eā. Sed illā plan  
 tationē hic itelligē nō oportet:  
 ne p̄ls locatū eā colonis iue  
 niam erponē. qm plantatū.  
 Qm aut dicitur? sacerdotes  
 p̄lin dei colē? deū aut reddē  
 mercedē vite: nemo sacerdos  
 existimet qm iuste pro merito  
 opm suoz accipiet a deo mer



eadem: et non potius propter gratiam  
 et misericordiam dei. Non enim sacerdotes  
 prestant deo docentes populum eius:  
 sed deus sacerdotibus committen-  
 do eis populum suum in spiritu. Nos  
 autem doctrine mercedem accipere  
 non poterimus: nisi nobis peritio  
 populi commissa fuisset. Ergo colo-  
 ni sunt sacerdotes: qui colentes  
 populum quasi vineam: cum acutissimo  
 ferro sermonis: faciunt eos bo-  
 nos fructus iusticie domino exhibere.  
 Sicut autem dura cum ferrum  
 emollit: sic et verbum duritiam  
 cordis relinquit. Sicut visco fer-  
 ro herbe iudicibus euelluntur  
 a vinea: sic et acris sermone  
 vitia de populo reserantur. Et sicut  
 colonus quibus de suo mure obtu-  
 lerit domino: non sic eum placat quo-  
 si de vinea eius redditus ei obtu-  
 lerit: sic et sacerdos non tamen pro  
 sua iusticia placet deo: quo si  
 populum dei in fide doceat: quam  
 ipsius iusticia una est: populi autem  
 multiplex. Cum autem tempus quies-  
 quasset fructuum: misit seruos  
 suos ad colonos: ut acciperent  
 de fructibus suis. Et appropin-  
 quantes coloni seruos eius unum occide-  
 runt: alium autem occiderunt: alium  
 vero lapidauerunt. Iterum misit ali-  
 os seruos plures prioribus: et fecerunt  
 eis similia. Nouissime autem:  
 misit ad eos filium suum dicens. Ve-  
 rebatur filium meum. Veruos suos  
 dicit prophetas: quos per singulas  
 generationes misit ad populum iudeorum.  
 Considera quo per singulos gradus  
 misericordie diuine malicia iude-  
 orum crescebat: et quo per singulos

gradus gradus iudapee mali-  
 cie dei misericordia addebat: et con-  
 clemencia dei malignitas huma-  
 na certabat. Sic quibus ami-  
 cus fuerit homo: si semel ab illo  
 passus fuerit iniuria: postquam  
 frangit eius affectus: si iterum  
 passus fuerit magis vincit:  
 amicitia eius tamen non addit: dei  
 autem misericordia quanto magis a iudeis  
 offendebatur: tanto amplius  
 addebat in eis. Sic enim post  
 tanta beneficia dei sine amoni-  
 coe domini debuerat domino iusticie  
 sue tributa persolvere: tamen non redde-  
 tibus eis misit paucos seruos:  
 quibus occisis addidit bonitatem  
 cum debuisset irasci misit plures:  
 ut pluribus interfectis acrimu-  
 lauit: misitque filium suum: et hinc  
 non quasi ad obnoxios pene sente-  
 tia benignitate: sed pacie venia.  
 Post tot scelera adhuc misericordie lo-  
 cum seruabat. Sic enim dicit. For-  
 sitam verebuntur filium meum. Er-  
 go misit confundere illos: non pun-  
 nire. Nam pro tantis iniuriis be-  
 nigno domino sufficiebat sola vin-  
 dicta pudoris. Cogitavit ergo  
 apud se. Quomodo neque contume-  
 liare seruos meos debuerit: quia  
 qui seruis facit iniuriam dominum  
 exhonorat: tamen mitte filium meum  
 quia totum possidet in natura. Si  
 amare eum voluerit: est quod amet  
 in eo: quia post me solus est bonus.  
 Si voluerit eum timere: est quod timeat  
 tu in eo: post me solus terribilis



e deus. At illi videntes filium:  
 dixerunt intra se. Hic e heres. De-  
 nite et occidam<sup>9</sup> eu: et obtine-  
 am<sup>9</sup> hereditate ei<sup>9</sup>. Et oibus  
opibus ei<sup>9</sup> agnoverunt eu ee  
filium dei. Hoc em sigt dicens.  
Sic hoc e heres. Tame postp  
itroivit i templu. et omib ven-  
ientes aialia q ad sacrificium  
vedebant foras eiecit: i quib<sup>9</sup>  
sacerdotes avari delabantur: tuc  
papue cogitauerunt eu occide:  
dicetes intra se. Si pplus istu ha-  
buerit deu. nate e ut dimittat  
cosuetudine hostiar<sup>9</sup> q ad nrm  
ptinent lucru: et acquiescat  
sacri fiau offerre iusticie q ad  
glam ptinet dei: et sic ia no  
erit pplus iste possessio nrm. sed  
dei. videlicet ad nrm questu p-  
tinet. Si aut occiderim<sup>9</sup> eu.  
du no e qui iusticie fratis a po-  
pulo qrit. neglecta iusticia. sic  
semp tenebitur cosuetudo offe-  
rendaz hostiar<sup>9</sup>: et sic fiet nra  
possessio ad nrm ptinet lucru  
Et hoc e q dicit: et nra erit  
hereditas. Hec cogitacio e omi  
sacerdotu carnalu q no sut sol-  
liciti quo pplus vniat sine paco?  
sed aspiciunt quid i ecclia cose-  
nt: et hoc estimat sacerdotij  
sui lucru. Et no solu sacerdotes.  
sed eia omib hoies carnales h  
solu estimat lucru suu: qd scru  
du carne delcati fuerit in hac  
vita. Qm aut volentes vnde  
quida filiu semp fuisse q ad  
modu prez: cu dicim<sup>9</sup> illis si fi-  
lius e. et natus e. et uau ha-

ber: vident q post incarnatione  
 dictus e filius et baptismo sicut  
 et ceteri: antea aut vbi fuit  
 semp cu pre: quos dñs ead  
 ex hoc loco conuicit dicens. Aut  
ta filiu meu. Qu ergo adhuc  
cogitabat ad trismittendu fi-  
liu post pphas: ia filius erat.  
Deinde si eo mo dicit<sup>9</sup> filius sicut  
omib scia ad qb factu est vbu?  
dehuit aut et pphas filios di-  
cere sicut xpm: aut et xpm  
seruu dice sicut ceteros pph-  
tas. Et qre pphas quide ser-  
uos oes: huc aut solu filiu  
appellauit. Et eiecerunt eu  
extra vinea: id e extra ciuita-  
te iherlm. Et iudei suo cosilio  
eiecerunt eu: et dñs suo cosilio  
eu ordinauit. Isti cogitabant  
ut crime mortis ei<sup>9</sup> extra ciui-  
tate expelleret: deus cogitabat  
ne vltus resurrectois ei<sup>9</sup> ciuita-  
te scelere saluaret: id e ut iude-  
is quide moreret<sup>9</sup> ad mortem-  
gentib<sup>9</sup> aut resurgeret ad vita.  
Cu ergo venerit dñs: quid fa-  
ciet colonis illis. Aut illi  
malos male pdet. no e illoz  
qui iuste iudicauerunt: s ipi<sup>9</sup>  
causa. Item claritas veritatis  
q violencia illis fecit ut non  
possint ea celare: sicut sole in  
nubib<sup>9</sup> constituto hoc qd e dies  
no e nubiu pmittenciu eu ap-  
parere sup terra: sed vt<sup>9</sup> solis  
que ptansies<sup>9</sup> nubes eia ipe-  
dientib<sup>9</sup> eis apparet. Sic iuste  
pnncianit iudeoz no placata:



s̄ p̄p̄ata malignitas. Erant  
 rūt bñ dīcedo. p̄ā mendaces  
 q̄ntū ad rem: tūc mētuntur  
 q̄n dixerūt veritate. Si ī hoc  
 seculo ubi licet hoībus aliud  
 sentire ī corde. aliud dicere ī  
 sermone? tñ ita veritate xpi  
 circūdant hoīes et tenent?  
 ut ipi adūsus se iudicēs fiat:  
 putas quō ī die iudicij con-  
 uincendi sūt peccōres ī suis pec-  
 catis ita ut nullū colore excu-  
 satorū inueniat: ubi ipa opa  
 statuūt ante oculos peccōris?  
 dicente p̄p̄a. Argua te. et  
 statuā contra faciē tuā p̄cā?  
 Ubi autē ipē cogitacōes cor-  
 dis accusant? et contra cri-  
 tatur cōscia q̄ domestica tes-  
 tis: dicente paulo. Cogitacō-  
 nib? īuicē accusantib? a eadē  
 defendentib?: cū iudicauerit  
 deus occulta homī. Sic et sūt  
 doctes vince sp̄nales auctores.  
 q̄ p̄p̄m nō ad dei gl̄az exēbat  
 sed ad suū lucrū fructificabāt?  
 ita eos dñs suis p̄bolicis con-  
 circūdūdit: ut ipi se sua s̄mā  
 cōdēpnaret. Quis illū defen-  
 det? qui seipm cōdēpnat.  
 Aut quis eū existimet innocē-  
 te? qui seipm p̄nūciatū reū.  
 De ac: que sibi defensione cō-  
 scie nō p̄parat ī die iudicij.  
 Datur em nobis exēplū: ut  
 per hoc cōsiderem? futurū iudi-  
 cū xpi. Sciendū aut ē: quia  
 lucas quidē euāgelista sic di-  
 cit. Adduxerūt eū ex vīnē:

et occiderūt eū. Cū ergo venēt  
 dñs: malos illos male perdet.  
 Responderūt sacerdotes. Absit.  
 Intellererūt em q̄ de ipis dice-  
 ret. Scdm ergo lucā: sacerdotes  
 cōfidiūt sūe xpi. Scdm dñm  
 matheū aut: suscipiūt et con-  
 firmat. In p̄ma quidem facie  
 vident? eē contrā? reuēnt aut  
 cōtrā nō sūt: s̄ dñse innocēs  
 sūt dicte. Ille em scdm respon-  
 siones eorū exposuit: ipse autē  
 scdm īnsiones cordis. Nā vē  
 visibiliter quidē ī facie cōtra  
 dixerūt dicētes. Absit. In cor-  
 de aut et q̄scā susceperūt: di-  
 cētes. Malos male p̄det. Quid  
 ē q̄ dicit? Omnis hō et ma-  
 lū et bonū cognoscat: et intelli-  
 git quid ē iustū et īiustū. Po-  
 suit em deus quēdā sp̄m scie  
 boni et mali ī hoīb? ut quo-  
 cūq̄ peccatū? ille ī silencio  
 q̄ factū nēm accusat: et ī con-  
 scia taate ad aīam loq̄t? dicēs.  
 malū ē hoc: et hoc bonū est.  
 Propterea et si fecerit hō malū.  
 et dephensus fuerit ī eo? v̄bis  
 quidē denegat et excusat: itis  
 aut ī q̄scā ei? recognoscat. et  
 ipa sibi discussa p̄ sp̄m cōfiteat?  
 q̄ fecit. Vñ scriptū ē. In cogita-  
 cionib? impij interrogatio erit.  
 Et si serūū tuū dephenderis ī  
 furto et volueris eū castigare.  
 v̄bis q̄dem denegat? et si iter-  
 roges eū v̄tū dign? ē castiga-  
 ri. dicit nō: cōscia aut ei? con-  
 fiteat? q̄ dign? ē cedi. Sic ergo



sacerdotes male cōfiteb̄ v̄bis quide  
dixerunt. **Abst̄.** **Constat** aut̄ cō-  
fessi sūt: q̄a malos male p̄det.  
**F**requenter aut̄ scripture cogita-  
tiones cordis ita exponunt q̄si  
dicta sermonis: sicut ait iob.  
**D**icit impius deo. **Discede a me:**  
**vias tuas nolo.** **Itē p̄pha.** **Pupil-**  
**lū et aduenā occiderunt:** et dice-  
rūt. **Nō videbit dñs: nec intelliget**  
**deus iacob.** **Itē salomō.** **Om̄is**  
**homo transgrediet̄: i lectulo suo**  
**dicit.** **Quis me videt?** **Pietes et**  
**tenebre circumdat̄ me.** **Quē v̄ce-**  
**bor.** **Nō memorabit̄ altissim⁹**  
**delictorū meorū.** **Alioquin quō**  
**p̄t fieri ut qui itellerat̄ cōf-**  
**se dictas eē p̄bolas.** ita ut vel-  
lent eū tenere! cōfentiret̄ s̄m̄e  
e⁹. **Deniq; q̄i nō acq̄escentib⁹**  
**illis: ideo it̄oducit aliud testimo-**  
**nū scripture dices.** **Quis legis-**  
**tis.** **Id ē si p̄bolarū meā non**  
**intelligitis!** **vel istā scripturā nō**  
**cognoscitis.** **Quō si acq̄uissēt**  
**cōfiteri dignos se eē pena: v̄q; nō**  
**erat̄ n̄cē adhuc eis aliud**  
**exemplū p̄ferre.** **Lapide quē**  
**reprobauerunt edificantes: hic**  
**factus ē in caput anguli.** **Id ē**  
**quare nō intelligitis!** **q̄a vob**  
**estis edificatores.** **Et quō non**  
**cogitatis in cui⁹ edificij āgulo**  
**ponendus ē ille lapis.** **Quis i**  
**v̄m.** **Inde reprobatus ē.** **Si in**  
**alio: ergo illud edificij ē futurū.**  
**Si ergo aliud edificij est**  
**futurū: ergo v̄m edificatio con-**  
**rependa ē.** **Edificatores enī**  
**sūt sacerdotes: qui generationē**

hōm sup̄ gn̄ationē p̄ doctrinā  
edificantes. q̄i lapide sup̄ lapide  
ponētes. domū dei cōponunt.  
**S**icut edificatores nodosos la-  
pides et habētes torturas fer-  
ro dolat̄: postea vero ponit  
eos i edificio. alioq̄n nō dolati  
lapides lapidib⁹ nō coherēt?  
sic et ecclie doctorib⁹ vicia ho-  
minū q̄i nodos acutis it̄repa-  
cionib⁹ p̄nū circūcidere debēt:  
et sic in edificatione ecclie col-  
locare. **Alioq̄n vicijs manētib⁹:**  
**xp̄ianis xp̄iani cōcordare nō**  
**p̄nt.** **Vn̄ putas lues in ecclia.**  
**inimicitias. alitricationes inice?**  
**nisi p̄t auaritiā. p̄t inuidiā.**  
**p̄t sup̄biā. p̄t vanos honores.**  
**Tolle hec: et nulla discordia**  
**iuenit̄ in xp̄ianis.** **Et sicut**  
**artifex ex oib⁹ lapidib⁹ eli-**  
**git meliores. et ponit i forib⁹**  
**i faciē edificij? ceteros aut̄ la-**  
**pides ālestiq; mittit abintus:**  
sic ecclia meliores xp̄ianos eli-  
git et ponit in faciē ecclie. id  
ē. alios facit sacerdotes. alios dya-  
conos. ceterosq; m̄istros ecclie  
ponit? senes et viduas sc̄m̄  
vitā habētes in ecclia p̄manen-  
tes. cōtinētes. iuuenes et vir-  
gines: ceteri aut̄ si mediores  
fuerit̄ p̄ficiant̄ in medio ecclie.  
id ē edificij. p̄t misericordiā  
dei. **Sicut enī forinseci lapides**  
**nullū debet habere nodū aut**  
**angulū. nec debet alter eē la-**  
**p̄is intus alter foris? q̄a si sic**  
**fuerit̄ totū edificij deturpant:**



sic et deum. senes et vidue. con-  
tinentes et virgines nulla debet  
habere macula neque in verbo neque  
in cogitatione neque in facto neque  
in opinione? quia ipsi sunt pulchri-  
tudo et virtus ecclesie: et si mali-  
fuerint tota deturpant ecclesiam.  
Sicut enim lapides qui sunt in  
in edificatione nemo aspiciat? et  
eos qui foris sunt considerat oes:  
sic et secularium omnium vita neque  
sic considerat? neque sic nocet ec-  
clesie. **Na** quis plus secularis  
sit indisciplinatus? tamen si ipsi boni  
fuerint: tota ecclesia speciosa vi-  
detur. **Na** sicut foras lapides  
inter se tenent et con-  
stringunt: sic totus populus istorum  
meritis et sanctitate saluatur.  
**Lapis** autem dicitur Christus propter duas  
causas. Primum quia fundamentum  
est forte? et neque aliqua seduc-  
tione illecebrarum soluitur? quod super  
eum consistit: neque tempestatibus  
persecutionum mouentur. Deinde  
quia inimicorum magna est confu-  
sio. Sicut enim omnis res que per-  
cutit lapidem ipsa quidem collidi-  
tur. lapidem autem non ledit: sic  
et omnes qui contra christianitatem  
agunt se quidem corrumpunt. christi-  
anitati non nocent. **Na** ergo mag-  
nus est lapis Christus? qui cecide-  
rit super eum confringetur: super quem  
vero ceciderit comminuet eum.  
**Aliud** est confringi: aliud commi-  
nui. **Quod** confringit? aliquid  
remouet de eo quod fuerit factum

tum: quod autem comminuit? minutatum  
quod in puluere conuertitur? et ni-  
chil inuenitur ex eo. **Qui** enim super  
lapidem cecidit non lapis eum fran-  
git: sed ipse se frangit ad lapi-  
dem. **Ideo** quod cecidit super lapidem  
non in tantum se frangit secundum quod est  
lapidis virtus: sed in quantum for-  
titer ipse ceciderit. **Fortiter** autem  
cecidit quod cecidit propter duas cau-  
sas? aut propter pondus suum: aut  
propter altitudinem suam. **Quod** enim po-  
deris? et si de humili ceciderit: for-  
titer cecidit? quod autem de alto ce-  
dit: propter altitudinem spatij et si le-  
ue fuerit grauius cecidit. **Super**  
quem lapis cecidit? **Quod** querit? si  
grauis fuerit quod inuentum subitus est  
aut leue: nec de alto nec de hu-  
mili. **Qui** sunt qui super lapidem  
cadunt? **Christiani** qui ceciderunt in  
Christum: stant super ipsum quasi super  
ipsum fundamentum. **Si** quis de istis  
peccauerit non enim Christus corrumpitur?  
sed ipse se corrumpit offendens in  
Christum: et ideo peccans non tantum pe-  
rit quantum potest perdere Christum. sed quan-  
tum se ipse secundum opera sua perdidit.  
**Homo** autem christianus fortiter  
cecidit in peccato propter duas causas.  
**Aut** propter magnitudinem peccati. a  
propter altitudinem dignitatis: ut pu-  
ta si sit clericus. a continens  
vidua aut monachus. a virgo  
que se deo tradidit. **Propter** mag-  
nitudinem autem peccati ut puta si  
quis homicidium fecerit. a adulte-  
rium: aut aliquid de grauius  
peccatis. **Ille** talis et si de humili



cadit. idē et si laycus sit a sca-  
 laris: fortiter perit p̄ pondus  
 p̄cā. De alto vero cadit: ut p̄nti-  
 clericius ceteraq̄ p̄sone sp̄itiales.  
 Illi et si pondus p̄cā nō habet.  
 idē et si grande p̄cā nō fece-  
 rit sed leue: tū fortiter perunt  
 p̄ altitudine dignitatis. Sicut  
 enī q̄ de alto cadit grande sonū  
 facit ut audiat om̄s: sic et q̄ de  
 alto gradū cadit. ruina ei⁹ ubiq̄  
 audit. Qui sūt sup̄ q̄s lapis  
 cadit. Iudei et gentes qui nō  
 crediderūt in xp̄o. Ergo illi nō  
 scdm̄ opa sua p̄cāt: neq̄ scdm̄  
 suas p̄sonas: s̄ tū p̄cāt q̄ntū  
 p̄t perdere xp̄c. Si videris ergo  
 infidelem hoīem. ne dicas bon⁹  
 ē a malus? iusta opa facit. a  
 iusta: sed oēs equaliter ad ni-  
 chilū deducunt. Ideo dicit p̄pha-  
 son sic impij nō sic: sed tāq̄  
 puluis que piat vetus a face  
 terre. Ideo nō resurgit impij  
 i iudicio: neq̄ p̄ccatores i cōsilio  
 iustoz. Sicut vas qd̄ leuiter  
 cadit et leditur. ē quidē vas  
 sed ad vsū nō p̄ficiat? qd̄ aut  
 disp̄sū fuit. nec videtur ēē  
 vas: sic xp̄ian⁹ p̄ccator resur-  
 git quidē. sed inter sc̄os non  
 ponit. Infidelis aut̄ nec re-  
 surgit. Quis aut̄ resurgat?  
 super que talis de cadit lapis.  
 Qui aut̄ neq̄ de alto hono-  
 ris. neq̄ de pondē gemitus  
 p̄cā ceciderit sup̄ xp̄m̄ iudicū  
 nec leditur? et si leditur: nō  
 multū ledit. Et cū audissent

principes sacerdotū et phari-  
zei p̄abolab ei⁹ cognouerūt  
q̄ de ip̄is diceret: et q̄rebat  
eu tene. Homo q̄ ḡue facit  
 p̄cā. dū nō habet amplius  
 qd̄ iā speret in deū p̄ccatō  
 mittit: dicente salomone. Cū  
 venerit impius in p̄fūdū ma-  
 loz: cōtepnit. Sicut enī isrl̄  
 in donet mediocriter habet  
 aliqua passionē. et sperat se  
 posse curari: seruat se a noci-  
 uis estis. Si aut̄ uellerit  
 sanabilem se ēē iam nō sibi  
 p̄cāt? sic et homo donec me-  
 diocriter peccat et sperat sa-  
 lute q̄ntū tūcūq̄ obseruat se  
 a malo: si aut̄ ḡuiter peccā-  
 do cepit desperare. iam nichil  
 dubitat facere. q̄i qui iā pec-  
 caris suis vicerit iudiciū dei?  
 nesciens miser sicut i bono  
 gradus sūt gl̄az. et vn⁹ q̄sq̄  
 scdm̄ m̄sura boni sui accipit  
 gl̄am: sic et in malo gradus  
 sūt penaz. et vnusquisq̄ se-  
 cūdm̄ m̄sura mali sui acci-  
 pit et pena. Sicut enī infi-  
 nitus ē deus i retributione  
 bonoz: ita infinitus ē in re-  
 tributione maloz. Similiter  
 et sacerdotes oibus malis  
 repleti. qui iā in deū sperare  
 nō poterāt? in ip̄m̄ deū ma-  
 nus mittebat. nō ignorantes  
 enī ēē filii dei: s̄ sibi iā nō  
 p̄ccantes. Et mirū tibi videt  
 hoc? Vere oīs homo malus  
 quatu ad voluntate: et man⁹



mittit in dei et occidit eum  
 Qui autem dei exitate ad in-  
 cidia non dubitat. quod precepta  
 eius contemnit. quod nomen eius  
 contempnit. quod blasphemiat. quod  
 murmurat contra deum. qui  
 turbato vultu contra celum aspi-  
 cit. quod in ira sua manus audaciter  
 subleuat contra eum. nonne  
 si potuisset fieri manus mitte-  
 ret in deum et occideret eum ut  
 iam licenter peccaret. **Capitulum**  
**xxii. Omelia. Adgesia.**

**R**espondens ihesus.  
 Inter dixit eis in  
 parabola. Dominus de vi-  
 nea ponente parabola et dice-  
 te. quoniam iusticia dei a iudeis fue-  
 rat auferenda. non sunt terri-  
 ti sed magis exasperati. et  
 volebat manus mittere et te-  
 nere eum. Sed intelligens dominus  
 non tacuit: sed peiore ira dei  
 per aliam parabola annunciat esse  
 venturam. Nam si illi qui time-  
 debuerant non timuerunt. sed ma-  
 gis exasperati sunt. quoniam ma-  
 gis ipse tacere non debuit qui  
 time non poterat. Illos autem  
 enim malicia fecit audaces:  
 ipsum autem plures. **Ecce est regnum**  
**celorum homini regi: qui fecit nupti-**  
**as filio suo.** Homo rex dicit  
 deus pater. qui nunquam suscepit  
 humana. ut intelligamus. quia  
 nomen hominis prudentiam non fa-  
 cit divine nature. Inter cum  
 parabole homo dicitur: non in

quod per aliqua hominis erant in ea.  
 Ideo quoniam audis in scriptura  
 deum dici hominem. quoniam magis  
 necessariu fuit ut homo di-  
 ceretur unigenitus dei filius.  
 cum non esset purus quod humana  
 suscepit natura. **Etiam autem**  
**nuptias nominamus. utile**  
**est ut breuiter ostendam. put-**  
**dant nobis sensu scripture:**  
 quoniam anime fideles in die illo in  
 christo iugende sunt. iterum nunc  
 desponsate. **Omne bonum. viuere**  
**substantia est et immortalis: et**  
**autem malum. mortale et nichil**  
**est.** Ita quicquid viuum creatu est  
 super terram: et vita viuunt. nec  
 enim esse potest esse aliquid viuum: et quod  
 non sit spiritus vite. **Et malo**  
**autem nulla res esse potest. cum ipsum**  
**malum nichil sit. quoniam potest fieri**  
**rem aliqua. Esse enim potest**  
**potest: sed non ipsum malum potest.**  
**Red de re ipsa in qua malum sub-**  
**trahit se bonum propter inhabitas**  
**malum in ea: et sic bono rece-**  
**dente. res vadit ad nichilum.**  
**Ergo res in qua solus bonum est:**  
**viuat et et immortalis. In qua**  
**autem bonum et malum habitant.**  
**viuit quidem. tamen pro tpe viuunt**  
**propter inhabitas bonum. morit-**  
**autem propter inhabitas malum: et**  
**est res mortalis sicut homo. Non**  
**autem ideo ex bono et malo ce-**  
**ditur est: ut contempto malo sequatur**  
**bonum. et per hoc habet elec-**  
**tionis mercedem. Sed si con-**  
**tempto bono secutus fuit malum:**



suscipiet eum eternus interitus.  
 Si autem dimisso malo. secutus  
 fuit bonum? in morte natura  
 carnis eius soluitur ab omni malo:  
 et cum resurrectio fuerit facta sciamus.  
 tunc enim suscipiet sola vita que  
 est christi? et in mortalitate eius  
 in sua mortalitate absorbebit:  
 et sicut desiderat paulus. ut  
 mortale hoc absorbeatur a  
 vita. et tunc adimpleatur  
 scriptura quam interpretatur apostolus.  
 Erunt duo in unum in carne una.  
 Spiritus enim cum anima quasi unus  
 spiritus factus: habitabit in car-  
 ne uniusa. secundum quod dictum est.  
 Qui adiuget se domino: quasi unus  
 spiritus est. **Primum** enim quasi modicus  
 ardens futuri coniugii spiritum  
 sanctum accipimus: tunc autem ipsum  
 spiritum plenius in nobis habe-  
 bimus. **Et misit seruos suos**  
uocare uisitatos ad uisitatos.  
**Ergo** quasi misit seruos suos:  
 iam uisitati erunt. **Primum**  
 ergo dicimus quod est ipsum conui-  
 uium? sedo quasi sunt uisitati: re-  
 ciao quasi cepit parare conuiuium.  
 et quasi misit uisitatores. **Primum**  
 dicitur est doctrina iusticie et ver-  
 ba celestium misteriorum de filio  
 dei uenturo? que omnia mandes  
 homo id est audiens: acquirit  
 sibi uitam eternam. **Quintus** enim  
 prophetas habet sermo ad es-  
 cum. **Sicut** enim qui mittit in  
 in os suum fragmentum panis.  
 aut qualemcumque cibum? primo

mouit eum dentibus? et ita dimit-  
 tit in stomachum: sic et cum au-  
 dimus omne bonum. necesse est id  
 meditari in ore sensus. et quasi  
 quibusdam dentibus id est tracta-  
 tib? mole: et videre quod est quod  
 dicitur a non dicitur aut propter  
 quam rem dicitur. **Primum** que ad  
 modum qualemcumque cibum. nisi  
 masticauerimus? dentibus? non  
 sentimus? saporem eius? ita et  
 uerbum quod audiuimus? nisi mas-  
 ticauerimus? tractantes in no-  
 bis: non possumus? intelligere  
 uirtute uerbi illius. **Primum** et  
 manna quod edebatur in hemo  
 figuram habens uerbi. ideo dice-  
 batur manna quod interpretatur he-  
 brayce quod est hoc: ut quocumque  
 audiamus? uerbum. amone.  
 at nos ipsum nomen respicere  
 quod est hoc quod audiuimus? **Et**  
 sicut cibum cum masticauerimus?  
 dimittimus? stomacho: ita et  
 uerbum postquam tractauerimus? co-  
 medamus? memorie quasi stoma-  
 cho. **Primum** quod admodum non prodest  
 cibum nisi cum fuerit masticatus  
 et in stomachum descendit:  
 sic non proficit ad salute uerbum  
 nisi fuerit intellectui et me-  
 morie traditum. **Primum** sicut ab?  
 nichil prodest si manducamus?  
 et iterum vomimus? eum de stoma-  
 cho: sic nichil prodest in nobis  
 uerbum quod audimus? et iterum ob-  
 liuiscimus. **Cibus** qui in stomacho  
 stat ille confortat: et sermo



qui in memoria manet saluat. **U**n et apud iudeos illa aialia munda sut: q̄ reuocat et r̄minat. **O**mne ergo aial illud ē mūdū qd̄ masticat. et trahit vterū. et itez de vterū reuocat et r̄minat: id est retractat. **I**lle aut̄ hō inuidus ē an̄ deū: qui nō recordat̄ aliq̄ nec tractat q̄ audit. **Q**ui aut̄ māducat de spū ali cōiunio. implet̄ spū. dilatat̄ sensibus. nutritur in veritate: pinguefit in fide: et sic ingredies ad interiora voluntatis dei et manēs in eis. ac q̄rit sibi vitā etnā. **Q**ui at̄ ab hoc cōiunio vbi fuit loq̄e fr̄s? enatnat̄ spū. angustiat̄ sensib? defiat a veritate. distillat a fide: et sic egredies ab oibus voluntatibus dei. nouisse cadit in morte. **Q**uā sut̄ iuitati. **I**n tpe abrahā: qm̄ dixit ad eū deus. **E**ri de terra tua et cognatione. et veni in terrā quā tibi mōstrauero: et oem̄ terrā q̄cūq; tetigeris pedib? tuis: tibi dabo eā et semini tuo ieterit. **Q**uā terrā. **T**errā orientālē fluente lac et mel: qd̄ nō ē de terra illa iudee: qm̄ illa terrā nūq; lacte et melle fluit: sed terrā inuicibilē quā xpc̄ suscepit. **D**e illius em̄ incarnatōe: lac et mel p̄cesserūt. **L**ac em̄ opus et miraculaz? qm̄ et sine la-

bore denū. et cū suauitate māducat: per qd̄ iudei in fide q̄ pueri sustentat. **M**el aut̄ eloq̄a doctrine dicit̄: sicut ait̄ p̄pheta. **C**ū dulcia faucibus meis eloquia tua: sup̄ mel et fauū ori meo. **E**rgo xpī incarnatio p̄o mittebat̄: qui lacte miraculorū. et melle doctrine nutritur? fuerat gentes rudes in fide. **V**ide ergo qm̄ ex eo inōndebat deus qm̄ nō aliter iudei poterāt xpō credē nisi relinq̄ret̄ iudaȳsmū: qd̄ ē. eri de cognatione tua. **E**rgo ex eo iam iudaȳsmū relinq̄e dū ondebāt. **N**ō solū aut̄ iudei. sed nullū hō p̄t lac et mel māducatē xpī: nisi cognatione suā et terrā relinq̄it: sicut scriptū ē. **N**isi quis reliquit̄ patrē et matrē etc. **I**te. qui vlt̄ me? ēē discipulus: abneget̄ semetipm̄. **R**elinq̄t ergo cognatione suā. nō q̄ cōtēpuit eā: sed q̄ amplius diligit̄ deū. **R**elinq̄t terrā suā: qui carnis sue nō cōsequit̄ voluptates. **Q**ui aut̄ cōcupias carnales exigit: terrā corpis sui cōtēp̄t sicut capn. **Q**ui vero mel et lac terre māducat: legit̄ mirabilia ā eloquia xpī. **C**ū cepit hoc cōiunio p̄parare. **E**x tpe moysi: qm̄ lex dñi data ē ir̄p̄hensibilis conuertes aīas? qm̄ testimoniū



dñi fidele sapienciã p̄stant  
 p̄nulis: qm̄ iusticie dñi re-  
 leſcantes corda! qm̄ p̄ceptu  
 dñi lucidũ illuminas oculos:  
 qm̄ iudicia dei veni iustifica-  
 ta i semetip̄a: qm̄ er̄ deũ spe-  
 ciebus cõfectus e cibis: decalo-  
 gus salutaris. **Sicut em̄ re-  
 gale prandiu multus ciboru  
 spebus ornat: ita et hoc co-  
 uniu scripturaz. diuisis iustia-  
 riu speciebus e decoratu. Et  
 eo etiam tpe iuitatores erer̄t.  
 p̄phete qui hoies ad nuptias  
 futuri sponsi vocaret. id e ad  
 fidem xpi: p̄phetantes eis de  
 ip̄o. At illi noluerunt venire.  
teru misit alios seruos diceb.  
dicite iuitatis. Sic prandiu  
meu parauit thauri mei et sa-  
ginata occisa sunt: et oia iam  
parata: venite ad nuptias.  
Qui sunt alij serui. Apostoli.  
Quo illos misit. In via gen-  
tiu ne abieritis! et i ciuitates  
samaritanor̄ ne intraueritis:  
sed potius ue ad oues p̄ditas  
dom̄ isrl̄. Sintes aut̄ p̄dica-  
te dicentes: qā appinquant  
regnu celoz. Hoc e qd̄ dicit  
prandiu meu pau: id est. ex  
oi lege. et oibus p̄phetis scrip-  
turaz mensas ornauit. Pau-  
sunt thauri et saginata occisa.  
p̄phete qui occisi sunt. Pro salu-  
te ppli sa occiduntur. Quado  
occiduntur. Doct nos apl̄us  
dicet. Ego aut̄ ipenda: et su-  
per ipenda: pro aĩabus vris.  
Item alibi. Ego em̄ ia delibor.**

Hois libatio pro aliquo offert<sup>2</sup>  
 deo. Ergo imolandus fuerat  
 paul<sup>9</sup> pro ppl̄o que docebat.  
 Sic et p̄phete occisi sunt: un<sup>9</sup> q̄sq̄  
 p̄ salute ppli que docebat. Et  
 qm̄ mors p̄phetaz susp̄tabat  
 quide ex pte pro salute hũa  
 na: nõ tñ plen<sup>9</sup> saluare po-  
 terat totũ mudũ: ideo nouis-  
 sime imolatus e agn<sup>9</sup>. qui to-  
 cus mud̄i vniu innocencia  
 sua detezgeret. **Utrea et in  
 diebus scenophege qd̄ interpretat<sup>2</sup>  
 fixio tabernaculi: diuisse hostie  
 occidebant et agn<sup>9</sup>. Si ergo  
 agnũ illis occisi itelligimus  
 figurã xpi: cõsequeter et cete-  
 ras hostias itelligim<sup>9</sup> p̄ceden-  
 tũ scõz occisiones. **Holocausa  
 medullata offerat cũ t̄censu  
 arietũ: offeram tibi boues cũ  
 hircis. Nec em̄ xpc aliqui ob-  
 hui<sup>9</sup> modi aĩalia obtulit deo  
 pri. Obtulit aut̄ inãonabiles  
 arietes: id e p̄ncipes omũ  
 xpianor̄. Obtulit boues id  
 nabiles terrã colentes. Ob-  
 tulit etiam hircos ex gentib<sup>9</sup>:  
 qui pro noie xpi passi sunt.  
 Nec aut̄ dixim<sup>9</sup>: ut oĩdam<sup>9</sup>  
 thaurus et saginata occisa.  
 itellige debere scõs occisos.  
 Om̄s ergo p̄phete et cristus  
 ideo occisi sunt: ut h<sup>9</sup> sp̄uale  
 tabernaculu firmiter fige-  
 rebur. Deniq̄ sicut viscera  
 agni. id e eloquia xpi hoies  
 nõ maducauert nisi postq̄  
 occisus e: na post mortem  
 ei<sup>9</sup>. euangeliã ei<sup>9</sup> p̄dicati****



sunt. et credunt in eis condie ho-  
mines et mittunt. Sic et vis-  
cera prophetarum. id est eloquia  
non sunt ante suscepta: non postquam  
occisi sunt. Quis audivit aut  
credidit verbis ysae viuentis.  
Si enim suscepissent sermones  
ei: nunquam eum sarrasset. Sed  
postquam occisus est: tunc postmo-  
dum iudei aperuerunt legem eum in  
synagogis suis. Quis ihe-  
remie verba suscepit viuentis.  
Si enim suscepissent verba  
ei: nunquam eum per multas ini-  
urias lapidasset. Sed postquam oc-  
cisus est: postea consecraverunt  
prophetias ipsius legere in con-  
uentu. Et sic inuenies in omnibus  
prophetis actum: quia viuentes  
eos nemo coluit: sed post  
mortem. Unde et dominus dicit. Qui  
edificatis sepulchra prophetarum:  
et diatis. Si fuissetem in  
diebus patrum nostrorum: non fuissetem  
in principibus eorum in sanguine  
prophetarum. Sicut enim viuentis  
aialis viscerum nemo manduca-  
uit: ita viuentium prophetarum  
sermones nemo suscepit:  
sed post mortem ipsorum. Sagina-  
ti autem gratia dei pleni. Ideo  
dixit et saginati et thauri  
ros: non quia et thauri non  
fuerunt saginati: sed quia  
omnes saginati non fuerunt thauri.  
Et omnibus enim prophetis  
quidam tamen prophete fuerunt:  
quidam autem prophete et sacerdo-

tes: sicut iheremias. sicut eye-  
chiel. sicut ioiada. Ergo sagi-  
natos dicit prophetas tamen qui  
fuerunt spiritu sancto repleti: taurus  
autem qui et prophete fuerunt et sa-  
cerdotes. Sicut enim tauri du-  
ces sunt gregis: ita et sacer-  
dotes principes sunt prophetarum. Que-  
dam autem legi dicere. Tauri di-  
cuntur martires tunc in primis per  
christo occisi apostolis adhuc viuen-  
tibus: saginati autem paruuli:  
spiritus sunt pene viuificati. Quia  
omnes imperfectores multas spua-  
lium gaudiorum epulas peruenit:  
et imperia christi adorauerunt.  
Et omnia iam parata. Sed que-  
rit ad salutem: totum iam imple-  
tum est in scripturis. Qui igno-  
rans est: inueniet ibi quod discat.  
Qui contumax est et peccator:  
inueniet sibi futuri iudicij fla-  
gella que timeat. Qui labo-  
rat: inueniet ibi gratias promissio-  
nes vite perpetue: quas mandu-  
cando apostolus exortet ad opus.  
Qui pusillanimis est et infir-  
mus: inueniet ibi medicinas  
iusticie cibos: qui et si pingue  
carnem non faciunt. tamen mori non  
permittunt. Qui magnanimus  
est et fidelis: inuenit ibi spua-  
les estas continentioris vite:  
que producit eum ipse ad ange-  
lorum naturam. Qui percussus est  
a dyabolo. et vulneratus est  
in peccatis: inuenit ibi medicina-  
les cibos: qui eum per penitentiam  
perueniunt ad salutem. Ut quid



ibi scriptis ē. acham ppter  
furtū regule auree lapidatq  
ē. nisi ut habeat fures quot  
timeat. **Ut q̄. filij israel for  
nicati sūt cū filiab⁹ moabita  
rū? pauci refugerūt in beelphe  
gor. Ut habeat fornicatores  
q̄ horrestat. Ut q̄ cōcipitores  
carnis castigati i deserto. Ut  
nemo debitas cōcipiscat. Ut  
quid dauid arguit nathā et  
suscepit. Ut adulteri et homi  
cidē p̄mē remedia nō desperet.  
Nihil ergo min⁹ ē i hoc cōui  
uio: q̄ necessariū habet sal⁹  
humana. At illi neglexerūt.  
Et abierūt aliū i villa sua:  
et aliū i negociacione sua.  
Om̄is actus que agūt hoīes  
i hoc mūdo duplex ē: aut  
villa ē. ā negociacio. **Et qd̄**  
labore quidē manū n̄r̄z fa  
cim⁹. exercem⁹ terrā ad ali  
qd̄ opus terrenū? puta agrū.  
vel vineā. vl̄ ortū. vl̄ opus lig  
ni. ā ferri. villam colē videm⁹:  
id ē terrā. **Ad aut nō labo  
res manū n̄r̄z sed alia  
luan cōsequim⁹? puta hono  
res agē. ā diuicias p̄manere  
alici. ā mercari: om̄e h̄ ne  
gociacio appellat⁹. Duobus  
ergo v̄bis om̄e op⁹ huānū  
cōclusit: siue honestū. siue i  
honestū. **Honestū quidē est  
ville cultura: sicut ait salomō.**  
**Ne oderis iusticiā opacione:**  
**et agri culturā ab altissimo  
creatā. Et apl⁹ hortatur.******

Rogo aut̄ vos fr̄es studū ha  
bere quietis? et negocij pp̄ij  
et opandi manib⁹ v̄ris: et  
null⁹ desiderū sit i vobis  
ad eos qui foris sūt. **Inhones  
ta res ē apud deū opus ne  
gociaciois. siue dignitatis. si  
ue milicie: v̄n̄ nichil horū  
ante iudei tenebat. p̄pter qd̄  
diat p̄ph̄a. Qui nō cognouit  
rūt negociacioes: intrant i  
regnū celoz. **Q̄ miserim⁹  
mūdus: et miseri qui eū se  
quūt. Semp hoīes mūdalia  
opa exclusērūt a vita. Sed  
forte dicis. Et vlla colere  
p̄cā ē? Et siquidē ip̄edime  
tū fidei aut religionis nō fa  
ciat vlla sicut fecit iudeis  
nō habes p̄cā: si aut a fide  
li religione faciat tibi ip̄edi  
metū. fit p̄cā. **Nō ergo ip̄a  
ville cultura p̄cā ē: sed i  
p̄ferendo eā deo facis cari  
cē p̄cā. Opa enī n̄r̄z auc  
tentica. opa sūt iusticie? opa  
aut carnalia sūp opacoēs  
dicūt nō opa: quia iusticia  
ad vitā n̄r̄z verā pertinet?  
opus aut̄ terrenū nō ad vi  
tā: sed ad sustentacionē vile  
hui⁹ tyalis. **Deo ergo opus  
iusticie attente facere debe  
m⁹: opus aut̄ terrenū trāsi  
torie. Si ergo qui honestū  
opus sequēdo debiti hono  
re nō reddiderūt homines  
deo talem iram merentur?********

•No•  
(in m̄t̄)



putas quali un fut digni. q  
 no honesta. sed negocia coes  
 sequedo. conuenit ad dñi au  
 dita. **V**illa e iste mudus. ca  
 que amatores mundi occupa  
 tur? questib? ei? qñ uille cu  
 msa redditib? delcatis: nego  
 ciao aut pdicatio legis. et  
 paucis tepli qua auari sa  
 cerdotes qñ negociationem  
 estimat quada lucrosa. et  
 no dispesacoz diuini opi  
 onewsam. **E**rgo p occupaco  
 ne uille plares sigt hoies:  
 quos mundi delcacio sepauit  
 a xpo. **O**cupacione ergo  
 negocia cois sacerdotib? ce  
 usqz mistros tepli signauit:  
 quos lucci obtentu venien  
 tes ad misteriu legis et tem  
 pli auaricia sepauit a fide.  
**N**o dicit malignati fut. sed  
 neglexerunt? quia no omis  
 iudei crucifixerunt xpm: nec  
 audierunt doctrina ipi? aut  
 cosenserunt i morte ei?. **Q**ui  
 da secularib? negocis occu  
 pati no uenerunt ad xpm?  
 nec audierunt doctrina eius.  
 nec uiderunt mirabilia ei?:  
 ideo no crediderunt i eu. **N**am  
 ergo odio aut inuidia cruci  
 fixerunt xpm. illi malignati?  
 qui aut negociis ipediti no  
 crediderunt: illi neglexerunt  
 dicit? no malignati. **N**am  
 fut quida hoies qui pnt au  
 dire et credere? sed sollicitudo

necessariay reu et delcacio  
 mundi sepauit eos a deo: qd  
 dñs terrā spinosa appellat.  
**R**eliqui uero tenuerunt seruos  
 ei?: et contumelios affectos  
 occiderunt. **D**e sua morte taceat?  
 qa iam i pñi pabola dicit:  
 sed ondit morte discipuloy  
 suoz qd post ascensu ipi?  
 occiderunt iudei? marie sacer  
 dotes. stephanu lapidates.  
 i iacobi morte gaudentes. ite  
 iacobu alpheu lapidates. pp  
 que ois ihrlm destructa est  
 a romanis. **A**udies aut uer  
 uatus e: et misit exercitu  
 suu et pdidit homiadas illos  
 et ciuitate eoz succendit. **R**o  
 manos exercitus dixerunt ex  
 citus dei: qa dñi e terra et  
 plenitudo ei?. **N**ec eni uenis  
 sent romani ihrlm: n dñs.  
 eos exatasset. **Q**uida aute  
 exercitu angelos dicit: ciuitate  
 pro ciuib? ponit. **A**c si dicat.  
**M**isit angelos: et ciues illos  
 misit i igne etnu. **E**t dicit  
 seruis suis **I**te ad certu viay:  
 et quoscuqz inueritis uocab.  
**M**anifestu e quide. qa post  
 cotempta cotumacia iudeoru de  
 uocaco geau dicit. q dicit.  
**I**te ad certu viay. **U**terea  
 requiritur que sub ipe uic ad  
 quaru certu mittit xps dis  
 cipulos suos. **O**uto ergo qm  
 sicut gnalis et publica via  
 xpc que ducit ad vita? et via  
 dicit? omis pph. oes apli:



hec em̄ oēs vie ducūt ad xp̄m?  
 crispus aut ad prem̄: sic gn̄a  
 lis et publica via ē dyabol⁹  
 qui ducit ad mortē. Et vie  
 sūt oēs p̄fessiones istius mū  
 di: utputa p̄fessio p̄hie vna  
 ē via: p̄fessio milicie altera  
 est via: mūdiālis dignitas  
 altera ē via mūdi: p̄fessio lu  
 dax altera ē via mūdi. Et q̄  
 pluri dicit. Quāte sūt dīca  
 sitates actiū in hoc mūdo ti  
 te sūt vie: que oēs vie ducūt  
 ad dyabolū quāte via perdi  
 tionis. Deo ergo dicit. Ite ergo  
 ad v̄tus viay: ut au⁹ cūq̄  
 cōdicōis hoīes vocet ad fidem.  
 Adhuc sicut castitas via ē q̄  
 ducit ad xp̄m: et mīe ceteraq̄  
 v̄tutes: sic fornicatio ē via q̄  
 ducit ad dyabolū: et auaricia  
 ceteraq̄ spēs male. Iubet er  
 go ut cūm scāq̄ cōuersacōis  
 hoīes mītent ad fidē: quos  
 cūq̄ sine seruos sine liberos.  
 Deus em̄ corporale seruitutē  
 nō cōtempnit: nec corporalem  
 eligit libertatē. Omnis q̄ dya  
 boli sequit̄ voluntate seru⁹ ē:  
 et si sit liber. Qui autē ob  
 audit deo ille seru⁹ īgenu⁹  
 ē: et si fuerit seruus. Inge  
 nuitatē em̄ spūale nō sordi  
 dat seruitū corpālis: nec tur  
 pitudinē spūalem nō sordi  
 dat honestatē corpālis liber  
 tatis. Seruitutē em̄ dei non  
 disposio: hūana violenciā i  
 tudurit. Omnis homo liber

creatus ē: quē de⁹ in libero  
 arbitrio posuit. n̄ ip̄e se fe  
 cerit seruū. Et sicut nō est  
 distancia ī natura creatōis  
 hoīi: sic nō ē differenciā  
 ī vocatiōe salutis eoz. Oīs  
 sine barbarus. sine sapiēs?  
 qui poterit dei grā barbaris  
 mētes ad ratiōabile ītellatū  
 corrigē: q̄ cor nabilis dono  
 sūt ī ferale sensū mutauit?  
 aut itez ferale sensū ei⁹ ad  
 hūanū ītellatū redurit: oēs  
 siue boni siue mali vocant?  
 boni ne pereat: mali ne ier  
 cusabiles fiat. Nemo p̄pter  
 ignorāciā pereat: nemo p̄  
 ignorāciā erāset. Omēs  
 videat lumē: ut appareant  
 q̄ amat tenebras et qui lu  
 men. Qui em̄ ē filius tene  
 bray: et si cōpellas eū rece  
 dit a lumē. Intrauit autē  
 rex: ut videret discipulos.  
 Intrauit dñs. nō q̄a ē aliq̄  
 ubi nō ē: sed ubi vult aspice  
 ibi sit p̄ns. ubi tū nō vult  
 absens videt. Dies em̄ aspec  
 tiōis ē dies iudicij: q̄n visita  
 tur⁹ ē xp̄ianos qui sup me  
 sam scripturay recubūt: id  
 ē requiescūt ī fide eoz. et ce  
 lestib⁹ epulant̄ doctnis. Aut  
 dies refectōis ē dies teptā  
 tiōis: q̄n dignat̄ temptare  
 ecclesia sua: ut videat qui ha  
 bet fidem et opa digna  
 xp̄i vocatiōe. Dupciale vesti  
 metū ē fides v̄ra: q̄ est per



ihm xpm et iusticia eius: de qua  
ait ap[osto]lus. **Ex**poliantes vetere  
hominem cum actibus suis. qui cor-  
ruptus secundum concupiscentiam erro-  
ris et vestientes novum hominem  
qui secundum deum creatus est iustitia  
et scientia veritatis: ad  
fidei pertinet veritate. **Vestime**  
ta ergo veteris hominis sunt pa-  
nosa sordida opera carnis: cor-  
ruptibilia et immunda. **Vestimenta**  
autem novi hominis sunt foras et deco-  
ra spiritus: incorruptibilia et sancta.  
**Quae** admodum si aliquis cum ni-  
gra veste inveniat in nuptiis.  
sordidat gloriam nuptiarum: ita  
et qui opera habet tenebrosa.  
et inter christianos quibus unus  
ex eis conversatur: ipse christiani-  
tati iniuriam facit. **Homo** itaque  
ad secundum locum eligat vestem: ad  
secundum vestem eligat locum: id est  
ad secundum deum eligat professionem.  
aut faciat opera. **Qui** vult esse  
christi: faciat opera christi. **Qui** autem  
non vult opera christi facere: nec  
veniat ad christum. **Alioquin** au-  
dierit in die iudicii. **Amice** quod  
huc transisti vel venisti: non ha-  
bens vestem nuptialem. **Et** ob-  
mittet eum. **Hic** enim abscondimus  
opera nostra: et iudicet corda nostra  
caelum. **In** illa autem die nichil  
est quod respondeamus: ubi caelum  
et terra. et aquae. et sol et lu-  
na. dies et noctes: et totus  
mundus stabit adversus nos in  
testimonium peccatorum nostrorum. **Et**  
si opera tacebit: tamen ipse cogitationes

nostras et ipsa opera specialiter sta-  
bunt contra oculos nostros accusantes  
nos ante deum: dicente apostolo.  
**Cogitationibus** iudicet accusantibus  
et etiam defendentibus: in die autem  
iudicabit de occultis hominum.  
per ihesum christum dominum nostrum.  
**Tunc** dicit **rex** ministris. **Mittite**  
ei manus et pedes: et mittite  
eum in tenebras exteriores. **Sicut**  
autem est deus in gloria sanctorum  
secundum opera dicente apostolo. **Stella**  
enim a stella differt in gloria. ita  
et resurrectio mortuorum: sic dif-  
ferentia est tormentorum in pecca-  
tibus. **Sunt** enim prime tenebrae et  
exteriores. et novissimi lacus.  
**Et** eo quod non dicit ingressus est  
terram ut remuneraret amicos:  
nec ita. **Congregavit** rex omnes  
qui venerunt ad nuptias: datus  
suspicio estimandi ne forte non  
hoc dicit de vindicta iudicii.  
**Adhuc** autem quia non dicit. mit-  
tite eum in tenebras inferiores.  
ut eas tenebras inferiores locum  
inferni estimemus. sicut alibi.  
**Et** eripisti animam meam de inferno  
inferiori: sed ita dicit. in  
tenebras exteriores. **Ergo**  
quotienscumque temptat deus eccle-  
siam suam. et ventilat ventilaba-  
bro iudicii ingreditur ad eum ut  
videat discedentes qui sunt.  
aut quales sunt: si digni sunt  
caelestibus nuptiis. et convivio.  
illo vino. **Et** si invenerit ali-  
quis non habentem vestem nuptia-  
lem: secundum ea quae diximus in-  
terrogat eum. **In** cogitationibus  
impii interrogatio erit. **Et** iter-



wgat eū. **O**pa ista que agis xpiani nō sūt: ut q̄ factus es xpian⁹? si hec opa diligebas. Ita ut nō habeat qd̄ vndeat cont̄ cōsām suā. **H**uc ergo tale cū viderit xpc̄ in ecclā: iubet mīstros suos. id ē aliq̄s spūs seductionū. **N**ā mala p̄ malos spūs reddet. **Q**ualis fuit spūs erroris quē misit de⁹ ut seducat achab. sicut scrip̄tū ē in tercio libro regnōz? ul̄ qualis ē illa opacio erroris quā dabit deus eis q̄ caritate veritatis nō acceperunt: ut credat mēdacio. ut ligat mān⁹ hoīb. id ē opa ei⁹. **Q**uē sc̄ aīe man⁹? **Q**uē hoīes recte tollūt ad mādata dei? ligantes pedes id ē motus aīe ei⁹ quib⁹ mā solet incedē et transire de loco ad locū. et de malo ad bonū. ul̄ de bono ad malū: id ē eā obligat et rebriant et involūt opa ei⁹ ut quonēstis sic laqueū pdicacionis mēnt. **E**t apprehēdetes eū id ē opa ei⁹ mittūt ī teneb̄s id ē in errores gencū. ul̄ in dōzū. ul̄ hereticoz. **E**t forsitū p̄p̄inquoiores teneb̄e sūt gentiliū: exteriorēs iudeoz. **P**lus aut̄ exteriorēs hereticoz? qm̄ gentiles veritate spernunt quā nō audierūt: iudei quā nō crediderūt. **H**eretici autē quā audierūt et didicerunt **P**ax quoq̄ hēsitarū teneb̄arū quēda sūt p̄p̄inque veritatū? alie aut̄ ampli⁹ longe. et

ideo in pressiores et exteriores mittūt: id ē in hēsēs perierūt siffas. **I**bi erit fletus: et stridor dāran. **V**idete quia nō dixit ibi ē fletus et stridor dēnoū. **E**rgo mittūt ī illas tenebras mali: qui postea paucunt fletus. **Omelia xlii.**  
**Q**unc obierūt et cōsiliū acceperūt ut caperet eū in sermone. **O**m̄s malicia cōfundit quidē aliquē mōdo ne veritatis? corrigit autē nūq̄: marie ei⁹ qui p̄posito malo et nō ignorācia peccat. **E**cce em̄ sacerdotes postq̄ terre re deū nō potuerūt dicētes. **I**n qua p̄tate hoc facis? **P**ostq̄ pabolaz wē q̄stricti sūt ī iudicio. ipi seruos fecerūt. dicētes malos male p̄det. nemie cōtra eos testimonii dante nisi cōsā sola. nūq̄ cōpūit eos timor p̄c̄i. **N**ūq̄ cōpescuit ul̄ cōsidēdo libertatis. **S**ed qd̄. **A**bierūt et cōsiliū acceperūt: ut eū caperet ī sermone. **S**icut admodū si aliq̄s claudē voluēt aque eurrentis meatū. si herēclusa fuit. aliq̄ violēcia aliunde sibi semita rūpit? sic et eoz malignitas ex vna pte cōfusa: aliū sibi aditū aduenit. **S**icut em̄ nō p̄t fieri. ut ligna mittēdo extinguas mēcendū: sic nō p̄t fieri ut racione dicēdo placeas hoī malo. **S**icut em̄ ignis quanto



ampli? ligna suscepit i maiore  
 flama erigit? i sic aia mala  
 q̄tomagis veritate audierit:  
 eo ampli? i malicia exarbitur.  
Abierunt ergo: et consiliu acce-  
perunt. P̄mo abierunt. Ad he-  
rodianos. Nā ex eo q̄ nō di-  
cit consiliati sūt. sed consiliu  
accepert? sed erquo pariter  
cū herodianis venerunt: ap-  
paret q̄a cū illis ei9mōi ar-  
cūneionis consiliu tractave-  
rūt. Nōis colon? aū? terrā  
possidet: illi9 auxiliij opus ha-  
bet. Qui iusticiā tenet: mil-  
lius p̄oano indiget nisi dei.  
Qui i dyaboli iiquitatibus  
ambulat: dyaboli adiutoriu  
necessariu habet. Colon? em  
dei: dyaboli auxiliu nō que-  
rit. Colon? aut dyaboli: auxi-  
liu dei et si querit nō inuenit.  
Uidisti aliqui eūte ad furtu?  
dei ad omne ut bñ p̄speret?  
in furto. Aut qui vadit ad  
fornicatione? nūq̄ signum  
crucis ponit sibi in fronte.  
ut nō cōphendat? i crimine.  
Ad si fecerit. nō solū nō ad-  
iuuat? sed adhuc ampli? tra-  
dit? q̄a nescit iusticia dei p̄o-  
anū dare cūmib? Hic et  
isti cristū expugnare cupien-  
tes. cōuenienter nō ad seruos  
dei viros religiosos sed ad ge-  
tiles: id ē ad herodianos se-  
cōndierūt. Quale ē consiliu:  
tales et consiliatores. Nō aut  
poterat dare consiliu cōf. xpm?

nisi dyabol9 qui erat adūsari9  
 xpi. Cogitabat em apud se  
 sacerdotes. Si nos soli euntes  
 interrogauerim9 xpm? quib9 dire-  
 rit q̄a nō licet dare cesari tribu-  
 tu: tñ nemo nobis credet dicen-  
 tib9 contra eū. Jam em omnes  
 sciūt: q̄a timet sum9 ei9. Ami-  
 cor9 aut testimoniū i audi-  
 to et si verū fuit: q̄ suspectū  
 rēphat. Sed nec p̄ seipos xpm  
 interrogare volebat? q̄a i mag-  
 na suspiciōe timicie fuerant  
 apud xpm: ne forte q̄i suspec-  
 ti circumuenire nō possit. Nā  
 inimicus manifestus melior ē:  
 q̄ amic9 fictus. Ille dñ timet  
 facile emittit: iste dñ nō cog-  
 noscit p̄ualet. Misert9 q̄  
 discipulos suos quasi adhuc  
 min9 cognitos et min9 suspec-  
 tos? ut aut abscondite facile  
 deciperet eū: aut deprehēsi  
 min9 erubesceret apud eū.  
 Nā consilio malo deprehēso  
 tanto min9 nascit9 q̄fuso: quā-  
 tū fuit p̄sona deterior. Sed  
 discipuli illi magis suis etate  
 minores erat: malicia aute  
 pares. Nā et pulli serpentū  
 statura breuiores sūt: veneno  
 aut equales. Et catuli lupoz  
 adhuc teneri cōstituti. et si ve-  
 nacione nocere nō pūt: iā tñ  
 in sanguē quidet et morsib9  
 ludūt. Nq̄ scim9 q̄a verit-  
 es: et via dei i veritate docēs.  
 Ngrm vocat eū et venicem  
 magistrū? ut q̄ honoratū



et laudatus miserum sui cordis  
 simpliciter eis apiat: tunc vo-  
 lens eos habere discipulos. Hec  
 enim est ypocritarum prima potestas.  
 simulata laudatio: laudat enim  
 quos perdere voluit. Item per delectationem  
 laudis paulatim corda  
 hominum ad simplicitate benigne  
 confessionis idinat: veluti si  
 quis taurum validum quod viribus  
 non potest subiugare. per vitulum  
 flectere nititur: mollibus ma-  
 nibus nodosa eius faciat cervice.  
 ut que virtute tenere non potuit.  
 per blandimentum comprehendat: sic  
 et isti cathena subdole laudis  
 portantes. et gladium malicie  
 abscondentes in corde: taurum  
 ecclesiasticum gregis dolo laudis  
 comprehendere festinabat. De  
 quo taurum prophetas iacob ianu-  
 tium increpabat leui filium suum:  
 quia de leui nascituri erant sacer-  
 dotes qui interfecturi erant christum.  
 Symeon et leui fratres: consu-  
 mauit iniquitates suas. In  
 cogitationibus eorum ne veritas aua-  
 dia: et in consilia eorum ne tra-  
 dat precordia mea: quia in ira  
 sua occiderunt homines. et in furo-  
 re suo subneruauerunt taurum.  
De talibus dicit propheta. Molli-  
 ti sunt sermones eorum super oleum:  
 et ipsi sunt iacula. Quid tibi  
videt. Hec censu dari cesari  
 an non? Non est iustum ut serui  
 summi regis: terrenis regibus  
 seruiant. Si enim indignum est  
 ut ex duobus regibus homo alterius

alteri subsequatur. et iniuriam  
 faciat suo si subiaceret alieno?  
 pro magis indignum est ut culto-  
 res dei humanarum potestatum graua-  
 mina cognoscant. Cognita  
autem nequitia eorum ihesus: non secundum  
 sermones eorum pacificos blande  
 respondit: sed secundum conscientiam  
 eorum crudele et asperum. Dicit  
Quia plerumque deus ad animam  
 loquitur non ad corpus: voluntati-  
 bus inder non verbis. Procite  
quod me temptatis. Respondite  
mihi numisma census. Et  
illi obtulerunt ei denarium. Di-  
xit eis ypocrite: ut quod audie-  
 runt in aure: apud seipsum inue-  
 niat in corde: ut considerantes  
 eum humanorum cordium agnoscere:  
 quod facere cogitabat. perficere non  
 auderent. Vide ergo quomodo phari-  
 ssei quidem blandiebantur ut  
 perderent: ihesus vero confundebat  
 ut saluaret. Quia melior  
 utilior est homo deus natus: quam ho-  
 mo peccator. Et ait eis. Cuius est yma-  
 go hec et superscriptio. Et di-  
 cit ei. Cesaris. Et dicit eis.  
Reddite que sunt cesaris cesari:  
 et que sunt dei deo. Imago dei  
 non est in auro depicta: sed in homi-  
 nibus figurata. Numisma cesa-  
 ris aurum est: numisma dei homo.  
In solidis cesar videtur: in hominibus  
 deus agnoscitur. Deo diuitias  
 vobis cesari date: deo autem gratie  
 vire sola innocentiam reservate.  
 ubi deus videtur. Cesaris yma-  
 ginem manuum artificis sculpsit:  
 et corruptibilibus litteris anotauit.



dei aut ymagine i hoie diuina  
manu dice uinis apicib? demon  
strauit. Quib? illis quinq? sensi  
bus carnalib? et quinq? sensib?  
spualib? p quos consideram? **Ome**  
et apprehendim? sicut deus. **lia xx.**

**N**ulla die accesserunt ad eu  
saducai qui dicunt resurrectio  
ne no esse. In qua die. **Qu**  
recedebat pharisei et accedebat  
saducai. recedebat saducai. et  
accedebat pharisei. **Un** dies  
e: et multa certamina. **Freque**  
tabat em sup eu tali forte co  
silia: ut qd am eu cophende  
posset. **Si** certu eu uiaoe no  
pnt supare: ul p ipa? frequ  
ca subuerteret sensu ei. **Que**  
admodu si inter plures hoies  
inueniat un? fortis pugiator.  
du singuli uirib? eu supare  
no pnt. circūueniunt eu oes?  
ut q? utute no poterat: ipa  
multitudine conuertit eu in fu  
gam. **Stulti** si quis corrup  
tibili fonte utatur assidue. ma  
gis fontis illius uena laxat?  
et maiore aqua ifundit. **Et**  
illi de fonte uino aqua salien  
tis i uita eterna audiebant  
sermones: et putabat eu plu  
ra interrogado scire. **Circu**  
dabat ergo eu. q? plures ca  
nes garruli unu leone. **De**  
hij? em dixerat per ppham.  
**Qu**m circūdederunt me canes  
multi. **Et** uere taq? ueniona  
biles canu latantib?: sic erit  
uor saducao. **Uidem?** consiliu

inimici qd per saducao? opa  
bat. **D**yaualus em semp ad  
uersarius xpi. qui semper sibi  
thronu dñi usurpabat testan  
te pphat. **S**up stellas celi ponā  
thronu meū. et ero sibi? altis  
simo? ab inicio mox ut creatu  
e ho. **teptauit** un? dei noticiā  
obscurare: et cultuā deoru  
mltoz iduē dicens ad eua.  
**Et** eritis sicut dii: scientes bo  
nu et malu. **Sicut** em ome  
malu no a pfecto malo iapit  
sed paulati in pmiss? sic et  
istud tam audax malu pnu  
leniter et latenter ispirauit.  
id e psuasit ut colerent: sed i  
terim meāone fecit qui dii q  
debeant coli. **Adhuc** no eat  
mltitudo homi pessimoz: in  
quib? seminares fallacia ml  
toz deoz. **Pa** uirtus dyaboli  
e: q? hoies mali sūt. **Rec** em  
pt aliquod bonu seminare  
i mudo nisi p suos mlstros q  
i sas no uenit loai. **C**irca  
te itaq? nūo homi maloz ac  
uit et utus erroris. et minuit  
dei noticiā usq? ad dies abra  
he. que deus suscitauit. ut tam  
p eu q? per ei? familia. dei  
noticiā i mudo tamq? lucer  
na lucret i tenebris. **Uideris**  
itaq? qa noticiā dei oio certu  
gile no potuit? alia aduēco  
ne excogitauit erroris: ut si  
cognoscit deus ututu. nullus  
obaudiat pceptis illi. **Pa**m  
dñs cui? pceptis null? obtpat



ai sit dñs? ee nō videt: quia  
 nomē habet tm̄ modo. nō po-  
 testatē. Quid ergo introducit  
 heresim̄ saduceoz. qui diceret  
 nō ee resurrectionē mortuoz?  
 que res oim̄ ppositū iusticie fa-  
 ciendē frangit. Nā m̄ oī re-  
 aut actu corpali sine sp̄iali.  
 agendi v̄bis. spes e futura.  
 Qui em̄ amat: amat ut me-  
 rit. Qui pugnat: pugnat  
 ut vincat. Nā ai sit ita diffi-  
 cile m̄ hoc mūdo seruare iusti-  
 cie s̄tate? q̄s cōtestat̄ erat  
 adūsus seipm̄ cotidie luctimi-  
 na errere nisi ad spem resur-  
 rectionis aspiceret. Tolle ergo  
 spem resurrectionis: et soluta  
 ē tota obseruacia pietatis. Nā  
 q̄ saducei credebāt cōiugia ee  
 post mortē. Abst. Quomō  
 em̄ cōiugia crederet fieri? q̄  
 ipām resurrectionē negabat.  
 Sed ad defensionē erroris sui:  
 putabat se iuenisse argutissi-  
 mā rē m̄ h̄ mō apud se di-  
 centes. Sicut nō ē possibile  
 ut ea mulier q̄ fuit septem  
 viroz sit vni⁹ vroz priuata  
 aut oim̄ caris: sic nō ē possi-  
 bile ut fiat resurrectio mor-  
 tuoz. Respondēs aut̄ ih̄s:  
duxit eis. Erant̄? nescientes  
scripturas: neq̄ v̄tutem dei.  
In resurrectione em̄ neq̄ nubet  
neq̄ vroz ducet: sed sūt si-  
cut angeli dei m̄ celo. Multi q̄  
sc̄alu illud h̄ic sc̄alo simile  
existimāt. In hoc sc̄lo q̄a mo-  
rim̄ ideo nascim̄? q̄a nascim̄

ideo vroz ducim⁹: ut qd'  
 moriendo minuit. nascendo  
 suppleat. Tolle moriendi ne-  
 cessitate? et nascendi utilita-  
 tē: et nascendi causa soluta  
 ē. Nā iste mūdo carnis est:  
 ille aīaz. Sicut aīa m̄ hoc  
 mūdo pegrina ē: ita caro i  
 illa extranea. In isto mūdo  
 aīa carni subiecta ē quātū  
 ad passiones hūanas: m̄ illo  
 aut̄ caris aīe. Unaqueq̄ res  
 m̄ sua p̄ia forcior ē et dñā-  
 tur. Si ergo aīa dandi p̄t i  
 hoc sc̄lo ifirmo et terreno  
 corpi subdita? sicq̄ subdita  
 ē ut nichil pene sp̄ialiter  
 sapere aut agere possit sc̄dm̄  
 suā naturā: p̄tōmagis ai i  
 illo sc̄ulo caro ifirma et v̄lis.  
 dignitose aīe et potenti cepe-  
 rit esse subiecta. nichil pote-  
 rit carnale sapere aut agere  
 sc̄dm̄ suā naturā. Nā hoc  
 ipm̄ modicū qd' m̄ hoc sc̄lo i  
 corpe cōstituta aīa sp̄ialiter  
 sapit. nimia p̄tas aīe h̄ sibi  
 vendicat extra ordinē: quia  
 dñatio carnis ē m̄ h̄ mūdo.  
 Quēadmodū dīnes pegrē  
 p̄fūs. si m̄ hospicio applicale  
 rit paupis alicui⁹. Quis nō  
 p̄t iūbere m̄ domo qd' vlt q̄a  
 hospes ē: tm̄ magna sibi fidu-  
 cia agendi aliq̄ vendicat q̄a  
 potens ē. Sic et aīa pegrina  
 m̄ hoc regno carnis igressa?  
 quis nō oīa sp̄ialiter age-  
 pt sc̄dm̄ se q̄a extranea ē m̄  
 hoc mūdo: tm̄ aliq̄ sp̄iale



vendicat et in carne quia nimium  
 potes est. **C**ontrario sicut pauper  
 peregrus est in hoc seculo quia pauper  
 est: sic et caro cum in illo seculo  
 resuscitata migraverit nichil  
 omnino poterit sibi carnale defen-  
 dere. **P**rimo: quia extranea est in  
 seculo spirituali. **S**ecundo: quia infirma  
 est carnis natura: et hoc dicitur  
 secundum moralitatem: alioquin in  
 resurrectione mutata est ipsa  
 carnis natura ut nil carnis  
 habeat in se nisi forte tantummodo  
 forma. sicut scriptum est. **G**emi-  
 nat corpus animale: surget autem  
 corpus spirituale. **R**espondens ihesus  
 ait. **F**ratres, nescientes scrip-  
 turas: neque virtute dei. **I**n resur-  
 rectione enim neque nubet neque  
 uxores ducet: sed sicut angelus  
 in celo. **Q**uare cum de ieiun-  
 iis et elemosinis. ceterisque  
 virtutibus spiritualibus locutus fuisset  
 dominus angelorum similitudine intro-  
 ducit: nisi cum de solito viri et  
 mulieris coitu loqueretur dicens.  
 neque nubet. neque uxores ducet.  
 sed sicut angelus in celo. **Q**uia  
 sicut omnes actus carnales opera  
 sunt animalium: precipue tamen actus  
 libidinis opus est animalium: sic et  
 omnes quidem virtutes spirituales res  
 sunt angelice. precipue tamen castitas  
 res est angelica. **I**n hoc enim so-  
 luti singulariter homines angelis si-  
 milant: et vincit natura vir-  
 tutibus. **I**deo dicit. neque nubent  
 neque uxores ducet: sed sicut  
 angelus in celo. **S**icut enim quoniam  
 agimus quod animalia habet nobiscum  
 esse animalia esse nos profiteremur:

sic quoniam illud agimus quod est extrin-  
 secum naturam carnalem naturam carnis  
 egredimur: et angelis coequum.  
**B**ed quia primum quidem et naturale  
 animalium est ut non sint unius  
 masculi vel unius sexus lege con-  
 tenta: primum autem et naturale  
 est angelorum omnino separare sese  
 ab abusu libidinis: quod unius  
 masculi vel unius sexus lege con-  
 tentus est media tenet conditione.  
**E**t hoc id est animalium neque  
 angelus neque animalium: angelus  
 quidem non est. quia non est separatus  
 ab usu libidinis: animalium quod non.  
**U**nus quia contentus est. **S**icut autem  
 omnino separatus ab usu libidinis  
 supponit humanam naturam quae  
 media est: et ad conditionem tan-  
 tum angelicam. **B**ed nunc videtur  
 quia modo dicitur quod omnis actus  
 carnalis opus est animalium: praeci-  
 pue tamen libidinosus: et per  
 omnem actum carnalem homo animalium  
 sibi invenit: maxime per usum li-  
 bidinis: quoniam omnino quod carnalium  
 sensuum operum: et non solum ad ma-  
 lum proficit. sed etiam ad bonum. **E**t  
 et secundum deum videt et audit: et  
 odorare et gustare et tangere.  
**I**nvoensamque enim aspiciamus  
 multiformes species rerum. audimus  
 varios sonos vocum. odoramus  
 diversas fragrantias odorum. gusta-  
 mus innumeras suavitates gustu-  
 rum. palpamus qualitates rerum  
 innumeras. de operibus potentiae dei  
 diiudicamus: ut cognoscamus  
 et colamus huiusmodi creationis



auctore. Ideo si tollim<sup>9</sup> a nobis  
 vlti sensum illoz p<sup>9</sup> malu qd  
 fit ex illis? ipeditur ecia bonu  
 qd fieri solet p eos: timo se,  
 sub ille libidinis semp i malo  
 e et nuq<sup>9</sup> m bono. p<sup>9</sup>terea  
 si repellam<sup>9</sup> a nobis libidinis  
 vlti: nullu bonu impeditur  
 ex illo. Nec em aliqd bonu  
 e qd gnet<sup>9</sup> ex illo nisi sola  
 natiuitas carnis: qa ipa gna  
 tur ex malo. Ideo dissipata e  
 ut ex corruptoe nascat: qm  
 et ipa post modicu corrup  
 da e. Sicut em no e dignu ut  
 qd eternu e ex corruptione  
 nascat: sic no e dignu ut qd  
 ex corruptoe nascitur sit eter  
 nu: qa caro et sanguis regnu  
 dei no possidebit. neq corrup  
 cio icorruptela possidebit. Itē  
 dicit iohes. Dedit eis p<sup>9</sup>atem  
 filios dei fieri: qui no ex car  
 ne. neq ex sanguie. neq ex  
 voluntate viri: sed ex deo nati  
 sut. Itē alia ratio. Qm scdm  
 istos sensus carnales quos  
 habet caro. habet ecotatio  
 aia spitaliter: et videt et au  
 dit. et odorat et gustat. et ta  
 git. sicut i mlte exposuim<sup>9</sup>  
 locis. In decorda cathari  
 dicit homo. Solus aut libidi  
 nis sensus inter aiaz et car  
 ne no e vis: sed solus car  
 nis p<sup>9</sup>us et p<sup>9</sup>inatus. p<sup>9</sup>terea  
 p oes actus carnales qui sut  
 ex quib<sup>9</sup> sensib<sup>9</sup> carnalibus  
 ho aialibus filis iuenitur:

marie aut ex vlti libidinis  
 qui ad sola p<sup>9</sup>inet carnis na  
 tura. Resatis scripturas neq  
vtute dei. Sapienter p<sup>9</sup>mu  
 arguit stulticia eoz: qa no  
 legebat scdm ignorancia.  
 qa no cognoscebat deu: qa  
 ex diligeaa leionu nascit<sup>9</sup>  
 scia dei. Ignoracia aut negli  
 encie filia e. Si em nec ois  
 qui legit cognoscat deu: qud  
 cognoscat qui no legit. Qd  
 aut dixim<sup>9</sup> no oes legetes  
 cognosce veritate dei: sed  
 tuc e si volentes iuenire le  
 gat. Qui em legens de deo  
 vlt iuenire deu: festinet  
 viuē digne deo. et ipa eius  
 conuersacio bona sit: q<sup>9</sup> lam  
 pas lumis an oculos cordis  
 ei<sup>9</sup> via veritatis aperiens.  
 Qui aut no festinat viuē  
 digne deo: legens no deu  
 queres ad salute sua. sciam  
 dei ad glaz vana querit: io  
 et si semp legat nuq<sup>9</sup> iue  
 nit. sicut nec philosophi iue  
 nerit qui ipaz cam q<sup>9</sup>ebat.  
 Putas sacerdotes saduceoz  
 no legebat scripturas. Sed  
 cognosce no poterat in eis:  
 qui nolebat viuē digne deo.  
 Nec em poterat sua vba do  
 cere: quos mala opa docebat.  
 Talis e em scriptura noteti  
 viuē scdm deu. queadmodu  
 si aliquis agricole no haben  
 ti voluntate pugnadi exponat  
 bellica disciplina: ecotario



autē viro bellatori nolenti  
 collē terrā agriculturā ex-  
 ponat. si tota die audiat ver-  
 ba expositionis illius. nichil in-  
 telligē aut cōprehendē potest:  
 quia nec habet desiderium dis-  
 cipline illius. Obiurgat enim  
 fuit desiderium hominis: illic di-  
 rigit et sensus ipsius. **Idem**  
 ad illud quod dicit. nescitis  
 virtutē dei: hoc retulit dicens.  
**In** resurrectione enim neque nu-  
 bet: neque viros ducet. **Ad**  
 illud autem quod dicit nescitis  
 scripturas: exemplum protulit  
 dicens. **Ego** sum deus abraham  
 et deus ysaac: et deus iacob.  
**Si** autem abraham et ysaac  
 moventes perisset: nunquam di-  
 ceret deus eorum eē quod non erat.  
**Dirimimus** super eum de manu ex-  
 tesa hominis arida tractarem.  
 quia calūpniatoribus primum oportet  
 in aliqua questione auctori-  
 tate scripture proferre dei non ra-  
 tionem exponere. non prius ratio-  
 nem. postea auctoritatem: et  
 cause huiusmodi tradidimus ratio-  
 nem. quia et ibi sic fecit ipse. **Hic**  
 autem interrogantibus saduceis per-  
 ignorantia aliquid estimantibus  
 scire: prius rationem exposuit di-  
 cēs. **In** resurrectione enim neque  
 nubet. neque viros ducunt:  
 sed sunt sicut angeli dei in celo.  
**Dem** protulit auctoritate scrip-  
 ture dicens. **Ego** sum deus abraham  
 et deus ysaac. et deus iacob.

**Et** nos calūpniatoribus prius  
 auctoritate scripture proferam:  
 post rationem reddam. **Inter-**  
 rogantibus autem quocumque propositio:  
 prius rationem exponam. post-  
 ea auctoritate confirmem.  
 quoniam calūpniatores convincere  
 oportet. interrogantes autem do-  
 cere: quoniam et calūpniator et  
 si intelligit rationem. consentire  
 rationi non accuset. **Sub** autem  
 rationem sola exponere sufficit  
 questionibus. qui discendi et non  
 contradicendi propositi habent:  
 propter quod et audita ratione cre-  
 dunt. **Ite** vide quod infirmior sit  
 indecorum congressio contra christum.  
**Prima** cum terrore et pietate.  
**In** qua pietate hoc facis. **Sed**  
 cum dolo. **Pro** enim terret: sed et  
 amoenit laudibus. **Que** con-  
 gressio et si non minus periculosa  
 est: tamen prior minus terribilis  
 est. **Contra** illam necessaria  
 est fortitudo anime. et constantia  
 cordis: contra istam autem acuta sa-  
 pientia. **In** tertio vero loco ne-  
 que cum terrore. neque cum dolo: sed  
 et prosumptione ignata. **Batis**  
 enim fecerunt saducei sibi ita esse  
 sicut putabant: et cum ydaneo  
 argumento existimaverunt  
 se vincere christum resurrectione  
 annunciantem. **Quod** duabus prece-  
 dentibus facilius est. **Homine** enim  
 putantem se aliquid scire cum nesciat:  
 facile est viro scienti convincere.  
**Contra** tales enim necessaria  
 est sola sancta scripturarum. **Sec** ab



dyum? ut p seruos dyaboli  
actus qz eoz. habitudine ipi  
dyaboli describam? qm et  
ois opacio timici talis e: i p  
mis grauis e. et insufferibilis  
e impetus ei. **N** si qd forti  
dno sustinuerit eu? i sedd iue  
niet eu ifirmiore: i tercio ma  
gis ifirmiore: et qnto plus re  
pauisus fuerit: magis frigesat  
et defiat. **H**u puto i psecutio  
bus xpianis si i pms qn cop  
hendit no negauerit? tenti  
nullis poterit postea vinci do  
lorib? qa dyabolus no tm habz  
in se vtutes. qtu terrore.

**D**harisei aut **Omelia. 23.**  
audientes qz silentiu  
iposisset saduceis: conuenerunt  
in vnu. frequenter iudei diuisis  
diuisis interrogacionib? xpm  
teptantes? sibi quide acqui  
suerunt iterum: nobis aut pro  
uident salute. **N** verba xpi  
illis pferunt ad confusione:  
nobis aut ad edificacione:  
qm resposis ei? vincebat?  
et no placabant. **N**am ma  
licia fregit quide vincit?  
nuq aut placat. **P**harisei  
sunt ois qui cot veritate  
contendunt? qa no veritate  
defende cupientes certant:  
sed subuertere festinantes.  
**Q**ui em pro veritate coten  
dunt. et cognita veritate con  
sentiant veritati? manifestu  
e qm prius no cont verita  
te: sed pro veritate certabat.

**A**udi ergo ho fidelis: q cont  
hereticu libenter contendis.  
**S**i pharisei placati victi no  
sunt. et tu certando cont he  
reticu potes eu placare cu  
viceris? nuq forcior xpo  
es. ut quos ille no placauit  
tu placeas. **D**ebuerit quide  
timere saduceoz exempli:  
ut ne siliter interrogantes  
confundant. **S**ed ardes ma  
licia dñi faciare festinat no  
asperit exitu rei: ut tm mo  
alteri noceat. nec sibi penit?  
**S**i nemine an eos viciisset.  
forsitan iusta modo speras  
sent posse eu vincere: a quo  
nullus e victus. **N**unc aut vi  
dentes qm qdqt interrogate  
eu ausi sunt: ois victi recess  
serunt? qd estimadi sunt ipsi.  
**N**uq forciores q ceteri? qui  
victis oib? vince sperauerunt.  
**S**ed imprudenciores q oes? q  
confusis oibus an se: siliter  
erubescere no timuerunt. **C**on  
uenerunt i vnu. et interroga  
uit eu vnus ex eis legis doc  
tor teptans eu. **C**onuenerunt  
ut multitudie vinceret: que  
ratione vincere no pot erat.  
**A** veritate nudos se ee pro  
fessi sunt: q multitudie se arma  
uerunt. **D**icebat em apud se.  
**D**ñs loquat pro oib? et oes  
loquam p vnu: ut si quide  
vicerit. oes videam victores?  
si aut victus fuerit. aut solus vi  
deat confusus. **P**harisei. q



oia ppter hoies cogitatis et fa-  
 ctis. **Omni** quide venientes cu  
 vno incedi estis p vnu. **Tri**  
 pone qa vno victo hoies no  
 intelligit oes vos ee victos.  
 nu q cosge vre sentiunt se ee  
 cofusus. **Tenis** e em cofolacio.  
 qui i seipso cofusus e: qd ab  
 alijs ignorat. **Aggr** qd est  
 madatu magnu i lege. **Ma**  
 gstru vocat: cui no vlt esse  
 discipulus. **Simplicissim** it  
 rogator: et malignissim insi-  
 diator. **De** madato magno i-  
 terrogat: qui nec minimu ob-  
 seruat. **Ille** em debet interroga-  
 re de maiore iusticia: qui ta-  
 minore copleuit. **Dns** aute  
 sic ei tradit: ut interrogans  
 ei facta consciam statim pmo  
 respo so pateret. **dicet. Diliges**  
**dmn deū tuū i toto corde tuo.**  
**p** e no sicut tu: qui deuotione  
 ondis i ore: et fraude medita-  
 ris i corde. **Magnu** aut et mi-  
 nimu madatu dicim qtu  
 ad dignitate madator: no q  
 tu ad utilitate. **Alioqn** utilitas  
 oim madator vna e: et oia  
 madata q vnu vident ee ma-  
 datu: qa sic coheret ut alter  
 sine altero ee no possit: ut po-  
 te si interoget te aliq i edifi-  
 catione domi que ps e melior  
 diab. fundametu. **Sed** quead-  
 modu edificatio no pt ee n  
 fuerit fundametu: ita nec fi-  
 dametu pt ee nisi edificatio  
 fuerit subsecuta: nec dicit

fundametu nisi sit edificatio  
 cui fundametu dicit. **Ergo**  
 fundametu edificatioe digni  
 e: no vtilius. **Sic** et caput dig-  
 nius e q mebru: tu nec me-  
 bru sine capite: nec caput e  
 sine mebru. **Sic** digniores st  
 sacerdotes q plus. no tu vtilio-  
 ves: qa nec plus sine sacer-  
 dotib: nec sacerdotes sine plo  
 ee pnt. **Ita** et digni e h ma-  
 datu diliges dnm deū tuū ex  
 toto corde tuo: q illud no am-  
 des. no concupisces: tu utilitas  
 vna e. **Ra** qui diligit deū ille  
 no occidit nec concupiscit: qui  
 aut occidit aut concupiscit: no  
 diligit dnm deū suū. **Esse** at  
 minora madata: dms manifest-  
 tat dices. **Si** quis vnu ex mi-  
 nimis ihs madatis soluerit  
 et docuerit sic hoies: minimu  
 vocabit in regno celoꝝ. **Dili-**  
**ges** iquit no timebis: qa dili-  
 gere maius e q time. **Inchoa-**  
**cio** em cultue dei habet timo-  
 rem: pfectio aut dilectione. di-  
 cente iohāne. **Pfecta** dilectio  
 foras mittit timore. **Donet**  
 em homo timet deū no eu di-  
 ligit: si aut dilige cepit ia  
 no eu timore timet: sed eam  
 amph diligit. **Unde** em ser-  
 uoz e: dilige aut filioꝝ. **Ti-**  
**mor** sub nritate e: dilectio i  
 libertate. **Qui** i timore seruit  
 deo pena quide euadit: mer-  
 de aut iusticie no habet: qa  
 iustus facit bonu ppter timore.  
**Ro** vlt ergo deus ut timeat  
 ab hoibus q dms: sed ut dili-



gat q̄ p̄r. qui adoptionis spi-  
ritu donavit hoib⁹. Na si cō-  
sideram⁹ ab inicio creati hoie  
causā: intelligim⁹ q̄a de⁹ magis  
se prem̄ voluit ee hoim̄ q̄ do-  
minu. Nō enī dicit tm̄modo  
faciam⁹ hominē: sed faciam⁹  
hominē scdm̄ ymaginē et si-  
militudinē nr̄m. Similare  
aut̄ filijs cōvenit ad p̄s  
suos: nō etiā servis ad dn̄os  
suos. Quid ē dilige dēū ex to-  
to corde: Id ē ut cor tuū  
nō sit inclinātū ad ullius  
rei dilectionē. ampli⁹ q̄ dei.  
Nec delecteris in aliqua sp̄cie  
mūdi ampli⁹ q̄ i deo: nō in  
honorib⁹. nō in auro ul' ar-  
gēto. nō i possessiōib⁹ aut  
vineis. nō i aialib⁹ a man-  
cipijs: nō i ornāmētis a-  
vestib⁹: nō i filijs a pare-  
tib⁹. a amicis: s̄ hec oīa ex-  
istimes tibi ee in deo. aut  
p̄ hīs oībus dēū ames. Si  
aut̄ in aliquo horū amor  
cordis tui fuit occupatus:  
iā ex toto corde nō amas  
dēū. Pro q̄ta enī pte cor  
tuū fuit ad aliquā rē ama-  
dā inclinātū: p̄ tanta parte  
min⁹ ē ad dēū. Ecce si vir  
habeat uxore: quō cognos-  
cit uxoris plena dilcō. Ux-  
or nemine debet sapiencio-  
rē putare q̄ virū suū: et si  
al. ter sit sapiencior: tū illa  
sapienciorē ee alterū intelligē  
nō debet. Uxor nemine for-

tiore debet putare q̄ virū suū:  
et si sit alter forcior: tū illa intel-  
lige nō debet alterū forciore.  
Uxor nemine formosiorē  
debet putare q̄ virū suū: et  
si sit alter formosior: tū corā  
oculis eius alter formosior  
nō debet apparere. P̄ firm̄ enī  
odiu et p̄fectus amor: rerū  
iudiciū nō cognoscit. Deputa  
si p̄fecte odias aliquē. qualiter  
eū fuerit apud illū oīa tibi  
displicēt: siue q̄ dicit. siue q̄  
agit: et si vere bona sit. tū  
tibi mala vident. Sic et si p̄-  
fecte aliq̄ ames. quecūq̄ sit  
apud eū placēt tibi: siue que  
loq̄tur. siue q̄ agit: et si mala  
sit. tū tibi bona vident. Ergo  
et uxor si vidēs aliq̄ dixerit:  
q̄ sapiēs vir. vtrūq̄ vir me⁹  
talīs est: iā amor ei⁹ min⁹  
habet de p̄fecto amore: et p̄  
quōto p̄fecte ampli⁹ aliq̄ lau-  
daverit i altero viro qm̄ in  
suo. tanto dilcō ei⁹ min⁹ est  
ad virū suū. Sic ergo et oīs  
iā xp̄iana que sponsa est  
xp̄i ita dilige debet dēū: ut  
nichil sit in mūdo qd̄ ampli⁹  
amet q̄ dēū. aut in tantū.  
Quāta aut̄ pte plus ama-  
verit q̄ p̄ aliud: pro tanta  
pte min⁹ amat dēū. Quid ē  
in tota aīa dilige dēū. Id est  
certissimū aīmū habē in ve-  
ritate: et firmū ee i fidē. Ali⁹  
ē enī amor cordis: et ali⁹  
ē amor aīe. Amor cordis q̄  
dumō carnalis ē. ut etiā car-  
naliter dēū amem⁹: qd̄ facere



nō possum? nisi recesserim? ab amore mundialium rerū. **Si** autē casta mulier q̄ virū suū amat: nullū amat aliū. **Si** autē alterū amaret: iā nō amat virū suū: ita et homo si deū amat: mundū nō amat. **Ergo** cordis amor nō intelligitur sed sentit̄ in corde: quia q̄dammodo carnalis ē. **Amor** autē aīe nō sentit̄ i corde sed intelligit̄: q̄a amor aīe iudiciū ē. **Putā** didicisti unū deū et quo oīa: et unū deū per que oīa. **Si** iterū itellcū tu? per alterū? doctrine seductionē percussus. cepit dubitare de sba dei: i tota aīa nō diliges deū. **Ite** qui putat icantaciones aliquid ee posse. ā auguria aliquid intellige? ā divinationes aliquid nūciare: ille nō in tota aīa diligit deū. **Qui** autē diligit deū? **Qui** oē bonū credit ee apud deū? et oē bonū credit esse deū: et extra deū nō credit ee bonū. **Qui** oēm vītem et sapiām credit ee deū? et extra deū nō credit ee sapiāz aliquid neq̄ vītem: qui credit deū oīa facē. et sine deo nichil fieri posse: ille tota aīa diligit deū. **Quid** ē in tota mēte diligere deū? **Id** ē. oīs sensus tui qui p̄inet ad te deo vacet. **Cui?** itellcū deo ministrat? cui? sapiā circa deū ē: cui? cogitatio ea que dei sūt tractat? cui? memoria q̄ bona sūt recordat? tota mēte diligit deū sicut ait ap̄tus. **Psallam** spū: psallam et mēte. **Cui?** autē

itellcū q̄ sūt dei nō intelligit aut nō scdm deū sapit: aut scā illius vana ē et secularis et singularis? ā recordatio ei? nō ē bona. ā cogitatio displicet deo: ille nō tota mēte diligit deū. **Hoc** ē p̄mū et maximū mādatū. **Scdm** autē simile ē hūc. **Videtur** xpc nō ad interrogacionē respondere. **Ille** em̄ interrogat magnū qd ē mādatū. **putā** dixit. **Diliges** dnm. **Si** voluit et alterū mādatū introducere: debuit minimū dīre nō scdm. **Ita** cōtra magnū minimū ē: nō scdm. **Scdm** autē ad p̄mū respicit. **Et** vide q̄ voluit ostendere: **Diliges** dnm et p̄mū et magnū ē. **Diliges** aut et p̄mū magnū quid ē: p̄mū aut nō est. et iō dixit silē. ē. **Cōsidera** ergo mysteriū. **Q̄s** ē p̄mū? **Christus** q̄ suscipies carne nūq̄ factus ē p̄mū nob? sicut i pabola illa xpc ostendit: cū dixit phariseus et q̄s ē me? p̄mū? **Introducitur** hōmine a latronib? vulneratū: a leuita et a sacerdote despectū? a samaritano autē receptū: qui ē ip̄e xpc. **Ergo** p̄mū mādatū ē et magnū deū p̄mū dilige? scdm aut et silē; dei filiū dilige: id ē cognoscere. **Ergo** filius dei magnū sicut p̄. **Quicq̄** em̄ p̄ p̄ et filius p̄? p̄ em̄



diligit filium: et omnia dedit in manu eius. **Et** quia omnia filius dante patre potest sicut pater: ideo pater magnus deus et primus: filius autem magnus deus quidem, non tamen primus, sicut ait apostolus. **Expectantes** aduentum magni dei: et saluatoris nostri ihesu christi. **Ut** autem simpliciter intelligamur primum nostrum deum habentem esse fidelem: quod hominem amat fidelem, sicut est sicut qui amat deum: quia ymago dei est homo. **Sicut** in ymagine sua rex honorat vel contempnit: sic et deus et homo vel diligit vel odit. **Non** potest hominem odire qui deum amat: nec potest deum amare qui hominem odit: sicut ait iohannes apostolus. **Qui** dicit se deum diligere, et non diligit fratrem suum: mentitur. **Si** enim fratrem quem vides non diligis: deum quem non vides quomodo potes diligere? **Quis** enim honorat regem et contempnit ymaginem eius? **Aut** quis honorat ymaginem et auctorem contempnit ymaginis? **Aut** ita. **Quoniam** pharisei quod sciebant quod est magnum mandatum in lege: sed temptantes interrogabant: volens eis ostendere quia non sufficiebat eis solum deum primum agnoscere ad salutem: non solum dicit, diliges dominum deum tuum in toto corde tuo, et in tota anima tua, sed addidit, diliges primum tuum sicut teipsum: quod est ipse. **Alioquin** si ad sola interroga-

tionem eorum respondisset: sufficeret dicere, diliges dominum tuum et non adde-  
dere primum tuum sicut teipsum: sed in quod et alibi dicitur. **Nec** est vita eterna ut cognoscant te solum verum deum: et quem misisti ihesum christum. **Et** vnde quia non dicit cognoscere dominum deum tuum, sed diliges: quoniam cognoscere unum deum pene proprium est humane nature: diligere autem eum, religiosi cordis est et recti. **Et** quicumque dilexerit deum ex toto corde: non est possibile ut non perveniat ad filium eius agnitionem, id est primum. **Quia** enim dilectio dei que in eo habetur illuminat eum, prestat ei ducatum: ut per primum cognoscatur et filium. **In** his duobus mandatis: totaliter pendet et propheta. **Qui** primum suum diligit, nec falsum testimonium dicit de eo quem diligit: nec occidit, nec mentitur illi quem diligit: nec concupiscit rem illius quem diligit: nec mulherem eius invidit. **Sicut** odium omne malum suggerit: sic dilectio omne bonum. **Vnde** ait apostolus. **Et** fides que per caritatem operatur. **Aut** ita. **Quoniam** de patre et filio omnis prophetarum predicatio verificata, per quos prophetas agnosces quis primum suum hoc est filium dei, ad primum vel magnum mandatum perveniret: perveniebat, ut diligeret dominum deum, melius cognosces eum per ipsum. **Congregatis** autem phariseis: interrogavit eos ihesus dicens. **Quid** vobis videtur de christo? cuius filius est? **Responderunt**, david. **Et** dixit eis.



Quo ergo dauid i spu dnm  
 en vocat: si filius ei e. Iudei  
 estimates hoiem xpm teptabat:  
 nec em teptassent en: si en dei  
 filiu credidisset. **Volens** ergo eis  
 xpc ondere qa cognoscebat fal  
 laciam cordis eoz: et quia non  
 erat ho qui teptabat sed de9  
 que nemo poterat teptare: n  
 dice poterat manifeste veritate  
 de se nec tacere. **Dice** em no  
 poterat: ne maiore occasione  
 blasphemie inuenientes iudei  
 isaniret ampl9. **Tacere** aute  
 no poterat veritate: q ad hoc  
 venerat ut veritate annunciat.  
**Idco** tale interrogacione eis p  
 posuit: ut eo tacete ipa inter  
 rogacio ei9 onderet eis quis  
 no erat ho sed deus: dicens.  
**Et** qd dauid en i spu dnm  
 vocat. **Nunq** poterat dno ei9  
 ee: qui ex eo fuerat nascitur.  
**Quo** hac interrogacione no solu  
 cotra pharizeos: sed etia cot  
 hereticos posuit. **Na** scdm car  
 ne vere filio erant dauid: dno  
 aut scdm diuinitate. **Si** ergo  
 scdm carne dixerunt xpm. a  
 secudu carne iussus e sedere  
 ad pns dextera sicut heretici  
 putat equalitatis medacium  
 copone festinates: nunq xpc  
 dauid filius ee posset: nisi qa  
 dauid postea futur9 esset. **Na**  
 filius pr nobis ee qui post  
 nos venturus e: dno aute no  
 pr ee nisi qa aut nobiscu est:  
 aut ante nos e. **Christus** ergo  
 scdm carne post dauid e: scdm

diuinitate aut ante dauid. **Et**  
 go illu sigbat dnm suu. illum  
 sigbat iubedu sede: q ia. tuc  
 erat vnigenitus dei. **Et** nemo  
 poterat rndere ei vbu: neq  
 ausus e quisq ex illa horra  
 eu ampl9 interrogare. **Confi**  
 sio mltor: facta fuerat discipli  
 na ciuoz. **Na** si credim9 qd  
 oia ibi scdm puidencia dei age  
 bant et dicebant: itelligim9  
 qm no illis desinetib9 interrogare  
 xpc desijt docere: sed qa xpc  
 desierat eos iam vltim9 velle  
 docere: ideo et illi desierunt ausi u  
 eu interrogare. **Na** qui mari  
 timum posuit: ipe audacie dno  
 boli aduersus se agentis qm vo  
 luit tuc sine posuit. **Capitulu**  
**xxij. Omnia xliij.**

**U**nc ihus locutus  
 e ad turbas et ad  
 discipulos suos  
 dicens. **Sup** cathedra  
 moysi sederunt scribe et phari  
 zei. **Qua** ergo qcuq dixerint  
 vobis seruate et facite: scdm  
 veru facti eoz ne faciatis. **Q**  
 qm dno ipios sacerdotes sup se  
 irruentes qsi feras bestias quo  
 da venabulo acutissime rursu  
 pstravit. **Et** corrigibile eoz co  
 ditione ondit. **Na** laici delique  
 res facile emedant: clerici aut  
 si male euaserit remendabiles  
 sut: tuc aduertit sermone sui  
 ad pplam dicens. **Sup** cathedra  
 moysi sederunt scribe et phari  
 zei: ut illoz cofisio ad istoru  
 fieret disciplina. **Infructuosu**  
 naq e vbu i quo sic alter



confundit: ut alter non erudiat.  
**H**ic et de non propter malos castigatione super terram transmittit: sed propter bonos. **H**ic enim quia malos flagella non corrigat? sed malos castigat ut corrigat bonos: quia bonus non ammonitus fuerit per negligentiam evanescat. **S**ed ipse nunquam non potuit eorum interrogaciones contempnere. **S**ed voluit indignos digne docere: ut dignos digne edificaret. **H**ic in secularibus in eo quod alter pauperes sit alter ditatus? et nisi alter descenderet alter non ascenderet: sic et in spiritualibus in eo quod alter confundit. **A**lter enim datus? **Q**uid ergo dicit de sacerdotibus? **S**uper cathedram moysi sederunt scribae et pharisei. id est multi sacerdotes et pauci sacerdotes? et multi in nomine: et pauci in opere. **V**idete ergo quomodo sedatis super eam? quia non cathedram facit sacerdos: sed sacerdos in cathedra. **N**on locus faciat hominem: sed homo locum. **N**on omnis sacerdos sanctus est: sed omnis sanctus sacerdos. **Q**ui bene sederit super cathedram: honorem accipiet ab illa. **Q**ui male sederit: iniuriam facit cathedrae: ideoque malus sacerdos de sacerdotio suo crimen acquirit. non dignitatem. **I**n iudicio enim sedens: si quidem bene vixeris et bene docueris omnino in deo eris. **S**i autem bene docueris et male vixeris: tui solius. **N**am bene vivere et bene docere populum istius quo debeat vivere: bene

aut docendo et male vivendo deum istius quo debeat condempnari. **A**d populum quod. **O**mnia quaecumque dixerit vobis servate et facite. **S**ed in facta vero eorum nolite facere: id est vos qui sedens in cathedra quasi iudices sacerdotum. et non auditores. aliena discuentes et propria non considerantes. iudicate de sacerdotibus. **H**ic ut vos omnes auditis. et non facitis omnes quod auditis? sic et sacerdotes omnes docent: sed non omnes faciunt quod docent. **N**am in omnibus dignitas quidem dicitur facta est: natura autem una est omnium. **H**omines autem ab inicio creati sunt propter se: postea autem ordinati sunt pro nobis. **P**ropterea quod natura eorum est: ordinatio autem eorum nostra. **I**n bene vixerit: eorum est lucrum. **I**n bene docuerit: nomen. **A**ccepit ergo quod vultum est: et nolite discipulare quod alienum. **H**ic ut sacerdotes infideles docent propter fideles melius iudicantes. propter bonos et malos sonare. **P**ropter malos eam bonos negligere: sic et vos propter bonos sacerdotes et malos honorate: ne propter malos eam bonos contempnatis. **M**elius est malis iusta prestare: quam bonis iusta subtrahere. **S**cepit enim et de homine malo: homo dicitur trinus praedit. **S**icut enim et vilis terra: praefosum aurum producat. **N**unquam pro terra vile? praefosum aurum contempnit. **S**ed sicut aurum eligit et terram relinquit? sic et vos doctrinam accipite: et mores relinquate. **N**am ut apibus herbe necessariae non



fut. sed flores herbarum? flores col-  
 ligunt et herbas relinquunt: sic et  
 vos flores doctrine colligite et  
 conversatione relinquite. ut quasi  
 inutilis herba ardeat. **F**ide p̄di-  
 cat: et infideliter agunt. **P**acem  
 alijs dant: et sibi non habent.  
**V**eritate laudat: et mendacia  
 diligunt. **A**varos castigat: et  
 avaricia excreat. **S**uavia sive  
 bonum et malum in natura posi-  
 tum est: facit autem in voluntate!  
 non bonum dicitur omnino est: bonum autem  
 paucorum. **L**egi aliquando in scriptura  
 re hunc locum. **Q**uoniam inquit super  
 cathedra id est in honore et gra-  
 du in quo fuerat moyses pau-  
 lati ad petrus redacto constituti  
 sunt contra meritum suum? et scri-  
 be et pharisei indigni qui legem  
 prophetante de christo futuro p̄dica-  
 bant quidem alijs: ipsi autem non  
 recipiebant p̄sentem. **P**ropter hoc  
 hortabatur populum audire legem  
 quam p̄dicabant et facere. id est ac-  
 dere in christum p̄dicatum a lege: et  
 non imitari scribas et phari-  
 zeos incredulos. p̄dicantes in  
 lege de christo et non credentes in  
 eum? et reddunt causam ut quid.  
 p̄dicat quidem in lege christum ve-  
 turum: et non credebant in eum. **Q**uia  
 opera omnia sua faciunt: ut ab homi-  
 nibus videantur. **I**dem quia vere  
 non p̄dicabat christum venturum  
 desiderantes ipsi christi adventum  
 quem p̄dicabat: sed propter hoc solum  
 ut p̄dicatores et traditores  
 legis esse ab hominibus viderent.  
**P**etrus apostolus habet orationem quam inquit

aiam dei docent et non faciunt? quia  
 non docent ut ipsam iustitiam dei  
 amantes quam docent: sed propter hoc  
 solum ut doctores esse iusticie dei  
 ab hominibus videantur. **N**amque an-  
 distis aliquando de consummatione  
 mundi. et de futuro christi iudicio  
 elegantiter tradente scripturas.  
**E**t si consideres vitam eius: nelli-  
 gis. **S**uavia sicut latro non desi-  
 derat facere aspice iudicium ter-  
 reni: sic nec ille desiderat christum  
 venire iudicium. **A**lligat autem  
 onera gravia et importabilia  
 et imponit super humeros hominum:  
 digno autem suo nolunt ea mo-  
 nere. **C**ontra ad phariseos qui  
 dem et scribas de quibus loquitur  
 onera gravia et importabilia  
 dicit legis mandata in manibus  
 que dederunt eis deus propter peccatum  
 vituli adorati que scribe et  
 pharisei docebat: suadentes  
 populum secundum mandata vivere  
 legis. et venire ad faciem  
 et delectabile gratiam dei. **D**e quo  
 bus onerosis mandatis et de  
 dominus super dicebat: exhortans  
 populum iudeorum. **V**enite ad me  
 omnes qui laboratis et onerati  
 estis: et ego vobis requiem  
 dabo. **E**t petrus in actibus  
 apostolorum dicit. **E**t vos quod tempus  
 tatis dei. et vultis imponere in-  
 grum super cervicem discipulorum?  
 quod nos neque presbiteri nostri possumus  
 portare. **H**ic per gratiam ipsi christi  
 credimus salvari quemadmodum  
 et illi qui onera legis quibusdam



modis fabulosis comendantes  
 auditoribus quasi vincula super  
 humeros cordis eorum alliga-  
 bant: ut quasi vincula rationis  
 contracti non recideret ea a se.  
 ipsi autem nec ex modica parte  
 implebant: id est non dicant ple-  
 no opere: sed nec modico tar-  
 tu. hoc est digito. **S**ed in conse-  
 quencia autem tales sunt etiam  
 nunc sacerdotes qui deum iusti-  
 tiam populo mandant: et ipsi nec  
 modica servat: ut non videli-  
 cet facientes <sup>sunt</sup> iusti. sed  
 ut doctores appareant iusti.  
**T**ales sunt et qui grane po-  
 dus venientibus ad peniten-  
 tiam ponunt. quia dicunt et non  
 faciunt: et sic dum pena penite-  
 ntie fugit: contempnitur pena  
 peccati futuri. **S**i enim fasces super  
 humeros adolescentis cum non  
 potest haurire posueris: sicut  
 nunc habet ut aut fasces rei-  
 ciat. aut sub pondere confringa-  
 tur: sic et homo cui grane pon-  
 dus penite ponis. nunc est ut  
 aut penitentiam reiciat. a susti-  
 piens dum suffere non potest scin-  
 dalisatis apostoli peccet. **D**emum  
 et si etiam modica penitentiam  
 imponentes: nonne melius est  
 propter misericordiam dare rationem  
 quam pro crudelitate. **U**bi pres-  
 tibus largus est: dispensator  
 non debet esse tenax. **S**i deus  
 benignus est: ut quid sacerdos  
 eius austerus. **H**is appare

scis: **C**irca vitam tuam esto auste-  
 rus: circa aliorum autem benignus:  
 audiat te homines propter mandan-  
 te. et gratia faciente. **T**alis  
 est autem sacerdos qui sibi indul-  
 get et alios erigit. quem ad  
 modum malis descriptor tri-  
 buti in civitate: qui se releuat.  
 et onerat imponentes. **H**is autem  
 opera sua faciunt: ut ab hominibus  
 videantur. **P**ostquam super sacerdo-  
 tem et phariseorum et saduceo-  
 rum contencionibus veratus est:  
 in suis autem responsionibus non est  
 auditus: convertens se sicut dicitur  
 in. docuit tales doctores au-  
 diendos: non imitandos. **R**uc  
 autem ostendit eam propter quam non  
 poterat credere christo: hoc est quod  
 omnia faciunt ut ab hominibus videan-  
 tur. **I**mpossibile est enim ut cre-  
 dat christo celestia predicanti: quod  
 gloriam homini contempnit. **S**icut  
 sicut ipse alibi dicit. **Q**uomodo po-  
 testis credere gloriam querentes  
 ad invicem: et gloriam quam a solo deo  
 est non queritis. **I**n omni re. ex  
 ipsa re nascitur quod extirminet  
 rem: utpote in ligno nascitur  
 vermis qui extirminet lignum.  
**E**t vestimento nascitur tinea  
 que comedit vestimenta. **E**t  
 oleum nascitur vermis. qui oleum  
 universa corrumpat. **S**ic et in spiritu  
 lib. ex ipso proposito eorum spirituali  
 accipit occasione inimicus un-  
 eis recia terit: qui a seipso ni-  
 hil fieri potest: nisi occasione a  
 nobis accipit. **I**deo unumquemque



homine aggreditur secundum condi-  
 cione et statu que inuenit  
 circa eum. **U**tputa iter bellato-  
 res nascitur de virtute contencio  
**I**n dignicosis: de ambitione  
 honoris surgit invidia. **I**nter  
 diuites de acquisicione fit ze-  
 lus. **Q**uid dicitur in ipso the-  
 melicos qui errent ludibria?  
 de ipsis ludibrijs sibi inuice  
 aduersant: ut quis peius de-  
 videt: melior estimet. **I**dea  
 sacerdotes qui positi sunt ad  
 ornamenti populi ad edificatio-  
 nem satatis? ex ipso misterio  
 eorum accipit colore dyaboli  
 et corripit misterium eorum:  
 ut hocipsum bonum dum propter  
 honores fit: fiat malum. **C**olle  
 ergo hoc vitium de dero ne  
 velint hominibus appere: et si-  
 ne labore omnia vitia reserant?  
**E**t hoc vitio nascitur: ut ne ve-  
 lint iter se meliorem habere:  
 sicut iudei christum. **N**o enim nesci-  
 entes enim dei filium esse occide-  
 runt: sed habere eum tale non sus-  
 tinentes sicut prophetat de illis  
 salomon. **V**enite circumuena-  
 mus iustum quia inutilis est nobis:  
 et operatur nobis peccata legis.  
**E**t hoc nascitur ut dextera pec-  
 cantes difficile penitentiam agant.  
**E**mbesat enim vultus aliqui vi-  
 deri: qui semper fuerat iudex.  
**D**ilatatur enim philacteria sua:  
 et magnificat fimbrias ves-  
 timentorum suorum. **P**uto et illos

tunc scribarum et phariseorum ex-  
 emplo. et multi aliqua nomina  
 hebraica angelorum confingit  
 et scribunt et alligant: que non  
 intelligentibus lingua hebraica  
 quasi metuenda videntur. **S**i ergo  
 et nunc sunt quales illi fuerunt:  
 quoniam persone illorum de mundo recesserunt  
 non mores: de hominibus in  
 temporibus exponentes de illis videmus  
 exponere. **E**rgo sacerdotes et co-  
 qui ab hominibus voluit videri iusti:  
 philacteria alligant circa collum:  
 quidam partem aliquam euangelij  
 scriptam. **D**ic sacerdos isipies.  
**N**one cotidie euangelium in ecclesia  
 legitur? et auditur ab omnibus? **C**ui  
 ergo in auribus posita euange-  
 lica nichil prosunt? quomodo possunt  
 circa collum suspensa saluare?  
**D**emum ubi est virtus euangelij?  
**I**n figuris litterarum? an in intellectu  
 sensum? **S**i in figuris bene circa  
 collum suspendis: si in intellectu  
 ergo melius in corde posita sunt  
 quam circa collum suspensa. **A**lij autem  
 qui factiores se ostendere volunt:  
 parte fimbriae: aut capillorum suorum  
 alligant et suspendunt. **O** ipse dicitur:  
 maiore fatate in suis vestime-  
 tis ostendere volentes: quam in carpe  
 christi? ut qui corpus eius manduca-  
 tis sanatus non fuit. fimbriae  
 eius fatate saluet: ut desperans  
 de misericordia dei: confidat in vestime-  
 to hominis. **E**t quid paulus. **N**o  
 dabat sudaria sua et semian-  
 cia sua ut saluaretur in firmi?



Ena. Anq̄ dei noticia i hoib⁹  
 est. uia erat ut p̄ similitate  
 homini dei potētia cognosce  
 ret: nūc aut̄ ysania ē. Nam  
 postq̄m dei potēciam cognoui  
 m⁹? quid necessariū ē ut hoim  
 potēciam cognoscant? Nā qui  
 necessariū nō habet ut deum  
 ondat p̄ sua scitātē: et hoc fa  
 cit. sine dubio se festinat oste  
 de nō deū. Alius aut̄ sic iter  
 ptat hūc locū. Quia p̄ obser  
 uacōes iquit dicit dilatat̄ uba  
 sua q̄ phylacteria? et ondat̄  
 ip̄lo ea assidue p̄dicantes q̄  
 cōseruatoria salutis eoz: de q̄  
 bus xpc̄ dicebat. Hinc causa  
 aut̄ colūt me: docētēs doctri  
 nas et mādata hoim. Simbri  
 as aut̄ vestimētōz magnifica  
 tas: dicit sup̄eminēciaz eozū  
 de mādatoz magnificatas. Qu  
 enī minas illas et sup̄fluas  
 obseruacōes iusticiāz laudat:  
 q̄ eximias et valde deo placē  
 tes simbrias vestimētōz suoz  
 magnificat. Amat enī p̄mos  
 reuēntes i cōmunijs. Hec si  
 sp̄ualiter intelligant̄ edificant.  
 Si uero corp̄aliter. nō solū nō  
 edificat: sed adhuc magis des  
 truit. Quō. Donec aliq̄ue  
 eē corde iactante. audies lauda  
 bile eē i vlt̄o loco discibe. dis  
 cribit post om̄s? nō solū iacta  
 cā cordis nō dimittit. sed ad  
 huc aliā iactaciā hūilitatis ac  
 quirit: ut q̄ vult videri iustus.  
 eā hūilis videat̄ ab alijs. Quā  
 ti sūt enī sup̄bi. qui corpe q̄dē

in nouissimo reuēnt: cordis at  
 elacione vident̄ sibi i coram re  
 cūbe. Et q̄nti sūt hūiles i cor  
 ni reuēntes? et cōstia exist  
 mat̄ se i vltimo eē. Quod q̄  
 deus sp̄us ē. Nō ad carnem  
 loquit̄: sed ad sp̄m. Caro enī  
 sp̄ualia nō intelligit: dicente  
 ap̄lo. Si q̄s sp̄ualis ē inter  
 vos. cognoscit q̄ scribo vobis:  
 q̄a dñi sūt mādata. Si ergo  
 sp̄us ad sp̄m dicit sp̄ualiter:  
 nō carnalis dicit. Nō enī tim  
 euit de? ubi corpe hois iaceat:  
 sed in qua pte mens cōscie sit  
 collocata. Ergo qd̄ iubet dñs  
 i vltimo loco reuēntē. nō solū  
 i corpe nouissimi iaceam? sed  
 eā aīo. ut nouissios nos eē  
 om̄i iudicem? Hinc cā corpe  
 se hūiliat: qui corde se prestat  
 Qu nō vituperat eos qui in  
 p̄mo loco reuēnt. sed eos q̄  
 amat p̄mos accubit? Ad vo  
 lūtate vituperacionē referes  
 nō ad factū. Et saluta cōnes  
 in foro. P̄mas saluta cōnes nō  
 solū in tpe. sed eā i voce? nō  
 solū i voce s̄ eā i corpe: nō  
 solū i corpe sed eā in loco?  
 id ē nō solū exigit ut prius  
 illos salutem? sed eā cū vo  
 ce clamantes. aut̄ rabbi. Non  
 solū hoc: s̄ eā capiti? et in  
 publico ad genua eoz nos i  
 curuem? Et vocati ab hoib⁹  
 rabi. id ē vocati volūt. nō eē  
 nome appetit. et officiu negli  
 git. Quō p̄t esse mgr? qui  
 discipulū nō habet. Da ergo



operari et inuenies firmiter. acq̄re  
discipulos et esto magister. **Vos**  
aut nolite vocari tibi: ne qd  
deo debet. vobis presumatis.  
**Nolite et alios vocari tibi: ne**  
diuini honore hoib⁹ deficiatis.  
**Unus e em magister omni: q̄ oēs**  
hoies naturaliter docet. **Si em**  
homo hoine erudiret: om̄s  
hoies disceret q̄ habent docto-  
res. **Hic aut** quia nō hō docet  
sed deus? multi quide docent:  
pauci aut discunt. **Homo em nō**  
intellam pstat hōi docedo: sed  
a deo p̄stiti p̄ amonitione ex-  
cet. **Doctrina aut** cotis habet  
officiū. **Sicut em** cōs nō facit  
ferri s̄ acuit? sic sine causa  
inensatus docetur: magis  
vos qui sp̄uales estis. quō vo-  
catis terrenū maḡm. **Nūq̄** au-  
nalis doctrina disciplina gene-  
rit sp̄rituale. **Scriptū e em.**  
**Beatus hō** que tu erudieris  
dn̄e: et de lege tua docueris  
eū. **Et p̄xim nolite vocare vo-**  
**lis sup̄ terrā:** q̄ nō estis filij  
terreni. **Et quo em** celestem  
te p̄fessus es: ex quo patrem  
tibi de celo vocasti diceb. **patet**  
n̄ qui es i celis? et ex quo te  
celestem p̄fessus es. p̄xim voca-  
do dn̄: turpe e ut iterū te pro-  
fiteus terrenū p̄xim tibi voca-  
do sup̄ terrā. **Ecce em** i arbore  
quāuis pl̄mos ramos p̄ducit:  
tū om̄i ramos una dicitur indix.  
**Sic et in mūdo** quib⁹ hō hoies  
gnet: tū vn⁹ e p̄ qui om̄s

creauit. **Nā et nos filij factes**  
sum⁹ p̄xim nostror⁹? q̄ nō ab  
ip̄is nati sum⁹. sed per ip̄os:  
idē nō vāū vite habem⁹ ex  
eis. sed transitū vite per eos  
accipim⁹. **Qui aut se hūilia-**  
**uerit exaltabit:** et qui se ex-  
altat hūiliabitur. **In conuio**  
hoc nuptiali. id e in hac dei  
vocatione p̄mos distabitur  
sibi defendebat iudei? hūiliati  
aut sūt post gentes nonissi-  
mi: et gentes q̄ cōtra meri-  
tū suū se vocatos intelligebat  
facti sūt an iudeos? quia nō  
p̄ma vocatio e cōsiderada: s̄  
digniosior. **Illi em** ad p̄xim  
mediocare vocati sūt: isti aut  
ad cenā magnā. **Illos iūta-**  
**tores ip̄e fuerūt:** istorū aut  
filius ip̄e qui erat cū conuuij.  
**Illos dicitur apud deū** ex p̄xim  
erat: istorū aut ex fide ip̄orū.  
**Idē alibi tangens iudeos di-**  
**cebat.** Tu aut cū vocatus fue-  
ris ad nuptias. id e ad nup-  
cias xpi: noli recubere i loco  
priori. **Omelia. xlv.**

**U**e aut vobis scribe et  
pharizeei ypocrite: q̄  
comeditis domos viduarū.  
**Verus mulierū** tantus e et  
molles. **Incautus quide:** quia  
oīa que videt aut audit cū sa-  
piencia et racione nō cōsiderat.  
**Mollis aut?** quia facile flet  
tū vel de malo ad bonū: vel  
de bono ad malū. **Duriss aut**  
ferus caucior e et durior.



laucior quide: q̄a oīa que vi-  
 det discunt ratione. Durior  
 aut: q̄a nec de malo facile i-  
 dinat ad bonū: vel de bono  
 facile reuocat ad malū. Nam  
 sequit̄ rationē. Ideo ergo duri-  
 or: q̄a ratiōabilior. Hec at-  
 pmissim: ut oīdam mulie-  
 res incautas et faciles. **P**roterea  
 ipostores sc̄tans circa mulie-  
 res facile se cōstringunt: q̄a nec  
 itelligē ipostitas eoz facile  
 pnt mulieres cū sint incaute:  
 et ad dilectionē eoz r̄ligiois  
 gr̄a idinatur cū sint molles  
 corde. **M**are tū pmanet vi-  
 duis mulierib: p̄ duas cau-  
 sas. **P**rimū q̄a virita mulier  
 nec facile decipit habēs con-  
 siliatore virū: deinde nec fa-  
 cile de facultatib: suis aliq̄  
 eis p̄stat. cū sit i potestate  
 viri. **V**idue aut et facile de-  
 capiūt nō habentes cōsilia-  
 tore virū: et facile de rebus  
 suis talib: p̄stant: cū sint  
 nulli p̄tati subiecte. **P**roterea  
 cū iudaycos sacerdotes can-  
 fundit. xp̄ianos monet: nō  
 cū viduis mulierib: aplius  
 p̄mane q̄ ceteris: q̄a et si  
 voluntas p̄manedi mala nō  
 fuit. tū suspicio ē mala. **D**e  
 vobis qui deuoratis domos  
 viduar: oratione longa ora-  
 tes. **Q**ui auaricia vum re-  
 ligiois colore depingitis: et  
 q̄ dyabolo xpi arma porta-  
 tis. ut ametu iniquitas dū  
 pietas estimat: qui longis

oribus q̄ magnis retib: vi-  
 duar facultates piscatis. **P**ri-  
 mū quide p̄ eo q̄ estis iniqui:  
 alterū p̄ eo q̄ figinetu as-  
 sumitis sc̄tans. **P**e vobis  
 scribe et pharisei ypocrite:  
 qui clauditis regnū celoz. **U**lt-  
 em dñs ostendit sacerdotes in-  
 deoz oīa auaricie causa face:  
 qui p̄ scripturis quide. xpi  
 cognoscebat aduetū. **C**onside-  
 rabat aut qm̄ et si xps ardi-  
 tus fuisset. cōsuetudo sacri-  
 ciaz offeredorū fuerat extin-  
 gnēda: et sacrificiū iusticie  
 valiturū: sicut de vtrisq̄ tes-  
 tat̄ p̄ph̄a dicit. **A**fferite dño  
 gloriā et honore: **T**ollite hos-  
 tias et itroite i atria ei. **I**deo  
 p̄uersa interpretatōe tū cōspec-  
 tu ppli claudēbat iamā legis  
 et p̄phetarū qui de aduetū xpi  
 manifestissime erat locuti: ut  
 a fide xpi hoīes separarent.  
**T**imētes ne forte credito xpo:  
 ipi sacrificiorū oblationibus  
 fraudaret. **M**agis em̄ cupie-  
 bat ut lege manētē vsu eēt  
 sacrificia quib: ipi ditabant̄  
 nō deus: q̄ lege cessante. sa-  
 crificia iusticie veniret i vsu  
 quib: de: delēbat. et hoīes  
 iustificabant. **R**egnū em̄ ce-  
 loz dicit̄ scripture: q̄a i illis  
 i scriptis ē regnū celoz. **I**anna  
 eoz: dellecto eaz. **A**nt regnū  
 ē bñtudo celestis: ianna ante  
 ē iusticia p̄ quā iroitur ad  
 eā. **C**lavicularij aut̄ sūt sacer-  
 dotes: quibus traditū ē verbum



docedi et interpretandi scripturas.  
**C**lamis est autem ubi sunt scriptu-  
 rae: per quam aperit hominibus in-  
 nua veritatis. **A**daptatio autem  
 est interpretatio vera. **V**ide quia non  
 dixit vobis quia non aperitis  
 regnum celorum: sed quia clauditis.  
**E**rgo non sunt scripturae clausae  
 sed obscurae quidem: ut cum labore  
 inveniatur. **M**ox dicit petrus  
 in epistola sua de scripturarum obscu-  
 ritate. **Q**uia non sicut voluit homi-  
 nes locutus est spiritus: sed sicut  
 voluit spiritus ita locutus est homo.  
**R**atio autem obscuritatis multi-  
 plex est: tamen satisfecit causas di-  
 camus duas. **P**rima: quia deus voluit  
 ut alios esse doctores: alios esse  
 discipulos. **S**i autem omnes ista scie-  
 rent: doctor necessarius non esset:  
 et non esset verum ordo confusus.  
**S**ecunda ad eos quidem quos voluit  
 esse doctores: sic dicit per ysaia  
 loquens sacerdotibus in cordibus  
 populi. **A**d eos quibus autem voluit  
 discendo cognoscere: sic dicit in  
 cantico. **I**nterrogat presbyter tuum  
 et dicit tibi: presbyteros tuos  
 et annuntiabit tibi. **E**t sicut  
 sacerdotes nisi omnem manifest-  
 tationem in populo veritate dabant  
 rationem in die iudicii: sicut dominus  
 dicit ad ezechiel: ecce specula-  
 torum te posui domus israel: si non  
 dixeris in nomine domini ut a visis suis pra-  
 mis discedat: ipse quidem in patris  
 suis morietur: animam autem eius de  
 manu tua requiram: sic et populus  
 a sacerdotibus nisi didicerit et cog-  
 novit veritatem: dabit rationem

in die iudicii. **S**ic enim dicit sapi-  
 entia ad populum. **E**t extendebam ser-  
 mones meos et non audiebatis:  
 ideo in vna predicatione videbo. **S**i-  
 cut enim praefamilias cellarium a  
 vestiarum suum non habet exposi-  
 tum tuctis: sed alios quidem habet  
 in domo qui dant: alios autem  
 qui accipiunt: sic et in domo dei  
 alij sunt qui docent: alij qui discunt.  
**D**einde obscura est notitia veri-  
 tatis: ne non tam utilis inveniatur  
 quam correptibilis. **C**orreptibilis  
 enim est: si ab illis intelligatur a quibus  
 nec amat nec custodit.  
**N**on ergo abscondita est in scrip-  
 turis veritas: sed obscura.  
**N**on ut non inveniatur ea quae quaeruntur  
 ea: sed ut non videatur eam quae  
 quaerere ea noluit: ut ad illorum  
 quidem gloriam pertineat quae inveni-  
 unt ea quae desideraverunt eam  
 et quaesierunt et inveniunt: ad illorum  
 autem correptionem qui non inveni-  
 unt eam: qui nec desideraverunt  
 eam: nec quaesierunt: nec inveni-  
 erunt. **N**ec potest eis gratificatio  
 esse correptionis ignorantia veritatis:  
 quibus fuit inveniendi  
 facultas: si fuisset quaerendi volun-  
 tas. **N**am si veritas salus et vi-  
 ta est cognoscenda se: magis  
 debet quaeri quam quaerere. **Q**uoniam  
 claudere scripturas sacerdo-  
 tes. **A**liud pro alio interpretan-  
 tes: ut puta dicit ysaia. **I**pe  
 dominus veniet et salvabit vos.  
**T**unc aperientur oculi caecorum:  
 et aures surdorum: et lingua  
 mutorum diserta erit. **H**ec signa



ent aduentus xpi. **Qu** ergo  
 dno multu sanauit et surdu:  
 iudei puerfa admeone dice  
 bas. **H**ic no erat demonia nisi  
 i beelzobub pnape demonioz:  
 ut auerteret pplm a fide ipi.  
**A**ut certe claudibat ianna ve  
 ritatis: qn posuerit de archu  
 ut si quis eu diceret filiu dei  
 fieret extra synagoga. **H**ic  
 et mo heretici sacerdotes clau  
 dit ianna veritatis. **T**raunt  
 em qm si manifesta sunt veri  
 tas. ead no esset eoz: et ipi  
 de sacerdotali dignitate. ad hu  
 litate veniet plare p anari  
 aa. **Q**uid ergo. **I**gnoras plis  
 xristabilis est. **A**bsit. **S**i em  
 vestimenta emere vis. **g**ras  
 vnu negociatore et alteru:  
 et ubi meliores vestes inuen  
 ris. et pado viliori illu copas:  
 et no oportet pplm arcuire  
 oes doctores et iquirere ubi  
 suceri veritas venudat. et  
 ubi corrupta. **N**o omi confesso  
 nes cognoscere et veriore elige:  
 no ventu e. **D**icit em. **Q**ua  
 pbate: qd bonu e tenete. **A**ut  
 si p valitate aliqua. vel neces  
 sitate mudiale pfiasti volue  
 ris ad aliqne locu au? viam  
 ignoras? **n**uq? p? ignoracia  
 vie discedis a pfectione ppo  
 sita. **R**o. **S**ed experieris nuc  
 ista via. nuc illam? et quos  
 interrogas queris: et cu inue  
 ris rogas et pmittis. **E**t si ve  
 lis scripturaz i gredi veritate.  
 nuc peteres oroibus? nuc q.

vires in scripturis. nuc pulsares  
 bonis opibus. nuc interroga  
 res sacerdotes? nuc istos. nuc  
 illos: qui veri sut clauicularij  
 scripturaz. qui falsi. **S**ed ista  
 no fiat quia vbu dei no credit?  
 qa nec pmissio bntudis ei? de  
 sideratur: nec iudiciu cofirma  
 cois ei? timer? **D**e vobis scribe  
 et pharizei pporrite? qui cir  
 cuitis mare et arida: ut facia  
 tis vnu pselbi. **E**t cu fuerit  
 factis eu filiu geheme  
 duplo q vobis estis. **J**udei em  
 vbiq; videbat gentiles pposi  
 ti questione de veritate vnius  
 dei. et de vanitate ydoloru: faci  
 le disputates vincebat. **R**o em  
 labor e contra vanitate ydoloru  
 p manifestacione vni? dei dicit  
 veritate: cu ille qui dicit magis  
 adiunct ab ea. q adiuuat ea.  
**T**ame corrigebat eu forte. sed  
 no p glam dei. ut additis cul  
 toribus honoraret: neq? p  
 miam valentes eu saluare que  
 docebat? sed aut p anaricia  
 ut additis i synagoga iudei  
 factioz adderetur oblatio:  
 aut p vana glaz. ut hoc ipi  
 vident? gentiles potuisse cor  
 rige. sicut et nuc faciut here  
 tici sacerdotes? a pmissionib?  
 corripuit. a minis terrent  
 no p glam dei. neq? p igno  
 riam homi dolentes. sed a  
 p anaricia. a vana gloria.  
 ut vident? aliqs potuisse cor  
 rige. **A**liogn. q ppter deu ali  
 que vult corrigere. aut p va  
 nitate: et ipis actib? doctis



audit. Qui enim ipse in salute  
 conuersat: cognosce quoniam erra-  
 te pro deum corrigere uult. Si autem  
 ipse in malis uersat: quomodo alie-  
 rum pro deum corrigere ualet ad bo-  
 num. Nunquam magis misericors  
 potest aliquis alteri esse quam sibi.  
 Aut qui seipsum incipit in qui-  
 bus peccatorum: quomodo aliterum de pec-  
 catis uult eripere. Facitis enim  
 filium gehene duplo quam uos estis.  
 Et qui forte sub cultura ydo-  
 loz constitutus. uel pro alios homines  
 iustitiam seruabat: factus sub  
 deo maloz migrorum puocatus  
 exemplo fit peyor migrum: et  
 sic impietas discipulorum impu-  
 tat migrum. Aut sic. Omnis gen-  
 tilis in simplo est filius gehene:  
 quia ydolorum est cultor. Item iudei  
 in simplo erant filii gehene:  
 quia non credebant in christo. Qui  
 cumque ergo ex gentibus aduige-  
 bant iudeis. non solum non iusti-  
 ficabant: nec enim iustificabat  
 aliquis nisi per fidem. <sup>christi</sup> magis post  
 aduentum ipsi? sed adhuc istine-  
 bant exemplo scribarum et  
 phariseorum discredere christo: et  
 blasphemare eum quemadmodum  
 et illi. Et sic fiebat aliquis du-  
 plo filius gehene. Hinc quia  
 ydolorum fuerat cultor: deinde  
 quia factus fuerat filius blasphe-  
 mator et interfecto. Sic et  
 nunc qui heret ad hereses. du-  
 plo fit filius gehene? primo  
 quidem quia ueritate quam tenebat  
 reliquit: deinde quia factus est  
 aduersarius ueritatis. Qui enim

in erroribus natus est et in erroribus  
 huius permanet. in simplo est filius  
 gehene? qui autem natus est in  
 ueritate. et pro aliqua causa  
 mundiale ad perfidia migrat:  
 duplo fit filius gehene. De uo-  
 bis duces ceci: qui dicitis.  
Quicumque intrauit per templum  
nichil est: qui autem intrauerit  
per antrum templi. debet. Templum  
 enim uel altare ad gloriam dei per-  
 tinet. et ad hominum spiritualium  
 salutem: antrum autem quod est in tem-  
 plo uel domum quod est super altare  
 ad gloriam quidem dei pertinet et  
 ipsa: tamen antrum uel domum magis  
 ad delectationem hominum. et ad  
 utilitatem sacerdotum offertur  
 super altare. Iudei ergo antrum  
 quo ipsi delectabantur. et dona  
 quibus ipsi pascebantur sanctio-  
 ra esse dicebant quam ipsum templum  
 et altare: ut homines impietates  
 fieret ad offerenda dona: quam  
 ad pacem fundendas in templo. a  
 iusticiis faciendas. Quia enim  
 et nunc christiani sic insipienter  
 intelligunt. Ecce enim si aliqua  
 fuerit causa: modicum uidetur  
 facere qui iurat pro deo. Qui autem  
 iurat pro euangelio: magis ali-  
 quod fecisse uidetur. Quibus sicut  
 dicitur est huius stultis. Scrip-  
 ture pro deo scripte sunt: non  
 deus pro scripturis. Maior  
 est ergo deus qui sanctificat euange-  
 lium: quam euangelium quod sanctificat  
 ab eo. De uobis scriber pharisei



ypocrite. qui decimas mentis  
et aneti et cimini: et re-  
liquis q̄ quora sūt leges  
iudiciū et iudiciū et fidem.  
 Quam scribarum et phariseorum  
 ad quas loq̄bat. q̄da quide  
 erat sacerdos. quida aut po-  
 pulares. nō ē i cogniti ut du-  
 plicē hui⁹ loci faciam⁹ tradi-  
 cione: ut una quide ptineat  
 ad plures q̄ decimas dat.  
 altera aut ad sacerdotes qui de-  
 cimas accipiunt. Item ipse ser-  
 mo dubius ē. que dicit. **Ve**  
 vobis q̄ decimas. **Ita** et qui  
 accipit decimas itē decimare  
 dicit: et qui dat. **Caribe** ergo  
 et pharisei minor oleum de-  
 cimas dabat: ut p hoc vide-  
 res eos doceret oēs. **Putas**  
 quō omni rem suar decimas  
 offerre nō pmitte nititur:  
 ut eā corruptibilium olei de-  
 cimas dare nō negligit. **Pu-**  
 tas quō scdm oia pcepta vita  
 eorū ē cōsumata. **Ita** nō i mo-  
 dias hīs negligē cōquiescat  
 qd nō erat verū. **Ita** minor  
 quide rem decimas offerebat:  
 ostende religiois grā. **In** iudi-  
 cis aut erat iusti i scribis  
 sine mīa: i veritate i creduli.  
 Quas silāces eorū arguens  
 dñs. dicit et adiugit. **Ypocrite:**  
liquentes culice: camelū autem  
glutientes. Quam a modicis  
 quide delictis se abstinebat.  
 q̄ fieri solent ex decimis nō  
 oblatis: magna aut mala ala-

terer cōmittebat: qualia sūt  
 iustu iudiciū iudicare. i pri-  
 mos oim exere. i deū i credu-  
 tu ē. **In** tā aut scribarū et  
 phariseorū illoz cadit multa  
 et nūc. qui vident quide ec-  
 clesias honorare. papes cōso-  
 lari. i iudicio aut sedentes. a  
 scdm psonarū acceptione iudi-  
 cat. aut scdm dñm minere:  
 inter seipos lites cotidianas  
 erant et odia. sine fine ppo-  
 nentes avariciā caritati semp.  
**In** fide aut semp ifirmi sūt:  
 inter xpianos et hereticos nul-  
 la dñm arbitrant. **Sicut** et  
 mētrix mulier adulterū id  
 ipm putat et virū. **Et** ipi q̄  
 ypocrite sūt et culice liquat.  
 modici repellentes panem. et  
 camelū glutunt: maxima et  
 pessima cōmittentes. **Huc**  
 veniam⁹ ad sacerdotes. **Scim⁹**  
 q̄a servare iusticiā. et facere  
 misericordiā. et habere fidē  
 p glām suā deus mandavit:  
 decimas aut offerre p utilita-  
 te sacerdotū: ut sacerdotes q̄  
 de plō i spūalibus obsequia-  
 tur. ppli aut i carnalib⁹ sacer-  
 dotib⁹ subministrant. **Sacerdotes**  
 ergo avaricia pleni. si quis de  
 plō decimas nō obtulisset.  
 ita eū corripiebat q̄ magnū  
 timent feasset: q̄a decima ali-  
 cui⁹ rei ul mīme obtulisset.  
**Si** quis aut in plō a pecca-  
 bat. a alterū ledebat. a aliqd  
 tale faciebat. nemo curabat.



corripe eum: quia nulla culpa fecisset qui in deum peccabat. De suo quidem lucro sollicitus agebat: de gloria autem dei et salute hominum negligebat. Ideo dicit eis. **De vobis** qui decimas eorum rerum minimas erigitis a populo: et misericordiam et iustitiam non faciente populum non ammonetis. **Hic enim et modo fit.** Ecce enim episcopus si debitum honoris non accepit a presbitero. a presbitero a diacono. a diacono a laico. irascitur: turbatur. **Si autem videtur a episcopo presbiterum. a presbitero diaconum circa ecclesie obsequium non permanere. a aliis peccantes in deum: neque irascitur eis neque curat: quia omnes quidem de honore solliciti sunt. de honore autem dei nullus.** **Et porcos quidem suas secundum dignitates suas vigilanter aspiciunt et defendunt: et secundum dignitatem suam circa impedire circa obsequium ecclesie non attendunt.** **Si populus decimas non obtulit murmurat omnes: et si peccante populum viderint nemo inuincit contra eos.** **Quoniam copiosius in tribus hijs completus est: et codices hominum et quae necessaria sunt hominibus ad salutem. Omnes enim homines a iudicibus sunt sive spirituales sive mundiales: a sub iudicibus sunt.** **Et omnibus generaliter tamen iudicibus quod hijs qui iudicant duas haec necessaria sunt ad salutem: scilicet deus vera. et opera bona.** **Dices**

ergo iudicium. tetigit eos qui iudicant: sive mundiales iudices qui possunt mundo. sive spirituales qui possident ecclesias: ut iustum iudicium iudicet. **Hec est enim prima iusticia eorum: ut si vere aut iudices mundiales loquuntur iustitiam. aut iudices spirituales si vere loquuntur iustitiam in ecclesia: per hoc ostendit si iustum iudicium iudicauerit. dicitur propheta. Si vere utique iustitiam loquimini: iuste iudicate filij hominum. Si autem non iudicauerit iustum iudicium. in veritate non loquitur iustitiam: sed in labijs tantum. Dices autem fidem: ammonet omnes in fide vinee dei. Dicens vero mundum: conuersationem bonam omnibus predicauit. Nam in abstinentia a malis. sive in opere bonorum verum. misericordiam conferunt. **Pa et non facere homini quod patitur non vult. et facere quod sibi vult fieri: vtrumque misericordia est.** **Duces ceci liquantes calicem: camelum autem glutientes. Omnes sacerdotes qui pro non oblatas populi decimas curant. et delinquentes. populum videntes tacet: docet populum suo exemplo liquere calicem et camelum glutire: id est a modico quidem pretio se abstinere. maiora autem committere.** **De vobis scribe et pharisei hypocrite: qui emundatis quod foris est calicis et parapsidis. Cum in specie calicis et parapsidis homines dicunt: manifestum****



e ex eo qd addidit dices. **Ab**  
 intus enim estis pleni rapina  
 et iniquitate. **Iudei** enim quoci  
 ensuq; ingressuri erant i tem  
 plu. a sacrificia oblaturi per  
 dies festos. seipos et vestime  
 ta sua et utensilia lauabat?  
 et a patris nemo seipm purga  
 bat: cu deus neq; corpus mu  
 diau laudet. neq; sordes cōdep  
 net. **Hanc** tu q; deus odit for  
 des corpis. et veru. et vasoz.  
**Si** ergo rem sordes odit: q; vilis  
 aut no nce e ut ipō vsu sordi  
 dant. quātomagis sordes con  
 sacē deus odit quā si volum?  
 fernam? **Pro** ergo vasa lana  
 da sūt aquis: sed q; sacē pab?  
**Pharisee** ecce? munda pns qd  
 intus e cathas et parapsidis:  
 vt fiat id qd foris e mundū.  
**Pro** ergo sensibilis e catus  
 ab intus mundatis ante deu.  
**Si** aut peccant. et si toto pe  
 lago. et si cūctis fluminib; se  
 lauent: sordidus et miser est  
 an deu. **De** vobis scribe: qui si  
 miles estis sepulchris dealbatis  
**Mento** iustoz corpa templa  
 dicūt: qā aīa iustū i corpore  
 dnāt et regnat q; de i tepla.  
**Vel** certe. qā ipē deus i corpori  
 bus habitat iustis. Corpora  
 aut peccoz sepulchra dicūtur  
 mortuoz: qā aīa mortua e i  
 corpe peccoz. **Rec** em vives  
 putanda e. q; nichil viuū aut  
 spūale agit i corpe: ul <sup>quā</sup> mors  
 ipa i corporib; habitat peccoz.  
**Sicut** ergo sepulchru qd in qui  
 dem clausū e pulchru videtur

a foris? si vero sūt aptū hono  
 le e: sic et sctiores bonoz q;  
 diu quidē nō cognoscuntur lau  
 dabiles sūt. cū aut cogniti  
 fuerūt. inueniūt abhorribiliores.  
**De** ypocrita. **Si** bonū e ee  
 bonū? ut quid nō vis ee qd  
 nō vis appere. **Si** vero malū  
 e ee malū? ut qd vis ee qd  
 nō vis appere. **Itā** qd turpe  
 e appere: turpius e ee. **Quō**  
 aut formosū e appere: formo  
 sius e ee. **Ergo** aut esto qd  
 appares: ā appare q; es. **Quā**  
 manifestū malū a sapientib;  
 nō reprehendit? dū isanta esti  
 mat. **De** vobis scribe et pha  
 rizee ypocrite: qui edificatis  
 sepulchra pphetaz: et ornatis  
 monumenta iustoz. **De** bonū  
 qd fit p deu: i oibus rebus  
 eq̄liter obseruat. **Vbi** aut nō  
 i oibus rebus equalit; obser  
 uat. bonū illud p hoies fit:  
 sicut res ipa pns demonstrat.  
**Ere** em qui martiria edifi  
 cant. cathas ornāt: bonū op;  
 faciē vident. **sed** siquidē et  
 alia iusticia di nō custodiūt.  
 si de bonis eoz paupes nūq;  
 gaudet. si alioz bona faciūt  
 sua. ā p violentia. ā p fraude.  
 q; tā insensatis e ut nō itelli  
 gat qā nō ad glām dei faciūt  
 edificia illa. sed p estimatio  
 nē humana. **Et** iuste edificat  
 martiria: vbi paupes violen  
 cia passi ab eis. cont; eos ite  
 pellat. **Pro** em gaudet mres  
 qū ex illis peccatis honorant:



in quibus pauperes plorant.  
**Qualis** est illa iusticia, inu-  
 nerare mortuos et expolia-  
 re viuentes. De sanguine mise-  
 ricordiam tollere et deo offerre. Illud  
 non est deo offerre, sed velle vio-  
 lencie sue sciam facere deum: ut  
 cum sibi oblata pecunia de peccato  
 libenter accepit, consentiat in  
 peccato. **Hic** domum dei edificare.  
**Da** fidelibus et pauperibus vinum  
 vinit: et edificasti conabilem  
 domum dei. In edificatis enim homi-  
 nes habitant: deus autem in homi-  
 nibus sanctis. **Qualis** ergo illi sunt  
 qui homines expoliant et edificia  
 martirum faciunt. **Habitatores**  
 hominum exponunt et habitatio-  
 nes dei exturbant. **Iam** ergo  
 ex antiquis temporibus mos iste in  
 hominibus habebat. Dicebat enim  
 apud se. **Si** bene fecerim  
 pauperibus, quis illud videt.  
**Et** si vident, non multi vident.  
 et si multi viderint, pro tempore videt.  
**Transit** enim tempus: et transit  
 cum tempore benefacti memoria. **None**  
 ergo melius edificia facimus  
 que homines aspiciunt, non solum  
 in hoc tempore, sed etiam in posterum.  
**Na** quam diu edificium permanet,  
 tam diu edificantis memoria  
 noxiat. **O** insipiens homo quid  
 tibi prodest post mortem ista me-  
 moria, si ubi es extorqueris,  
 et ubi non es lauderis. **Ergo**  
 dum castigat iudeos dominus: et pro-  
 uos docet. **Quoniam** si iuxta alia  
 bona edificia sancti fecerit homo:

aditamentum est bonis. **Si** autem  
 sine alijs opibus: passio est  
 glorie secularis. **De** vobis se-  
 ribe et pharisei hypocrite,  
 qui edificatis sepulchra  
 prophetarum: et ornatis moni-  
 meta iustorum. **Qui** considerat  
 consequentiam, tunc phariseorum  
 et non intelligit, quia non solum  
 illis dicit phariseis: sed et  
 omnibus postmodum nascituris.  
**Na** si ad illos solos dixisset,  
 hec dicitur fuisse tamen non eam  
 scripta. **Hic** autem et dicitur sunt  
 et scripta sunt: dicta videlicet  
 pro illis, scripta autem pro istis.  
**Na** et si presbiteros iudeorum mor-  
 tui sunt: tamen filii eorum videntur  
 in prophetas quod et martires  
 colunt, filios autem phariseorum et  
 martirum persecuntur. **Mortuo**  
 tamen sanctorum cultores: et viuorum  
 persecutores. **Si** non trinitatem  
 eiusdem substance consistens mar-  
 tires passi sunt: que eos quasi  
 sanctos colunt, qui unum genitum  
 et unum genitum, et unum spiritum  
 crediderunt. **Si** autem martires  
 colunt quasi qui veram confessi sunt  
 fide, que persecuntur eos qui  
 fide prophetarum et martirum pro-  
 fitentur. **Pharisei** ergo heretici  
 sunt: qui veram fidei premissi sunt.  
**Pharisei** enim premissi intelligunt.  
**Ipsi** sunt qui martiria edificat  
 prophetarum et martirum, non  
 eorum colunt et precepta blasphemant.



mat: memoria honorat. et  
 fide corrept. **Et dicitur. Si**  
 fuisset in diebus primis nostrorum:  
 non fuisset socius eorum in san-  
 guine prophetarum. **Semp** iudei  
 preteritorum sanctorum cultores fuerunt.  
 magis autem persecutores? mi-  
 mici viuorum: et amici mor-  
 tuorum. **Non** enim sustinentes iace-  
 pacos prophetarum suorum: perseque-  
 bantur eos et occidebant. **Non**  
 volentibus male viuere. semp  
 contraria videtur esse correptio:  
 dicente salomone. **Argue** sa-  
 pientem. et amabit te: insipien-  
 tem. et adiciet odisse te. **Postea**  
 autem nascuntur filii. intelligebat  
 culpas primis suorum? et ideo quasi  
 de morte innocencium prophetarum  
 dolentes. edificabant memoria  
 eorum: et ipsi tamen filii persequebantur  
 et interficiebant suos prophetas  
 iacpantes eos pro peccato: quia  
 alter alterius culpa cito intelli-  
 git: sua autem difficile. **Quia**  
 homo in causa alterius tranquillu-  
 car habet: in sua autem turbatur.  
**Turbatio** autem cordis. non per-  
 mittit hominem considerare quod  
 bonum est. **Sic** ergo pro singulis  
 gratias iudei colebat illos  
 qui sancti: quos pres eorum qui ma-  
 los occiderant. **Hoc** autem fiebat:  
 non ut vnaquaque gratia sua in-  
 nocentiam ostenderet: sed ut iuce-  
 se domesticos filiorum iudicio  
 condempnaret. **Nullis** enim potest  
 estimare innocentes? qui a filiis

suis qui rei dappantur. **Sic**  
 et iudei qui fuerat in tempore christi propheta-  
 tas quidem colebat: et deum perse-  
 quebat. **Seuos** honorabat:  
 et deum correptebat. **Naturale**  
 consuetudine omnium malorum hominum  
 christus exponit. **Non** iudei corru-  
 ptur: sed pene in omnibus hominibus  
 malum inuenit ut alios quidem  
 culpet errantes: et ipsi in eosde-  
 m curant errores. **Ece** si tu audi-  
 as aliquem de antiquis episcopis quia  
 ille nescio quos sic peccante po-  
 pulum libere iacpabat? sic pro  
 sonas diuinitu non aspiciabat:  
 sed vnicuique vnde dicebat. statim  
 collaudas eum et benificas. et  
 dicas quia talis debet in populo  
 esse doctor? et si audias quia  
 aliquis exiit iacpans et se-  
 ar illi iniuria: vituperas dicas.  
**Quare** ille non sustinuit iac-  
 pante. **Ego** si eem. et me  
 aliquis pro mea culpa corripet:  
 non solum non irascetur. sed ma-  
 gis gaudere. **Sicut** autem fami-  
 lia sine flagello non regitur:  
 sic et populus sine iacpationibus  
 non gubernatur. **Ece** si quis de-  
 tuis doctoribus voluerit te iac-  
 pante pro tui peccati? a die tibi  
 quod verum est: statim irasceris  
 et blasphemias. **Sic** et iudei  
 suos quos prophetas non sustinebat:  
 antiquos autem qui sancti colebat.  
**Non** ergo ille est bonus qui malum  
 reprehendit pro et bonum laudat:  
 sed reprehensus in malo. bono



aucto suscipit reprehensione. In  
 alterius tamen facile possumus  
 oes indices esse. Ille autem de  
 bono et iustus et sapiens est:  
 qui sibi ipse iudex fieri potest. In  
 audientis aliquo blaspemante  
 antiquos doctores: proba illi  
 qualis est circa suos doctores.  
**Si enim illos sustinet et hono-**  
**rat cum quibus vivit: sine du-**  
**bio et illos honoraturus fuis-**  
**set si cum illis vixisset. Nam omnis**  
**corruptio filii est a terribi tempta-**  
**tionibus. Sicut ergo omnis tempta-**  
**tionis fideles quidem edificat ma-**  
**gno. Infideles amplius destruit.**  
**Sic et omnis iracundia discipline**  
**religiosi hominem et timentem**  
**meliorē facit: irreligiosum**  
**autem et malum conturbat et ad-**  
**derens ne compellit. Sicut ergo**  
**vas figuli igne probatur: sic bo-**  
**norum cor iracundia cognoscitur.**  
**Et dicitur. Si in diebus pri-**  
**vorum fuisset: socii eorum**  
**non fuisset in sanguine prophetarum.**  
**Non quia iudei specialiter a om-**  
**nibus talia loquebantur: sed quia talia**  
**cogitabant et faciebant: cogita-**  
**tionibus suis his loquebantur et factis.**  
**Quia enim colebant filii quos pa-**  
**tres occiderant: condempnare vi-**  
**debat homicidia patrum suorum:**  
**et se ab aliorum consortio sepa-**  
**re. Sic et heretici qui colunt**  
**prophetas, apostolos et viros qui a**  
**patribus eorum id est a iudeis vel**

a gentilibus persecutione passi  
 sunt et occisi: quod punire videtur  
 acta fuerunt suorum patrum id est iu-  
 deorum et gentilium et dicitur quia  
 si fuisset in diebus illorum: non  
 fuisset socii eorum in sanguine  
 prophetarum et apostolorum et martirum.  
**Itaque testimonium redditis vo-**  
**bis: quia filii estis eorum qui oc-**  
**ciderunt prophetas. Naturale re-**  
**gula dicitur. Quia non potest fieri ut**  
**de bonis partibus mali nascatur.**  
**Ad de malis boni: sed quales**  
**fuerunt patres. tales erunt et nati.**  
**Quid sit arbor in fructu cog-**  
**noscat: et per arborem fructus de-**  
**monstrat. Sic et patres cog-**  
**noscat in filiis: et filii per pa-**  
**tres. Ratione hoc ante christum**  
**propheta dicitur. quoniam deus in generatione**  
**ne iusta est. In generatione iustorum**  
**benedicet. Ergo testimonia de**  
**filiis: mores patrum. Sed si pater**  
**fuerit bonus et mater fuerit mala:**  
**an mater fuerit bona et pater malus:**  
**interdum filii patrem sequuntur: inter-**  
**dum matrem. interdum omnes filii pa-**  
**trē sequuntur: interdum omnes ma-**  
**trē. Tamen frequenter est ut**  
**patrem nati sequantur. Si autem**  
**ambo fuerint aequales: aliquando**  
**fit ut de bonis parentibus mali**  
**erant filii: ad de malis boni-**  
**sed raro. Hec regula est humane**  
**nature. ut omnis homo nascatur**  
**duos oculos habens et quos**  
**digitos: aliquando tamen ut manifest-**  
**entur opera dei. nascitur homo ad se-**



dignos habes. a oculos no  
 habes. sicut i euangelio scriptu  
 e. Sicut ergo est regula nate  
 mo enenit ut deformis nasci  
 tur. sic est regula nature ta  
 w pcedit ut dissilis nascatur  
 filius putib? suis. In itaq; ui  
 uenit qm uxor ducit uis. a  
 puella nuptiu tradit? uoli q  
 vere dicit s bñ moxigerata.  
 qm mores boni diuicias semp  
 acqrit. Diuicie aut nūq; mo  
 res fecerunt? et gloriosior est  
 paupertas fidelu: q diuicie pec  
 catoz. Noli querere spem: quia  
 scriptu e. Sicut i aures auree  
 i naribus porci: ita mulieris  
 male morate spes. Pura in  
 specie metrices placet: i mori  
 bus aut matrone. Si aut re  
 quiris q naturu habes nro  
 ne mores indise? cōsidera q  
 les pentes habet: et sine la  
 bore cognouisti de illa. Si q  
 ambo fuerit boni: fiducialit  
 pone pede in domo illius. Si  
 aut ambo fuerit mali: fuge  
 familia illa. Crede em testimo  
 niu xpi qm uerū e: et nō me  
 titur. Si aut dissiles fuerint  
 parentes? dubiu habes enetu  
 quo nauta q i mare tradidit  
 animā suā: nescies peat a eu  
 dat. Aut ita. Nō qui a de ius  
 no pentib? iusti nascunt? aut  
 de aliquis iqui scdm ea que  
 diuina? Sed si pentib? iustis  
 iusti nascunt? per hoc ipm qd  
 siles sūt putibus suis: sibi ipi  
 testimoniū phibet qm filij sūt

eoz. Si aut de iustis nq; nas  
 cunt? p hoc ipm q dissimiles  
 sūt putib? suis: phibet tes  
 timoniū sibi qm iā nō sūt  
 filij eoz. Econt si de iustis  
 parentib? iqui nascunt? sicut  
 homicide iudei de homicidis  
 iudeis. de quib? pns sermo  
 loquit? i p hoc ipm qd siles  
 sūt putib? suis iquis: sibi  
 ipi testimoniū phibet qm  
 filij sūt eoz. Si aut de iustis  
 iusti nascunt? sibi ipi testimo  
 niū phibet p hoc ipm qd dis  
 similes sūt putib? suis. quia  
 nō sūt filij eoz. Scdm hec  
 ergo et heretici sibi testimo  
 niū dant qm filij sūt iudeoz  
 atq; gētilū qui psecuti sūt  
 pphas et aplos et mres? qm  
 quide ipi opa facientes ier  
 xpianos: que fecerunt iudei  
 atq; gētiles i pphas. aplos  
 et mres. Nūq; pphē a apli  
 a mres psequētes? uolebat  
 aliquē fieri sūm. Nūq; terro  
 rib? carnalib? a pmissioib?  
 mūdialib? aliquē crede sua  
 debat. Nec em e fides q ex  
 nātitate timoris pcedit: aut  
 desiderio muneris aliau? ter  
 ueni. Sed bñ docentes et me  
 lius uiuētes. ut et uerbis do  
 ceant et factis? nō misericor  
 dias pponēbat carnales: s  
 futurā dei iudiciū exponēbat.  
 Nec mūdialia bō: s regna  
 celestia hoibus pmittebat.



**Si** h<sup>o</sup> faciunt heretici: v<sup>o</sup> filij  
 fut<sup>o</sup> pphetar<sup>o</sup> et aplo<sup>o</sup> et mar-  
 tiru<sup>o</sup>. q<sup>o</sup> ita fecerunt. **Si** aute<sup>o</sup>  
 alios psequunt<sup>o</sup>: alios terret<sup>o</sup>:  
 alijs pmittit<sup>o</sup>: alio<sup>o</sup> b<sup>o</sup> dicit<sup>o</sup>  
 piunt<sup>o</sup>: alijs aut<sup>o</sup> donat<sup>o</sup>: sine  
 dubio ipi de se testimoniu<sup>o</sup>  
 dat<sup>o</sup> q<sup>o</sup> filij no<sup>o</sup> fut<sup>o</sup> pphetar<sup>o</sup>  
 et aplo<sup>o</sup> et martiru<sup>o</sup>. **Et vos**  
 implete mesura<sup>o</sup> p<sup>o</sup> v<sup>o</sup>z.  
**P**phetar<sup>o</sup> illis ventur<sup>o</sup> ut que<sup>o</sup>  
 admodu<sup>o</sup> p<sup>o</sup>z eoz it<sup>o</sup> fecerit  
 pphetas: sic et d<sup>o</sup> faceret ep<sup>o</sup>  
 et aplos. et m<sup>o</sup>z ceteros sc<sup>o</sup>s.  
**No** iubet illos ut faciat qd  
 factu<sup>o</sup> no<sup>o</sup> erat nisi iussisset:  
 sed ondit eis q<sup>o</sup> sciebat qd  
 vent<sup>o</sup> facturi. **U**tputa si cotra  
 aliquem litiges adu<sup>o</sup> sarn<sup>o</sup>: qui  
 aliq<sup>o</sup> cogitat cotra te: dicit  
 illi. **Fac** m<sup>o</sup> qd es factur<sup>o</sup>s:  
 no<sup>o</sup> iubes illu<sup>o</sup> ut faciat: sed  
 ondis<sup>o</sup> intellige qd cogitat fa-  
 cere. **Sic** et d<sup>o</sup>s ad iuda<sup>o</sup> di-  
 cebat. **Q**id facis: fac acius.  
**Et** qm<sup>o</sup> bene dicit implete:  
 et nuc<sup>o</sup> semp<sup>o</sup> implete. **N**atu<sup>o</sup>  
 ad veritate<sup>o</sup> excesserunt men-  
 sura<sup>o</sup> p<sup>o</sup>z suoz. **I**lli em<sup>o</sup> hoies  
 occiderunt: ipi deu<sup>o</sup> c<sup>o</sup> sificerunt.  
**I**lli m<sup>o</sup> s<sup>o</sup>z: ipi vege<sup>o</sup>. **S**ed q<sup>o</sup>  
 voluntate sua descendit i<sup>o</sup> mor-  
 te. no<sup>o</sup> iputat illis sine mor-  
 tis p<sup>o</sup>z: sicut et i<sup>o</sup> cruce pe-  
 tebat. **N**e remitte illis: q<sup>o</sup>  
 nesciunt qd faciunt. **I**mputat  
 aut<sup>o</sup> illis aplo<sup>o</sup>z morte cete-  
 roz q<sup>o</sup> sc<sup>o</sup>z: q<sup>o</sup> volentes oc-

cisi fut<sup>o</sup>. **I**deo dicit. **I**plete et  
 nuc<sup>o</sup> semp<sup>o</sup> implete. **N**o benigni  
 et iusti iudicis e<sup>o</sup> suas iniurias  
 cotepnere: et alio<sup>o</sup>z iniurias  
 vindicare. **Q**ui aut<sup>o</sup> suas vin-  
 dicat quis iuste vindicat: nu<sup>o</sup>  
 q<sup>o</sup> tu iudex iustus ee<sup>o</sup> putat.  
**C**onsequenter hereticus dicit h<sup>o</sup>.  
**Q**u<sup>o</sup> em<sup>o</sup> vides hereticos tres  
 p<sup>o</sup> oia<sup>o</sup> eqles dicetes eiusdem  
 substantie. eiusde<sup>o</sup> auctoritatis.  
 sine p<sup>o</sup>ncipio om<sup>o</sup>s nos i<sup>o</sup> ali-  
 qm<sup>o</sup> partem distantes a se: no<sup>o</sup>  
 m<sup>o</sup> m<sup>o</sup>z. **I**mplent em<sup>o</sup> mesura<sup>o</sup>  
 p<sup>o</sup>z suoz gentiliu<sup>o</sup>: qm<sup>o</sup> et illi  
 sibi m<sup>o</sup>z deos coluerunt. **Q**u<sup>o</sup>  
 vides eos tres vnu<sup>o</sup> dicentes.  
 et si ipm<sup>o</sup> ee<sup>o</sup> deu<sup>o</sup> p<sup>o</sup>z. et ipm<sup>o</sup>  
 deu<sup>o</sup> filiu<sup>o</sup>. et ipm<sup>o</sup> deu<sup>o</sup> sp<sup>o</sup>z sc<sup>o</sup>z.  
 no<sup>o</sup> m<sup>o</sup> m<sup>o</sup>z: indeoz em<sup>o</sup> p<sup>o</sup>z  
 implet mesura<sup>o</sup>. **S**ic em<sup>o</sup> et illi  
 semp<sup>o</sup> vnu<sup>o</sup> deu<sup>o</sup> colerunt: filiu<sup>o</sup>  
 no<sup>o</sup> c<sup>o</sup> sificentes deu<sup>o</sup> post p<sup>o</sup>z.  
**Q**u<sup>o</sup> vides eos dicetes q<sup>o</sup> filij  
 de ipa<sup>o</sup> p<sup>o</sup>z sba<sup>o</sup> p<sup>o</sup>cessit. sicut  
 et ois filius corp<sup>o</sup>alis de cor-  
 pore p<sup>o</sup>z. actu<sup>o</sup> carnale<sup>o</sup> im-  
 plentes sp<sup>o</sup>z ip<sup>o</sup> sibili et in-  
 deflexibili. cognosce quia  
 implet mesura<sup>o</sup> p<sup>o</sup>z suoz  
 gentiliu<sup>o</sup>. **I**lli em<sup>o</sup> tales deos co-  
 lebat q<sup>o</sup> scdm<sup>o</sup> carne<sup>o</sup> gnabat:  
 et gnabat. **Q**u<sup>o</sup> videris eos  
 dicetes p<sup>o</sup>z h<sup>o</sup>zem crucif<sup>o</sup>z  
 et aia<sup>o</sup> et corpe<sup>o</sup> no<sup>o</sup> deu<sup>o</sup> i<sup>o</sup> cor-  
 pore solo: scito qm<sup>o</sup> implet  
 mesura<sup>o</sup> indeoz p<sup>o</sup>z suoz.  
**N**o et illi h<sup>o</sup>zem se c<sup>o</sup> sificisse  
 dicebat ad aplos. **C**erte em<sup>o</sup>  
 impletis ip<sup>o</sup>z doctrina<sup>o</sup> v<sup>o</sup>z:



et vltus introduce sup nos  
 sanguine hu<sup>9</sup> hois. **S**i em  
 ho p<sup>9</sup> e passus: dimitto  
 q<sup>a</sup> vos mors hois no dei ser-  
 uauit. **S**z dico. Iudei tale pec-  
 catu fecerut: quale facit q<sup>d</sup>  
 homine occidit no deu. **A**n  
 vides eos psequetes et facien-  
 tes oia que dixim<sup>9</sup> no mire-  
 ris: implent em mesuram  
 iudeoz et gentiliu p<sup>9</sup> suoz.  
**S**erpentes genimina vipe-  
 raz: quo fugietis a iudicio  
 gehene. **S**icut em serpentes  
 p<sup>9</sup> vibus malib<sup>9</sup> astuciores  
 sut: et astucia eoz no est i  
 bono sed i malo: hoc em sp<sup>9</sup>  
 aspiciunt quo aliqui mordent:  
 et ai momorderit quo se oc-  
 cident: sic et oes p<sup>9</sup>ocrite  
 astuciores sut: ceteris hoib<sup>9</sup>  
 simplici<sup>9</sup> vinctes: sed i astu-  
 cia sua cogitit quo aliqui  
 ledant. et ai leseut ita sim-  
 pliciter abulat q<sup>i</sup> q<sup>d</sup> nemini  
 nocuerit. **G**enimina viperaz.  
**S**uperi<sup>9</sup> dixim<sup>9</sup> de iudeis quo  
 p<sup>9</sup> singulas gradues inimic-  
 sua facta co<sup>9</sup>depuabat: et sp<sup>9</sup>  
 p<sup>9</sup>res reprehendebant<sup>9</sup> a filiis  
 suis. **I**te filij reprehendebant<sup>9</sup>  
 a filiis suis. **I**deo ergo eos vi-  
 pere filau: qm<sup>9</sup> talis e vipe-  
 raz natura q<sup>a</sup> co<sup>9</sup>eperut  
 i utero mat<sup>9</sup>: nati eoz tu p<sup>9</sup>  
 uteru mat<sup>9</sup> eb sic procedunt.  
**I**te ipi nati q<sup>a</sup> conceperunt  
 sic p<sup>9</sup>ant<sup>9</sup> a sua fetura. **S**i-  
 cut ergo vipere semp paren-

tes comedunt. et comedunt a pul-  
 lis suis: sic et iudei semp pa-  
 tres co<sup>9</sup>depuat: et co<sup>9</sup>depuat<sup>9</sup>  
 a filiis suis. **Q**uo fugietis a  
 iudicio gehene. **N**uq<sup>9</sup> sepul-  
 chra sc<sup>9</sup> edificantes: an po-  
 tuis a malicia corda v<sup>9</sup>ra mu-  
 dantes. **N**uq<sup>9</sup> sic iudicat de<sup>9</sup>?  
 quo iudicat ho. **N**o ho<sup>9</sup>em  
 iudicat in ope: deus aut i cor-  
 de. **S**ine e aut ista iusticia.  
 sc<sup>9</sup> col<sup>9</sup>: et co<sup>9</sup>epne scitate.  
**D**om<sup>9</sup> g<sup>9</sup>us pietatis e scitate  
 diligere: deinde sc<sup>9</sup>: quia no  
 sc<sup>9</sup> an scitate fuerit. sed sanc-  
 titis ante sc<sup>9</sup>. **S**ine ai ergo  
 iustos honorat: q<sup>d</sup> iusticia sper-  
 nit. **Q**uo fugietis. **N**uq<sup>9</sup> li-  
 berabit vos sc<sup>9</sup>, quoz monu-  
 meta ornatis. **N**o p<sup>9</sup>nt sancti  
 amici ee illoz quib<sup>9</sup> de<sup>9</sup> i<sup>9</sup>mi-  
 cus e. **N**uq<sup>9</sup> p<sup>9</sup> placata esse  
 familia. dno ad<sup>9</sup>sante. **Q**uo  
 fugietis. **A**n forsitam nome  
 vacui vos liberabit. **Q**uia  
 videmini ee p<sup>9</sup>ls dei. **Q**uid p<sup>9</sup>  
 dest meretrici si nome habeat  
 caste. **S**ic nichil p<sup>9</sup>dest p<sup>9</sup>adri:  
 si seruis dei dicatur. **N**e p<sup>9</sup>te-  
 tis q<sup>a</sup> melior e xpian<sup>9</sup> impie  
 agens qm<sup>9</sup> impius. **D**eniq<sup>9</sup>  
 qui peyor e tibi. **T**imicus ap-  
 tus: an qui fingit se amicu  
 et e timicus. **P**uto q<sup>d</sup> melior  
 e timicus aptus: q<sup>d</sup> amicus  
 falsus. **S**ic et apud deu odibi-  
 lior e qui seruu se dei dicit:  
 et madata dyaboli facit. **S**er-  
 pentes genimina viperaz:  
 quo fugietis a iudicio gehene.  
**S**erpentes em sut et ois he-



veria prudentes i malu: et stulti  
 in bonu. Et sicut serpentes va-  
 rij sut i corpe suo: sic heretici  
 varij sut i errorib? suis: et mul-  
 tiplices i malignitate. Qui de-  
 posterunt ymaginē dei que e-  
 i iusticia et salute veritatis?  
 et suscipientes ymaginē serpe-  
 tis q̄ est i malicia et scemate  
 veritatis: facti sut serpentes filij  
 serpentis illi? ad que dñs in pso-  
 na dyaboli et ecclie dicit. Ecce  
 pono inimicia iter te et millie-  
 re: et inter semen tuū et seme-  
 illius. Sup ventrē tuū et sup  
 pectus tuū repes: et tū mā-  
 ducabis oibus dieb? tuis. **Et**  
 quā suam dñi: int? hereticos  
 et xpianos nō p̄t par ee. Si  
 ergo filios ecclie nō psequūt?  
 heretici nec adūsantur: et ipsi  
 filij sut ecclie. Si aut psequū-  
 tur? seme sut serpentis illi?  
 aut? semen inimiciae eret ad-  
 ūsus seme ecclie. **Pa** et ipsi q̄  
 genuina sut serpentis. sicut  
 sicut et ille sup ventrē suū. et  
 sup pectus suū repuit? qm̄ q̄  
 q̄ faciūt pp̄t ventrē suū faci-  
 ut: et pp̄t vana glāz pecto-  
 ris suū. **Terra** aut comedūt?  
 qm̄ neminē lucant? et capiūt  
 i pfidia sua n̄ illos q̄ in terra  
 sut: id ē carnales hoies. **Spūa**  
 les aut viros seductio nō con-  
 sumit. **Manducare** eā ē lucra-  
 ri ul? acipere: sine ad vitā sine  
 ad mortē. **Nō** solū aut serpe-  
 tes sut sed et vipe? q̄a ut vi-  
 pere rūpentes viscera matris  
 nascitur: sic et auctores here-

su rūpentes mris fide ecclie  
 p̄cesserūt ad p̄ncipatū. **Quo**  
 fugietis a iudicio gehēne?  
**Sathas** iudicatis nō ecclie  
 apice veritatis fide tenetes?  
 scripturas legētes. nō scrip-  
 turis ardentes: p̄phetas et  
 ap̄lōs. m̄tires nōnantes.  
 nō opa martiri ymitates?  
 nec cōfessiones eoz sequētes:  
 nec audistis eū qui dicit.  
**Nō** om̄s qui dicit in dñe  
 dñe iheribūt i regnū celoz:  
 s̄ qui faciūt volūtate p̄ris  
 mei. **Sicut** eū om̄s q̄ deū  
 vocat. dñi nō sut: sed qui  
 faciūt volūtate dñi? sic nō  
 om̄s q̄ in locis suis p̄dicant  
 p̄phas et m̄tires. iā p̄ hoc  
 sut cultores eoz. **Sz** q̄ opa  
 eoz ymitant? et fidem se-  
 quūt? **Ideo Omelia. xlvj.**  
**E**cce ego mitto ad vos  
 p̄phetas et sapientes  
 et scribas: et ex eis occidetis  
 e. **P̄phetas** et sapientes. et  
 scribas. ap̄lōs dicit. **Phete**  
 em̄ erat: q̄ p̄pheticū spiritu  
 erat repleti. **Sapientes** aut  
 corde erat? sicut p̄pheta dicit  
 de eis: et eruditos corde in  
 sapia. **Scribe** aut: quia de  
 thesauro suo noua et vete-  
 ra p̄ferēbat. **Sz** p̄mū videri  
 m̄ q̄ cū sit. **Ideo** ecce ego  
 mitto ad vos. **Super** id  
 erat. **De** vobis scribe et pha-  
 rizei et ypocrite q̄ edificat



tis sepulchra prophetarum et or-  
 natis monumenta iustorum et  
 dicitis? Si in diebus patrum nos-  
 trorum fuissetis. non essemus  
 socii eorum in sanguine prophetarum:  
 volentes vos coram hominibus  
 iustificare. quod secundum visionem  
 operum iudicatis. et non coram  
 deo qui corda cognoscit: quod est  
 hypocritarum. Dicit ihesus tunc  
 his iudeorum: et principibus sacer-  
 dotum. Ergo ego mitto ad vos  
prophetas et sapientes et scri-  
bas: et ex ipsis occiditis et  
crucifigitis: et persecimini  
de civitate in civitate. Et me-  
 sura homicidarum periturorum  
 non bene plena impletis. pe-  
 iora facturi patribus vestris: quoniam  
 illi quidam prophetas occiderunt:  
 vos autem ipsum deum prophetarum.  
 Illi eos qui annuntiabant veterem  
 filium dei: vos autem eum quem iam  
 advenisse testantur: ut sic per  
 omnia vestra homicidalia testi-  
 monia vobis reddatis quia  
 filii estis patrum homicidarum:  
 ut non solum istorum sanctorum verum  
 etiam per istorum sanguinem: omnis  
 sanguis precedentium sanctorum ve-  
 niat super vos. Hinc virtute  
iporum verborum videmus. Quidit  
ipse. quia intelligit corda eorum qui  
tales sunt: ut faciat quod pa-  
tres eorum fecerunt. Non apud  
 deum qui hominem occidere disponit.  
 anquam occidat homicida ha-  
 betur: et qui adulterum co-

mittere ausus est. anquam committat  
 iam adulterum est ante deum: et qui per  
 iuramentum patris est. anquam in iuramentum  
 iam prius videtur: quia deus non  
 ex operibus iudicat. sed ex cog-  
 itationibus cordis: dicente  
 apostolo. Testimonium reddite  
 conscientiae eorum: et cogitationibus  
 tunc accusantibus se in die  
 cum iudicabit deus multa ho-  
 minum. Voluntas est enim quae  
remunerat pro bono: a con-  
depnat pro malo. Opera autem  
testimonia sunt voluntatis.  
Ut quod ergo expectet opera?  
qui conscientias novit. Quis  
et tu in aliquo negotio testi-  
monia quis? an tibi res ipsa  
sunt manifesta. sed dicit. Si  
secundum voluntatem iudicat et opera  
non expectat: non misisset ad  
illos prophetas et sapientes.  
Ideo expectat: ut et iudei secundum  
conscientias suas solas condepnare-  
tur: et iusti homines occiderent.  
Et quis scit quia malus iste dap-  
natus est secundum malitiam suam?  
nisi demonstrat in opere. Quia  
le est enim illud iudicium iustum:  
cuius iusticia nemo cognoscit.  
Non ergo deus querit opera pro-  
se ut sciat quod iudicet: sed  
propter alios: ut omnes intelligant  
quia iustus est deus. Non deus  
 quidem omnium corda cognoscit:  
 et hominum et angelorum et spi-  
 rituum ceterorum. Cor autem dei  
nemo cognoscit: neque homines.



neq; angeli. Ideo ergo et malis  
 dat occasione p qua i opib;  
 ondat ppositu voluntatis sue?  
 sicut dedit scribis et pharize  
 is: mittes ad eos pphas et sa  
 pientes et scribas. **S**i bonis  
 pbuit occasione p qua ondat  
 voluntatis sue ppositu? sicut  
 pphetis et sapientib; et scri  
 bis pbuit: exitus sup eos  
 psecutione scribar; et phari  
 seoru. ut no sine ea quatu  
 ad hoies coronarent. **S**ic  
 si ho habens bnfaciendi ppo  
 siti certu? iustu e ut deus  
 pvideat occasiones: p quas  
 faciat bo. **U**t qd pinguis ter  
 ra iacet sine fructu? **S**ic iustu  
 e ut ho mala voluntate habe  
 ti pvideat causas p qb faciat  
 mala: dicite salomone **A**d p  
 uos pmas vias emittit  
 dñs. **U**n dauid rogat dices.  
**V**ia iniquitatis amoue a me.  
**N**ra et de beniuolis alibi ppha  
 sic dicit. **E**ra no dimittit  
 virgā padoz sup sorte iustoz:  
 ut no extedat iusti ad iniqui  
 tate man; suas. **I**d e no dat  
 ptate demonib; sup iustos:  
 ne qn cont voluntate suam  
 mala copellant? face ab illis.  
**D**e malis aut sic dicit. stabim  
 dedinates aut ad suffocatio  
 ne: adduet dñs cu opatib; ad  
 iniquitate. **I**d e qui dedinat; e  
 ad malefaciendu: sociat illu  
 cu opantibus mala. **U**tputa

volenti tibi elemosinas facere.  
 occurrat an facie tua captiu;  
 aut desolata vidua. a misera  
 bilis orphau? no tm te mi  
 sit ad utilitate illi? qntu illu  
 tuisiuit ad utilitate tua: id  
 e no tm pstitit illi p te. qntu  
 p illu tibi. **N**ra qd per te illi  
 pstitit: tpale e et terrenu.  
**E**t aut tibi pstitit per illu:  
 ppetuu e et celeste. **N**e putes  
 quia p humilitate pauperu  
 diuine fecit. qb et sine diliti  
 bus poterat suscipere? sed p  
 utilitate diuini paupes fecit:  
 q ifructuosi et steriles erant  
 futuri. n paupes fr; fuissent.  
**S**i ergo bnface volentibus.  
 qn puidet et causas bnfaci  
 endi. iustus e de? sine dubio  
 et qn maleface pangs. male  
 faciendi puidet causas: no e  
 iustus. **S**ic em bon; rogat.  
 ne i occasione peccandi cur  
 rat. dicet. **V**ia iniquitatis amo  
 ue a me: sic et ual; optat  
 ut inueniat occasione noedi.  
**I**deo dicit dñs. **S**ic mitto  
 ad vos sapientes et pphas  
 et scribas? et ex ipis occide  
 tis et flagellabitis: ut veni  
 at sup vos ois sanguis iust; qui  
 effundit. **E**rgo de? occa  
 sione puidet peccandi. **S**ua.  
**S**ed no ut peccare faciat: sed  
 ut peccare ondat. **S**ic em. si  
 tu uiaosu seruu coparnes.  
 et volues mores suos scire?  
 none portes an illu sacculu  
 ap. n. b.



ai solidis. a aliquo concipisabi-  
 le abnt. **Ut** si quide seculi ille  
 iocines fuit et sine timore  
 porrigat manu sua et accipi-  
 at id. nunq malefeci. **Aut**  
 nunq tu cogisti eu ut faceret  
 male. **Et** pparasti malicia ei.  
**Sic et de** dms hoib' occasio-  
 ne peccadi: si peccare valuerit  
 no illos facit peccare: sed ma-  
 nifestat ptnacia cordis eoz.  
**Ut** veniat sup vos oib' san-  
 guis iustus q effusus e sup  
 terra a sanguine abel iusti-  
 usq ad sanguine zacharie  
 filij barachie: que occidistis  
 inter tepla et altare. **De** no  
 tm sup iudeos qui ia no sut:  
 sed sup vos malos homicidas.  
**Na** in tpe abel iudei qde no  
 fuerit: mali aut fuerit. **Na**  
 qntu ad hoies mille sut gra-  
 coes scdm diuinitates terrar:  
 qntu ad deu due graties sut.  
**Ut** puta p singulas graties  
 fas bo pmittes de p pphas  
 ad consolacione ppoz xpm eis  
 pphetavit ventur. **Ut** puta et  
 castita iudices tuos sicut pps:  
 tur vocaberis civitas iusticie.  
**Ergo** pmissit quide. no ante  
 ppsit: ppsit aut nouissimis  
 fas. **Sic** p singulas graties  
 peccantib' mala pmittes de  
 ad terrore eoz: huc eis pph-  
 ticie minabat iteritu que iu-  
 di sut passi. **Ut** puta terra vna  
 deserta e. **Ergo** minatus e  
 oibus. no aut et reddidit:

sed reddidit gratia nonis.  
**Sicut** ergo oia bona q i sin-  
 gulis gratiis a constitucione  
 mundi oib' sa merebant illis  
 nouissis sut donata qui ve-  
 ceperit xpm: sic oia mala  
 q in singulis gratiis a  
 constitucione mundi pati me-  
 ruerit oib' iniqui. et scoru  
 interfectores: sup nouissimos  
 iudeos venerit q xpm repu-  
 lerit. **Aut** ita. **Na** q ab uicio  
 mundi a talis gra dei donata  
 e hoib' qualis in xpo: aut  
 talis iteritus venit sup ipi-  
 os qhs venit sup iudeos xpo  
 repulso: et carnalia dico q  
 passi sut a romanis. **Na** ut  
 q peius continge pt: q deu  
 ai tanta humilitate et mia  
 veniente ad se no suscipe:  
 sed adhuc iterficere. et tali  
 mo iterficere. **Done** q dicere  
 deu ad alios q ceperit xpm.  
**Ergo** ego mitto ad vos filiu  
 meu i corpe velatu. et disci-  
 pulo. **Na** oie ipi. et recipie-  
 tis eos. et credetis i eu: ut  
 veniat sup vos oib' iusticia  
 q facta e ab abel usq ad za-  
 charia. **Done** veru dicit. **De**  
 em qntu ad magnitudinem  
 gre q data e hoib' in xpo:  
 no dicit oem iusticia pcedi  
 cu scoz q ab uicio venit sup  
 illos: sed pnto oim scoz iusti-  
 cie tm mereri no potuerit: qn-  
 tu illis donatu e. **Sic** et sup



iudeos q̄ crucifixerunt xpm. et  
 persecuti sūt discipulos et veni-  
 entes ad se q̄ntū ad magnitudi-  
 dine ire q̄ effusa ē super eos?  
 nō dicam q̄a om̄m ip̄iorū pec-  
 cencū p̄cā venerūt sup illos:  
 sed magis om̄m p̄cā impiorū  
 tm̄ mali nō meruerūt quātū  
 venit sup illos ut corporalia  
 paterentur q̄lia x̄passi sūt a  
 romanis? et sic postmodū oēs  
 gn̄acōes eoz vsq̄ i fine sc̄li  
 p̄icent̄ a deo: et ludibriū fie-  
 rent gentib⁹ uniuersis sicut et  
 sūt. **Vel ita.** Om̄s gens vel  
 ciuitas nō cū peccauit statū  
 pūnit eā deus. sed expectat p̄  
 multas gn̄acōes? et nō m̄dat.  
 et nō minat. interdū expte  
 castigat: ut q̄tomagis eam  
 diuici⁹ expectauerit: t̄to am-  
 plius et dei iudiciū iustius  
 sit: et illoz pena dignior.  
**Quā** aut̄ placuēt deo perde-  
 ciuitate illa ā gente? uidet̄  
 om̄m gn̄acionū p̄cedencū pec-  
 cata redde illis. **Quā** q̄ ille  
 om̄s gn̄acōes n̄rebatur: hec  
 sola ē passa. **Quid** ḡ. **Ius-**  
**tus** ē de⁹? q̄ alioz p̄cā vni-  
 dicat i istis. **Abst.** **Sz** qm̄  
 q̄ illi merebant̄ isti passi sūt:  
 et soli passi sūt talia cū nō  
 soli peccasset: p̄terea q̄ illoz  
 erat dicūt̄ p̄essi. **Res** em̄  
 ista moralis ē: et sic om̄es  
 hoīes cotidie facim⁹. **Ecce** em̄  
 cū serui tui peccat. expoliab

unū. et itez p̄cis ei dicēs? n̄  
 obseruaueris h̄ passus es:  
 siliter facis et alteri nō melio-  
 rant. **Si** t̄currit vn⁹ castiga-  
 tur sedm̄ p̄cā sūi? et videt̄  
 quidē p̄ oībus ille solus casti-  
 gatus: q̄a qd̄ alijs ē p̄missū.  
 illi ē redditū. **Remem** aut̄ nō  
 pro alijs ē castigat⁹ sed p̄ se:  
 q̄a sedm̄ meritū culpe sue cas-  
 tigatus ē. **Ille** em̄ p̄ alijs dicit̄  
 castigat⁹: q̄ alijs peccantib⁹  
 ip̄e castigat⁹ nō peccat. **Qui**  
 aut̄ peccat̄ castigat⁹: non pro  
 alijs sed p̄ se castigat⁹. **Sic** et  
 gn̄acio ista p̄ p̄ribus suis qd̄  
 videt̄ pūnita? q̄a illi territi  
 sūt: ip̄i pūniti. **Vere** aut̄ nō  
 pro illis: s̄ p̄ se cōdepnati sūt.  
**Hec** eadem ad hereticos aduēt  
 dicē xpm̄. **Ideo** ecce ego mit-  
 to ad vos sapientes et scri-  
 bas? et ex ip̄is occidētis et  
 flagellabitis i synagogis  
 v̄rb⁹: et p̄sequemini de ciui-  
 tate i ciuitate? ut veniat sup  
 vos oīs sanguis iustus: q̄ ef-  
 fudit̄ sup terrā. **Vere** em̄ mis-  
 si sūt sapientes adūsus he-  
 reticos p̄res n̄rb⁹? sapientes  
 aut̄ nō h̄ati quoz sapiēcia  
 i sensibus carnalib⁹ posita  
 ē. et i lingua acq̄sita p̄ exer-  
 citacione carnale: nō sapien-  
 tes circa dei timore. nō sapi-  
 entes circa noticiā veritatis.  
**Sapientes** corpe. nō aūt̄ ore  
 nō corde: v̄rb⁹. nō fidē. **De** q̄lib⁹



dicit propheta. **D**extera tua sic no-  
 ta fac michi: et eruditos cor-  
 de i sapia. **M**isit scribas. id e-  
 st pbrs et dyacones: et fecerit  
 eis alia fecerit propheta. et aplos.  
 et mtrribus. **P**res eoz quide  
 passi sut ab hereticis patribus  
 nris. nulli ignorat. **P**recedat de  
 medio testimoniu septuagintu.  
**I**lle em actus homi p singulas  
 gnaciones deureb: sufficit ad  
 testimoniu veritatis. **Q**ui sut  
 filij phar. aplos. et mtrribu  
 psecutione patiunt semp: et  
 qui sut filij iudeoz atq gen-  
 tiliu psequunt sp: q opus e  
 vobis ad pbacione gnus nri  
 cu res ipa loquat. **Q**u aut  
 dicit. **V**t veniat sup vos ois sa-  
 guis iustus qui effusus est a  
 sanguine abel iusti. usq ad sa-  
 guine zacharie. **N**o ita e in-  
 telligedu ut omi gnacionu  
 padeuan et psecutia meri-  
 ta una gnacio psoluat: nec  
 em iustu e ut alter p alteri  
 puniat pccis. **E**t cu in die vin-  
 dicte vnaqueq gnacio pmi-  
 ta fuerit p pccis suis: de hac  
 vna et ipa gnacione vindicta  
 videt ee. **O**mn em iquoz  
 et psecutoz. et homicidaz  
 a cayn usq ad fine: vna ge-  
 neracio e. **E**t si no sut oes  
 in tpe vno: omis sut filij pse-  
 cutoris et homicide illi cayn.  
**I**deo et alibi dicit. **A**me dico  
 vobis: no tnsibit gnacio h  
 donec dia fiant. **I**de donec

impleat omne misteriu voca-  
 cois scoz. **O**puta. ut cayn p-  
 secutor abel mortu e: facti  
 sut gigantes psequetes filios  
 seth. **E**t ecce cayn tnsit. sed  
 gnacio ipa stetit: perierunt  
 gigantes i diluuiio: sed nati  
 sut ex chanaan chanaanici et  
 ceteri geres psequetes filios  
 sem. **G**igantes tnsierunt: s gnacio  
 ipa stetit sedm auaz. **C**ha-  
 nanei gnacio eoz erat ique-  
 ru: q fuerunt an diluuiu. **I**nt-  
 empti sut cananei ex pte a  
 filijs israhel sicut legim: fa-  
 ci sut ex eis aligenigene qui p-  
 sequerent iudeos. **E**t tunc illi  
 tnsierunt: s gnacio eoz stetit:  
 postmodu conuersi sut geres  
 queda ad xpm. **S**urrexerunt  
 psidi iudei post xpm aduersus  
 xpianos. ipam habetes gnacione  
 qntu ad adam: qua ha-  
 buerunt geres ille q pns pse-  
 quebatur iudeos. **D**einde gen-  
 tiles quide crediderunt omis:  
 iudei aut defecerunt q psequerent  
 eoz. **E**t tunc iudei et ge-  
 tes psecutores tnsierunt: sed  
 gnacio ipa stat. **N**o de gnacione  
 iudeoz et gentiliu sunt  
 heretici isti: id et mores et p-  
 fidia sequunt illoz sicut dixi  
 m sup. **P**ostmodu aut et  
 heretici tnsierunt ut non  
 sint q mo ee vident: et fu-  
 tiri sut gentiles et pli ante  
 xpi: et tnsierunt ipsi. gnacio  
 iustoz stabit i illis. **D**e



gratiae enim iustorum erunt eadem  
 illi qui fuerunt? et impletur quod  
 dictum est: non transibit gratia ista  
 donec omnia fiant. Iherusalem iherusalem  
quae occidis prophetas: et lapidas  
eos qui ad te missi sunt. Quia  
 futurum tibi prospiciens dominus. punit  
 debet eam ruinam civitatis illius:  
 et plagam quam a romanis veteri  
 ut fuerat super populum illum. Deo  
 extollens lamentum. lugebat illa  
 dicens. Iherusalem iherusalem. Recordabatur  
 quidem sanguinem sanctorum  
 sanctorum qui effusus erant ab illis:  
 et qui adhuc postmodum fue  
 rat effundendum. Sed non tamen  
 dolebat de iherusalem sanctorum. scilicet  
 quale illis gloriam imparet  
 pro morte carnali: sed de illorum  
 ibi flebat. quibus et in isto  
 saeculo mala vetera fuerant:  
 et in illo peiora. Nos enim bene  
 facientes non deo prestamus  
 gratias? deus enim gaudet non  
 de suo lucro sed de nostra salute:  
 sic peccantes non deo nocemus  
 sed nobis? deus autem tristatur  
 non de sua iniuria: sed de nostra pro  
 ditione. Sicut rex benignus  
 audies criminosas personas. le  
 ge quidem compellente ipse mor  
 tis sententiam dictat contra eos?  
 tamen misericordia instigante lacrimas  
 fudit super illos et voluit illos ad  
 vivare. et non potest compellente  
 contra dicente sibi iusticia: quia  
 misericordia tua est vera misericordia si sic facta  
 fuerit. ut iusticia pro ea non con  
 temnat? si autem contempta iusticia

ipsa misericordia observetur: ipsa misericordia  
 non est misericordia sed fatui  
 tas. Sic et dominus ipse quidem  
 mortis sententiam dictabat super  
 iudeos dicens. Ecce ego mitto  
 ad vos prophetas. et ex ipsis occi  
 detis. ut veniat super vos omnis  
 sanguis iustus: et ipse eos mise  
 ribili lamentatione plangebatur  
 dicens. Iherusalem iherusalem. Nam deus  
 iustus compellit cum magno do  
 lore peccatores dampnare. Non enim  
 sic dolet quia ipse ab eis offen  
 dit: sed quia violenter cogitur  
 perdere aliquem. qui omnis cupit sal  
 vate. Nam quodammodo contra  
 naturam est contempnere. Ita enim  
 tamen in potestate dei est salvare vel  
 perdere. Sed dicit aliquis. Cum in  
 potestate habeat deus perdere vel  
 salvare? quibus enim iustus compellit  
 contempnere si non voluit? Tu qui  
 non desideras misericordiam dei. Nam  
 sicut qui desideranti misericordiam dei  
 negat crudelis est: sic qui non  
 desideranti misericordiam praestat ius  
 tus est. Sed dicitur. Quis est  
 homo qui non desiderat misericordiam  
 dei? Tu qui permanes in peccatis.  
 Desiderare autem est misericordiam dei:  
 converti ad deum. Ille enim deside  
 rat misericordiam dei: qui timet iram  
 eius. Qui autem non timet iram  
 eius: non desiderat misericordiam eius  
 sed contempnit. Iherusalem iherusalem  
 quae usque nunc luctata es contra  
 misericordiam meam tuis peccatis: nunc  
 autem misericordia superasti.  
 Volo enim in te miseri? sed



vires me faciendo non habeo:  
 nec possi amplius iam sufferre.  
 Inaccessibilis enim iniquitatibus  
 tuis misericordia mea quasi iam lassata  
 proposito suo defecit. Quae occi-  
dis prophetas: et lapidas eos  
qui ad te mittuntur. Quasi ad  
te ysaiam: et sarcasisti eum. Quasi  
ad te iheremiam: et lapidas-  
ti eum. Quasi ad te ezechielem:  
et tractu per lapidem excerebunt  
ti eum. Quo sanaris? qui nul-  
lum ad te medicum venire per-  
mittis? Quo curas infirmi-  
tate tua? que omnem medicinam  
contempsit? Haec mecum non pe-  
ccata: ut tibi parca peccatrici.  
 Illorum vitam neglexi: ne tua  
 morte viderem. Omnes medici  
 spiritualis vite defecerunt: et tu  
 curata non es. Insanabilis pas-  
 sio tua: vicit arte diuinam.  
 Si de morte tua gauisus fu-  
 issem: nunquam misissem ad te  
 prophetas si te perdere voluisses.  
 Ego tibi quod faciam? si tu impa-  
 vium non vis. Quocumque volui  
congregare filios tuos sicut  
gallina pullos suos: et no-  
luisti. Quo te in egipto quasi  
sanguinari accipiter sequen-  
tur pharaon: misit moysen et  
aaron quasi duas molliissimas  
penas nunc mee? et liberatos  
vos de unguibus eius in pueri in  
desertum et nolulistis. facietis  
vobis vitulos in ore: ut ser-  
uietis potius ydolo mortuo

quam deo viventi. Quocumque volui  
 congregare filios tuos sicut gal-  
 lina pullos suos: et nolulistis.  
 Quomodo si vis in iudicio quocumque  
 peccauerit: et tradidit illos de-  
 et iterum liberavit. Gallina  
 eade posuit similitudinem. Sicut  
 enim pulli gallinarum pastu suum  
 sequentes per diversa vagantur: et  
 maternis vocibus congregantur.  
 Sic et populus dei carnalem volun-  
 tatem et mundanalem concupiscentiam  
 sequentes per diversos vagantur  
 errores: quasi eadem mater per sac-  
 dotes modo in acceptationibus modo  
 blandimentis quasi quibusdam vocibus  
 congregare et allactare  
 festinat. Et quemadmodum gal-  
 lina habet pullos vocando  
 illos non cessat. ut assidua vo-  
 ce vagantem super pullos  
 suos? sic et sacerdotes in doctri-  
 na cessare non debet: ut studio  
 et assiduitate doctrinarum suarum  
 negligentiam populi errantis emen-  
 dent. Et quemadmodum galli-  
 na non solum suos vocare facit:  
 sed eadem cuiuscumque volatilis et  
 alios a se diligit quasi suos: ita  
 et ecclesia non solum suos christianos  
 studet vocare: sed siue gentiles  
 siue iudei suppositi illi fuerint.  
 omnis calore fidei sue vivificat  
 et in baptismo generat. et in ser-  
 mone nutrit. et materna  
 diligit caritate. Et ante hec  
eade hereticis coaptentur. Iherusalem  
herusalem. Hic intelligite spiritus ecclesiarum  
que dicitur civitas pacis: dicitur



fundamenta posita sunt super mon-  
 tes scripturarum. Sic ergo illi in-  
 dei spirituales egressi: crediderunt  
 in christum. Illi autem qui erant iherusalem  
 corporales. erant manentes in cor-  
 porali iudaismo. persequentes  
 spirituales iudeos: id est apostolos  
 ceterosque ex circumcissione crede-  
 tes. Sic et de ista noua iherusalem  
 id est de ecclesia que spirituales christiani  
 fuerunt: relicta corporali ecclesia  
 qua perfidi occupauerunt violenti-  
 tia exierunt ab illis. magis  
 autem exierunt a nobis: sicut  
 iohannes exponit. Ille enim de ec-  
 desia exire videtur non que corpo-  
 raliter existit: sed que spiritualiter  
 veritatis fundamenta relinquit.  
 Nos autem ab illis eximus corpore:  
 illi autem a nobis spiritu. Nos ab  
 illis eximus loco: illi a nobis  
 fide. Nos apud illos reliquimus  
 fundamenta parietum: illi apud  
 nos reliquerunt fundamenta  
 scripturarum. Nos ab illis egressi  
 si sumus secundum conspectum hominum:  
 illi autem secundum iudicium dei. Ideo  
 et illi corporales christiani. perse-  
 quuntur nos spirituales christi spiritus  
 colorata varietate fundata.  
 Propterea quo ad illam iherusalem  
 corporalem hec dicta esse videtur.  
 Iherusalem iherusalem. que occidisti prophetas:  
 et lapidas eos qui ad te mit-  
 tuntur. Non dicitur que occidisti et  
 lapidasti: sed que occidisti et  
 lapidas eos: id est que oppro-  
 brium et quasi naturale consuetudi-

ne habes ut occidas et lapidas  
 eos. Non enim occidit a lapida-  
 uit scilicet an christum et cessauit  
 facere post christum que fecit: sed eadem  
 fecit apostolis que fecit aliquando  
 prophetis. Sic et hereticorum ecclesie  
 sunt. Non solum persecuta est pres-  
 byteros. et persequi iam cessauit:  
 sed eadem filii eorum faciunt nobis:  
 que presbiteribus nostris fecerunt pres-  
 byterorum. Mittuntur enim ad illos viri  
 fideles. quocumque scilicet inter illos  
 et fideles certamen fidei commo-  
 uet. non ex ebrietate vini sicut  
 fieri solet frequenter: sed ex ali-  
 qua causa religionis mittuntur  
 ad illos. sicut mittebat prophetas  
 et apostoli ad iudeos. Non ad salute  
 eorum. insanabiles enim sunt: sed ad  
 iudicium ipsorum. ut sine excusa-  
 tione ignorantie iudicentur. Item  
 aliter. Heretici et prophetas et  
 apostolos et martires quo sunt apud  
 nos sine dubio occidunt in vrbis  
 suis et actibus: quocumque enim  
 legitur in ecclesiis nonis. verba  
 et acta prophetarum et apostolorum. prophetas  
 et apostoli nichilominus loquuntur  
 ad nos quos omnes missos ad  
 se heretici dum negligunt et ma-  
 le interpretantur. occidunt et lapi-  
 dant eos. Ut autem manifeste  
 cognoscas quomodo prophetas et apostoli  
 ab hereticis occiduntur et lapi-  
 dantur: primum intellige quomodo nas-  
 citur christus nobis. quomodo occiditur.  
 Cum enim credimus in christum christum  
 quam et formam in nobis:  
 sicut dicebat apostolus galathis.

et ecclesie



filii mei q̄s iterū p̄turio: do,  
 nec formet̄ x̄p̄s i vobis. Con-  
 sequēter et q̄m p̄dim? fidē x̄p̄i:  
 x̄p̄m occidim? Sic et p̄ph̄e  
 apud h̄eticos occidūt. Nū-  
 em fidem et veritatē v̄borū  
 eoz p̄sā interpretatōe subuer-  
 tūt: p̄ph̄as et ap̄los occidūt  
 in se. Verbi em̄ s̄gnis: veri-  
 tas ē qui vivificat v̄bū. Q̄  
 aut̄ v̄bū q̄d nō habet i se ve-  
 ritatē d̄i: mortuū ē: quā ad  
 modū sine s̄gnē corp̄. p̄p̄ta  
 oīa v̄ba divina q̄uis iusticia  
 sint et icōposita: vivā sūt.  
 Nūc itus in sensibus suis ha-  
 bēt posita veritatē d̄i quasi  
 s̄gnē i venis r̄dusū? et iō  
 vivificat audientē: sicut testa-  
 tur petrus ad x̄p̄m d̄icēs. Quis  
 ibim? v̄ba vivā habes. Q̄  
 aut̄ v̄ba seclaria nō habet  
 in se v̄tatē d̄i q̄uis sint icōpo-  
 sita et i geniosa mortua sūt:  
 q̄m i venis sensū suoz non  
 habent veritatē d̄i. p̄p̄ta nec  
 audientē salvāt. S̄c̄dm̄ h̄ec  
 idelligē quō h̄etici occidūt et  
 lapidat̄ p̄ph̄as et ap̄los ad se  
 missos. Quocōs em̄ veritatē  
 v̄borū eoz gladio maligni sp̄s  
 et p̄vbi p̄versī corrumpūt et  
 effundūt i terrā? et q̄ciens  
 aliud idelligēs i v̄bo p̄ph̄az  
 et ap̄loz. aliud p̄loquit̄: i  
 p̄lo blasphemias suas q̄ la-  
 pides quosdā iactat sup̄ ap̄los  
 et p̄ph̄as. Quocōs volui cō-

gregare filios tuos etc. Quo-  
 cōs em̄ sicut d̄icim? it̄  
 hereticos et fideles fidei moue-  
 tur certamē: evident̄ vlt̄ il-  
 las d̄i cōgregare sub verita-  
 te penaz suaz. id ē testame-  
 toy. Quocōs em̄ legunt̄  
 apud eos v̄ba p̄ph̄az et ap̄loz.  
 illi aut̄ nō q̄i domestici pul-  
 li galline q̄ sūt i eccl̄is: s̄  
 q̄i silvestres pulli s̄gnina-  
 rī vlt̄uris aut accipitrib̄  
 nō solū ad veritatē d̄icōz  
 testamētōz venire nō acq̄es-  
 cūt? sed adhuc v̄runt sup̄  
 ip̄am gallinā id ē eccl̄am  
 et diripiūt et dissipāt pul-  
 los ei⁹ et debellant eā: to-  
 cīs vlt̄ eos cōgregare. illi  
 aut̄ nolūt. Ecce relinquet̄  
dom⁹ v̄rā desertā. id ē. Ecce  
nūc tēpus ē iā in istanti cū  
ego fuero crucifixus? s̄c̄nde  
tur velū tēpli. et searta mis-  
teria s̄tatib̄ ei⁹ publicabūt:  
et recedet ab eo sp̄s d̄i. Et  
sicut corp⁹ aīa recedetē p̄us  
quidē fragesat? deinde putres-  
cat et soluit̄: sic et tēplū ves-  
trū d̄i sp̄i recedente ab eo. p̄-  
us quidē sedicōib⁹ et idisti-  
plinacōib⁹ replebit̄ tyūnidis  
q̄i d̄no eū nō gubernāte. de-  
inde veniet ad r̄uinā. Sicut  
em̄ an morte hoīs israh̄i-  
lis p̄cedit ifirmitas? sic et  
an r̄uinā. ā hoīs. ā loci ali-  
ci⁹ ā civitatib⁹: remēdabi-  
tā p̄cedūt p̄cā. Sicut em̄



pulli a mīe frēpter vocati. cū  
aut nō obaudier. neq; secuti  
fuerūt mee mīez. mīe lōgē  
abente. ā venit accipit et di-  
ripit eos: ā lōgus euagāt  
ut pereat. Sic et dñs frēpt  
iudeos vocauit. qm̄ nō obau-  
dierūt. neq; secuti sūt eū. rece-  
dente illo ab hīs. ad gentes.  
venit q̄ accipiet rex roma-  
nūs et pte quidē eoz comedit  
fame et gladio. Alij autē p  
singulas puicias disp̄si sūt  
ut p̄irent. **Dico em̄ vobis:**  
**nō me videbitis amo donec**  
**dicatis. Indictus qui venit**  
**in noie dñi.** p̄cessores nr̄i an-  
ponit circa ipm̄ die iudicij  
et resurrectois quosdā credi-  
tuos ī xpm̄: qd̄ apls siḡre  
videt. diceb. Et pte in isrl̄.  
cecitās cōtigit donec plenu-  
do gr̄an itaret: et sic oib̄ is-  
rahel salu⁹ fiet. Et sequens  
illa lāo tota hoc dicere velle  
videt. Si q̄s aut̄ ministeriū  
hoc p̄ illū putat impletū q̄  
ī actib⁹ aplōz legit. qd̄ pet̄  
credente alij apli crediderūt:  
intelligat p̄ tres causas nō  
eē verū. Primo. q̄a tūc p̄s  
modica scdm̄ electionē credi-  
dit: nō totus isrl̄. Secūdo. q̄a  
illi an̄ gētes crediderūt: nō  
post gētes. Tercio q̄a qm̄ h̄  
fca p̄dicabat aplis. id̄ gen-  
tes crediderūt. et tñ iudeos  
fuerat credituri: et tñ iudeos  
siḡt credituros apls dicens

ad gētes. Sicut vos aliqui nō  
credidistis deo? nūc misericor-  
diā estis cōsecuti p̄ illoz in-  
credulitatē: ita et illi nūc  
nō crediderūt ī v̄m̄ miserao-  
ne ut ipi mīdz cōsequatur.  
Cōdusit de⁹ oēm̄ incredulitatē:  
ut oib⁹ misereat diceb. **Ro-**  
**me videbitis. id ē donec ve-**  
**niat tēpus ī quo dicatis. Be-**  
**nedit⁹ q̄ venit ī noie dñi.**  
**Vide em̄ xpm̄. ē ipm̄ in fide**  
**cognoscere: sicut ad iherlm̄ di-**  
**citur. Relinquet vob̄ dom⁹**  
**v̄ra deserta? saliet cū filii**  
**dei occideritis apud vob̄: cū**  
**de tēplo carnali erit ad tem-**  
**plū spūale qd̄ fuerat sc̄.**  
**Sic sicut ad oēs hereticos**  
**videt. ē dicit. Relinquet vob̄**  
**dom⁹ v̄ra deserta? id est ex**  
**quo v̄bū veritatis gladio me-**  
**daatatis occidistis: v̄n̄ apud**  
**fideles xpc̄ nascit. apud here-**  
**ticos occidit. Ideo ex quo de**  
**ecclā carnali erunt spūales**  
**id ē xpc̄. id ē de p̄lo qui vi-**  
**debat xpc̄ian⁹ et nō fuit:**  
**dom⁹ eoz ē deserta. Quia p̄**  
**fasi a dño viue nō possit:**  
**sicut nec mēbra a corpe pre-**  
**fisa. Deserta ē nō a malis**  
**sed a fas: id ē a fide et a gr̄a.**  
**Ita hō qui dei nō ē motus**  
**ē: sic ecclā licet habundet**  
**hoibus nisi boni sint. vacua**  
**est. Capitulu xxiiij.**  
**Omnia. xlvij.**



**E**grediente ihesu  
 de templo: dicit  
 ei. Magister.  
 Sup ingressus e  
 templu quere ei  
 sanctitate? sed cu nichil ibi  
 san uenit: exiit de templo:  
 qa edificiu ab hoie stabat.  
 sed sctas accidit qua fecit  
 deus. Templu homi e edifi-  
 catio lapidu: templu dei e co-  
 gregatio electoy bn consanau.  
 Ibat de templo foras: id e de iu-  
 deis ad gentes. Ibat no solu  
 corpe sed uoluntate: recedens  
 i spualib. Si pplares pecca-  
 uerit: p penitenciam corrigut.  
 Si sacerdotiu sit dissipatu qd  
 e ppli fundamentu? qd faciet  
 deus. Hac racione gete iudea  
 relinques in alio loco. id e in  
 medio gcau uniuersay noua  
 posuit fundamenta: id e aplos  
 et oms honos tufferes q fue-  
 rat ex iudeis: dicente ppha.  
Conuertat ad me: qui timent  
te. Noua sibi fecit ecclesiam  
 et amouit illa: ut sicut mu-  
 tauit et locu. mutaret et mo-  
 res: dices p pphaz. Audi filia  
et uide. et inclina aure tua.  
et obliuiscet pplm tuu et do-  
mu patris tui: qa concupiuit  
ux spem tua. Ibat. nunq ad  
 illud templu reuersurus. Item  
 maledixit ei dices. Nuqm ex  
te fructy nascat. Hec em sy-  
 nagoga erat illa fialnea or-

nata folijs et fructib? uacua:  
 q arbor uidebat. sed no erat.  
 Sic iudea vba sctatis porbat.  
 opa pietatis no habuit? ui-  
 debat? pplus dei: s no erat.  
 Ad qua uenit xps esurieb.  
 Xpus sic esurit? quo faciat?  
 Faciat in fide homi: esurit  
 i infidelitate eoy. Hic nulla  
estam huane sctatis iueni-  
ens: egressus de templo tris-  
tis ibat et iusticebat. Nam  
 apud samaritanos i pegna-  
 cione faciatu e. Apud iude-  
 os in domo ppa mansit ie-  
 ius. Na ibat: hoc sigt qd  
offensus egressit: tanq qui  
aliquid perdidit. et qd sperabat  
no iuenit. Ideo aplos q do-  
 low repletus ondit. Amen  
dico uobis: no stabit hic la-  
pis sup lapidem. No pot pa-  
 cifice loqui: cor habes turba-  
 tu. Et accesserunt ad eu disci-  
puli ei: et onderunt struc-  
tura ei. Adhuc apli carna-  
 les. spuales oculos captos  
 nodu habebat: io spualiter  
 no uiderunt. Tomi templu iace-  
 bat spualiter dissipatu. Et  
 illi q mirabile copositione  
 templi xpo monstrabat? no in-  
 telligetes qa homo delat  
 i edificacoe parietu: deus  
 i conuersacoe homi sicut dicit  
 ppha. Dilgeri decore domus  
tuę: et locu habitacwis glie  
tuę. Ide decore que prestat  
 uoluntas gcau. Decor car-



ne delectat: ille aiam viuificat:  
**I**lle pro tpe deludit oculos:  
 iste semp edificat intellectus  
**I**hus eis cudit. **D**ico vobis:  
no relinquet hic lapis sup  
lapide. Apli vna rem credide-  
 runt sed inutilem: xpus eis  
 duas res salutares dedit per  
 vna responsa. De futuro eos  
 amonet q̄ p̄scius de: de pre-  
 senti eos docuit q̄ benignus  
 nigr. **Q**ue vident in seculo  
 corpalia sut: que no vident  
 eterna sut. **V**na peribit oia  
 ab hore constructa: qa soluet  
 q̄ deus creauit. **O**me qd vi-  
 detur carnis e misteriu: q̄ no  
 videtur aiaz. **C**arne tunc seute  
 oportet q̄ visibilia tñseant:  
 qa caro e dñā visibilium. **S**i  
 ciuitas fuit regi rebellis: tunc  
 tollet ptem inde ciuitatis et  
 illa faciet deserta: ut qui po-  
 testate regis no nouit i bono:  
 ea cognoscat i malo: et ipa  
 desercio tepet qd p̄us valuit  
 ei p̄piciatio regis. **H**ec gens  
 michi suo regi celesti rebellis  
 facta e: lege mea cōtepnedo:  
 ministros xmeos occidendo: me  
 interfice cogitando. n̄ me defen-  
 deret immortalis natura: ideo  
 tolla ab ea spm̄ meu sanctu.  
 et angelos q̄ custodiebant  
 ciuitate mea: ut no stet hic  
 lapis sup lapide. cu salus ab  
 ea recedit. p̄dicio dñabit ei  
 bedente eo sup more oliueti 25

**T**ueretur ab eo discipuli qm̄  
 hec erit: ut no stet i teplo  
 lapis sup lapide. **E**t addnat  
 interrogatib⁹ suis vnu alte-  
 ri ut significet seculi fine:  
 cui⁹ xpc no fecerat mesione  
**S**ed illu p̄nu interrogat re-  
 se: et p̄pter se. **H**oc emi scdm̄  
 nobis et p̄ nob: nā neq̄ te-  
 pli ill⁹ distupcoem asserim⁹.  
 nec illi scil fine. **I**deo illis ex-  
 pediebat audire signa distup-  
 cionis illius: nobis expedit  
 cōsumatōis signa cognoscere.  
**S**ibus laborantib⁹ dulcis e  
 finis. **M**ator interrogat ubi  
 e masio. **M**ercenarius con-  
 putat quo ano cōplet. **P**reg-  
 nas de mese decimo cogitat.  
**S**ic serui dei de fine q̄sierūt:  
 nā ubi thesaurus. ibi cor. **S**a  
 illu loci respiciūt: ubi habet  
 reposita coronā. **N**am utile  
 e tepus cōsumatōis cognos-  
 cere. **N**ā in itinē cōstitutus.  
 q̄nto plus app̄quat masioni:  
 tanto plus festinat. **N**ā i lo-  
 ga via veloces hoies pigre  
 abulant: et in breui pigri  
 velociter vadūt: nā p̄p̄qua  
 spes extitit virtute. **V**nde  
 paul⁹. **P**ior e nra salus 25.  
**I**deo q̄to laudabiliores sūt q̄  
 prius erat: tanto vituper-  
 biliores qui p̄ xpm̄ sūt: et  
 adhuc de seculo recede nolim⁹.  
**I**lli sciebāt fine ee venturu:  
 sed qm̄ nesciebāt. **R**os emi dno  
 demōstrante cotidie mūdum



finia videm? sicut mali serui  
 ia albescit aurora et adhuc  
 dormim? Na peccatores nu qm  
 putat scilicet fine ee venturu?  
 qa qd audiunt no credunt illi qd qd  
 condie vident: na motuos  
 condie malibus suis portat.  
 et tu mortales ee no putat.  
Et rudes dicit eis. Videte  
ne qd vos seducat. Quid  
 interrogat apli si inter hec  
 duo scdm signu erit desola  
 tionis iherlm? No em ei q  
 una erit i consummatione mu  
 di ecclia desolata e aut de  
 solanda. adhuc tu illa que  
 videbat ecclia q una eat  
 aut e. Dns em no dicit  
 separati q signa pertinet  
 ad destructione iherlm: et q  
 ad consummatione mundi? ut  
 eade signa ptine videant?  
 et ad consummatione destruc  
 tionis iherlm. et ad onfione  
 consummationis mundi: qa no q  
 hypotusa p ordine exponit  
 eis quo res erat agenda?  
 s ppheticu more dicit eis q  
 erat agenda: ppheta semp  
 p misteriu dicit. Quid g  
 hic sigt de fame et bello de  
 terremoto. Si ad plenu vo  
 luntate intellige no put ptine  
 ad manifestatione destruc  
 tionis iherlm: qa tu spualit  
 gens contra gente no surrex  
 it. id e hereses cont hereses?  
 na tpe aploz surrexerunt.

tpe xpi germinaverit: xpi b  
 nis maturaverit et pualue  
 rit. Tunc fames no erat spu  
 alis: sed vbertas. Dicit ppha.  
 Visitasti tra: et rebristi ea.  
 Et si volum? h signa tm  
 corporaliter itelligere. no p  
 ficiunt ad manifestatione co  
 sumationis mundi? na bel  
 la corporalia semp fuerunt: et  
 semp erunt et fames et ter  
 remoty. Ideo nullu hoz pt  
 ee certu signu futuri alicu?  
 sed oportet q sit aliqd no  
 un qd sit signu. Sicut g  
 fuit iherlm corporalis expug  
 nata. sic iherlm spualis? id  
 e ecclia xpi que in fine mu  
 di teptanda e et id teptat?  
 et sic illa signu carnaliter  
 destructione iherlm et spua  
 liter teptatione id e consuma  
 tione futura. id ad utraque  
 porrige dextera. Videte ergo  
ne qd vos seducat. Multi  
em veniet et dicit: ego su  
xpc. hec dicit aplis hys q  
 fuerunt anq caperet iherlm:  
 qa pns venturu erat pseudo  
 xpi? et hoc erat pmi signu  
 destructionis iherlm qd factu e:  
 qa venerunt qda in noie xpi  
 qd aplis tangit. hec tantu  
 pribus nris dicit q fuerat  
 anq teptaret ecclia: quia  
 vetura erat heresis et mlta  
 medacia dicetes. Ego sum  
 vbi dei xpc. Et hec signa



fuerunt expugnatiois ecclesie. et  
 facti e vere postq̄ ex tpe the  
 odosij p̄uariationib⁹ multis  
 expugnaret ecclesia: multa dog  
 mata p̄cesserunt ex tpe con  
 stantini dicencia hac e vbu  
 dei? p̄ q̄ signa intellige potue  
 runt perichlita ee ecclesiam  
 epi: si p̄pha an̄ intelligi potu  
 issent. **Multi veniet in nomine  
 meo: et dicent. Ego sum xpc.**  
**Veniet sponsi: ut sponse cas  
 titas temptata p̄bebit.** Nam  
 sicut ois mulier q̄ diu non  
 amonet a malis viris non  
 cognoscit vtru sit casta? si  
 aut amonita cōsacram viro  
 seruauerit: tuc merito casta  
 laudat. **Sic eccle fides non  
 bene cognoscit: n̄ antixpc  
 venerit.** **Vel de istis malis  
 q̄ veniet an̄q̄ temptabit  
 ecclesia.** Na sicut cu dom⁹ i ce  
 dio cōprehendit: oēs latrones  
 erugēt querētes quilibet  
 qd̄ impiat. **Sic qm̄ casus sp̄n  
 aliter iudeoz a xpianozū  
 fieri cepit: oēs demones i  
 surrexerunt sup suos m̄stros  
 quentes quilibet quos p̄dat.  
 Dicit p̄pha qm̄ i nocte oēs  
 bestie circuierunt militantes:  
 hoc mō posuit tenebras. et  
 facta e nox. **Sic demones  
 sp̄nales bestie? q̄ diu lux xpi  
 e sup terrā: i cubilib⁹ id e m  
 cordibus maloz nō se onduit.  
 Cu aut tenebras impietatis  
 viderit dn̄ari? tuc demones****

p̄cedunt a eoz m̄stri de latibu  
 lis: quentes q̄ p̄nt deuorare.  
**Ideo videte ne quis vos sedu  
 cat.** Sicut hō circa mortem  
 fantasias videt: sic mundus  
 i certu mltos paciet errores.  
**Un̄ papue loq̄tur ad sacer  
 dotes: licet ad oēs loquat.  
 Videte? vos ep̄s lucaria ver  
 bu vite cōtineta: q̄ candela  
 bra lucernis noctis extinctis.  
 Ecclesia a latronib⁹ e p̄data:  
 paciens i tenebris. Cuius stat  
 dom⁹? si cōhipne ceciderint.  
**Ideo iubet eos sp̄nalit̄ aspice:  
 p̄ bone cōsacram̄s mente illu  
 minata.** Cui bn̄ cōuersat:  
 bn̄ intelligit q̄ sūt doctores.  
**Cui peccat nō intelligit? q̄  
 sensus ei⁹ tenebrosus e: ideo  
 nō discernit inter seruos dei  
 et dyaboli.** **Un̄ oculos habes  
 acutos delonge cognoscit q̄s  
 sit amicus et q̄s nō: sed infir  
 mos habes oculos nō cognos  
 cit hec.** **Multi veniet i nomine  
 meo: ad tēpus aplōz p̄tinet.  
 Sciens dyabolus q̄a adhuc  
 voluit erat xpc i mūdo. q̄a  
 veritas ei⁹ adhuc erat igno  
 ta. q̄a apl̄ ei⁹ mlti inerti:  
 multi traduēbat xpc̄s i  
 mūdu? ut hoies volentes ad  
 xpm̄ venire p̄ similitudinē  
 nois ei⁹ t̄nsirent ad dyabolu:  
 et volentes ad eū ire. erent  
 ab eo. Sicut rex in bello vict⁹  
 et fugatus ab alio rege? iduit  
 idumētū regis victoris. ut po  
 pulus victoris sui regis scema****



aspiciet. et signum p[ro]ph[et]ie eius: du-  
 putat ad p[ro]p[ri]am curie regis au-  
 rit i man[ibus] adu[er]sarij sui. Sic  
 dyabolus armabat suos mis-  
 tros sub no[m]i[n]e xp[ist]i: et homines  
 decipit. Postq[ue] vero xp[ist]i noti-  
 cia i m[un]do p[ro]valuit p[er] eu[an]ge-  
 lia et p[re]cepta ap[osto]l[orum]. et sic no[n]  
 poterat. q[ui]a xp[ist]us erat manifest[us]  
 o[mn]ib[us]. ideo alio mo[do] submisit  
 xp[ist]os p[er] v[er]ba hereticor[um] dice[n]s:  
 ego su[m] xp[ist]us. Audietis p[re]lia:  
et opinion[es] p[re]lor[um]. Tunc eni[m]  
 dixit. corp[or]aliter p[ro]ph[et]ia audien-  
 da: q[ui]a contra iudea[m] p[ro]ph[et]abat  
 ip[s]ator. Un[de] no[n] statim ad iher[os]olimam  
applicavit! sed ad o[mn]es ciuita-  
 tes ille[rum] regionis! et illis cap-  
 tis. nouissime obsedit iher[os]olimam: io-  
 madauit ap[osto]lis. Videte ne tur-  
beni: sed opus p[re]dicat[i]o[n]is v[est]re  
 implete. Nulla iher[os]olimam negli-  
git ecclesia! na[m] nisi t[em]plu[m] illud  
 destructu[m] fuisset. obseruancia  
 legis no[n] fuisset co[m]pe[n]denda:  
 ideo destructu[m] e[st]. ut si velit in-  
 dei postea seruare no[n] possent.  
 aut de pascha. a de sacrificijs.  
 et alijs festiuitatib[us]. Caederit  
corp[or]alia et figuralia: et sur-  
 gunt sp[irit]ualia. Post annu[n]ciavit  
heresim. qua[m] antixp[ist]i faceret  
 in fine circa xp[ist]ianos p[er]turos.  
Ita exatib[us] dyabol[orum] erroru[m]  
scandala no[n] statim oppressit  
ecclesiam! sed p[ri]us p[er] diuisa loca  
 scismata exatavit: ut p[ro]p[ri]a quo  
 i illa ciuitate h[er]esim p[re]dicauit! et  
 sic audiebant[ur] a xp[ist]ianis scis-  
 mata donec veniat[ur] ad h[er]esim

o[mn]ibus peiores: sic i illis no[n]  
 erat opus xp[ist]ianis turbari!  
 q[ui]a oportebat h[er]esim fieri: na[m] xp[ist]us  
 dixit ap[osto]lis. Oportet it[er]o vobis  
hereses ee ut p[ro]bati manifeste  
tur! et sicut illis tunc audien-  
 tib[us]. phor[um] no[n] fuit finis gen-  
 tis iudee: sed postea iher[os]olima  
 e[st] debellata! et iudei p[er]empti.  
 q[ui]dam bestijs. quida[m] venditi  
 ad seruitute[m]. q[ui]da[m] inter gentes  
 dissipati. sic in illis audientib[us]  
 scismatu[m] p[ri]m[um] n[ost]ro[rum] no[n] fuit  
 finis. sed postea ecclesia e[st] debel-  
 lata ad p[ro]uinciam r[ati]o[n]is se-  
 ducti. alij co[n]acti: io dicit. no[n]  
 lite turbari! siue tunc audien-  
 ue carnalium phor[um]. siue sp[irit]ua-  
 lium. Un[de] in tribulac[i]o[n]e erunt q[ui]  
ea q[ue] sunt i m[un]do no[n] p[ro]nt eis  
nocere q[ui]a sunt extra carne[m]: nec  
medaces eos ledunt in quib[us]  
medaces se seducunt. Na[m] sicut  
 in ca[m]po tabernaculo circūda-  
 tus t[em]pestate[m] audit et sonitu[m]  
 silliar[um] sed flatu[m] no[n] sentit!  
 sic qui intra iusticia[m] sedet in-  
 clusus quo[m] m[un]dus co[n]cutit:  
 tribulac[i]o[n]es audit. miseria[s]  
 videt. ip[s]e no[n] mouet[ur]. Insurgit  
gens contra gentem. Tunc o[mn]es  
 gentes q[ue] videbant[ur] esse sub  
 ipe[ri]o romano[rum] sup[er] gentem  
 iudea[m] su[n]t co[n]gregate: et o[mn]ia  
 regna sup[er] regna eor[um]. Non  
 poterat q[ui]s p[ro]tere eis quib[us]  
 deus nascerebat[ur]: et heresis  
 sup[er] h[er]esim. et ep[iscop]atus sup[er]  
 ep[iscop]atu[m]. Ita sicut i pedimeti



vocati elao: sic electioni vo-  
 catio. **T**uc enim gens cont' ge-  
 te no' surrexit: nec regnu'  
 contra regnu': cu' omib' ille ge-  
 tes et regna sup' vna' exita-  
 te sut' salig' sup' gente' iudea:  
 sed tuc' dicit' gens cont' ge-  
 te surge' qm' iuice' getes no'  
 sibi subiciunt: sed aduersant.  
**N**uc' hesis sup' heresim' insur-  
 rit: na' tuc' insurgit here-  
 ses qm' no' eode' mo' sapit:  
 io' surget' gens' contra' getem.  
 et magis surget' hesis' cont'  
 veritate' ecclie. **U**n' tuc' omib'  
 aduersabant' iudee qm' no' erat  
 eiusde' moris: sic mo' hesis  
 heresi qm' no' sut' eiusde' pra-  
 mitatis: s' oes aduersantur et  
 desit: et io' dyabolus' pl'itas  
 causas' erroris idurit: ut  
 multiplicat' ecclia' xpi' caru-  
 niat: ut pars' peat' p' illa' sa-  
 pientia' pars' p' ipa'. **E**t erunt  
 fames' et pestilencie. **U**t pa-  
 tet' in iosepho. an' captione'  
 iherlm': vmo' spualiter' an' ex-  
 poluacione' ecclie' pcedit' fa-  
 mes' spualis' vbi' dei. et pes-  
 tilencie' carnalium' vicioz. et  
 tribulaciones' ppli' xpiani: na'  
 aliter' no' cent' iter' xpianos  
 mala' fastmata' nisi' ipa' pces-  
 sissent. **S**ic significat' dñs  
 i' illa' parabola' qua' de' semina-  
 dis' zizanij' ab' hoie' malo  
 ponit' dicens. **C**u' dormiret  
 hoies' i' pccis: venit' inimicus

et sup' seminavit' zizaniam  
 Qui' faciati' sut' semine' vbi  
 dimini. q' sani' sut' pestilencia'  
 passionum. q' stabiles' sut' i' fide:  
 apud' eos' fastmata' no' iueni-  
 unt'. **H**ec' triciati' sut' et per-  
 pseudo' xpi' venientes' et au-  
 diciones' phoz. **E**t surget'  
 gens' sup' gente': et fames  
 et pestilencie. et terremoty.  
**S**icut' hec' oia' corporaliter' ue-  
 lta' tricia' sut' dolorum' iudeis:  
 et desolacio' sut' iherlm': sic spi-  
 ritualiter' tricia' maloz' fuerit  
 xpianis. oppressio' in ecclia:  
 na' ex quo' hereses' nate' sut'.  
 et dissensio' mltorum: ex eo ce-  
 pit' consumacio' fieri. **T**uc' tra-  
 dent' vos' i' tribulacione' et oc-  
 cident' vos: et eritis' odioze'.  
**H**ic' desinat' expositio' carnalis  
 ut' de' tpe' illo' dicam' quomo'  
 iherlm' capta' e' a romanis: ex  
 eo qd' dicit'. **T**uc' tradet' no'  
 i' tribulacione' qm' apli' et alii  
 xpiani' tuc' no' receperunt' pati  
 psecutione': qm' oia' illa' cepe-  
 runt' pparari' cont' iherlm'. **S**ed  
 ab' inicio' ex quo' xpc' ascendit  
 sicut' i' actib' aploz' testatur  
 spualiter' h' oia' ceperit' fieri  
 cont' eccliaz' xpi' id e' qm' cepe-  
 runt' ee' dogmata' falsa' quasi  
 xpi': qm' ceperunt' audiciones'  
 fieri' q' phozum' qm' cepit' he-  
 sis' cont' heresim. qm' facta' e'  
 fames' vbi' in' p'plo' xpiano. et  
 pestilencie' vicioz. et motus  
 p' turbacionum: tuc' traditi' sut'



p̄res n̄r̄ i multas tribulacōes  
 p̄secucionū. et occisi sūt. et  
 odio habiti sūt multas. et oī  
 bus h̄esibus. **U**n̄ hoc nō con  
 tigit t̄pe ap̄lōz q̄i erat mlti  
 nō cognoscetes deū: sed dicit  
 de ip̄o t̄pe q̄i h̄eses f̄c̄ sūt  
 Cōsequēt̄ gentes quibus i  
 odio f̄c̄ sūt p̄res n̄r̄ h̄eses  
 sūt intelligēde? q̄a q̄n̄ cepit  
 eccl̄ia p̄ditari. nescio si eāt  
 i circuitu aliqua eccl̄ia que  
 cognosceret deū: et iō recte  
 gentes h̄eses appellantur.  
**A**tende sicut em̄ aliqui destruc  
 ta turri filij noe dispui sūt.  
 et sup̄ singulas quascūq̄ ge  
 tes p̄parati sūt p̄ncipes sc̄dm  
 p̄positū eoz angeli mali: sa  
 la gens iudea facta ē in por  
 tione d̄ni sicut deuteronio  
 cantico dicit̄. **C**ū ergo diuide  
 ret excelsus gētes nō disper  
 sit filios adam. s̄ statuit fi  
 nes gētiū sc̄dm n̄m̄ angē  
 lozū dei: et facta ē portio  
 d̄ni p̄lis eius. **N**ūq̄ em̄ di  
 ceret qd̄ gens iudeoz fieret  
 portio d̄ni: nisi oēs gētes  
 f̄c̄ fuisent extra portione  
 ei. **P**ostq̄ ergo venit fili  
 us dei i mūdū. qd̄ nulla sc̄cula  
 sperare potuerūt nec iudei  
 ne tali m̄ia gens aliq̄ f̄ci  
 daret̄. vocate sūt oēs gen  
 tes ad fidē m̄sterij. boni et  
 mali: boni ut saluent̄. mali

ne exarsent. **N**ūm̄ ergo ex  
 m̄rtis voluntatib̄ eāt repleta  
 sicut vicia q̄ dicit̄ i euāgelio  
 repleta de piscib̄ m̄rtis: nec  
 erat ut purgaret̄ eccl̄ia. ut bo  
 ni pisces inde mitterent̄ vasis:  
 mali p̄cerent̄ foras. iō con  
 cessa ē dyabolo licētia semi  
 nadi errores. et sic disperse  
 sūt p̄ multas h̄eses quilibet  
 sc̄dm̄ p̄positū suū: remansit  
 vna fides apud deū. iō dicit̄  
 euāgelista gentes eē h̄eses.  
**Q**uō. **S**icut tūc oīs cū eēt  
 vnū genus. diuisi sūt lingua  
 p̄ multas gētes. **I**ta mō cū eēt  
 totus p̄lis xp̄ian̄. vna eccl̄ia.  
 et vna fides: diuisi sūt per  
 multas h̄eses. **E**t sicut tūc oēs  
 gētes f̄c̄ sūt sub p̄ncipatu  
 p̄ncipū maloz: vna em̄ gens  
 sub p̄ncipatu michaelis: sic  
 et mō oēs h̄eses f̄c̄ sūt sub  
 p̄ncipatu demonū. vna enim  
 sub p̄ncipatu xp̄i remansit.  
**U**n̄ canit̄ de eccl̄ia. **V**na ē co  
 lūba ~~ma~~ p̄f̄a. **E**t tūc mlti  
 scandalizabūt̄. **H**ic patet q̄  
 nō loquit̄ de t̄pe ap̄lōz: quia  
 tūc pauci scandalizabant̄. pau  
 ci xp̄iani od̄m̄ habebāt inter  
 se: q̄a tūc erat cor vnū et aīa  
 vna. **S**ed de vniūsis loquit̄  
 vbi plures scandalizabantur  
 i fide q̄ cōfirmant̄: m̄c̄ tūc  
 diderūt et tradūt. et se odiūt.  
 ut nec i duobus p̄na iuenies  
 caritate. **E**t mlti pseudo p̄p̄s



erurgat: et seducet multos. **Ph**e  
 dicit: no solum q̄ amittat fu-  
 turam de xpo: s̄ doctores et pseu-  
 do p̄phete falsi doctores heretici:  
 aut illi quos videm⁹ diuersis  
 argumentis. religionis speciem  
 p̄tinentes. **Qu**ida dicit se  
 neq̄ comedere. neq̄ bibere. nec  
 frigesce. nec calefcere: s̄ semp  
 pendere i aere. **Alij** vestiti ali-  
 cijs. circū dantes cathenas: so-  
 cia sibi demonia comonentes.  
**Et** q̄a grām dei nō habet: pa-  
 trōnio demonū se comedat.  
**Sed** hec talia sursum sūt signa:  
 et insipientes fallūt. **Alij** ve-  
 hementer seduāt. et si men-  
 daatē xpm̄ p̄dicat. fidē amū-  
 ciat. ecclias habet. et ordines  
 clericorū sicut fideles: eadem  
 sacmēta habet baptismi et  
 eucharistie cū xpianis: scōs  
 colūt: iō tenebre scē faciunt  
 mētēs sapienciā. et oīa opa  
 xpianorū facientes: n̄ forte  
 illū q̄ cōsiderat qd̄ ait ap̄tus.  
**Cū** ipe sathanas t̄sfigurāt  
 se in angelū lucis. **Quid** mag-  
 nū ē illud et si m̄stri ei⁹ t̄s-  
 figurāt sicut m̄stri iusticie:  
 quorū finis erit scdm̄ opera  
 eorū: nō scdm̄ scēna xpiani-  
 tatis eorū. **Multos** maḡ sedu-  
 cent nō oēs: q̄a nō ē seduce-  
 rē virtus: sed negligētia  
 seductorū. **Nā** si esset v̄tus  
 seducēti oēs seducerentur:  
 nā sicut veritas idinat fide-  
 les ad se: sic medacū infideles

ad se impit. **I**deo veritas a tur-  
 hit fideles. aut tergusabiles  
 facit: medacū nō habet spe-  
 cie nec v̄tute: q̄a veritas in  
 sensu fidelū dnat. **Medacū**  
 i sensu fidelū nichil habet.  
**Qui p̄māseit i fine: hic sal-**  
**uus erit.** **Quo** audset hētica  
 facere p̄secutiōes: a quo non  
 erubescit q̄ hic dicit. **Qui**  
 p̄seuerauerit: p̄secutiōne pa-  
 cientib⁹ loquitur. **Nūq̄** p̄se-  
 quētib⁹ ul̄ seductis xpianis:  
 ul̄ seductorib⁹ p̄phetis. **Sicut**  
 nō sanis sed infirmis: sic con-  
 solacio nō p̄icaciū facientib⁹  
 sed p̄ceditib⁹ dat̄ et p̄di-  
 cat̄ i vniūso orbe. **Contra**  
 tepus manifest⁹ addit. **Pri-**  
**mū** inq̄t p̄dicabit̄ euāḡliū  
 q̄ illa bella corpalia moue-  
 bant̄ cōtra iherlm̄. **Adhuc** iudicā-  
 bat̄ euāḡliū. nā vsq̄ ad t̄ps  
 xpiani regis: et si nō p̄dicā-  
 tib⁹ quibusdā de gente i gen-  
 te: t̄m̄ notitia p̄uenit ad oēs.  
 et tūc cōpleta ē p̄secutiō: q̄a  
 ex eo bella ceperūt ut fieret  
 elaiō melior. **Nā** q̄ diu voca-  
 tio ē: nō p̄t facilis ē elaiō.  
**Nā** elaiō impedit vocatiōne.  
 et econtra. **U**n̄ sic tūc diffi-  
 le erit p̄seuerare vsq̄ ad fine.  
**Qui ergo** videritis abhoiatiōne  
 desolatiōis q̄ dicit̄ p̄ daniēle  
 stante in loco r̄. **Quida** dicit  
 abhoiatiōne desolatiōis esse  
 ymaginē cesaris quā p̄laty  
 posuit i tēplo: sed lucas p̄-



verius dicit sic. **C**um videritis  
 curiadari iherusalem: scitote quia  
 appropinquavit desolatio eius.  
**E**t sic dicit tunc de hijs qui i  
 iudea sunt. ut scilicet p illam  
 similitudine eiusdem loci ostendat  
 quod abhominatio desolacionis fuit  
 exantibus alienigenis romani  
 imperatoris stans contra iherusalem: quod  
 usque tunc facta est. **H**ec petrus  
 apud demetriam exponit. **C**um  
 videritis abhominacionem desolacionis  
 stantem. **I**d est cum videritis  
 ipsam pliam stantiam contra iherusalem  
 quam prius vidistis. **S**icut in fine  
 mundi de antichristo intelligendum  
 spiritualiter quo ad hereses et fa-  
 mes iusticie quia illa omnia pre-  
 cesserunt: post abhominacionem ste-  
 tit in loco sancto. id est exercitus  
 antichristi qui sunt omnes hereses. p-  
 cipue illa que habuit locum ec-  
 clesie ut videtur stetit in q-  
 uibus veritatis: et stetit ab-  
 hominatio id est exercitus anti-  
 christi qui multas animas reddidit  
 desolatas a deo. et hoc est quod  
 dicit apostolus. **C**ui extollitur  
 et aduersatur super omnia que dicitur  
 a colitur quasi deus. **E**t sic omnes  
 male hereses que prius audieba-  
 tur. post steterunt in loco sancto  
 desolantes ecclesias christi: et quod  
 data sibi licentia ceperunt omnes  
 ecclesias. **Q**ue enim precesserunt  
 a tpe constantini usque ad  
 tempus theodosii abhominacio-  
 nem diximus: desolaciones vero

esse habet heresim que occupavit locum  
 ecclesie. et multos desolavit a fide:  
 et ipsum exercitum antichristi aliasque  
 hereses que ceperunt publice habere  
 ecclesias. locum habentes ecclesie  
 sancte. **S**i quis vero audiciones  
 pliorum. famem et pestilentias  
 intelligat omnia hanc mala spua-  
 lia facta a tpe theodosii usque  
 nunc: abhominacionem desolacionis  
 intelligat esse antichristum: qui ve-  
 niet et habebit locum sanctum  
 sub christi specie. et multos deso-  
 labit: et hereses preterita et tunc  
 futura dicitur exercitus antichristi:  
 et sic propheticorum verba signant ma-  
 gis de consummacione mundi esse  
 prophetizata: et sicut dicitur christo  
 ad utrumque dictum est. **S**unt enim  
 verba ista. **I**n dimidio septimi  
 anni auferetur iugum sacrificium:  
 et abhominacio desolacionis  
 stabit in loco sancto usque ad con-  
 summacionem temporis: et consumma-  
 cio dabitur super solitudinem. **I**llud  
 exercitus romanus dicitur abho-  
 minacio desolacionis que ad de-  
 solacionem fuerat redacturus  
 iudeorum cultum: hic antichristus  
 dicitur abhominacio desolacionis  
 quia multos desolabit a deo: nam  
 antequam ceperit iherusalem in dimidio  
 ebdomade christi per suam doctrinam  
 tulit de medio iugum sacrificium  
 iudeorum. **P**er tribus annis et sex  
 mensibus docuit. que nunc sunt  
 dimidium septimane annorum:  
 ut illud sacrificium quod iugiter



in usu fuerat tolleretur de me-  
 dio: et offerretur sacrificium lau-  
 dis deo in voce? sacrificium iusti-  
 tie in opibus: sacrificium pa-  
 cis per eucharistiam. **U**sq; ad fi-  
 nem enim mundi tumultus est:  
 quia iudayca consuetudo de sa-  
 crificiis offerendis nunquam est  
 reparanda. **I**tem in dimidio eb-  
 domade hoc est in tribus annis  
 et sex mensibus hoc sacrificium  
 christianorum tollendum est ab an-  
 titypo. **C**onfugientibus enim  
 christianis ante eum per loca deser-  
 ta: non erit qui a ecclesiis iteret  
 a deo sacrificium offerat. **Q**uod  
 autem tribus annis et sex men-  
 sibus prendendum est regnum an-  
 titypi multe scripture signant.  
 magister iohannes in reuelacio-  
 ne? et solitudine illa consum-  
 matio occupavit: nam usque  
 in fine tenebit antitypus. **Q**ui  
 christus interficiet spiritum oris sui  
 de hoc dicit apud iohannes. **N**emo  
 vos conturbet: quia nisi vene-  
 rit dissensio prima. et reue-  
 latus fuerit homo peccati. illius  
 iteritus qui aduersat? et extol-  
 lit? super deum. et in templo dei  
 ut deus sedeat? etiam enim mis-  
 terium operatur iniquitatis. **U**nde  
 omnia signa perditionis. signifi-  
 cant destructionem civitatis il-  
 lius et templi huius cui dicit.  
**C**um videritis desolationem ab-  
 horrationis? et signum consummationis?

ne futura: et filium dei esse ven-  
 turum. **Q**uidam abhorrationem  
 ipsam tradunt antitypum futurum  
 in loco sancto. ubi edificatus est  
 sacrarium quod quondam fuerat  
 iherosolimis et ibi staturus?  
 ut videntes iudei credant in  
 eum propter templi reparationem?  
 estimantes tunc prophetas esse  
 impletas qui loquitur de reparatio-  
 ne iherusalem: non intelligentes quomodo  
 propheta de reparacione spirituali templi  
 locutus est quia christus implevit. non  
 de corporali qua antitypus imple-  
 bit. **E**t implebit? illud quod propheta  
 tauit iheremias in iuda. **Q**ui  
 iquit non crediderunt veritati.  
**I**n tpe illo loquetur? populo huius  
 et iherusalem in spiritu seductionis? et  
 erit tribulacione super-  
 stas per eo quod non clarificabit  
 eum: et multos occidet. **S**ed hec  
 de interpretacione in videtur dubita-  
 cio? quod locus illius templi et quod  
 disruptum est iam a deo sanctus voca-  
 tur: secundum quod hic dicit. **C**um vi-  
 deritis abhorrationem desolacio-  
 nis stantem in loco sancto. **N**on hic  
 non est finis istius omelie. **S**ed  
 desinit aliquid per. **I**ncipit con-  
 sequenter Omelia xlvij.

**I**n illo tpe dicit ihs discipulis  
 suis. **V**igilate quia nescitis? et  
 ignotus est huius dies mortis: ut  
 semper bene vivat? sed morte spe-  
 tans. **E**t eadem modo abscondit?  
 est dies aduentus christi. ut non vna



gens saluet sciens aduentu ei.  
 sed oēs: dñi i oibus aduentus  
 ei sperat. Ideo interrogantib?  
 discipulis dñe si in tpe h<sup>o</sup> resti-  
 tuēs regnū isrl. Dicit. Nō ē  
 vrm nosse tpa ul' momēta: q  
 p̄r posuit in sua potestate.  
 Illud scitote q̄a si sciret p̄r fa-  
 milias q̄ hora fur veniret rē  
 Quilibet ē p̄familias scdm  
 aīā: fur ē dyabolus. Domus  
 corpa cor. ul' aīa. Os et aures  
 ianue sūt. Oculi em sūt fenest-  
 re. Nā per os facile habet dya-  
 bolus occasione ad aīam ut  
 faciat eā captiua. Si vis esse  
 securus. pone serā ianue tue.  
 id ē lege dñi timoris ori tuo.  
 et sapia docet obstruere aures  
 spinis ne audiat vba mala.  
 Sed fragiles sūt nre seze nisi  
 deus serauerit. Nā p̄r. Nisi  
 dñs custodierit ciuitate: frus-  
 tra vigilat q̄ custodit eā. Po-  
 ne seras per fenestras oculoꝝ:  
 ut dicas cū iob. Posui testa-  
 mētū oculis meis: ut nō sen-  
 tirent de v̄gine. Quid. P̄f-  
 cit aīā qm̄ salicet qm̄ p̄ istos  
 ituitus fur ingreditur. Vere  
 nestat: qm̄ ducit ad p̄cām sat.  
 Ideo vigilare oportet: et dau-  
 dere oīs istos ituitus. Non  
 sufficiat ut nō loq̄tur. uel andi-  
 at. ul' videat. ul' cogitet mala.  
 Nā qui fecit mala. clausit in-  
 tuitus et impleuit et opulauit  
 malis contra bona: ne posset  
 ingredi bonus spūs. Qui mala

deponit ab eis. et bona nō sus-  
 cipit. dicit aptos habe intui-  
 tus: id vacantes eos iuenies  
 iūnicus dicit ad aīā. Ideo op<sup>9</sup>  
 ē ut iusti ituitus nō solum  
 vacent malis: sed ut sint dau-  
 si et opulati bonis cōt̄ mala:  
 ne malus spūs habeat locū  
 ingrediendi. Ideo dicit petrus.  
 Si mens sit occupata: malus  
 spūs nō iuenit locū ad mētē.  
 Nā dicit paulus. Suscipite ar-  
 maturā. ut possitis resistere  
 i die mala: id ē opa bona fa-  
 cite. Vas plennū nichil recipit.  
 sed vacuū omē qd mittitur.  
 sic hō occupatus malis: nō  
 recipit bonū. Occupatus bono:  
 repellit malū. Si neutro mō  
 sit occupatus: v̄s spūs dicit i  
 eū: sed nō statim ducit ad pec-  
 catū: sed p̄mo aīā malū seu  
 sū carnalib<sup>9</sup> desiderijs obligat:  
 post ducit ad p̄cām. qm̄ iam  
 et si intelligit malū cōt̄ qd fa-  
 cit. nō p̄t resistere malo. S<sup>3</sup>  
 si te negligēte domū corpis  
 tui seruare. hoc mō ingressus  
 fuerit fur. et fuerit iusticiā da-  
 tā in baptismo: aurū intellectus  
 et grās a deo collatas. et alias  
 v̄tutes spūales te dormiente:  
 facit te nudū sicut serpens  
 adam. Quid nudus ante cō-  
 spectū dei accedis. Adam nū  
 datus abscondit se inter ligna  
 paradisi: ubi te abscondes cū  
 venerit dñs. Adam a deo que



situs inctus e: tu abiacus et  
 peribis. **Quia** ille ignoras ser-  
 petis versua p simplicitate  
 sua nudatus e: tu sciens tot  
 scripturas. **Amonitio** p negli-  
 gencia frus es nudus. **Ideo** ille  
 immortalitate vestitus fuit ad  
 tepus? tu emi terrenu trade-  
 dus morti: marie si te copre-  
 hedit finis p usq tibi per pe-  
 nitentia alteri terras vestime-  
 ta. **Na** pma pstant a deo? se-  
 cunda vit et cu magno repa-  
 rant labore et luctu: quo h  
 parabola e. **Veniamus** ad causa  
 parabole. **Omnes** ho si sciret  
 qn dies dni veniens e sicut  
 fuit sup eu salicet impazate  
 veniens sicut fuit: pueniret  
 et no sineret pfodi domu. eo  
 q repelleret et fure? s face-  
 ret iusticia. ut veniente sen-  
 tencia dei no pfoderet? q igno-  
 ras: sed vocaret? q ia ppa-  
 ratus ad exitu. **Quia** aut pec-  
 catrices delantur in corpe sicut  
 i suo ppo domuculo: venies  
 angelus mortis cu snia dei p-  
 fodit corpus: et animu ab eo  
 violenter capit. **Die** emi iuste  
 q no delantur i corpe. s q  
 in exilio sut. i eis veniente  
 snia no pfodunt? ab eis: sed  
 vocant? ab eis gaudentes.  
**Quis** emi fidelis servus et  
 prudens q constituit dñs r  
**In** de vigilante et no vigila-  
 te sup domu sua dñs loqt?  
 sciens plerumq qa sacerdotes  
 mali obdormire faciunt p m

in pacis? **boni** exatit a negli-  
 gencie sopno et faciunt vigilare  
 i bonis opibus: q assidua  
 tuba doctrine sue exitates  
 ad opa bona auditoz aiab.  
**Consequent** de bonis et malis  
 introduat diceb. **Quis** e fide-  
 lis servus et prudens? **Sicut**  
 p familias sup possessione  
 sua villicu ponit ut no cu  
 singulis colonis causam habe-  
 at. sed de solo villico exigat  
 ratione omi si inter colonos  
 aliqua idisciplinatio fuerit  
 facta. quilibet p debito reus  
 efficit? villicus emi p oi. et  
 si bene reddiderit quilibet  
 p sua fide laudat? et villicus  
 pro omi fide remuneratur?  
**Sic** deus i ppls io ordinat  
 sacerdotes ut actum eoz dis-  
 ciant rem: io peccate ppls  
 quilibet p suo pao punit?  
 sacerdotes p pacis omi. **Et**  
 bn agente ppls qlibet pro  
 suo dono remunerat? sacer-  
 dos p oibus. **Quis** e servus  
 fidelis e prudens. **Nem** lau-  
 dabilem pponit rarissima ut  
 qs fidelis iueniat? si querat  
 fideles id e deu timetes. ipos  
 no multos iuenies? si pruden-  
 tes quis multos iuenies? io  
 pauci fideles sub prudentes  
 econverso: id e prudens et fide-  
 lis vir iuenit? et si iuenit?  
 beator e. **Prudentem** dico. no  
 sciente et docti? sed sensatu  
 et mente acutu q pb rationa



libiter agere. Et multi habet  
 sciām magnā sed nō pruden-  
 ter se regūt. nec sapiāz scient  
 dispesat? et oīs prudēs p̄-  
 suām habē ex pte: sed nō oīs  
 sciens p̄t habē sapiām. quia  
 sapiā in actu pbat. sciencia  
 i sermone. **Fidelis.** **Quare**  
**p̄t dēū timeat.** Prudens p̄  
 hoīes: ut pplm dei sapienter  
 gubernet. Ideo plus placet  
 deo cōsā q̄ prudēcia: et hoī-  
 bus plus prudēcia q̄ cōsā  
 p̄dest. Si quis fuit tm fidelis  
 laycū facit. sacerdotē nō fa-  
 cit: nisi fidelis et prudens:  
 ergo quidē ut faciat et p̄sp̄  
 faciat dicat: et si dicat itelli-  
 gat cui. q̄lis ve doctrīa cōue-  
 niat. et quare. **Et fidelis q̄dē:**  
 ut memor sit pauperū sicut  
 paulus. Prudens vero itelligit  
 cui et quō habet dispensare?  
 et hoc ē q̄d dicit. **Dare cibos**  
 i tpe: spūales et corporales  
 saliz corporib⁹ et aiab⁹. **Quidā**  
 in ecclia sūt pauperes i cor-  
 poralib⁹. et i spūalib⁹ paupe-  
 riores: ut dent cibos in tpe  
 idē tpe oportuno doctrine.  
**Un̄ p̄p̄ta.** Tpe acceptabili et  
 audiu te. **Quia** mīa dei tūc  
 ē acceptabilis qm̄ nēcitatē  
 et angustie tps ē: sicut plu-  
 uia semp̄ bō ē. sed maxime  
 in tpe nēcitatē ē grāta. **Et**  
 uisitatio amicorū sp̄ ē suauis:  
 sed suauior ē in tpe luctus.

**Sic** doctrina et cōsolatio sacer-  
 dotis optima ē: maxie tpe p̄se-  
 cutionis. **Sac̄s** ergo xp̄c sc̄os  
 suos nūq̄ sine tēptacōe futu-  
 ros. id dicit tpe oportuno:  
 q̄a qui semp̄ egrotat semp̄  
 illi medic⁹ oportun⁹ ē. **Mari-**  
**ne** nauis idiget gubernato-  
 re tpe tēpestatis: tpe p̄speri-  
 tatis dirigit se. **Miles** tēpore  
 belli rapit anōnā de rege:  
 tpe pacis sustinet se. **Sic** doc-  
 trina sacerdotis nēcīa ē ecclie.  
 maxie tpe p̄secutiōis: et i se-  
 curitate sufficiat naturalis i-  
 tellēctus. **Nā** in p̄secutiōe qm̄ i-  
 tellēctus deficit timore carnali:  
 necessarius ē sermo doctoris  
**Un̄** i p̄secutiōe sacerdos exponēs  
 p̄cula martiriū. et coronas ce-  
 lestes inuocētib⁹ p̄paratus: cris-  
 tianū pplm ad paciam accen-  
 dit vehemēter. **Quare** i p̄se-  
 cutiōne istanci⁹ de fide docem⁹?  
 q̄ de iusticia cōsaciōis. **Nā**  
 i p̄secutiōe nō p̄ cōsaciōne  
 bona ul' mala veniūt xp̄iani:  
 s̄ p̄ fidei cōfessione: nā i p̄se-  
 cutiōne fides xp̄ianorū p̄dita-  
 tur i pacē iusticia. **Beatus** ille  
 seru⁹ quē cū uenēit dñs inue-  
 nerit sic facientē. **Sicut** dicit  
 m̄. i fide sapiā i tpe oportu-  
 no: i fide ut credam⁹ ēē sicut  
 docem⁹. Ille credendo docet:  
 q̄ facit qd̄ docet. **Qui** nō fa-  
 cit bonū. nō credit bono? q̄  
 nō credit bono nec docet fide:



qui fide nō pdicat nō ē beatus  
 seru⁹ sed ifelix. q̄a alios docet  
 se negligit. Sic prudentes nō  
 oīo in oībus: nā alios edifi-  
 cāt. alios destruūt. Nā sicut  
 i fauab⁹ estā vitib⁹ secūdu  
 etate: sic i p̄lo scdm v̄tutem  
 doctrina tēpatur. Unde dicit  
 ap̄tus. Iac dedit vobis q̄ car-  
nalib⁹ nō sp̄nalib⁹: nō estā  
in tpe: nā doctrina i oportu-  
ne data nō p̄dest sed nocet:  
sicut abus datus in nō tpe.  
Amē dico vobis sup oīa bō  
sua. Inter oīa bō magis ē  
 dignitas sacerdotalis imacu-  
 lata custodita. Nā sup oīa opa  
 p̄ciosiores sūt aīe corā deo  
 q̄ corpa. Ideo sup oīa bō con-  
 sūtuet eū? qui offert deo lucy  
 aīay: nō solū oībus bonis  
 meliore iudicat hoīez? s̄ sui  
 ip̄ius ip̄assibilitati p̄ponit  
 substācia hūana: iō magn⁹  
 ē qui bñ regit hereditatem  
 ei⁹ quā p̄p̄o sanguie acquisi-  
 uit. Si em̄ dixerit mal⁹ seru⁹  
ille in corde suo. Pantere  
ē iuste p̄tē. Qui p̄ iusticia  
 p̄tē nō videt p̄tē sed cor-  
 rige? q̄a p̄tē nō ut suū  
 dolore videt: sed ut illius  
 aīam saluet. Dicit dñs. qui  
 parit baculo. odit filiu. Nō  
 dicit. Qui nascit⁹ fr̄ v̄ns eib⁹  
 iudicio: sed qui sine cā irasat⁹  
 iusta. Vñ iusta p̄ssio nō ē  
 p̄ssio: s̄ correpcō. Sciendū

qđ māducare et bibē dicit sicut  
 fuit de illis an̄ dicitur: id ē  
 male māducare sicut cū ebri⁹  
 id ē p̄corib⁹ q̄ vicijs ebri⁹ sūt.  
 Ideo sacerdotib⁹ bibere et man-  
 duicare nō ē malū: s̄ cū pec-  
 catorib⁹ ē malū. id ē sicut illi  
 ebri⁹ biberūt. Vñ nō iubet nos  
 p̄sonas maloz abhoīari sed  
 voluntate? nā xpc cū p̄corib⁹  
 māducauit: sed nō sicut pec-  
 catores volebat. Sicut etiā  
 sacerdotes hospites impotentū  
 et peregrinorū nō magnoz?  
 nō ut hospitalitas laudetur  
 ab hoīe sed a deo sentiat? nā  
 deliciosa cōiunia magis lux-  
 uria accusat. q̄ hūanitate  
 cōmendat. Vñ salomō. Non  
 delectus i epulacōe nec i tur-  
 pib⁹: iō nō mlti p̄mittitur  
 nec modici. Veniet dñs ei⁹  
 hora qua nescit. Dimidet em̄  
 de cōsorcio xp̄ianoz. s̄ ulget  
 eos ypocritis et ifidelibus:  
 ut quozū p̄mittant mores.  
 p̄niant iterib⁹. Quā sacer-  
 dos sup oēm p̄lm glorifica-  
 tur si bñ fecerit p̄ totū p̄lm?  
 q̄a causa ē iusticie unūsoy:  
 et peccat⁹ sup oēs p̄mittit et  
 p̄ oībus. q̄a ē cā p̄corū oīm?  
 iō erit cū ypocritis q̄ peccores  
 sūt ifidelibus: vñ oēs ypocri-  
 te sūt ifideles nō eccl̄so. Ypo-  
 crite sūt iudei. qui dicūt se ec-  
 iudeos et nō sūt: sed sūt syna-  
 goga sathane. Isti vere quia



fingit se esse epianos al tu  
 sint contra xpm: ideo tales i ec  
 desia dicit ypoquite. **Ca. xxv.**  
**In illo tpe dicit Omelia. xlix.**  
**Ihus discipulis suis. Filie est**  
**regni celoz decē virginib?**  
**In pore parabola loq̄t de docto**  
**rib? in ista de popularib? s̄**  
**licet spūale habeat itellan:**  
 nō nocet interpretari carnaliter  
 hā tūc regnū filie erit? cū die  
 bus suis cōpletis soluty fuit  
 mūdus: scilicet cū venerit fi  
 nis om̄i. **Modo om̄s menti**  
**unt? Quidā se fingit iustos**  
**cū sint mali. Quidā se humili**  
**ant: ut turpes actus suos vsq̄**  
**ad mortē abscondat: pl? hōi**  
**bus volut apparē nō vulnera**  
**ti q̄ deo. Qui deū timet hōies**  
**nō erubescit? nec peior pt ee**  
**tumor terren? q̄ pena celestis.**  
**Quib? filie erit. Decem**  
**vginib? Quidā putat hic**  
**vgines dici de quib? loquit**  
**ap̄tus: ut sint sc̄e et corpore**  
**et spū. Et sapiēs vgo ē. q̄ i**  
**corpore et aīa vgo ē: scilicet ut**  
**nō habeat virū. nec habere**  
**vellet. Si em̄ voluntate nūbe**  
**di haberet: corpore quidē vgo**  
**ē. sed aīa nūpta. Ope em̄**  
**sordidat corpus: aīa volūta**  
**te. Sepe cū nūctatis carnalis.**  
**dat de? hōi mīam speciale. si**  
**tūc volūtas necessitati non**  
**cōsenciat ne cōcupiscat? sed**  
**ab oī malo abstinet qd̄ deo**

displicet: cogitas qm̄ tūc cor  
 pus fornicat? qm̄ cū vno cō  
 iungit? aīa vero qm̄ dyaboli  
 volūtatib? sonat? **Virgo q̄**  
**hec nō seruat fatua ē: q̄a p̄**  
**sola vginitate corpis putat**  
**deo placere. Vn̄ corpale i cor**  
**porali nō pascit? nec aīa copu**  
**lat sed corp? qm̄ vir et mlt̄**  
**cōiungit? Vn̄ fit sepe ut nūp**  
**ta si alias nō peccet: corpore**  
**nūptae aīa vgo ē. Et si alias**  
**peccauit q̄ vgo ē. corpore vgo**  
**ē: aīa vero fornicata. nā per**  
**cōcupiscā aīa fornicat? Sed**  
**cōcupiscā passiois sepe ē: velle**  
**arbitari ē. Sepe cōcupiscā**  
**qd̄ nolūm? cōcupiscā sola sine**  
**volūtate nō dāpnat: sed mē**  
**liore facit vginitatis coronā.**  
**Decem vginēs sūt oēs hōies**  
**quozū vita decē suscipiat sen**  
**sibus? quūq̄ carnalib? et quūq̄**  
**spūalib? nā om̄s hōies aut**  
**sūt peccōres. ā iusti peccōres**  
**scdm̄ carnales ambulat sen**  
**sus: iusti scdm̄ spūales. Ideo**  
**gen? peccōz i quūq̄ diuidit? et**  
**om̄e gen? iustoz in quūq̄**  
**scdm̄ nūm quūq̄ sensus: nā**  
**scdm̄ honore has vginēs di**  
**uidendas p̄fert xpc. qm̄ iusti**  
**ab iustis p̄ vbrū sūt diuide**  
**di? ut ad dextera iudicis**  
**ponat iusti h? ē sapientes**  
**quūq̄: et ad sinistra quūq̄**  
**filiz fatie scdm̄ misteriu**  
**moysi qui lege suscepit de**  
**cē vboz? scilicet quūq̄ i vna**



tabula: quinq; i alia. **S**i ergo  
tabule testamenti i uno qd  
habebant: i tm no poterat  
fieri ut ambe fieret ad dex  
tera legentis: sed nre erat  
ut vna cu quiq; eet ad dex  
tera. alia cu quiq; alijs ad  
sinistra. **S**ic oes xpiani in  
vna tenentur vocaco: alij  
tm ad dextera sicut iusti: alij  
vero ad sinistra sicut repro  
bi sut locandi. **A**lij vo ce  
dunt hae pabola ptine ad  
iudeos et hereticos: qd fal  
si e. **A**d iudeos no ptinet:  
qa ydoloru cultura corrup  
ti sut: io vginis no sut. qa  
picto crucifixo sponso. ad  
ulteru dyabolu susteperunt.  
**N**ec heria vginis dicitur:  
qa vginitate id e xpi veri  
tate verbis adulterinis cor  
ruput: s tm ad pplm xpi  
nu ptinet de quo dicit. **S**ta  
tui vos vni viro vginie cas  
ta exhibe xpo: times ne si  
cut serpens decepit euam  
astucia: ita corrupat sensu  
vester a castitate q e i xpo.  
**S**tate vginis sut: que fidem  
hnt integra sine opib; iusti  
cie. **I**udei et heria nec fidem  
hnt: nec opus iusticie. **S**ed  
si oleu operu hnt nichil eis  
pdest: qa lampade fidei no  
habent quas accedat. **S**ed  
tuc erit filie regni celorum  
quiq; vginib;: interim vero

no apparet q prudentes sut et  
q fame? vsq; tuc mlte fame  
vident prudentes: et mlte que  
vident prudentes fame efficiunt.  
**Q**ue acceperit lampades suas.  
**L**ampas dicit fides. **N**a fides  
illuat anim: sicut lampas  
domu. **A**ccedit hie igne di  
uini vbi. **V**n dicit dñs. **I**gne  
veni mitte i terra. **Q**uia lam  
pade capiunt hoies venientes  
ad xpm: p sacerdotes accipi  
entes veritatis doctrina. **L**ucerna  
e vbi fidei. **O**leo doctrina  
scripturar. **S**icut lucerna si  
ne oleo extinguit: sic vbi fi  
dei sine assidua doctrina et me  
ditaco scripturar. **A**ut oleu  
dicit opus nre. **S**icut oleu  
lumē lampadis fouet: sic opa  
bona mstant cofidenciam  
fidei. et p vigore accendunt.  
**E**t venerunt obuia sponso et  
sponse. **V**enerunt obuia: quia  
et illo die qua ho credit in  
xpo. q de seipo egressus et  
mudo. ite videt obuia xpo:  
qa cotidie xpi expectat adue  
tu. **Q**ui obuia alicui i via  
vadit: expectat eu donec  
veniat. **S**ic q credit i xpm  
ita debet viuere in hoc seculo  
q i pegrin: et no i suis locis  
sed in transitu portus. **I**deo  
iudei exiit de egypto expe  
diti. et pascale agnu sunt  
iussi maducare. et ad erendu  
parati: on dentes nobis quo  
eucharistia debem maducare.



id e semp expediti q̄i de mu  
do certum condie. **Dicit spon**  
**sa et spose:** sicut xpc̄ cū sit  
inter nos: tū uetimus dicit  
cū apparuerit i glā sua. **Ideo**  
dicit apl̄s: **Mortui estis.** et  
uita uerā abscondita ē cū xpo:  
cū apparuerit uita. **Apparebit**  
cū xpo in glā. **Statue nō sup**  
**semit oleū sc̄i.** Lampas nō  
oleo accedit sed ab igne: et  
ab oleo nutrit: et sine oleo  
extinguit. **Sic fides i opibus**  
accedit: ex uerbo dei: et p̄ bō  
opa nutrit: et sine illis desi  
at. **Nō p̄t in deū sperare nisi**  
q̄ agit bona opa: nō p̄t cre  
dere deo: nisi qui aliquid dig  
nū deo facit. **Ideo p̄cores nō**  
credūt deo. nec de glā sanctorū  
cū q̄s de hīs loq̄tur: nec de  
pena p̄corū q̄a nō credunt  
de futuro: iō nō gaudent de  
bono futuro. nec tristat̄ de  
malo. **Patni sūt oēs qui hoc**  
solū sibi existimāt sufficere  
q̄a credūt in xpm̄ et xp̄iani  
dicūt: nec uolūt se bonis  
operib⁹ cōmēdare. **Moram**  
**faciente sponso x̄c.** **Na tar**  
dante cōsumacōe nō solum  
peccatores s̄ ec̄a iusti et sp̄ma  
les ad negligēcia sūt ueruo  
liendi: et sua uirtute relicta  
ad carnalia delicta sūt  
instituti. **Uñ dicit xpc̄.** **Utas**  
cū uenerit filius hōis. ueni

et fide sup̄ terrā. **Na uigilae.**  
ē semp iusticia face: dormire  
ē negligē. **Vigilate ergo: q̄a**  
**nescitis.** **Si nō tardat licet**  
**tardare uidet̄?** nā si cōside  
rem⁹ tēpus ex quo xpc̄ in  
celū ascendit. et quātū hōi  
nes uixerūt an diluuiū. et  
quāto tpe erat uita cui⁹ libet  
eorū: intelliget̄ q̄s qd̄ miste  
riū ubi hui⁹ nobis impletū  
ē. **Na om̄s sp̄uale reliquim⁹:**  
et ad carnalia trāsim⁹. **Quis**  
**p̄bz ā ep̄us ita p̄fecty qui**  
cōtepnit hō mūdi: credens  
cōsumacionē p̄p̄ua. **Qui**  
libet dicit i corde suo. i fide  
sp̄i p̄ualente. **Ecce ex quo**  
xpc̄ fuit in tr̄is semp dice  
bat: cōsumacio ueniet et  
nō uenit: nec forte p̄paratū  
di cā: s̄ terredi loquit̄ ip̄a  
scriptura. **Qui credi cōsuma**  
cionē futura nō ex uerbis que  
dicūt et audit. sed ex opib⁹  
q̄ facit cognoscit. nō ille ai  
rat de mūdo. nec i posterū  
seruat aliq̄: q̄ p̄gre iturus  
nichil sc̄i portat nisi panē  
q̄ habet necessariū. **Media**  
**nocte clamor.** **Clamor sc̄lis**  
**parauit angelorū.** **Ecce sp̄o**  
**sus ueniet: exite obuia ei.**  
**Nō iubet exire de donibus**  
s̄ de mūdo: et de mala natā  
carnis. **Dicit apl̄s i uonif**  
**sima tuba mortuos suscitauit**  
**dos:** dat nobis cū est imadi  
ut clamore illi⁹ estimem⁹



eē tubaz: ideo qui intelligit  
 illa signa clamācia. ille audit  
 clamore tubaz nō corporalit?  
**Tūc surrexerūt oēs vīgines**  
**ille idē tūc inſti q̄ p̄cōres de**  
 ſopno negligēcie: tūc incipiet  
 timē credere q̄ iā finiendū  
 ē mūdus. Na ſicut ſecuritas  
 diligētes. negligētes facit:  
 ſic timor piculi negligētes  
 facit diligētes: ſ; nichil dili  
 gēcia p̄deſt quā facit timor:  
 nō fides. **Tūc intelligit q̄**  
 nichil ē q̄ vixerit i mūdo:  
 tūc incipiet ſape q̄ nichil eis  
 p̄fuit ſapuiſſe. **Et cōpoſuerūt**  
**lampades ſuas:** id ē tūc inci  
 piet diſtute fidē ſuā? tūc in  
 terrogabūt cōſciās ſuas quid  
 beati a malū vixerūt: ſicut  
 ſup vēturo ſponſo feſtinat ſpō  
 ſa cōponē ne ſpōſo diſpliceat?  
 ſic oīs apud ſe iudicabūt.  
 id ē p̄parabūt fidē ſuā: et ſi  
 ſemp ſic facerem? ſicut tūc  
 faciem? nūq̄ peccarem? in  
 deū. **Sicut vgo deformis ſine**  
 cā ſe cōponit: ſic tūc p̄cōres  
 ſine cauſa ſperabūt. **Ūn qui**  
 in tpe ſecuritatis arma ſua  
 parare ſtudueit: paratus et  
 letus currit ad iſpectionē.  
**Et qui i tpe ſecuritatis gladiū**  
 ſuū exiguare dimiſerit. aut  
 loucā ſordidare aut ſrangere?  
 cū audierit tubā i bello ip̄e  
 exatatus timore. feſtinat lini

re gladiū ſuū. et terge loucā.  
 et ſcutū ſringe: ſed nō poteſt  
 celare negligēcia: q̄a i gens  
 neceſſitas nō p̄mittit logiti.  
 diuē tps implere. **Sic dno**  
 abſente ſeruis nō aſſicit opa  
 ſua? dno vero veniente incipit  
 feſtinare ſed nō p̄: q̄a multoz  
 dieū negligēcia nō p̄t vna  
 hora expelli. **ſatue ſapientib?**  
**Dixerūt. Date nobis de oleo**  
**vō ic.** **Et ſignificat** lapas quādo  
 fides deſiat? ſicut qui bñ con  
 ſtūs fiducialit agit: et ſicut  
 qui iſuſ oleo addit lūmen  
 lucerne: ſic cōſideracōe bonoz  
 ſeipm cōfortat: et fidei addit  
 audacia. **Ūn ſibi male cōſa**  
 us ſemp timidus: et ſubducto  
 oleo. minuit lūmen lucerne.  
**Sic ille cōſideracōe maloz ſeipm**  
 cōfundit. et iſidelitati ſue diffi  
 denā addit: iō timētes pec  
 catores ad ſcōs dicit. **Date no**  
**bis de oleo vō. id ē q̄ habetis**  
 opa iuſtiāe ſufficiencia ad glo  
 riā cōſequēda? acomodate  
 nobis auxilium vōz bonoz  
 operū: et intercedite pro nobis  
 ad dnm. q̄a iuſtiā vō ſuffi  
 cit vōs glorificare. et nos ex  
 cuſare. **Dicit prudētes. ſe for**  
**te nobis et vobis deſiat.** **Ūs**  
 tendit q̄ ita terribile erit futu  
 rū iudiciū. ut nulla innocēcia  
 ſibi cōfidat? q̄a quib natus ē  
 iuſtus i cōſpectu illi? **Dicit**  
**iob. Stelle in cōſpectu ei? nū**  
**de nō ſūt: nec celū ſine timē?**



quod ergo an eu appetit iustitiam sine voluntate peccandi natura ipsam peccatam est. **Dicit aplos.** Ego sum venudatus sub peccato. quod operor non intelligo? non quod volo ago sed quod nolo: ideo ego non operor. sed quod habitat in me peccatum. **Tantus quod timor** erit omnium sanctorum? ut nemo se spectet iustum: sed timeat ne reus existat. **Quis potest iudicare** conscientiam suam. et recognoscere cor suum? cui dicitur quod pro verbo ocio so reddemus rationem. **Quo quod** pro peccato mercedem facit? cui timeat de se. **Quia** istud tempus misericordie iudicium non suscipit: et tempus iudicium misericordiam non suscipit. **Ideo** in primo aduentu cum tempus esset misericordie. dicitur aplos super humanitate civitatis illius ubi recepti non erat aplos. **Dis**tinguitur ut ignis de celo descendat: **respondit ihesus.** Resatis autem spiritus estis. **Non** enim veni iudicare mundum sed saluare: **ostendit** quod in secundo aduentu saluetur in iudicio misericordiam loci non habebit. **neque** valet intercessio. **Aut** ideo dicitur est: quod non sunt condigne passionibus huius temporis. **ad** futuram gloriam quam revelabitur in nobis. **Si** ergo maior erit gloria quam peccata est facta. quam quicumque sanctorum merebitur? quo sufficit aliis ad salutem cum sibi opus eorum. **cum** nec sibi soli sufficit ad gloriam illa iusto iudicio sequenda. **He** poius ad vendentes etc. **Ven**

ditores bonorum et doctrine sunt sacerdotes. qui precepta iusticie in populo dant: qui pro aliquo accipientes fidem eorum. **Quia** peccatores pro peccatis solunt peccato confessionibus eorum et placant. **Aut** pro doctrina accipiunt. quoniam si docentes audierit eos populus? et tunc pro obedientia mercentur est sibi populus salute: et sacerdotes recipiet a deo mercedem doctrine. **Ideo** bene consilium preceptores ut eant ad sacerdotes eos audiendo et faciendo: ut habeat virtute olei fides eorum: si tamen habuerit tempus. **Abest** illis: ecce sponsus venit. **Oste** dit quod inter angustias dicitur foris terrarum videntes se peccatores anxiantur: et dicitur huc et illuc ad sacerdotes doctrinam et penitentiam sibi querentes. et interrogantes quid oportet facere. **Sed** festinate iudicio aut non sit docendi licentia nec tempus faciende iusticie a penitentia eorum festinatio vacua est. **Hec** cotidie videntur. sacerdotes clamant qui peccatum penitentiam agant? quod non peccavit in deo penitentiam. **neque** seducat vos diuicie. **neque** honores temporales: quia tempus vestrum prope est. **Et** si consummatio vestrarum tardauerit? mors vestra non tardat: ideo nemo obaudiat. **Quia** mors venerit. anxiantur et vocant sacerdotes? et penitentiam volunt agere quoniam iam penitentiam locum non est: et dum peccata exponunt et tempus penitentiam caput et precepta



iusticie. caput aut eorum et va-  
 dunt vacui. et ligati iusti dei  
 iudicio: quia non pro odium peccatorum  
 sibi displicentes volebat peni-  
 tentiam agere. sed pro timore mor-  
 tis. et si vivere potuisset. non  
 sibi displicuisset. Alius enim  
 venditores olei: pauperes dicit.  
**H**ortantur ergo prudentes fatuas.  
 ut erant ad pauperes si patitur  
 eas tempus: id est facientes opera  
 iusticie. misericordiam consequantur ab  
 eis. Quia pro penitentiam ab eis fac-  
 tas olei misericordie merces accipit.  
 dum enim vadunt volentes aliquid  
 agere vni possent cum fiducia  
 christo occurrere: venurus est christus  
 repetere. ideo nichil prodest eis a  
 anxietas illa: tunc recipietur  
 eis bene agere tempus excluditur.  
**N**onnulli veniunt etc. Nichil  
 prodest ex necessitate repetita  
 confessio cum dicit dominus dominus. quia  
 ex voluntate non confessus est  
 voluntaria confessio modica suffi-  
 ciat deo: in necessitate non magna.  
**A**t ille. **Testis vobis.** Signa  
 spiritus mei in vobis non video. Si-  
 cut qui in mundum spiritum habet. bona  
 opera facere non potest. sic qui spiritum  
 sanctum habet: mala non potest agere.  
**I**maginem meam non habetis.  
**S**us ymago est bona facere:  
 vobis contra fecistis. Non meorum  
 militum procerantia capietis qui  
 tyranii vexilla portastis: non  
 possunt dicere meum. et quibus nichil  
 meum cognosco. **Capitulum xxv.**

**I**n illo tpe **Omelia quingentesima.**  
**D**ixit ihesus discipulis suis  
 parabola hanc. Homo quidam peregre  
 proficiscens. Peregre profectus est  
 ihesus christus post victoria passio-  
 nis. ad patriam reversus. voluntate  
 misericordie factus est homo: non necessitate  
 nate. Comedat christus dilectio-  
 nem quam habet in factis ad reg-  
 num ascensurus celeste: unde des-  
 cenderat. Peregre se dicit ibi  
 pro caritate sanctorum quibus reliquerat  
 in terris: cum tunc peregre esset in  
 mundo sicut dicit. Incola ego  
 sum in terra. **C**um christus venit in mun-  
 dum fuit peregrinus. nullam habens  
 sui nominis confessorem. postquam  
 discipulos acquisivit fuit profi-  
 milias: ideo proficiscens de mundo  
 peregre proficiscens. **V**is scire  
 quantum dilexit discipulos suos.  
**C**onsidera quod passus est pro eis.  
**M**ultos eos dilexit quam gloriam suam:  
 quia pro eis moriebatur. **Q**uid  
 mirum si maiori dilectione teneba-  
 tur sanctorum quibus reliquerat in terris.  
 quam dilectione glorie quam habuit in  
 oculis. **E**rgo tardidit illis bo-  
 na sua. **N**am invidens alijs  
 plus dedit. alijs vero minus:  
 sed secundum considerationem fidei illorum.  
**Q**ui invidus est a pauperibus omnibus  
 est pauperibus: neque qui exceptor pro-  
 narum facit dandam gratiam illis.  
**V**is scire. fere equaliter remunere  
 vult eum qui plus obtulit:  
 et qui minus. **S**i esset acceptor  
 personarum: non tamen in danda gratia  
 quantum in danda mercede esset



equalis ambobus? **U**n̄ i danda  
 gr̄a nō p̄sonas respicit. sed  
 v̄bitē aui? libet? ne sup̄ v̄bitē  
 tē opus iūgens. ipe occasio  
 offensiois existeret: nec illi  
 qui peccauit si sup̄ v̄bitē  
 p̄odus imposuiss̄. Volens  
 ergo dñs sc̄os habē i celesti  
 regio. opa nobis diuisa iusti  
 ciar̄ comisit? nō q̄a nō po  
 tuit nos sine opibus glori  
 ficare: s̄ opus p̄misit? q̄a opa  
 siue p̄misio vacua sūt: et pre  
 mia sine ope i ḡrata sūt. **S**ta  
 tim abijt qui quīq̄ talenta  
 accepit. **D**e talento agni cōis  
 acquisit vnā iusticiā bene  
 viuēdo p̄br̄. **V**nā iusticiā  
 bñ p̄sidoendo in eccl̄ia? de  
 v̄bo acquisit vnā iusticiā  
 veritatis p̄dicando: de bap  
 tismo luctus ē vnā iusticiā  
 sc̄dm xp̄i regulā baptizādo  
 et dignos filios oī iudicio  
 eccl̄ie accipendo. **D**e sacrificiis  
 acquisit iusticiā vnā mundū  
 sacrificiū p̄ pplis offerēdo: et  
 p̄ p̄cis exorādo. **S**ed q̄ duo  
 talenta accepit. id ē duas  
 iusticias: vnā bñ viuēdo quā  
 acquisit a fide xp̄i. aliam i  
 ministrando. **Q**ui vnū acce  
 perat. **U**n̄ qui duo habuit  
 talenta nō p̄ponit abscondisse  
 talenta? cū mlti dyaconi sūt  
 inutiles: sed tm̄ qui vnū acce  
 perat. Attende licet deus sci

uerit q̄ cent̄ iusti. et quāstus?  
 tm̄ oēs vocat ad fidē dāns  
 eis gr̄am credendi in xp̄m:  
 qd̄ ē talentū bonis ad salu  
 tē. malis ad p̄iudiciū. **D**ya  
 conib⁹ et doctorib⁹ per sc̄a  
 p̄uidentiā videt̄ de⁹ iūgere  
 misterii dyaconat⁹ a p̄sbi  
 terat⁹ q̄ sūt iusti: qui vero  
 sūt iusti. illos videt̄ nō or  
 dinasse de⁹? nā ab exitu rei  
 cognoscit: q̄s a deo ordinat⁹  
 ē. **Q**uo quidā sacerdotes  
 ab hoībus ordinat⁹: manifest  
 to libro canonū aplōrū vni  
 dicit̄. **Q**ui ab hoīb⁹ ordinā  
 tur: q̄ ad deū nec ē dyacon⁹  
 nec sacerdos. **E**rgo i illis nō ē  
 iūctus ut p̄dat talenta. **E**t  
 sc̄dm p̄sc̄am ordinat⁹: a deo  
 recipit fidei gr̄am. **S**ed i h̄  
 que dixim⁹. p̄sbi ter a dya  
 con⁹ si p̄ccōr̄ iūctus fuerit.  
 quo ad p̄sc̄am dei nō ex deo  
 sed ex hoīb⁹ fact⁹ videt̄ p̄br̄  
 a dyacon⁹? et q̄i layc⁹ iue  
 nit̄ inter eos qui vnū tale  
 tū fidei acceperunt: ac p̄ hoc  
 nemo a deo ordinat⁹ peccat.  
 ut q̄ vnū talentū a deo acce  
 perit. id ē fidei gr̄am. **S**ib⁹  
 enī a deo dat⁹ fidei gr̄a? de  
 uicatura v̄b̄ tm̄ dignis. q̄a i  
 illis causa salutis ē: in ista  
 disp̄sacio misterij. **N**ā p̄  
 familias anonā oībus ser  
 uis dat: negocia sua nō oī  
 bus q̄mittit. **A**bscondit ta



lentu i tñ. id e accipiendo  
 notia xpi. contempnit vitam  
 spuale. id e m terrenis acti-  
 bus et delicijs conuersas. ob-  
 uit illud i carne sua. et m  
 sollicitudinib mundi qñ spi-  
 nis effocat fidei sue bonu. et  
 no facit fructu. hoc e talentu  
 i tñ absconde. id e seme ubi  
 inter spuas effocant. **Sciend**  
**du** qd ille fodit gram sua i  
 tñ. qui nec pponit peccare.  
 nec iusticia face: qui em pec-  
 cat no absconde videt gram  
 sua. sed corumpere. **Si** ergo m  
 tenebras exteriores mittit  
 q accepto vbo fidei carnalit  
 viuendo fructu iusticie no fe-  
 ceunt. quas tenebras habe-  
 bunt qui talentu fidei peccan-  
 do pdiderunt. **Qui** fodit ta-  
 lentu sui silis e vginib fa-  
 tius: oleu no habentib. **Ut** q  
 putauerunt sibi ad salute suf-  
 ficie si in xpm crediderunt. **Na**  
 si talentu no pdiderit malus  
 id e fide dñi: tñ reus est dap-  
 ni. **Na** p hoc solu quilibet  
 fit xpianus ut seruet talentu  
 fidei: sed ut opetur iusticia  
 i xpo. **Sicut** qui accipit seme  
 a dno suo i tpe. et nisi semi-  
 nat facit dapnu dno suo?  
 sic ille qui accipit fide xpi  
 et iusticia no opat. et si fide  
 no pdat: tñ tñ peccat qñtu  
 potuit iusticia face si no neg-  
 ligit. **Post mltu vo tps**  
**venit dñs x.** **Sciend** quare

interim xpc ascendit i celu pos-  
 tea rursus et sp cu sanctis  
 mansit: ut eo absente fideles  
 sibi et vita acqeret p opa:  
 pñte em xpo fideles nec tep-  
 tari poterat. nec probari.  
**Quo** si sit pñs. et si videtur  
 no timet. xpc ergo pñte  
 et si teptacione aliqua susti-  
 neret. a iusticia faceret. op  
 eoz no videbat ee m fide s  
 i oculis. id no poterat sibi m-  
 mercede fidei p iusticia fidei  
 acqere: nisi ascendisset ab eis  
**Ita** serui fideles dno absente  
 pbat: pñte dno q q fecerit  
 no e laus serui. sed dñi. **Ideo**  
**p** vnam utilitate ascendit  
 no sua. tepus differt largu:  
 ut longius det iusticie facien-  
 de. **Et** accedes q quib talen-  
 ta acceperat. **Donus** seruus  
 no q glouificas i ope suo no  
 pnia. luctoz talentoz memo-  
 ria facit. sed pmo memorat  
 q accepit. post q iuenit:  
 ut ondat no su laboris qd  
 acqsiuit. sed bnficioru dñi  
 sui quib acqsiuit. **Ac** si di-  
 cat. **Que** qñtu ad meu labo-  
 re nulla iusticia face potui:  
 sem nisi ex gra tua. sicut dix-  
 it qui plus oibus laborauit.  
 sed no ego: sed gra dñi meu.  
**Dixit dñs. Fuge** serue bone.  
**Pauca** sut admodu. si quis  
 de magna massa tritica modi-  
 ca dedit denaria: sic de mag-



no thesauris regni celestis mo-  
 dica vobis p[er] spm[em] scm[um] arca  
 p[re]statu[r]. **D**icit ap[osto]lus. **E**t p[ro]p[ter]  
 p[ro]phetam? **C**ui venerit q[uo]d per-  
 fectum e[st]: **D**estruet q[uo]d ex p[ar]te e[st].  
Int[er] in gaudium d[omi]ni tui. **U**t  
 possidet sit gaudij. **N**o dicit  
 ad gaudium ut sit spectator:  
 sed ut sit p[ar]ticipes gaudioru[m].  
**D**icit alibi. **P**ater volo ut ubi  
 ego su[m]: ibi sint mecu[m]. **A**liud  
 dignu[m] facim[us] in hoc seculo: ut  
 regni celestis p[ar]ticipes fieri  
 meream[ur]. **I**deo dicit ap[osto]lus?  
**N**o su[n]t condigne passio[n]es hui[us]  
 seculi ad futuram gl[ori]am. **A**ccedeb[un]t  
 aut[em] qui duo talenta r[ati]o[n]e. **E**t si  
 minor i[n] ope. **N**o fuit minor  
 i[n] voluntate? **N**o in illo no[n] fuit  
 minor voluntas op[er]andi: sed  
 v[er]bis no[n] plus valuit op[er]ari.  
**S**ed magnis desiderijs no[n] suf-  
 fiat modica fides? **I**o et si no[n]  
 silia recipit lucra ab illo et  
 alio: cu[m] benivolentia recipit  
 illu[m] sicut aliu[m]? **q**uia x[rist]u[s] no[n]  
 magis e[st] remunerator op[er]u[m]  
 q[uam] voluntatu[m]: nec dyacon[us] bea-  
 ator q[uam] laycus studiosus. **N**o  
 dignitas honorat[ur] apud deu[m]  
 sed voluntas? nec p[ro]b[er] layco  
 eo q[uo]d melior e[st] p[ro]b[er]: na[m] gra-  
 dus misterij ex deo. **P**erfecta vo-  
 luntas ex nobis. **I**deo no[n] sum[us]  
 iudicandi q[uo]d no[n] fecim[us]. **q**uia  
 ex p[ar]te n[ost]ra no[n] e[st]: sed ex eo  
 sum[us] iudicandi q[uo]d in nobis e[st]  
 posse q[uo]d volum[us]. **A**ccedeb[un]t  
 aut[em] qui unu[m] talentu[m] accepit.

**O** malicia p[er]itoru[m]: q[ui] nec futu-  
 ri iudicij terrore terret[ur]. **Q**ui  
 p[er]am suam simplicit[er] debuit co[n]-  
 fiteri: d[omi]n[u]m que[m] male agedo  
 irritaverat. simplicit[er] co[n]fite[n]-  
 do finire. **S**ed e[ss]et no[n] solu[m]  
 no[n] q[ui]sset sed adhuc excusaret[ur]  
 et du[m] unu[m] vult excusare p[er]am  
 addit alia duo? **p**rimo q[uo]d pec-  
 cavit? **s**ecundo q[uo]d excusat: **t**ercio  
 q[uo]d i[n]iuria fecit d[omi]no. **I**deo scies  
 p[ro]p[ter] q[uo]d mala sit excusatio. **d**i-  
 cit. **N**o declines cor meu[m] i[n] ver-  
 ba malicie: ad excusandas ex-  
 cusationes i[n] p[er]is. **D**ic ergo se-  
 ne medax? quo[m]o[d]o metit ubi no[n]  
 seminavit. **Q**uis homi[n]e e[st]  
 g[er]tilis ul' iudeus? que[m] non  
 sufficienter sp[irit]ualib[us] sensib[us]  
 adornavit? **q**ui no[n] dedit scia[n]-  
 tiam boni et mali. **S**icut no[n] e[st] cu[m]  
 sit min[us] aliqua p[ar]te corporis  
 m[em]broz ad usu[m] m[em]broz cor-  
 poralem? sic no[n] e[st] cu[m] minus  
 sit aliq[ui] sensus a pot[en]tia ad  
 intellige[n]tia[m] boni et mali: et  
 ad o[mn]e faciendu[m] q[uo]d vult. **S**i  
 ergo i[n] g[er]tibus seminavit  
 gram suam ex q[ui]bus null[us] ius-  
 ticie fructu[m] colligit? **q**uo[m]o[d]o ide[m]  
 metit q[uo]d no[n] seminavit que[m]  
 q[ui] avitro sp[irit]uali. **q**uic[un]q[ue] sive  
 v[er]bo accitit: que[m] doctrina ius-  
 ticie seminavit? que[m] sp[irit]u s[an]cto  
 irrigavit. tot semina g[er]t[is]  
 suscipies. ul' unu[m] iusticie fruc-  
 tu[m] no[n] debuisti efferre. **N**am  
 d[omi]n[us] ho[m]i[n]ez ex duplici natura  
 creavit: corpus et a[n]i[m]a. **I**n cor-  
 pore vo[n]t quib[us] sensus: et mo-



tus concupiscentia et nascenam ex  
 occasione dicitur sensum. In autem  
 creavit iustitiam et virtutem? ut  
 intelligat boni et mali discre-  
 tionem: et possit resistere motibus  
 carnalibus? Qui ergo secundum de-  
 lationem carnis vine eligunt?  
 nec considerant in anima iudicia et  
 virtutes anime creatas: nec expe-  
 riuntur ea que sunt: sed tamen carna-  
 les sensus sequuntur et concupis-  
 centiam. Unde dicitur. **Quia** carna-  
 lia et mundialia bona sunt: ideo  
 ea creavit deus ut eis utamur.  
**Haec** vero non sunt creata in nobis  
 secundum animam iudicia et virtutes:  
 quibus possumus resistere concupis-  
 centiis carnalibus? Tertium est quod  
 dicitur. **Sed** quia creatum est in no-  
 bis intelligere et resistere? non  
 sunt creata mundialia bona ut  
 eis utamur: sed ut eis resistentes  
 meliora bona acquiramus. sicut  
 mercede. **Hec** intelligere in nobis  
 bonum et malum esse creatum: non  
 creatum esse posse resistere.  
**Quid** valet intelligere? nisi sci-  
 remus intelligere quod melius est. **De-**  
**us** enim dicitur. **Serue** neque: scilicet  
 quod meto ubi non seminavi. **Ne-**  
**que**: quia contumelia reddidit do-  
 mino. **Piger** est: quia talentum non  
 duplicavit. **Idem** pro uno quasi  
 superbus: et pro alio quasi negligens  
 contempnat. **Neque**: quia largita-  
 te domini quasi violentia accusavit:  
 et deus gratiam intellectus a no-  
 tia sui dedit desiderans glo-  
 riam acquiri pro eo? sed ut sibi

**¶** Unde in animalibus non creavit deus posse facere quod melius est. **¶**

vitam eternam mereretur? **¶** Intel-  
 ligit? et ipsa precedenti istorum  
 etiam meretur. **¶** Si pro se dedisset  
 gratiam: nunquam a servis parca  
 suscipies redderet multa. **Sed**  
 malicia excecatus dominus voluit  
 dei sapientiam fallere: maioribus se  
 ventus viculis ligavit dicens.  
**Hecis** ubi non seminasti. **¶** Si ta-  
 le scivit dominus suum: magis de-  
 buit festinare ut pro diligencia  
 sua auaritia dominum faceret? ne  
 pro negligencia eius in iustissima ad-  
 uerbia provocaret: quia auste-  
 ritas non contempnit? sed timet?  
**¶** Qui timet non contempnit pla-  
 care festinat? sciens quod qui  
 metit ubi non seminavit: magis  
 vult metere ubi non seminavit.  
**¶** Oportuit ergo te quittere.  
**¶** Quidam putant tres istos oves  
 doctores esse differetes et gratias  
 habuisse: et hunc tamen ideo ar-  
 guit quia non docuit alios per  
 ymaginem quam habebat. **¶**  
**¶** Quis omnibus rationalis constabi-  
 tus numerari? dicitur potest? si qui  
 sit numerus? est qui dominum ymaginem  
 habeat: qui numerari? non est: quia  
 indiget ymagine eius. **¶** Si enim est  
 qui illius magisterio opus ha-  
 bet? ille numerari? non est: quia  
 deus prestat intellectum. **¶** Ergo  
 nec est hunc tamen intelligere  
 populare. **¶** Mensa est diuina  
 scriptura: secundum quod dicitur propheta  
 de scriptura veteris testa-  
 menti iudeis scandalum factum.  
**¶** Fiat mensa eorum coram ipsis in  
 laqueum. **¶** Quia scripturas



legis eorum legentes. quoniam in lege  
 maledictus omnis qui pendet in lig-  
 no. et videntes illum crucifixum  
 que lex maledicti annuntiat.  
 non intelligentes quia vitam ma-  
 ledictione suscepit ut nos  
 a maledictione liberaret quam  
 suscepimus per lignum. et sic factum  
 est in eis mensa eorum. id est scrip-  
 tura legis eorum in scandalum.  
 Ite videntur eum in sabbato legem  
 suam tangere: et quia lex prohibe-  
 bat. scandalizati sunt per eum  
 discipuli. Hic a deo non est quia  
 sabbata non custodit. non intel-  
 ligentes quia corporale soluebat  
 et spirituale implebat. Hec sic me-  
 sa eorum id est scriptura est eis  
 in scandalum. Mensa ergo scrip-  
 tura est: nam in ea ponitur panis  
 qui nutrit animas. et que christiani  
 epulantur in spiritu. Sed non  
 multum illi mense presidentes  
 sunt sacerdotes fideles et pruden-  
 tes. qui videntes fide et actum  
 christiano capiunt indicium de  
 scripturis: id est de mensa. ut  
 intelligat si sunt digni a deo  
 aut non. et oportet eum ad iudicium  
 huius mense. qui accumulatur fi-  
 dem quam suscepit. ut in ecclesia  
 permaneat. et scripturas audi-  
 at ex fide: et allocutionibus sac-  
 ramentorum non fraudetur. Impossibile  
 est ut non multiplicetur fides eius.  
 quia paulatim timor domini generatur.  
 sanctus accendit in fide. desiderium  
 regni celestis excitatur. Vides  
 quanta usus facit fides aug-  
 mentata. data ad mensam scrip-

turam sanctam. Fides si ociosatur  
 atque in corde semper minoratur  
 et torpescit: et paulatim  
 per sensus carnales exinanitur  
 ad nichilum vadit. Si exaltet  
 scripturas et bonis operibus  
 multiplicatur: nec deficiet a se-  
 cere stante vita hominis. Unde  
 propheta hunc dicit esse bonum. Huius  
 viri qui non abiit. Legatur utque  
 usus: et in tercio usu audis  
 lucrum meditationis. Quia que  
 facit prosperatur. Tollitur  
 ab eo talentum et date illi qui  
 decem talenta habet. Omni  
 habenti dabitur. Peccator  
 agnosces christum habet hanc  
 gratiam quam cognoscat christum.  
 sed in iudicio dividit a cog-  
 noscentibus christum: et sic tolli-  
 tur ab eo quod videbat habere.  
 licet non habuit. Quod. Quia  
 cognoscat christum. videtur habere  
 scientiam christi: sed vere non habet.  
 Ipse vero noticia christi: addit  
 iusto qui habebat. Ille vere  
 christum habet scientiam qui facit  
 iustitiam: et que nunc videtur  
 per speculum et enigmate: tunc vi-  
 detur facie ad faciem. et sic  
 addit scientiam. Aliter intelligitur.  
 Qui fide habet et bona  
 voluntate si quod minus in opere  
 habuerit quam homo: nichilomi-  
 nus remuneratur a iudice.  
 Qui vero fide non habet. nec  
 bona voluntate in christo: alias  
 virtutes quas videbat naturaliter  
 habere perdit: id est quod videbat.



habere auferetur. **Quitq**  
em boni sine fide xpi est:  
nichil ei putat. **h**ic sunt  
multi qui vident ee man-  
sueti a huiles? sed qa no  
sunt fideles. videt ee aliqd  
honor eoz. sed no est ex  
fide. q<sup>o</sup> p<sup>o</sup> e. **E**t huc ser-  
m<sup>o</sup> nequa profate. **D**icit  
quida no tm iferni deor-  
su: sed est mundu ee loca  
tenebrosa vbi punit<sup>r</sup> qui  
digni sut. **I**te forte q<sup>o</sup> ideo  
dyrit exteriores tenebras  
et no iferiores. **S**z si quis  
considerat quo seques pabo-  
la pabole pcedenti e conue-  
ta et ps ei: no sine rae  
requit ne forte qd ait. **P**ost  
multu tps venies d<sup>o</sup>s **et**  
no de sado dicit aduetu. sed  
de aduetu quo sepe venit ad  
oes xpianos? quib<sup>9</sup> gram  
dedit sue cogniconis. et ves-  
piat eos. et ponit rae dem  
cu eis ut iudicet eos: et bo-  
nos discernit a malis sicut  
dicit ibi. **B**ile e regnu celo-  
rae vginib<sup>9</sup>. **A**lia pabola  
habet sic. **C**u venerit fil<sup>9</sup>  
hois i maiestate sua et an-  
geli cu eo? sedebit sup sede  
maiestatis. et congregabit<sup>r</sup>  
an eu omib getes: id e ite-  
rim sic veniet. sic ponet ra-  
cione cu seruis suis. sic dis-  
cutiet ut dictu e. **I**n ista pa-  
bola cu venerit i maiestate

cu angelis sedebit sup sede-  
taq no semp venies sedeat  
in sede maiestatis sue. **S**z tuc  
tm sicut hec. **V**ide quo i hac  
pabola no p<sup>o</sup> p<sup>o</sup>em  
mitti i igne. nec i alia pena:  
sed i tenebras exteriores. **I**n  
illa cu venerit i maiestate:  
p<sup>o</sup> p<sup>o</sup>em ut i igne mittat. et  
in alias penas. **I**te in hac pa-  
bola iubet iustu itare i gau-  
diu. **I**n illa i regnu. **S**ed qui  
vnu accepit. ait. **S**cieba qa  
ho durus es: metis vbi no  
seminasti. **S**ciendu qd in se-  
cundo aduetu qn veniet ter-  
ribiliter cu gloria no dicit  
p<sup>o</sup>em aliq: qa no est psona  
le iudicau. sed quil ibet iudi-  
cabit in cogitacionibus suis.  
nulle aute erit r<sup>o</sup>nes  
sicut dicit ap<sup>o</sup>s. **Q**ui oste-  
dit opus legis in cordibus  
testante conscia et iuicem ac-  
cusantib<sup>9</sup> et defendentibus:  
cu iudicauit deus occulta  
hoim.

**E**xplicat op<sup>9</sup> mysticu beati  
Iohannis. **C**risostomi epi co-  
stantinopolitani. **A**d honore  
dei et gloriose vginis marie

**I**ncipit liber<sup>9</sup> s<sup>o</sup> Iohannis crisos-  
tomi epi constantinopolitani de  
cordis op<sup>o</sup>ctione ad deme-  
triu **et**



L. I.

**U**m te itineor  
 bte demetri fre  
 queter i sstete  
 michi oi velle  
 metia. et erige  
 te de cordis co  
 punctione ser  
 monē amior valde. et bta  
 iudico sinceritate metis hie  
 atq ai puritate. Neq emi pos  
 sibile ai q e i huiusmodi  
 sermonis veire desideriu nisi  
 q imū semetipm purgauerit  
 a vicijs: atq oibus scārib  
 aurb superiore sese celsiorem  
 q constituit. Cui rei iudiciū  
 haut difficulter assumitur:  
 inde papue. qd si quos forte  
 amor hoz erigua pte saltem  
 cōtigerit: tanta i eis repente  
 effiat qmūtaio. ut qfestim  
 terrena relinqre atq ad celu  
 sperare qtendat: et velut mo  
 lestissimis quibusdā vicijs  
 scāsalicet aurb aiām resoluē  
 tes. volatu celesi ad ppa cam  
 redire sinant. et ad cognita  
 reuerrere. Sed h alijs fortasse  
 unū accidit: te aut o venerā  
 dū caput certū e indelinenter  
 h igne succendi. Testant em  
 de hys diurna studia tua: noc  
 tes q pinguiles. lacuarz fon  
 tes. et amor qetis: silencia q  
 desideriu. nō solū iugit pma  
 nens i animis tuis. sed et sp  
 incescens. Quid ergo t am  
 plius addere pōt nri sermonis  
 oratio. Na et h ipm qd ai  
 ad finm iā vtitū verticent  
 veneris. temetipm tū ai hys

reputas qui adhuc hūmi re  
 put: et volante pfectib aiaz  
 lapidea vocas: ita ut fre que  
 tor tenes dextera mea et de  
 osilans. lacrimis qtedas emol  
 lue durū et excreta cor meū  
 Antū in te religionis ee dicit:  
 qntū q i te estimem diuini  
 ignis ardore. Et si quidem  
 dormientes nō ai pieb susci  
 tare. ad istud opus accedere.  
 ac ptrahe voluisti: qdū sa  
 pientis miror: et amplector  
 puidencia. Si vō aliq tibi ve  
 er hoc utilitatis qferendum  
 putasti: in hoc nichilomin  
 docuisti nos. velin requirere  
 qd magis nobis q t desit.  
 Veniptū quoquomō id tibi  
 vish e parvū: ul pximo  
 re et madatu dei. ne quid pos  
 ceti denegem: ul piamore  
 tū. que erga nos plurimū  
 geris. Tu tū nos p hys ad  
 vite ordib remunera: ut et  
 vita nrām recta possim ser  
 vare de reliquo: et i ope pūti  
 dignū aliq dic: qd possit  
 remissa et dissoluta genua  
 qstringe: et aurb hūmi iace  
 tes erigere. Vn ergo nobis  
 vñ vbi hui sumet exordū.  
 Que ei pna fundamēta: q  
 crepido ponet. Ego nō alia  
 puto huic digna ee pūcipia.  
 nisi vba dū mei ihu xpi: q  
 bus luget quide videntes: bea  
 tos aut dicit lugentes. Ita em  
 ut in ewāgelio. Hti qui lu  
 gent: qm ipi qsolabūt. Et  
 ve hys qui vident nūc: qm ipi  
 lugebūt et flebūt. Et merito.



**L**ugendū ē em̄ et v̄e lugedū  
p̄ntis vite tēpus? i q̄ tanta  
maloz labē. tanta videmus  
cotidie flagitia cumulari.  
Dne si velis cōsiderare per  
singula: nūq̄ poteris a lac  
mis t̄pare. Sic em̄ oīa cōfusa.  
sūt oīa resoluta: ut v̄tutis  
ne vestigiū quidē vsq̄ vide  
as: neq̄a v̄ro et luxuria  
repleta ē cuncta cōspicias. Et  
qd̄ ē ifelicis. p̄uigēti nos  
maloz iam nec ipi sensum  
capim̄. nec alijs p̄bem̄. sed  
sum̄ velut corp̄ certūsecus  
quidē idumētis adornatū:  
intra secus v̄ro tabe pessimi  
lagnoris absuptū. Et con  
tingit nobis qd̄ illis solet q̄  
frenesim patiūt et mente  
capūt: a quib̄ cū multa  
turpia et p̄tūlosa uel dicat  
ul eā gerunt. nec pudoris  
quidē aliquid <sup>nec</sup> penitidinis  
capūt: quym̄o et magni  
fia sibi et sapientiores sa  
nis vident ac sapientibus.  
Ita ergo et nos cū oīa que sa  
nitati cōtrā sūt gerim̄: nec  
h̄ ipm̄ quidē qd̄ d̄est nobis  
sanitati nouim̄. At em̄ si  
forte i corpe paz aliq̄ mor  
bi pulsauerit: statim et medicos  
adhibem̄. et pecuniā p̄fundi  
m̄. et oī obseruācia q̄ cōpe  
tūt gerim̄: nec p̄us cessatur  
q̄ q̄ molesta sūt mitigent.  
Ita v̄o cū cotidie vulueret  
cū p̄ singula laniet. v̄ritur.  
p̄apitetur et modis oīb̄ pe

reat: nequa nos quidē p̄ ea  
cum sollicitati. Sed hoz cū illa  
ē. qd̄ om̄s p̄ter morib̄ obti  
nuit: et q̄si si accidat nullis  
sub vno languētib̄ p̄sto ē ne  
mine sanū. certū ē qd̄ om̄s  
p̄ter corripat et absumat i  
curia: dū nemo ē qui ul oport  
tina p̄beat. ul iportuna p̄hi  
beat. Ita et in nobis dū nemo  
san̄ ē oēs languem̄. alij ma  
iore. alij minore cepte: nemo  
ē qui curet: om̄s em̄ idigent  
cū. Item si quis certūsecus  
v̄nāq̄ adesset. et p̄ceptōrū  
xpi ac nr̄e gūsaionis cōfū  
sione ac p̄turbacione videret:  
nescio si alios magis ullos q̄  
nos timicos ē. et cōtrarios p̄  
reptōrū xpi iudicaret: et q̄si  
qui studiū qd̄ h̄ habuerim̄. cō  
m̄ oībus gerē. q̄ ille madavit.  
Sed ne q̄s forte putet eragge  
v̄cōis cū a nobis h̄ v̄ba p̄fer  
ri: p̄bamēta iā nūc adhibebo.  
nō aliunde q̄ ex ipis xpi mā  
datis. Quid em̄ dicit xpc.  
Dicitū ē em̄ antiquis. nō acci  
des: ego aut̄ dico vobis: q̄aōis  
qui iurat s̄i suo sine cū reus  
est iudicio. Et aut̄ dixerit v̄cha:  
reus est gehēne ignis. Hec q̄  
dem xpc. Nos aut̄ pl̄ q̄ iur  
duli et ifideles calcam̄ hanc  
legē: et cotidie innumeris iu  
rijs fr̄es nr̄os afficim̄: qd̄q̄  
magis ridiculū sit. nomen ipm̄  
fatuus dice obseruātes. m̄to  
arētiores irogam̄ iniurias:  
q̄ v̄e ille solus sermo sit cū pe  
na deputata ē: et nō huī ser  
monis idicio oē dicitū qd̄ ad  
iniuriam p̄inet reseret. Deniq̄  
q̄ q̄ ex hoc noīe vident̄ sc̄erū.

reus est iudicio. Et aut dixerit v̄cha: reus est gehēne ignis. Hec q̄ dem xpc. Nos aut pl̄ q̄ iur duli et ifideles calcam̄ hanc legē: et cotidie innumeris iurij fr̄es nr̄os afficim̄: qd̄q̄ magis ridiculū sit. nomen ipm̄ fatuus dice obseruātes. m̄to arētiores irogam̄ iniurias: q̄ v̄e ille solus sermo sit cū pena deputata ē: et nō huī sermonis idicio oē dicitū qd̄ ad iniuriam p̄inet reseret. Deniq̄ q̄ q̄ ex hoc noīe vident̄ sc̄erū.



apulus paulus hinc eundem sensu  
 lacius explicat dicens. Nolite se-  
 duca: neq; fornicarij. neq; ydo-  
 lis seruietes. neq; adulteri. ne-  
 q; masculoz habitores. neq;  
 fures. neq; ebriosi. neq; maledi-  
 ci. neq; iracundes: regnu dei pos-  
 sidebit. In quo ostendit. qd sub  
 qualibus noib; vicioz. multe  
 spes peccoz piter condudut. et  
 sine fatu qd dixerit sine vanu.  
 sine latrone. sine quolibet alio  
 noie iuria vel maledicti fr i-  
 gessit: ex quolibet hoz voca-  
 bulo sub maledicti titulo. gehene  
 ignis supplicij qd pnet. fatue  
 em et macha qd ait. hoc e quod  
 ondit: qd neque quide et mi-  
 nimu i seim collatu conuictu re-  
 larabit: atq; ob id de leuiozib;  
 suam dedit xpi. ut de grauiori-  
 bus dubitare no debeas. Ad si  
 qd estimat. sicut ego quide no-  
 ui. nonnullos putare terroris  
 causa et in puiis exaggetari  
 minas pcepti: sup e ut de rete-  
 ris madatis oibus quoz puari-  
 caoib; pena asscribit similia  
 sentiant. Ad si terroris causa  
 et no p veritate supplicia pmit-  
 tunt: conseques est. ut iam bo-  
 noz pollicitationes adhortadi-  
 ca timo. et no veritatis gra-  
 pmittant. Et si ita de vtriq;  
 pre sentiam. resoluti sut oia  
 religionis nre dogmata: si ni-  
 chil aliud oibus madatis atq;  
 ac pceptis diuinit; dante agi  
 dicit: nisi aut ut bonoz va-  
 na spes hoies. aut pene terror-  
 iamis astringat. Sed dias.  
 Quid ergo: maledicti cu ad-  
 ultero: et auarus cu ydola co-  
 lente dapnabit. Si eandem

pena liant nec qlitate. nec qnti-  
 tate diuersa: alteri tps e requi-  
 re. Ad aut regno celo; siliter  
 arebit. paulo aydo per spm  
 dei loqueti: cui ve oes credere  
 debem. Dicenti xpm i se loqui.  
 Illa em dyabolica decapio e. que  
 h ad terrore dicit hoib; scripta:  
 ut resoluat diuini iudicij. ac  
 futuri supplicij metu: et remis-  
 siores nos erga obedientiam  
 reddat et custodia madatoz.  
 Ob hoc em dyabolus tales  
 sensus suggerit. et itelligias  
 huiusmodi ignauas aias do-  
 cet: ut pntis iterim tps re-  
 soluat vigore: arguendas sine  
 dubio i die iudicij. vbi ia pnia  
 nichil pderit. Quid em utili-  
 tatis erit huic. qui nre seduci-  
 tur: si tuc itellerit errorem  
 suu. cu penitendi ia no est tep.  
 No ergo imiter deciam nos  
 metipos. neq; circumscribam;  
 in pnicem nri: neq; alia no-  
 bis pena tardulitatis emine-  
 coquam. No solu em si i obe-  
 dientes sum; madatis xpi:  
 sed et si tarduli existam; sup-  
 plicia nos manebunt. No cre-  
 dere aut ex eo accidit cu resol-  
 uim ad explenda mandata:  
 et ne forte rei videam. qtemp-  
 tus. et ofae ponde pgrauem.  
 ad abiciendu puaricacois me-  
 tu: alijs nosmetipos pue itel-  
 ligiae laqueis uretim; et  
 desperates de innocia. legum  
 penas putam; posse conuelli.  
 Ut sepe hoies egri cu multis  
 febribus agut. si in aq; semet-  
 ipos frigidat; necerit. ad pns



Curiosus de p[er]f[ect]o leg[is]

quidē aliq[ui] vident sibi ~~quod~~ **quod**  
quesisse solaci[um]: multiplicatas  
vero corpi suo flamas febrim  
reparat: ita et nos agimus  
cū stimulam[us] costam peccati:  
et in euripi[um] nos ut lacus co-  
tatos panis intelligēcie p[er]cipi-  
tam[us]. **Et** h[oc] enī iā necessario  
q[ui] licite peccat[ur] h[oc] nō solū p[ro]-  
p[ri]et[er] iustam fratrib[us]: sed iterdū  
eā[rum] ai absentib[us] litigant. **Sic**  
enī p[er] licētia feritas increscit:  
et maiores quidē nōb[is] et po-  
tēiores si iurijs nos eā[rum] et si  
cōtimelijs agitāt ferim[us]. **Et**  
cū māsfuetudine ac subiectione  
portam[us]: verentes ne quid  
ab eis g[ra]vius patiam[ur]: erga  
eā[rum] verō **et** inferiores iterdū  
nec levi cōmouem[ur] et irascim[ur]:  
intim[us] hūanus metus timori  
dei p[ro]ponit. **Et** que tande nob[is]  
spes erit salutis: tantū defec-  
tū. t[ame]n cōceptū gerentibus  
i mandatis diuinis. **Dicit** t[ame]n  
michi. quid grāue a nobis  
exigit xpc[us]: aut q[ui] onerosū.  
**Noli** in q[ui] irasci fr[at]ri tuo. **Rōne**  
m[ult]o h[oc] leui[us] ē: q[ui] si tu aliū fe-  
ras tibi irascente sine causa.  
**Ibi** enī iā ab illo aggregata ē ira-  
ndie materia: hic vero qui  
virgeat null[us] ē: si nō tibi ip[s]e  
flamā succendat iracundie.  
**Quā**q[ue] simile tibi ē ab alio in-  
gestam facē tolem[us] nec ioc[un]-  
di: et nullo instigante q[ui]esce-  
re et silere. **Illud** ferre posse. h[oc]  
ē alterius iracundia. sūme phi-  
lozophie ē: ut aut tu irascā-  
ris frustra ad iracundia. laus  
quidē nulla q[ui] nō irasceris.

sine cā[usa]! si vero irasceris maniter:  
sūme stulticie nota ē. **Aug[ustinus]** q[ui]d  
maius ē p[ro] timore homin[um] ferag[is]:  
p[ro] timore dei ne minimū quidē  
et exiguū patieris. **Et** ē qui i  
hūiusmodi cōmissa semetip[s]m nō  
statuat veni[am]. an iudicio diuino  
nō decernat obnox[us]. **Noli** aut  
irasci fr[at]ri tuo. sine cā[usa]. **Omnis** ho-  
mine fratre tuū iudicat. **In** xpo  
enī neq[ue] iudeus. neq[ue] grec[us]. neq[ue]  
seu[us]. neq[ue] liber. neq[ue] mascul[us].  
neq[ue] feū[us]: sed om[n]is vnū sūt. **Et**  
q[ui]d. ne erga famulos q[ui]dem p[re]-  
ceptū istud negligēdū ē. **Sine**  
cā[usa] enī nec cont[ra] ip[s]os quidē de-  
bem[us] irasci: q[ui]a et illi a xpo sūt  
ut tu libertate donati sūt. **Vide**  
ergo quis iā i[m]mūnis erit ab  
hac culpa! aut q[ui]s ē qui nō di-  
cā penitus alien[us]. sed qui raro  
saltem deapiabit hoc viciū. **Et**  
q[ui] ad illū veniet: ut q[ui] nūq[ui]d  
ih[esu]s maneat. **Hoc** nāq[ue] sermo  
istitucōis exposcit. **Sicut** enī  
qui fur nō ē. vult nūq[ue] o[mn]i-  
dici furator: neq[ue] adulter. ne for-  
te et ex vno adultero adulter  
nominet[ur]: ita et maledictus  
tāq[ui]m ab adulterio. refrenare  
debet a g[ra]tuelia lingua sua:  
ne eū eā[rum] pro vno lapsu faci-  
at maledictū et iuriōsu[m]. **Illud**  
aut[em] q[ui]d in cōsequētib[us] habet.  
q[ui]s nō infidelū eā[rum] fabulosū  
iudicat: cū **et** eterna dei voce sac-  
citu sit. **Aut** enī. **Et** offeris mu-  
nus tuū ad altare. et ibi veniō  
ratus fueris q[ui]a frater tu[us] hab[et]  
aliq[ui]d adu[er]su[m] te: relinque mun[us]  
tuū an altare: et vade prius  
reconciliari fr[at]ri tuo: et tūc veni.



atq; interrumpi mysteria sua

ens offeres munus tuum. At nos  
pugnās habentes adiucē et  
dolos in corde versantes acce-  
dimus ad altare: et cū de aure  
tūm recōsiliacōis habeat nostrae  
ut paciatur mūnera fira reliqui  
et an altare ipsēcta remaneat.  
donec tu eas et resoluas iracu-  
dia tua. dis iungas inimiciā  
inimici cū frē tuo: nos ne hor-  
ipm erubescam? sed dies mul-  
tos patim mane inimicitias:  
et tūhim? sicut fune longū dis-  
cordia? No enim iracūdos tm et  
maliciae memores punit deus:  
sed et eos qui insēctes. aut of-  
fensos frēs negligūt et cōtep-  
nūt? qmquidē hū qui passi vi-  
dent iūria. necessario dolet  
et inscit? qui fecerūt vō nec  
dolens aliq; nec iracūdie ge-  
rūt. Ob hoc ergo hūc qui ab  
iracūdia liber ē adducit ad  
illū qui i dolore ē et liber nō  
ē: ostēdens qā criminis hūi9  
nora penes hūc magis est  
q; et causas pccā dedit. Sed nec  
sic quidē emendat. Spiritim9  
enī eadē pro reb9 nullis cōris-  
tare frēs: et qm nichil mali fe-  
cerim9 satisfactiōne negligim9  
et obliuioni tradim9 culpā. atq;  
inimicitias i tēpus longū p tūhi  
patim: ignorātes q; tanto nob  
longior est pena. qm et discor-  
dia. Vbi enī amicitia pmanet:  
nichil facile credit. nichil faci-  
le recipit qd dissidm possit  
opari? si vero inimicitie semel  
occupauerūt nōs: oīa q; fuit  
que dicūt. que audiūt. ita ac-  
cipiūt. et ita intelligūt. ut ad

maiores et longiores pfiat  
inimicitias. Si quid enī boni  
dicat de inimico nō creditur:  
si quid aut mali. hoc salū ce-  
ditur et qfirmat. Juber q;  
dn̄s relinqui donū an alta-  
re et p̄us recōsiliari fratri?  
ut ex hoc distim9 qā si nec  
illo tpe quo ad mysteriū dei  
videmur accēde recōsiliacio  
nē dissimilari ac differri  
patitur deus: quōtomagis  
curari hoc i alijs tpebus iu-  
bet. Nos vero ymaginē qui-  
de colim9 p̄cepti: veritate  
vero ipam v̄tuteq; negligi-  
m̄s. Na osculū pacis por-  
rige tpe quo mūnera offe-  
rūt in usu ē: sed vereor ne  
plures ex nobis labijs hoc  
tūmō faciāt? cū xpc pacē  
nō ex ore sed ex corde deside-  
ret: et affectu velit primū  
nō labijs salūtari. Si enī  
pax nō habet in corde: qm  
in scena res agi videt et lu-  
do. Vn̄ exacerbari p hec  
deus credendus ē potius q;  
placari. Puritas enī et ve-  
ritas ē que placet in qspec-  
tu dei: respuit aut et odit  
omē qd simulat et fingit.  
Et hec om̄s agim9 quibus  
neq; irasci. neq; inimicos ha-  
bere p̄cipit? aut si forte iras-  
ci accidat: mādāt ut sub-  
die ul' iracūdiae n̄as uel  
inimicitias finiam9. In hoc  
enī qstringim9 p̄cepto illo q;  
ait. Sol nō occidat super



ner facim  
mentione

inuidiam vniu. Nos eorum  
ne hoc contenti sumus quidem ut  
inuidia ultra solis terminum  
pducam? sed et insidias inuice  
struimus. siue vrbis. siue rebus  
supplantare primos cupien-  
tes. mordentes inuice et come-  
dentes: quod utique aperte insanie  
est. Quid enim aliud faciunt in-  
sani et demone repleti? nisi  
membra sua morsibus laniant.  
Iam vero que de aduersario pre-  
cipiunt: vel de concupiscentia illi-  
cita. vel de visione oculorum.  
Dextera enim dexter. et man-  
dextera non aliud indicant:  
nisi eos qui nos amant quod  
sed inutiliter amant. Sed et  
que de non relinquendis vici-  
tibus precipiunt: quasi nec manda-  
ta nec scripta sunt contempnunt.  
Iam de non iurando erubescere  
preferre in modum: non solum pro  
iuramenta: sed et pro iurata.  
Si vero enim iurare crimen est  
ac pernicitatio mandati? pro  
iuramentum ubi ponemus si super  
est. Et tunc ipsa quod plus sunt:  
a malo est. Super haec iam que  
preferunt a quo erunt post  
hec. Unde ait. Si quis te per-  
cussit in dexteram maxillam  
perbe ei et alteram: et volenti-  
ter tunicam tuam. Pice ei et pal-  
lum. Si quis angariauerit te mil-  
le passus. vade cum illo alia  
duo: petenti te da: et vole-  
ti mutuari abs te. ne te auer-  
tas ab eo. Ad hoc quod dicimus?  
In singulis enim hijs lacrimis

solummodo preferende sunt et con-  
fessio habenda est: apte enim quod  
hec omnia militamus. Ad iudicia  
namque et iras ac bella sur-  
gimus? pati autem aliquid et hijs  
quae scripta sunt et ferre tole-  
re: neque in vrbis. neque in rebus  
amplectimur. Sed et si aliquid  
leuiter saltim pulsemus: con-  
tinuo velut fere bestie insur-  
gimus. Ad preferas in alijs  
qui forte contempserunt censum  
sunt et pauperibus largiti sunt.  
post hec vero despecti pro pe-  
nuria multa passi sunt mala:  
quasi nec mandata nec scripta  
sunt contempnunt: paucos et  
valde rarios tales inuenies.  
Ad si et ostenderis aliquem  
non tam tale quale euangelij  
sermo describit: philozophum  
demonstrabis. Hinc enim eu-  
gelicorum philozorum describit: non tam  
qui sponte dederit. letus nam-  
que est et exultat. quae voluntate  
largitur: sed qui iniustus iniuste  
direptus sit. et constanter tu-  
lerit ac patienter. Et quid  
dico tulerit patienter. Aliquod  
amplius et excelcius christi  
sermo opponit. Magnam nes-  
cio quod et inmensum est: quo sub-  
limare voluit animas quas ad  
perfectiois culmen iuuat.  
Non solum iniuria patientes nichil  
inuidie moueas aduersus  
eum qui iniuria facit: et non  
solum pro hijs que abstulit  
non indignus: sed et si quod



tibi forte subrelictū ē. id spō  
 te largire ei qui abstulit to  
 ti. **Cū** em̄ is qui ad diripi  
 enda q̄ tua sūt iūquo spū  
 venit accensus. si te promō  
 re reperit in largiendo q̄  
 ille venit i diripiendo. q̄  
 nis ille sit feror. q̄uis i ma  
 nis et barbarus. erubescat  
 bonitatē tuā. imitatur a  
 furore. respiciat q̄tinuo et  
 facti p̄tebit. ac sūm p̄m̄  
 exhorrescat. tui vero ai vir  
 tute mirabit et amabit.  
**Bed** hūc ego ubi nūc inenio.  
 cuius tale vitā mirabor. cuius  
 tales actus repiam. **Soli**  
 fortassis scriptum h̄ lege  
 i diuinis paginis potero. q̄  
 ri vero et ipleri opib̄ nescio  
 si videbo. **Nolo** em̄ nūc in  
 aliq̄ passū iūria p̄ferens  
 patienter tulisse. **Hoc** em̄ p̄  
 fieri et pro eo fortassis. q̄  
 vice reddere qui passus ē. ac  
 silia referre nō potuit. tēp̄  
 fortasse nō habuit. aut et  
 si tps̄ fuit et p̄ oīa potuit.  
 sed p̄ dei timore. q̄tinuit. red  
 dem̄ ei pacē palma. **Nūq̄**  
 nā hoc eā facē potuit ut  
 cupiditate nocens nō exple  
 ret solū. sed eā suparet. et  
 plus cederet qm̄ expetebat.  
 ac violenter que sua sūt au  
 ferenti. offerret eā reliqua.  
 et voluntas eā largiret.  
 que eā cupiditas nō quere  
 bat. **Amplius** aliqd̄ et emi

aut et si poneret.

nentius adhuc xpi philozop  
 hus docet a xpo. **Hūc** iquit  
 qui diripuit q̄ tua sūt. qui  
 lesit. qui nocuit. nō scti  
 donis largiorib̄ cumulat. s̄  
 et dilige et amica habeto.  
 et tota caritate q̄stringe. m̄  
 tm̄ iquit ut oces p̄ ipō. et  
 deo p̄am p̄ aīa ei fundas.  
**Ad** unq̄ iudiciū ē sume et  
 p̄fēe dilcōis. **Verū** ne iterū pu  
 tes hec cohortatoria magis  
 qm̄ veridica. eā cam̄ dicti  
 huius necessaria sermo diuinus  
 exponēs ait. **Si** dilexeritis ei  
 eos qui vos diligūt. q̄ vob̄  
 merces ē. **Nōne** et publica  
 ni id faciūt. **Et** si salutave  
 ritis eos qui vos salutant.  
 qd̄ ampli⁹ faciūt. **Nōne** et  
 gentiles id faciūt. **Vides** ergo  
 q̄ valens discipulos suos  
 xpc̄ prestadores ēē ceteris  
 hoībus. idcirco h̄ eos facere  
 voluit. **Bed** si nos in hīs nō  
 publicanis. nec gentilibus  
 effiam̄ meliores. nōne lu  
 gendi et plangēdi sumus.  
**Primo** tm̄ nobis dēst. et  
 m̄ tm̄ longe sum⁹ a diligen  
 dis i iudicis. ut ne amicis  
 quide amoris vice caritatis  
 q̄ reddam⁹. sed ecōtrario  
 odio habeam⁹ eā diligen  
 tes. **Cū** em̄ iudem⁹ et emi  
 lam̄ bonos. et oīnō uel m̄  
 dictis. ul̄ in fās estimacōnes  
 eoz laudes q̄ obrui volum⁹  
 et obscurare. quid aliud est  
 nisi sumi odij et extreme i  
 iudic iudiciū. **In** quo utiq̄



nō solū gentilib⁹ et publicanis  
nequaquā differim⁹: s̄ multo  
enā inferiores existim⁹. **Cristus**  
enī nos orare pro calūpniā  
tib⁹ iubet: nos insidias et dolos  
enā amicis q̄sumat⁹? **xpc**  
maledicētib⁹ benedicti iubet:  
nos e contrario aut p̄ores male  
dicim⁹. ā maledictis alterius  
multiplicata maledicti⁹ respu  
mūb. **Nō** tibi vident⁹ oīmodis  
contraria eē ut dixi p̄ceptis xpi  
q̄ gerim⁹? et magis pugna  
nobis eē contra eū q̄ obediē  
tia. **Nā** vane glorie iactātia  
et supbie hūmide quā ille q̄  
dem verbis suis destruit. nos  
aut gestis nris et operibus  
edificam⁹. **Quō** exponā. **Cū**  
a nobis verilla et i ieiunijs  
et i orōibus et i elemosinis <sup>reb⁹</sup>  
p̄ferit⁹? et ceteris oīb⁹ gestis  
q̄ nris aptant⁹: nūq̄ velut  
empta mancipia subiacem⁹  
et ceruices nras oībus ludi  
brijs eius subiugam⁹. **Tanto**  
enī hoībus diuinorū p̄ceptorū  
q̄ceptus test⁹: ut eā si quid  
facere videant⁹ ex mandatis.  
ne hoc ipm̄ deo q̄ mandauit ex  
pendant⁹: sed decepti vane et  
tani glē que gesserit⁹ cōsecrēt.  
ut in vtroq̄ mō pari dāpno  
ferāt⁹: et cū facē vident⁹ que  
mandata sūt. et cū oīa non  
faciunt. **Hic** ex oī pte hominū  
gen⁹ in tū suos laqueos ma  
lignū inuēuit. **Ad** et si q̄s  
potuerit ab hīs se neribus  
exuere. tantius q̄ et attēci⁹  
que madata sūt adimplere?

malū igens cōtinuo supbia ob  
repit: in qua ē lapsus dyaboli.  
**Hec** enī illi enā dicit⁹: q̄nto  
magis hoīem. **Quā** q̄ mou  
erit: nō solū ea que opatus  
ē. s̄ et semetipm̄ p̄t perdit.  
**Ergo** aut noui plurimos eoz  
p̄cipue qui vident⁹ distribuere  
idigentib⁹ pecunias suas. nō  
solū supbie v̄t iactātie sue  
iacturisse lapsus: sed et alios  
mltos. **Nōnulli** enī ad h̄ lar  
gūb⁹. ut ament⁹? aut hīs cer  
te q̄s amant⁹: a quoz p̄sonas  
erubescunt. **Sed** et alias hīs  
siles occasiones iacturib⁹: per  
q̄s in nō mandato dei opus qd  
fieri ē assignet. sed hūane vo  
luntati. **Cū** ergo tot et alia sūt  
que corripit actus hūm̄ eā  
honor⁹? quis hoīem saluari  
p̄t qui i her incidit mala?  
**Iam** vō illud qd scriptū ē. ut  
dimittant nobis debita nra  
sicut et nos dimittim⁹ debito  
rib⁹ nris? quisnā ē ex hoīb⁹  
qui cū fiducia audeat dicere  
deo? **Quia** et si nichil mali  
faciam⁹ inimicis et debitorib⁹  
nris: habem⁹ tū int⁹ nos isa  
nabile vulnūb⁹ offense. **Crist⁹**  
vō nō ita vult ignoscere delin  
quentib⁹: sed ut eā amem⁹  
eos. et orem⁹ p̄ eis. **Iam** si  
tūmō nō ledas eū q̄ te lefit.  
auertis te tū ab eo nec liben  
ter eū videas? manet sine du  
bio vulnūb⁹ i pectore: et dolor  
auescit in corde. **Ad** si a: nō  
dū utiq̄ xpc qd mandauit  
explet⁹. **Quāq̄** tu uti tibi vis p̄i



cū fieri deū ! ut nō te quidē le-  
 dat. auertat se tū abs te. et pec-  
 catorū tuorū memoria teneat.  
 et videte nolit. **I**gitur qualem  
 vis erga te eē deū cū delictorū  
 veniā posas ! tale te exhibere  
 debes hys qui deliquerūt i te.  
 sicut et sapientiū quidā scribit  
 dicēs. **H**omo hōi tenet itam !  
 et a dno querit sanitatē. **S**i  
 ipē erga hōiem simile sibi nō  
 habet mīam ! et quō p patris  
 suis exorat dnm. **C**ū ipē car-  
 sit et teneat mīam ! quis  
 reppiciabit patris ei. **V**ellem  
 silere iā et hucusq; pgressus.  
 finē pone sermonib; meis. erub-  
 besco em̄ et cōfundor vltimū pec-  
 dere. **B**ellū nāq; hoc quo i pug-  
 nam mandata xpi. et iūmici-  
 cias quas adūsus eū gerim;  
 magis ac magis p̄dit sermo  
 p̄cedens. **S**ed quid itez p̄derit-  
 tate ! cū rebus ipis arguam;  
 etiā silentes. **N**uomio autē  
 latebim; eū qui nouit corda  
 nrā ! et iudicatur; ē ea. **S**ed  
 ergo dicit de illo mandato ! quo  
 iubem; nō thesaurizare super  
 terrā. **A**d forte quidē faciūt  
 pauci ! ceteri vero q̄i eōdē ratio  
 audierūt p̄ceptū. et q̄i dicitur  
 ad eos. thesaurizate oīmodo  
 sup̄ terrā. ita relinquētēs ce-  
 lū adheferūt terrē. et erga pe-  
 cūniā istant cōgregatā.  
 totoq; affectu deū quidē ode-  
 vūt. **S**iligit autē mamōnā.  
**A**d autē dictū ē. nolite cogi-  
 tare de castro: nec audire. **E**rgo  
 sūo aliq̄. nec oīo seruare.  
**E**t p̄pterea de hoc mandato

dicē altq; erubescō: sed cū con-  
 fusione p̄toreo. **S**trenū oportet  
 bar nos quocūq; pacto loque-  
 ti xpo et p̄nūciantī. nō dubi-  
 tare sed credere: nūc eā vō  
 cū cū eā et tnditiones  
 adhibeat mādatorū suorū. atq;  
 exemplis ea mīmīat validis-  
 simis: ne sic quidē erubescam;  
**P**ter h̄ em̄ et amū que nō  
 arant neq; sermīat. et liliū  
 cū q̄ nō nent. silitudines po-  
 suit nemo dubitaret: et tū  
 nō sicut gentes. **A** forte eā  
 desperabiliores gentibus de  
 hys singulis cogitando con-  
 sumim;. **E**t cū neq; orare p  
 hys iubem; nos de studium  
 erga h̄ expendim;. **S**ed de  
 hoc ut dixim; mādato eru-  
 besco plura dicē pretereō.  
**A**d sequēcia venio: si forte ali-  
 cubi solaciū qualecūq; mei  
 pudoris inueniā. **Q**uid ergo  
 sequit post hoc. **N**olite inqt  
 iudicare: ut nō iudicem;. **E**-  
 go solaciū q̄sisiōis mee inue-  
 nire credeba: augmētā nūc  
 repperi. **S**i em̄ etiā nullū no-  
 bis peccatū aliud fūisset admis-  
 sū: p hoc solo gehēne nostr; dāpnatio  
 satā habūdeq; sufficēt. **N**ipe  
 qui in aliorū delictis seueri et  
 amarissimi iudices residem;  
 nrās aut tēbes oculis infir-  
 as p̄p̄riis nō videm; q̄ aliena  
 etiā minima sollicitē p̄scuta-  
 m;: et ad cōdēpnandū ceteros  
 oē vite nrē tēp; assumimus.  
**A** quo vicio. neq; feli hōiem.







sensibus nris quibus ee videat?  
 Deniq; et ipse causas i conse-  
 quentibus exponit: huc quid  
 leue duci habeat. qd id passio  
 pntis tps ituleat: et ait  
 No resuscitentib; nobis que  
 videntur: sed que no vident:  
 que em vident; tpalia sut:  
 q aut no vident; eterna sut:  
 Sed videam; quid et alia ma-  
 data dñi qtimeant. Nolue in-  
 quit dare san; canibus: neq;  
 mittatis margaritas vrb;  
 ante porcos. At nos laudis  
 amore et iactantie vicio cor-  
 rupti. et huic pcepto qtrua  
 gerim; atq; hoibus neq;  
 itellam pnti. neq; fide sana  
 gerentib;. insup; eam pcor;  
 manibus ingeris. sine vlla dis-  
 cretione misterioz secreta  
 tradim;. et pusq; mentis  
 ipoz ppositu; nobis ul; sensu  
 capacitate explorata sint. diui-  
 noz dogmatu; verenda eis  
 sacramenta committim;. et q;  
 bus pma rudimenta vix du-  
 radi oporteret: interna eis  
 adita scie diuine patefacim;.  
 pterea nonnulli deniq; vbi  
 imudis ut ita dica; pedib;  
 sca; nra; calcauerunt. et ple-  
 no sordib; pectore hauserunt  
 puru; diuine scie poculu;. no  
 solum euommerunt qd hauserat.  
 sed et cotradycerunt et trans-  
 uersi sut: et isurgentes i ea  
 iurijs et maledictis atq;  
 accusacionib; ea opprobrijs  
 q; ruperunt. Et ita ne nobis

quid ipis et vno atq; existi-  
 maco; nre pcam; i dñi p-  
 naticem; diuina pcepta. Et  
 no solu i h; puaricam; ma-  
 data hui; vim: cu; eos quos  
 nonim; imud; vite hoines.  
 violentos. rapaces. impios  
 et p oia portas et anibus  
 siles. diuinis eos sacramentis  
 participes effici patim;. Mul-  
 ti e; si velim; singula queq;  
 mandata discaut; q; oimodis  
 i contemptu habent; ab hoibus:  
 ut illud qd in sequentib; dicit.  
 Qd cu; volueritis ut faci-  
 ant vobis hoies. ita etiam  
 vos facite eis silitur. Nos eco-  
 temio oia facim; hoib; que  
 ipi nolunt pati: et rursus  
 qui missi sum; p angustam  
 via; recedere. p lata; se recedim;.  
 Et quide; qd hoies sili lata  
 via; spaciosaz gradientur.  
 no valde miru; e; eos aute  
 qui vident; suspulisse cre sua  
 et sequi xpm; p hac lata; et  
 spaciota velle incedi; no tibi  
 pdigiosu; vider;. Deniq; mo-  
 chi cu; de misterijs requirunt.  
 et de locis habitaco; pco-  
 tant;. an oia requirunt si  
 requies sit in loco: si habu-  
 dent oia: si aquaz copia flu-  
 at. Sed et si de hemo; rqrunt.  
 eam; ibi an oia de rege ptra-  
 tant: et de oportunitate mi-  
 nisterij corpalis. Jam vob; si  
 ad aliqua; dispesacoem vo-  
 caueris. a aliq; diuini miste-

¶ mēdū et i eo



ris iunge volucris: p̄ma p̄nam  
solicitudine ē et p̄ma v̄ba  
ista sūt. Si ē ibi requies, quo  
eūdū ē. si iueniant q̄ n̄cia  
sūt habūdanter. si nichil de  
sit eoz q̄ lata via et sp̄ciosa  
deposat. Quid ais o homo?  
qd loq̄ris: t̄ntā v̄ā et angus  
tā iussus es ambulare? ut q̄  
de requie. ut q̄ de habūdā  
cia p̄ctaris. P̄ angustā ia  
nūā inuone iussus es. ut q̄  
amplū req̄ris igressū. Est  
aliq̄ ista p̄mutacōe neq̄us?  
ē aliq̄ ista p̄uersitate deteri?  
Veni ne estimes me h̄ dicere  
alios iusare: iā nūc tibi de  
me. de meip̄o inq̄ narrabo.  
P̄tēni quōdā cū sedisset aīd.  
derelicta v̄be. t̄nsue ad habi  
tacula mōchoy. ego scio q̄m  
solicite p̄sartabar v̄ā nob̄  
in illis loas q̄ n̄cia sūt corpi  
p̄berent: ut possibile eēt et  
recentis et diurni panis ha  
be cotidie copiam. Sed et illud  
nō sequiter req̄reba: ne for  
te eodē oleo olla et lucerna  
eēt aptanda? si nō legumi  
nis ḡnis et sollicitariis cibis  
suis iudēt: sed et ne opus  
aliq̄s ḡnis eēt tractor? ne  
fodere cogēt. ā ligna deferre.  
ā aquā hūmeris portare: ul  
cetera hūmsimol exhibere mi  
nisp̄ria. Ita dī sollicitudinē p̄  
requie corpi p̄ctabar. Et  
quidē qui p̄ncipib̄ s̄cli mis  
trāt. hoz nichil req̄rūt: sed  
t̄m. lucra aliq̄ t̄p̄alis habeat.

\* ac reipublice negotiis inseruiūt.

militie et locis. Sed si solū eē  
cognouit: iā nullū refugit la  
bor. nullū piculū vitat: nulla  
indignitas excusat. Secūlia eā  
si ab igemio deposant officia.  
feruicia nō negab̄. p̄grinatio  
nes loq̄stias piculōssimas q̄  
nō respūet. cōtūmelias. arci  
atū. p̄mutacōnes t̄p̄oz feret.  
oīm sustinet labore sp̄c̄ licet  
ne forte ab ip̄a miserabili sp̄c̄  
deciat ac deadat: nec iam  
imaturā t̄ loas p̄grinis mor  
tē et subitā p̄tinetat. sepacio  
nē s̄noz. yingis eā ac liberū  
v̄ā absētia tollerabilit̄ patit:  
nō p̄re. nō arōz mollit̄ affe  
tu? sed desiderio et cupiditate  
peaūe velut amēs agit: et a  
more et t̄c̄sus nichil labous  
sentit. nichil dolous itelligit.  
Nos ecōtū q̄ nec peaūā sed  
sapiam. nec terrā sed celū pe  
tim? et ad celi diuicias festi  
nam? quōs neq̄ oal̄ vidit.  
neq̄ auris audiuit. neq̄ i ar  
h̄is ascēderūt. Hec inq̄ q̄  
rentes. et p̄ h̄is celo ip̄i vim  
p̄antes i ferre: de req̄e corpi  
p̄ctam. Vides q̄to misēiores  
illis sum? Quid dicit o h̄?  
q̄ agis. Celū pas ascēdē et  
regū celū iuadere? et ierro  
gas ne q̄ difficultas occiat m  
itinē. ne q̄ i via aspectū tibi  
accidat. aut laboriosū: et nō  
erubescis. nō pudore oppressy.  
sub t̄ā temetip̄m des̄ dis.  
Hi em̄ oīa tibi mala occurre  
rent. si vniūsa t̄ picula imine  
rent? si quicia. si inlūre. si ig  
nominie. si calupnie. si gladius.



si ignis si ferru. si bestie. si p̄ci-  
pua. si fames. si egritudo. et  
cuncta q̄ ul' dia ul' cogitari  
p̄nt mala. sup te irruerēt? dig-  
nū aliq̄ erit. ut tibi h̄ oīa  
pro tantis actalib' causis vide-  
da. p̄sus et penitus spernēda  
vident'. Anihis que ē met' hic  
et effeminate. **Er**it q̄ aliq̄  
ita abiectus et infelix. est ita  
degnis animi. ut celi cupies  
ascendē. de trena cogitet rege?  
quā nō solū regere. sed etiā p̄-  
parata recipe i decorū ē. **Aut**  
nō videt tibi absurdū. ut h̄ q̄  
q̄ qui amore hūano flagrant.  
tot a mēte sua. totāq̄ cogita-  
tionē in illis habeat q̄s amat  
et si absentes sint corde. et co-  
gitationē cū illis sint. nec aliud  
aliquid sibi dulce eē in p̄nti  
viti deputet nisi a ip̄os vide-  
si liceat. a si id nō p̄nt. de ip̄is  
absentib' cogitare. Inos autē  
qui amore s̄o i corruptoq̄ fla-  
gram'. omīssa cuncta et sollicitu-  
die ei' que amant'. requirunt  
ea. que amore n̄m nō solū ui-  
uare sed impedire plurimū p̄nt.  
**Nō** video carissime qd' aliquis  
n̄m veni et p̄stā cupiditate  
celestiū teneat'. Alioq̄n oīa  
que vident' eē ḡnia. umbras  
putant' et risū. **Est** hoc nō  
ego et meis v̄bis: sed illius q̄  
hūmīsmōi amore īsanuit. īsa-  
nia salutarī docebo. Illū dico  
xpi amatore. q̄ tanto igne amo-  
ris ei' erar' sit. ut moras vite  
h̄ et dilacionē p̄fessionis <sup>ad x̄m</sup>  
sue qua redire morabat' in ge-  
miseret ac doleret: et q̄relas  
suas p̄ hec v̄ba signaret. **Posi-**

ti inq̄ in tabernaculo isto in ge-  
miserim'. **Item.** Desideriū habēs  
reuerēti et cū xpo eē? mltō em  
meli' ē: sed quā hoc inq̄t plac  
illi que amo. p̄manē in carne  
necitū p̄ter vos. **Ut** em xpi  
fides p̄dicaret'. et ut ip̄e ab oī-  
bus amet'. p̄terea et fame. et  
siti. et nuditate. et vincula.  
mortēq̄ sustinet'. et maris pe-  
ricula. et naufragia: cuncta q̄  
oīno q̄ īferuntur i me liberis  
p̄fero. **Et** nō solū in nichil ho-  
rū que ē. sed pro h̄is oīb' glo-  
rior'. causa em in gl'andi pro  
h̄is caritas xpi ē. In h̄is em  
inq̄t oībus supam'. p̄ em qui  
dilect' nos. **Ad** si amor hor-  
nū frequēter etiā morte sub-  
ire p̄suasit. quid nō amor xpi  
nō solū laboris paciām sed mor-  
tis tollerāciā p̄suadebit'. sicut  
et hūc amatori que sup oste-  
dim' oīa pro nichilo dicenti.  
dū nimis amori ei' ihereret'.  
**Neq̄** em videbat sibi in tris  
eē. neq̄ p̄ntē vitā hac cū hor-  
bus dicit'. s̄ tāq̄ si eē in celis  
habe ḡnsationē suā. et q̄ facie  
ad facie p̄spiceret bō futura:  
ita spernebat cuncta q̄ i p̄nti  
viti ul' delatabilia ul' tristia vi-  
debant'. **Nulla** ei cogitacō. null'  
sermo de reque erit. qd' nos  
et frequēci' et sollicitius que-  
rim'. s̄ clamabat dices'. **vsq̄**  
ad h̄c horā et esurim'. et siti-  
m'. et nudi sum'. et colaphiza-  
mur et īstabiles sumus: vnde  
et laboram'. opantes manib'  
nris'. maledicim' et b̄ndicim'.  
p̄secutionē patim' et sustinem'.  
blasphemati de p̄cām: tam qua



h<sup>o</sup> mundi

purgamentum suum sicut hominem per  
ripissima usque adhuc. **P** singula  
enim oculos mentis sue querebat  
ad celum. et de ore celestium tractans:  
reuertere rursus ad terram  
recusabat. **S**ed sciat is qui in  
paupertate positus in terra vile  
et humile tugurium vixit. si forte  
regem videat autem multo et mar  
garitis ac purpura fulgente.  
vltima iam non vult tugurij pau  
peris recordari. et non penitentia  
sua ad animi reuocare memoria.  
sed agit omnia quantum possit ab  
splendore et gloria regis quam con  
tinet admirari et diligere. in  
sepabilis effici: ita et paulus  
vbi prosperit illa quam in celis sunt.  
contempsit ista egestatis et squa  
loris plena quam in terris sunt. **E**t  
cum hominibus quidem per necessitate  
terreni corporis consatus. mente  
vero et sollicitudine totum se illuc  
trahit. quo enim amoris sui du  
cit intentio? eadem si triste hic ali  
quid profert. tunc ibi occupato non  
sentit: eadem si delectabile aliquid.  
aut suauis aliquid videat. illa  
delectatio et illa suauitas quam  
per spiritum contuet. delectatione huius  
suauitatis obscurat. **I**ntantibus  
etiam succensus est et ardet  
amore christi. tunc ei eadem si flama  
mas ipsas immortales adicias.  
nesciat: non sentiat. non vult.  
**M**ulto namque vehementior est  
ignis christi. quo uritur per amo  
rem. **N**on enim erat sicut nos  
mercenarii. qui timore gehe  
ne regni christi requirunt. sed  
ille alio quodam pacto multo

stantiore et beatiore desiderio  
strictus. ita fert omnia: ut ex his  
apparet penitus. solacia magis  
amoris sui capiat. quam dolore  
corporis sentiat. **I**ta enim totum  
mentem eius deuoravit amor christi.  
ut et hoc quod propter ceteros omnibus  
amabilibus erat. esse cum christo.  
rursus idipsum quia ita placeret. **E**t  
contempneret? sed et aliorum regnum  
que videtur esse remunerationis  
pro christo minus capere pateretur.  
ab ipso eadem christo anathema ef  
fici. pro christo optabile habuit.  
**S**ed formasse minus planum vide  
at? esse quod dico? quod tamen explana  
re voluero tunc iam non obscurum. **S**ed  
ad tamen eadem bonis ipse quia max  
dibile nobis futurum prosperit.  
cum quadam prestante significat  
uit dices. **V**eritate dico in christo  
non melior. testimonium michi  
reddente constantia mea in spiritu  
sed: quam tristitia est in magna  
et continuus dolor cordi meo.  
**O**ptabile enim ego ipse anathe  
ma esse pro christo pro fratribus meis.  
**E**t tamen cum prestantibus sit. et con  
suetudinem suam ad testimonium  
inuoauit: adhuc minus ac  
dibile videat apud homines  
quod ab ipso velit anathema  
fieri. pro quo vult eadem ana  
thema fieri. **Q**uid vero illud  
est quod cum disputasset de his  
que in hoc seculo agerent. et  
magis addidit et dicit. quod  
nos separet a caritate christi  
tribulatio. angustia. an pest  
entia. an fames. an nuditas.

Optabile fieri: his dicitur ipse quibus videbat obscurum



an piculū . an gladij . et emi-  
 meras oīa q̄ in terris sūt .  
 ascendit eadē in celū . ondere  
 volens . q̄a nichil magnū ē  
 si cōtempnas terrena supplicia  
 p̄ xpm̄ ? adiecit eadē hoc q̄a  
 neq̄ angelj . neq̄ p̄ncipatj .  
 neq̄ vtutes . neq̄ p̄ntia . neq̄  
 futura . neq̄ altitudo . neq̄ p̄-  
 fundū . neq̄ alia creatura po-  
 terit nos separare a caritate  
 dei que ē in xpo ihu domino  
 p̄ro . **Ad** autē dicit tale est .  
 nō solū hōies abstrahē me  
 nō p̄nt ab amore xpi ? sed  
 nec angeli quidē . neq̄ oēs  
 simul celoz vtutes . si queni-  
 ant i unū ab ei⁹ caritate sepa-  
 re me poterūt : nec si a regno  
 me decedē nre sit . aut eadē  
 in gehēnā trudi p̄ xpo . non  
 hoc quidē in metuendū est .  
**Ad** enī ait . altitudo et p̄fū-  
 dū . et vita et mors : nō aliud  
 in indicare q̄ regnū celoz  
 videt et gehēnā . **Hec** autē  
 dicebat . nō qd angeli affec-  
 tare possent aliquē eū a xpo  
 separē ? sed eadē ea q̄ i possi-  
 bilia sūt . vbi grā . fieri posse  
 dicit magis qm̄ sē xpi . amo-  
 re sciūgi : ut p̄ hec q̄lta in  
 eo vis esset caritatis dei oī-  
 deret . atq̄ oībus an̄ oculos  
 poneret . **Hic** enī amanciu  
 mos ē : ut amore suū silen-  
 tio tege neq̄ant . sed necessa-  
 rijs suis et caris efferūt . p̄-  
 diunt : et flamas suas ita  
 pectus cohibe nō p̄nt . enar-

rant frequētijs . ut ipā assi-  
 duitate narandi . amoris  
 sui solaciū capiat : et refri-  
 geria imēs ardoris assimat .  
**Sic** ergo facit btus hic et  
 erimius amator xpi ? oīa  
 que sūt . et que erāt . et que  
 q̄ acedē p̄nt . et que oīo  
 nō p̄nt . sū sermone q̄plec-  
 tit . visibilia et iuisibilia .  
 oēm requiem . cūctaq̄ sup-  
 plicia : et q̄ nō sufficienti-  
 bus bonis solis ad amoris  
 sui vim et magnitudinē  
 q̄plectēdā . assumit tristici-  
 as . et ea q̄ nō sūt q̄memo-  
 rat ? ut ondat q̄a et si eent  
 ea que nō sūt : se tū mouē  
 a p̄posito aut mutare non  
 possent . **Ad** creatum alia utaq̄  
 ut moueat a caritate dei q̄  
 ē in xpo ihu : sed ea que nō  
 sūt puocat q̄damnd ad cer-  
 tamen . et ad tam extelsa cō-  
 scendit . **Pro** qui iubemur  
 ei⁹ eē imitatores . ne istas  
 q̄dem tribulacōes ferimū  
 q̄ cōes nobis habent cū ce-  
 teris ? s̄ dissoluim et relaxa-  
 mur . et q̄ febribus defatiga-  
 ti defcim⁹ : ac tāqm̄ longa  
 et diutina egritudinē cōsūp-  
 ti de oī sanitatis spe penity  
 desperam⁹ . **Sed** et si aliq̄s  
 nobis exempla aplōz addu-  
 cat i mediū et dicat . sequi  
 nos debere et imitari vite  
 eoz p̄positū . gestoz q̄ regu-  
 las custodire ? respōdebim⁹  
 statim . qm̄ nobis i possibile  
 sit illos imitari : et vtutis

De his dicit q̄ non sūt . **Ad** si illi  
 non sufficiūt oīa que sūt .



et liberos pcreant

eorum tene mensuras. **Ad** si etiam cum p[ro]phetis nos continuo stultam illam responsione absurdam p[ro]ferimus dicentes. Ille paulus erat. petrus enim. **Non** eiusdem nature erat eius et nos. **Non** eadem via ingressi sunt hunc mundum quia et nos. **Non** eiusdem abis utebatur. atque eundem respirabat aere. **Non** eiusdem vite visibus agebatur. **Non** aliqui ipsorum etiam quingenta expti sunt. **Quidam** vero ipsorum etiam opifices artium communiu[m] erat. alij vero et lapsus expti sunt peccatorum. atque ad ultimum in malorum barathrum deciderunt. **Sed** multum in quibus illi gratia a domino acceptant. **Sicut** dem mortuos suscitare iubemur. a oculos apere cecorum. aut mundare leprosos. vel claudos erigere. a demones effugare. aliasque huiusmodi siles sanare egreduntur. locum haberet ista responsio. **Si** veremur nos vite observantia. quibus sacrosanctis requiruntur et obtemperatio. quod fuerit ad hec ista narratio. **Et** tu enim percipisti gratiam dei per baptismum. et participium sancti spiritus consecutus es. etiam si non ad hoc ut signa faceres. sed quantum sufficeret ad hoc ut recte vite observantiam custodires. **Et** ideo predicatio nostra causa multa alia est. quam negligentia nostra atque desidia. **Sed** et christus in illa die remuneratur se promittit non eos qui signa et

ille iohannes erat. **Ad** est. ille paulus erat. **dic** enim. quod est. ille petrus erat.

prodigia. sed qui precepta sua fecerunt dicere. **Venite** benedicti patris mei percipite regnum. quod vobis patris est a constitutione mundi. **Non** dixit. quia mirabilia feceritis. sed quia esurivi et dedistis mihi manducare. sitiivi et dedistis mihi bibere. peregrinatus fui et collegistis me. nudus et operuistis me. infirmus et visitastis me. in carcere et venistis ad me. **Sed** et beatus non dicit eos qui signa et mirabilia fecerunt. sed humiles spiritum mansuetos. lugentes. esurientes et sitientes iustitiam. pacificos et mundos corde. atque eos qui persecutionem patientur pro iustitia. **Rursus** itaque in ope signorum et mirabilium beatitudo ponitur. sed in replecione mandatorum et perfectione virtutum. **Non** et ipsi illi beati qui hoc fecerunt non ideo in admiratione sunt nobis. quia signa ostendebant et prodigia. hoc enim totum dei gratia fuit. sed pro virtutibus animi. magni habebantur et dantur. quod vultu ipso divino et gratia celestis proprio studio ac labore operati sunt. **Non** ego sum qui hoc dico. sed ille ipse imitator christi. **En** enim aduersus pseudo apolos agens scriberet. atque indigna preberet doctrine quam minus preberet discipulos edoceret. non dicit ex mirabilibus et signis intelligi debere ministros christi. sed ait. ministri christi sunt tantum



insipiens dico plus ego. In la-  
 boribus plurimis. in carceribus ha-  
 bitationibus. in plagis super modum.  
 in mortibus frequenter. a iudeis  
 quinquies quadragenas una-  
 nimiter accepi. ter virgis ce-  
 sus sum. semel lapidatus sum.  
 ter naufragus factus. nocte et  
 die in profundo maris fui: in  
 itineribus sepius. periculis flu-  
 minum. periculis latronum. periculis  
 et gentibus. periculis in civi-  
 tate. periculis in deserto. periculis  
 in mari. periculis in falsis fratribus.  
 in labore et fatigatione. in vigi-  
 liis frequenter. in fame et siti.  
 in ieiuniis multis. in frigore et  
 nuditate: propter illa que gratia  
 factus sum. gressus in me coti-  
 dianus. sollicitudo omnium ecclesiarum.  
 Quis infirmat et ego non infirmor.  
 Quis scandalizat et ego non vror.  
 Vides pro quibus et qualibus gestis mirandi  
 sum apostoli. Nam qui signorum et  
 prodigiorum indicibus probati vult.  
 non potest probus videri. quia et  
 ipse dominus et salvator noster non  
 dixit ex signis et mirabilibus  
 agnosceretis eos: sed ait. ex  
 fructibus eorum cognoscetis  
 eos. Et iterum dicit. Multi mihi  
 dicent in illa die. Domine Domine non  
 ne in nomine tuo prophetavimus. et  
 in nomine tuo demonia eiecimus.  
 et in nomine tuo virtutes multas  
 fecimus. Et tunc dicit eis. Non  
 nominabo vos: discedite a me ope-  
 rarii iniquitatis. **Post hoc autem**

et discipulos monebat dicens.  
**Nolite gaudere** quia demonia vobis  
 subiecta sunt: sed in hoc gaudete.  
 quia nomen vestrum scripta sunt in ce-  
 lo. **Vita eterni boni.** Atque actus  
 probi: etiam sine signis et mira-  
 bilibus merentur coronam. Iniqua  
 autem querelatio etiam si signa et  
 prodigia fecerit: non evadit sup-  
 plicia. Et ideo superfluo querit  
 vultus: primo et periculosose. Nam  
 possumus ex hiis habere etiam  
 occasione dare: si dicamus quia  
 apostoli et omnes sancti non ex proposito  
 suo et labore mirabiles facti  
 sunt: sed ex dei gratia sola. Dicit  
 enim. Quid ergo omnes prohibet  
 tales fieri. **Quia enim dei nihil**  
 requirit a nobis: sed ipsa est que  
 fecit unumquemque profectum. **Cur non**  
**omnes ex equo confunduntur:** et fi-  
 unt omnes repente perfecti. **Non**  
**enim est personarum acceptor deus:**  
 sed quia non solum gratia dei hoc agit:  
 requiritur ut et nos quod in proposito  
 et virtutibus nostris est expleamus. **Id**  
**circo enim venit ad unumquemque**  
**gratia dei:** sed apud eos qui digne  
 expleant ea que in ipsis sunt per-  
 manet: ab hiis vero qui indig-  
 ne agunt cito discedit: ad eos  
 autem qui nec usum faciunt con-  
 vertendi ad deum omnino nec ve-  
 nit: veritas enim metes diligit. et  
 sine furore propositum. **Quod etiam in**  
**paulo perspiciemus.** licet adhuc ite-  
 rum alio videtur incedere. tamen pro-  
 positum vero et zelo dei hoc agebat.  
 dicit de eo dominus. quia vas electio-  
 nis in me est: oportet enim nomen  
 meum coram gentibus et regibus  
 omnibus populo israel annunciare. **Hec**



anietestatus e de eo: priusqm  
gra dei daret ei. No ergo nos  
metipos seducam? dietes im  
possibile ee ut sic aliqs sicut  
paulus. **Si**qdem signoz ac mi  
rabiliu et sapie grez ei9 con  
teplacoe null9 poterit ee paul9:  
vite aute tacoe et couersacoe  
diligenc. psto e volenti imi  
tari eu. **Ad** qa no fit: volun  
tas i culpa e. **Sed** nescio qmo  
m hoc stulticie deueni: ut pau  
lo siles et hys aliqs qui mtr  
vunt hoies requira. **Ut**ina  
ul' tercio ul' quarto post ipm  
loco aliqs possit iueniri. **Et**  
ideo lugendu e. et io flendu  
et per tota vita plangendu:  
ut ul' sic occupata i luctu et  
lacrimis aia erubescat aliqn  
peccare. **Deniq** requiram9 a  
lugetib9: istos dico p carozu  
suo9 amissione lugetes. et i  
egestate positos. et no qlesai  
q huiles. sed illos ipos pote  
tes et diuites et i delicijs de  
gentes. qui ventri et volup  
tati viuunt. q prandia vsq ad  
vespez. cenab vsq ad mediu  
noctis extendit. q aliena di  
ripuit: et ppa profundit. ipos  
istos iteroqem9? si qm aut  
unici pr filiu. aut vxor ato  
exptu coniuge plangit: quo  
velut fulmie quoda icta a  
aia cotremiscat. et i stupore  
vertit. **A**nsugit cotinuo nris  
qm apparet. omis ille molles  
et resolute deliae: nusq ven  
tris cura a sollicitudo carnis  
habet: sed acerrime cotinencie

introduat philosophia. absti  
net ab oibus vagut extera  
ieiunia. iuges vigilie. hui  
recesat: sumu silenau. quies  
magna. huilitas vltia. masue  
tudo ineffabilis. miseratio iue  
sa. **Et** si auferant oia. eaa  
si diripiant. nichil pro hys  
anim9 curat? nichil mouet  
eaa si igni cocremet vniusa.  
et census pariter cu domibus  
peat: no indignat. no irasit  
**Qu**nto ego noui post amissio  
ne caroz nec vrbes habitare  
voluisse: sed comigrasse ad  
agros. atq ieiunam et sobria  
vita ai oi silencio et quiete  
dixisse. **A**lios memini i ipis  
defictozu suo9 sepulchris ha  
bitacula possuisse: atq iibi vi  
ta mortuo silem tiseqisse. **Hec**  
postmodu iterum donec dolor  
i augmens e. aim9 nichil curat.  
nichil cogitat? procul oib illa  
i sania cogegegn de pecunie. pro  
cul ois cupiditas possidendi:  
honoris aut et ambitionis  
oib apud eos gloria. hic vere  
ut feni et vehit flos feni vi  
detur. et talis qlis si qs flama  
ma tristiae i anere verterit.  
**Et** ita et oi pte aia tiffert  
ad philosophia? ut deliciau  
et suauitatu vite hui9 ne ser  
mo quide vllus habeatit: v  
mo potius si quid pns delect  
bile visu e. si qd gratu. id nris  
amarissimu et odibile dicit.  
**Null9** famuloz se ne amioz  
quide quisqm et familiaru  
aliq i auribus ei9 loqui aude  
bit de hys que vite hui9 videt



eē nāia? sed tūmō delūanaz  
 rerū caduro et fragli statū: et  
 de certis vite hūi? et librias  
 rebus sermo mouebit? **Mu-**  
 tabilitas ac varietas morta-  
 lis vite philosophias assertio-  
 nib? exponit? atq; oī ex pte  
 aīa per dolore luctu tamq; i  
 quoda sacario collocata. no-  
 uis nūc de natūe hūane idui-  
 tur disciplinis? ut agnosce-  
 rāpiat et sentire pntis scli  
 fraglitate q̄ instabilis sit:  
 et q̄ cito fugiat omē qd̄ in  
 eo magnū videt? quāq; flu-  
 us et corruptibilis sit mūdi  
 status: utq; oīa tāq; i scena  
 agant? et mille tur misere  
 appareat. **Tūc** probrose dimi-  
 cie. tūc videt? sēda iactancia:  
 inuidia ues et in. et cōcipiscē-  
 cia ac libido. ne ad extremas  
 quidē iamias lugētis accedit?  
 sed oīa hęc fugant? oīa exter-  
 minat? ut ut ne odor qdem  
 hoz ullus occurrat. **Vna** so-  
 la cogitacio lugenti. un? itū-  
 tus: ymago defūcti ē. **Ille**  
 vultus an̄ oculos ponitur?  
 ille aspectus mētē atq; aīnis  
 exhibet? ipē ei abus positus ē:  
 et si sopnus fuerit oīa ide-  
 cunt? **Ibi** oīs req̄es? **Ibi** oēs  
 solacū. **Ibi** glā. **Ibi** diluice.  
**Ibi** potēcia: **Ibi** oēs deliciae cul-  
 locant? **Sic** oportebat et nos  
 salute nram lugere pdctam:  
 atq; aīaz nram mortua la-  
 mētari. **Ut** nichil amplius  
 dīa exhibeam? nos nosre  
 aīe: qd̄ illi exhibent aliene  
 carni. **Aut** no extreme mise-

rie ē. ut hī quidē qui vxoress a  
 filios lugent. ad nichil aliud  
 occupēt mētē suā. n̄ ut defū-  
 tos suos iducant? et illos sp̄-  
 aīo et cogitacōe cōspiciant?  
 nos vero quib? salus mortua  
 et regni celoz spes extincta  
 ē. oīa magis qm̄ inde cogite-  
 mūs. **Et** illi quidē etiam si  
 regū quīs sint. nemo tamē  
 erubescat solepnitate luctus  
 implere? sed et hūmi residet.  
 et aī amaritudine lamētāt?  
 et vestem lugubre sumunt.  
 et oīa faciūt q̄ ad afflictio-  
 nē corpis et aīe spectat: et  
 neq; qd̄ in deliciis nutriti sūt  
 cogitat. neq; florē corporis  
 sui respiciūt. neq; metū fu-  
 ture et afflictuē egritudis  
 deterrēt? sed oīa ferunt  
 et isaaiabiliter pferunt: et nō  
 solū viri sed et multo magis  
 femie. eadē si valde fuerit de-  
 licate. **Nos** econtm̄ qui nō  
 filios aut vxoress sed aīam  
 lugem? et aīam nō alienā  
 sed nram? recogitam? egrī-  
 tudine corpis: et recordam̄  
 qd̄ deliciis educati sumūs.  
**Et** vīnā hoc solū eēt mali.  
**Nūc** aut ne h? quidē ē: qd̄  
 nos impedit a retardat. **Ad**  
 em̄. dic m̄ corpis virib? op?  
 ē. aī cor cōterere debeam?  
**Quid** necessarie sūt vires  
 corpis? ut pura deo fundat-  
 ord. ut p̄cōrū recordacō fi-  
 at. ut hūilitas assumat? et  
 siphia depellatur. **Quid** re-  
 quīs corpis firmitate? ad



arrogantiam reprehenda. **I**sta  
sunt enim quibus placet deo.  
**Q**uid laboris ista? quod afflictio-  
nis requirit. **E**t tamen quod intolera-  
bilis quidam labor sit: omittitur  
a nobis. **N**on requirit deus  
celsorum pondus: neque condudi  
inter angustias cellule: nec in  
obscuris antris ac tenebrosis  
sedere iubet. **H**oc solum est quod  
exponat a nobis: ut semper re-  
cordemur et ad animam reuocemur  
mala nostra: et conscientiam gestorum  
nostrorum habeamus in memoria. ut  
pro his supplicemus deo: ut ge-  
henam ponamus in spectibus  
nostris. et angelos qui in die iudi-  
cij disturruerunt ubique. et congre-  
gant de omni orbe terrarum eos qui  
trudendi sunt in gehenam. ac  
supplicij ignis tundendi. **N**on  
namque etiam illud ante oculos. quoniam  
tunc dolor est excludi et proici  
regno celorum: quod ut in videtur  
ipsa gehena est gehena. **N**am et  
si ille ignis non arderet. et immor-  
talis illa pena non esset patitur:  
hoc solum. quod alieni efficiunt a  
rege et excluduntur a bonis et  
malis: nonne omni pena cruciabi-  
lius dueretur? **Q**uid si non suf-  
ficiat. **A**d haec ad erigendas ani-  
mas et incitandas ad spem:  
illud saltem ad memoriam re-  
uocemur exemplum quod de uirgini-  
bus refertur. que excluduntur  
a thalamo sponsi pro olei de-  
fectu. **N**onnamque nosmetipsos  
in illis qui excluduntur. et vide-  
amus qui dolor quae pena sit: si  
cogitemus posse etiam nos eadem  
pati. dum negligimus? **E**t ne ali-  
quis ita lapideus qui hoc ex-

emplo non moueat. et timeat  
ne propter impunitatem. **P**ossimus  
quidem plurimum sermone pro-  
ducere. **S**ed quoniam obedientiae ma-  
gis quam usus alicuius causa. haec a  
nobis dicta sunt: etiam ultra  
quam debuimus enagati sumus.  
**B**ene enim noui: quoniam si quis cor-  
dis operationem requirit: hanc  
uere et integre apud te ha-  
beri inueniet: et a te melius  
edoari etiam si sileas. **S**uffi-  
cit enim ad operationem cordis  
videri te: et intelligi crucifixa  
uita tua. **I**taque melius docebo  
de operatione cordis. si nunc  
quidem uinctus habitaculi  
tui iter ostenda: et eos ad  
uidendum te mitta. **S**i uero  
de posteris querit: sufficiat  
eis si tua gesta cognoscant.  
**P**ropter quod obsecro te. redde mi-  
ram obedientiae mee uiam  
ordines tuas: ut non tam lo-  
quam operationem cordis quam  
paciamur? quoniam doceo et non fa-  
cere non solum lucrari nichil: sed  
etiam dampni plurimum confero.  
**B**randis enim condeperanda  
est: componenti quidem sermone  
sui. uita quidem atque opera ue-  
ligenti.

**E**xplicat liber primus beati  
Iohannis Episcopi de operatione cordis.

**I**ncipit liber secundus de con-  
punctione eiusdem ad Scaletum



L. II.

**Q**uo potest fieri quod impas homo dei? ut aera infirma et frigida, coarctationis uba pariat. Ego enim putato quod is qui in hac materia vult aliquid dignum proficere, ipse ante omnes debet in hoc calore feruere? et salutari hoc tempore primo igniri: quo possit eam sermones qui ab eo profuerunt, ignire et accendere, animas auditorum. Sed nobis nichil horum adest. Paulus enim procul a nobis ignis iste est: nec flamma vlla intra nos, sed emortuus cinis est. Unde quod vobis carissime in nobis accendimus, hanc flammam? qui nec scintilla aliqua vigere sentimus, nec spiritum quo perficari possit et accendi. Quomodo enim spiritus adesse dignetur, aere perfusionis plene? quam multitudine peccatorum coarctat. Ego nescio si dignum aliquid de nobis possit exire? tu videris? qui opus tantum minus validis imperas ministris. Nos quidem probebimus officium lingue? tu autem precare eum qui sanat contritos corde, et qui dat afflictis pacem, qui exigit de terra inopem: ut ipse accedat in nobis ignem illum per quem possit infirmitas omnis aere decoqui, et de qua aggravat corpus exuri? quo subnixa penis

suas aera tendat ad celum levior utpote redit: atque in illo vertice posita, intueri de altissimis sedibus, et despicere possit universam vitam huius? quam in terris agit? vanitatem. Nisi enim quibus ad illam celestium volatu aere divino recenderit? non poterit terram despiciere: neque ea que geruntur in terris. Liber enim ei debet esse de supernis aspectus: ut et lingua liber possit verbo prebere mysterium. Sponsus ergo volente boni huius ad, ut principia, prius aere et mente suadeat ab omni perturbatione ac fluctuatione visibilium? atque ad illa conscendat et penetret, in silentia, ubi quies summa, tranquillitas iniquis, pura serenitas: et nichil per se quod moueat, nichil quod intentum sollicitet animam, a indagacione cogitacionis irrupat? sed sit immutabilis oculi mentis, et desiderium dei tota intentione defixus: sit auditus silens, quiescens, inerritibus. In hoc solum directus ut audiat verbum dei, et consona diuinorum sensuum modulacione letet? cuius tantum vis est, ut si semel obtinuerit ac possederit aera, neque abnuntiet, neque potest, neque sompnum requirit. Horum enim omnium voluptas, ad desiderium translata est diuinorum verborum: sensum quod celestem. hoc ergo esse debet aere institutum? volens de coarctatione cordis vel dicit aliquid



ut cave? ut aliena & ab oī p  
turbacōe et sollicitudinē vite  
hū? effectū. spiritalis hū? phi  
losofīe altitudinē et celestis  
puritatis veritē teneat: quā  
nequaquā possit ab aliq? sensu  
eoz q̄ in terris gerūt? oīs pul  
sari. **Prā** corporel? corpis sensus  
aīam donec terrenis rebus  
invenit ē inuis optā vīciliis  
dmerat: et vndiqz nubes cō  
gregat? corpaliū voluptatū.  
**Ad** hec mīstrat auditū. ad h  
odomatū? ad hoc ead tactū et  
gustus. et aītoz q̄ extrinsecū  
gerūt? maloz p̄turbaciones:  
velut in sentinā ita ī aīam  
cōuectant. **Quō** si se abstra  
hē voluerit a terrenis. et stu  
dia sua ad spiritalia īstituta  
cōuertē? excludit de corpali  
bus sensib? auditū. p̄ quē sibi  
mīstrare atqz ito ducē solebat  
ymagines maloz: excludit  
aut nō ipis sensib? obduca  
tis. sed iten cōibus eoz ad spi  
ritalia celestia qz cōuersis. **Si**  
aut em̄ dñā tribilis quedā  
et satis seua volens unguen  
tū aliqd? ofīcē necessariū et  
p̄ciosū. plurib? ad hoc īdigēs  
ministris. mltas qz manū re  
quirit. suscitāt famulas suas  
atqz ad semetip̄am cōgregat?  
impat? alij tenē librā ut eqs  
ponderib? vnaqueqz spēs mis  
ceat? et neqz āplius aliq? neqz  
min? q̄ oportet habeat. sci  
ens nō posse vīle effici qd? cō  
ponit? nisi sūma libratione  
mēsura seruet? alij tenē iū  
git que duriora sūt et sūmo

cū labore vigilare ne qd? durū  
inueniat? a aspū? alij cernē  
tribellis qd? tundit? iubet ut  
grossiora queqz pigmenta a  
minutis et molliorib? secer  
nē possit. ac segregare: alia  
iubet miscē in vinū atqz con  
sperge q̄ et diuisis p̄pata sūt.  
alij cū alabastro astare p̄pū  
tur? et alie aliud iūgit: atqz  
hoc nō sensib? eoz et aīe  
ac maibus occupatis. atqz op̄i  
pposito affris. nō p̄mittit  
vsqz euagari sensū īdicationē  
ppositi op̄is īcipit īminens  
iūgit? et īstans. nec ī aliquo  
p̄sus indulgēs oculū saltim  
aspicū qz dislegi mīstrancū  
famulaz: ita ergo et aīa que  
p̄ciosissimū istud unguentū cō  
pūctionē dno cordis cōponē  
ac seruare dēspicit. oēs cor  
poris sui sensū ad semetip̄am  
cōgregat? segnitiam qz ipoz  
ac negligēciam dēsturbans.  
tota sollicitudinē vigilare: et  
in hoc tm̄ qd? p̄posuit cogitet  
itendere. **Deniqz** si qm̄ accide  
rit ut ad semetip̄am cōūsa  
deliberet aliqd? agē eoz que  
placita sūt deo. idqz p̄funda  
p̄sus et cogitacōe satis iten  
ta p̄tractet: neqz dicēte sibi  
alij? audit. sed ne occurren  
tes quidē et oculis stātes vi  
det. nō q? caruet a oculib? vi  
su. ā auris auditū? sed qm̄ ī  
secretis agens aīa. et ī dīuino  
rib? occupata: nūtiōs nō sus  
cipit sensū et corpaliū mī  
stror. **Et** quid dno qd? in hīs  
aīa posita clamare nō audiat.  
aut non videat mīstrantem?



ai sepe eam pulsantes se et ten-  
 hentes ois no senserit. **U** qd  
 utiqz dat intelligi ee hac in-  
 aia vntate: ut si toto affectu  
 desideria sua extendat ad celu.  
 dege se obliuiscat in terris. at-  
 qz int hoies conuersari: eam si  
 trahat aliqs corpus. eam si  
 appellat. **T**alis est bntis paulus  
 qui in tm absens erat ab hys  
 inter qs conuersari videbatur  
 i verbibus: qntu mortuis cor-  
 poribz nos videm absentes.  
**S**u em dicit. in mundo cruci-  
 fixus e et ego mundo: emor-  
 tua in videtur i semetipo cor-  
 poraliu sensum efficaciam ptes-  
 tari: pmo no solu hoc: sed et  
 duplicare i semetipo ista ut  
 ita dicit i sensibilitate. **N**o em  
 hoc solu dicit. qa in mundo  
 crucifixus e: sed addidit. et  
 ego mundo. **I**ngentis naqz phi-  
 losophie e: ut et huc ipm mu-  
 du sibi putet aliqs ee mortuu?  
 multo aut maioris e. ut et se-  
 ipm qs mortuu putet mundo:  
 que sibi mortuu pns ee credi-  
 dent. **H**oc ergo i semetipso  
 paulus ondit: qa no tm abess  
 a terrenis sensibz qntu vnta-  
 tes hoies a corporibz mortuis:  
 sed qntu absint. nec sentire  
 pnt mortui mortuos. **Q**ui  
 em vuit. ipse em eam si non  
 pt mortuu cospice. tm ul sen-  
 tire pt. ul mirari adhuc speci-  
 em defuncti: ul miseru pt  
 et lacrimas funde: qui aut et  
 ipse mortuu e. ergo ne huc qde  
 habebit affm. **E**t h e qd  
 in videt duisse paulus: quia

in mundo crucifixus e et ego  
 mundo. **V**ides ergo qntu longe  
 erat: et qntu peregrinabat ab  
 hys que aguntur i terris. **V**ides  
 ergo quo sup tns iedes: ipm  
 tenebat vertice celi. **N**olo em  
 putas ul qd motes ul deserta.  
 ul qd denia ita possint aie co-  
 ferre silentiu. p turbacione qz  
 pmerere: ut ignis iste que i ca-  
 rpe accedit. **H**ic ignis in aia  
 pauli p singulos dies flante  
 spu sco magis ac magis accen-  
 debar: et ad supna tendens.  
 seu eu usqz ad celu ipm pdu-  
 erat: pmo ut veri dicit in  
 posuerit eu no usqz ad pmu  
 celu tm. neqz ad scdm: sed usqz  
 ad terciu captu celu. **A**mor  
 aut ei et desideriu q habe-  
 bat erga caritate xpi. no so-  
 lus tres penetraret celos.  
 sed et oes oio tnsenderet: et  
 usqz ad ipm pueneret xpm.  
**E**t puto qd no delinqbat ali-  
 quis si san huc tali auida qse-  
 rat flitidini: ut si vbi gnt.  
 flama adam i mesa vniusa  
 terra repler. et inde ascendens  
 repletis oibus usqz ad ipa p-  
 ueniret celi fastigia. sed et in-  
 de superans eam illu qui sup  
 celu e aerem tnsenderet: siue  
 aer ille dicendus e. siue quid  
 aliud. atqz ibi eam illa q ibi  
 sut spacia completeret: nec illic  
 quide flama hec iaxmeti  
 finiret. sed ascenderet adhuc  
 usqz ad tm celu. et oia hec  
 vno atqz eode igne completeret:  
 ita ut nec terre vllu. nec celi  
 vmo nec celoru spaciū vacuū



delinquet. Et ne putes me hec  
ad gratia pauli dice: relege que  
ad demetriam sup hac ipa mate-  
ria scripsim: et inuenies reb?  
ibide hec demonstrata ee no  
vbis. Ita debet amari xpc: ita  
oportet animam a rebus effia et  
pntibus et vilibus alienam.  
Tales erit are scōz pphetaz:  
que ob hoc ead acciperit ali-  
os oculos quib? possent vide  
futura. Item renuciare pnti-  
tib? rebus et alieni effia ab-  
eis. pnt h? huane industrie opus  
e: post hec aut accipe oculos  
quibus vctura pspicies. diui-  
ni muneris donū e. Talis  
fuit eliens? qui qm oia reli-  
qit mudana negocia. et ama-  
nit pphetica vita: regnu cele-  
ste. et supra glām i tris ad  
huc positus vidit. Vidit em  
q nūq mortalis visus asper-  
erat? motē aurib? igneis.  
atq? equis flāmeis plennz:  
armatorū turmas. et castra  
celestis exercitus. Nemo ergo  
pt eoz qui delatnt pntibus  
et aduās: celestia ac spirita-  
lia gtucri. Qui vō ipa gcep-  
sit. et velut vmbra h? ac pul-  
uerē duxit: veloci9 ad illa  
pueniet. Nā et apud hoies  
huc mos e: ut tūc thezaurus  
suos. recōditis q? diuitias pa-  
tesciat filijs suis. cū eos ad-  
ultos id viderint. et puerilis  
lascinie vitia respuisse? donec  
eni hjs dediti sūt: nec pnt-  
eis parentū secreta cōmitti.  
Ita ergo et animā nisi pmo didi-  
cerat terrena gcepne. celestia  
mutari nō poterit: et ead

donec terra mutet: necessario  
celestia respuit ac despiciat. hoc  
erat qd btus paul? arebat: qd  
aiā hō nō pcpit que sūt  
sp̄s dei. Ut ergo dicebam? re-  
quie da sūt silencia? requie-  
da quies. nō solū locoz s̄ ad  
acpositi: ad hui? mot? sette-  
ta iuitanda e aiā. Si enī ppo-  
siti qetis gerat. nec in vrbis  
habitacōe turbabit? sicut et  
btus dauid. qui nō solū i vr-  
be positus est. sed et requi-  
eas sollicita dispesacione  
tractabat: et tū multo arden-  
cior i gputacione cordis est.  
q? hī qui solitudines vident?  
habitare. Illas enī lacrimas  
ei? et illos tū vberes fletus  
quib? et in die flebat. et in  
nocte nūq cessabat: vix ali-  
quis habeat nūc eozū qui  
xpc gseri vident?. Nō enī h?  
solū gseres qd lugebat et  
flebat? sed qd erat ille qui  
flebat: et qd agēs lugebat.  
Nō enī eade e in tanta posi-  
tū ptate. tot astantib? atq?  
officia deferētib?. ubi q? timea-  
tur null? e. om̄s p̄sō sūt me-  
tuentes. i hoc inq? statu po-  
siti. humiliare se et arcuare i  
gsp̄ci dei. atq? idesmenter  
affligē? nō e tale quale st  
hoc faciat ille cui nichil hoz  
p̄sō e: sed ab oibus hīs alie-  
nūs et liber e. Item i reg-  
no positus qd. multa habet:  
que ad luxuriā atq? effusio-  
ne puoant. necessitas ipa

no  
C



quiniq̄ affluentis regis. quā  
 tā p̄m̄is r̄solūōis i q̄ntū  
 sequiāe cōferat. **Tu** dēde  
 us p̄t̄is quātu elationis?  
 et r̄u s̄ q̄ntū r̄gōis i p̄nit.  
**Sed** et gloria cupidōs exigit  
 necessarius aīōs ad superbiā?  
 libidinis quoq̄z inūa cōflu  
 n̄t r̄at̄imenta. quā ḡignit  
 quidē p̄t̄is auctoritas. nū  
 triūt v̄b et fōnent deliciarū  
 fōmenta: et sup̄ oīa regalis  
 luxur̄ i flāmat. **Curā** v̄o  
 ut dixim̄ s̄ r̄gōia: velut ym  
 br̄is i f̄undit et p̄turbat.  
**I**nter hec ergo oīa. ubi habe  
 bit locū cordis cōpūctio? tot  
 obstaculis repulsa. tot myro  
 r̄ū arcinallatōe sedulsa. **Co**  
 tra v̄o. qui sibi vacat. ab oī  
 bus h̄is p̄turbacōib̄ alien̄  
 ē. nisi sibi p̄posito ac volūtate  
 p̄uersus: et tū v̄o quēq̄ in  
 ueniā boni h̄m̄ m̄l̄ne gau  
 dente. **I**nterim ut dixim̄ q̄  
 liber est et vacat. facilius si  
 itendat aīō poterit adipisci:  
 qm̄ ille qui in pot̄cia p̄sity  
 ē. et in p̄ncipatu ac negociis  
 cōstituty. q̄a sicut i p̄sibile  
 ē ut ignis i flāmet in aqua.  
 ita i p̄sibile ē cōpūctiōne  
 cordis vigē in deliciis: cōtra  
 hec enī sibi dūicē sibi et per  
 emptoria. **I**lla enī mater fle  
 tus: h̄ mater ē r̄sus. **I**lla cor  
 cōstringit: ista dissoluit. **I**lla  
 aīē alas iuect et volitare  
 facit ad celū: hec ei plūm̄bi  
 pond̄ i p̄nit. et demergit  
 in ifernū. **Sed** et illud cōme  
 moracōne nr̄am nō effugiat.

q̄ tanta cordis cōpūctio illo  
 tpe etiā in regib̄ fuit: quo ni  
 chil ita magnū et eximīū  
 lex tūc posita a cultoribus  
 deposcebat. **Pr̄** v̄o agōis  
 tēpus in quo ascripti vide  
 m̄r. etiā pro risu penā ha  
 bet. **L**audē v̄o pro luctu: et  
 pro t̄bulacōib̄ salutē q̄fert.  
**E**t tū b̄t̄ ille dauid. ip̄i enī  
 p̄posim̄? **exemplū.** cunctis  
 qui enī arcinastare et cōstin  
 gē videbantur abruptis.  
 ita enī i p̄tate p̄situs tāq̄  
 oībus eet ip̄e subiecty: et  
 i solio regali erat ut vincety  
 i arcē? in purpura q̄ i ali  
 cō iacebat cinere cōpersus.  
 et corde cōpūctus: aula rega  
 lis erat ei tāq̄ h̄emi vastis  
 s̄nta solitudo. **Hec** aut oīa  
 agebat in eo cordis cōpūctio.  
**H**ola enī ē que facit horrescē  
 purpurā? **d**esiderare aliciū.  
 amare lacrimas: fugē r̄sūm.  
**H**ola ē inq̄ cordis cōpūctio:  
 que sicut ignis omē aīē vicū  
 purit et adimit? et quāta  
 aīq̄ in ea repperit mala ab  
 stergit v̄n̄l̄sa et penitus de  
 let: cōcipiscēciāz flāmas si  
 tueneit. ut flūm̄us iūndas  
 extinguit et emecat? **cū**q̄  
 m̄l̄tudines et p̄turbacōm̄  
 si videat. velut flagello q̄dā  
 exturbat et effugat. et pro  
 cul ee a domiciliis aīē iubet:  
 ac sicut puluis stare nō p̄t  
 an̄ faciem venti. ita nichil  
 malaz cogitacōnū i aīa re  
 sidere p̄t ubi cōpūctio cordis  
 affuerit. **S**i enī corp̄alis amor  
 ita deuictam teneat animam



ut ab oibus ea necessarijs ac-  
tibus cogat abscedere. in ei9  
cogitatione fixu teneri! quod  
no amor xpi ab oib9 reliq9  
abstrahit aiaz sibi9 cōsua-  
at. ac desiderij sui vinculis  
cōstringit. **Hec aut ita eē**  
**aiē sue eāā ppheta testat9:**  
**cū dicit. sicut desiderat cer-**  
**uuis ad fontes aquarū: ita desi-**  
**derat aiā mea ad te deus. Et**  
**iterū. Quā mea sicut terra**  
**sue aq9? et rursus. Adhe-**  
**st aiā mea post te. Sed idē**  
**iterū dicit. Dne ne i furore**  
**tuo arguas me: neq9 in ira**  
**tua corripas me. Et nolo**  
**m ditas qā hec p pccm sūm**  
**qđ ei accidit scripsit i h9**  
**psalmo! nō ē hoc verū: nō**  
**enī pmittit itelligi ita ipsa**  
**psalmi attitilatio. Hui9 enī**  
**culpe satisfactionē aliud cō-**  
**tinet psalm9: hic aut aliā**  
**habet attitulationē sue cau-**  
**sam. Nō cōfundam9 diuinas**  
**lras: neq9 sū spūs snias p-**  
**prijs sentēcijs pūertam9.**  
**Hui9 etenī psalmi suspē-**  
**ciō habet pro octaua. Que**  
**ē aut octaua. nisi dies illa**  
**dni. illa inq9 magna et no-**  
**bilis! que ē ut diban9 ar-**  
**dens. quā tremūt eāā vir-**  
**tutes celestes. Ita enī scrip-**  
**tū ē. qā et virtutes celorum**  
**mouebūt9: in cōspectu enī**  
**ei9 ardebit ignis. Octaua**  
**vero eā appellauit p com-**  
**mutacionē status seculi**  
**hui9: ostēdens qā in futura**  
**vita inouatio omī fiet. pns**

naq9 tpus septimana habet  
deputatā. **Quis enī tpus pā-**  
**tis circū a pma quidem**  
**incipit die. et terminat9 in**  
**septimā! et rursus eisdē**  
**circulis spacia psumta vol-**  
**uit: et eisdē iūcio reddita**  
**atq9 in eosdem terminos riu-**  
**luta. Dnīca ergo die nō oc-**  
**taua appellam9 sed pman:**  
**qā nō pōt in octauū nūm**  
**reuelui circū septimane.**  
**Cū ergo oīa hec cessauerūt**  
**et circū hic tpm fuerit**  
**resolutus: tūc eāā septima**  
**na depulsa. octauū id ē oc-**  
**tauū nūm circū pducet9 in**  
**medm! qui nō iam verū**  
**causas reueluat ad inīcia:**  
**sed oīa cōsequētib9 tradat.**  
**et pūrgat in futū. ppha**  
**ergo hec ituens ex hīs oib9**  
**corde cōpūctus. et iudiciū fu-**  
**turi intra semetipm memo-**  
**riā reuerens. diemq9 illum**  
**semp i oculis habens. nūq9**  
**a tbulacōe animi et dolore**  
**cordis vacabat! queq9 nos**  
**aliqū et satis raro ad memo-**  
**riā reuocam9. illi9 mens et**  
**cogitatio habebat: sp9 intra**  
**se et dei iudicia totis sensib9**  
**itremebat. Ob hoc ergo sic**  
**dicit in psalmo. Dne ne in**  
**furore tuo arguas me. neq9**  
**in ira tua corripas me: nā**  
**dies et furorē pene cōtinu-**  
**acionē. Hic enī diuinā na-**  
**turā eāē oī passibilitatis**  
**affat. Et quidē cū multis**



sibi conscius sit. ex quibus non  
pena sperare debeat sed co-  
rona: erat namque in eo fides  
tanta. ut multos ac hircos  
destrueret aligen genar. et  
vniuersa gentem suam de portis  
mortis uirta dicit mortis  
ipsum reuocaret. Erat in eo  
etiam inde quod fiducia con-  
fide quod non reddiderat iunco  
malum pro malo: quoniam et be-  
neficia pro iniuriis reddidit.  
**Sed** et illa divina sententia  
que dicit. Inveni dauid filium  
uere uirtu sedm cor meum!  
nonne omnem ab eo suspensione  
noxe alicuius aut reprehensio-  
nis abstergeret. **Et** in post-  
istud de eo dei iudicium. post-  
tot animi operumque uirtutes.  
non cessat tamquam reus pene  
obnoxius loqui. et quasi nichil  
habeat fiducie apud deum:  
ut illud euangelium compleat  
quod ait. **Non** aut feceritis omnia  
que precepta sunt uobis. dicite  
quia serui inutilis sumus: quod  
deuimus? **facere** fecimus. **Quid**  
tale locutus est uel publicanus  
ille qui uere erat mille malis  
repletus? et neque respicere  
ad celum poterat. neque orationis  
sue plerumque continuare ser-  
mone. sed ne astare quidem  
audebat pro phariseis. **Et**  
probabat enim cum phariseis  
us dicitur: quia non sicut sicut ce-  
teri. et sicut publicanus iste.  
**Ille** uero quasi nichil horum

audies. in nullo indignatus. **Sed**  
amplectitur opprobrium: et non so-  
lum non indignatus sed confitetur pec-  
cata sua. **pectus** quod suum uelut  
peccatorum conscientiam inueniens dicit:  
propitius esto mihi domine peccatori.  
**Hec** ergo fuit peccatorum non est  
magnus: quia pondus peccati et si  
uelit. et si nolit. peccatorum humilis.  
at et inuenit. **in** uero uel  
fuit qui sibi multorum conscientibus  
et bonorum. et ita de se pronun-  
ciare ut ille pronuntiabat quod  
uere multorum reus erat malorum.  
hoc est mirabile: et hoc est  
uere contritus et humiliatus cordis  
inditum. **In** uero uel amplius  
adhuc in humilitate iusti:  
quoniam in professione publicani  
peccatoris inuenit. **Ille** enim quod  
ait propitius esto mihi domine peccatori:  
sermo ipse uidetur esse quasi  
pena uolentis effugere. **Quod**  
autem dicit iustus. domine ne  
ira tua arguas me. neque  
in furore tuo corripas me.  
non est uolentis argui. neque  
corripas causantis? sed arri-  
tis. uti. ne in ira id est ne uelhe-  
menter arguas: neque in fu-  
rore quod est absque uenia  
corripas. **Et** si enim parte  
aut eius humilitas inuenienda est.  
et ex eo quod non audeat hic pe-  
tere a deo ut ex integro sibi  
uenia concedat? quod utique eorum  
est qui se regentibus? qui de sup-  
plicibus indicant dignos? **Aliquod**  
tamen in ipsis supplicibus



optime adipisci: quod paulula  
subleuet ac temperet penas.  
**S**ed maiorem adhuc mentis  
sue humilitatem docet: quod et  
habet ipsam misericordiam. id  
est ut paulo lenius eriat: ita  
petit a deo. ut non quasi qui re-  
leuari mereatur: sed quasi qui  
deficiat in tormentis. et fer-  
re plura non possit. **A**it enim.  
**M**iserere mihi domine: quoniam infir-  
mus sum. **Q**uid est hoc? **I**ste  
qui tale testimonium meruit  
a deo. et qui iudicia eius non  
est oblitus. sic enim dicit. iudi-  
cia tua non sum oblitus: ipse  
inquit qui solus ipse splen-  
dore lucidior est. huiusmodi  
verba proloquitur dicitur. **I**ta est.  
**H**oc enim verum magnum et mi-  
rabile est: quia is qui verum mag-  
nus est. nichil de se magni-  
sentit aut loquitur: sed omni-  
se ultimum et salutem de sola  
matris dei sperat: velut si di-  
ceret: dignus quidem sum pena.  
dignus eternis suppliciis: sed  
quia iam ferre non possum.  
rogo mihi veniam dari. **V**t se-  
pe famuli multis comprehensi  
delictis dicitur quodammodo non  
peccaverit non audebit:  
sed pro nimietate verberum  
remitti sibi verbera aliquan-  
tulum rogant. **E**rgo tu enim  
puto de aliqua infirmitate nunc  
dicit: illa scilicet que ex tristitia  
et merore venit. **S**olet  
enim merore nimietas si pri-  
mario tribuitur consumere vires  
animae: quod puto accidisse in pro-

hunc: dum nimis incusat semet-  
ipsum: et nichil sibi leni permit-  
tit: et hoc arbitror iudicari  
ex his quae sequuntur. **A**it enim.  
**M**iserere michi domine quoniam infirmus  
sum: sana me domine quoniam contur-  
bata sunt omnia ossa mea. et anima  
mea turbata est valde. **Q**uid si  
is qui tantorum sibi bonorum con-  
sciens erat deprecatur dominum ne  
intret secum in iudicium. ne ul-  
discedant opera eius? quod facie-  
mus nos qui malis involuti tot-  
sumus? et bonorum nobis operum  
nulla fiducia est. quibusque cum  
habuerint delicta. nulla satisf-  
factio est. nulla confessio. **O**b hoc  
ergo beatus hic tali utitur confes-  
sione: sciebat enim et didicerat  
quia nemo iustificabitur in con-  
spectu dei: sciebat quia iustus  
vix saluus fiet. **P**ropterea dicitur  
bat: miserere mihi domine quoniam infir-  
mus sum. **S**ed et in omnibus mi-  
tate. quod nusquam bonorum suorum  
meminit: sed semper ad misericordiam  
dei confugit: in ipsa sola collo-  
cat salutem suam. **H**ec est humilia-  
ti cordis vera operatio: magis  
aere et humilia loqui: in se opera-  
ri. et super patres timere at tre-  
mere. **E**t vis scire? quantum in  
eo tremor sit divini iudicij.  
**A**udi quod dicit. **I**niquitates si  
obsecraveris domine id domine qui  
sustinebit. **N**overat enim et  
valde noverat. quoniam in multis  
criminibus obnoxius sumus deo:  
et quia eadem et pro peccata. et ea-  
de quibus nec suspicamur. deducuntur  
ad iudicium. **D**enique et ea  
que saluator postmodum statuit



ille eadē in spū pueniēs im-  
 pleuit. Et nā solū legis mā-  
 data. sed et de iurib. cōuicijs.  
 q. et cogitacōib. malis obser-  
 uāā tenuit: nisi eadē i por-  
 tū. q. scurrilitate i iudicio.  
 cogitabat eē plectendā. **U**t  
 hoc et paul⁹ dicebat. Nichil  
 in constius sū: sed in hac nō  
 iustificatus sū. **C**ur aut her.  
**C**uia eadē si nichil mali opis  
 egit. sicut arte nec egit: sed  
 honoris quātū deseri deo  
 debuit. scit a se nodū eē dela-  
 tū. **C**uia et si millies moria-  
 mūr. et si oēs vtutes animi  
 expleam⁹? nichil dignū ge-  
 rim⁹ ad ea: q. ipi p̄cipim⁹ a  
 deo. **V**ide enī quō. **C**ū in nullo  
 ipē indigeat nr̄. i oibus enī  
 sufficit sibi? tū ai nō essem⁹.  
 eē nos fecit: aūm q. i spira-  
 nit talem q̄lem nulli ex oī-  
 bus aūantibus quesit sup-  
 tram. **P**aradisū plantauit.  
 celū extendit. terrāq. substra-  
 uit? lumina accēdit uniu-  
 so mūdo resp̄lētia: et ter-  
 rā quidē fontib. fluminib. q.  
 et stagnis repleuit. **C**apos  
 uex virgultis et floribus  
 adornauit? celū varijs as-  
 torū choris depinxit. ut no-  
 bis noctē die ipō faceret gra-  
 tiā: simul ut sopnoz salu-  
 britas p̄ quiete vires corpo-  
 ris repararet. quas labor di-  
 uen⁹ absupsit. **I**n tū autē  
 mūneus hui⁹ necessaria  
 hūano generi dona collata  
 sūt: ut absq. cibo audiant

nōnulli plures tū sigē dies.  
 absq. sopno vero nec paucos.  
**I**dcirco demq. et hibernis  
 frigorib. largiori spacia po-  
 suit. huc pluri⁹ i quiete ita  
 tecta hōibus fieret: et labo-  
 rib. leniora spacia remane-  
 rent. **P**ter qd. et cōuenient-  
 tpa her que ad wqem dedit:  
 tenebris inuoluit. **S**icut enī  
 pie queq. mres a nūtrices.  
 cū forte natos suos ad q̄te  
 puocant i gremijs positos.  
 cōplecti brachijs et ad se strin-  
 gē. ac timica opire oculos  
 et facē solent. ut obscurior-  
 eis aer redditus. sopnū per  
 quietē facili⁹ inuitet: ita et  
 de⁹ tāq. velamē quoddam  
 p̄ uniuersū mūdū tenebras  
 abducat. hōim gen⁹ ad silē-  
 tū gratissimē quietis inuitat.  
**E**t si nō ita tps istud mū-  
 niss. deus? ut e gen⁹ hōim  
 negocijs et cupiditatib. atq.  
 auaricie semp. itentū. non  
 solū subiectos sibi: sed et se-  
 metipos hōies laborib. opi-  
 bus q. cōsumeret. **N**ūc vō  
 etiā inuitos nos a nimijs la-  
 borib. retrahit? et nō solū  
 corporib. idulget: sed et ai-  
 mos ipā uicissitudo resusci-  
 tat. **N**ā inde q. dicit. quō noc-  
 tis tpe cūcta tūquilla sūt et  
 silent uniuersa? quies ubiq.  
 et per totū orbē dicitur lon-  
 ga silentia. null⁹ clamor ut  
 i tēporib. diei. nulle voces.  
 quib. alij pro penuria. alij



pro violentiis clamant. alij dap-  
nis et calumpniis afflicti. **Hec**  
oia quiesce facit nox: et velut  
fluctibus quibusdam atque undis  
malorum exceptos homines ad por-  
tum quietis adducit. **Hec** quidem  
noctis munera. **Diei** vero tanta  
sunt: de quibus dicere nec tempus  
nec spatio huiusmodi. **Quid** vero  
maris usu et nauigandi uti-  
litate loquar? pro qua pene  
orbem orbem qui longis a se  
metipso dirimit spaciis. non  
solum sibi iuuicem notat. sed socium  
quodammodo et concubabile facit?  
ut vniuersisque si quid apud se  
ignit boni. hoc etiam ad pri-  
mos suosque paulo postros dese-  
rat. et cum vnusquisque par-  
uum terre possideat cespitem.  
pro istud mercandi misterium.  
quod totius mundi dominus efficit.  
et vniuersis terre fructibus fruit?  
**Et** quid plura dicam? Vniuersi  
suis orbis efficit omnibus tamquam  
mensa vna: nullo prohibente  
solummodo quod ubique est. **Sed** pu-  
sunt hec in muneribus dei.  
**Quid** inde dicam. quod notam  
fecit deus sapientiam suam hominibus.  
et capaces esse voluit huius  
ineffabilis muneris? et hoc  
fecit dum ipsi nondum aliquid apud  
eum menti collegissent. **Cum**  
eis itellam accesserit diuino  
vniuersi. verumque terrenarum presente  
ut habere noticiam: hoc tamen  
erga auctorem tanti mune-  
ris extitit ingratus? et nec  
sic quidem respuit eum diuina

demencia: sed et huiusmodi quod pe-  
na videtur prauaricationis imposita.  
remedium fuit nolentibus ultra  
procedi malum. sed feruore re-  
meritatis. atque audacie reperi-  
mentis. **Hec** et horum filia ex di-  
uinis beneficiis reminiscens  
iusto. et inkomagis ea que  
ad dispersionem spectat vni-  
geniti filij dei. tanquam per eum  
futuram promittit. hoc pro horum  
singulas et momenta conside-  
rans. et in corde suo discit  
atque ad imensum beneficiorum eius  
pelagus attendens: dicebat.  
**Quid** retribuam domino? pro omnibus  
que retribuit mihi. **Et** parum quidem  
propterea sine remissione diiudicat  
ac retinetur: iusticie vero sue  
in nullo peritis meminit?  
non sicut nos agimus quod de pec-  
catis quidem nostris que multa  
sunt et quia ne mentionem quod  
dem faciamus: non dicam cogita-  
mus. a iugemissam. **Hi** autem vobis  
parum aliquid boni operis age-  
videmus. hoc sine remissione  
et dici volumus et audiri. **Hec**  
desimus? presens timidi inco-  
dentes. et elati: donec et ipsi  
parum si forte gestum est boni  
operis pro iactantia euacuetur et  
perat. **Hec** et horum filia intui-  
ens iustus. dicebat. **Homo**  
cum in honore esset non intellexit?  
comparatus est iumentis insipienti-  
bus: et filius factus est illis. **Hic**  
est affatus serui fidelis? ut be-  
neficia domini sui que contra om-  
nibus data sunt. quasi soli sibi pro-



tare putet: q̄i ip̄e sit om̄i debi-  
tor. et p̄ oib̄us ip̄e solus ha-  
beat obnoxius. Hoc fecit et  
paul⁹. qui mortē dñi et sal-  
uatoris n̄r̄. q̄ pro vniūso ex-  
p̄sa ē mūdo. sibi soli p̄stita  
dicit: q̄i enī de se solo loquēs  
ita scribit. **Q**uod enī nūc vīuo  
in carne. i. fide vīuo filij dei: q̄  
tradidit semetip̄m p̄ me. **H**ec  
aut̄ dicebat: nō coanḡu stare  
volēs amplissā et p̄ orbem  
terre diffusa xp̄i munera: sed  
q̄i ut dixim⁹. qui pro oib̄us  
se soli iudicaret obnoxius. **E**t  
reuera qd̄ interest si et alijs  
p̄stiti: cū que tibi p̄stita sūt  
ita degri sint et ita p̄stita. q̄i  
nulli alijs ex hīs aliqd̄ fuerit  
p̄stiti: **I**deo deniq̄ et illi boni  
pastoris parabola nō dicit. q̄a  
nō venit mltas oues eq̄rē:  
sed vnā. **V**na nāq̄ ē: q̄a sic  
oib̄us q̄i vni diuina bñficia  
cōferit. **H**ec ergo sūt: p̄ qui-  
bus affligebat̄ dauid et lu-  
gebat. **E**tenī qui pecuniam  
mūta simant. si nō habeat  
vñ restitiat sed mltō fenore  
opp̄mant: neq̄ abū capere  
neq̄ quietē p̄nt: exantiat  
sollitūdiē. cōsupti p̄ vigilijs.  
**Q**uō ergo nō iustus exantiat  
tur: cōsideras se nō eē in pe-  
cunia sed i actibus eē debitorē.  
**S**ed nos nō ita! ymo vero si  
visi fuerim⁹ ul' parū aliq̄ ex  
mltis debitis solue. ita videm⁹  
nobis nō tā soluisse debita:  
q̄ opes plimas et largos i

celis reddidisse thesauros! ymo  
vero qd̄ ē ifelicius ne h̄o quide  
parū qd̄ agere videm⁹ ita honeste  
et emendate gerim⁹ ut deq̄  
libertos: sed p̄us requirim⁹ si  
mercedē habeam⁹. et si q̄ndis  
sit merces i eo qd̄ face videm⁹:  
et si reputet nobis ad mercedē.  
**I**mercedūda satis. et nō tā libe-  
ro vor' digna. q̄ mercenario.  
**Q**uid agis o h̄o! q̄ ineptis.  
**A**d hoc creabis es ut cōditori  
tuo placeas. ut dñō tuo serui-  
as! et tu de mercedib⁹ cogitas.  
**S**i enī te agente qd̄ t' p̄ceptū  
ē. cōnici iubeat dñs tuus i ge-  
hēnā! aliqua tibi dat' contra  
dicēdi ptas. **T**u enī seruo tuo  
opanti que iubes mercedē pa-  
ras. **S**i oīd dign⁹ fuis agere  
aliq̄ qd̄ deo placeat! aliam  
ad hoc p̄ter h̄ipm qd̄ placere  
meruisti mercedē req̄ris. **V**ere  
ignoras: q̄ntū boni sit placere  
deo. **S**i enī scires: nūq̄ aliud  
aliq̄ extrinsecus mercedis a  
muneris expectares. **N**escis  
q̄a maior tibi augeatur mer-  
ces! q̄a nō spe mercedis opa-  
ris. sed studio placendi. **A**ut  
vides quō apud hoīes illi mari-  
me famuli diligūt! qui non  
tā accipe aliquid a dñis. q̄ pla-  
cēt eis et obedire gestiūt. **E**t  
si hoīes ita erga similes sibi  
agūt: tu qui tanta a deo bene-  
ficia cōferitus es. et alia nichil  
lomin⁹ speras bona! si q̄ pro  
salute tua egeras. p̄us ead̄ pe-  
ne q̄ geras. de mercedibus p̄  
contaris. **P**roter hec miserū in  
oib̄us sum⁹ et frigidus: nec

Regius  
v. 1. 1. 1.



in aliqd opus bonū pati. **Ob**  
hoc neq; cōpunctionē cordis un-  
q̄ increm̄ accipē? neq; colligē  
mē nosmetipōs aīe nre sensū  
et hūilitatē ei⁹. fragilitatemq;  
p̄spicē: neq; pacē nrā habere  
cūte oculos. et econtra divina  
cōsiderare bñficia. **Hinc** ē qd̄  
neq; ad illos qui vitā p̄cipuā  
et districtā ducūt respiciam⁹:  
neq; ad studiu boni opib; inci-  
tam. **Sed** ne hoc quidē qd̄ scie-  
quēt videm̄ nosmetipōs pacē  
res p̄nūciare: cū veritate et af-  
fectu nū loquim̄. **Deniq;** ex ea  
arguim⁹: q̄a si ab alio her au-  
diam⁹ que ipi de nobis p̄nūcia-  
re videm⁹? statim indignam̄  
et iustam: et iūrias nos pas-  
sos eē cōquerim⁹. **Hic** facta in  
nobis et similata sūt aīa? ut  
ne illū quidē publicanū passi-  
m⁹ ymitari: qui cū pacē sua  
audiret sibi ab alio expritari  
nō solū patient̄ tulit. sed et ad-  
didit cōfessionē suā. **Et** hinc  
ē: vñ discessit ille iustificatus  
magis q̄ pharizeus qui expro-  
bante. **Nos** vero neq; exomo-  
logesis ipā et cōfessio quid sit  
nonim⁹: cū mille malis reple-  
ti sim⁹. **Sed** oportebat nos  
nō solū scire et cōfiteri q̄a multa  
in nobis delicta sūt: verū et  
vni qd̄q; pacē et maius et mi-  
nus q̄si in libro ita ī corde nro  
habē descriptū? eaq; frequēci⁹  
reconsere. atq; an̄ oculos ponē:  
et tanq̄ nūq; her admissa luge-  
sta em̄ et aīe arrogantiā fran-  
gem⁹? frequēci⁹ eā de malis  
suis et vicijs cōmonētes: et  
cautela nobis ne ultm̄ in eadem

q̄m̄ ofessio de q̄m̄ re  
lectura x̄ ofessio

delicta iāderim⁹ ac iornasaret.  
**Tm̄** etenū boni cōfessio meminis-  
se frequēci⁹ hoīem pacē sui: ut  
eā paubi videam⁹ apli eā  
que abolita iā fuerat et deleta  
adducē tū in mediū? et cū cul-  
pā de p̄tibus nō haberet. qm̄  
recordationē pacē et lactū  
gemitū q̄ sciebat aīe p̄desse:  
eā illa cōmemorat q̄ p̄ igno-  
rantia q̄missa grā baptismi  
et cōfessio fidei aboleuēt. **Hic**  
deniq; dicit: q̄a xpc̄ ihesus  
venit in hūc mūdu pacēres  
saluos facē: quoz ego p̄mus  
sū. **Et** iterū. **Et** fidelem me  
existimauit panēs ī mīstrio?  
qui p̄uo sui blasphem⁹ et p̄se-  
autor et iūriosus sup̄ modū  
p̄sequēs eccliam̄ dī. et expug-  
nabā eā: et q̄ nō su dign⁹ vo-  
cari apls. **Item** licet vatu  
absoluim̄ pro pacē p̄oribus:  
tū adducant̄ an̄ oculos? suffi-  
cient̄ maite put̄ aīe verecūdi-  
am̄ et pudore eā ad amorē  
ei⁹ qui tā multa et tā magna  
cōcessit. **Nā** et symon cū iter-  
rogat⁹ a dno quis ex illis duo-  
bus debitorib⁹ q̄bus fenerator  
relaxauēt debitū plus eū di-  
ligeret. respondit. q̄a ille cui  
ampli⁹ remisit? et audiuit  
a dno: vñ respondisti. **Opor-**  
tet ergo recordari nos p̄ora  
delicta. eā eā pro q̄bus venia  
cōsecuti sum⁹? ut itentes  
q̄ iūgetem modū debiti r̄mi-  
sit nobis deus. et ampli⁹ eū  
dilige passim⁹. et verecūdiant  
pudoreq; cōcipe: atq; ex hīs



corde compungi desideratus quod  
 nisi misericordia ipsius subvenis-  
 set. tunc illud peccatum pondus sine  
 dubio oves nos inferni penis  
 supplicis perpassisset. Paulus  
 ergo etiam illa memineat. quod  
 peccerit indulgentia: nos vero  
 nec ista recordamur quod post bap-  
 tismum commisimus? in quibus pica-  
 tu nobis saluum est: et vos nos  
 atque vinculis postos tenet.  
 Sed et si aliquando ad recordatio-  
 nem venerimus. et visum fuerimus  
 paululum inde cogitare et esse  
 solliciti? statim effugit cogi-  
 tatio. et transimus ad alia: et ne  
 integra quadam hora patimur  
 animam nostram afflictione memo-  
 ris huius astringi. Hec igitur  
 causa est quod malis addimus mala?  
 dum peccata memora non putantur:  
 nec dolor aliquis iuribus pro com-  
 missis committitur. Hinc est: unde nec  
 ad confessionem descendimus. Quod  
 vero enim confitebimur? quorum nec  
 mediam quidem tenemus? Et  
 sic consuetudine contempnendi. dum  
 peccatis dolor nullus est: facilius  
 supervenientibus malis locum da-  
 mus. Sed si vis et anima stimu-  
 lus auferat. et aucta ei seculi  
 vitatis frena laxentur? quis  
 eam post hec tenebit. a quibus  
 eam de precipitiis revocabit.  
 Et quod propheta ubi nichil me-  
 ditatur. nichil venerandis. nichil  
 pudoris admittit? ut non in  
 omni peccationum foveas dimen-  
 gar? Pro his ergo luget se:  
 et gemitus suos conferunt in  
 conspectu dei. Sufficit enim satis

et magnis sicut et vos estis ad  
 compunctionem cordis recordari bene-  
 ficia divina: et populi vestrorum  
 gloriam non vobis assignare.  
 sed deo. Sufficit ut sciamus ul-  
 terius aliquid vos latuit. quanto  
 vos magni estis: tanto id ultra  
 magnis commissis quibus indi-  
 care. Sufficit considerare illorum  
 vitas. quod summa iusticie. et sci-  
 tatis regula servauerunt. et  
 pro omni placuerunt deo? sed et  
 natura peccati cogitare veloce.  
 impida. subreptiva: et ad hanc  
 certam esse que futura sunt. et  
 valde dubia et periculosa. Lut-  
 ca equa magni ille metuit  
 paulus. hoc enim indicat. cum se di-  
 citur time: ne forte cum alijs perdi-  
 caverit. ipse reprobus fiat? et ne-  
 ru cum ait: qui se putat stare.  
 videat ne cadat. Sic autem beatus  
 david beneficiis dei. muneribus  
 quod eius memoriam recolis. com-  
 punctionem cordis creabat: in quo  
 dicit. Quid est homo quod memores  
 eius? aut filius hominis quoniam vi-  
 sitas eum? Minuisti eum paulo  
 minus ab angelis: gloria et honore  
 coronasti eum. Cum vero operum  
 suorum meritorum quod ostendit confi-  
 dentiam non habenda: dicit. Quid  
 ego sum mihi domine. et quod est domus  
 patris mei quoniam dilexisti me. ut  
 quod in hijs et pro nichilo sunt  
 habita huius in conspectu tuo domine?  
 et locutus es pro domo sermi-  
 tuum in longitudine. Hec autem  
 lex hominis domine mihi: domine ad te.  
 Et quid adiret david adhuc  
 loqui ad te. Sed et maiorem  
 memoriam facit: et superius quasi



longe ab eorum virtute constituit.  
Si enim dixisset. in te speraverit  
pater noster de semetipso in poste-  
rioribus dicit: ego autem sum ver-  
mis et non homo. De futuris  
autem quasi incertus et trepidus  
hoc modo semetipsum suscitavit: di-  
cens. *Altera oculos meos: ne  
quam obdormiam in morte.* Inasat  
autem et semetipsum super multitu-  
dine peccatorum hoc modo: et ait. *Vi-  
ciaberis peccato meo: multum est  
enim.* Vobis ergo maioribus ista  
sufficiant: nobis autem cum hijs  
adhibenda sunt alia medica-  
menta forasiora? et que possit  
desistere quidem arrogancia: ipe-  
rere vero dolore cordis. et ani-  
mi merore. Recordanda namque  
sunt nobis multitudines peccatorum  
recordanda conscientia maculata?  
que utique cum stimulare nos ce-  
perit: neque quod adulationi aut  
arrogantie locum reliquit. *Ut  
quod ergo et deponat per illa ipsa  
quam pro vite tue merito ac-  
quisti fiduciam apud deum. ut por-  
tignis nobis manum. sepius iter-  
pellas dominum pro nobis? ut  
possimus lugere nosmetipsos.  
et peccatorum pondus resoluere mul-  
titudine lacrimarum: et ita post-  
hinc. non enim semper flendum est et  
nichil agendum. apprehende ali-  
quam vitam deo placitam et ad ce-  
lestem ductam? ne forte cum malis  
vicijs descendamus in infernum.  
ubi nemo est qui assistat? ei:  
et ibi pariamus ea que impii pa-  
ciuntur. cum nullus fuerit iam qui  
eroret pro nobis. Dum enim su-  
mus in hac vita et nos a vobis  
vivari possumus: et vos potes-*

*in vobis*

tis in nos conferre beneficia.  
Cum autem abierimus illuc: ibi  
neque amicum neque fratrem neque pro-  
prium donec erit ad liberandum eum que  
supplicibus deprecatur. Quod enim  
qui in luce est. accedit ad eum qui  
tenebris traditur. *Ubi aliquid  
nullum sit nobis ex sanctorum colla-  
cione desiderium? eternas tamen  
expedimus penas: effecti aibus  
terribilibus mortalibus flammis.*

*Explicit liber secundus de cordis con-*  
*punctione sancti Iohannis Episcopi con-*  
*stantinopolitani.*

*Incipit liber beati Iohannis*  
*episcopi constantinopolitani de re-*  
*paratione lapsi. *Scriptum ad amantissimum**  
*nam episcopi lapsi.*



*D*ominus dabit ca-  
piti meo aquam  
et oculus me-  
us fontem lac-  
rimarum? oportet  
tamen? multo  
nunc a me: quod  
tunc propheta dei

dicit. *Luget enim non verbes mul-  
te. nec genus integra lamenta-  
da in se: cum tamen flenda sit  
est multis gentibus nobilior.  
multis que urbibus paucior.  
Ista si unus qui facit voluntate  
dei melior est quam multitudo vir-  
gularum: melior ergo et tu eras  
quam multitudines indevorum. *Ut  
quod nemo miret? si forte pro-  
lixioribus ego nunc utar lante-  
tationibus: et amatores profun-  
da fletus. quod tunc profudit propheta.  
Ista enim verbis ut dixi apte**



eridia defleo. nec vultu vul-  
 gi captiuitate lamentor. sed  
 in ignis aie lapsu: et tepli  
 in quo xpc habitabat gra-  
 du. Si quis enim ornamenta  
 quoda aie tue nouit q̄ iunc-  
 dyabolica flama combussit:  
 si quis tepli corpus tui con-  
 teplatus ē tunc ai castitatis  
 splendore fulgeret? parua  
 pfecto et valde inferior illa  
 pphetia lamentatione puta-  
 bir. i qua barbarice manus  
 sca scoz polluisse deflentur:  
 et sacras edes ignis popula-  
 tus ē hospitalis? ubi adamina  
 ta cherubin et archa testame-  
 ti. ac ppiatorum. tabuleq;  
 lapidee. et vna aurea lame-  
 tant? Hec enim lamentatio qua  
 ego defleo. tato illa durior  
 et amarior: q̄nto verius  
 aucta het euidencia? i tua aia.  
 qm̄ intra illi tepli parietes  
 erat. Hoc sanctius multo  
 fuit. qd̄ in te est tepli. No  
 enim auri et argenti metallo:  
 sed v̄tutib; animi et dono  
 sca sp̄s radiabat. Habebat  
 enim archa in se et duo che-  
 rubin: id ē fidem p̄is. et fi-  
 lij et sp̄s sca sitant. Sed nunc  
 nichil horu ē: ablata sunt  
 aucta hec ab aia tua? nuda-  
 ta ē ornamentis suis orbis:  
 auctis q; que diuinit; conse-  
 cuta fuerat munereb; spolia-  
 ta? remansit deformis ac tur-  
 pis: perit ab ea om̄e mun-  
 der. orb; custodia. No iam

opm̄ in ea dandit. no seruat  
 ingressus: sed patet oib; ma-  
 lignis spiritib; ad corruptela  
 aie festinatib;. Nulla id tur-  
 pis cogitatio. nulla cupiditas  
 feda repellit: sed si venerit  
 fornicationis sp̄s ipe dicitur.  
 si iactancie. si auaricie. si hor-  
 neq; ores et ipuriores venerit:  
 nemo p̄hibet. nemo p̄pellit.  
 Null; enim ei custos: null; re-  
 mansit editus. Na p̄us fuit  
 ad celi secreta null; huiusmodi  
 malis indulget accessus: ita  
 nec ad purissima mentem  
 tua penetrare poterat vlla  
 cogitatio. Sed fortasse mirre-  
 dibilia videar loqui apud eos  
 papue qui p̄ora tua nesciunt:  
 et hac que nunc ē aie tue. des-  
 tructione vident. Inde vniq;  
 ē qd̄ ego irremediabiliter  
 plango. q̄ noui? et ineffa-  
 bilis lugor du recordor: quo  
 usq; itez te repedare videram  
 ad p̄oris glorie statum. Qd̄ si  
 apud hoies ipossibile videt:  
 apud deu tm̄ oia possibilia  
 sūt. Ipe est enim qui alienat de-  
 terram iope. et de seratore erigit  
 pauperem? ut colloct eu cum  
 p̄ncipib;: ai p̄ncipib; ppli  
 sui. Ipe ē qui sterile facit in  
 domo matrem sup filios leta-  
 tem. No ergo dubites: neq;  
 desperes mutari te posse in  
 melius. Si enim tm̄ potuit  
 dyabol; ut de exaltis vir-  
 tu fastigijs i p̄fundu te dedu-  
 ceret maloz? q̄tinagis po-



*f* sint donec misereatur nostri.

tenet deus ad summum te bonorum ver-  
tute reuocare, et non solum in id  
respicere quod fuisti, sed et beati-  
tudinem multo quam prius videbaris  
efficere. Tamen est ne quidam autem:  
neque spem tibi abscidas bono-  
rum. *Ne* queso: ne accidat tibi  
quod impius solet. Non enim peccato-  
rum multitudo in desperatione  
adducit animam: sed impietas.  
*Et* propterea salomon non dicit  
ut, quia omnes qui veniunt in profun-  
dum malorum contempnitur. *Et* in pius  
inquit, si veniat in profundum malo-  
rum contempnitur. Impiorum ergo est  
desperare salutem et contempnere:  
cum in profundum malorum venerit.  
non peccatorum. Impietas enim non  
sinit eos ad deum respicere: et  
illuc regredi unde dilapsi sunt.  
*I*sta ergo cogitatio quam spem con-  
uersionis abscidit ab impietate  
descendit. et sicut lapis qui  
iussimus ceruicibus aere incubes  
semper ea deorsum in terram cogit  
aspicere: ad deum vero suum non  
sinit oculos allearare. *Sed*  
vultus est animi et perclare me-  
tis ducere a ceruicibus aere sue  
pondus immittat. primo deprome-  
te se abire dyabolum et im-  
perare aere sue: ut canes vba  
prophetica dicat ad dominum. *Sicut*  
oculi seruum in manibus domini suo-  
rum: et sicut oculi ancille in ma-  
nibus domine sue. Ita oculi nostri  
ad dominum deum nostrum: donec mise-  
reatur mihi. *Misere* nobis domine  
misere nobis: quia multum reple-  
ti sumus despectione. *Quidam* ve-  
re in his verbis, et celestis phi-  
losophic doctrina est. repleti t-

que sumus despectione. *Hoc* est quod  
docet nos voluit: quia et si peccatorum  
multitudine repleti sumus  
despectione, atque opprobriis ad-  
opti sumus? oculi tamen nostri vad domi-  
num deum nostrum: nec prius ab  
obsecratione cessamus. quam in petra  
re peccatorum veniam mereamur. *Hic*  
enim vult est constantis et pertinacis  
aere: ut nequa quam repellat a  
perseuerantia deposcendi. despe-  
ratione in petram: sed perseueret  
ac persistat in obsecrationibus  
donec misereatur ei. *Et* ne fati-  
re arbitreris te offensa ma-  
gis contrahere apud deum, si cum  
non misereatur, importunus persis-  
tas in precibus. *Recordare* eu-  
gelij parabola: et ibi inuenies  
quod perseuerantes et importu-  
nos precatores, dominus non sibi  
osendit ingratos. *Aur* enim.  
*Quia* et si uos dabit ei propter  
quod amicus est: propter importuni-  
tatem tuam ei surget, et dabit  
ei quantum opus habet. *Intelli-*  
ge ergo hunc. quia propterea dya-  
bolus desperationem subiicit in-  
petrandi, ut spem nobis dei  
bonitatis abscidat: que est  
salutis nostre anchora, vite nostre  
fundamentum: dux itineris qui  
iurat ad celum. *Denique* apostolus  
dicit. *Spe* autem salui facti su-  
mus. *Spes* ergo est in qua  
salus nostra consistit: et que de  
terris auras velut quibusdam  
cathenis celitus dependens  
inerauenit ad superna: et  
reuocat ad sedes celestes eos



qui sibi vehemētia inherēt?  
 celsiores q̄ eos vite huius? et  
 terrenoz maloz turbini-  
 reddit. **S**i quis ergo inter h̄  
 positus resoluat animus: et  
 salutaris spei anchora dimittat  
 e maibus? decidat necē  
 ē: et in abissu atq; ipsū dū  
 maloz necet? **Q**uōd cū senserit  
 ut inimic⁹: et videt nos p̄cō-  
 rā n̄oz multitudinē perhor-  
 rentes. in pacibus etiā ip̄i⁹  
 q̄sāe deterreri? accedit et ip̄e  
 et cogitacōes nobis subicit  
 desperandi: plūbo oī et omī  
 arena grauiore. **Q**uas si  
 receperim⁹: necē ē nos stati  
 abruptis salutis n̄re retina-  
 culis. i. p̄fundū demergi ma-  
 loz. **I**n hęc ergo et tu deiect⁹.  
 boni et mitis dñi p̄cepta. et  
 nūc spernis: crudelis aut et  
 imitib⁹ tyrāni atq; inimici sa-  
 lūtis tue. voluntatibus pareb.  
**A**biecasti suauē ingū xpi. et  
 duras ac ferreas p̄ eo ip̄osi-  
 isti ceruicib⁹ tuis p̄cōrū cathe-  
 nas? abiecasti onus leue hu-  
 milis et mitis dñi: et pro eo  
 asinaria mola collo tuo sus-  
 pendisti. **S**ed quousq; p̄ten-  
 dis? **S**ta iam: et desine iſe-  
 licē animam sine respectu aliq;  
 sine vlla recordacōe demergē.  
**Q**uousq; purgues eā? et p̄-  
 apitas in iteritū? **E**t quide  
 mulier illa. q̄ in euagelijs  
 digna qua p̄didat n̄lenit.  
 cōuocat vicinas et amicas:  
 ut cōgratulent⁹ ei. **E**go aut  
 cōuocabo amicos tuos. me-  
 osq; ac vicinos n̄ros: et de-

precabor eos aduenire non ut  
 gaudeat. sed ut lugeat meū?  
 nec ut q̄tulent⁹: sed ut lamentent⁹:  
 et iugentē plandū sub-  
 latis ad celū vna meū vo-  
 cib⁹ reddat. **D**icit ad eos. **V**lu-  
 late meū o amici et plangite?  
 p̄fundite meū fontes fletu-  
 im. **P**roducite flūmīa lacrimaz?  
 nō q̄a nūri pond⁹ imensū.  
 nec argēti talenti i nūmera  
 amisi de maibus meis: nō  
 qd̄ gemaz fialas p̄ciosas  
 p̄diditū? sed q̄a hoz omī  
 carior et oī auro. oīq; gemā  
 p̄ciosior amicus. q̄ vna nob̄  
 cū vite hui⁹ pelag⁹ et mare  
 hoc magnū spaciōsq; na-  
 uigabat: nescio quō lapsus  
 usq; i ip̄m fert⁹ p̄dicōis pro-  
 fundū. **Q**uōd si aliqui ex ami-  
 cis cōsolari me voluerit et  
 a lugēdo phibē: p̄phetias  
 ad eos respondeam vobis  
 dicit. **S**inite me amarissime  
 flere: nec p̄sistatis me cōsola-  
 ri. **N**ō em̄ lugo p̄ carnis af-  
 fectū: nec plandū plango fe-  
 mineū. vbi imoderatio lac-  
 marū culpabilis videat⁹? sed  
 ego illud lugeo: qd̄ et mag-  
 nū ille et mirabilis aplūs  
 paul⁹ lugere se dicit cū scri-  
 bit. **E**t lugra oēs q̄ peccau-  
 erūt: et nō egerūt p̄niam.  
**N**ā eos qui p̄ cōi hac morte  
 carozū imoderatis plactib⁹  
 affligit⁹: merito q̄s notabit.  
**V**bi vō nō corp⁹ vulnera  
 sed aīe lamentant⁹. et talis  
 aīe que in ip̄a etiā morte



signa p̄oris pulchritudis et  
admirandi decorus ostendat.  
atq; extinctū ī semetip̄a flo-  
re virtutū idicis adhuc spi-  
rantib; p̄dat? q̄s ita crede-  
lis. et ab affū toti; v̄tutib;  
alien; ē qui nō moueat ad  
luctū. nō exātet ad lacrimas.  
**S**icut em̄ p̄ morte cōi philo-  
sophiā ē a lacrimis t̄pare?  
ita ī morte aīe. et talis aīe  
cōsolacōem recipe: et m̄sipi-  
ens et irreligiōsū dico. Quo-  
mō em̄ nō videbit sine iter-  
missione lamētand; is qui  
dudū oem pulchritudinē cor-  
porib; tāq; in lapidib; aspi-  
ciebat? qui aux sicut luctū  
videbat. qui delicias cōtūas  
ut cenū respuebat. **H**ic sub-  
itis febribus libidinis ac  
voluptatis arreptus. sani-  
tate simul atq; ornatu mē-  
tis extincto. v̄tutib; perijt  
quidē: solis vero viciis et  
voluptatib; v̄iuit. **H**ūc t̄ne ego  
ego nō plangā. **H**ūc t̄ne ego  
nō rigem toto flūmie lacri-  
maz? vsq; quo si potuero  
fletib; meis resuscite sens;  
ei;. et vitales aliquos ex  
eo motib; tepor eliciat lac-  
marū. **S**i em̄ hij qui cor-  
pora lamētant. cū sciāt et  
certi sint nichil p̄desse flet;  
suos ad vitā defuncti. reuoca-  
ri tū a lamētatione nō p̄nt?  
nos qui scim; a morte aīaz  
reuocari posse p̄ cōuersiōne.

quo nō medicamentū p̄mē-  
quo magis patefētib; por-  
tis recipi possit. lacrimis vbe-  
riorib; emollim;. **Q**uymmo  
et ignaue nos arguendas  
puto? si cū lamētatores cor-  
porū mortib; cōis. tā dure  
et tam vehemēter h; faciāt.  
certi ut dixim; qd nō resusa-  
tabūt mortuū suū. nos nichil  
tale pro aīe lamētacōe facia-  
m;? quē restitui ī statū suū  
posse p̄ p̄m̄am nouerim;.  
**N**ā ī inferno inq̄t? q̄s confi-  
tebit tibi. **S**cim; em̄ plures  
et nr̄is teporib; et medra  
maior; p̄lapsos ab itinere  
redo. et p̄cipitatores ab iḡis  
si vie anguste. ita r̄usu cō-  
rpatos? ut posteriorib; p̄ora  
tū fieri. atq; ad palma pue-  
nerit et corona: nūq; r̄u-  
sus et choro asscripti credāt  
cō scōz. **S**ed donec p̄manet  
q̄s ī ip̄a adhuc flāma arfor-  
nae libidini. h; impossibilia  
vident: etiā si mille p̄uoct  
erēplis. **S**i vero cepit fieri  
n̄l p̄ua cōuersio. et initiū  
dedit expandi. paulatī pro-  
cedēs et ad supiora referēs  
pedē? illa quidē que vehe-  
mētor erat flāma. post-  
tergū remanebit: ante pe-  
des v̄o. quāto acūs ceperit  
r̄cedē. tanto oīa r̄ueniet di-  
uini aī; dā v̄ris sopita re-  
frigerio. **T**antū ē: ut v̄nū  
qd p̄apue inimicū ē saluti



huic. caueam? Inimici autē  
 ē consilio et p̄mē desperatio!  
 que si isederit mētē. quātiā  
 p̄ sit salutis desiderium. p̄mē  
 sit ḡn de saluandi p̄ostū:  
 desperatōe occurrētē. om̄s sa-  
 luti aditus obstruent. Inter-  
 cepti em̄ p̄mē via claudit:  
 p̄ter et agonis ingressus.  
 Et quō iā potest qui extra  
 viā ē. et cui ostiū claudit?  
 boni aliq̄ implē op̄is? cū  
 ad bonoz nō veniat in gres-  
 su. desperatōe prohibente. p̄p̄  
 hoc et dyabolus oib̄ modis  
 molit̄ huiusmodi cogitatōes  
 plantare i cordib̄ n̄ris. Si  
 em̄ nos desperatōis met̄ pro-  
 cul a via v̄tutis effecerit: nul-  
 lū ei aditu nos certamen  
 ultra r̄manebit. Quē em̄ i  
 pugnet? cū nullus obstat?  
 Si quis autē istud r̄solue po-  
 tuerit v̄cūlū. ḡtinuo vires  
 sue redeunt ad eū! italescet  
 vigor animi: delcabit r̄u-  
 sus i p̄uicere certamina. Vi-  
 debit em̄ se fugare eū quē  
 fugiebat: et p̄sequi perse-  
 quētē. Quid et si forte ut se  
 habet agonis cōditio. r̄ursus  
 labat̄ aut cadat? nō conti-  
 nuo lapsus sui pudore despa-  
 re itez debet: sed meminet  
 h̄c eē agonis et certaminū  
 legē. nō ut nūq̄ quis cadat:  
 q̄ nō ille qui sepe cecidit  
 victus dicit̄: sed ille qui ad vl-  
 timū cessit. Pa qui desperatō-  
 nis cogitatōib̄ victus ē:  
 quō vel vires reparare certadi

ut nūq̄ cedat

ul' resistere ac repugnare p̄t cū  
 fugiat? nec ois redeat ad ar-  
 tamē. Et nolo putes q̄ de  
 h̄m sermo sit tm̄. qui i pau-  
 cis et leuib̄ peccauerūt? de  
 illo loquor q̄ oib̄ succubuit  
 malis. q̄ immanitate scelerū  
 viā sibi exclusit regni celoz:  
 et nō de infidelib̄ sed de fide-  
 lib̄ fuit. et ex h̄is q̄ p̄mi  
 placuerit deo! post hec autē  
 deaderit ul' in adulteria. vel  
 i oēs ipudiciās. ut ap̄tus  
 ait. Turpe ē eadē dicē. Nec  
 h̄c ego dico salute despare  
 debere: eadē si ad ultimā hu-  
 iusmodi malis absens p̄ue-  
 nelt senectute. Sed que sit  
 r̄tio dicti aut huius auscultā.  
 Si ita dei passibilis eēt affec-  
 tus? r̄tē dicerem? nō posse  
 iā restringi flāmā: que tot  
 ac tantis peccoz succensa  
 sit malis. Cū v̄b̄ ipassibile  
 eē natura diuina definitio  
 veritatis ostendat: intelligē  
 debem? q̄ eadē si p̄nit deo.  
 eadē si penas i fert. nō h̄ cū  
 ita passibili? sed cū r̄ssabili  
 demēcia facit. medentis nō  
 perimetis affectu: et iō val-  
 de libent̄ recipit penitēciā.  
 Quē em̄ medicamentū si p̄-  
 ueniet̄ curet aiam: non fit  
 at eadē ad medicamenta v̄tū-  
 die p̄uenire pro h̄is que cō-  
 misit i deū. Nō em̄ ut dicit̄  
 mils p̄ter semetip̄m v̄ndi-  
 cat deus i peccatōe: q̄ v̄lascēs  
 iuriā suā. Nichil em̄ tale  
 recipit in se natura diuina:



sed ad utilitate nram suat oia  
**U**tilitate nra et corpore  
inducit et penas? no ut se vi  
diat: sed ut nos emendet. **Q**uod  
si persistit quis i dicitia. sicut  
ille qui avertit a luce oculos  
suos: dapnum quidem luci idulit  
nullum. semetipsum vero tene  
bris condempnauit? ita et qd p  
cor ipemites qtepne se putat  
vntute dei: semetipsum alienum  
efficit a salute. **N**o si medi  
cus ab hys qui ul' fenesim  
patiunt? ul' cerebro moti sut  
patit? iurias? et neqz dolet  
p hoc. neqz irasat? sed facit  
oia que medendi rati depos  
cit? quibz curari qdem vi  
deat? ille qui patit? porro  
aut curat? ipse no e iuria  
ra vidicta. sed cura languetis.  
Deniqz si parum qd eger p fide  
cepit ad salute? statim videas  
gratum medicum. letiusqz et ala  
carius exequi reliqua cura: nec  
vsqz prorsus iuriaz memo  
ria. sed salutis i oibus gerere  
p spem. **I**n tomagris de? ead  
cu i ultima deaderim? isania  
no vlacionis effecti pro hys q  
comissim? mouet? in nos: sed  
cupis i visceribus nris iuete  
ratos vicioz curare languores.  
pro hoc et dicit oia et agit?  
cupidus sanitatis nre: no pe  
ne. **N**o quis rati ipa pta  
tis sufficienter ostendat? tu  
ne tibi de huiusmodi sua dubi  
tacio vlla videat? possum? h  
ecia ex diuinis scripturis q  
ita se habeat edacere. **D**ic eni

**in qd scelera eius fuit rege ba**  
**bilonis.** **Q**ui ai in multis  
exptus est potera dei. ita ut  
ipsum eius adoraret. et iube  
ret ei thurs et mirta imolari?  
rursus tm ad pore aduersus  
deu supbia deuolutus e. et eos  
qui ymagine eius adorare no  
luerunt. pferentes venera coez  
dei: vindictos i fornace iecat ig  
nis ardentis. **E**t tm huc tam  
imane. ta impu pnotat de?  
ad pnam: et dat ei conuerte  
di materia. **P**rimo quidem ex  
ipso qd ei in fornace ignis tri  
bus pueris sociatus apparu  
it? tu deinde qd visione vidit  
illa qua interpretatus e daniel:  
que ul' sola sufficeret. ead la  
pidea corda mollire. **S**ed post  
qm rebz ammonit? e. accers  
sit ead sermonu p ppheta  
cohortacio? accepit eni et  
pphe qsilu dicitis. **P**ropterea o  
rez qsilu men placeat tibi.  
et pta tua elemosinis redi  
me. et iquitates tuas mise  
ricordijs pauperu: fortassis  
erit pma i delictis tuis. **N**o  
dico ad h' vir sapiens et bre?  
post tantus lapsus adhuo  
reditus e m. **C**red e: quia  
et post gravissima egritudine.  
atqz ab ipso pene mortis con  
finito redit sanitas. et post  
desperata isania nulla respis  
cit. **E**re eni ut sup memora  
vim? **R**e iste babilonius oes  
ia sibi aditus salutis exdu  
serat? per id qd dicit qui se



fear. et ad fastigia regni cel-  
 sa p̄duxit. qui sibi celestia etiā  
 misteria reuelauit. q̄ futuris  
 v̄l quosq̄ sc̄am dedit. et reg-  
 ni totius archana r̄serauit.  
 q̄ magicas. astronomicas.  
 gazarenas. caldeas q̄ p̄stigi-  
 as. p̄ph̄e sui diuina interpretatō  
 ne ḡfudit. et ineffabile sc̄mē  
 tū captiui pueruli sapientis-  
 sima asseruō pateferit: ita  
 ut nō solū cred̄ sumo deo vi-  
 deret. sed et in oī orbe deū  
 danielis. deū verū eē p̄dica-  
 ret? et nō solū hūc ip̄m nega-  
 uit post hec: s̄ in tantā rir-  
 sus insaniam deuolutus ē. ut  
 seruos dei qui nō adorarent  
 ymaginē suā i fornacē p̄ci-  
 pitaret ignis ardentis. Et  
 tū nec tibi quidē <sup>mirā</sup> et remediū  
 eius obliuiscit diuina mise-  
 ratio! sed in ip̄o ut dixim⁹  
 ignis medio. vbi flāmas f-  
 diderat p̄ueros deū <sup>oī</sup> cole-  
 tes etiā tibi en̄ nō terrorib⁹  
 sed mirabilib⁹ mitigat: po-  
 teat enī et ignē extingūe.  
 et ymbre celitus mundare!  
 sed hoc nō facit ne plus accē-  
 dat insanā: sed p̄mittit i tū  
 exaggerati flāmas. q̄n tū  
 furēns desiderabat immanitas!  
 et nō i ferri penas p̄hibet:  
 s̄ illatis p̄tate p̄hibet r̄lician-  
 di. Et ne quis vidēs nō v̄ri  
 p̄ueros putaret fantasma eē  
 et nō eē flāmas q̄ videbat?  
 p̄misit enim penas mistas:  
 eos salit̄ qui circa fornacē  
 stabant? ut oñderet q̄ v̄  
 ignis erat qui videbatur: s̄

erat p̄ceptū dei. ignis v̄tute va-  
 lidus. Om̄e enī qd̄ ē. necessāio  
 famulat̄ ei: a quo ut ess̄ accē-  
 pit originē. Suscepit ḡ ignis  
 ille sc̄oz corpa. et p̄cepto ac vo-  
 lūtate dei. nature qua vult ob-  
 litus! sola in eis ea pte qua  
 illūat opatus ē: ita ut sc̄m  
 ac fidele depositū. nō corrup-  
 tū redderet sed illustatū. q̄  
 cesserit enī de fornacē tūq̄m  
 de aula regali: mirādi oīb⁹  
 et oībus venerandi. Nullus  
 tūc conuertit oculos suos ad  
 regē. purpura et dyademate  
 resulgete! sed relictus ē a cū-  
 tis tamq̄ si nō ess̄: q̄a om̄i-  
 m se mirabiles pueri rapuē  
 cōspecty. Quis enī nō stupe-  
 ret ad corpa iuuenū pauitas  
 se flāmas! et nō solū visce-  
 ra resigisse sc̄oz. verū ne ca-  
 pitis quidē comā qd̄ ē om̄i  
 fragilius. a sumā salti ves-  
 timeti s̄mbria pertinxisse?  
 Quis nō miraret in eis. me-  
 bra motibus. vestimenta me-  
 tallis. capillos adamantē  
 forciores? Sed et in eo admi-  
 racōis dimul⁹ acc̄at! qd̄ in  
 medio flāmarū positi ynū  
 deo deorantabāt: cū v̄tq̄ no-  
 tū sit eos qui flāmis f̄dūt.  
 statim ut os aperit̄ absūmi.  
 Et illi quidē v̄ri pueri manēt  
 apud deū gloriosi. et apud ho-  
 mines mirabiles! v̄r̄ v̄r̄  
 impius nec mirabilib⁹ moue-  
 tur. nec visioib⁹ et ḡfessionib⁹  
 sue sc̄mēta miratur? sed per-  
 manet incredul⁹. nec tū p̄h̄nit







sint nobis dicta scdm Audi  
 nunc quo eam sermone  
 prophetas ad confessione iure  
 mnt a dno. Hodie inquit  
 sermone ei9 audieritis nolite  
 obdormire corda vrm: sicut i  
 et aeternitate. Sed autē dicit  
 hodie. de tempus quo vultim9  
 idcirco etiam vsq; ad vltimā  
 si ita res accidat senectute.  
 No em tps longitudine:  
 sed affectus sinceritate peni  
 tudio pensat. Aut no legim9  
 leuitas pctm illud quissimū  
 i deserto. no tps longitudine  
 sed vni9 diei exigua hora  
 diluisse: Sed et latro q pe  
 debat in cruce. no eguit pro  
 ligitate tps ut igressu pa  
 radisi mereret? sed tantū  
 ei spaciū sufficit. qm tū et  
 pendit potuit. donec vni9  
 possit pferre sermone: ita  
 ut in tēpore tps totius  
 vite sceleribus absolut9 pre  
 cedat ad paradisu eam aptos  
 mēretur. Quid aut et mar  
 tires? pōne frequēt9 vidim9  
 una die. iterdū vero et sub  
 vni9 hore spacio coronas su  
 mere igentū pmi9. Et  
 cō audiendū ē tūmō. et  
 pumptis atq; iatatis anis  
 aggrediendū? ut quada  
 velut idignacōe permat.  
 uasam adūsu deceptō  
 nam libidine: et affectū  
 atq; amore vrm conuerta  
 m9 ad vltitē. hoc em est:  
 qd vult et posat a nob de9

No querit tēporū longinidi  
 ne. nec afflictione anie: ad  
 hoc papue respicit si vera sit  
 et sincerā quersio. Ideo deniq;  
 vidim9 aliquos nō nullos  
 cepisse postremos: et fco9  
 ee merito piores. No ergo  
 accidisse ita malū ē. ut post  
 lapsū iacē et nolle cōsurge?  
 et cū quada velut volupta  
 te iam ac resoluōe peccare:  
 despiciōis q; sermone mali  
 ppositi viciū tegere. Contra  
 hos em. eam ppheta cū qua  
 dam idignacōe pclamāt:  
 diceb. Nūquid qui cadit  
 nō resurget? a qui ausus  
 ē nō conuertet? Sed si  
 dicit: querit si aliquis  
 fidelū cadit et ponit re  
 parari. Audi ad hec. h' ipso  
 qd dixim9 cadit: stetit  
 em anq; caderet profiteri.  
 Remo em accidisse em dicit  
 qui se iacit: et nūq; stetit.  
 pferim9 tū eam ex scriptu  
 ris diuinis si qua sup h' ul  
 i pabolis. ut p aptas suās  
 dicta sūt: si qua eam i ma  
 iorū gmentur exemplis.  
 Quid tibi videtur omis illa  
 aliud gntē. que cū ad nona  
 ginta nouē omib9 aberrass  
 requisita ē postmodū ac pas  
 toris hūmeris reposita?  
 nōne apte et lapsū et repa  
 racionē fidelis ondit. Quis  
 em ē et ipa stit et ille no  
 nāginta nouem? et non al



terius. sed vni⁹ et eiusdē p̄p̄-  
tis: et vni⁹ eiusdēq; pastoris.  
Eisdem nāq; passus prius  
quib⁹ et ille ceteris. eiusdē po-  
cillus. eiusdēq; aibilib⁹ vteba-  
tur: sed erat ut nō mīmo  
error. **P** motes em̄ et per-  
colles euagata ē: longis sa-  
liet et difficilib⁹ arat̄ acta  
anfractib⁹. Nec tū reliq̄t eā  
pastor bon⁹ q̄sumi i errori-  
bus suis: sed req̄rit et reuo-  
cat. Reuocat aut̄. nō violen-  
ter p̄r̄ges. nec verberib⁹  
cogens: sed p̄p̄is hūmeris  
subiectis. Sicut em̄ opti-  
mi quiq; medicorū. eos quos  
viderunt tabo longe egritudi-  
nis afflictos. nō uillis rigo-  
re t̄p̄ant medicane. et delicia-  
cibus ac tenerius agunt cū eis:  
ita et deus eos quos videt ve-  
hemēti⁹ peccis eē corruptos:  
nō stricta satis et ardua ob-  
seruac̄e itenac̄ione reuocat  
ad viā v̄tatis. sed sensim et  
paulatim: ita ut ip̄s plurimib⁹  
suscipiat. i plurimib⁹ suble-  
uet: ne dura eis et ardua  
videat̄ rep̄tina cōuersio:  
et nō tā peccandi amore t̄-  
ti residere videant̄ in errori-  
bus. q̄ cōuersiois asperitate  
deteriti. Sed nō h̄ sola pa-  
bola moderac̄one nobis cō-  
uersiois oñdit: vex et illa q̄  
de luxuriosi filij reditu sai-  
bitur. Et ille em̄ filius erat:  
nō est extraneus: german⁹  
erat eius. qui nūquā a pre-

discesserat. **F**ilius ergo est:  
qui ad ultimos malorū finis  
diat̄ p̄uenisse. Abierat em̄  
i longinquā regione: et lon-  
ge satis a deo effectus: q̄ fue-  
rat diues et nobilis. Deterior  
senio et mercenarius factus ē.  
**S**ed tū regressus et penites:  
i antiquū recipit̄ statū: et  
in p̄orem gl̄am rep̄at̄. **N**ō  
si despasset et erubisset  
p̄ h̄is que accidit̄ ei reuti  
ad p̄m̄. et p̄m̄asset i regi-  
one longinqua et aliena: nō  
utiq; adeptus eēt ea que ad-  
eptus ē: sed fame p̄ditus. i  
felicissima morte subisset.  
**V**ides ergo q̄n̄ tā sit utilitas  
p̄m̄e: q̄n̄ tā cōuersiois spes:  
**P** p̄m̄am filij p̄dignus reci-  
pit̄ p̄oris gl̄e statū. que se-  
nior frater habebat: et si  
audē in talibus fact⁹ ē: videt̄  
m̄ qd̄ ex cōfusione h̄o ecia  
aliq; ampli⁹ meruit. **V**ide  
em̄ quō senior fr̄ diat̄. **E**re-  
tot anis senior tibi: et nū-  
q̄ dediti m̄ hedū: ut cum  
amicis meis epularet. **C**ū  
aut̄ venit filius tuus h̄o.  
qui comedat̄ sb̄am suā cū  
meretricib⁹: iugulasti ei vi-  
tū saginatū. **Q**uō nō am-  
pli⁹ cōsecutus videt̄ qui per  
p̄m̄am redit: cū ille hedū  
nūq; accepit. hūc vitulus  
occisus sit saginatus. **N**ec  
igit̄ curissie habetes exem-  
pla p̄m̄e. nō p̄seuerem⁹ in



malis. nec despem⁹ uerō ali  
 acione: sed dicam⁹ eadē nob.  
 uerō am⁹ ad prēm et appropi  
 mem⁹ deo. **Nūq̄** in corde auer  
 sabit quersos ad se nob. **Nob**  
 sum⁹: qui nosmetipōs lon  
 ge efficiam⁹ a deo. **Ip̄e** enī di  
 cit p̄ p̄pham. **Deus** appropi  
 ans ego sū: et nō deus de lo  
 ge. **Fraterū** p̄ eundē p̄phā.  
**Pecā** inq̄t uia sepant iter  
 me et uos. **Si** ergo pecā sūt  
 que nob sepant a deo? aufe  
 ram⁹ e medio istud abstaui  
 lū: et nichil ē qd nob p̄hibe  
 at cōiūgi deo. **Dis** tibi osten  
 dā hec nō solū in pabolis  
 dicta: sed et rebus impleta.  
**Apud** corinthēos erat qda  
 uir. ut uidet⁹ nō ignobilis.  
**Hic** qm̄isēat tale pecā qua  
 le nec inter gētes admitti  
 solet: et erat hic ex mōo fi  
 delū et familiarū xp̄i. **Qui**  
 dā enī eū eadē ex sacerdotū  
 li ordine fuisse tradit. **Quid**  
 ergo. **Nūq̄** exadit eū pau  
 lus de nud̄ eoz. qui spem ge  
 rūt salutis. **Quinimo** pos  
 tea q̄ sufficient⁹ corinthēos  
 arguit pro eo: rursus uolēs  
 ondere qā nullū vuln⁹ est.  
 nulla egritudo q̄ nō cedat et  
 sanet⁹ medicamento p̄nē? **I**  
 ubet enī tradi sathane in  
 iteritū atnis. ut spūs salu⁹  
 fiat in diem dñi nr̄i ih̄u xp̄i.  
**Sed** hec ilibet. anq̄ de p̄nā

ei⁹ agnosceret. **Ubi** uero peni  
 mit: sufficit ei inq̄t itē p̄pao  
 hec. que fit a plurib⁹. **Et** ad  
 dit. **Obsecro** uos. q̄firmate  
 in illū caritate: ne possidat  
 inq̄t a sathana: nō enī ig  
 noram⁹ astucias ei⁹. **Gala**  
 thaz aut⁹ gens integra. postea  
 q̄ credidit xp̄o et accepit spi  
 ritū san̄ ita ut ī spū eadē sig  
 faceret et uirtutes. postea qm̄  
 p̄ fide xp̄i multa sustinuit?  
 post hec inq̄t oīa. decidit a  
 fide: et rursū cohortacōib⁹  
 apli repata ē. **Ut** aut⁹ scias  
 qā per spm̄ san̄ signa et u  
 irtutes fecerūt: audi quō ip̄e  
 aplus dicit. **Quis** ergo de  
 dit uobis sp̄m̄ et opatus ē  
 uirtutes ī uobis. **Et** opibus  
 legis. an ex auditu fidei.  
**Et** rursus qā multa post  
 fide passi sūt: designat ī eo  
 ubi dicit. **Tanta** passi estis  
 sine causa. **Post** hos ergo  
 tantos ī fide. tales q̄ profes  
 tus. qm̄iserūt pecā qd pos  
 set eos alienos facē a xp̄o:  
 de quo ip̄e aplus dicebat.  
**Ecce** ego paul⁹ dico uobis?  
 qā si circūcidamī: xp̄e uob  
 nichil p̄derit. **Et** iterū. **Qui**  
 in lege iustificamī: a gra ex  
 cidistis. **Et** tñ post istos fidei  
 casus. post tā grauem lapsū  
 reuocat eos: et materis ut  
 ita dicit uisceribus refonēt.  
 dicit. **Filii** mei quos ego  
 plurio: donec formetur xp̄s  
 in uobis. **Quid** ergo aliud



per oia docet: nisi q̄a possibi-  
le sit ut eaq̄ si quis i ultima  
pccōrū p̄niciem corruat: rui-  
sus in eo xp̄m̄ p̄ p̄niam refor-  
mari. **N**ō enī vult mortem  
pccōris: sed ut querat̄ur et  
vivat. **C**onvertam̄ ergo o ami-  
cissimi m̄ caput: ut redda-  
mus nos ad voluntate dei im-  
pleada. **P**roterea enī creavit  
nos deus et eē fecit qui non  
eram? ut eterna nos q̄se-  
rat bona: et p̄stet regna ce-  
lorū. **N**ō nos ad hoc fecit ut  
gehene nos tradat: igniq̄ p̄-  
petuo. **R**egnū celoz̄ p̄t nos:  
gehena p̄ dyabolū facta ē.  
**E**t hoc ita esse euāgelij̄ do-  
ceam. **I**p̄e etenī dñs. dicit  
hij̄s qui a dextris sūt. **V**enite  
bñdicti pat̄r mei p̄cipite reg-  
nū: qđ p̄paratū ē vobis a cō-  
stitucōe mūdi. **I**llis autē qui  
a sinistris sūt. dicit. **D**iscedi-  
te a me maledicti i igne eter-  
nū! qui p̄paratus ē. nō dix-  
it vobis: sed dyabolo et an-  
gelis eius. **S**i ergo p̄ dyabo-  
lū gehena ignis. p̄pter hor-  
nē regnū celoz̄ a cōstitucōe  
seculi p̄paratū ē: tantū est.  
ne nosmetip̄os ab ingressu  
bonoz̄. p̄sistendo i malis. p̄ti-  
naat̄er excludam? **D**onec  
enī sum? in hac vita: q̄nta  
nobis acciderit p̄cā. possibi-  
le ē abluī oīa p̄ p̄niam. **C**ū  
autē abducti fuerim? de hoc  
sclō. ibi iam eaq̄ si penitebit  
nos. valde enī penitebit. sed  
nulla erit utilitas p̄nīe: et

licet sit stridor dencū. licet  
ululatus et fletus. licet fūda-  
mus p̄ces. et inūis obsecra-  
nib? p̄ damen? nemo audiet?  
nemo subleuet? sed ne recte  
mō quidē digito aqua quis ef-  
fundet lingue nre posite i sta-  
mib? sed audiem? illud quod  
dixit ille audiuit ab abrahā:  
q̄a calos magnū cōfirmatū ē  
inter nos et vos. et neq̄ huc  
illuc q̄s trāsit p̄t. neq̄ inde  
huc. **R**espiscam? ergo tūc  
queso te frater? et dūm nēm-  
tāq̄ boni serui et vtilēs requi-  
ram? nec desperem? dū i hac  
vita vivim? veniā nos posse  
adipisci p̄ p̄niam. p̄vmeret̄.  
**I**nferna tū ut dixim? p̄nīe  
medicamēta nō proderant.  
**I**n hac vō luce positus. eam  
si i eterna etate adhibeas.  
eā si i vltia senectute: nichil  
cede timberis. **I**deo deniq̄ dy-  
abolus oīa movet et agit. ut  
animū nobis despiciat̄ indu-  
cat? scit enī q̄a si vel parvo  
tpe quis penitudinē gerat:  
q̄uis sit brevis. nō erit tū i  
fructuosa q̄sio. **S**ed sicut is  
qui calicē aque frigidę porce-  
rit. nequaq̄ frān mercedis  
amittet? ita et is q̄ pro male  
gestis p̄teritis penitudinē ge-  
rit. licet minus digna videat̄  
ad pccōrū pondus p̄nīa: tūc  
q̄ntiscūq̄ ille mod? penitēdi  
fuerit. ul̄ q̄er-sionis manū.  
expars nō est remuneracōis  
bonoz̄. **N**ichil enī. michi ce-  
de. boni op̄is q̄uis sit exigua:



despiciet apud iustum iudicem deum.  
 Si enim parat cum tanta gravitate  
 aone discurrere sicut ut eam  
 verborum et cogitationum unius  
 quisque profert penam. Propterea  
 gibus bene gesta et magna iudicium  
 dicio recondensabit et parva.  
 Itaque eam si non putas esse possi-  
 bile ad illam rursus summe vi-  
 te ordinem te posse reparari: aliquid  
 certe de nimietate luxurie et  
 libidinis enormitate si reseres.  
 ne hoc quidem instructiosum sen-  
 tias fore. Inripe tamen et incipiam  
 aliquid arripe meliorum: consilio  
 quod via sumis saltem continge  
 vestigiis. Donec enim incipias:  
 difficile tibi et inaccessible ut tunc  
 iter videbitur. Sic namque est natu-  
 ra veni ut omnis labor tamen diu-  
 gnus putet: donec sola animi  
 consideracione pensat. Vbi vero  
 ad rem ventum fuerit. et opibus  
 ipsi experimur aliquantulum per-  
 fligare: ibi iam pavore quidem  
 omnis ac formido depellitur.  
 Successus vero opibus dulcedi-  
 ne parit: et letitiam menti  
 offerunt reparati denique iacimen-  
 ta virtutis: reddit quod nos conti-  
 nuo forasores. cum prima iam  
 videri cepit spes salutis. **M**  
 terea denique et iuda iunioribus  
 hinc rapuit: ne forte quia fac-  
 bar quis esset reditus ad salutem.  
 lapsi sunt penam reformaret.  
 Ego enim eam si mirum videretur  
 esse quoddam: ne illud quidem  
 inde parum. dixerim vixit et  
 cede potuisse penam. **M**ter quod  
 deprecor et exoro: ut omnem

dyabolicam cogitationem repel-  
 las. et effuges a mentibus tuis:  
 et velocius te convertas ad viam  
 salutis. Item si subito te et  
 ex te quo ad illum portum vir-  
 tutum vertice cogitarem. merito  
 trepidares: merito difficile  
 facti putares. Si vero huius te  
 nunc expeta. tunc ne auferas  
 in malis. neque per dies singu-  
 los predicis iacemeta quibus  
 vis. et ut desinas tamen et a-  
 pectando iam cesses: cur du-  
 bitas et cunctaris. et retror-  
 sum revocas pedem. ac sola  
 saltem cogitationem bonorum  
 recipere formidas. **Q**uid enim.  
 pro ipso quidem tibi libidinis  
 facietis ullum adhuc fastidi-  
 um reddit. **Q**uid profuit il-  
 lis qui in luxuria corporis et  
 putis vite voluptatibus usque  
 ad diem ultimum peranse-  
 runt. **I**ntus nunc sepulchra  
 eorum. **S**i est aliquid in eis iactu-  
 ac sue vestigium: si aliqua  
 divitiarum vel luxurie signa  
 cognoveris. **R**equie ubi nunc  
 vestes ac ornamenta peregrina:  
 ubi spectacula voluptatis:  
 ubi assedantur turbe et  
 gurgulioy. **S**essit opulencia  
 visus iocibus: et immoderata  
 atque effrenata leticia. **Q**uo  
 abiit. **Q**uo abiit. **V**bi  
 illa nunc. **E**t ubi ipsi. **S**ine  
 utrumque in hunc diligenter  
 et accede propius ad singulorum  
 sepulchra: vide cineres solos  
 et fetidas vermium reliquias!



et recordare hunc esse corporum  
suum: eam si in delicijs et leti-  
cia. eam si in labore et quiete  
causa misegerint vitam. **Atque** uti  
na res ois. ois qz causa nra  
vsqz ad cineres veniret et  
vermes. **Parua** videntur h  
dampna: et que facile gra-  
sare possit uature condicio.  
**Hinc** aut quiete oculos tu-  
os ab istis cineribus et ab se-  
pulchris: et reuocati cogita-  
tione tua ad illud diuini iu-  
dicii tribunal horrendu:  
qd' ardens fluminis flame-  
is ambit fluentis? ubi fle-  
tus et stridor denau. ubi  
tenebre exteriores: ubi ille  
vernis ostie qui nunq mo-  
ritur. et ignis q nunq ex-  
tinguit. **Recordare** parabola  
lazari et diluio: qui opu-  
tanz dno. q purpura in-  
dutus et bisso. una nunc aq  
gutta inuenire no potuit:  
et hoc ai est in arduis ne-  
cessitate constitutus. **Dic** q so-  
te. quid plus habet vita is-  
ta q somnu. **Sicut** em hij  
qui in metallis qd' p' nati.  
ut in alia qualibet pena po-  
siti. ai forte post multu la-  
bore dure vite paululu re-  
laxati fuerint i somnu. et  
vident se inter plurimas da-  
pes postos epulis copiosis-  
simis p'su i ac ubi surre-  
xerunt nichil sibi gratie ex de-  
lectatione somni inuenire

sedisse: ita ut dures ille q  
sopnu habuit huius vite di-  
uicias. ubi discessit nichil  
ai eo illo n' p' teritorum peniti-  
do et p' nati pena p' nati sit.  
**Hec** recordare mi unanimis:  
et illu q' hene igne huius qui  
te nunc exagitat flammis libi-  
ditatis et voluptatis opponere.  
**Est** em hoc mirabile qd' da-  
genus medicamenti: ut ignis  
ignibus extinguat. **Si** em res  
tincti no fuerit isti q te nunc  
exagitat: illos tibi eternos  
ignes aciores et i'extingu-  
biles reddat. **Non** putas  
tpe p' manere posse p' nati vi-  
te delicias. **Ut** ego qd' reor:  
nec qui qua q' nati aui super-  
vsqz ad extrema p' nati. q' nati  
sit longissia senectute. **Sed** et  
in hoc ipso tpe vide q' nati mala  
iteruenire p' nati. **Quo** qd' ne-  
mo eam si vsqz ad vesper p' nati.  
nati certis: deinde qd' mo-  
bilis semp humanaz reru sta-  
tus e. **Fre** quenter em vita qd'  
in longu tempus pduat: nec  
tu facultates ac diuicie ei p'  
deliter p' manet: sed sepe acci-  
dit ut prius q' nati opibus q'  
vita deficiat. **Veru** p' nati coe-  
dam et vnde te posse anos  
multos. et nulla p' nati coe-  
t' p' nati pati: et q' nati q' nati istud  
spaciu e. ad eterna supplicia.  
**Quanti** h' voluptatis e ad  
illas exarribiles et itole-  
biles penas: **Na** i hac qd'  
vita siue bo siue mala termi-



nu sui noznt. cuiq; velociter  
 forant: i futo aut sclo vtriq;  
 imutabilib; spacijs ptedut.  
 Adde et illud: qd' eaa pene  
 ipi? loqe alia et diuisa qd' d'ia  
 e. Ignis em hic q' in pnti vi  
 ta e. absumit cicta q' recipit.  
 ille vo qb' suscepit sp' acciat.  
 et pene sue sp' degnus seruat.  
**P**otera em extingui bilis  
 dicit. Iud solu qa ipse no ex  
 tinguit: sed et qa nec eos qb'  
 suscepit extinguet a p'inet.  
**S**criptum em dicit: quia et  
 patres iduat i corrupcaem.  
 saliq; no ad honore vite: sed  
 ad diuinitate supliq; profu  
 tura. **H**uius aut pene vim. et  
 ignis illi? potera nulla vox  
 exponere: nullus sermo potest  
 explanare. Nichil e em i re  
 bus corruptibilib; qd' qferri  
 possit a corruptibilib;: siue  
 bonis siue malis. **D**erupti  
 ut aliq; ymagie salti ignis  
 illi? et pene captam? **R**ecor  
 dare si qu' quis februm nimio  
 ardore succendit: q' augustie  
 q' auastus corpi atq; aie i fi  
 deant: et ex hac corpali pe  
 na uetere qnta sint illa sup  
 plicia q' eternus ignis i fla  
 mat: q' flumius ignis p'aur  
 rens an illud tribunal hor  
 tifici vndis penalib; i teriga  
 bit. **I**bi q' agem? qd' i m' debi  
 uis: **N**ichil e em n' stridor den  
 cu. nisi ululatus et fletus  
 et serm pnia: cessantib; vni  
 diq; auxilijs. et vndiq; iua

lescentib; penis: sed nec solacu  
 quide usqm vlla. **N**ull' em  
 occret oculis nris: nisi soli  
 penaru iusti et facies vbiq;  
 dum tortoz: et qd' e omi dete  
 rius ne aeris quide ipius est  
 ullu solanne aut lucis. **C**irca  
 dabur em penaz loca tenebre  
 exteriores: et ignis ille sicut  
 no habet naturam qsumendi.  
 ita nec illuandi: sed e ignis  
 obscurus. et flama tenebrosa.  
**I**n hys aut postis. qb' tremor  
 vno q' resolutio visceru sit di  
 uulsi q' mebruz: q' ve qnta  
 q' vrbus sensib; carnes: nul  
 lus nro sermo potest expli  
 care. **S**unt em diuse et vate  
 penaz facies: et p' p'ca n'  
 quantitate singulis quibusq;  
 multiplicat' et pene. **N**id si  
 dicit: et quo tot malis suf  
 ficiat corpi? ad pena sine t'pis  
 uel facies? **C**onsidera q' in hac vita  
 i m' du accidit: et ex paruis  
 magna conuictio: quod iterdu  
 videm? no nullos loqissim a  
 egritudine. q' fia: nec tu eis ex  
 ose vite t'minu dari. **A**ur et  
 si corpus morte aliq' dissol  
 uit: sed aia no qsumit. **V**n  
 qstat. qd' si immortalitate etia  
 corpi accipit: nec aiam pena  
 nec corpi vltan ia perimat.  
**N**am pnti quide vita euenire  
 no pt. ut pena corpi et ve  
 hemes possit ee et p'otua: s'  
 alteru cedit alteri: quia corpi  
 fragilitas vtriq; no patitur.  
**V**bi vero vtriq; corruptela



corruerit? pena quae decepta po-  
testate deseruet: si nulla sine  
iucorruptio q̄sta suscipiet. **N**o  
ergo putem? q̄a supplicioru ni-  
micitas qua dabit sine dolor?  
sed ut dixim? p̄a quide penas  
accident: iucorruptio v̄o corpus  
et n̄e nullu supplicij t̄minu  
dabit. **D**ic ergo n̄e q̄nta t̄pa  
luxurie. que v̄d̄n̄t̄ sp̄aia  
q̄p̄a vis talib? penis. **C**etū  
si plaḡ a nos delicias demis?  
adde et alios centū: si libet  
adde et decem centū. **Q**ue est  
ex h̄is ad exercitātē q̄p̄ensa  
āo. **N**one oē tēpus vite h̄iū  
quo delicias s̄m̄ vident. et in  
dulgeri libidini? **I**n noctis  
vni? sopniū ad eternitatē cō-  
p̄ationē videt? **E**st q̄ aliq̄s  
qui i vna nocte delabile vi-  
deat sopniū. et v̄as subire eli-  
git penas? et in illa p̄o h̄is  
recipe. ul' p̄o illis ista t̄mita-  
re. **N**o dū descendo ad vitupe-  
rationē deliciaz: neq̄ amari-  
tudine q̄ in eis ē n̄c apertio?  
q̄a nec h̄iūsmōi v̄cōi h̄ tēp?  
ē: sed cū n̄c forte effuge ab  
h̄is potueris. **N**ūc em̄ cū i eis  
passibiliter tenearis. delicare  
nos credis: si dona libidinis  
q̄ genti oib? vident? et totū  
da. aspera asseram? et ama-  
ri. **S**i v̄o p̄ m̄iam dei euadē  
ex h̄iūcemodi eḡtudinē que-  
ris: tūc q̄d amaritudis. v̄mo  
vero q̄d veneni habuēt libi-  
do dephendeb. **N**ūc itēi po-

nas delicias. delicias eē. et h̄i-  
dine voluptatē: nec aliq̄ ha-  
bē dedecoris ā obp̄riū. **Q**uid  
dicem? ad repositas penas?  
**E**t id faciem? ad h̄ q̄d deliciae  
q̄d velut umbra p̄t̄sēunt.  
et velocit? fugiūt? p̄ne vero  
p̄petuo manēt. **Q**uid et si egle  
tēpus et idē sp̄acū delicias po-  
siti esset et pene: ess̄ aliq̄s  
ita stultus et ita demens. ut eli-  
geret p̄o vno die delictazū  
vnu die subire penaz? cū so-  
leat dolor vni? hore. et q̄libz  
corpus auiciatib? i obliuionē  
mittē oē p̄teritū tēp? in vo-  
luptate t̄isfactū. **N**ūc ergo  
cū possibile sit. p̄is t̄pe si cō-  
uertam? ad dēū effuge oīa illa  
auiciamēta penaz. et p̄sui  
bonis eternis? q̄d differim?  
q̄d moram? et diuina largi-  
coe nō utim? **D**eī em̄ ineffa-  
bilis et t̄m̄osa bonitas eadē h̄  
p̄uidit aut laborz q̄d v̄ tēpus  
et agonis nō extēdet? nec  
longū faceret ā eternū sed  
breue: et ut ita dicā mouētū  
quoddā hore vni?. **H**oc em̄ ē  
p̄nō h̄ec vita: si ad illā cōfe-  
rat? eterna. **Q**uidit ergo bo-  
nitas dei ut in hac exigua et  
breui vita agones eēt et la-  
bores: in illa v̄o q̄ eterna est  
corona et p̄mia meritoz? ut  
labores q̄dem cito finirent?  
meritoz v̄o p̄mia sine sine  
diuraret. **S**ed h̄ sicut letificat  
eos qui p̄ laborz p̄tiam coro-  
nant? ita affligit illos et au-



aat i furore. qui videt se pro  
 paruo et exiguo delicia: tpe  
 pdidisse quide bō etna: ma  
 la vō queſiſſe ppetua. Ne q̄  
 ead in iſtū veniam? aut au  
 ciatū. **Ex** p̄grſam aliqui dū  
 tēpus ē: et ecce nūc tps accep  
 tu. nūc dies ſalutis. **Nūc** enī  
 ē penitēdi facultas et tēpus:  
 ex quo fr̄ais ḡsequit? penitē  
 tem. **Verū** nō hęc ſola q̄ dū  
 mōs nos manēt nos mala q̄  
 i gehēna pferim? ſi negliga  
 m? vita vram: ſed et multo  
 hys ḡmōs malū. **Ex**cludi  
 ent a bōis. alienū effici ab hys  
 q̄ parata ſūt ſas. tū gnāt  
 aliciatū. tū dolore! ut ead  
 ſi nulla extrinſecy pena tor  
 queret: h̄ ſola ſufficeret. **Quis**  
 enī ſupat aliciatū. carere  
 bonis: q̄bus i ptate habebis  
 p̄fici. **Coſidera** enī q̄ſo te ſta  
 tu vite illius: i q̄ntū tibi cō  
 ſiderare poſſibile ē. **Ut** enī vō  
 ē. cōphende null? ſermo ſuffi  
 ciet? ſed q̄ntū poſſim? ex hys  
 q̄ legim? et p̄ enigmata ac  
 cepim?: tenuē quāda opinto  
 nē de ea capiam?. **Dicit** de ea  
 quāda loco: qd̄ effugiet ibi  
 dolor. et triſtia. et gemitus.  
**Quid** hac vita beati? **I** ubi  
 nō ē paupertatis metus. nō eg  
 tudis ibecillitas. **Nemo** ledit  
 iūſte a ledit? **Nemo** inſat?  
 nemo inidet: nulla cupiditas  
 yrardefat. nullū abī deſideriū?  
 nulla honoris pulſat a ptatis  
 ambitio. **ſ** oīs vicōy labes

ſopita. et penit? exticta eſt:  
 pax cūctā ḡinet et leticia.  
 tranſilla ſūt oīa et quietā?  
 r̄gis ſplendor et lux. nō iſta  
 q̄ nūc ē. ſed tūto ſplēdidior.  
 tanto clazior: q̄to ſplēdi  
 dior nūc ē ſolis lucerna.  
**Nulla** ibi nox. nulle tene  
 bre! cōar ſus nullū nūbū:  
 nulla frigoris. nulla ardo  
 ris aſpitas. **Sed** talis quide  
 erit tēū tēpus: quā ſcēt  
 illi ſoli q̄ ea digni fuerint  
 p̄fici. **Nō** ē ſenecty ibi. nec  
 ſenecty tps miſeria! ſed oē  
 p̄ q̄ corrupōis ē exulat:  
 et gloria corrupōis cūcta  
 arādat. **Verū** ſup h̄ oīa ē.  
 ſuāni cōſortij angelorū.  
 et archangelorū: oīm q̄ ce  
 leſtiū ſupnarū. q̄ v̄tūti cō  
 tubernij p̄fici. **Ultra** oēm  
 vero hāt et hui?mōi glām.  
 ē ip̄y dū xpi ieffabiles adi  
 piſti cōſpecty: et maiestatis  
 et iſenarrabili ſplēdore ut  
 indiar. **Verū** ne hęc tibi ſu  
 bito iſgeſta obtitū mētis ex  
 terreat: paulatī te ad h̄ ca  
 pienda p̄uocabo. **Inti**ere  
 nūc celū et vide? **extēde** pau  
 lulū cogitacionē tuā. ead  
 ſup celū: deinde cōſidera to  
 aīs araturē tūſformacio  
 nē. **Nō** enī i iſta que nūc ē  
 qualitate p̄ſiſtet? ſ i alia  
 tūſformabit. ſplēdidiorē



multo et pulchriore: quanta si di-  
ci potest aurum plumbum splendens.  
Hec enim futura beatus paulus edo-  
cet dicit cum dicit: quia et ipsa  
creatura liberabitur a seruitute  
corruptionis. Tunc enim utique cor-  
ruptionis principis multa patitur:  
que pati nec est corpora corrupti-  
bilia: tunc autem ubi de quod fla-  
gilitatis est et corruptionis ab-  
iecit: ineffabili pulchritudine  
decorabitur. Neque enim ultra cor-  
ruptibilia corpora patietur: sed  
incorruptibilia ea ex resurrectio-  
ne recipiet. Unde cum et ipsa  
creatura in meliorem habitum trans-  
formabitur: nulla erit tunc visus  
discordia: sed cuncta consona  
cuncta convenientia: omnia enim  
sanctorum erit una concordia. Nullus  
ibi dyaboli metus: nulle insidie  
demonum: terror gehene: paulus  
mors neque corporis neque anime:  
sed immortalitatis munus me-  
tus uterque resolutus. Sicut enim  
puer regis: si primo pauperis  
suggerit alendus traditur vili-  
bus nutumetis: sub metis eadem  
pedagogorum vincat et iugorum:  
quo etas prima disciplina aucto-  
ritatis frenis expressa: ad vitam  
demum etate probaliter reddat.  
ac paternis natalibus digna:  
ubi veniet tempus ut et aula  
regia et septum prime dignita-  
tis assumat: abiectis omnibus  
vilibus illis iduometis: repetere  
in habitu regium ac prime patris  
infulas transformat: splendor

purpure perit ac dyadematis  
fulgor: mistroque etiam succedit  
ambitio: simulque honoris  
auctoritas iualescit: et efficitur  
totus alter ex altero: ita  
ergo et tunc: tali quadam specie  
sanctorum immutatio fiet. Et ut sciatis  
quia non in hijs que dicimus sola po-  
tius visus est: conferam oculos  
ad illum motum in quo transformatus  
est christus: et in eam splen-  
dore illum quo tunc in transformatio-  
ne resplenduit: et nec sic  
quidem inueniemus cuncta nobis  
futura sibi gloriam patefactam.  
Illa enim transformatio facta est.  
non in quantum bonorum futurorum ve-  
ritas habet: sed quantum ferre  
poterat oculi inuenit. Sic  
enim et euangelium dicit: quia res-  
plenduit sicut sol. In corruptio-  
nis autem gloria corpus non solu-  
tum splendoris emittit: quanta  
tamen ex ista corruptibili luce  
procedit: nec talem lucem que  
nunc mortales oculi capere possunt:  
sed tantus est future lucis  
splendor: quantum corporeus  
ferre non possit aspectus: cum  
tamen illum contulerit: quod in motus  
transformatione resplenduit.  
Unde ostendit quia tamen reuelatum  
sit: quantum ferre oculi mortali-  
tate poterat: nec tamen tulerit  
ex integro: sed ceciderunt in istum  
in facie super terram. Tu preterea  
si quis te introduceret in con-  
uentum aliquem ubi oes auri-  
tis amicti respicerent stolis:



quoz in medio aliq̄s gemis  
adornatus. resurgēt et pu-  
pna: is q̄ polliceret tibi qd  
possis in illo honoratoz nro  
assabi? nōne curā ageres  
et oīa pmoueres q̄tinus id  
assequi posses? Adaperi q̄  
nūt sensib⁹ tuis celos? et in-  
tue ibi cōuetū nō aurī. neq̄  
vestiū. neq̄ gemaz. sed iusti-  
cie meritib⁹ cōgregatū: splen-  
didū fidētib⁹ micatē. claris  
sole fulgētē. Intue ibi cetū  
nō ex hoībus: sed ex āgelis.  
thronis eā. dnātib⁹ q̄ et  
p̄ncipatib⁹ ac potestatib⁹ cō-  
notatū. De rege aut̄ qui horū  
medi⁹ residet: dicē vox nulla  
sufficiat. Effuget em̄ omne  
sermone? atq̄ oem̄ sensū hu-  
mane mētis excedit dicit il-  
lud: illa pulchritudo. illa vir-  
tus. illa gl̄ia. illa magnificē-  
tia. illa maiestas. Quid ergo.  
Dic m̄. horū oīm̄ bonoz ex-  
res nosmetipos faciem⁹ et  
alienos? vniue p̄uē aliq̄e  
suscipiam⁹ labore. et ex quo  
tpe libidinis illecebras resu-  
tem⁹. Si em̄ cotidie oportet  
ut nos tormēta p̄ferre. si p̄  
ipam̄ gehēnā lōgo tpe tolera-  
re p̄ eo ut xpm̄ vidē possem⁹  
in gl̄ia veniente. et scōz ei⁹  
nūq̄ sociari? nōne est dig-  
nū pati omē qd̄ triste ē mō.  
ut tanti boni. tantēq̄ gl̄ie  
p̄ncipēs haberem⁹? Audi qd̄  
dicit b̄tus petrus. Bonū est  
sequi nos h̄c eē. Quid si ille

tennem quādā fite gl̄ieyma  
quē videns oīa subito p̄icat  
ex aīo. visionis dulcedm̄ quā  
p̄spicit in iurib⁹? qd̄ dicit ali-  
q̄s si ipas verū facie ut se ha-  
bet veritas cōteplet. tūc saliz  
cū celestis aula pandet. et re-  
gē celi nō tam p̄ speculū in  
enigmate. sed facie ad faciem  
reuelauit. et nō id p̄ fidem  
sed per spem̄ cōtendū. Nō  
nulli impatorū putat sibi sa-  
tis eē. et optabile videre si ge-  
hēnā tūmo careat. Ego aut̄  
nilo ḡuides q̄ gehēna ē.  
dico esse cruciatib⁹. remoueri  
et abici ab illa gl̄ia? nec  
puto ita acerbā eē gehēne sup-  
plicia: ut sūt illa quib⁹ torq̄-  
tur is q̄ ardet a conspectib⁹  
xpi. hoc crede m̄. penitē oīb⁹  
finitus ē: hoc ē solū qd̄ supe-  
rat gehēnā. Si em̄ nūc vi-  
dentes terrenū regē cū co-  
mitib⁹ suis et m̄stris suis.  
ingrediente aulā regnā. mira-  
mur. et magnos dicim⁹ eos  
quos herē lateri ei⁹ videm⁹.  
nos q̄ miseros credim⁹. si  
nullū inter eos locū habere  
meream⁹? et q̄dem scientes  
qd̄ incerta sūt h̄c et valde  
insida q̄ in tris sūt: nūc q̄  
de pro bellis hostilib⁹. nūc  
eā pro ciuilib⁹ insidiis. in-  
terdū eā pro luore. et pro  
eo ipō p̄cipue. qd̄ eā ipā  
ex se singula sūt et caduca.  
et nulli⁹ nūq̄ in quoquo  
mō sūt. cruciatū quānt



hys qui inde deciderit: quomo-  
no multo magis cruciabitur. si  
apud regem omni q̄ nō p̄te t̄re.  
sed uniuersū cruciatū ei tenet.  
vmo qui eā pugillo ḡtinet.  
et celū palmo metitur. q̄ por-  
tat oīa v̄bo v̄tutis sue. Apud  
quē gētes om̄s tamq̄ nichil  
et velut sputū reputant. 1  
apud hūc m̄q̄. vbi eternos  
honores largiri cepit. si nul-  
lū habeat locū. et in nullo  
apud eū m̄strorū nūo colloc-  
mū. 1 nōne om̄i nobis pena  
cruciabilis erit. Sed suffia-  
et nobis enadē gehēna: et  
dignos nō fieri tanti regis as-  
pectu. Quid illa aīa cui h̄c  
suffiat infelicitas. 1 q̄ miseris.  
Hūc autē quē dicitur regē. nō  
putes quadrigis miliarū aut  
chocrib. aureis vectū. ul' or-  
natū purpura. d̄ terribilem  
p̄tate dyadematis affuturū:  
cū ad iudicandū veniet terra.  
Sed audi quō p̄phetis nūciā-  
tib. ut nūciari hōibus fas fu-  
it. p̄dicat. ei. aduentus. Et  
ergo quida ex eis. Deus ma-  
nifeste veniet: deus n̄r et nō  
silebit. Ignis autē eū ardebit:  
et in circuitu tēpestas valida.  
Et vocabit celū sursum: et ter-  
rā disc̄rue pplm̄ suū. Alius  
vero qui et penarū spes indi-  
cat. ysaias h̄c ē: audi quō  
dicit. Ecce dies d̄ni veniet  
ardelis et insanabilis. dies  
furoris et ire. 1 ut ponat or-

be terre deserti: et p̄cores per-  
dat ex eo. Stelle enī celi et ori-  
on. et oīs ornatūs celi lumē  
suū nō dabit. 1 et obscurabit.  
sol in ortu suo: et luna non  
dabit lumē suū. Et m̄dabo  
uniūso orbi mala. et ip̄is  
p̄cā eorū. 1 et p̄dam cōtime-  
lias iūnoy: et iūria super-  
boz humiliabo. Et erūt q̄ re-  
licti fuerūt p̄ciosi magis quā  
aurū: et hō p̄ciosior est q̄  
lapis ex ophir. Celū enī qua-  
ciet. 1 et terra mouebitur a  
fundamētis suis. 1 furore ire  
d̄ni sabahot: in die qua sup-  
ueniet furor ire eius. Et  
uerz. fenestree celi aperient:  
et mouebūt fundamēta t̄re.  
P̄urbacōe p̄urbabit. t̄ra.  
supore stupebit t̄ra. iudinatio-  
ne iudinabit. t̄ra. et iudinata  
ē: q̄mō cōe q̄mouebit. terra.  
sicut ebrius et aspulat. ex-  
ciet. sicut pomorū custodia.  
Terra t̄det et nō poterit re-  
surgē: in aluit enī sup eam  
iniquitas. Et inducet deus  
sup ornatū celi in excelsō  
manū suā in die illa. Et sup  
regna t̄re. et cōgregacionē  
eius ponet in vinculis: et cō-  
cludet eā in locū m̄nitiū.  
Sed et malachias p̄pheta  
cōsona h̄is loquit. dicens.  
Ecce veniet d̄ns op̄s. et q̄s  
sustinebit die aduentū ei. 1  
d̄ q̄s supportabit cōspm̄ ei.



Quia ipse ingredietur ut ignis  
 q̄statoris et sicut herba la-  
 na: et sedebit cōflans et  
 purgans sicut aurū et sicut  
 argētū. Et iterū dicit. Ecce  
 dies dñi veniet ardens ut  
 dibanus et eruret eos: et  
 erunt om̄s alii enigene et oēs  
 qui faciunt iniquitatē ut sup̄-  
 la: et incidet eos dies illa q̄  
 veniet dicit dñs oīpotens:  
 et nō reliquet r̄idū neq̄ pal-  
 mes. Alius vō ille vir deside-  
 riorū ita dicit. Et ecce vide-  
 bam et throni positi sūt. et  
 vetustus dicit sedebat: et in  
 dūmētū ei⁹ sicut nix cadidū  
 et capillus capitis ei⁹ lana  
 munda: thron⁹ ei⁹ flama ig-  
 nis: rote ei⁹ ignis errens:  
 flūmīs igneus currebat an-  
 tē ipm: iudiciū q̄stituit et libri  
 aperti sūt. Et paulo post. Et  
 vidi inq̄t in visu noctis. et  
 ecce in nubib⁹ celi sicut filius  
 hoīs veniebat: et vsq̄ ad he-  
 mistū diezū puenit. et in cō-  
 spectu ei⁹ oblat⁹ ē ei: et ipi  
 dat⁹ ē p̄ncipatus et honor  
 et regnū: et om̄s ppli. t̄bus  
 et lingue ipi seruiert: et po-  
 testas ei⁹ p̄tas eterna q̄ nō  
 t̄nsibit. et regnū ei⁹ nō cor-  
 rūpet. Inhorruit sp̄s me⁹ ego  
 daniel. in habitudine mea: et  
 visiones capitis mei q̄turba-  
 bat me. Cū ergo hec ita agi  
 cepint pandent sine dubio  
 celi porte: p̄mo potius ipm  
 celū auferetur e medio: t̄q̄

si tabernaculi alicui⁹ velamina  
 colligant: salis ut reparet et  
 t̄nsformet in meli⁹. Tūc ergo  
 oīa metus habebit: timorq̄  
 ac tremor implebit vniūsa.  
 Tūc etiā ipos angelos forni-  
 do q̄ssabit: et nō solū āgelos:  
 s̄ et fortassis archangelos  
 et thronos. et dñas coēs. et p̄n-  
 cipatus. et p̄tates. Hoc em̄  
 indicat in eo qd̄ dicit: et vir-  
 tutes celoꝝ mouebūt. Cofer-  
 ni em̄ sūt eoz qui iudicādi  
 sūt: et vite hui⁹ posituri re-  
 tione. Si em̄ apud iudices  
 sc̄li cū ciuitas vna iudicāda  
 ē. p̄uēt cetera et cōtremis-  
 cūt. eadē si nichil p̄cili me-  
 ritat: quatomagis cū orbis  
 terre vniūsus ad iudiciū ve-  
 niet iudicandus ab eo iudice  
 qui teste nō eget. qui argu-  
 mēta nō q̄rit. qui oratore  
 cause nō postulet: sed hīs  
 oībus p̄uēt amotis. ipse  
 et gesta et verba et cogita-  
 coēs hoīm dēuēdet. atq̄ in  
 medio colloct. et cuncta ve-  
 lut in tabulis quibusda de-  
 picta oclis eoz q̄ q̄miserūt  
 ea. atq̄ om̄i qui assiste vide-  
 tur ostendat: quō nō cōmo-  
 nebitur et in metuet vni-  
 uersa creatura. Qd̄ et si  
 ignis flūmīs ille nō curre-  
 ret. neq̄ angeli assisterent  
 terribiles. et facies dñi tor-  
 torū: sed hoc solū si enoca-  
 rent hoīs ad regē. et alij



quidē laude et honore digni  
habent. alij vō de honorati  
cū nota et confusione abicere  
tur: si hoc solū pene hoīes  
paterent. nōne sup oēm ge  
hēne crederet cruciatū? qd  
alij mūnera pāpientib? a  
rege. ipi repulsam cū dede  
core meruisset. In qō quātū  
pene sit. eadē si nūc plene  
sermo nō pōt edocē: tūc tū  
cū ad rem ventū fuit. ma  
nifestius sentient. Tu vō  
adde ad hec oīa. eadē suppli  
cior. dolores: et nō solū cō  
fusione. neq? solū dedecoris  
notā? sed et illā pone ante  
oculos viā qua trahūt hoī  
nes ad ignē: et qua tōdūt  
ad penas. Cogita senos illos  
et herēdos penarū mīstrōs  
qui peccatores pāpītāt ad  
supplicia? et hō eo tpe qō alij  
qui bñ egerūt a clarissimis  
angelis et placidissimis sup  
portati an regis et tū solū:  
sublime coronis <sup>in gloria</sup> et immorta  
lib? pmijs mūnerat. Et hō  
quidē pā erūt diei illius:  
et iudicij tēpō. Que vō post  
hec sequetur? qui sermo po  
teat explicare? Que est vo  
luptas. q̄ leticia. eē cū xpo.  
Vbi aīa ad pām quōsitute  
regressa? cū fiducia ceperit  
iā videre dnm suū: explicari  
tū nō pōt illi? leticiae magni

tudo. Nō enī solū p hīs ex  
ultat quib? pferunt m pnti?  
sed mltō magis p eo gaudet:  
qd bonorū suorū scit nullū  
finē futūre. Et quib? illa  
gaudia. atq? illā leticiam  
neq? sermo ullus explicare  
valeat. neq? cogitatio ulla  
cōope? tenuiter et velut  
umbra quādā future yma  
ginis ihuētes: tibi quoq?  
indicare teptabim? Requira  
m? si videt? ab hīs qui in  
pnti vita bonis scti et diui  
cijs pferunt. qui i honorib?  
et pntib? gloriānt? quātū  
leticia extollūt in hīs. quā  
ta hec deliciae et voluptate  
mirantur: ita ut iterdū nec  
i tercis se eē arbitret. Et  
quidē cū cōstet eadē apud  
illos ipōs nec vō hō eē bona  
nec esse ppetua. sed sopnio  
cicus euolare: a si accidit  
aliquē ut parū aliq? yma  
neat. et exigū hoc tēpus  
vite nō deserant. quātū hīs  
felicitas eē credit? quātū le  
ticia. Igit? si hō caduca et cor  
ruptibilia tū gaudij hoīb?  
cōferūt? quid putādū ē sen  
tīre leticiae aīas illas que ad  
celestia et ppetua puenērūt  
bona. In quib? et quātitas  
et qualitas tā diuisa. et tā  
emines ē ab hīs q̄ in hac  
vita putant? bonis? ut neq?



ad aspectu adhuc illius. ne  
 q̄ ad auditu venerit neq̄  
 ad cognitione cordis ascen-  
 derit. **S**icut sunt sicut pat-  
 ruit̄ i vultu matris. ita et  
 nos in hoc mundo positi su-  
 mus. et q̄ angustiis q̄bus-  
 da. atq̄ obscuritate cōditi:  
 futuri sc̄i lucē libertateq̄ nō  
 possim̄ itueri. **C**um autē te-  
 pus affuerit ut p̄ficiat nos  
 p̄ns hic mundus. et oēs q̄  
 cōcepit. i futuri sc̄i p̄ferat.  
 lucē. si quos q̄dam pat̄s i  
 terrenis aborsus. i ma-  
 trinos inuenit de tenebris  
 tenebras eunt. et de angus-  
 tiis ad arciores angustias  
 redunt. **Q**uos vō p̄fectos  
 et regis ymagini p̄les ge-  
 nuerit. offert p̄i sobale ge-  
 nerosa: in officiis angelicis  
 et sedib̄ archangelicis collo-  
 canda. **N**oli ergo q̄so te mi-  
 amice p̄tendē in illa parte.  
 vbi vultus aīe tue et yma-  
 go regia corrūpat. et velut  
 aborsu quēda i fine te mu-  
 dus ipse p̄ficiat. **S**ed cūis  
 reparat in te ymaginē pater-  
 nā. reparat v̄tutu deus et  
 spem: ut iter filios agnosca-  
 ris a p̄e. **S**icut pulchritu-  
 dine corpis deus certis qui-  
 busda et naturalib̄ terminis  
 clausit. q̄e aut pulchritu-  
 dine libera fecit. et nulla  
 sub nātate cōclusam: ut

potē nullo p̄spaniore deore cor-  
 poris. **H**ec ergo aīe spēs i liber-  
 tate. sub dei quide nātate. in  
 nātate in manib̄ posita. **N**ā si  
 eadē corpori deoris p̄tatem.  
 dñs nō ita p̄misset arbitrio.  
 sollicitudo nobis immineret su-  
 p̄flua. atq̄ in hīs que nichil  
 p̄desse. de vite n̄e tempus  
 occuparem. ex quo cultu aīe  
 necessario negligeret. **Q**uip-  
 pe qui eadē nūc ubi nulla po-  
 testas ē cōferendi aliqd cor-  
 poris deori. hoc tū agimus  
 et hoc studem. ut spem cor-  
 poris oimodis extolam. dū  
 colorū facis. ul' cōpōsitione  
 criniū. ul' oculoꝝ rotati. vel  
 varietate vestiu. diuisis q̄ alijs.  
 et exq̄sitis molicionib̄ cōfer-  
 ret aliqd ut dixi deori corpus  
 cupim. **S**ed quātomagis  
 quenebat nos ad cultu aīe  
 dare opam. **H**ec pulchritudo  
 aīe requirit. vbi et pulchri-  
 tudo vera ē: et in p̄tate n̄a  
 ē cotidie eam si volum̄ effi-  
 cere pulchriore. **V**erū nos eō-  
 tario oē tēpus vite n̄e q̄su-  
 mim. expoliantes et ador-  
 nantes analla diuisis ornatu-  
 bus: dñam vō et tāq̄ vile  
 mācipiū m̄culta. feda q̄ ac  
 sordib̄ obstam. i oī illūie  
 ac dedecore reliquetes. **C**ū vñ  
 q̄ nos deus excluderet a cor-  
 poris aīe. et decoris eius aug-  
 mēta nātālibus terminis



clausit: ne superfluis studiis  
occupati. negligemus aie cultu.  
Cuius forma et spes. quia si in  
ultima corrumpat feditate: la-  
bore in et intentione nostra ad su-  
ma potest pulchritudine reparari  
et in terra decoris adduci: ut  
non solum admittit a bonis om-  
nibus. sed et ab ipso etiam rege  
omni deo gaupisti possit et ama-  
ri: sicut et propheta ad eum dicit in  
psalmis. Et concupiscit rex  
decorum tui. frequenter accidit  
se sanis: ut eam ex his mu-  
lieribus que in lupanaribus ipsi  
tunc sunt. si forte aliqua inveni-  
ta est decora specie: que propter  
pulchritudinis ab aliquo eam  
bono viro assumptam ad honesta-  
tatem matrimonii. Quot magis  
deus non reprehendit neque despici-  
et auras: que de superna genero-  
sitate per dyaboli tyrannidem  
in istud peccatum vite lupanar  
ac prostibulum deciderunt. Iuue-  
niles autem huius exemplis usus  
eandem prophetas. aut ad iherosolimam  
loquitur: et illa enim in prosti-  
bulum decedit. et in meretricia-  
tione non inquit: sicut designat  
ezechiel propheta dicit. Si-  
bus meretricibus dantur merce-  
des ab amatoribus suis: et  
facta est in te res perversa proter-  
vobis mulieres. Et iterum alius  
dicit. Sedisti super viam: expectans  
eos sicut cornicula de-  
solata. Et rursum. Vulgo di-  
cunt. Si dimiserit vir uxorem

sua et recesserit ab eo dixerit  
viri alteri: nunquam revertetur  
ad eam ultra. Rursum non polluta  
et contaminata est mulier  
et illa. Tu autem fornicata es  
cum amatoribus multis: tamen re-  
verte ad me: et sistipiam te.  
Ipsi ergo que sic meretricata est:  
renovatur rursus ad se deus.  
Nam et captivitas que facta est:  
non tamen per penam. quia per con-  
fessionem facta est. Nam si eos deus  
punire voluisset et perire: non  
utique deus renovasset ad  
ipsum solum: neque rursus civi-  
tatem derelictam maiore gloria edi-  
ficari fecisset ac templum: est enim  
inquit gloria domus huius non missa  
super illam propterea. Sed si illa que  
frequenter meretricata est non  
excludit deus a patria: multo  
magis tua recipiabit auras:  
que nunc peccatum corrumpit. Nemo  
enim amatorum carnalium. eam  
si forsiter in hac super modum  
infames. ita exardescere potest in  
amore dilectionis sue: sicut deus  
effundit in amore auras nos-  
trorum. Sed quidem possibile est  
et ex his noscere que per singu-  
los dies geri videntur: potes-  
tatem ex scripturis divinis eni-  
denter admittere. Iubet denique  
ultra in principio iheremie que  
referunt de deo. vel apud re-  
liquos prophetas: quos despiceret  
tunc et reprehenderet a populo:  
tamen rursus revertebatur ad eos:



et amore eorum gstrictus secta-  
 bat eos etiam auersos a se. **Et**  
 hoc e quod ipse dicit in euangelijs  
 iudicat: quia dicit. **Psalmus** **Uplu**  
 que occidit pullos et lapidas  
 missos ad te: quocirca volui  
 ggregare filios tuos sicut  
 gallina congregat pullos suos  
 sub alis suis. et noluerit.  
**Red** et paulus dicit ad thimo-  
 thios scribas. **Quia** deus erat  
 in christo. mundum reositas sibi  
 non reputas eis delicta ipsorum:  
 et posuit in nobis verbum reuoc-  
 aliamus. **Pro** christo ergo lega-  
 tione fungimur sicut deo dep-  
 ante per nos: rogamus per christo  
 redaliamini deo. **Hec** etiam  
 ad nos dicitur putem. **Non** solum  
 enim infidelitas: sed vite conta-  
 minatio. execrabiles istas i-  
 iniurias facit inter deum et homi-  
 nes. **Sic** enim et paulus dicit.  
**Quia** sapientia carnis inimica  
 est deo. **Age** ergo. destruas  
 hanc inimicitiam parietem?  
 et vna vobis redaliaminis  
 faciamus ad deum: ut iterum effi-  
 ciamus ei amabiles et concupis-  
 cibles. **Scio** quia miraris val-  
 de heremiorum pulchritudine:  
 et deori et nichil inueniri pos-  
 se in terris sicut iudicas. **Sed**  
 si velis o amice. multo tu ea  
 formosior et multo pulchrior  
 fieres: quantum potest esse aurum luto  
 pulchrius. **Si** enim in illa cor-  
 poris spem multum miratur et ad-  
 cendit pro ea: quantum putas

in anima esse decoris. si ad omnem  
 naturam sue fuerit exulta pul-  
 chritudine? **quod** amabilis  
 oculus et quantum mirabilis est.  
**Quem** corporis decoris substan-  
 tia non in alio quam in flegmate  
 et sanguine. vel humore ac-  
 felle consistit: quod ex ciborum succis  
 corruptibilibus colligitur. **Et**  
 hijs enim oculorum orbem splen-  
 descit? **et** hijs genarum rubor  
 exprimitur. visus oculus ornat:  
 et nisi per dies singulos rige-  
 tur huiusmodi succis. ex forte  
 reuocis ascendentes venis? **con-**  
 tinuo aridior efficitur cutis.  
 oculi canat: rubor omnibus  
 e vultu cum omni decore discedit.  
**Quid** si diligenter consideres quod  
 sint quod intra illa cute quod tibi  
 formosa videri lateat. que  
 inter uare tegantur. quod intra  
 fauces et ventrem? nichil ali-  
 ud quam sepulchrum dealbati  
 pronuntias esse ipsa corporis  
 pulchritudine. quod foris quod  
 decora apparet hominibus: intus  
 autem plena est sordibus et im-  
 dijs. **Tu** demum si in vesti-  
 mento videas flegmata uel  
 sputamenta horrescis? et ex-  
 tremis saltu digitibus contingere  
 ea respicis: sed et aspectu  
 retorques. **Et** quod cellaria  
 ipsa et horrea flegmatis di-  
 ligit et concupiscis. **Sed** tua



pulchritudo nō erat talis. **Quā-**  
to em̄ celi sui pulchritudo: tāto  
aīe tue pulchritudo oem̄ for-  
mā quāuis pulcherrimū cor-  
poris superabat. Et haec aīa  
corpore mīdata nullū viderit:  
tū alias ē deus ei⁹ ex virtu-  
tibus suis conabor ostendere.  
Nūc aut̄ sufficiat nob̄ meo-  
rare sermone dñi quo ait:  
Quia erūt sicut angeli dei. **Ad**  
si eam̄ corporib⁹ tāta ē diffē-  
rentia eorū dīstīgat q̄ subli-  
liora sūt. ab hīs q̄ gūiora  
vident̄ et anssiora. **Ubi** gūa.  
ut celi sūt p̄stantia. ut ignis  
aqua. ut stelle sūt lapidib⁹  
pulchritudo. ut arcus celi or-  
bus q̄ in terra sūt florib⁹: q̄  
dicerem⁹ si posset fieri: ut  
corpore oculis aīe pulchri-  
tudine viderem⁹. **Pro**ne vide-  
res oīa h̄. q̄ ad exēplū deco-  
ris ac pulchritudis adduci-  
m̄. ex terrena substantia.  
**Quēso** ergo te ne cōtempnam⁹  
tantā b̄titudinē: neq̄ negli-  
gam⁹ p̄ositi hūc thesaurū  
qui int̄ nos ē: maxie cū fa-  
cile nob̄ reditus ee possit.  
et p̄o labore repari vō aīe  
deus. **Ubi** em̄ spem futurorū  
q̄eperis et amaueris: statim  
redit aīa ad pulchritudine  
suā. **Aut** em̄ ille. **Quā** qd̄ in  
p̄senti ē momentaneū et leue  
tribulacōis nūc. sup̄ modū

inmēsu eternū pond⁹ glie opra-  
tur nob̄: nō aspicientib⁹ que  
vident̄: sed que nō videntur.  
**Quae** em̄ vident̄ t̄palia sūt:  
q̄ nō vident̄ eterna. **Ad** si tribu-  
lacōes leues appellat paulus  
et faciles p̄ eo qd̄ nō ad her-  
q̄ vident̄. sed ad illa q̄ nō vi-  
dent̄ aspiciam⁹: quātomagis  
lene ē erit et facile desinere  
ab ip̄adiciāe ponderib⁹ sedis.  
**Neq̄** em̄ nūc te ad illos labores  
imitam⁹ et p̄icila. ā ad illas  
cotidianas mortes. **Quas**  
ap̄li p̄ferēbāt. ul̄ ad p̄secutio-  
nes illas et verbera. ā vincu-  
la. ā carceres. ā ad totius mū-  
di theatrū. ā fame. ā nudita-  
tē. ā vigilias multas. ā p̄icu-  
la tineri. naufragia maris.  
p̄icila latronū. p̄icila ex gūe.  
pericula et falsis frib⁹. atq̄  
illa oīa q̄ ap̄li agones desu-  
dant: nichil horū nūc a te  
possum⁹: sed illud tū roga-  
mus: ut turpissima hac serui-  
tute derelicta. ad p̄orem redeas  
libertate: consideras et pena q̄  
subsequit̄ luxuria: et glām  
que v̄tutib⁹ ē reposita. **Item**  
hij quidē qui resurrectionē  
futurā nō credūt. si vitā suā  
negligūt: et nullū futuri  
iudicij metu cōcipiūt: nichil  
mirū ē. **Pro** vō qui multo  
certius inueniunt futurā qm̄ p̄a-  
cia: tā īfelicitē agē et tam  
misere credere. et nullā reor.



dacione cape futuri iudicij. sed in ultimo deinde gteptu. extreme demencie e: nec pot. aliqd hinc malo cofecti. stac. dentes no creditib? siles sim? **Quinimo** illis no pauci reperi sunt: qui in hac vita aie vturibus floruerunt. Et que nobis erit excusaco. quid solacij? si in die iudicij isti nob pducant ad exemplum. **Tu** p. terea videm? nonnullos nego. ciatoru inuidisse naufragia. et vniuersam pdidisse substan. cia? nec tu pro hoc directos ee et resedisse: sed rursus ag. gressos eandem via. atq; eade. exercitia tepasse. **Et** illi qd dapna hec no desidia animi: sed vtoz violencia ptilerunt. **Ros** aut qui certi sum? de fi. ne reru. et manifeste nobim? qa nauolum? neq; naufragia aie. neq; dapna poterim? a. curre: quo no arripim? de. nuo pota exercitia et nego. cia que negligem? omisim? repam? sed iacobim? resu. pini et desides. et man? ocio. sas plicabim? ad pectus. **Et** utina ociosas et no opantes i pnicie nri? qd e unq; etu. dentis isanie: velut si quis verbi causa. delicto adusa. tio. isum caput man? gntat et suu vertice cedat. **Depulit** nos dyabolus et elisit? oportet utiq; resurge: et intus stave contra eum. **Na** si semel

delectus no solu nobis a tra. resurge. sed et tempm picipio dare: hoc e inuisse adu'stium. et p'ribus er? fuisse. **Na** et b'us dauid cecidit eode casu quo et tu mit: et no h? solu? sed et aliud h'is g'uitus addi. dit: homicidm em? co'u'xit. adulterio. **Et** qd post hec? **Na** qd p'masit iacob. **None** surrexit? et iteru stetit ad? timicai. **Et** ita em? subegit: utia post morte merita ei? p'ficiat posteris suis. **Na** so. lomo cu? imane illud admi. sisset scelus. ut dign? mille mortib? haberet? p' dauid tm g'cessum se d'ns regnu? ei? itegru? dicit. **Aut** em? **San.** dens scinda regnu? de maib? tuis. et dabo illud seruo tuo? **Verumptu** in dieb? tuis no fa. cia. p' dauid prem? hui: s' de maib? filij tui accipia illud. **Sed** et ezechias cu? i'picula extrema veniss. quib? et ipse ess? iustus: tm pro b'is dauid dicit se d'ns ei auxilium latiz. **Aut** em? **Protega** ci. uitate hac et salua faciam ea p' me: et p' dauid puez meu. **Vides** quanta e v'us p'ue? **Vides** quatu? meriti co'ilsto repauit. **Quid** si volu. issent et ille hec cogitare que tu mit aie geris. et dicere. qa impossibile e in ia. p'p. au fieri deu: honorauit em?



me honore ingenti. et propheta  
ca in gloria contulit. regni eam  
magnificam dedit. de periculis  
quoque in uis me eripuit. et  
quo potero cum post hec tanta  
beneficia deaderim et offendere  
vini. atque in ultima flagitia de  
uolutus sim. prope uisum p  
mexeri deum. Si hanc cogitasset  
dauid: cum periculis pater et  
nonnulla perdidisset. Non enim  
sola corpus uulnera si negli  
gant inferunt morte: sed et  
aie siliter. Et nos tam stulti  
erimus. ut corpori quidem si uulu  
erueniat. adhibeamus continuo  
medicinas. in nullo uero aie  
uulneribus medeamus. Et quidem  
in uulneribus corporum sunt uul  
ta que sanari omnino non possunt. et tamen  
non continuo desperamus. sed  
quatenus fieri possunt. adhibemus  
diligentiam. etiam si audiamus a  
medicis. quia huiusmodi uulnera  
sanare medicamenta non possunt.  
assistimus tamen et obsecramus. ut  
aliqua saltem solacia nobis  
medici. et aliquid sustentatio  
nis exquirant. In aie uero uul  
neribus ubi nichil est insanabile.  
neque enim aie naturam patitur  
nature. que aliena sit a nobis  
eius passio. sic negligimus. sic  
desperamus. sicut nichil ad  
animi sollicitudinem ueniamus.  
Et ubi languoris natura  
in desperatione necessario ge  
neratur: nos tamen que spei aliquid  
conferat diligentiam non omittimus.

aliam hic ubi nulla est desperandi  
necitas que nulla sit sanita  
tis spes: omissa penitus cura  
discedimus. Vides quanto maio  
re corpus que aie amore gstra  
gimus. ignorantes. quia si aiam  
negligamus: nec corpus sal  
uare poterimus. Non enim aia  
pro corpore: sed corpus pro aia  
factum est. Qui ergo quod primum  
est negligit. et quod inferius est  
excolit: utrumque corrumpit. Qui  
uero ordine seruat. et quod pri  
mum est colit: etiam si negligat  
quod secundum est. pro primo salutem  
saluabit et secundum. Quod ita esse  
etiam dominus atque saluator noster do  
cens dicebat. Nolite timere  
eos qui possunt corpus occidere.  
sed timeate magis eum: que potest  
et aiam et corpus perdere in  
gehennam. Putabne agimus  
aliquid. putabne satisfacimus  
tibi. quod nullus aie languor  
que insanabilis debeat desperari.  
aut adhuc natus est. et ali  
as nos adhibere uoces. et  
pluribus hec eadem confirmare.  
chilies enim si temetipsum des  
peres: nos te nunquam despera  
bimus. Neque enim horum agi  
mus in quo alios reprehendimus.  
quis uero sit idem cum ipse de se  
quis desperet: et cum ab alio  
desperat. Qui enim alium des  
perat habet ueniam: qui uero  
seipsum desperauit nullam.  
quia ille non est dominus metus alte  
rius: hic uero sui propositi peritatem.



tenet. Nos ergo nō despecti-  
 m⁹ qd sit tibi reditus ad p-  
 oris vite statū: et ad illas q̄s  
 in te nouim⁹ animi v̄tutes.  
**S**ed addemus ad te ad huc  
 eā hęc. Minuēte audiebat  
 ppheta ex definito dicentem.  
 et cōminatē: adhuc tres di-  
 es. et minuēte destruet. **S**ed  
 ne sic q̄dem animis conti-  
 demur: et hoc tū nec satis cō-  
 fiderent posse exorari deū.  
 ut cōtra respōsa sua veniret!  
 que videbat nō sub aliqua  
 venie cōditōe suspēsa. sed  
 abrupta sentētia t̄minata:  
 tū ad p̄niam q̄fugit dicit  
 tes. **Q**uis scit si penitebit  
 deus? et dep̄cabitur super  
 malicia quā locū est ut  
 faceret eis. **Q**uod si homines  
 barbari et ipeati tm̄ potue-  
 rit hęc itell̄cā dīne bonita-  
 tis: nōne multo magis nos  
 oportet. qui i diuinis litteris  
 eruditi sum⁹? et q̄ h̄ ipa ex-  
 empla p̄cessisse nō ignoram⁹.  
 multa q̄ alia ex diuinis sc̄p-  
 tūris silis. ul̄ in sentēcijs. ul̄  
 in rebus gestis didicim⁹ cō-  
 tineri. **N**ō em̄ inq̄t deus cō-  
 silia mea sicut cōsilia v̄rū. nec  
 vie mee sicut vie v̄rū? sed quā-  
 tū distat celū a t̄ra. tm̄ dis-  
 tant cogitacōes mee a cogi-  
 tacōib⁹ v̄rū: et q̄silia mea  
 a q̄silib⁹ v̄rū. **T**um p̄terea  
 si nos famulos n̄rōs q̄ forte

nos offenderint. cū pmittit  
 se futuros eē meliores recipi-  
 m⁹. et ad p̄orem reuocam⁹ lo-  
 cū: interdū vero eā maiore  
 eis post offensa ex reuālia-  
 cione fiducia dam⁹? nō multo  
 magis nob̄ hęc faciet deus.  
**N**ā si p̄terea nos fecisset ut  
 puniret: bene desperares et  
 dubitares de salute tua. **S**i  
 vero p̄ bonitate suā tm̄mo  
 nos fecit. ut eternis ei⁹ bo-  
 nis et numerib⁹ fruerem⁹.  
 atq̄ oīa q̄ agit ab iūrio sc̄h̄  
 vsq̄ ad p̄ns tēpus. p̄terea  
 agit et p̄terea monet? que  
 vlt̄a nobis desperadi. q̄ am-  
 bigendi causa superit. **S**ed  
 vehemēter nos offendim⁹  
 eū: ut null⁹ v̄nq̄ hom̄.  
**P**terea ergo maxie veloci⁹  
 et vehemēti⁹ satisfacē oportet  
 i penitēdiōe gerē cōmis-  
 si: et cito recedē ab h̄ijs acti-  
 bus q̄bus offendit de⁹. **R**ep-  
 em̄ v̄rū et i gentis men-  
 tes ita offendit quāuis q̄  
 uissimū iūria delicti: ut cō-  
 teptus satisfaciendi. **P**eccare  
 nāq̄ hūmānū est: p̄manere  
 aut̄ in partib⁹ dyabolici. **D**e-  
 inde vide. quō per ppheta  
 hoc magis arguat deus. q̄  
 illud. **E**t dixi inq̄t. postea  
 qm̄ meretrata ē. **P**ost hęc  
 oīa cōuertē ad me: et nō ē  
 cōiūsa. **E**t itē alibi. **E**t i h̄ijs  
 oībus nō ē cōiūsus iordina.



tus iuda: sed adhuc manus  
<sup>pena</sup> excelsa. In alijs quoq; postea  
qm arguit delicta ppli p ppheta  
ta et emedacione sua pmise-  
runt. ostendens q; amabilis qn  
sacione suscipiat peccoz: dicit.  
Dns dabit ita ee cor eoz in  
eis. ut timeant me. et custodi-  
ant mandata mea oib; dieb;  
uite sue: ut bene eis fiat et  
sibi; eoz usq; in scin. Sed  
et moyses docet pplm volens  
quid deus requirit ab hoib;:  
ita dicit. Et nunc isrl' qd dñs  
deus tuus postulat abs te nisi  
ut timeas dnm deum tuum. et  
iudas in oibus vijs eius: et  
diligas eum ex toto corde tuo.  
et ex tota aia tua. Deus q;  
qui cupit diligi a nobis et  
oia facit pro h;: et nec vpi  
genito suo patet salute nra  
et caritate. et qui optat ut  
ita dica. ut quocunq; pacto  
et quocunq; reconciliem ei: quod  
penitentes nos et conuersos  
ad se no libenter suscipiet  
et amabit ut filios. Nam  
quo p spectu putas illud dix-  
erit p ppheta: dicit tu iniqui-  
tates tuas por ut iustificeris.  
None cupies nos ad amore  
suum reuocare: et ad itimū ca-  
ritatis affari. Si quis em  
diligit amicum. si forte multas  
ab eo iniurias pultit et ne si-  
quidem auersus e amor quis  
erga dilon: si pferri in me

diu. et exponi iniurias velit:  
certu e qa nulla alia ob causa  
fieri id cupit. n ut redintegro  
fiat amoris vehemensior: et  
validior multo q; dudu. Sed  
si sola confessio peccoz tanta  
reconciliandis materia tenet:  
qto maior erit reconciliandi  
fiducia si ipis opib; pnie q;  
gmisim; diluam;. Nam si  
hoc esset eos q; semel lapsi  
sunt de via rta. redire ad pri-  
ore cursu voluntas diuina p-  
hiberet: a nulli. a valde pau-  
ca ituriet i regim celoz. Im-  
mo vo eos quos p apuob it-  
pres et in animi rade habe-  
m;: p lapsus peccoz inveni-  
mus ee repatos. Qui em ve-  
hementes fuerunt i malis. co-  
nisi rursus ad bona. eadem  
nichilomin; utitur veheme-  
cia: qsa sibi qd in multis de-  
bitis teneant obnoxij. Sed  
et dñs i euangelio docuit: cu  
symoni de mulie quada di-  
cebat. Vides inqt symo mu-  
liere hac. Introim i domum  
tua. et aqua pedib; meis no  
dedisti: h; aut lacrimis suis  
lauit pedes meos: et capillis  
suis deterxit. Oscula in non  
dedisti: hec aut ex quo igres-  
sus su. no cessat osculando  
pedes meos. p quod dico t.  
remittit ei pecc multa: qui  
dilexit multu. Qui aut paru  
dimittit: paru diligit. Et  
ait mulieri. Remittit tibi

Oleo caput meum non unxisti: hec  
aut unguento unxit pedes meos.



pccā. **P**roterea deniq; et dyab-  
 olus sciens qd hī qui multa  
 opati sūt mala. si se ad peni-  
 tēdam quertent. districte sa-  
 tis et vehemēter hoc faciūt.  
 utpote scientes qd egerūt. me-  
 bit et tremūt: ne quis forte  
 hor. aīā aliqd penitentiā  
 capiat. **S**i enī cepint. iā ne-  
 quunt retineri: sed in modū  
 ignis. pūe calore succēsi. au-  
 to purgato. purgatores red-  
 dūt aīās suas. et memoria  
 q̄sue sue. velut spū quōdam  
 flante. ad portū salutis spe-  
 gubernate pueniūt: itineris  
 sui habētes cautela maxima  
 et p̄teritor. horrore gestorū.  
 atq; in hoc ecā pene eos q  
 nullos unq; tangerent lapsū  
 vident. p̄cedē: dū cānciores  
 eos reddūt expēciā. **N**arius  
 enī nescio quo pacto expetim?  
 ea que parca p̄didim? qm  
 q̄ nodū possessa desideram?  
 acquirē. **T**antu ē ergo sicut  
 dixi ut iūcū fiat. in hō vīs  
 ē difficultas: ut p̄mos aditus  
 ingrediam p̄nie. **I**n ipō enī in-  
 gressu stat. iūmicis minis ar-  
 terrozib; i spūas: et volētes  
 adire cū oī atrocitate depellit.  
**C**ū si terroz fumos et iāne  
 nebula cōtepnas. nec ille ali-  
 q̄ valebit ultra. et tu occu-  
 pato aditu validiore te reddi-  
 tū fencēs. supiorēq; te effec-  
 tū iūmicis terrozibus gratula-  
 beris: ac per facile t de reliq;

agonis istius via videbis. **A**ge  
 ergo iā aggrediam iter vite?  
 reuertam ad ciuitate celeste:  
 i qua et cōscripti sum. et cūes  
 daeti. **H**ui; nob; urbis ianu-  
 as despicio quidē claudit. ap-  
 et aut spes: et fiducia latim  
 p̄bebit i gressu. **H**ec si cōtepn-  
 nim? nō solu iā desidiē culpa:  
 sed et supbie iāurim. **S**am  
 et dyabolus nō aliunde talis  
 frās? nisi qā p̄mo quidē p̄  
 pccā despiciōne vsus ē: pos-  
 tea vō ex despiciōne i elacione  
 iōdit et supbiā. **S**ic ergo  
 et aīā si semel salute sua. ce-  
 perit despice: iā nec itelligit  
 quo. ul in que mala p̄cipite-  
 tit. **N**ichil enī ā agē ā dicē  
 metuit: qd cōtra iū sit saluti.  
**E**t sicut sepe vidim? in hīs  
 q̄ i sanūt. cū semel p̄didit  
 sanitatis statu. nichil iā ut  
 metuit. nichil exubescit: sed  
 licent aīā et dicē audent et  
 frās? ecā si in ignē p̄stant  
 nō dedinat: ecā si in p̄cipitiū  
 ā p̄fundi. nō reuocāt pedē.  
**I**ta et qui despiciōne capti sūt.  
 intolerabiles sūt. per om̄s  
 malicie vias discurrūt: pu-  
 dor nichil p̄hibet. metū ni-  
 chil impedit? p̄uā non ve-  
 tant. futura nō terret: sola  
 mors ē quā euadē nō p̄nt.  
**P**roter qd dep̄ior. p̄usquā ve-  
 hemēti; iebrieris mali hūi;  
 veneno? exurge q̄s te. et ex-  
 p̄giscē aliqn: et dyabolicam  
 hanc depone temulencia. **N**ō



si ad subitū nō potes: paula-  
tim certe et sensim collige di-  
mos tuos: quāuis ut michi  
videt̄ facilior via sit: oīa sūt  
abrupte. et mali hūi⁹ retina-  
cula p̄ter q̄da reserare: atq;  
ex itegro ad grācia q̄ueri  
p̄mē. Si aut̄ tibi hoc diffi-  
cile videt̄: ut vis. ut potes.  
tū sume n̄cū aliq̄d melio-  
ris vite: et eterne vite desi-  
deriū cape. Ita te queso et ob-  
secro. et per illa te merita q̄  
p̄us q̄sieras exoro: ac per  
illā libertatē quā p̄us yere-  
bas obtestor: sic te iterū in  
illo cernā v̄tutū vertice cō-  
sistente: et illo rursus p̄mē  
robore solidatū. Parce michi  
amāti te: p̄ce oībus q̄ pro  
te scandalizant. et pro tuo  
lapsu labantur: p̄ce cōtib⁹ q̄  
p̄ tua despectōe desperat: nec  
putat se posse vīā v̄tutis  
incedē. si te ad eā redisse nō  
videat. Respice nūc queso  
te. quāuis nūc meior q̄m  
sōz statū habeat chorū:  
et quāta leticia atq; exulta-  
tio iacundus fiat: quāta desi-  
diosis adolescentib⁹ de te fa-  
bula. quātaq; eis ad p̄ci-  
piā luxurie de te crescit  
auctoritas. **Ad** si redeas de-  
nūo ad illā p̄orem vīā. oīa  
hec vertent̄ in cōtrariū: nos-  
trū quidē dedecus et q̄fusio  
ad illos migrabit: nos vero

erim⁹ in gaudio m̄llo et leti-  
cā. **Toto** em̄ orbe victorem te  
libidinis victore luxurie p̄-  
dicabim⁹: et triumphū tuū  
coronas scribem⁹. **Ista** ē em̄  
maior et vera victoria: que  
post lapsū cōquirit̄. q̄ post  
fuga reparat̄. Tu vero non  
solū p̄i laboris et emenda-  
tōis tue meriti cōsequeris:  
sed et mercedē pro illoꝝ sa-  
lute p̄cipies: que ex tua cō-  
uersione capientes exēplū  
ad p̄māz se abiecta despecti-  
ōne cōuertent. **Nec** est p̄  
hec aliq̄s. qui quolibz lap-  
sū deiectus nō statū resurgē  
cupiat: et statim reparari  
festinet. **Re** queso te. cōtep-  
nas tam magna h̄. et tam  
gaudia luca: nec animas  
nras cū tristitia ad inferos  
mittas: sed da nobis pau-  
lulū respirare: et eā que  
nos tui cā velauit mesticie  
a nobis nubē depelle. **Ecce**  
em̄ nūc p̄ia obliuiscētes  
mala: tuos casus lugem⁹.  
**Bed** si velis cōfessū respicere  
paululū. et amore celestī  
cape: hac nos quidē lame-  
tatiōe liberabes: et p̄ nris  
iā faceres cogitare delictis.  
**Ad** aut̄ possint hoīes per  
p̄māz ad splendore p̄sti-  
nū reparari. p̄mo iterū et  
m̄llo dariores q̄ dudū fue-  
rant effici: nā quidē et sipe  
rūz ex diuinis scripturis



docum. Jude deniqz e. qd et  
 meretes et publicani hedi-  
 tate regni celestis accipiunt:  
 ide et vlti nouissimi pmi co-  
 stituunt. Tame adda t aliq  
 q nra medra gesta sut: quo-  
 tu tu quoqz ipe testis es. **S**ab  
 adolescente illu vrbani filiu  
 pheniis puicis? q pupillis  
 quide a parentib? fuerat dere-  
 lictus: sed diuicijs admodu  
 familia argeto et auro ac  
 possessioib? locupletissim?  
**H**ic pmo qdem grepta omi-  
 popa elacnis et iactancie qua  
 ul' adolescencia psumit solet.  
 ul' habudancia iustare? ipis  
 eam auditorijs luxu liberaliu  
 derelictis. ad humilem vita. et  
 idumeta vilia. atqz habitu  
 paupere. neglectiqz consus.  
 ad motes ac deserta secessit:  
 atqz ibi per cotinenciam nostrae  
 philosophie exatatus. eam  
 sup etate sua vita maguoz  
 et admirabilu viroz absti-  
 nencie vtitib? no solu equi-  
 parauit. sed pcessit. Post h  
 t eam sacri baptisimi miste-  
 riu qsecutus: multo magis  
 ascedebat ad iacemeta vtu-  
 tu. letabant oes et laudabat  
 dnm? qd in tantis diuicijs  
 natus. tanqz dari gnis. et pri-  
 me adhuc etatis adolescens.  
 subitu oi vite tyalis vanitate  
 calcata: ascendere desiderane-  
 rat ad eterne vite fastigia.

Tu ergo in hys exatib? ver-  
 saret? et i amicitiae eet oi-  
 bus. quida corrupte metis  
 hoies qui ei iure qfaguitatis  
 primi videbant. accedere ad  
 eu pmo visendi gra cepere?  
 post h? assiduitate colloqi  
 mali versus ad eu ad ea q  
 spreuerat et cotepserat re-  
 uocant: et abiecta oi qua  
 assupserat philosophia. de  
 motib? descendit ad foru.  
 Tum p mediu ciuitatis eq  
 vectus. et aurorib? stipatus  
 cepit iacere: totaqz vrbem  
 ai volitans et exultans am-  
 bice. Abiecta sut frena pit-  
 capitatis: cui ai delicijs et  
 luxuria nullu poterat esse  
 cohorcu. Inde ia obscenis  
 amorib? cepit irretiri. et i  
 oem turpitudine captiuu  
 ri: ita ut nullu hoim fuelt  
 qui no salute ei? penitus  
 desperauit. Cirauallabat  
 naqz eu examina pastoz:  
 circudabat adulatoru gre-  
 ges pupilla adolescente  
 diuice. Et quid ei iam ve-  
 liqui videbat? spei. Illi at  
 qui ad reprehendenda oia p-  
 mpti sut. eam illud culpa-  
 bat. cui ois vel ex inicio  
 aspiciisset ad hac vita? et  
 psupisset qdem qd obtine-  
 re no poterat: reliquis aut  
 studia ex quib? pficere ni-  
 luxu erudicione potuisset.



Cum ergo hec et alia huiusmodi  
a singulis quibusque de eius vi-  
ta dicerent: et esset facti hu-  
ius apud nos pudor ignis?  
sunt quidam viri quibus esset pe-  
ricula in huiusmodi venacionibus  
capiendis. qui quod multo usu  
et experientia didicisset  
nichil esse desperandum. armati  
sue dei. ceperunt observare cum  
sollicitius: et si quando in platea  
occurrisset. ac redire cum man-  
suetudine et salutare. Ne ille  
primo quidem equo sedens. de al-  
to vix resalutare: a respon-  
de eis ex latere incedentibus  
dignabatur. In elacionis  
et imphibitatis assumpserat.  
Sed illi misericordes viri  
horum nichil ad turriam reuo-  
cantes. prospiciebant illud so-  
lum quod in animo intendebat: si quod  
pacto erant possent agnoscere de-  
dentibus luporum. Et factum  
est per paciam. Nam cum frequen-  
ter hec faceret: aliquando quasi ex  
curiositas quadam in semetipsum  
regressus adolescens. libera-  
litate eorum et indulgentie  
erubuit perseverantiam: et ce-  
pit primo ut eos eminens oc-  
curreret sibi vidisset. equo  
protinus desilire: et inclinatus  
in terram capite. tacitus quod ab  
illis dicerentur audire. ac pro-  
cessu temporis maiore circa eos  
viri reverentia. Et ita paula-  
tim per dei gratiam et sermone

eorum mansuetudine reuocatus.  
cunctis quod illis moribus rebus  
quibus innoxius fuerat evolutus.  
in se ad solitudines. rur-  
sus ad motes et gratia pri-  
oris philosophie repedavit:  
et in tantum nunc effulsit. ut lon-  
ge supergressus sit priora illa  
que in amicitia fuerat. Post-  
tenoribus enim studiis didicit.  
et experientibus affectibus est  
quod fuerit lapsus sui occasio.  
ac tota deceptio illecebri.  
illa paulatim: quod non secundum  
euangelium prout omnia quod habuit  
vendidit. et indigentibus ero-  
ganit. huius thesaurum suum de  
terris transferret ad celum: et  
ibi esset cor suum. ubi erat the-  
saurus suus. Sed quia habuit  
adhuc aliquid in terris: regres-  
sus est et cor eius ad terram. Et  
tunc ubi respicit. continuo omnia  
que habuit expedit in pau-  
peres: ut et semetipsum sol-  
licitudine liberaret. et in pos-  
terum sibi illecebri deceptio  
absideret. atque ita nunc cele-  
stem viam incedens ad omnem vir-  
tutum perfectionem cunctior ex  
emendatione pervenit. Sed  
hic quidem adhuc adolescens  
et cito curavit: et velociter  
resurrexit. **¶** Alius quidam  
post multos labores quos in  
solitudine postibus sudaverat.  
habens secum unum solum  
vite habitacionis quod consortem:



angelicā vitā ab adolescentia  
usq; ad ipam iā p̄duxerat se-  
nectute. Et nescio quid dya-  
bolico insinu q̄ dormita-  
uerat paululu et paruum  
p̄mo ingressu in corde suo dy-  
abolo p̄buit. atq; i desiderii  
hū mulieris iouit. q̄ nec  
viderat quid muliere q̄ q̄  
ad monachoz se cōtulit vitā.  
p̄mo ergo cogit illū q̄ secū  
uinebat aggredit: ut uinū  
sibi et carnes ad uescēdū  
deferret. Quo cōstante. cō-  
minari cepit de se uisū se  
ipm ad ciuitate. nō quo ues-  
ci carnib; deliceret: sed ut oc-  
casionē aliquā desiderii sui i-  
ueniret expleudi. Sup hīs  
collega ille miratus et uereb-  
ne forte si her negaret maio-  
ribus eū tenderet malis. q̄  
postebat exhibuit: et deside-  
rio ei; satisfecit. Sed ille ubi  
vidit sibi occasionē frui dis-  
clusa. aperte iā et impu-  
denter reuelat desiderii suū:  
et ad ciuitate se oīmodis des-  
censu fatet. Ille uero ubi  
multa obiciens retinere nō  
potuit. ad ultimū dimisit:  
eminus tū subsequēs obser-  
uabat qd aut quo ire uelit.  
Ubi aut paul positus cernit  
eū lupanar ingressu: et desi-  
derii sui cōtagione meretri-

as explese. opiom foris et  
cōsideras uim naturis i  
hoie legis. q̄ in huiusmodi  
delictis sustinat. statim penite-  
do q̄missi. egressi re supinis  
q̄tinuo manibus amplectit:  
et benigne deosilas nō oīo  
i ceptas pro lapsu. cogat ut  
expleto iā desiderio suo. re-  
deat rursus ad habitaco-  
nē p̄stina. et ad herim so-  
litudinē. At ille tamē be-  
nignitate et clemēciā uideb-  
erubuit. et q̄i telo uerbor  
eius gestuq; passy. ac se-  
metipm pro hīs q̄ cōmisse-  
rat notas: misericordē et  
optinū collegā sequit ad  
montē. Cūq; illuc p̄uenisset.  
exorat ut sibi i seceiori  
cellula. cōduiso aditu atq;  
obstructo. panē tū iterie-  
tis dieb; atq; aquā p̄beret:  
si q̄s aut de eo requisisset.  
defunctū esse affirmaret.  
Quib; impetratis. semet-  
ipm cōduisit: ibiq; p̄māsit  
ieiunijs et orōibus ac lac-  
rimis. p̄cā diluens sordē.  
Tempore aut t̄sacto nō mul-  
to. cū penuria ymbriū vi-  
cinās regiones siccitas ure-  
ret. et om̄s qui habitabat  
illā terrā lugeret. quidā  
ex ipis amonet. i sōpnis  
abire ad illū uinū q̄ erat



int' cellula clausus ut ipse  
oraret: nec aliter dandas  
eē plūmias monet. n̄ illius  
p̄abus impetrat. Cūq; al,  
suptis feci nōnullis abisset  
et collegā ei? solū vidisset:  
p̄actabat de illo quē visio  
mādauerat p̄quēdū. Vbi  
vero defuit eē auduit: fal  
sū se opinabat in sompniis  
eē. Rursus ad p̄andū deū  
reuertebat om̄s: et iterū eo  
dem quo prius apparete sibi  
eadem monet. Tum vō in  
stanti purgetes. eū q̄ p̄us  
se fellerat. exorabat. ut sibi  
ōnderet virū: cōfirmantes  
ad viuēte se. nō ad mortuū  
tante visiois auctoritate tūc  
missos. At ille ubi pactum  
resolutū diuinitus videt. dicit  
eos ad horcū dei? ac vul  
so aditu quē obscurat in  
gressi p̄adūt ad pedes eius:  
atq; oēm causā pandentes.  
obsecant ut necessitati famis  
oroibus subueniret. Qui p̄  
mo q̄dem excusabat. paul se  
eē ab huiusmodi meritis. asse  
res: ita em̄ lugebat p̄tin  
tūq; nūq; admissū. et ante  
oculos positū. Tandē tū fa  
tigatus astancū p̄cibus. i  
telliges dei eē volūtate. ad  
supplicandū se deū flexis. ge  
nibus cōuertit? et statim  
i gens copia cōsecuta ē plu

niarū: quibus et terra et hōies  
recreati sūt. **¶** Nā de illo quid  
dicit? quō quidam apli  
discipul? fuerat p̄us. postea  
vero ad latrocinia cōuersus.  
et multo in hīs tpe gressat.  
rursus ab ipis latronū spe  
lincis apli manib? apprehes.  
et p̄ori ut ipē bñ nostri reddi  
tus vito. longe melior et mi  
utilior posteriorib? tpebus  
q̄ priorib? fuit. Non quia  
frequēter h̄ leges admittat.  
sib bñ apli t̄credibile benign  
itate: atq; int' cetera que  
erga eū ostendit ineffabilis  
amoris insignia. illud te p̄a  
pue mirari fatebaris? quod  
hūano sanguine cuncta iūue  
nis dextera deosulaty sit p̄  
us. et sic amplecti ei? cor  
tues. ad et̄na r̄uocauit vi  
tam. eū quē iā mors et̄na  
sorbuēat. Sed et bñs paul?  
onesimū iūtilem effān fu  
gitiū fuit. nō solū amplecti  
et diligit cōsū? sed et a  
dno eius exorat: ut ita eū  
sicut seipm̄ habeat. Her at  
cū p̄o mūne p̄ue. Sic ḡ  
at de eo. Obsecro te p̄ meo  
filio quē genui i vnicilis  
onesimo? qui aliqui tibi iūti  
lis fuit: nūc aut et tibi et  
m̄ utilis. Quē nisi ad te: tu  
aut illū sicut mea viscera sus  
cipe. Quē ego volui retine



apud me: ut pro te in iustis  
 et i vniuersis euangelij. Sed  
 sine consilio tuo nichil volui  
 facere. Vti ne velut ex natura  
 te tuum bonum esset: sed voluisti  
 in. Fortassis enim propterea dis-  
 cessit ad horam: ut eternum eu-  
 reapeb iam non ut seruum: sed  
 pro seruo fieri carissimum!  
 maxime in: quanto aut magis  
 tibi. et in carne et in domino.  
**S**i ergo habes me socium: sus-  
 cipe illum sicut me. Sed et cho-  
 rinthiis scribit idem apostolus pro  
 hijs qui peccauerunt: hoc modo.  
**N**e forte cum venero luceam  
 multos ex hijs qui ante peccave-  
 rint: et non egerint penitentiam  
 et pudicitiam et fornicationem. et i-  
 munditiam quam gesserunt. Ex-  
 celsus. Sicut dixi et iterum di-  
 co: quia si venero iterum non peccati.  
**V**ides quid luget apostolus? et  
 quibus non peccati. Non eos qui  
 peccauerunt. sed eos qui non  
 penituerunt: sed quia semel et  
 iterum pro hoc quomodo. obedi-  
 re noluerunt. **Q**uid enim ait pre-  
 dici et iterum dico. ut penitentiam sedo?  
 sed et nunc absens scribo: non  
 aliud nisi ammonitos idcirco  
 quod peccatisse. **V**ni uero: ne etiam  
 nobis hoc accidat. **H**ec enim  
 paulus non videt? assistere. qui  
 tunc amminabat? chorinthiis:  
 sed christus adest qui per ipsum lo-  
 quitur. **E**t si per ipsum in dicitur?  
 dicit nobis: quia non peccati

non solum in presenti sed etiam in fu-  
 turo. **I**gitur penitentiam faciem  
 eius in confessione: et effunda-  
 mus in respectu eius corda nostra.  
**A**it enim. peccasti? non adiciam  
 ultter: sed et pro prioribus tuis  
 deprecare. **S**icut. **I**ustus ac-  
 cusator sui est in principio ser-  
 monis. **N**on ergo expectemus  
 inimici accusatore nostrum? sed  
 nos enim penitentiam? et ex ipsa  
 confessione nostra benigniorem  
 erga nos iudice faciamus? **S**i-  
 quidem quod confitearis peccata tua  
 et de flexas te metipsum bene no-  
 ui: sed non hoc solum volo. abs-  
 te. **C**onfessione namque peccatorum  
 cum emendatione volo fieri fu-  
 turum! et ita volo persuasum  
 habere: quod licet facias certy-  
 sis. **Q**ui agit aliquid nisi prius  
 persuasum habeat quod ei prosit:  
 illud quod agit. nec prompte  
 id faciet. nec competenter. **U**bi  
 gra. **Q**ui seminare vult fru-  
 ges. nisi confidat et certy sit  
 affuturos ymbres. germina-  
 thura terram. fructus maturandos?  
 nec curam. nec culturam illis ex-  
 hibet: nunquam colliget messem.  
**S**icut ergo nemo uianum labo-  
 re gestit expedere. nemo ope-  
 ra consumit in id ex quo nichil  
 sit lucrum? ita et qui  
 verba seminat in confessione  
 peccatorum. isip expendit fortassis  
 et lacrimas: si non spem gerat  
 venie promerende. nec desine-  
 re a peccatis poterit. n. vniuersis



peissime despectus. Absoluti.  
**B**ed sicut colonus ille qui de  
colendis frugibus desperat. ni-  
chil cure adhibet. ut a auer-  
a segetibus depellat. aut pe-  
cudes. a si qua sit q̄ nocere  
frugibus p̄nt. ita qui in lacri-  
mis quidē seminat gressio-  
nē. nec tū aliq̄ se ex ea  
factū cōsecutur sperat: nichil  
om̄o fugat. aut repellit a cor-  
de. qd̄ corrupe possit p̄maz.  
**C**orruptū aut p̄mā: si esse  
quis p̄ quib⁹ cōfiter. r̄ntibus  
i uoluat malis. **U**nus em̄ i-  
quit edificat et vn⁹ destruit.  
quid cōsequet nisi laborem?  
**E**t q̄ qui baptizat a mortuo  
et iterū cōtingit mortuū?  
qd̄ p̄ficiat in lanachro suo.  
**I**ta et hō qui ieiunat p̄ pec-  
catis suis. et iterū vadit et  
eadē agit. oratione ei⁹ q̄b  
exaudiet. **E**t iterū dicit. **E**t  
redit a iusticia ad peccatū: dñs  
p̄cipitat eū i gladiū. **E**t si  
cūt canis cū reūtur ad vo-  
mitū suū odibilis fit: ita et  
stultus q̄ reūtur ad peccatū  
suū. **N**o ergo hoc solū suffi-  
cit si mansans semetipm̄ pec-  
cata tua videaris exponere?  
sed eo affectu hec age: ut spe-  
res tibi in eo iustificationis  
aliquē cōferri per penitēciā.  
**S**ic em̄ poteris et ip̄i aie-  
tue cōfidenti mantere vere-  
cūdiā: ne ultra in hec pro-

quibus cōfiteri incipiat. **N**am  
qd̄ p̄nate semetipm̄ et p̄cō-  
re dicit: cōe h̄ e om̄ pene  
eā i fidelium. **D**eniq̄ multi  
desertene quo q̄ viri et p̄a-  
pue mulieres ipudice. pec-  
catores semetipos et sceler-  
vitos appellat. sed non eo  
p̄p̄cū hec dicit quo cupiat  
emendari: et iō nō est ista  
dicēda cōfessio. **N**o em̄ ex  
corde op̄ucto. nec i amaribi-  
dine lacrimarū talia p̄ferūt.  
nec eo affectu. q̄i qui odeūt  
ea que accusat: nec ultra  
nō dicit agere h̄. sed et hec  
audiri quidē velint. **B**ed tū-  
res in sermone e. et sermo-  
ne sumis e labijs nō ex m̄-  
tino cordis dolore p̄ducto:  
ita ut iterū eā p̄ hoc  
ip̄o laudari expedent q̄i  
qui nichil fallant. sed sic  
cōtra semetipos p̄nūciat  
q̄i nō ita grane apud hoies  
appareat peccatū cū ab eo p̄-  
fertur qui admisit: ut cū  
ab alio arguit. **B**ed istud  
faciūt h̄i qui multa despa-  
tione eā sensu doloris ca-  
vent. nec hoim̄ ita verent.  
notā: sed cū fiducia quada  
q̄i aliena. ita p̄ria enūciat  
mala. **T**e aut nichil horū  
facere volo. neq̄ ex despera-  
tione ad ḡfitendū venire.



sed cum spe bona et prosperitate  
 indulgentiae: despectus iudicij  
 et penitus excusa. **N**amque at  
 e despectus ignavia: et non  
 solum iudicij: sed et nutritur ei  
 et m. **N**am sicut vestimentum  
 et generat lineas et nutrit:  
 ita et ignavia non solum gignit  
 et despectus: sed et alit  
 et fouet. **S**icut semper igitur  
 animat: hec puer et auget  
 aut: et si altera quod hominum ab  
 scidat: altera sine dubio i  
 teritu punit alterius. **I**ta  
 in ergo male copulata bi  
 gram disingit: et in yu ei  
 gtingit. **I**ugum autem dico ad  
 iudicium: in quo velat i iugo  
 libra vite pendet humane.  
**U**bi enim cogitatio animi non  
 recte consuluit: ibi acrib vite  
 rapitur i pcepit. **S**ed nunc  
 quid dicam? ausulta. **S**epe  
 accidit ut p penam qua mult  
 ta et magna correxit: it  
 hec tu bona que penitendo p  
 feat eam parā quiserit.  
**E**t hoc e quod maxime despe  
 ratione aio induat: qua vi  
 det sibi destruxisse quod edifi  
 cauerat: et omnes illos labo  
 res ianiter effudisse. **E**t h  
 e cogitatio: que papue anime  
 pondus despectus imponit.  
**E**t illud vultus oportet co  
 gitari: per quod pessima et i  
 imica vite vte cogitatio ita

pellat: quia illa que egimus.  
 et emendatio illa que p penam  
 asita e: nisi fuisse et velut  
 cotinuum pondus pendenti huius  
 quod ex peccato nobis adductu  
 e obstisset: nichil fuisse  
 quod in profundum nos malorum  
 decedat prohiberet. **N**unc autem  
 sicut foris quedam laquei ia  
 culu que et amara non pmi  
 sit vltis ad vitalia viscerum pe  
 netrare: sed vim letalis teli  
 maxima fecit exire. **C**er  
 tu e enim quia qui fert seculi  
 illuc plura opa bona: et  
 plura opa mala: in ipis pe  
 nis habebit aliqd refrigerij.  
**Q**ui autem bonorum operum nichil  
 malorum aut seculi multa co  
 pia defert: quod cum maneat  
 nec opus e dicere. **F**ert enim  
 ibi sine dubio compensatio  
 bonorum operum malorum que: et  
 velut in statena posita vtra  
 que pars que dumerseit: illa sibi  
 eorum quo momentu vergit  
 operum vindicabit. **S**i g  
 malorum multitudo superau  
 uest: operum suum pertrahit  
 ad gehena. **S**i vero maio  
 ra fuerit opa bonorum: summa  
 vi absipent et repugnabunt  
 malis: atque operum suum ad  
 regionem viuorum ex ipa eam  
 gehene gsinio reuocabunt.  
**V**eni hec non tam ex nostro  
 sensu: que ex diuinis scriptis



tantu sermonib? affirmat?  
**D**ie em scriptura pnuat  
dicō. Ipse reddet vnicuiq  
sdm opa ei? No solu i ge  
lyena supplicioru: sed et in  
regno celesti mlte erūt dif  
ferēcie pmiōz. Mansiones  
em mltē mlte sūt apud  
pctm meū. **S**i iterū. **A**lia  
gloria solis: et alia gloria  
lūne. **E**t qd vē amplius  
admirādū sit: ut oñderet  
qd ead i mīnib mao et  
mēsurā pensabit meritorū.  
et stella mltē ab stella dif  
fert i claritate? ut p hoc  
oñderet: qd et inter singu  
los eoz qd in regno erūt: fu  
tura sit differentia. **H** iunt  
oīa scientes nō nos subtra  
ham? ab opibus bonis: ne  
q̄ de spaciōis obtentū. desi  
dic nos atq̄ ignauie cōre  
dam? Neq̄ si ad splendore  
solis ac lūne puenire non  
possim? ead stelle nobis  
q̄uis i ferioe claritas con  
repuenda ē. **T**ū ē. ut ali  
quātilū lucis vbitū mēri  
to q̄tam? tū ē. ut q̄uis  
minimū: celi tū oritātū  
meritam exple. **S**i autē.  
si lapis piosus eē nō pos  
sum? argēti saltū explea  
mus locū i tū ne i illā ma  
terā conuertam. quā facile

ignis absorbit: ne lignū  
ne ferrū iueniam? a supu  
la. **S**im? in bonoz pte vel  
vlamū: tū ne i malis pmi.  
**E**tenim sicut diuicē hui? se  
culi. tū maxie augentur  
cū nulla p̄sus lucra nec  
mīma cōtepuūt? ita et  
spiritualib? diuicijs nec mi  
nīmū quidē boni opib cō  
tepuendū ē. **A**loqu? valde  
absurdū videt. cū iudex nō  
nec callidū quidē aque sci  
gide mercede se p̄miserit  
negaturū: nos dicē nō mag  
sint q̄ gerim? et igencia.  
nichil p̄deūt mīma. **S**mo  
vō ego ead illud addo? qd  
si q̄s p̄ua nō q̄tepuat et  
mīma: certū ē qd paulatī  
ead ad magna pueniat.  
**Q**ui vō spernit mīma:  
sicut scriptura dicit paula  
tim decidet. **E**t iō arbitror  
dūm et saluatōre n̄m in  
rebus mīnib magnas sta  
tuisse mercedes. **Q**uid enī  
tā leue tā facile? qm visi  
tare i sitmū? **E**t tā hūc  
tā exiguo opū venutneraci  
onē magnificā posuit. **E**t  
iterū. qd tam facile. qd tam  
gratū. qm esurienti p̄bere  
cibū. scienti potū. mīdo  
idometū. qd i sū i carere  
i q̄ere? **E**t hec que tā par  
ua sūt et tam mīma. ita



magna et summa? ut ea non  
 hoi. sed sibi ipi deus deputet  
 ministrata: et pro hys reg-  
 nu celeste pmisit. **A**gypte  
 dere igitur amice karissime  
 agypte dicitur et no vire? et  
 rursus suscipe iugum xpi su-  
 ave et omnis leue: recipia  
 in temetipso ai virtutes. et fi-  
 ne reddere tuis simile? nec  
 pararis tantu tibi et tato  
 labore qstui: spiritualiu gra-  
 deperere censu. **P**robit enim. si  
 psistras i pacis: et exacerbes  
 deu in actibus tuis. **S**i vero pri-  
 usq censur tu fiat multa  
 tactura. et pnsq tra tua  
 noyis iundacomb? repleat.  
 excludas irripcomu fauces.  
 et ingressu phibeas iundan-  
 au vicioz? poteris rursus  
 pristina reparare ailtua: et  
 ad fecis solitos viris op-  
 tami queda exerce non alia.  
**E**xurge ergo exurge sicut  
 ppha dicit. et exalte pulue-  
 re tuu? exurge de tra: et sta-  
 tim m crede. tercebit aduer-  
 sarius tuus. Ille enim ita te q,  
 deu ducat: q; ultra te non  
 resurrechit. **S**i aut viderit  
 te exurrexisse de tra. et bu-  
 chia rursu artomini pten-  
 dente. ipa tui audacia deter-  
 rebit? et qnto tu pmpcor  
 tato ille formidolosior fiet:  
 et qnto tu maiora psumeb.  
 tato ille infemior fragilior q  
 reddetur. **S**ed illud cogita.

qd tibi maiora audeti adent  
 deus: illi vero salex qscia et  
 audacia labefactabit et vires.  
**S**i m credes. id m videor vide  
 erga te dei nutu? et te quide  
 sublimari auxilio diuino: ad-  
 usariu vo tui pudore ipso et  
 qfusione tueri. **J**am mete co-  
 spicio. qd oi te gratulaco at-  
 q oi fauore totus ad se iuuet  
 virtutu chorus? tu tm nichil  
 reformides. nichil trepides: s  
 pge mo audencior. tende ala-  
 cior. erupe ia leior? nec ego  
 usq pro viribus deuo: sed sp  
 aiabo te sermone? sp hortabor  
 et pntem vna voce. et absen-  
 te lris suscitabo: qm q certy  
 sim. q si hec libenter legas.  
 alia vltia medicameta no q,  
 ras.

**R**epliat liber Johannis Episcopi  
 mi Epi constantinopolitani de  
 vpace lapsi. siue ad Amatiu <sup>epm</sup>  
 lapsu. finity p me stem herma-  
 nu de bochordia Anno dni q  
 cccc lxxx. ipso die circucisionis  
 dni nri ihu xpi circa horam  
 pman.





**Inapit omnia hanc Jo  
hannis et ostendit de eo  
quod nemo ledit ab alio**

**Cio qd casus a seipso.**

scilicet qbusq; x patris vna  
illecibus tharib; atq; his  
qui p oia terre adherent.

et voluptati pprie libidinis deseruiunt nec  
spiritali sensu queunt capere: non videri  
tur hic sermo nisi atq; mirus. Et videntur  
nos formasse: q; i ipa stantibus hinc cepta sa  
tis. et q nulli videat venisilia ponamus.  
Et no ob hoc nos a pposito cassabimus: qn  
vno et coipo ad signanda et oimodis pp  
bada q pmissis purgebimus: si tñ paulu  
lu nobis i pncipis pacis tbnat hij quib; ab  
sueda videt ee q loquimur: nec i exordis ob  
turbet dicit: si i fine pposita oronis exp  
tet. Scio ei. q post hoc nobis scū stabit no  
tates semetipos poris erroris: et ut dicit.  
psalmodia canet ac venia postulabit:  
p eo q ming recta. iucioq; rez tuemere  
sententia: insup et graz nobis habebit: si  
cur egri quiq; media recusata sanitate.  
Prolo ergo michi ignis opinionis nre illa.  
q apud te hactenq; inueterata pmasit: si ex  
pecta paululu oronis hui; nre luctame:  
et tñe suo. q recta pposita sententia dabis:  
ubi spinosis opinionib; q apud te sit. conu  
q a nob dabit falce refectatis: rectu iudici  
di tñite potueris iucri. Amq; de x iudicis  
selli hui; negotiorq; conu eam si viderit eu  
q pmas negotij ptes pscq; porate. x luv  
gissimus dredi fontib; iundat: expectat  
tñ eam videntis ad hec psecutione. q au  
diut cu paia: nec pma allegatōe mouet  
ad sententia pferendi. eam si iustissia videat  
ee q dicta sut. Seruat ei apud audientia  
cox sids q; iuger dredi locu. Amq; de. hec e  
iudici disciplina. pns ex neq; pte causa di  
liget agnosca: q ita sententia pmulgare.  
Igit q; et nobis i pnti negotio pmi oia  
tois ptes psecuta e inueterata apud plu  
rimos et iudicata multi tpus opinio. q oez  
pene orbe tie porat x astruit. dno ofusa ee  
oia: nec aliqd recti iustiq; seruati mē hoies  
posse. Condie ei vides ledi qplimos: et af  
fligi x oppm cu oi iuua huiles x ifmos  
aportēbz x foruob;: x paupiores a diti  
orib; iuadi. Et sicut no e possibile nua  
re flucty maris: ita nec hij q affligit.  
possit nro xphedi. Amib; neq; leges  
ulle subueniunt: neq; iudici mety. neq;  
ulla vis alia. morbu huc pt ac pncipem

fochemer

collyrie: quomo x auget p dies sigdos: fle  
tibus: x gemitu maloy sp iacetat. Ipi eni  
iudicab. q ad hec re pncipada stitua sut: q  
uores te pestores. x pncipioses susatē  
morbos. Et i tñ lates mali h; auget: ut  
no nulli ifelices x stult i id ifanie pperit.  
ut eia diuina p his pndecā culpet: vi  
detis eu qd q iustia x placidi vite pposi  
tu gerit. iterdu tñ h; ad iudicia. viciu et  
pauhari x pati extma oia: pteruū vō x  
imptū x pessimi ppositi vnu augu diu  
cis. porca hoib; cumulari: tñ vlt oib;  
ficiu: x inumeris modis cruciare bonos  
et honestos vnos. Nec at iniq atq; iusta  
requis. no solu i uebib; si i agris: x no  
solu i tra si i mari. Inuitē x exerceat.  
Qu ergo hui; modi apud plimoz metus fi  
rat opinio. orone vctuse pncipioses asser  
ta: necia de hec huc nre iudicis sermo.  
agones habimuz: qnq; false h; opiniois  
qns atq; deiciat et subruat sedes. h; c;  
ergo sicut sup; dicit. nouu qd assermū vi  
deat ac mirū: hoc tñ pollacū i q volen  
tib; dilige h; q dicit intendē: x vera  
nra x utlus iueniet asserio. Hoc me e qd  
hic sermo nre pollacū onde: si qso vos nul  
lus pmo turbet auditu: nre posse ledi ab  
alio. nisi a semetipo. Vex ut planior  
sermōis h; itelligētia x aptior deb: pmo  
disqna: qd sit hoc xpm ledi: x ergo qua  
materia. quare substantia ledi dicitur vni  
cuq;. h; hoc ita demū lucidius fiet: si p  
us q sit i hōie vbi vel ubi sit reqra. Aut  
ei verius apparebit. vnde ei x quo accidat  
ledi. nec tñ ledat: idq; exēplis adhibitis  
clariq; demerabimq;. Ome qd e vbi. habet  
aliqd quo corruipi possit ac ledi. Verbi gra.  
Ferru erugo ledit lana tinea. omū gre  
ges lupi. vni aeti pmutacio: dulcedie  
mellis amaritudo corruipit: vbiq; sege  
ti nocet: quado vinea ledit: vngula ac di  
uisa plantaria locuste x bina excant vas  
ta. Et singulis qbusq; corruipi. ne euando  
oia loquū pducit oio: vane morborum  
species iferit corruptela. Sicut ergo vnu  
gdq; hoz habet q noceri possit x statim ei  
icolumitōq; corruipit: vespamq; nre. qd  
illud sit. quo vno q; animi ledat. ac vna  
huam. Alij qdē alia opinat: oportet ei nos  
eam falsas opinioes adduce in mediu:  
x fiantiq; eis. ut se veritas habeat. edo  
cere: et onde eudet. q noce nobis aliq  
neo pt. nisi nosmetipsi. Alij ergo putat  
q nocet hōm pncipias. Alij dapna aut



calumpnie. alij moris: et hie et cetos homi-  
 miseras deslet: multaq; miserias dig-  
 nos dicit eos q; hie positi videt: ac ha-  
 emabitur. **Quintus** dicitur ad iure. **Ad**  
 mali pessi e ille: **Subito** duxit e cu  
 pmissa subitanea. **Et** alij rursus de alio.  
 Ille egrotat gravissima egritudine: et des-  
 perat a medicis. **Et** alij eos q; i viciis  
 habet deslet: alij eos q; patria caret. et  
 ad exilia pulsati sut: alij eos q; i servitute  
 ex libertate redigunt: alij eos q; ab hostib; q;  
 de pdati sut. atq; i captivitate ducti: alij  
 q; naufragio decipi sut. vel i caudo opla  
 gravit. vel i viciis pessi sut. **Isti** oes pla-  
 gunt luget et flent ab oib; **Hij** vo q; ma-  
 le agunt et neq; vultu a multis puniti  
 flent: si qd e infelicio fugiter eia ista lau-  
 dat. ab oib; bndicit: qd eia viciis mali  
 causa e. **Age** nunc. si vult ab iis depre-  
 cari su. nemo obtinet dicit: **quidam**  
 quid nichil eoz q; sup dixi. nos punde  
 n vng potest. nec corrumpit animi vtu-  
 te. **Ad** ei. dic in eu eia q; facultas calup-  
 niarib; vel furib; vel latronib; obfissa  
 amittit. homodi dapna leservit animi  
 vtu: **Et** si videt. ipus describatur pro  
 suim; q; sit animi vtu: eaq; ut euiden-  
 tibus possit agnoscere. **rectura** e similitudine  
 ex corporeis substraicis capiam; **Et** vi-  
 deat pue vbi gra. equi q; sit vtu. **Quid**  
 na videbit. in argenteis frenis. pulchis  
 q; apertib; ac ferreas flammulis. falenis  
 q; gematis. **Et** sella aureis itrem fum-  
 culis. equi vtu e magnificencia **Id** eia:  
**An** i velocitate cursu. **fortitudine** pe-  
 du gressu; caudela. ac pectoris fir-  
 mitate. **Atq;** q; aut sperando inneri ap-  
 ta dicit: aut plijs pagidib; ut vel i  
 terris hoste petat. vel i adusis pma-  
 ter pmi possit exire liberare fessore:  
**None** em e in hie potiq; eaq; vtu:  
**q;** i illis de q; sup dicit e declarati:  
**Ad** at. **et** reliquos aialiu none in eo  
 ois vtu habebit: si vel ferrea forat.  
 vel robusta possit moue carpenna:  
**Quid** voles aliq; phare animal ad ea  
 respicit q; ei supposita vident: an ut  
 dixi. si manibus si pedib; si unguibus  
 valida sit: **Insipit** e ite. si vna p  
 hanc volu; nung ad hoc spiciam; si  
 latos habeat papinos. aut flagella  
 diffusa: **An** illud magis spiciam;:  
 si densior ei finit; sit. **et** vna fecudi-  
 or: **Silit** et de oliva atq; alijs arbo-  
 rib; **et** plani. **Igit** eade modo eia  
 de hoib; agam;: **Discernent** q; aut  
 ubi sit vtu hois vtu. **et** tunc ei le-  
 di putam; eia i ipsa fuerit lesa.

**Et** tunc ergo e vtu hois: **Non** sut diuicie.  
 ne timeas paupertate: nec sanitate corpis.  
 ne laqueos metuas: nec fama vel existi-  
 matis huana. ne forte hoine maledi-  
 ptentant: nec vira her cois. ne forte me-  
 tuas morte: nec libertas. ne seruitute  
 phorescas. **Et** q; e vtu animi: **Recte** serie  
 de deo: **et** recte int hoies age. **Illa** ei oia  
 q; sup dixim; auferri ab hoie pnt. eia si  
 nollet: **hec** vo si habeat. auferre ab eo  
 nullo oino nec ipe dyaboli pt: nisi ipe  
 ea q; possidet pdat. **Sic** bat huc vtu or-  
 dine dyaboli. **et** ideo cu expati si btm job.  
 oem sbam eio pditu dedit: **no** ut eu facit  
 paupere: **si** ut p his doles. ipiu aliquem  
 sermone pferri: **et** deu. **ptia** demiq; **et**  
 dne corp; eia affluit: **no** ut eu faceret  
 egru i quo ledabat: **si** ut p egritudis  
 curati. **si** forte istia eia fatigari po-  
 tuist. animi vtu nudaret. **Ob** hoc. eu  
 nuosa orbuate percussit: **ob** hoc corpus  
 eia tormetis multo q; vob; q; si curi-  
 fias adhibuisset affluit. **Ad** ei ita torto-  
 res unguibus latera ulaiat: **ut** ille ea  
 vermib; fodit. **Ob** hoc imp her oia: **ut**  
 male aliqd de diuicie sentiret. **Ob** hoc  
 eia amict q; ad soladu venerat. insti-  
 gant ad exacerbandu. **Aut** em: **no** du-  
 digne sedm ea q; peccasti flagellaris:  
**et** multa alia homodi iusantes eu  
 loquit. **Ille** at i vbe extorris. **et** domo.  
 facultatib; simul affectib; q; nudant. **ser-**  
 quillum. p thoro. p strameticis humu. si-  
 mu p indumentis habet. **Et** i his oib;  
 no solu nichil ledit job: **ver** et clarior p  
 hec ac magnificencia reddidit. **Ad** ei. **et** ois  
 eu facultatib; atq; ipus sanitate corpis  
 spoliasti: **im**fas ei vtu diuicias p pa-  
 ticia congregavit. **Neq;** ei tate fiduc ap-  
 deu erat job: **anq;** i hoc agone sudaret.  
**Et** si iste q; tanta pessi e. **et** ab eo pessi  
 qui oes hoies neq; crudelitate pcellit.  
 ledi i animi vtu no potuit: **q;** eia ia  
 cui; videat digna xisatio. **cu** dicit. **ille**  
 me lesit. **ille** nocuit. **ille** ipeditit: **Si** e-  
 nu dyaboli q; oia malicia replet; **imo**  
 tis vniuersis vibus suis atq; oib; telis  
 armisq; vel in domu insti. **vel** i corp;  
 eia directis. **ledit** oino no potuit. **sed**  
 magis eu ut dixi gloriosu **et** specta-  
 bile reddidit: **quo** digne q; illu ho-  
 nu culpabit. **q;** ab eo ledi querit aut  
 nocere: **Ad** ergo. **ada** inquis no est

vnu.



lesus a dyabolo: et non est supradicta: et ceteris de paradiso: Non dyabolo enim. si ignavia sua lesit. In ergo observantia mandati non vigilat. **Na** hic q̄ est machinis aduſi b̄m job. corq; fraudib; pugnavit armat; nec tñ va luit eū superare. quō nullis hor; i adā pot tentio deape eū potuisti. n̄ pignamā suā semetipſi sponte p̄didiſſi: **S; dicit** **Quia** a lupinis c̄muentis p̄scribit. et amittit a miſſa ſtām. nō est leſo: cū paternis nu dat; bonis. ultima i egeſtate cruciat: **Pro.** **Pro** vō. nō ſolū leſo nō eſt: ſ; et lucri ali qd capiet. ſi vigilauerit. **Ad** ei dic michi. aplos xpi penuria rerū corpaliū leſit. **Pro** ne i fame et ſit et nuditate degebat. et p̄ hūo dari magis et magnificā habebā tur: atq; i gente p̄ hec fiducia acceſſerūt apud deū. **Ad** at et lazari. **Pro** ne egeſti do et ulcera et egeſtas ultima. b̄titudine: et afflictio h̄g mūdi. conas ei i etnū para uit. **Ad** vō ioseph: **Pro** ne q̄ obprobriū do mi. et p̄gre repleto ē. conſq; ut adulter putaret. et q̄ ſeruituti ſubiectus ē. parē tibi. et domo extorſis effectus: nōne ob hec ſingula. i admiratōe ōib; apud hōies. et i magna gloria apud deū. **S; qd** de exilio et paup̄tate et obprobriū illatis loſt: et q̄ i ſeruitutē redacti ſit mirabiles viri. **Mors** ip̄a dic m̄ qd nocuit iuſtiſſimo abel: **Et** mors amara et acerba: mors parricidio illata nō homicidio. **Pro** ne ob hoc i om̄i orbe terrarū amē et celebratur abel: **Vides** quō āplius ōndit n̄a hec e r̄a eo qd p̄miſit oratio. **Pro** ſolū em̄ hoc apparuit qd p̄poſuim; q̄ nullū ledat ab alio: ſ; et q̄ luana capiat maria ſicti hōi nes in hūo quib; vident affligi. **Cur** ergo ais pene et ſupplicia. cur et gabena. quā ob cauſa mine tā multe: ſi nemo ledit. et ledit nemo: **Pro** li p̄ſunde et p̄miſere ſermonē: neq; ei dixi. q̄ nemo ledit: ſed q̄ nō ledit ab alio. **Et** quō inq̄. iſtud ē. ſi ledit aliq; ut nō ledat: **Ita** ut iam ōndim;. **Na** et ioseph leſerūt fr̄es ſui et iūque egerūt i eū: ſi ip̄e leſo nō eſt. **Et** in abel iūque egerūt cayn. iſidiat ē em̄ ei: ſed ip̄e nō eſt leſo. nec mali aliq; poſſi. **Ob** hoc ergo pene et ſupplicia: non ei parte v̄m̄ eoz qui poſcūt. illoz em̄ abſtulit qui ignou; poſico. iūria p̄miſis iroga rūt. **Quāuis** ei ip̄i danores effecti ſit p̄ tolerātia: nō tñ illi ceuūt ſele. poſiti ſui malicia. **Et** ideo quidē illos v̄m̄ animi exol

lit ad gloria: iſtos vō malicia animi demer ſit ad pena. **Merito** igit̄ ab iuſto iudice deo. illis quidē qui ſtane philoſophia ſūt. et ad palma virtutis p̄uenierūt. regni pa rat: hūo at̄ q̄ in neq̄cia poſiti p̄durarunt. gehēna deputat. **Pro**ter qd ſi ablata ſūt tñ facultates t̄medie. **Pro**ter exim; de ventre matris mee: nudus h̄c abſcedā. **Adde** et illud apli. **Nichil** ſtiling; i hūc mun diū: ſ; nec auferre qd poſſit. **Audiſt** te maledicti. **ſamari** apud hōies. **Pro**ter liſ onerari. recordare. **Pro**ter oculos po ne ſiba dñi q̄b; aut. **De** vobis tñ bene vobis dixerūt oēs hōies. **Et** ut. **Quid** dicit et ex ultate: cū cecit̄ nomē v̄m̄ tanq; ma lu apud hōies. **Expulſ** es p̄ca et domo: recordare q̄ nō habe hūc patriā manēt: ſ; futuri iſtū. **Quid** te ergo p̄tes pat am p̄diſſe: qui i tota tñ p̄grin; es: **S; egeſtate** inſiſtiſſimā: utere illo apli eo ſermone. q̄ ait. **Na** et ſi ſ; q̄ ſors eſt hōi n̄ corrupit: ſ; q̄ inq̄ ē. inouat de de i die. **In** carcerē delyſ es. et mors crudelis imi net et icentat. **adduc** at̄ oculos iohāne i carcerē cernit̄. **caſa**: et tñ p̄hete caput. **ſaltaria** puelle t̄merede libidinis daron. **Pro**ter ergo ſingula em̄ i ſeruit̄ iuſtū: nō ſ; fides eoz que iſeruit̄ iūria: ſ; eoz q̄ pro hūo retribuet gloria. **Pro** ſolū em̄ p̄ca ab ſolue qui hec patit: ſ; et iuſticias acq̄rit. **Ca** tñ ē. ut fides eoz ſtanciaq; nō deſerit. **Ca** ergo neq; dapna facultatū. neq; calipnie. neq; obprobria. neq; exilia neq; egeſtates et cruciatū. neq; ip̄a mors. q̄ videt̄ oim̄ hor; ēē q̄uor; hōies ledat. quim; iūnet dāro reſq; reddat. **vnde** iā p̄hatis ledi aliq; poſſe. cū ex hūo ōib; nō ledat. **Pro**ter ego p̄ am plius adhuc aliq; assignare t̄ptabo: q̄ illi ſoli ledit qui ledit: et nulli ali; noc; noxa quā actū iſeruit̄. n̄ ip̄s q̄ iſeruit̄. **Ad** em̄ dic m̄ iſteliū eoz q̄ cayn. **Mors** ei illa q̄ manib; eoz ſicti illata ē. illū quidē red didit iuſtū p̄ ſcā: ip̄s vō q̄ intulit. habē ſe at p̄ ſcā parricida. **Ad** em̄ herodiade mi ſeruo. q̄ caput ioh̄is exhiberi ſcā deſidera uit i d̄ſco: ut ſui caput p̄tuoſ q̄herme ignib; ſtāmiſq; demergeret. **Ad** em̄ ip̄o dyabolo detentus: q̄ neq̄cia ſua in clarum reddidit ioh. ut q̄nto illi gloria. tanto hūc creſcat pena. **Vides** quō et i hūo pl; multo q̄ pollicenti fuerat. **ostendit**. **Alaruit** ei. nō ſolū n̄ em̄ ledi ab hūo q̄ iūrias iſeruit̄: ſ; illos tñ m̄ ledi et male pati. a q̄b; irrogantur



iurie. Quinque neq; diuice. neq; libtas  
 neq; sanitas. neq; alia huiusmodi q; sup me  
 moriaumq; ppe bona hois fut. s; sola vis  
 animi. et ideo cu ergo ea q; extrinsec fut  
 daq; aut amissa aut afflicto ulla  
 sequent. no ledit. q; de boni eia in  
 animi virtute consistit. Ad ergo aut. si in ipa  
 q; animi virtute et philosophia leditur.  
 frequaq;. In his em q; ledit. no ab alio  
 ledit. s; a semetipso. Quis aut. a semet  
 ipso q; ledit. Si qu; verberato ab aliquo  
 vel fracturibus spoliat. aut alio qlibet  
 modo afflicto. blasphemus et ipse ex  
 ore suo proferit verba. lesi i hoc. et val  
 de lesi est. no tu ab alio. s; a semetipso  
 p ipacientia scz sua. Intue em sicur  
 supius diximus. qm pessi sit job. no  
 ab aliquo hoie. s; ab eo qui omi hoim  
 scelerosus est et crudelior. Et si ille in  
 manib; et cunctis. tot machinis. tot fi  
 audib; adhibitis totq; supplicijs. no po  
 tuit cogi. ut peccaret iob labijs suis ante  
 dnm. et hoc cu neq; lege dei accepisset. iob.  
 neq; redemptio eius fuisse gratia pfecto.  
 q; tomagno tu. si his oib; minime fue  
 rit. et ex fide auxilii dei iplores. no po  
 tes supari. Vide et paulu qm passu  
 e. q; eia emere difficile e. carnis vni  
 cula. vbera flagella. supplicia. Audes  
 lapidari. vige redit. pcepit. latrones  
 iaurit. ab iunias. a frub; isidias pferit.  
 Intu tunc. fouis pugnas patri. fame.  
 calumpnias. isidias tribulaciones. bestias  
 tolerat. Et qd opo e multa die. Conde  
 morit. et tu i his oib; no solu nichil  
 blasphemiu ex ore suo pferit. s; et gau  
 det et gloriat. atq; exultans dicit. Gaudeo  
 aut in passioib; meis. Et iteru. Non  
 solu aut. s; et gloriam in tribulacione.  
 Si ergo tanta pacies gaudebat et gloria  
 bat. q; erit venia q; excusatio his q; p  
 paruo iurijs vel verberib; aut qli  
 busq; tribulacionib;. q; utiq; loqe illis i  
 feroces fut blasphemias. Si alit in  
 quit ledit. Si em no blasphemauero.  
 facultatis mee auferunt. et ero ia in  
 vultu ad misericordiam faciendam. Considero  
 fut iste no bone. Si tibi opa misericordie.  
 et eleosine cordi fut. audi q; pauper  
 me no ipedit omi misericordie. Quia  
 me ei paup sis. erunt tibi duo minu  
 ta. q; cu obtuleris. sup ore dimitu cen  
 su reputabit tibi. Fuit tibi maniple  
 na farine. q; sufficiat ad pasendum ppe  
 ta. Et si defuerit eia her. nunquam  
 tibi. crede. decrit talis aq; frigide. ex  
 q; oib; diuicijs effusis pro misericordia  
 supabis. Mente naq; misericordem

deus requit. no pecunie qntitate. Videt  
 ergo q; ne i hoc quide dagnu passu. ob  
 q; p d d d d facultates. Inimo et luc pl  
 mi. Pa conas imortaltate q; al. multa  
 laquedo nraut. tu duob; minutis ut d  
 ximo. aut pao aque frigide opasti. Hec  
 quide his qui veritatem studet. et saluti sue  
 cura gerit. manifeste euidenter parue  
 ruit. apud eos at q; voluptatis viculis al  
 legati fut. et q; obtinet libido captiuos.  
 quibusq; ois vita i luxurijs terit. sup  
 flua videt her et cepta. quinque summa  
 auditate aplectit umbras. et stringit  
 veros. Hec em q; eis vident carnis se  
 culi bona. e manib; eoz temp; ventu  
 umbr; effugiut ac labut. Et ideo si vi  
 det. aperiamus eia ipis iteriores rez  
 causas. et imagine hoc q; decipiut ab  
 lata ipsa eis iteriore ipure huius et i  
 mude metuas. qua aplectit facie re  
 uelens. Metuas at ego appello vita hac.  
 q; in delicijs et affluencia delicijs. et huius  
 sili potera et voluptate trisigit. Et no  
 solu metuas ea nomo. s; et turpissima  
 atq; obscenissima metuas. cuius facies  
 feda. horrida. aspera. amara. crudelis.  
 Et i hoc maxie e. i quo sine venia habe  
 di fut cuncti quos decipit. q; cu ta ipis  
 sit vultu eius et ferus. et ta barbarus ac  
 truculentus. multi tu ab ea capiuntur.  
 Et cu videat apud ea curata oia. piau  
 ho mortib;. papicis plena. atq; strapa  
 ri ea certat sodalib; pessimis. struclis  
 dno obpbris. luore. iudicia. isidijs. em  
 naribus. et pnicosissis curis. metu ingi  
 tremore frequi. et mille alijs huiusmodi  
 i faustis sfortib; velut sanguinis corona  
 circudari. fructu vo nullu. i his alii nsi  
 itentia ee et pmae penam ppetua. expect  
 tur tu a plurib;. et ut amabilis amat atq;  
 expectabilis. Tanta naq; e eoz q; decipi  
 unt stoliditas. ut eos ratio nulla ab  
 hoc iteru reuocet. nec euidentia q; de  
 indefinet perentia ex epla detreant.  
 No ego istos stolidiores multo iudic. q;  
 quos puerilis ludu. ubi aut eulus vol  
 unt. aut turbo verberib; agunt. et lon  
 gas porncab; p curia spacia rotat. ita  
 intatos et thantes puerilib; aus tenet.  
 ut auelli inde nullatenus queat. igno  
 rates penam p etatis singulitate. me  
 hil i illo ludo utilitatis. nichil popis  
 haberi. s; p illo satisfactio etis imatu  
 ra. Ita vo qd habeat excusacionis. qui  
 i etate pfecta puerile. imo et pueri  
 li liberilliore sententia tenet. Tur  
 ergo q; te videt appetere diuicie.  
 Hec naq; impedi puto. Ita inqt et



sancti et vite ipsi et fame et patre et ipse  
quis amicosque et omnes omnes qui sunt in  
duces ad eas plures usque. Et ista sententia  
non solum terra marique servat. sed  
usque ad ipsas in nubes ascendit et descendit.  
Non et ego quod non in sententia ista. quod flama  
est. quod et ista vastat orbem terrarum. et qui  
extinguit quidem nullo est. qui accendit vero  
et magis magisque inflammet oculos. fauent  
ei hinc malo non solum illi qui ab eo capti  
sunt. sed et si non illud vident ingressi.  
Et unquamque hominem videas. seu viri sit.  
seu femina. seruus aut liber. dives pauperue.  
per vias suis in medio hinc materia atque  
onera oportere. et die ac nocte in eis mi  
nisterio vigilat. Quoniam autem dies non  
hinc vel femina. non est talis est flama quod ista  
asumit. si autem sine et corporis iniqua et  
iusta ei opera deferunt. hinc est accendit  
ignis ista et hinc posat. Ita et ipsi diu  
tes eorum si totum orbem possibile est possi  
deri a singulis. adhuc tamen in desiderio eius  
ardent et pauperes vero dum capiunt diuiti  
bus exequantur insanabilem valent patiunt.  
insanabilem fuerunt. et de moribus diuisos sit  
gulis generant languores. In tamen amor  
pecunie omnem animam fatigat. ut neque am  
icitiam. neque propinquitatem. interdum etiam  
nec iungit aut filios amorem det locum.  
quibus affectibus inter homines nihil profert.  
amor tamen pecunie omnia hec hinc patiunt.  
et pedibus calcant. Ita velut fera quaedam  
et crudelis diuina. omnem vitam possidet. et  
tyrannica diuina deum. sicut ut bar  
barus. fert crudeliter ut tyrannus. debachatur  
ipsum ut metum. nisi miseretur.  
nisi pudent. adest ubique diuina. ubique ter  
ribilis. diuina idem est. ipsa truculenta. et  
dum cum lupis et ursis ac leonibus seminat.  
suavis tamen hominibus videtur et amabilis. Et  
quod dico suavis. nullo ipso et fames dul  
cor. Quibus hinc quod ea desiderant et optant  
gladios acciunt. cotidie foueas et papina  
paret. scopulisque eos mille et mille nau  
fragis elidit. expedit tamen ab eis ac de  
siderant et quod. ac per inuitas mortis  
suas. letant se aliqui ad eis saltim iam  
am peruenisse. Voluntatis namque in saeno  
eius tamen sues delectat. et ut franchari  
strerit eius euolue. Talis quodam modo oculus  
qui auaricie hinc manus dederit. in sa  
hinc et episcopus eorum istis inuidiosis  
aialibus sunt. Et hec est in hinc maior  
infelicitas. quod quanto magis in hinc solidibus  
voluntatis. tanto maior in hinc capiunt  
voluptate. id est non in nata. si volunta  
tis vicio patiunt. Quod ergo sanabimus  
metus. hinc modi languoribus occupatas.

si vellet nobis autem paululum emodare.  
atque ad audendum dare. et suscipere quod di  
citur. Irregularia nam illa quod dicitur ut mu  
ta aialia. quod se in hominibus sordibus voluntatis.  
transire ab his non possunt. ut puta intellectus  
et ratione carere. nobis in hinc sermo ad hinc  
nec habet. quibus intellectus et ratio diuino munere  
datus est. Tanti est ut audire vellet. facile et  
absque multo labore de se in hinc fetore et  
indignitate strerere poterunt liberari.  
Atque ergo in hinc ad hinc loquere per  
seruam ab eis. cui expetere se vident  
diuicie. in debent sine dubio pro voluptate  
et pro vite et delicatibus corporis. in deinde  
et pro honore quod habet in vita. atque officia  
quod ab hominibus diuiciae deplacere deserunt.  
et pro eo quod pro facile ulcisci quod diuices est in eos  
quod iniuria inferre temptauerunt. et in timore  
sunt carere. Vito quod alias expetere hinc au  
sas non habent. voluptatis diuiciae honores.  
officiorum timore ultionis. Nam neque sapientia  
re. neque temperantia. neque demerito. neque  
prudenter. diuicie facit hominem primum. non  
benignum non placidum reddunt. Pro demum  
maandit aliqui in miseriis diuiciantur.  
nec incommensurabilem diuiciae. nec voluptuosam  
sobrietate. nec inuicem diuiciae diuiciae de  
aerunt. neque aliquid aliqui virtutis gener  
ant pro diuiciis accipit. Et si virtutibus  
animi nihil profert. nec meliore ani  
ma sed in virtutibus titulum reddunt. de quod.  
qua ob causa expetere vident. est diu  
cie. Pro non solum nihil virtutis animo  
profert. si et si patitur aliquid et reddunt in  
ne uerit submittit. et extirpata pro vir  
tutibus introduit. In hinc est enim secula luxu  
ria in temperantia. furore. iniusticia. ar  
rogantia. superbia. omnesque irregularitas mo  
tibus. si de hinc suis locis referentur. Quod  
maquid non libent hinc quod hominibus equi  
tudine in exi sunt. sermone de virtutibus  
ac magis audiunt. pro eis luxurie agunt.  
et nihil aduersum ea patiunt audire.  
Hinc enim sermo in hinc moueat. si est  
omni in diuiciis aliquid ad delectatione possit.  
aut si est in illis aliquid honoris. Hinc  
capiamus itaque si videt a diuiciis et flu  
entia in hinc. in hinc est diuiciis in hinc  
infecta potant. Conferamus mensura  
diuicias et mediocritas. et distantia. utros  
que diuicias et quod magis quod sunt. quod pura  
veraque mensura capiunt voluptate. Illi  
ne quod in toto die attutibus et lassitudinibus  
cubitis recubunt. et cenam paradysum inu  
gunt. quibus ventris distentione in hinc  
atque oppressionem ciborum suorum perimunt.  
In quorum corpore vino inuidet velut nau  
fragis cuiusdam fluctibus obuta anima ne  
inuenit. ubi neque oculis neque lingua neque

fontaine



pes. p[ro]p[ter] de seruit officio: si o[mn]ia m[em]bra  
 corp[or]is. v[er]u[m] v[er]u[m] v[er]u[m] inat vincta gra  
 uis q[ue] cathenis. Vbi n[on] sopor eis ipe  
 ad quiete[m] dat. neq[ue] ad salubritate[m] ce  
 dit: s[ed] extitit sopn[us]. isametib[us] s[ed] fu  
 rentib[us] dectores fuit. et q[ui] sponte de  
 mones sup[er]indunt aie sue: usq[ue] s[ed]  
 spectantia o[mn]ib[us] etia[m] ip[s]is fuit s[ed] s[ed]  
 fuit: nichil agnoscat eoz q[ui] vident.  
 nichil sentit. nichil no[n]it. dia[m] ali  
 q[ui]d et audire no[n] possit: si latera fedis  
 sima portant. de acubitis ad lectos.  
 In talib[us] diuuis magis voluptas est.  
 an illis ubi abus pomq[ue] t[er]ra est q[ui]nta fa  
 me depellat ac sitim? Tunc modu[m] vite. na  
 tura docuit: illi corrupta libid[us] iue  
 nit. Ideo demq[ue] i hoc sanitas adest. et ra  
 tio p[er]manet et honestas cu[m] sobrietate p[er]  
 duat: nec q[ui]ntu[m] corpus atq[ue] oppressum  
 leuat de diuuis: s[ed] adu[er]s[us] potus atq[ue]  
 auctu[m] v[er]u[m]bz. totiq[ue] alacritate subnixu[m].  
 Et si tibi parv[us] fidei sermo n[on] habere  
 videt: utraq[ue] corpa s[ed]idera: et i[n]u[er]s[us]  
 illa robusta et valida ac succi plena. q[ui]  
 medicor[um]bz ac simplicib[us] alunt alim[en]tis.  
 Nec in nuc[is] adducit i mediu[m]: si q[ui] for  
 te es accidit egrotu[m] aut q[ui]libet debili  
 tate fatigant. Illa e[st] ista causa: et alio  
 i t[em]pore req[ui]renda. In vo q[ui] delicias et  
 luxuria vita diuuit: resoluta quide[m]  
 corpa et om[n]i cura molliora ca[us]erunt.  
 atq[ue] examine quoda[m] infirmitati r[em]ple  
 ta: quib[us] ad cumul[us] maloz podagrie  
 tremor et imatura senect[us] accidit: et e  
 i[us] vita s[ed] cu[m] medicis et medicame[n]  
 tib[us]. Sens[us] at ip[s]i tardi. gues obtusi. et  
 quoda[m]modo ia sepulti. Hec aliq[ui]d i  
 cu[m]ditas habet: Et hec iocunda dicit  
 et ista. Cui in nouerit. Iocunditas et  
 voluptas. a prudētib[us] ei ita diffinit:  
 q[ui]a hec sit voluptas cu[m] q[ui]s desideris  
 suis fruit. Vbi vo s[ed]u[m] desideris su  
 no[n] potest: du[m] vel egrotu[m] no[n] sunt. ul  
 facetas ip[s]a desiderare no[n] facit ea q[ui]  
 onerosa efficit habudat[i]a: sine dubio  
 et voluptas i eis parit et iocunditas  
 perit. Demq[ue] s[ed]idera egros q[ui] fastidio  
 purgat: quo q[ui]s suaves et lauri eis  
 apponat tibi. horozu[m] t[er]ra magis eos ac  
 cupit q[ui] voluptati. Sic ergo cu[m] p[er] ha  
 budat[i]a cupiditas fuit extitit: pa  
 nitet et voluptas ac iocunditas perime  
 tur: q[ui]a no[n] ta[m] aboz gratia q[ui] desiderij  
 gignit satisfactio voluptate[m]. Vnde et sa  
 p[er] p[er] q[ui]s atq[ue] i hoz disciplina philozo  
 phari bene sciens crebat: aia in sa  
 cietate posita fauos illudic: ostendeb[is]

etia[m] ipe. q[ui]a voluptas no[n] in natura  
 ut dixi aboz. s[ed] i desiderij vigore p[er]si  
 tit. **P**ost hoc et p[er]p[et]ua mirabilia enar  
 ras q[ui] in egypto gesta s[un]t. queq[ue] i here  
 mo: int[er] cetera etia[m] hoc dicit: de pet  
 melle satiauit eos. Et q[ui]de[m] n[on] s[ed] iueni  
 m[el] fluxisse de saxo. Sed ergo est  
 q[ui]s dixit: Et q[ui]de[m] post multu[m] iuue  
 nis fatigat[us] labore suis. aq[ui]s frigidis  
 ex saxo fluētib[us] fruebāt: easq[ue] multo  
 cu[m] desiderio haurebat. **H**oc ergo  
 q[ui] dulcissime et desiderabil[is] potandi cu  
 piditas explebat. aq[ui]s illas mel appel  
 lauit: no[n] q[ui] nata aquaz fuit muta  
 ta: s[ed] q[ui] dulcedine poculi istar melli  
 ferentib[us] et desiderantib[us] obtinet. **I**gitur  
 cu[m] hec ita sit. nec dubitari a quozq[ue]  
 de his possit. n[on] sit aliq[ui]s detestissim[us]:  
 no[n]ne pala e[st] i p[er]p[et]uo. q[ui] simplicior  
 p[er]p[et]uo et m[er]sa mediocri. plurimu[m] i  
 cu[m]ditas habeat et voluptatis: **E**st  
 vo diuuiti m[er]sa. execrabilis quide[m] et  
 horrende ac morboz et i[n]u[er]s[us] ple  
 ne: et sicut aut q[ui]da[m] prudētib[us] mag[is] mo  
 lesta s[un]t ea q[ui] delectabilia vident.  
**S**ed honores mag[is] p[er]ferunt diuicie: et  
 inuicem utroq[ue] facili[us] dari p[er]sent.  
 Et ob hoc videbit[ur] natura[m] ee op[er]a diu  
 itaz. q[ui]a vicijs n[on] s[un]t. et ne tribuit  
 efficiat: atq[ue] ianes abitioni bullas in  
 flat apliq[ue] et exollit ianuis. q[ui]q[ue] sup  
 bie mala tumidus erigit: **P**rimo p[er]p[et]  
 p[er] his oib[us] maxie erunt fugede diu  
 ite: hoc e[st] qui feras q[ui]da[m] bestias i ani  
 mis suis hoines sponte collocat: et in  
 pectozib[us] suis nuere. Et iteru[m] dicit sur  
 det. ut honore q[ui]de[m] vero celestiq[ue] crea  
 tur: falsu[m] vo hinc. veri illiq[ue] colore sola  
 quoda[m] et i[m]mulata i magne. fucatum  
 requir honoris. no[n] veritate s[ed] no[m]ine.  
 Sicut ei pleriq[ue] metras vultu[m] cum  
 turpis et fidi est p[er] natura[m] fias et  
 coloub[us] p[er] ignitatis p[er]stituit: ad dea  
 p[er]des eos q[ui] ignorant q[ui] seditas sub  
 velamine hui[us] fua itegat: ita et di  
 uicie faciunt. q[ui] cu[m] adulatoe volut hono  
 res vident. Neq[ue] ei voces ille pli p[er]  
 q[ui]s iudicib[us] acclamat. ex vitate p[er]fe  
 rit: q[ui]s no[m]ine honoris depingit.  
**S**ed si p[er]p[et]uo i[n]u[er]ges acclamatu[m]  
 tibi: iuemes apud vniq[ue]q[ue] eozu[m].  
 mille te cupitib[us] accusari. Demq[ue] u  
 bi met[us] cessauerit p[er]itis. et publice  
 p[er]p[et]o fuit sermate soluta: tur vide  
 as q[ui]n oblatitatus. q[ui]n obloquētes.  
 q[ui]n i[m]simulatos: et hy oib[us] ex illis s[un]t  
 qui acclamatat prius. et inmensa



te laudibus extollebat. **H**ec tu honorum  
dicas? et hec diuicias quenda credis?  
Que etiam si sponte adesset. recusanda  
erat: plus ei odii quam amoris acquirunt.  
**S**i vis ostenda tibi honorem verum: Ho  
nor verus vix auri est. Hic honor. nec  
a cesaribus prestat: necq; adulatore equi  
rit. necq; pecunia parat: nichil summi  
in se habet. nichil simulati. nichil or  
culta. Huius honoris successor nullus  
est: accusator nullus. nullus ingratus.  
**H**ic honor temporibus non mutat: nec tura  
vobis parat: nec picturam tabule metu  
it aliqui delenda. **S**i vindicta iust  
iunior sume non possit. Hec autem est  
maxima causa et papua. que execra  
de diuitie sunt: et amara paupertas. **I**s  
tius est gladium que dicit. aduersum te a  
cunt. Facit enim te paritatore ma  
danti illis que dicit: michi vindicta et  
ego retribuam dicit dominus. Vis ut vide  
quanti mali habeat videte cupiditas?  
**I**nfidia dei auferat ab homine: et excessu  
ia gratia infirmit ac reuocat. **S**epu  
e enim in euangelio. que is que multorum ta  
litorum debitor fuerat: et veniam se  
cans a domino impetierat: cum iuratus ad  
suum seruum qui ei parum pecunie debe  
bat. hoc est. que in eum parum aliqd pecu  
nerat: exigit eum cepit vindictam salis  
sume: et ob quod imitatio fuit erga indul  
gentiam seruus. ipse de se suam tulit ut  
non solum excessu non frueret indulgentia:  
si et totorum: et addebat. atq; omnia debi  
ta summa cum supplicis penamq; psol  
ueret: et ita per vindictam desiderio.  
minus diuine perdidit indulgentie. **H**  
uius quoque te. vident tibi expetere diu  
cie: ut tibi facilior via pateat ad in  
teritum: **R**one per hunc maxime oportebat  
eas veluti inimici gravissimum et hoste  
perissimum ac totius mali auctorem vitia  
ri. **S**i paupertas magis difficile nego  
cium est. Interdum et blasphemare co  
git homines per penuriam: et multa inhospi  
ta et indigna amittit. **N**on paupertas.  
si pusillanimitas facit. **I**ta et lazarus  
pauper fuit: et valde pauper: cuius pau  
periam addebat etiam egestudo. et egestudo  
amarissima que ipsa paupertatem redderet  
dimore: cum et vis morbi solatia multa  
deposceret: et nullum paupertas penitus  
posset adhibere. **H**orum enim alterum etiam si so  
lum sit. que est et doloribus plenum. **C**um enim  
simul ingunt. nec adest que subleuet.

intolerabile efficit malum: ignis terribili  
bilis. dolor sine remedio. tempestas ple  
na naufragio: ac simul et corporis fla  
ma. **F**rat tamen hunc brevis huiusmodi mala  
adhuc apostolus. vicinias diuitis epulan  
tis luxuriosos: et adhuc magis ac ma  
gis etiam in eum inde tormeta cumulant.  
que et ad iam iam iacebat epulatio: ut cum  
multo apostolus ex cruciatu opes in oculis  
posuit que urebant. que ille per penuriam de  
erat. **M**ulto etiam gravius affligit animam: que co  
git care bonis que videt: que hinc egere  
que non videt. **V**erum ne hinc quidem flectit  
dices ille crudelis. si sibi quidem parari  
mensam solus corpus iubet. et omnia  
mysteria. vana diffidi. corporum exercitum  
ac alios misterum. cum parasitum et mis  
dici. auctora statum carnis: nec in aliq  
lucrum temulentiam fraudari. **P**aupe  
re vobis lazarus duos fames et amara  
egritudo vana washabat. **M**ister vobis nul  
lus. nec ullum miserie solatium: et ex me  
sa diuitis que parasitum et luxuriosos usq;  
ad distinctionem et crapulam saciabat. ne  
mix que que prociunt. ad lazarus venie  
bat fame prestante. **E**t tamen ita protulit  
hanc tamen diuicias tamque terna paupertas.  
ut neque amorem sermonem neque blas  
phemiam proficeret et illatum: si sicut au  
rum vehementius ignis. puerus et si  
ceruus reddit: ita etiam ille passioibus  
et cruciatibus examinatus. dano: et sple  
didior per paciam reddebat. **E**t tamen si vi  
detis tamen modo diuites quosque affligu  
tur humiles. et taceant et distendant  
in dia: et vix eis ipsa amara red  
dit: etiam si necessarii eis non desit ci  
bus: etiam si medicina videat habere mi  
steria. **L**azarus que ita erat pauper ut  
aliquid nullum fuit: et non solum pauper. si  
eger ut nullus alius eger fuit: et que nul  
lum omnino diuicias misterum. si nec solacium que  
habuit: in medio ciuitatis. ut in ultimis  
agens desertis. fame paces omnium. sed  
plus ex habundantia vicinitatis esuriens:  
videbat ei diuites verum corpus tanquam fontibus  
et fluminibus inundate: se vobis ab hominibus que  
refrigerium nullum capere. solus vobis amb  
iacet miseradum: ita ei ante egestudie resoli  
tus. ut ne ipos que valeat abigere. **H**ic ergo  
non fuisse summe philosophie: que hinc oia  
tamen patient protulisset: **V**ides quam que seip  
sum non lesit: a nullo potuit ledi: **I**tera  
bo ei et repetam promissionis mee sermo  
nem. **N**on ergo dicimus moribus corporis. que pe  
nuriam omnium verum. que vniuersis vlcibus  
canes: que vicinias auari diuitis ac  
supbi. lede potuit athletam dei: **A**ut in que







ois ut ita dicitur creatum. erga emenda  
nois eoz misterium ppam est. **N**one p  
ctis oib; hoib; noua qda et magnifi  
ca eis vite instituta sut tradita. **N**o  
ne et i medio mari. sicut iter apertu est  
eis. et i quo ipis fuit salu. i miris eo  
ru venit interit. **Q**uadragesim annis  
i deserto no arando neq; seminando vix  
erunt. labore messis et arce nescierunt.  
usus mole eis. et coquedi panis non  
tas no fuit eis. **F**eruas q; eoz nulla  
texendi sollicitudo astrinxit. merca  
di causa neco stetit. macellu nemo p  
paradis cauib; requisit. **H**ec oia  
fuit vbi dei. et panis eis mensa in  
deserto. laboris et sudoris expte. **H**ec ei  
fuit nata mane ab cotidie nouo. et  
sapore sui p desideriu vesctiu submi  
nistras. **S**i indumenta eoz et calicame  
ta. et ipoz ead corporu nata oblita est  
isummentis sue. **O**mn nq; illo tpe  
neq; idumeta attrita sut eis. neq; fu  
it in eis isummentis. medicu nullu mor  
gnit. medicamenta neco q; sunt. **E** di  
xit ei eos i argento ingt et auro. **N**o  
erat si turbib; eoz isummentis. **S**i q; q  
reliquisset ia mundu huc. et ad aliu  
melioie pstantioieq; trisissent. ita e  
is abus et pot; absq; labore et sollicitu  
die ex vbo dei pbebat. **E**t qd fuit sup  
oe miraculu. ne forte eos. acior in  
dius solis aduret. ubia nubis p die de  
sup tegebat. et cu ipis quocunq; abis  
sant circuferebat. tecta ista celestia.  
si ne noctis quide tenebre absq; solatio  
reliquit. **L**ampas naz eis ignis ver  
bo dei accusa lucebat. q non solu il  
luminadi. veni et itinere ostendendi  
misteriu pbebat in deserto. **Q**id vero  
de sequenti dixerit petra. aqua fluuio  
emittete. **Q**id multitudis annu q den  
sitate sui tra texerit vniuersa. **N**ra in  
egypto q facta sut mirabilia. qd repe  
ta. **Q**id ead virtutes q isummate sut  
i deserto. bella ozomb; gesta. et victo  
rias sola dei inuocade q; sunt. **N**o em  
ut pugnates. si ut choros agetes. ma  
nuu potensioe triumphabat. **I**llud at quo  
narrabo. q; q; egyptu no ahq; p se  
pugnantes strauerunt. muros ihericho  
i voce tubaru psalmozq; dei aut. ita  
ut adisariis. psalteriu magis chor.  
q; exercitus vident hostiles. et q; mis  
teria magis putaret isummare q; bel  
la. **H**ec at pta signa et pdigia no ob  
hoc solu fiebat. ut usus plo tm videt  
expleri. si ut hoc doctrina agniciois dei

qua morse tradere didicerunt. firmus eis  
et tenacius adhaeret. **H**ec ei oia vocis e  
rat. dei cali et vniuersis dnm pdica  
tis. **N**ra et mare hoc clamabat. cu pedi  
bus trisiret. hoc ead cu exinguet aduer  
sarios. hoc nili aque i sanguine verse.  
hoc irruptio in mari pdicabat. hoc ex  
ercitus locustaru. hoc eruct et symphes  
et oia illa q gesta sut sine i egypto sine  
i deserto pdigia nunciabat. **N**ra in ip  
su et calupnia ignis. et cotinuu multa  
tudo. atq; oia illa. liber quida erat eis  
et lie. q; delecti nq; possent. nec de co  
sacere eoz paginis abolerent. q; lege  
ret et habent sp i cordib; suis. **E**t tm  
post oia hec in euidetia diuine gratie  
insignia. et post vniuersa gloria q eis  
sup ptois mortales data e. ifideles  
conterunt et ignat. **C**aput nq; vni  
li adorauerunt. et deos iserunt sibi ali  
os fieri. cu tate talisq; dei virtutes alie  
adhuc i oculis habent. **A**lic vo recan  
tu. **N**mp gesta seruaret corde memoia.  
**A**ltuero nimittaru plis alienigena  
et barbaris. nullis pub diuine puiden  
tie bnficis assuetis. no legib; no mi  
rabilib; no pceptis ullis aut opib; il  
luminatis. hoem vidit haberi nauifra  
gu. vuleri pegni. nec unq; sibi signi  
ca. **P**mo stat ingressu dicit. adhuc  
arduo et nimis subuertet. et ex ist  
solis sermomb; dicit. sut ad tiorie dei.  
abiectionisq; pmiuo poris vite malis.  
ad virtute se et iustia p penitenciu co  
tulerunt. ta fidei satisfactioe. ut diuini  
tus ia p mulgata sentenciu reuoca  
ret. et ut be sifteret mutante. et ex  
ridua acie iamq; peritura. **V**idit ei  
ingt deus. q; recessit vniuersa a via  
sua pessima. **Q**uo recessit. die michi.  
**M**agna erat malicia eoz. imesa in  
iquitas. vulnera isanabilia. hoc em  
i dicit pheta cu dicit. ascedit malicia  
eoz usq; ad celu. p hec quide spacia mg  
nitudine ptoz designas. si tu tanta  
hec eoz malicia. q usq; ad celu fuit  
extesa. a trib; solis dieb; vno pegno  
ignoto vnaufi ago hoie. paucissimis  
sermomb; pmonete ita exticta est et  
deleta. ut tale a deo testoniu mere  
ret accipe. dicitur ppha. **E**t vidit deus  
q; discessit vniuersa a via sua mala.  
et penituit a malicia qua dixit ne  
faceret eis. **V**ides qm q; intetis e. v  
gnat. suq; meminit. no solu ab ho  
mb; no pt ledi. si immete calu un  
repellit. **Q**ui vo semetipm pdit et le  
dit. ead si mille eximioz diuinis bene



facis fulcat. no ei sufficere ad salute  
 qa neqz iudeis tanta mirabilia qz eos  
 collata sut pfuerit: neqz alienigenis  
 qz nichil horz adepti fuerat obfuit. s  
 qm aio ppositozz rectorz et ipos de  
 derit deo. pua occasioe supra pluri  
 ma pfectur: et qde cu cent ut dicit  
 barbari et alienigenes atqz ab oi di  
 uina iftitute pegni. **Q**uid vo de  
 bus pueris diamz in quos tot illata  
 mala. vntu tu animi eoz nequaqz  
 lede aut ifringe potuerit: pome  
 pueri erat tenere etatis: et i pmiis  
 stati vite incijs captiuitate dnatio  
 neqz pessi. **E**xules patria et domo  
 teploqz exores alienati p m legi  
 bus. amulsi diuinis altaribz factijs  
 purificacoibz qz sollenibz. et ab ipsa  
 eia psalmi vocu detracti ad pegni  
 na ducit: et dnatione barbaraz pa  
 tiut: feris magis bestijs qz hoibz tan  
 diti: nulla paterne doctrine vocem.  
 nulla phetice amonicoe sermonem.  
 nulla sacerdotu aut pastoz solacia capi  
 etes. **S**ic ei dicit ipi: qa no est in hoc  
 tpe pnceps neqz ppha. neqz dux neqz lo  
 cus ad sacrificia i aspectu dei ad iue  
 enda misericordia. **S**z et hoc accessit eis  
 ad difficultates reru: ut inf aula re  
 gra tenent: et cent qz i mediu pela  
 gus adducti: ubi tepestates et ebines  
 et puelle et imanu fluctu ruine si  
 ne gubernaco sine nauis. sine velo et  
 remis nauigaturi pelago imesu. **E**t  
 tu q erat ista meti eoz diuina ppha.  
 et presentiu reru sciebat streptu habe  
 das ee aduersa fragilebz potestas.  
 atqz one calanda se iactana: penbz  
 fidei submixi volare nouerat ad celest  
 te aula. regia velut ergastuli squalo  
 re ducebant. **E**t rex quide iubet eos me  
 si sue particeps fieri. mese illo afflu  
 entis et tumide et imudicis atqz eye  
 cracoibz plene: si ipis hec althoinaco  
 eant no honori: tanqz agni inter lupos  
 positi videbat: qz aut mouedu sibi fi  
 me ferroqz cet: aut ex his qz execrabat  
 vescendu. **I**d ergo facit adolefcentu:  
 qd ait eoz imatura. qd captiua codi  
 no: **P**o dicit. qa necitas nra no la  
 tet deu qz sub tyrano positi sumz: qz  
 i captiuitate qz i seruitute retinem.  
 no possumz resistere crudelibz dnis su  
 pbiqz victoribz. **N**ichil hoim medita  
 ti sut: si mederint aio. ne peccarent  
 deo. ne faceret qd fieri no licebat. **E**rat  
 ei cetera. qz extitit fut adusa et ctina.

Neqz em captiuis et nudis erat pecu  
 nie. quibz lenire possit operatu feroci  
 tate: nec amicare ulla fiducia. ut pu  
 ta pegnis: neqz potata aliq. utputa  
 seruis. neqz multitudine obtine pote  
 rat: tres em soli erat. **I**d ergo facit:  
**I**d solu i pntate habe videbant. **V**er  
 bis pceditur eumictu qz sup eos ha  
 bebat pntate: s et ipm iuenit me  
 tuent et p salute sua trepidu: ne  
 forte si pntate eis. gracia pntate vo  
 luffi. suu caput traderet morti. **E**t  
 ait. **T**imeo ego dimi meū regē: ne  
 forte videat vultu vros et res p aris  
 pueris et coetaneis vris: et depnet  
 caput meū i morte. **A**t illi sapiētibz  
 insis admittit ab eo dne timore: p  
 cari gra suadet. **C**uz ipi oia qz i se  
 erat et i pntate sua fecissent: adest sti  
 mus eia deus it qz i ipo sut. ipe iam  
 pplet. **N**o ergo soluz dei e opz istud:  
 si uia datus est ex pposito ipo: ipe ei po  
 fuerit i corde suo. ne gustaret de illicitis  
 abis. **E**t cu hoc stant et fortit custodi  
 ret: affuit eis stimo eia diuinitas: et  
 boni ppositu pueroz ad fine puocat  
 glosia. **V**ides ergo. qm qz semetipso non  
 ledit: ab alio no pt ledi. **E**cce et i hio pu  
 eria. captiuitas. solitudo. seruitus. pntas  
 purges: ipeia diuina. metz mortis. vis  
 tyrannica. terrozqz barbaraz. uicinz vero  
 aliqz ppinquo proximo. aut auis ulla.  
 nulla bonoz monita. nulla solacia. **E**t  
 horu oim oino nichil fuit qd eos lesent:  
 quos ppositu et aimo ppositu no ledebat.  
**I**nimo et extro cu oibz his qz sup em  
 merantur i patre adhuc solo positus  
 ille pnta uteret. pdesse ei. extitit tot ad  
 miracula nil que: ad ai vntu: qd cum  
 ppa pdebat et deridebat ignauia. **S**z in  
 terim pueri nri pmo oim glosu istud  
 obtinere etauerit: ne staminarent  
 abis imudis. **E**t i hoc subacto et calca  
 to tyrano: ad ana pducat celsiora tino  
 bilioza et amina. **P**omz naqz eis ml  
 to dirior et sceleratior ulla p dicit: formaz  
 ille succedit. barbaraz i eos tpe ipso  
 rano semete surgit: amonet ois fere  
 persis. et ad decapiedos pueros nans i  
 placabilis et diu surgit: musica diuisa  
 parant: nouaqz gene crudelitate in  
 ucto. musias ignis et flama pūgit: pe  
 narū mine. terrozqz mortis ai volup  
 tate miscent. **E**t tu qz semetipos non  
 pdit: qd i sua pntate est exequit et  
 pagit: ledi a nullo alio potuerit. **I**n  
 finis rclatioris adhuc reddut: conditqz  
 me nobilitates sumit. mlto qz didunt.

poie



unctos qd eos nabuchodonosor misit in  
formac ignis: si nichil potuit. immo  
magnifici pfuit: maiore naqz eis glo  
ria tyrannu crudelitas acqsiuit. In me  
dio ei formac posita. barbarico in eos  
icandis plqz forma formac ardente:  
clarissima magnificaqz de hoste suspē  
re victoria. Et tres pueri captiui to  
ta gente cu rege parit mirabili mag  
nificencia duxere captiuos: quoz gloria  
scandis oibz amittitur et amittit. Sic ergo.  
qz sibi ipse no nocuit: alio ei uicta no po  
terit. No em cessabo frequenter p fessio  
me mee titulu recansere. Si ei ut sup  
dixiua. neqz captiuus. neqz seruus.  
neqz solitudo. neqz pue amissio et pui  
mor: neqz mortis. neqz iacundia. neqz  
exaltatio. neqz tyrannu crudelissim. tres  
pueros tenere adhuc etatis. captiuos.  
seruos. pignos. lede potuit aut dice:  
qd e qd possit aliqui animi virtus in  
frangi. **Deus dicit. Deus affuit: et ipse**  
eos de iacundia liberauit. Et tu quide  
si facias oia q in te sut: sperare debes  
et ea q a deo sut. Adert naqz et tibi i  
si tu ipse pud no defueris tibi. Deuipm  
ego pueros istos no ppt hoc admiror. Et  
bros dico. qn ignis incedia calcauerit  
illesi: si qn p patris legibz uicari volu  
erit. et i formac mitti et ignibz tradi:  
i hoc e corz virtus et meriti. Stuti naqz  
ut de igne eieci sut. done eis neqz cepe  
rit: et illos sine dubio vbi qz: cu omi fi  
ducia et libertate viderit regi dicentes.  
No opus habere de vbo hoc inde tibi.  
Est em deus nri i alio cui nos seruiunt.  
qz pt liberare nos de camino ignis ar  
denti: et de manibz tuis rex liberabit  
nos. Et et si no: viciu sit tibi rex. quia  
dys tuis no seruient: et ymagie au  
rea qua statuta no adoramus. Et hie u  
bis illi ra conati sut: et i hac pfessione.  
victorie sue palma receperit. In hoc  
fuit curz eoz: que i pfessione martirio  
sumantur. Et vo corpa eoz tradita si  
bi ignis erubuit. et vicia dissoluit. atqz  
oblitu nati sue. i medio formac exhibu  
it eis celestis rone refrigeria: hoc ia dei  
grae fuit. qz voluit p magnificaa mira  
bilis nota face potestaa sua: illi vo i pfes  
sioe sua et fidei pfessione conati sut. et mar  
tirij sui gloria pfecuti. Ad tu ad hec di  
ci potest: Etia si patria expulsus es  
ut isti. etia si i captiuitate ductus es. et bar  
baris dms seruus: hoc et istis accidit. Si  
sine solatio. si sine doctrina. si sine iudi  
ciorie vixisti: nec istis zeta hec defuere.  
Vendit et secty ad morte ductus est. isti.

si p oia triserit iusti ex vnaquoqz horu  
clariores. nobilioresqz digressi sut. Et in  
dei quide habentes repit et sacrificia. et au  
ctua testameta: dixeruntqz et pccatori  
um. et oia illa quibz condiana sacrificia  
sumabat: habentes etia pphetas. alio de  
factos alios supstitos ad huc. qz eos et de  
actibz pntibz informaret. et de actis de  
bificie amoneret q in egypto fecerat  
cu eis: q in deserto: que etia cu tra re  
pmissioe igressi sut: et i oibz hie. no  
solu nichil pferunt: si et i ipso templo  
ad insignia puaritudoe sue ydola ad  
locant. filios suos eis et filias imolan  
tes: sub arboribz etia et in montibz ppha  
na sacrificia sumant. In vo et i terra  
barbarica. i hostili solo. sub tyrannu po  
testate posita. flammis et mortibz traditi.  
no solu nichil ledit: si et maiore gloria  
capuit. **Hec ergo factus. et horz filia**  
colligens de diuinis scripturis. multa em  
silia iuuet q requit ex epla. qz agnos  
cit alios qd sine ulla difficultate tepe  
ru. i nccitate ausaru. nulla in nulla ty  
ramide cogere collapsos: et alios hie o  
bus adrisantibz sibi. ne leuit qd a vit  
tute pposio fuisse amotis. idubitata  
sententia tene debe. qz si qd ledit. eade  
naqz q in pna pno pposum. etia in fi  
ne firmalim: si que imp ledit. a se  
met ipse ledit. nec ab ullo alio: etia  
si innumeri sint q nocent. Et si oes q  
tra et mare habitant. done mar ad ledē  
du: nocē nequaqz poterit ei q a seip  
so non leditur. **Explicat omelia bti jo  
hannis crisostomi: de eo q nemo ledit  
ab alio. nisi a seipso. Inapit ome  
lia bti iohannis crisostomi: ad eutropiu.**  
**S**emper quide fies. si nunc  
papue dicit. vanitas va  
nitas et oia vanitas. Vbi  
nunc e respulges illa psalae  
abicio: Vbi respulges ad  
vici sideru totu orbe la  
padis: Vbi equoz etamina. ubi diuisi  
numera popa: ubi done et variis to  
tus orbis orinatio: Vbi turbe et theatris  
illapoli adulatione acclamatio: Repeti  
m spūs flari rāqz folia zeta disassa sut:  
et arbor nuda deuelum e. Et no solu ni  
da: si et ab ipis diuisa radiabz. Lanta  
em vi. vctm itubuit: ut ipy arboris ab  
soluet ne rios. Vbi nunc simulati illi  
ama. ubi vane adulationis faces. ubi  
diuue. et prandioru cenarūqz assidu  
tas: ubi passides. ubi electa vna et  
p totu die tracta conuua. ubi coquoz



exosite artus: ubi demq; ois illa potentia  
 etiam greges ad gratia acta loquentur:  
 Non erat oia illa et sopnui: die exorto  
 missi apparuerit. Umbra erat et pntis  
 fumo fuit et dissoluta. Bulle aquarum fu  
 erit et dirupte sut: tele aranearu erit  
 et disisse sut. **P**ost ad iteru spiritale istud  
 carmen aming dicitur. Vanitas vanta  
 tu et oia vanitas. Hinc et vscula si sa  
 peret qui i potetia vscant: in parietibz  
 oibz et in vestibz suis scribent. In foro.  
 i domo i ianuis. i ingressibz et ante oia  
 i factis suis ut sp eu oculis cerneret.  
 et corde sentiret. **E**in quide multe sut  
 veru faces multe ymagies false q deca  
 puit incautos: istud oportet condie salu  
 tare carme: i i pndis r i conis r i o  
 duetu uniuersis pno suo carne: et a py  
 imo suo libere audie: q vntas vanta  
 tu et oia vntas. **N**o tibi sp dicba qua  
 fugaces sut diuicie: et stare nescit loca:  
 tu me no libere audiebas. **N**o tibi di  
 caba: qa nulla e in potetia certa auis  
 fidel: **S**i tu hec egre accipiebas. **E**cce nuc  
 ipe te rem eum docet: q no solu infide  
 les et fugaces: s etia abiles sut diuicie.  
**I**nde demq; e q pntesat: q turpi con  
 tans meti. **N**o tibi dicba cu me fegit  
 corripes et i caparibz vera psequete: qa  
 ego te rem diligere q illi q adulaba  
 tur: **E**go q argueba te. plo tibi pficua si  
 audire voluisset: q illi q assentabant.  
**N**o me inisti cu dicere tibi. qa melior  
 sut vulnera amia: q voluntaria ofensa  
 inimicor. **S**i mea vba q tuc vulnera  
 videbat: si audisset: nunq tibi ofensa ad  
 ulator. istu curtu peperisset. **N**ea em  
 vbor vulnera sanitate ferebat: illoru  
 aut ofensa. blandi metoz morbu tibi  
 ifanabile generabat. **U**bi sut illi nuc.  
 qui te i foro loqis abagru ostipabat: q  
 domi forisq laudabat: Abnegauerit  
 te oes amia tu: discesserit uniuersa i  
 sua: et nudu te atq iane reliquit. **N**ul  
 lus illoz vel ipe accede ausq e: nos vo  
 no ita. **S**i et nuc cu difficilis ees q diuis  
 ad monita nra. no pntesceba: et nuc  
 casu tuu no phoremq nec deserim: s  
 qntu possis subleuamq. **E**t etia qde  
 que a te ipugnata e: aprie te gremijs  
 suis suscipit. **Q**urbe vo ille theatralis.  
 p quibz adusu nos sepe iflaty es: accla  
 mat interru tuu. **N**os tu nunq cessa  
 umq dicitis tibi. **E**d agis: **Q**uorsu  
 hec? **C**ur ad infamias pnotas amitare?  
**C**ur plos ta te urbis. spectatoz sten  
 tice picipias: **S**i tu nichil horu cura  
 bas. **I**n ymo diuicias tuas i hys cofu  
 mebas: a qbz nuc gladij acuit in te.  
**E**tia vo. q ura tua et ipetu furoris tui

sepe pressa e. ubiq; discit et fatigat: et  
 ex isto te laqo conat eripe. **N**on her  
 dices. no insulto lapsis: nec supbo pede  
 ruites iacetu calco: s eos q stare videt  
 sollicitos reddo. **N**o sauciato vulgus ex  
 aspero: s eoz qd nondu adusa tene  
 braru tenebat. **S**eruae cupio sautate.  
**N**o inq submerge studeo fluctuantem:  
 si eos moneo. q secundis nauigat veli:  
 ne forte si no caueat submergat. **Q**uo  
 vo fieri pt. si pmutaces no cogit re  
 vi: ut no inadat teas. **N**ra q i secundu  
 adusa pspiciunt: iopinatu meli paci  
 unt in adusis. **S**i qm hic neq; ex ipo  
 cogitare hoc potuit neq; ab alijs monij  
 corrigi voluit: vos salu qbz a deo mis  
 sa e dispesatio diuiciaz et potetie tpa  
 lis. **D**isate recudiu iunna: et correptioe  
 alterius erudim. nichil sapbu sape  
 neq; sperare i meto diuiciaz. **L**am  
 nichil ei sut hec oia q videtis: eteni si  
 ea firmu et ubra et femu a flore fe  
 ni noiemus. si sopnu dixemq; mino  
 pfecto q se habet ipa veritas diu. **N**ra  
 cu eo q i certatorz studio et breuis est  
 atq; infida possessio: multu tn secun  
 piali gerit: et plurimu indigne et fe  
 de mortis inectat. **A**is ei hoc calhor  
 videbat: **N**one oibe supgresso e. a pi  
 ce dignitatis: **N**one ipis eca romani  
 iperij infulis tribilis fuit: **N**one su  
 ma veru pntis hinc subiecta erat.  
**N**one ad igressu eiz dyadema regni  
 tremuit: et iperij purpura vi incli  
 nate assata est. **E**cce nuc ifelx r pro  
 strato iacet: captiuo miserabilior. ser  
 uo vilior. egemis abiector: omi re de  
 spector. **P** singulas ei horas imine  
 gladios ceruicibz suis: i instare car  
 nificas videt: nec qa fuit uq; ei vo  
 luptas aliq meim i vita: aut dele  
 ctaru ulla recordatio i meoria eius  
 venit. **S**i qd diu voluptatis ac delicia  
 vū recordatio: **S**ol si i celo nuc respice  
 deat. aut si sit i mundo lux ipa no se  
 rit: s die medio atra nox oculis eiz  
 icubuit: et nichil n tenebras videt.  
**S**i q diu her: **N**o pnt me posse ulla  
 sermone explicare q patit. **H**estam  
 ei dies i ditu fuit. cu ad eu vcti fuisse  
 ex palacio. ad sacrau ifugisset. q  
 vultu ei bucci coloris effectus: et nich  
 illa morte differens oino: tremor den  
 tu. mentiq; demissu. iterrupta vox.  
 ligna resoluta. **E**t hec dicit. non exp  
 biates ut supius dixi. neq; iflatore  
 ruine eiz: sed vestra metē mollire



cupientes et ad misericordiam provocare: ut sternerent  
sine cunctis: et effugiat vobis pe-  
na quam parat. Multi enim sunt inter nos qui  
delinunt affectibus: et in supplicia eius ardentius  
semitas: quod etiam nos culpant cum eis iusta  
penam: et cum idulerimus: ut sacrosanctam altari  
re stringeret: propterea ergo exposui supplicia  
eius: quod nullo inferre poterit. **Sic** dic in fi-  
de indignare: quod in punitate seuit: **Cur**  
igitur ad ecclesiam fugat: quod se expugnavit  
ecclesia: **Propter** hoc maxime: quod hic ei oportet  
glorificare deum: quod punitur eum: id nesciat  
adducere: ut per ipsum virtus quod est ecclesie: et misericordia  
noscat. **Unde** quod ex eo: quod expugnatore su-  
um supplicia videt: misericordia vero ex eo quod pro-  
terit supplicia: et sub aliis suis ategit: cum du-  
du hostilia tela atepit: quod in memoriam pro-  
ozum malorum suorum: sicut suum cum pietate  
pandit ei: cuius vulneribus nunquam cessat.  
**Ad** hoc victoria clarior: **Ad** ista virtute  
pstantius: hosti non cede: miserum subue-  
re: **Hec** pietas gentiles confundit: iudeos  
arguit: letifiam credentes. **Unde** et in eum  
misericordia fuerit: cum oes amica et familiaris  
eius reliquerit eum: cum adulatorum et satellitum  
eius usque nullo est. **Sola** ecclesia velut oim-  
niam: et quod memor sit sese ex hostibus et  
psecutoribus dilata: receptum sub alas  
suas et peccatum suum manum die regis oppo-  
sit: furor plebis obsistit: odia oim proferit:  
et expugnat se gaudet pro eo a quo expug-  
nabat. **Ista** sunt ornamenta altaris eccle-  
sie: istud est decus virtutum eius: ista sunt pie-  
tatis signa christiane. **Sed** nephas est in-  
quod istum flagitiosum raptorem: atque inasore  
auctorem: diuinum altare ategit. **Voluit** hec  
dicas hinc: quinquidam metrix illa pec-  
catorum ategit pedes christi: et non ex hoc  
obprobrium atulit christo: sed magis signa  
virtutis eius elicit. **Neque** est inuidia eius  
polluit mundum: sed puritas mundi: puri-  
ficavit mundum. **Propter** quod vos malorum  
meorum exite. **Aut** nescitis: cuius di-  
sumo factum: cuius magis sumo discipu-  
li: **Recordamini** illis nos esse seruos: quod pro-  
hibet a quibus ad curiam ducti est: dicebat. **Vat**  
dimittite illis: quod nescitis quod faciunt. **Sed**  
refugium inquit ecclesie prohibuit: et lege  
dedit quod velut murus amisso ategit eo: ad  
diuinum altare prohibet. **Sed** ecce ita dispo-  
sant deus: ut propter ipse discat quod facit:  
et vim legis sue propter ipse sentiret. **Si** vi-  
dicitur quod: quod esse hoc apostolus per. **Quod** ut ipse  
soluet quod ligauerat: destruet quod edificauit:  
paucis ipse: quod pati actus iussit.  
**Ad** hoc spectaculo quis apostolus: **Hec** po-  
sum et tacens: orbi terrarum iniquitatem sue

legis annunciat: monet oes et dicit. **Do-**  
lite facite talia: ne talia patiamini. **Et** ne  
quis quod tale doctorem non audiat: quod non ac-  
quiescat huicmodi monitori: quod  
non sermonibus doceat: nec exepit a  
lucide quod sit: si seipsum se inquit: et suum ex-  
icium oibus offerat ad exepit: **Ad** tu pu-  
tis altare nunc pollui: **Primo** vero nunc  
effulget in virtute: nunc terribile apud oes  
efficit et metuendum. **Non** aspiciat: qui  
tu leone tenet in virtute: quos spiritus  
subiectos punit: quia supra deiecit  
ac fregit: **Aut** ignoras: quod et ymagi-  
nes regni non ita magne nec mirabi-  
les videntur: cum reclinati alio et auro  
ac purpura resurgentes punit: sicut  
cum ad pedes eorum vincti post tergum bar-  
ban inact: capite in terra dimisso: **Sed** quod  
pluribus opus est: **Uos** ipsi fide date sermo-  
nibus meis: **Quod** non clarior nobis et  
celebrior hodie quod est: **Nihil** minus  
esse video in multitudinem: quod si sancti  
dies pasche ageat: **Et** istas hinc hodie  
numeras multitudines congregant:  
conuenisse video non solum viros in soli-  
tos vultus: sed et milites: si quod ille erat quod  
clausis sepe domibus habebant: neglex-  
erunt domesticam curam: et ad ecclesiam pro-  
larunt. **Virgines** etiam video punitisse de  
thalamis: nec vacandia detinuit: quod  
de gloria iustitiam: **Conuolant** et in  
dignis ois seque et ois etis ois: **Ad** dicitur  
ut illi que viderat altaris hostem:  
nunc capiti videret altaris: ut pro-  
spiciant iudicia dei: quod respicit super  
terram et facit eam tremere: quod tangit mo-  
tes et fumant: ut videat ois oculo: et  
suis metipis aspectibus credat: **mor**  
lun res quod sunt fragiles quod cadunt: ut  
intueat oes et prospiciat vultus istis: quod  
hestino leti: exultantes erecti: **desp**  
etes ois hominum genus: ita et se reu-  
sueat et prospiciat habet: hodie ru-  
gose amib et amib decerepit: esse fed-  
eres: **Hec** est et hincmodi provisionum  
virtus: ut ipse pro elator fuit: tanto  
nunc deiectionis fiat: **Ad** hanc rem facie-  
cam si diues: etiam si superbia aspiciat:  
emendat: intueat eum quod in tanto culmine  
erat: nunc usque ad yma deiectionis: **Uen**  
quod ois esse exerta manu quod tenebat:  
nunc lepuseculi aliorum timiditate at-  
tractu lantare: absque ulla virtute  
ad basim colupne hinc astrecti: for-  
midante oia et tremere: **Non** in-  
tueat deponet otium superbia: et ma-  
pit nihil sperare de dignitate: **Di-**  
uicibus suis: **Et** scriptum est in iudicio philoso-



phan. et ad mēōiā reuocare sermone  
 scripturē q̄ dicit. oīs caro fenu. et oīs  
 gloria hōis sicut flos feni. aruit fenu  
 et flos decidit. et sicut fenu arefat. et  
 sicut oleū herbarū cito cadet. qm̄ hō  
 vānitātē assimilāt. et sicut fumus die  
 cin? et q̄m̄q̄ hīs filia scripta sūt vōz  
 dabit? Si vō hec aliq̄s paup̄ aspici  
 at. dūmō subleuat? et incipit semet  
 ipm̄ d̄solari? et penurie sue deponē  
 dolore. **Exultabit ei in paupertate sua?**  
 q̄ prestūit ei paupertas sua. ne ieiuret  
 dūmō ruinā: et penuriam? **Exemplo oī  
 būs diuicijs p̄feret. agēs grās deo. q̄  
 sibi forte paupertatis indulserit: ne p̄ di  
 uicijs usq̄ ad vitā ip̄i p̄iculi pueni  
 ret. Vide q̄m̄ lucat et diuicijs: et pau  
 pibz dūdit? hūcibz: et claris seruis et  
 liberis: q̄ iste ad altare d̄fugit. Videō  
 quō vniq̄q̄ iuenit ex ista diuisione re  
 mediū. et ex ip̄o tm̄ edificat itutu?**  
**Dico vob̄ mitigatōs? pudore pressa  
 iracundiā: et ip̄etū ip̄i furoris extir  
 tū. Dico. q̄ iā vob̄ ad misericordit ma  
 grō. q̄ ad p̄sequēdū sermo d̄icent.**  
**Et quid dico. puto? Vno certō sū. Vide  
 ei vultū vōs. furore deposito. lacrimas  
 p̄fentes. Induit ei estis xpm̄? et indu  
 ti estis viscera misericordie: et ideo didici  
 tis dolē cū dolētis. flere cū flētis.**  
**Quā bīcū sermanti in sermone mi  
 sericordie. segrō fecūda pietatis ascan  
 dit? et d̄do. q̄ iā m̄c̄ misericordie man  
 pulos segregabo. Posternamq̄ nos q̄sō.  
 religiosi p̄napi? imō pacis obsecrō  
 p̄mo misericordie dei. q̄ cor regis emolli  
 at? q̄ furore p̄ncipiō mitigat? ut ite  
 grā ab eo grā meam. Et quid d̄pe  
 ri. q̄ iā didū ad aures eius delatū est.  
 q̄ hūc ad altare. et verū istud auriculā  
 d̄fugissit? et istatē exequatū exposcente  
 ut eū tradet ob scelerū suōz penās  
 luendās: longa orōne usq̄ q̄ cedaret  
 exāitū. Audet ei p̄secuti. q̄ i singulū  
 quibuscq̄ deliquētibz. nō ea tantū d̄si  
 derāda essēt q̄ peccauerūt: s; et ea q̄  
 aliq̄n forte utilit̄ gesserūt. Quā i hīs.  
 nō solū timētēs aīdō nō placaret. ve  
 rū et actiūs iſſamaret? dolētū p̄  
 p̄ne ip̄eratiōis iūria: tū ille de semis  
 simo vultu p̄fusus lacrimis. amonuit  
 se fert exāitū? q̄ ad dei altare d̄fuge  
 rit: et ita tm̄ illis furoris ip̄etū ve  
 straxissit. **S; et nos qd̄ ex nobis ē agā?****

**Si ei ip̄e iūrie acerbitate nō exequit  
 ip̄eratiō? qd̄ scōs facē d̄ceret. qd̄ filijs  
 eccl̄ie agē d̄icet quibz paulopost acce  
 dendū ē ad scā. q̄bz stigenda sūt mis  
 teria. q̄bz oīo diuicijs offēda ē. in q̄ di  
 candū est. remitte nobis debita m̄ra. si  
 aut et nos dimittis debitoribz nris?  
**Sermo hūc debitorē ēē multoz: sām  
 eū iūrentis iūrie vōb̄ emisse. Iſtō  
 ē m̄c̄ iudicij tēp̄o s; pietatis? nec ul  
 tiōis s; misericordie: neq̄ sūc. s; iūul  
 gēre. Desinite q̄sō vōs ab indignitatē  
 ane animi? cohibete iras. tūōrēq̄ de  
 pellite: et ad p̄ces vōs misericordie  
 d̄m̄ vna meā d̄icite. ut det ei vei  
 am: libet eū de imminētibz gladijs?  
 et cedat ei tēp̄o p̄nie: ut possit se ex  
 nere oībz malis quibz iſſelate iudicij  
 tuō ē. Rogemō ip̄atōrē. ut honoret.  
 eccl̄iam? honoret altare: et hōmē q̄  
 ex eo sperauit salute. nō paciatur  
 iamter credidisse. **Adde et illud. Quā  
 si nos roge? p̄ illo. ip̄i q̄ ip̄atorū gr̄s  
 simū erit? et laudabit vōs p̄ tāto pi  
 etatis ope: ac salute hōis remunera  
 bit op̄o vōm. Iā vō apud deū quāta  
 merces ē? Quā vtiq̄ misericordies di  
 ligit: crudelēs respuit. Iā vno mi  
 sericordi. si qd̄ iusto sit. coras glorie da  
 bit: si vō p̄cor sit. misericordie d̄feret? ve  
 niā p̄cor. Misericordie ei misēt. d̄xi  
 qui dixit: misericordie volo et nō sacrificiū.  
 Et i oībz scripturis iuenies hūc quere  
 deū: et i hoc ope remissionē fieri pec  
 catorū. **Si qd̄ ergo vult suis p̄cis vei  
 am dari. si qd̄ vult sibi p̄pitiū fieri  
 deū? ip̄e faciat misericordie p̄corū: et ad  
 exorādū p̄ eo clemētissimū p̄ncipem  
 veniat. In hoc ei et sibi ut dixi. m̄iam  
 q̄rit. et eccl̄ie laudē d̄fert? s; oēs ad  
 quosq̄ plebis m̄c̄ puenient tāte pi  
 etatis audis. mirabunt? et dabitū glo  
 riā deo: atq̄ i aem tūā boni hō op̄is  
 odor diffundet. **Ut ergo tātoz bonoz  
 participes existimō? rogemō. dep̄cam̄  
 eripiamō hōem de p̄iculo: libem̄ cap  
 tuū. manū supplicia porrigamō. ut et  
 nos fūbz bonoz participes effici me  
 ream. p̄ grā et m̄iam d̄m̄ nri ih̄u  
 xpi? p̄ quē et cū quo p̄i gloria et ipe  
 riū. vno cū sp̄i scō in scā seculorū:  
 Amen.** **Explicit Omelia Beati  
 Johānis Crisostomi: Ad Europiū.**********



**Incipit omelia bti Johis  
crisostomi: cu de expulsi  
one eius ageretur.**



**M**ulti quide fluctant unde  
imanes: si submergi no  
vercor: quia sup petram  
sto. Insanant licet mare: petra non pt  
amovē. Insurgat quilibet fluctus:  
navis ihesu obitu no pt. Si qd punit  
re morte vercat: au xpc vne ē. et  
mori lucru: Ne ex illu pamesca: qui  
noueri dñi ēē trā et plenitudine ei:  
Si bonoz psepone metua: q sciam.  
q nichil intuleri i huc mundu. sed  
neq auferre qd possim. Quid tibi  
habet mundu: tepno: qd delectabile  
habet rideo: diuicias no cupio. pau  
pate no horresco: morte no timeo:  
vita ei m ad vñ pfectu tantu no  
ducit. Si pcor caritate vram: ut equo  
aio sitis. Nemo nos potit a vobis  
diuelli. Que ei xpc duxit: ho no  
sepabit. Quid si de muliere x viro dicit.  
ppt hoc reliquet ho patre suu x ma  
tre. x adhebit uxori sue et erit duo  
i carne vna: et si honoi mptiaz  
iuncto ab hoie no pt separt. multo ma  
gis ecclia no pt a pastore diuelli. Si i  
pugnab me. Quid m noceret ipugnatio  
tua: nisi qa me quide clamore ipug  
nandibz tuis reddis. tuas vō vires co  
teris: Duru ei tibi erit adusu stimu  
lu calatire: qa no stimulos retin  
des. si pedes calatris vulnandis. Neq  
fluctu q saxo illidit aplis aliqd profi  
cunt: q ut i semetipos fluctu dissol  
uat: et i spumas extenuati depere  
at. Xpi ecclia nichil fortius. Si qea  
ipugnare pponit: vires atterat. nate  
ē. Cals ē eni: velut si celo bellu me  
dicer inferre. Hoim si bellu inferis.  
fortasse vices. aut forte vicaris: cū  
am vince nulla vis poterit. Deus  
ē ecclia: qui ē omni fortior. Aut emu  
lam dñm: Nūqd fortiores illo sumus.  
Deus fundavit: ho qd tu labefacta  
re conans. Aut experiri vis poten  
tia dñi: Xpc ē q respicit sup terra: x  
fiat ea tremē. At iter. Cui iuber:  
et tremor ei solidat. Aut no vidis  
ti. tremēte ciuitate tua quotiens  
stare fecit: Multo magis eccliam su  
a tremēte poterit firmare: for  
tior ei ecclia multo q trā. ymo et

fortior celo. Celi et tra trābut: vba  
at mea no trābut. Que vba: Tu  
es petra: et sup hac petra edificabo  
eccliam meā: x porte inferi no pua  
lebūt adusu eā. Et si no credis ver  
bo: rebus ipis et opibz crede. Quia  
tyrāni aggressi sūt ipugnare ecclie  
sua dei: quā tormētā. quā ab au  
res adhibuerūt: ignes. fornaces.  
feras. bestias. gladios itendentes: et  
nichil age potuerūt. Vbi nūc sūt  
illi. q hec fecerūt. Et ubi illi. q hec  
fecit. pulerūt. No illi etno peni  
punit: et isti etno gaudijs cri  
qut: Fulget ei ecclia sup splēdore  
solis: et psecutores ei ppetuis te  
nebris stegit. No leges scriptu. qd  
vndecim soli erat: et via non po  
tuerūt: Nūc ubi orbis hūz rple  
tus ē pcor multitudine: quo poterūt  
vinci: Celi et tra trābut: verba  
at mea no trābut. Et merito. La  
vior ei ecclia deo. q celi. No ei ecclia  
ppt celi: si ppt eccliam celi. Nichil  
ei qso perturbet vos cor q age videt.  
Dona atē oculos mōe petri sup a  
quas icedente et parū qd hesitate.  
atq ob hoc paululu pichitatu: no  
ppter potētia fluctu. si ppt ifirmi  
tate fidei. Nūqd hūana voluntate  
huc venimus: aut ppt hoim huc p  
ducti sumus. Et hec no arroganter  
loquor. neq iactate vicio agimur.  
si aios vios q forte turbat. cupio vō  
firmare. Intuemur ergo quo cō  
mota ē x tremuit trā. et tu non  
corruit ciuitas. Cūo ipudētissime  
dyabole. ecclia reputas te posse de  
icere: q tremētes parietes deicere  
nūme valuisti. No ē in parietibz  
ecclia: si i multitudine pcorū. Et q  
fortes q immobiles stantis: no ferro.  
si fide vincti. At qd de tāta mlatu  
dne loquor: Vni fidelē vince no  
pt. O dyabole. nefas. q tibi fecerit  
mies. quo frequēt igressa ē puella  
etate tenera. amō imatura: et i  
neta ē ferro fortior. cū latera eius  
deres. fide tñ ei mouē no posses.  
Defecit frequēt caro i tormētis: x  
robur fidei no defecit. Consumpti ē  
corp: et mēs no potuit inclinari.  
Intuit substācia: x pstant pacien  
tia. Si ergo fregit ab vna puella tu  
ctus es. quo speras tāte hūz et m



fidelis multitudine fide te posse vincere. No  
 audis dñi vocē dicitis: qñ ubi sit dñs a  
 tres congregati i noie meo. ubi su et ego  
 i medio eorū. Ad ubi tñm fidelium mul  
 titudo ē. caritatis nexibz victa. Non e  
 go ppa vñtue pñdo. habeo scripturā dñm  
 mei i manu ipio teneo. illa m auris  
 fatis tuta ē. illa me securū reddet et  
 ita expidū. Ecā si oibz tē amoveat.  
 ego cautionē dñi mei tenebo. lego  
 manū eiq. ipa m mury ē repugna  
 bilis. Dulcis vobis recto dñi cautionē.  
 Ecce igit ego vobiscū sū oibz dieb. usq.  
 ad assumptionē scilicet xpi meū ē. que  
 timebo. Ecā si fluctu insurgat. ecā si  
 totū pelagus adūsū me sturbet. ecā si  
 pncipū furor. oia michi ista ara  
 nea erūt. et armicū fragiliora. Et n̄  
 p̄t fragilitate vram. hodie nō dubita  
 re ne quo vellēt. Sēp ei dico. die tua  
 volūtas fiat. No qd ille vult vel ille. s;  
 qd tu vis. Tua volūtas m turris fortis  
 sima. et petra stabilis. et bāculū fidus.  
 Si tu vis pmanē me hic habeo grām.  
 si nō vis. silem refero grāciā. Item  
 vos sturbet frēs. orate tm. hec ei dy  
 abolo mouet. nō aliā ob causā. q̄ ut  
 religiosa studia v̄a dirūpat. et exer  
 ticia v̄a q̄ in orōnibz et i vigilis ge  
 rebant exiguat. S; nō obtinebit.  
 nec eripiet a vobis studia religiosa.  
 n̄ q̄ sollicitiores vos iueiet et faciēdo  
 res efficiet. Instina die vobiscū exēā  
 ad orōnē. et ubi ego sū ibi et vos ei  
 tis. et ubi t̄ vos estis ibi ego et ego.  
 Unū corpus sumus. neq; caput a corpore.  
 neq; corpus a capite sepabit. Et tu si  
 loco diuidam. si caritate iugim. Ego  
 a vobis nec morte diuellat. Nā et si  
 corpus meū moriat. aīa rōnū. et me  
 moria v̄atnebit. Vos ei m estis pi  
 vos m māter. vos m vitā. vos mi  
 chi grā. si vos p̄ficiatis ego placebo.  
 vos estis cōna mea. et diuicie mee.  
 vos estis thesauri mei. Ego milico  
 p vobis imolari parū sū. et nec  
 grā m in hoc ē. si debitū reddo.  
 Bonus ei pastor debet aīam suā pro  
 ouibz ponē. hōmō ei morē. imor  
 talitate parit. No ei p̄t diuiciā mū  
 di isidias paror. qd si ēēt. utq; con  
 tristari deberē. nec p̄t aliqd p̄am.  
 s; p̄t caritate quā habeo erga vob.  
 q̄ oīa ago ut p̄ficiatis. et ne subin  
 troeat sturbare gregē bene istitu  
 tū. s; ut pmaneat. simplicitate  
 fidei. hec ē causa p̄doy meor. et  
 hec michi sufficiat ad cōnā. Ad em

nō parat p vobis. Vos m tues. vos m  
 frēs. vos m filij. vos m mātra. vos m  
 corp. vos m lux. pmo at ista luce dicit  
 orat. Ad ei m tm p̄stāt vobz solis.  
 p̄t caritatis v̄e splendor acquirit.  
 Ecce p caritate v̄a cōna m pat m fu  
 turo sclo. hoc m solis huius splendor p̄  
 tare nō potuit. hec ar dico i auribz au  
 dietū. Et qd ita ad audietū soll v̄m  
 et parū. q̄ aures v̄e. Ecce qd dies  
 fut q̄ vigilatō. et nullū v̄m sopnū  
 clinauit. nec tēporis spaciū frangit.  
 nullū timor. nullū v̄mne detinet. s;  
 t̄oz eorū fortiores vos reddit. Video i  
 vobis. qd sp̄ optau. Ideo q̄ p̄st̄p̄st̄ hui  
 di negotia. renūciastis oibz. nichil iā  
 de t̄ra neq; de t̄renis actibz cogitatis. ad  
 celestia vos iā migrasse cernō. absolu  
 ti estis v̄mulo corpis. ad beatū illā et  
 celeste t̄ditū philosophiā. Hoc michi  
 sufficit vidisse de vobis. hec mea cōso  
 latio. ista me i agonibz meū velut i  
 grāciā qdā corroborat. et fortiorē me  
 agonibz reddit. et ad gaudia imor  
 talia atq; etna t̄smittit. Pro hō q̄  
 rās agamo deo. cui gloria i sclo secu  
 lōrū. amen. **Quemelia eiusse. qñ de  
 asia regressus ē constantinopolim.**

**M**oses ille dei famulus mag  
 nus. moyses caput p̄phe  
 tarū. maris viator. aeris  
 agitator. atq; mōse appa  
 rator. q̄ a genitricē pro  
 iecto est. et ab ipugnatrice saluatricē  
 genuit qdē eū māter. absit autē  
 eū egyptia et emittit. et q̄ i egypto  
 nutebat. i celis disabat. Unū t̄m ac  
 tale statuit trophēū. iste talis ac tā  
 tus. ut q̄draginta dies velisset plim.  
 iuenit eū ydola subcāntē. et sedicioēs  
 amouente. Ego at nō q̄draginta dies  
 tm. s; q̄quaginta et centū i aplis. et  
 iueni vos lenites et philosophātes. et  
 i dei t̄ore p̄seuerātes. No q̄ ego moysē  
 maio. sim. Absit. hoc ei dicā. certine  
 demēte ē. s; qñ p̄lō iste illo p̄lō sobri  
 or. Mōsa et ille de mote descendēs. i  
 crepabat aaron ob seditionē ppli. et i  
 rātes iuehebat in eū. cur acq̄uerit  
 volūtam eorū. Ego at venies. p̄cōna  
 v̄a et cōnab p̄teram. Ubi ei p̄uicia  
 no. ubi ream subsēq̄ n̄cē ē r̄ obiuiga  
 tio. Ubi at correctio. ubi laudes et p̄a  
 mia et cōne. Ideoq; si a p̄iore t̄pe de  
 moratū sū foras. nō me penitet. qñ  
 fidebā de v̄e caritatis affectu. v̄ite  
 grāte fidei. Sacelā ei neorē m despo  
 sātā castitate cē munitā. sicut i in  
 seculari iugro affolet euenire. Item







sunt unigeniti daret p eos. **D**i multa  
 in se te absente baptizati sunt. Et ad  
 hoc: Nichil minus habet gratia: no clau  
 dicat donu dei. **P**iesce me baptizati  
 no sut: s; pntu xpo baptizati sunt.  
**N**ingd ho est q baptizat: homo dex  
 tra porrigit: s; dex manu gubernat.  
**N**oli de gra dubitare hinc: qd  
 donu dei e. **A**ude diligit q dicit. Si tu  
 bi fo: te p alia causa facia explicada est.  
 cu obruleris pces. et suscipia accepit  
 factura. no regis quali calamo. neq;  
 in qli carta. neq; qli armento: s; vna  
 solamodo gras. si rex suscipit: sic et  
 in baptismo cura facta e: calamo  
 lingua factus. manus e gra spe su. **S**ue  
 ergo p me sine p illu qui officio fign  
 factus. pa manus scit: nos ministr  
 sumus. no auctores. **E**t paulo miter e.  
**S**ic et inqt existimet nos ho tanq; mi  
 nistros xpi: s; dispesatores misterior  
 dei. **E**t s; eni habes: qd no accepisti. **S**i  
 qd habes. accipi. **S**i at accipi. no meū.  
 s; eius q dedit donu e. **N**oli ergo dubi  
 tare hinc: gra e dei pfecta e: locus  
 no phibet. sine hoc baptizate. sine in  
 nave sine i itinere. **P**hilypus baptizavit  
 i via. paulus i viculis: xps i curia la  
 trone ex vulne: et statim paradisi meū  
 it ianuā referare. **U**t hec gaudeo et  
 exulto. et orones vras exigo. cu quibz  
 ad asiam pveni: cu qbz reversus su. cu  
 qbz pelag; h; s; s; tui: et adiuu vno  
 oronibz feliat nauigari. **N**ec eni i  
 nani cura vos ingressi su nec exiit  
 at vos: no i curia cura vos. aut i  
 ecclia sine vobis: s; amulsi quide era  
 corpe: meaus at curitate. **V**idebam  
 nauis ecclia vram: et i pelago. et in  
 exultate gaudeba. **T**ale ei quid sig  
 nificat curitas. q nescit agustiam. **I**n  
 traba in curiam: assaba altam: oro  
 nes offerreba et diceba. **D**ne serua  
 ecclia: qua in t; didisti. **E**go qd corpe  
 absens su. si tua misericordia pferens e: que  
 me illic pduxit: p; q; q; mererbar co  
 cessit. **E**t qd aplificauit: mltitudo tes  
 tat pntiu. **F**loris vides vinea: et nuf  
 q; spine: neq; sentiu ulla vestigia.  
**E**xultat onis: et nufq; luy. **E**t si ca  
 a alibi repto fuit: demutat et fit  
 onis. **T**ata eni via e fides et curitas:  
 ut emulacoe via ceteros puocet.  
**I**pe dno vos seruauit: ipe tme re  
 puit: et i infirmitate posito. oronū  
 vraz sensu amuliu: qd in condie in  
 suffragiu posulo. **P**eregnatio mea  
 coronauit curitate vram. **E**t qua

diligebatis ex ticio. nunc oibz manifesta  
 tu est: sic et me absente tangi pnt ha  
 buistis. **N**ā et i asia cu esse ad corrigen  
 das curas: hic in illa veneteb micia  
 bat nobis dicitis. **I**nflamastis curitate.  
**E**t cu curas solet tpe marasce: via at  
 dulcio cotidie augmētābar: et que in  
 absente diligebatis. pntu credo q meli  
 ametis. **I**ste meo thesauru: hec st mee  
 diuitie: iudeo vras orones regis. **O**ro  
 nes vras: mury in et munime sui. **N**o  
 li dic: ego languē s; qd potero p sa  
 cerdote orare: **A**udi septima dicit. **O**  
 rans at fiebat stimula. **E**t ecclia o  
 rans soluit vicula petri: et pauli dila  
 tauit p dicitis fiducia: oro ammu ex  
 titit ignis: oro delusit ora leoni: oro  
 seditione p pscuit: oro paradisi aperuit.  
 oro celi cardines referauit: oro steri  
 le fecidauit: oro comeli. celos penet  
 rit: oro publicanu iustificauit. **T**ale  
 a vobis munime exigo: tale gratia  
 posulo. **E**t deus glorie suscipio orones  
 vras. det m; apone oris mei sermone.  
 quo possim creditu in plm istius ad  
 salute: p xpm dnm mmi: cu q est deo  
 pu cu spu sco honoz: gloria et pat i  
 sela seculo: amen. **C**omelia eiusse:  
**Q**post exilia prius redit.  
**V**id dicit: qd loquar: **B**ndico  
 deus: **H**ic egredies diu ser  
 monē: **H**ic iterum reites:  
 et illic dstitum. **H**ic in ore  
 volueba. **P**uto vos meminisse: cu at hoc  
 beati iob. adduxisse in mediu dicitis.  
 sit nome dmi benedicti: **H**ec vobis cui  
 ene dona deliqui: **H**as grau actiones  
 iterum regressi: sit nome dmi bndictu  
 i sela. **D**iuerse reu cause: s; vna glori  
 ratio. **E**t cu expellebat bndicaba: et  
 reuiso iteru benedico. **E**t si varie qd  
 cause: s; vna diffinitio. **S**up hyeme e  
 estate vno fimo cultive: fertilime sub  
 sequē capi. **B**enedictio deus q cessit  
 exire: bndictio deus q redire pcepit. **B**n  
 dicit deus q pmisit hyeme: bndictio de  
 q soluit hyeme. et facit tranquillitate.  
**H**ec dno admones vos: ut sp benedi  
 catis. **S**i euenerit mala. bndicite: **S**ol  
 uent mala: si pspa venent. bndicite.  
 et pseruet pspa. **S**ic quide iob cu in  
 pspu eet benedicebat: et cu paup ef  
 factus est glorificabat. **N**eq; tunc inq  
 tus fuit: nec postea blasphemauit. **D**i  
 uersa qd tpa: s; vna volūtas. **B**uber  
 natoris actum. nec tranquillitas resolu:  
 nec tepestas hyemis demergit. **B**ene  
 dicit deus et cu a vobis sic segregat:  
 et cu iteru recipio vos. **I**n utroq em.  
 dei puidetia e. **S**eparat a vobis sic cor  
 pore: s; aio no sic a vobis diuisi: ex  
 vno affectu meū metatis aim. **E**t qd

100



dicat: Nō sic sepam a vobis? s; magis acci-  
sus sū de sceno vū: qd eadē de vobis cōfi-  
do. Nichil nobis nocue' istō: nichil lefit  
iudiciā: s; magis augmētū p'stitit caritatē:  
et multiplicauit discipulorū nūm. Ante hoc  
et diligebat a melis: nūc vō horificat a  
iudeis. Sperabat me a meis filiis sepa-  
rare: s; magis in extēmos aduēxit.  
Nō illis agrum gūis? s; dei misericōdia glo-  
ria refert: q' conatus eorū malos i meli-  
mutauit. Nā q' iudei crucifixerūt xpm:  
et illis morte hūanū saluati ē gen' q'  
nō illis grāe s; crucifixo. Cōsideret. quid  
boni pugna eorū p'stat: insidie eorū q'  
lē nobis leticiā parauerūt. Ante hoc qdē  
ecclia replebatur: s; nūc vō i placidō  
ecclie facti sūt: et om̄nēs opuntē  
psallētes. dei i vobis p'ocastis aspectū.  
Voces vīe celi secreta penetrat: ut o-  
m̄is etas. vīas psalmodias. mūretur  
attēta. dūsq' equorū hodie. q' pauca et  
luc. ymo xpi i ecclia: q' tōtū qdā ac-  
fluit: vīa facta ē multitudo: vōc' ve-  
stie elenat ad celū: amorē q' ad p'iem  
ē ostēdet. Orationes vīe. meū cona-  
uerūt caput. Oratio om̄i monili p'ie-  
clanorū. **V**iri mulieres? magis ei  
nō viri et mulieres. i xpo ei ihū nō mas-  
culi neq' fēma: q'lit enarē p'ocastis  
dm̄. aut mirabilia ei' recēsa. Vidētis  
qā sp' qd' dicit verū ē. qm̄ si qd' tēptaci-  
onē vultit tulerit. magnū ex ipa vi-  
denat fructū. Ideo vob' ad ap'los iui-  
taui: ut ad eos q' aliqū p'secutionē passi  
fuerat venire mo. Et nō qdē insidias  
passi: illi vō i pugnat. S; iūmā illis  
nichil nocuerūt: qā isti orbe tiam hūc  
uerūt. Veniamus ad s'ra corpa que xpi  
stigmata portauerūt: v'ciamus ad thū  
mōthēū discipulū pauli. andrea frā-  
trē petri: credimus inuari nos illorū  
meritis. Si virile aīm geris: non ti-  
meas tēptacōes: oēs s'ra p' istā t'isierit.  
Multa tribulatio corporū: s; manus  
refrigerū aīaz. Prestet vob' dñs sp'  
augerit: et celebrēs quētū agē. Gloria  
q'pe pastoris: cōmū multitudo. **I**dē  
faciā: qd loquar. Inculci ubi semine  
nō habeo agrū. **E**xtrēsa ē p'pago vitū:  
p'fectū ē replū: et p' multitudinē p'fau-  
vūpūt' recta mea. **I**dē faciā: laborā  
di locū nō habeo: gaudēdi habeo tē-  
pus. **E**t. ideo loquor. nō qā indigetis  
doctrina: s; meā volūtate vobis of-  
fēda. **V**biq' sp'ice comat. Tante oues.  
et musq' luporū: tot sp'ice. musq' loh-  
um: tante vinee. musq' vulpe. **V**bi  
nūc latrāt lupi. quo abierūt vulpes?  
q' eos p'secuti sūt: **O** rem inauditā.

**F**requ' oratione ad deū. **Q**uod de sp'ice adulteros.

**P**astor q'fat: et oues luporū rapiem  
abegerūt: insidias vulpū opp'serūt.  
**O**uū sapia: o filiorū affecta. o discipu-  
lorū caritas: o pulchitudo sponse. **A**bse-  
te viro abegit adulteros: ostēse sunt  
eis diuicie: apparuit pulchitudo: latro-  
nes p'si abierūt et aufugerūt. **D**i-  
cō m. quo p'scanta es lupos? quo re-  
pulsisti latrones? **R**onimū iqt lacu-  
mō. ex desiderio viri. **N**ō accipi ar-  
ma. nō sup'si laccas. nō arripui scu-  
ta: solū modo ostēdi eis pulchitudinē  
meā: q' p'specta vulnēti fugerūt.  
**V**bi nūc illi? **P**auldubio i p'susione.  
**V**bi nos? **I**n leticia. **V**bi nūc illi? **C**ō-  
suetudine sue malo tabescūt. **V**bi vō nō?  
**I**n magna exultatione glorificamus deū.  
**I**dē dicit: qd loqr: **A**diciat dñs sup vob'  
et sup filios vōs: et alleuet domū  
vultū suū sup vōs: et miscat' v'ri: in  
xpo ihesu dñs nōs: tū quo ē dō p'ri  
et sp'itu s'co honor et gloria p' im-  
mortalia sc'la sc'lorū: amen. **O**me-  
lia b'ni **I**ohis crisostomi: de sancta  
**S**uane lectioēs **S**usanna  
et s'ra oracula dei: q' inso-  
muerūt auribz nris: ni-  
dū faciāt i mēbz nris.  
**N**ō volēt et t'iscent: s;  
sedeant: nec discedāt. **N**ā si passer i-  
uenit sibi domū: aut t'ur iudū ubi  
ponat pullos suos: q'ntomagis passer  
vbi dei? **A**udimus de susanna lectionē:  
edificat' p'ndicia iugalis: tā firmo  
fidamēto iūtat' muros: vallet: ut  
insidiātes repellat. et falsos testes cō-  
mūtāt. **R**emāscat casta mulier mo-  
rituna: n' adess' q' videbat qd iudicātē  
latebat. **C**osarpia sūt v'ba ei'. **A**n-  
gustie in vndiq' sūt. **S**i ei hoc fecero.  
morō n' ē: si at nō fecero. nō effugia  
manū vias. **M**elior at ē in manū ve-  
stis nō euade: q' peccare i aspectu  
dei. **C**ōtēpnebat qd' audiebat: qā tie-  
bat eū que nichil latebat. **A**u' ei' v'  
Angustie in vndiq'. **S**i expectabat eū  
q' saluā eā faceret a pusillānitate et  
tēpestatē falsorū testū: tanq' venturū  
malorū. **I**n illis in ventis fluctibz.  
naufragū castitas nō fecit: qā dñs  
gubernauit. **A**ffuit p'anti: exaudi-  
uit quā nouerat: nec deseruit ne-  
moret: cui subuenit ne adultera  
ret. **E**xatit deus sp'm s'cū danieli  
adhuc nouelli etate: s; volūta fide.  
**E**t qā erat i eo p'phetas spūs: et inuo-  
neq'ssimorū seniorū vidit fallaciam.



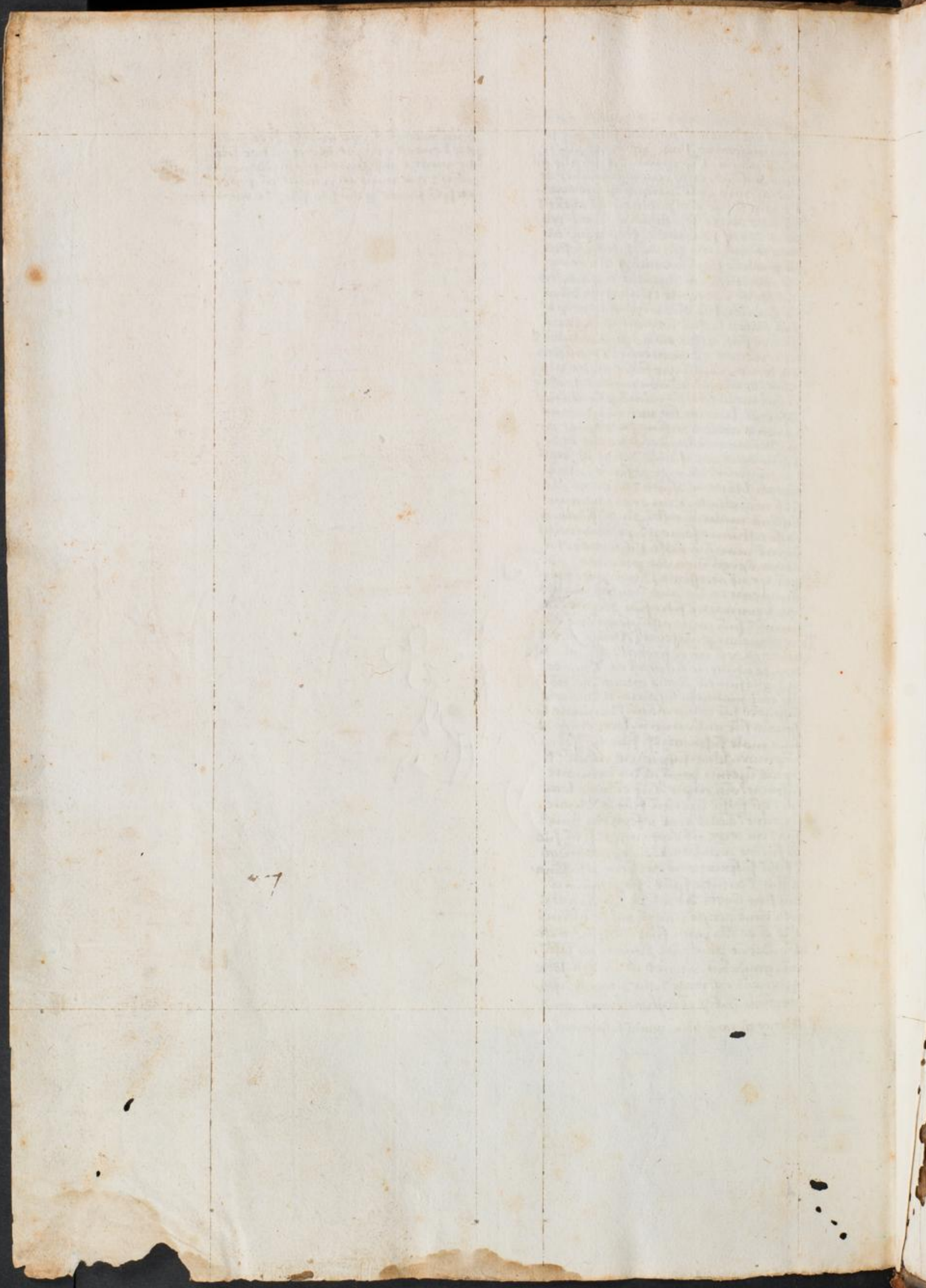
Si qd ille timebat: pndēdū erat quō re-  
 tēno mōstraret. Falsi inq̄ testes sūt: re-  
 dūc iudiciū. Qd pluribz: Apparuit fal-  
 sitas. Susana ergo religiosa mulier. et  
 pudica iure erit: utiq̄ q̄q̄ mortua.  
 Et ipm̄ si tūc eēt. pudicacie qd obiect̄:  
 tū caro aderet sepulchro. castitas red-  
 deret deo: **¶** Quātū ei frēs tanḡ ad  
 magnū meritū p̄tine: si falsi testes  
 nō p̄ualeat sup̄ innocētē: Nō ē mag-  
 nū meritū. si nō p̄ualeat falsū testio-  
 nū adūsa innocētē: si aduersū dñm  
 nō p̄ualet. Ipe dñs nō dūct̄ sp̄ p̄ li-  
 gua falsorū testū ē crucifixus. **¶** Et etiā  
 ip̄i qdē falsi testes ad horā p̄ualuerūt:  
 resurrexerūt qd non dixerūt. **¶** Demōstra-  
 nit seruo exēplū. ne falsos testes pho-  
 rescat: et at̄ credūt. non timeat. Possūt  
 ei frēs mala fama: nā nō p̄t̄ m̄ficia  
 cōsuetū. Liberati sūt tres viri de cam-  
 no ignis ardētis: affuit deus eorū: et in  
 ip̄a deābulacōe laudes dixerūt deo.  
**¶** Affuit deus eorū. Nūq̄ defuit de eorū:  
 Illi euaserūt: illi mox auferūt: utiq̄  
 tēptati. **¶** Hic carne d̄sup̄: hic carne ille  
 si: si utiq̄ cōnat. **¶** Qui ergo liberauit  
 susana mulierē castā. iugē fidele. a  
 falso testionio semoz: ip̄e liberauit  
 vginē maria a falsa suspēctōe. In-  
 uentā ē ergo. vgo illa p̄gnas: ad  
 quā vir nō accesserat. Vixit quidē fetu  
 minuerat: vginē illa vginē manser-  
 rat. **¶** Seminator ē fidei fide d̄cep̄at: d̄  
 m̄m̄ i suū corp̄ affūperat: nō ei  
 corp̄ violari p̄miserat. **¶** Aliud ē cō-  
 debat. qd de se nō cōsuebat: et ip̄m ali-  
 um de adūterio suspicabat. **¶** Qua de  
 re. digna fuit ab āgelo corrigi: q̄ nō i  
 illo erat maliuola suspicio. **¶** Maluole  
 suspicōes sūt calūpniā: beniuole su-  
 spicōes sūt gubernantiū. Licet cuiq̄ de  
 filio male suspiciat: si filio nō licet ca-  
 lūpniari. **¶** Vnq̄ suspiciōne malā: si  
 op̄as inuenit bonū. **¶** Qui beniuole  
 suspiciat: vici cupit. **¶** Tūc ei bene leti-  
 tur: q̄ falsū iuentū fuit. qd male  
 suspiciat. **¶** Talis erat ioseph cū iugē  
 suā: cū corp̄ nō erat iunctū: si tū fide-  
 tā fuerat copulatus. **¶** Venit ergo i vgo  
 i falsa suspicōne. **¶** Sic sicut p̄ susana  
 affuit i daniēle sp̄s: sic p̄ maria.  
 dñm fuit āgelo. **¶** Ad ioseph i q̄t āgelo:  
 noli timē accipē maria iugē tuam.  
**¶** Qd ei de illa natū fuit: de sp̄i scō est.  
**¶** Gaudebat paulatē iugati ad susa-  
 nā: gaudebat vginē ad maria. **¶** Vt  
 q̄ teneat castitatē: illa iugale. ista  
 vngiale: utiq̄ ei castitas habet apud

**¶** Merito tū tanḡ hōini venit i suspicōne:

dñm mentū. Ergo magis frēs mei-  
 pro dono qd accepit. certat in hoc seclō  
 ut v̄uat in futuro: p̄ xpm̄ donum  
 n̄m̄: qui v̄uit et regnat cū patre  
 et sp̄i sancto p̄ oīa sc̄la sc̄lorū: amen.







7

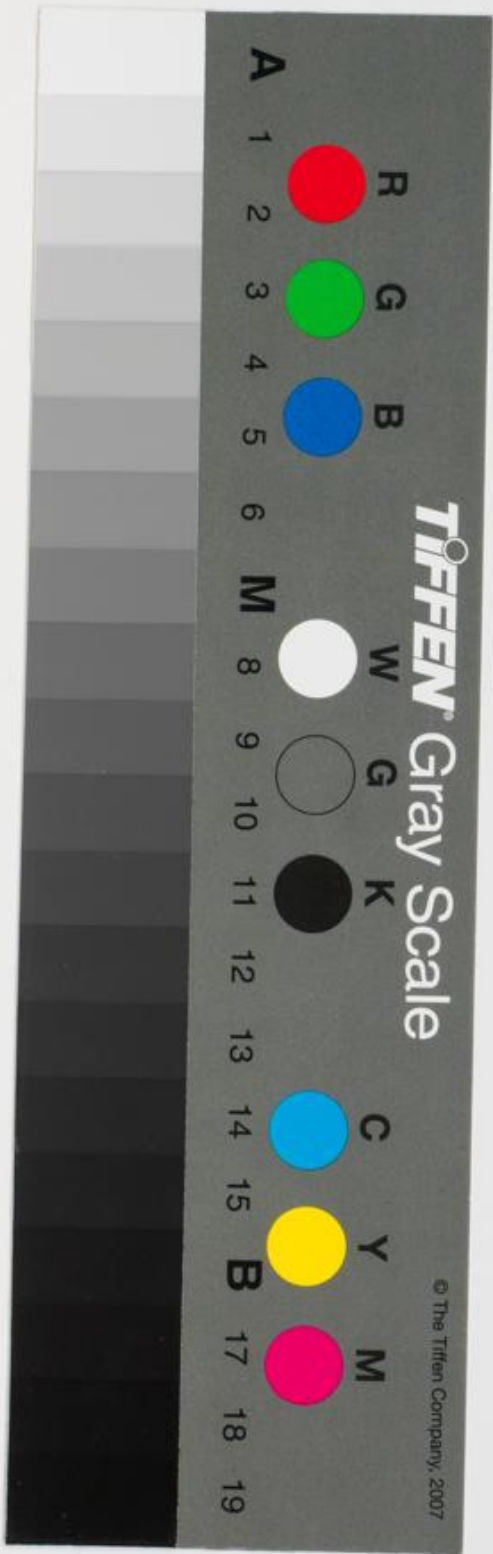


—  
—  
—



San Sebastiano







Handwritten text at the top of the page, partially obscured by a piece of tape.

Handwritten text in the upper section of the page.

Handwritten text on a small wooden slip, likely a bookmark or index marker.

Handwritten text in the middle section of the page.

Handwritten text on a small wooden slip.

Handwritten text in the lower middle section of the page.

Handwritten text on a small wooden slip.

Handwritten text in the lower section of the page.

Handwritten text on a small wooden slip.

Handwritten text in the lower section of the page.

Handwritten text on a small wooden slip.

Handwritten text at the bottom of the page.



